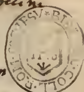

13
15 E
5

FLAMINII PARISII
EPISCOPI BITONTINI
DE CONFIDENTIA BENEFICIALI
PROHIBITA
TRACTATVS

In quo plene explicantur Constitutiones Pij Quarti, & Pij Quinti Sum. Pont. ad hoc editæ.

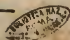
Indice primo Quæstionum, altero deinde sententiarum, ac verborum copiosissimo adiecto.

AD PETRVM ALDOBRANDINVM
S.R.E. CARDINALEM AMPLISSIMVM.

Cum Priuilegio, & Superiorum Permissu.

ROMÆ, Ex Typographia Gulielmi Facciotti. M. D. XCV.
Ad instantiam Bartholomæi de Grassis.

PETRO ALDOBRANDINO S. R. E. CARDINALI AMPLISSIMO.

FLAMINIVS PARISIVS Episcopus Bitontinus. S. P. D.

ECVNDO de Resignatione Beneficiorum volumine, (quod nuper CLEMENTIS VIII. P. O. M. Patrui tui nomine insignitum a me in lucem emissum est) cum de Simoniacis Confidentijs Tractatum pollicitus fuissem, illum idem clausit annus, qui meę iuris Pontificij interpretationi in publico Romanorum Gymnasio finem imposuit. Et tunc quidem statim Typographo tradidi, qui, me ab Vrbe absente, rem in longum distulit. Nunc autem cum typis excusus, hominum manibus, atque omnium oculis esset subijciendus, alicuius (vt moris est) Principis Viri auspicio indigebat: Quem dum inuestigo, perexiguam expertus sum difficultatem. Mihi enim, Cardinalis Amplissime, præ cæteris oblatus es, tum quia multis abhinc annis, non solum tui, sed etiam PETRI Aldobrandini, optimi quidem, ac diuini humanique iuris peritissimi viri, genitoris tui, obseruantissimus extiti, tum quia omnia quæ ex meis studijs, laboribusque promanare possunt, S. D. N. CLEMENTI VIII. Patruo tuo P. O. M. (a quo ad Episcopatus apicem assumptus fui) me debuisse, ac debere fateor; eoque magis, cum ipsum aliorum eruditissimum, innumerisq. præditum virtutibus sacræ Rotæ Auditorem, deinde Datarium, postea S. R. E. Cardinalem, summum deniq. Pænitentiarium, electum fuisse; Aliorum prudentissimum quamplurimos pro Christiana Republica labores subijsse, inter quos celeberrimam illam vtilissimamque Polonicam legationem; Aliorum denique sanctissimum, ac vigilantissimum, summis sacri Cardinalium Collegij consensu, concordia, plausuque, Vrbis, immo Orbis totius exultatione ad Petri Cathedram assumptum: Nunc autem illa sedentem incredibilem erga Deum pietatem, quam quotidianis sacrificijs, assiduis orationibus,

continuis ieiunijs, pijsque lacrymis apparuisse, atque apparere nil dubium est; Ardentem erga Orthodoxam fidem zelum, quem cunctos, hæretica prauitate detentorum ad Catholicæ Matris Ecclesiæ gremium reuocatio, Turcarumque furorem ac tyrannidem, missis in Pannoniam auxiliaribus exercitibus, reprimendi studium docet; erga populos benignitatem, quam pax, & Iustitia demonstrant; erga pauperes charitatem, quam frumentorum abundantissima annona indicat; erga doctos denique ac benemeritos viros liberalitatem, quam non nisi dignis Cathedralium, beneficiorumque collationes ostendunt; semper exercuisse, atque in dies exercere, omnes penitus vno ore fateantur. His ergo quidem excitatus, et tuis etiam maximis virtutibus, vitæ, morumque integritate, ac mira in rebus agendis prudentia impulsus (cum non tam ingenti grauissimorum negotiorum mole, quod plerisque contingit, opprimare) hoc meum qualecumq. munus acceptum, vt æqui bonique facias etiam atque etiam rogo, vt, tua humanitate fretus, cætera quæ mihi sunt præ manibus, opera, simili ope exhibere valeam. Quòd si tua iam vndequaque fulgentia sydera meas stellulas, vel exiguo dignabuntur intuitu, sic fortasse efficiam, vt, illis repercussa luce, non parum decoris, splendorisque meis laboribus augeatur. Vale.

Die XXVIII. Octobris. M. D. XCV.

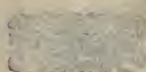
INDEX QVAESTIONVM HVIVS TRACTATVS.

cuitu

48 Do-

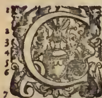

FLAMINII PARISII
I.C. CONSENTINI
ET IN ALMO VRBIS GYMNASIO
IVRIS PONTIFICII PRIMARII
INTERPRETIS.

DE CONFIDENTIIS BENEFICIALIBVS.

Summarium primæ Quæstionis.

1 Onfidentia aliquando accipitur pro audacia.
2 Audacia accedit vitio.
3 Audacia sumitur in malã partẽ.
4 Audacia coercetur per legce.
5 Audacia appellatur temeritae.
6 Confidentia aliquando accipitur pro fiducia.
7 Confidentia in fide posita est.
8 Confidentia deducitur ex verbo Confido.
9 Fidentia quid significet.
10 Confidentiæ generalie diffinitio.
11 Ianus Parrhasius quomodo antea vocabatur.
12 Spes quid est.
13 Spes bona, quando speratur honestum.
14 Ordinate est sperandum.
15 Differentia inter Fiduciam, & Confidentiam.
16 Verbum Fiducia positum in l.3.C.ad.l .Iul. de vi pub. accipitur impropric.
17 Fiducia aliquando capitur pro auctoritate.
18 Sperans illicitum inordinate sperat.
19 Confidentia beneficialis duplex, illicita, & licita.
20 Confidentia beneficialis licita quæ.
21 Dignus iuste potest sperare, & consequi beneficium.
22 Episcopatus an possit licita appeti.
23 Confidentia beneficialis illicita quæ.
24 Illicita confidentia beneficialis duplex.
25 Confidentia inordinata quæ.
26 Indigni non possunt sperare benef. & n. 33.
27 Confidentia illicita non Simoniaca quæ.
28 Episcopus potest licite conferre consanguineis, & amicis.
29 Quis potius tenetur subuenire suis, quam aliis.
30 Resignatio in fauorem consanguineorum licita
31 Episcopus licite potest beneficia conferre familiaribus suis dignis.
32 Dignus debet esse, cui confertur beneficium.
33 Digni licite sperant beneficia.
34 Clericie seruire Ecclesijs ob spem habendi dignitates.
35 Clerici spe maioris commodi sunt inuitandi ad seruiendum Ecclesiæ.
36 Ordinatus spe secundaria consequendi beneficia non peccat.
37 Accedens ad ecclesiae vt consequatur distributio.... quotidianae quando peccet.
38 Non peccat seruiens prælato cum spe secundaria consequendi beneficia.
39 Quod principaliter agitur, semper attenditur.
40 Virtuti pauci student sine vlla spe.
41 Præmio, & pœna omnis bona respublica sustinetur.
42 Ex mutuo licet secundario sperare.
43 Cessat simonia, vbi non adest pactum.
44 Constitutiones Pij 4. & Pij 5. de Confidentije non loquuntur de Confidentia non simoniaca.
45 Confidentia est species Simoniæ. & n. 156.
46 Diffinitio confidentiæ, per Nauar. confutata.
47 Diffinitio defectiua quæ non conuertitur.
48 Diffinitio confidentiæ per Mascard. reiecta.
49 Diffinitio confidentiæ
50 Diffinitio bona quæ.
51 Genus requiritur in bona diffinitione.
52 Verbum Spes generale.
53 Spes quid sit.
54 Dans, vel promittens collatori committit Simoniam, & confidentiam.
45 Beneficia debent dari gratis, & simpliciter.
56 Simonia, & confidentia quomodo committitur inter præsentatum, & præsentantem.
57 Simonia & confidentia inter eligentem, & electum.
58 Confidentia inter resignantem, & resignatarium.
59 Resignatio debet fieri simpliciter.
60 Pactum prohibetur in beneficialibus.
61 Promittens retrocedere beneficium sibi resignatum committit confidentiam.
62 Promittens fructus benef. committit confidentiam.
63 Pactum quid sit.
64 Modus prohibetur in beneficialibus.
95 Conuentio tacita est quidam modus.
66 Taciti, & expressi eadem virtus.
67 Conditio prohibetur in beneficialibus.
68 Dictio Omnino quid.
69 Paria sunt dare collatori, vel alteri.
70 Confidentia est similis fiduciariæ venditioni.
71 Mancipatio, seu venditio fiduciaria quæ.
72 Cur vocatur fiduciaria mancipatio.
73 Pactum redimendi simile fiduciariæ venditioni.
74 Fiduciaria venditio, & pactum retrouendendi, idem.
75 Fiduciaria hereditas, quæ.
76 Fiduciaria, & Fidei commissaria, idem.

QVAESTIO PRIMA
ARGVMENTVM.

Confidentiæ verbum quid importet, quotuplex sit, quomodo diffiniatur, an sit vere & proprie simoniacum, in quibus differat à simonia reali, in iure Pontificio num de eo fiat mentio.

Primo, Quæro quid sit Confidentia? Præfari oportet, verbũ Confidentiam aliquãdo
1 accipi pro † audacia cum improbitate coniuncta. Teren. in Andr. O ingentem confidentiã. Pacuuius in Atalãta: Grandẽ, & atrocẽ coerce cõfidẽtiã. Virg. Georg. lib. 1. Nam quis te iuuenum confi-

cōfidentissimè nostras lussit adire domos.
2 & hanc † esse vitij, colligitur ex Archidiac. in c. 1. prope fin. de elect. li. 6. Iacob. Spieg. in lex. in verbo Cōfidētia. quia au
3 dacia † sumitur in malā partē. l. si quis in tantam, C. vnde vi. l. si quis non dicā rapere, C. de Epis. & Cleric. c. eum qui de præben. in 6. Constan. Roger. de summ. bon. in verbo de fortitudine nu. 2. Bolog. de lege, Iure, & æquitate c. 8. n. 16 & ideo
4 † punitur per leges. c. factæ sunt dist. 4. l. si quis decurio, & l. omnes, C. de decurion. lib. 10. Forrun. Gart. de vlr. fin. iur. ciuil.
5 & Canon nu. 76. & appellatur † temeritas. Luc. de Pen. d. l. si quis decurio, col. 1. & d. l. omnes, col 3. & in Rubr. de legation. col. 4. vers. nono. & de hac non
6 erit nostra tractatio. Aliquando pro † fiducia, vt ex Virgilio, & alijs bonis auctoribus deducit, Iunianus Maius in suo vocab. in verbo Confidentia. quibus addendus est Cicero lib. 3. Tuscul. & de hac nos loquimur, quæ, vt vocabuli allusio
7 † ostendit, tota in fide posita est, vt dicit Mandos. cons. 61. nu. 2. & deducitur à
8 verbo † Confido, quod id significat. Virg. lib. 1. & afflictis melius confidere rebus. Cicero ad Attic. Cōfido tem vt volumus esse. & l. 1. ad eundem epist. 8. Arcę nostræ confidito. & lib. 8. epist. 9. ille causę suæ confidet. Idem Cicero 6. in Verrem: Ego mei officij ratione confido omnibus probatam. & Orat. 7. Causæ confidet & pro Cluentio: Magnopere causę confidere, & pro Milone. Cui se nunquam profecto tradidisset, nisi causæ suæ confideret. Idem 4. Tuscul. Quem te opto esse, &
9 cōfido futurū. & ibidem: Fidentia, † idest firma animi cōfisio. Plaut. in Asin. Scapularum confidentia, virtute armorum freti. & hæc in genere ita potest definiri: Cō
10 fidētia † est certa spes de re aliqua, quod ita fuit, est, vel erit. ita Nauar. Man. c. 23. sub. n. 109. vers. tum quia confidentia. quod etiam scriptum reliquit eruditissimus, celeberrimus, & omni laude dignis
11 simus † Ioannes Paulus Parisius Consentinus, postea dictus A. Ianus Parrhasius in quibusdā suis notis ad Epist. Cicer. ad Att. lib. 2. & sic cōtinet tempus prçteritū, præsens, & futurū, vt sit generalis cōprehēdens oēs species, iuxta not. in l. omnis
12 diffinitio, ff. de reg. iur. nam spes † est extensio appetitus in apperibile. D. Thom. 3. sent. dist. 26. q. 1. art. 2. Quę teste Nauar.
13 eod. loco interdum sonat † in bonā partē, quoties speratur, quod est licitū, & honestū secundū ius, & consuetudinem, vt colligirur ex Archid. in c. potest de pæni ten. dist. 2. latè Guliel. Rouill. de Iust. & Iniust. cap. 3. & de eo, qui sperat in Domino, habetur in Psalm. 10. In Domino confido, &c. & Psalm. 60. Spes mea turris fortitudinis à facie inimici. & habetur per S. Paulum ad Romanos, c. 8. Beat. Hieronym. in 3. part. epistol. tract. 9. regul. 228. & admonet Lucius Papa I. in epistola quam scripsit ad Galliæ, atque Hispaniæ Episcopos, quæ est impressa in tom. 1. Epist. Decret. par. 1. fol. 129. Et hæc est bona, licita, & permissa, quia
14 ordinate † speratur, & dicitur propriè fiducia, vt tradit Archid. in c. 1. n. 7. de ele
15 ct. lib. 6. vbi scriptum reliquit, Fiduciā † in rebus bonis, confidentiam in malis accipi: sequitur Lucas de Pen. in l. genera li, col. vlt. de Decutionibus. vbi declarat
16 † l. 3. C. ad l. Iul. de vi pub. improprie ibi
17 capi Fiduciam, & subdit aliquando † stare pro auctoritate, c. petimus, 12. q. 1. & alias, vt in auth. quomodo nat. effic. sui, S. si veto.

Quandoque in malam partem, quoties
18 quis inordinate sperat quod est † illicitū, prohibitum, aut inhonestum, & indecorum, adnot. in c. cum ad nostram de elect. c. per laicos. 16. q. 7. habetur in Psal. 113. Qui confidunt in eis, Redoan. de Simon. cap. 17. n. 14. & hæc est illicita. Ex quibus
19 colligimus, confidentiam † beneficialem duplicem esse, licitam, & illicitam, & etiam colligitur ex Constitutione 109. Pij IIII. in vers. iccirco, ibi, in huiusmodi confidentiam iure prohibitam, &c. Et ex decis. R. P. D. Seraphini 90. incip. Fuit conclusum lib. 1. in manuscr. Nauar. in dict. Man. cap. 23. sub num. 109.
20 Licita erit, quando † quis ordinatè cō fidit conferendum sibi beneficium, aut fratri suo, seu alio consanguineo, vel alteri, dignis tamen, vt explicat Nauar. loc. cit. iuxta tex. in cap. si officia, dist. 60. cap. in singulis, dist. 77. cap. consuluit, 64. dist. cap. sunt nonnulli, 1. q. 1. c. & si quæstiones de Simon. Glos. in c. statutum, S. insuper, de rescr. & ideo dignus
21 iuste † potest sperare, & consequi benefi
22 cium, Caiet. 2. 2. q. 185. art. 3. & † Episcopatum, Glos. Pręposi. & alij doc. in c. qui

Episcopatû desiderat, & c.sunt Ecclesia,
8.q.1. Hug.in c.per laicos, 16.q.7. quem
refert, & sequitur Redoan. de simon. c.
8. nu.2. latè D.Thom.2.2.quæst.185. vbi
* egregiè distinguit: cuius distinctio * cõ-
muniter est recepta, vt per Gig. de resi-
d. Episc. cap. 1. col.1. & 2.
23 Illicita, quando quis † inordinate cõ-
fidit, quod collator, aut alius conferat,
vel renuntiet beneficium sibi, aut alteri
indigno, & contra modum, & formam, vt
latius inferius explicabitur, Io.Selu. de
benef. p.1. quæst. 7. Diu. Thom. 4. dist.
25. quæst.2. & 2.2. q.62. artic.7. late Re-
doan. de sim. dict. cap. 7. a num. 20. vsque
ad fin. Doct. in c. cum in cunctis de elect.
Nauar. consl.15. n.3. & 4. de simon.
24 Rursus hæc confidentia † beneficialis
illicita duplex est, vt optime animaduer
tit Nauarr. loc. cit. Quædam illicita,
non simoniaca, quoties quis inordina-
25 te confidit, quod scilicet † collator cõ-
ferat beneficium ob parentelam, vel a-
micitiam, aut seruitia, indigno, sine ta-
men pretij pacti, modi, vel conditio-
nis interuentu, ita Nauarr. d. cap. 23.
num. 109. Isti enim, cum sint indigni,
26 inordinate † sperant, iux. not. in cap.
cum in cunctis, de elect. & per conse-
27 quens huiusmodi † confidentia dicetur
illicita, Io. Selu. de benef. p.1.q.7. Diu.
Thom. in 4. sent. dist.25. quæst.2. not. in
cap. in scripturis 8. quæst. 1. in cap. per ve-
stras de iur. pat. Hug. in cap. per laicos,
16. quæst.7. Glos. in cap. sunt nonnulli 1.
quæst.1. Glos. in cap. hoc ad nos, dist. 59.
late Redoan. de sim. cap. 7. col. 2. & 4.
quia, quamuis possit Episcopus, vel al-
ter habens facultatem conferendi lici-
28 te conferre † consanguineis, & amicis,
Abb. communiter receptus in cap. dile-
cto, num.2. de præb. dicens potius teneri
29 subuenire † suis, quam extraneis, c. non
satis, distin. 86. ex rationibus Anchar.
consl.338. & volunt. D.Thom.2.2. quæst.
100. artic. 5. Siluestrin. in verbo Simo-
nia, quæst. 16. & in verbo Renunciatio,
q. 6. Archiep. Florentin. in sua Summ.
par. 2. tit. 1. cap. 5. §. 11. Caccialup. de
30 pens. quæst.19. & de resignatione † in fa-
uorem consanguineorum dixi de resig.
benef. lib.14. quæst.7. num.20. tamen hoc
intelligitur dummodo sint digni, vt idẽ
Abb. loc. cit. explicat. Ant. de Butr. in
cap. tuam, col.2. de ætat. & qualit. &
communiter sequuntur Doctores. Ita
31 etiam, licet collator possit conferre † fa-
miliaribus suis, Glos. recepta in cap. cũ
* esset, de simon. vbi * omnes Doct. tamẽ
id etiam procedit, si sint digni, vt est
communis omnium Doct. sententia, ex
not. in d. cap. cum in cunctis, de elect.
nam hoc est principale requisitum in
32 conferendis † beneficijs. Rebuff. in prax.
benef. tit. requisita ad collat. num. 23.
cum seq. & in tit. form. Vicar. num.87.
& 144. quod latius explicaui in tract.
de resig. benef. lib. 4. quæst. prima,
num. 3. cum seq. & nunc addo Nauarr.
consl. 15. num. 3. & 4. de simon. & consl.
21. num. 1. eod. tit. Et sic indignis non
33 solum non possunt † beneficia conferri,
sed nec ipsi possunt ea sperare, quia
inordinate id facerent. Digni tamen
licitè sperant beneficia, & dignitates.
nam Vrban. Papa in cap. si officia, dist.
59. & Cælestin. in cap. quid proderit,
34 dist. 61. determinarunt, † licere cleri-
cis seruire Deo in ecclesijs, ob spem a-
scendendi ad dignitates illarum. immo
Gelasius in cap. consulere, dist. 74. di-
xit, eos ad hunc ascensum spe maioris
35 † commodi compellendos, & in dictis
locis, Glos. & Doct. Glos. etiam in cap.
hoc ad nos, dist. 59. & alia iura ad hoc ci-
tat Redoan. de simon. cap. 7. col. 1. vbi
refert alios Doctores hanc conclusio-
nem firmantes, & remouet contraria,
sequitur Nauarr. consl. 9. num. 4. de
simon. & digni possunt ordinari, &
36 seruire Ecclesijs, principaliter † vt
Deo seruiant, secundario vt benefi-
cia, & dignitates consequantur, dicto
cap. si officia. & cap. quid proderit, cap.
non est, 1. quæst. 1. cap. per laicos. 16.
quæst. 7. cap. quam pio. 1. quæst. 2,
cap. & si quæstiones, de simonia, Glos.
in cap. consuluit, distinct. 34. Redo-
an. de simon. dicto cap. 7. num. 32. 33.
& 37. cum sequ. & est communis, &
recepta Doct. sententia, quæ etiam pro-
cedit in eo, qui accedit ad ecclesiam,
37 vt † præsens sit matutino, missis, & a-
lijs horis canonicis, principaliter vt
seruiat Deo, & secundario propter
distributiones quotidianas lucrandas,
Gloss. communiter recepta in cap. 1. de
cleric. non resid. lib. 6. quam sequun-
* tur ibi doctores * omnes, Abb. Anan.
Felin. in cap. tuam, de simon. Abb. in
cap.

cap.ex parte primo de offic. deleg. Card. Zabarell.in clemen.prima.not. 6.de cele brat.miss. Præposit.in summ.1. quæstio.3. colum.3.Ioan.Mai.in 4.senten.distin.25. Nauarr. consilio. 50. num.5.de simon. & in eo qui Prælato inseruit principaliter
38 propter † victum,& salarium.aut aliũ respectum,& secũdario,& minus principaliter ob spem obtinendi ab eo, vel eo mediante aliquod beneficium. namque nõ peccare scribit Glos.communiter recepta in c.cũ esset,de simo.Adrian.quolib. 9.art. 2. Decius in cap. ad nostram num. 5.de præb.Feli. in cap.non dubium num. 2.de senten.excommu.Ias.in l.si quis nec causam ff.si certum pet.Couarr. late lib. primo variarum resolut.cap.20.num.3.& 4.Nauarr.in man.cap.23.sub nume.106. vers.quinto,& d.cons.9.num.4.& d.cons. 50.nu.5.nam id quod principaliter agi-
39 tur † semper attenditur,& spectatur,Bal. in l.reos.colum.5.de accus.Ias.in l.si quis nec causam col.11.vers.vndecimo adde ff.si certum pet. Cefal. consi.141. num.5.
40 volum.1.pauci enim sunt qui † virtuti studeant sine vlla spe consequendi aliquid, iuxta illud Iuuenalis:quis virtutẽ amplectitur vllam, præmia si tollas.Hinc dicebat Martial.Sint Mæcenates, nõ deerũt Flacce Marones.& ideo præmio,& pęna,
41 omnis bona † respublica sustinetur,Plat. dialog.5.de republic. Cicero 1.de Orat. Arist.lib.4.Ethic.cap.3.Lactan.lib.5.cap. 10. Salust. de bello Iugurt. in princip. & ideo nõ peccat qui principaliter mutuat
42 pecuniam,† vt iuuet consanguineũ,amicum,& proximũ, quamuis minus principaliter,& secũdario ab eis ex hoc speret Glos.in cap.consuluit de vsuris,& est cõmunis opinio teste Nauarr.in man.c.17 nu.209.Ricear. in 4.distin. art.15.quæst. 5.late Redoan.de simon.ca.8. per totum D.Thom.2.2.quæst.78. art.2.ad tertium, & ibi late Caietan. Sot. de iustit. & iur. lib.sexto.quæst.1. art.2. Zabarell.Anan. & Abb.in cap.consuluit de vsur.idem Zabarell.in clem.prima. eodem tit. Feli. in cap. ad audientiam el secondo.num. 10. de rescrip.Bal.in rub. C. de vsur.col.prima.Ias.in l. ex hoc iure nu. 65. ff. de iust. & iur.Io.Mai. in 4.senten.quæst.29.vers. secundo arguitur,Glo. in c.si feneraberis 14.q.3.late Nauarr. cons.51.de simo.

Et huiusmodi confidentia quamuis sit illicita,vt ex deductis probatũ est, & firmant omnes Docto. cõmuniter,non ta-
43 men est simoniaca,† quia in ea non adest pactum,modus,siue conditio, seu venditio,iuxta Glos.in summ.1.quæst.1. Theologi omnes in 4.dist.25. D.Tho.2.2.quæstio.100.art. primo. late Nauarr. in man. cap.23.num.100. & dicetur infra late: & ideo de ea non erit noster tractatus,cum
44 constitut.Pij iiij.& Pij v.de illa † non loquantur,Nauar.consi.33. nu.4. de simon. & consi.56.eod.tit.

Quædã vero est confidentia beneficialis illicita simoniaca,quæ hodie est prohibita,& punibilis,& de hac nos loquimur
45 & † hæc est species simoniæ, Caputaqu. decis.202.num.5.par.1.& decis.314.nu.3. par.2.Nauarr.in man.c.23.sub num.109. & latius infra dicetur.

Quæ confidentia illicita, & simoniaca
46 † ita diffinitur per Nauar.d.man.cap.23. num.109.vers.tum quia,est illa qua quis confidit quod collator cõferet beneficiũ mediante pretio, pacto,modo,vel conditione expressa,vel tacita,indigno,vel digno.Sed huiusmodi diffinitio potest subuerti,quia non cõprehẽdit casum renunciationis beneficij per confidentiam factam,iuxta ea quæ dixi de resig.benefic. lib.14. q.vlt. prope finem, & habetur in decis.aureis casuum consc. lib.2. ca.96. nu.55.& 56. loquitur enim dumtaxat de conferente cum confidentia & nõ de re-
47 signante,& ideo cum non † conuertatur cum suo diffinito,neque comprehendat omnes species,erit defectiua,Decius & Cagnol.in l.omnis diffinitio,ff.de reg.iu. eo magis cum non habeat genus.

Aliam diffinitionẽ refert Mascard. de probat.concl.1306.num.2. Confidentia
48 † beneficialis est ea, qua quis confidit qd alter acceptans beneficiũ sibi postea vel alteri conferat:nã inquit, ipse confidit in amico,familiari, seu cõsanguineo vel ex pacto, vel ex alia qualis causa, & occasione. Quæ etiã diffinitio mihi non probatur tanquam defectiua & minime comprehẽdẽs omnes casus. nã loquitur dumtaxat de acceptante beneficium ea mente, vt renunciet postea N. & tamen committitur confidentia etiam per illũ qui habet beneficium,& illud renunciat postea ea mente vel conditione,vt patet in casibus comprehensis in constit.Pij V. & infra dicetur,Ideo diffinitio est defectiua.Docto.in d.l.omnis diffinitio.

Tertio modo vidi illā diffiniri in Curia per quosdam peritissimos: Confidentia est conuentio tacita, vel expressa de renunciando beneficium ad fauorem alterius, sed hæc etiam eodem morbo laborat, quia non comprehendit omnes casus.

49 Ego autem illam ita describerē; † Confidentia est spes quædam, quod collator
conferat, Patronus presentet, eligens eli
gat, aut quis accipiat vel renunciet bene
ficium pacto, modo, vel cōditione expres
50 sa, vel tacita sibi aut alteri, & hæc cū † ha-
beat genus, differentias, contineat quali
tatem rei diffinitę ac omnes casus, & con
uertatur cum suo diffinito, erit bona diffi
nitio, Doct. in d. l. omnis diffinitio, Bar. in
l. 1. §. dolum. ff. de dolo, & in l. 1. ff. de test.
Ber. in rub. de constit. nu. 76. Alciat. lib.
6. Paradox. c. 9. pono in prin. speciē loco
generis, nam bona diffinitio ex * cōmuni
51 opinione † debet habere genus, & hoc
52 † verbum esse generale nemo negabit,
Guliel. Rouill. de iust, & iniust. c. 3. Luc.
de Pen. in l. 1. col. 2. C. qui ætat. vel pro-
53 fess. se excus. cum sit † rerum futurarum
expectatio, Archid. in c. potest num. 3. de
pæn. dist. 2. Dico, Quod Collator, vt sub
hac diffinitione comprehendatur ea cō-
fidentia, quæ inter conferentem, & eum
cui fuit collatum beneficium committi-
tur, vt colligitur ex d. constit. Pij V. in §.
Itidem si ordinarius, & ibi latissime refe
rā omnes casus particulares, sicuti enim
54 committitur † simonia, quoties aliquid
datur, vel promittitur collatori pro col-
latione benef. c. querelam, c. si diligenti,
c. veniens, & ibi dd. de simo. c. de iur. pat.
c. super eo de transact. c. ex parte 1. de of
fic. deleg. c. vlt. de pacto, Innoc. in c. cum
vniuersorum de rer. permut. Gemin. cōs.
225. primo dub. Host. in c. ad audientiam
2. nu. 5. Bal. nu. 6. & alij de rescr. Redoan.
de simon. par. 3. c. 10. nu. 9. Coras. de be-
nef. par. 1. c. 8. nu. 12. & est communis * opi
nio, vt dixi de resig. benef. li. 14. q. 3. col.
1. Ita & conf. Nauar. in man. c. 23. sub nu.
110. vers. not. 7. & cons. 39. de simon. Ma-
iol. de regul. li. 5. c. 45. sub nu. 5. Mascard.
de probat. conclus. 1306. nam benef. de-
55 bent † dari simpliciter, & gratis, & absque
pactione, conditione, & modo, Redoan.
de simon. par. 2. c. 10. in princ. Rebuff. cōs.
143. Couarr. lib. 1. var. resol. c. 5. Oldrad.
cons. 324. Io. Caras. de simon. ment. num.
62. cum seq. Nauar. cons. 14. de simo. Di-
co, Patronus &c. vt comprehendatur cō
fidentia quæ committitur inter patronū
& præsentatum, de qua etiam loquitur
constit. Pij V. in eodem §. Itidem, in vers.
& pariter si a patrono, & quemadmodum
56 committitur simonia inter † præsentan-
tem, & præsentatum intercedente pacto
vel venditione, Roch. de Cur. de iur. pat.
in verbo & vtile in 3. q. nu. 9. cum sequ.
Abb. & Felin. in c. veniens 1. de testibus,
idem Abb. in c. quanto de iudi. Redoan.
de simo. par. 3. c. 14. nu. 1. & communiter
alij. ita & confid. Nauar. in man. d. c. 23.
sub nu. 110. vers. not. 7. & cons. 24. de si-
mon. Maiol. de irregul. lib. 5 c. 45. sub nu.
5. Mascard. de probat. casu. 1306. col. an-
57 tepen. Dico Eligens, † vt includat confi-
dentiam, quæ solet cōmitti inter eligen-
tem & electum, vt dicitur in eod. §. Itidē
in finalibus verbis, inter quos etiam ca-
dit simonia, vt scribūt Anan. in c. de hoc
de simon. Redoan. d. tract. par. 3. c. 14. nu.
4. 6. & 7. Gammar. in extrauag. Iul. II. de
simo. elect. Pap. Dico, Aut quis accipiat,
vt comprehendatur confidentia quæ po
test committi in receptione beneficiorū
cū pacto cessionis, vel retrocessionis, aut
alias, vt dicam infra q. 27. in interpreta-
tione §. Quare nos volentes & §. Itidem,
q. 28. Dico, Vel renunciet, vt cōprehen-
datur confidentia quæ committitur in-
58 ter † resignantem & resignatarium, quæ
est frequentior, vt infra, & explicant Na
uar. cons. 48. nu. 3. de sim. Caputaq. decis.
301. par. prima vbi refert decisionem fa-
ctam in vna * Augustan. de an. 1551. nam
59 resignatio debet libere, pure, & † simpli-
citer fieri, vt dixi late de resig. benef. lib.
1. q. 1. & lib. 14. q. etiam prima.

Dico, Pacto, modo, & conditione, quia
ad hæc tria potest reduci omnis cōfiden
60 tia. pactum. n. † prohibetur in beneficia-
libus, c. quam pio. vbi dd. * omnes de sim.
Gl. Hostien. Abb. Dec. & alij in c. ex par-
te 1. de off. delega. Oldrad. cons. 224. sub
nu. 5. cum alijs, vt per Couarr. lib. 1. var.
resol. c. 5. Summist. in verbo sim. & exem-
plificatur in proposito nostro quoties
quis accipit beneficium per resignatio-
nem, collationem, aut aliter, & promittit
61 † illud retrocedere vel resignare certis
temporibus conuentis, vt habetur in d.
const. Pij V. in §. Quare nos volentes, vel
62 promittat † fructus, aut pensionem, vt in

cad,

ead. constit. in §. Itidem dicitur, aut aliquis resigner, vt grauia delicta committat, & propterea conuenta restitutione benef. post habitam absolutionem, & dispensationem, vt habetur in §. postremo eiusdem constit. & alijs modis, vt in discursu materiæ dicetur, cum pactum sit
63 duorũ vel † plurium cõsensus, l. 1. ff. de pac.
64 Ita quoq; † modus prohibetur in collatione, resignatione, electione, & præsentatione beneficij, c. cum quidem de pact. Gl. & dd. in c. cum vniuersorum de rerum permut. Staphil. de lit. grat. titu. de var. mod. vacat. nu. 36. Gemin. in c. ordinarij, §. in cõferendis nu. 3. de off. ord.
65 lib. 6. & potest exemplificari in † conuentione tacita de qua loquitur Pius V. in
66 d. constit. in §. Itidem. nam eadem † est ratio taciti & expressi. l. cũ quid, ff. si cer. pet. & late tradidi in explicatione d. §. Itidem q.
67 Pariformiter † a maiori prohibetur conditio in spiritualibus, Gl. communiter recepta in c. ex parte 1. de off. de leg. vbi ex-
68 ponit verbum omnino, † positum in illo tex. 1. absque aliqua cond. Crau. cons. 132. nu. 2. Redoan. de sim. par. 2. c. 10. nu. 6. & communiter dd. & dixi de resig. benef. in præfat. lib. 14. & dicitur in d. §. Itidem, d. const. Pij V. vbi ponuntur exempla, & latius infra patebit.
Sibi, aut alteri. nam in d. constit. Pij V.
69 hæc parificantur, quod promissio fiat † collatori, resignanti, eligenti, patrono, vel alijs, vt dicitur in §. Quare nos volentes, ibi, eidem dimittenti vel alteri, & in §. Itidem, ibi, pensionẽ illi vel illis, & in §. ad probandum, ibi, per se vel alium, & in §. si recipiens, ibi, vel eius parentes, & in §. denique, ibi, per se vel alium, & in explicatione vniuscuiusque §. tradidimus rationem & comprobauimus.
70 Et similis est hæc confidentia † fiduciariæ mancipationi, vel venditioni, cũ etiam ibi restituendi fides interponatur, vt tradit Boet. in 4. commentar. Topicorum. Bud. in pandec. fol. 99. nam manci-
71 patio seu vẽditio † fiduciaria est, quoties ea lege mancipatur, vt mancipanti aliquando remancipet, veluti inquit Boet. loco cit. si quis tempus dubium timens, amico potentiori fundum mãcipet, red dituro eum tempus illud dubium præterierit, & idcirco vocatur fiduciaria mã-
72 cipatio, † quod restituendi fides interponitur, Cicero pro Flacco, pecuniam feneraticiã a te sumpsit adolescẽs, ob eamq. fundum tibi fiduciarium dedit, idest fiduciaria mancipatione, quo contractu hodie multi vtuntur, qui vectigalia certæ summæ in fundis & possessionibus comparant, & fundos mancipari sibi iubent tamdiu fruendos quo ad vectigalia, & pensiones redimantur, alij vt fraudent hunc & illum. Et huiusmodi fiduciariam
73 † mancipationem vel venditionem hodie vocamus venditionem factam sub redimendi redhibendique lege, vt tradit Bud. loc. cit. & sequuntur Tiraqu. de retract. conuention. in præfat. num. 37. Mascard. de probat. concl. 1142. in primo. pa
74 ctum igitur de retrouendendo † a Romanis veteribus fiduciaria venditio appellabatur per interpositionem fidei facta, Cic. in 3. de Nat. Deor. Liuius lib. 2. belli Macedonic. vbi hæc verba scribit, optimum ratus Nabidi eam Lacedæmoniorum tyranno velut fiduciariam dare, vt victori sibi restitueret, si quid aduersi accidisset, ipse haberet, Boet. in 4. commen. Topicor. Connan. lib. 4. comment. Iur. Ciuil. tit. de distract. pign. c. 17. sub nu. 8.
75 Et ideo dicitur † fiduciaria hæreditas, quoties fides restituendi interponitur, vel fidei hæredum committitur, & quasi custodienda hæreditas datur ad tempus, vt eam postea alijs restituant, & communiter vocatur fideicommissaria, † l. certi
76 conditio ff. si cert. pet. Alber. in dictionario in verbo fiduciaria hæreditas, & a
77 Iaboleno fideicommissarius † vocatur fiduciarius hæres, l. Seius. ff. ad Trebell. Connan. lib. 7. comment. Iur. Ciu. c. 4. sub nu. 1. Marza. de fideicom. in prin. Bellon. in tit. de fideicom. hæred. in prin. nu. 3. & 7. Zach. in repet. §. cum Ita num. 97. ff. ad
78 Trebell. Et fiduciaria possessio † quæ non est vera, iusta & absoluta, sed fiduciaria & veluti depositaria, & vt tradit Bud. in dic. comm. fol. 91. est illa, quam sub manu Regia possidere vocant, quasi fide data de restitutione.
79 Ac fiduciaria † opera, quoties aliquis locum alterius tenet vel exercet, Cæsar de bel. ciu. lib. 11. neque ignorare quid sit offi. legati, qui fiduciariam operam obtineret, & vocat fiduciariam operam, quia redeunte superiore cedere eũ oportebat.
80 Et fideicommissaria † libertas, quæ cõmissa est à testatore fidei hæredis, l. fidei-

commissaria la 3. ff. de fideicom. hæredit. quam in hoc proposito declarat Conna. lib. 10. com. Iur. ciu. c. 6. de hæt. instit. nu. 4.

81 Ac fiduciariuє† Pater in ius dicitur is, qui filiū imaginaria vēditione mācipat, vt ille eum manumittat, Alciat. lib. 3. parerg. iur. ca. 26. vbi multa ad propositum deducit.

82 Fiducia enim, quæ † in hoc crimine & in supra relatis casibus interuenit, depositum appellatur Tiraq. d. præfa. de rett. conuent. nu. 38. vbi in fi. id probat ex argumento a connexione titulorū. & adest auctoritas Pauli I.C. lib. 3. sent. titu. 9. & in tit. digest. de deposito. & de lege commissaria hoc expresse in vltimis locis dicitur ac colligitur ex Cicer. lib. 3. offi. & pro Aulo Cęcin. l. 1. §. qui pro socio. ff. de

83 his qui not. infam. & ita hoc crimen † appellat Pius V. in citata constit. & Pius IV. expressius d. constit. ibi, *huic aliena beneficia custodiendi modo ne assuescerent.* nam de-

84 positum est quod custodiendum † alicui datum est, l. j. ff. depos. dictum ex eo quod ponitur, & præpositio De auget positū, vt ostendat totum eius fideicommissum quod ad custodiam rei pertinet, subdit Connan. lib. 7. comment. iur. ciui. tit. de depos. c. 4. sub nu. 1. hoc est non solum apud amicum rem nostram ponimus, sed deponimus, & dimittim' a nobis vt apud eum collocemus, & curam eius atque cu stodiam a nobis ad illum transferimus, & in ea conseruanda operæ & industriæ nostræ precariā eius fidē supponimus, l. in commodato. §. sicut. ff. de cōmo. vbi Bar. idem Bar. in l. j. ff. de precar. Bal. & Pau. de Cast. in l. 1. C. commod. Abb. in c. vlt. col. 2. de precar. Dec. in l. mutuū damus nu. 9. ff. si cert. pet. Corn. cons. 39. num. 2. vol. 1. & cons. 241. nu. 1. vol. 3. Card. Paril. cons. 107. nu. 75. vol. 3. & ob id deposi

85 tum † simile est mandato. nam vt hic res nostras alienæ fidei tradimus conseruādas, sic in illo negotiorū nostrorum ad-

86 ministrationē, † & curationem alijs man damus, & committimus. l. 1. ff. de proc. &

87 l. 1. ff. mand. & propter ambo iudicia † fiduciæ esse dicuntur, vt pluribus explicat Connan. loc. cit. & colligitur ex Alciat. lib. 3. parerg. iur. c. 26. & habet magnam similitudinē in pluribus casibus hoc cri-

88 men alienationi † in fraudem Fisci, & Creditorum, vt dicitur in const. Pij V. in §. multi, de qua alienatione late loquun tur dd. in l. post cōtractum ff. de don. vbi

89 scribunt esse † dolosam, & propterea nul lam. Ang. & Salic. in l. si quis posthac, C. de bonis proscr. Pau. de Cast. cons. 58. Vi sis, nu. 4. lib. 2. late Dec. cons. 235. & alijs contractibus simulatis, in quibus quis

90 † simular vēdere, vel donare, aut aliquid facere, cum contrarium tamen gerat in animo, & secrete paciscatur, Anch. cons. 227. num. 3. Afflic. in c. 1. in princ. nu. 11. de feud. dat. in vim l. commis. Nat. cons. 628. num. 19. lib. 4. late Cęcpoll. in tracta. de simul. contract. D.D. omnes post Bar. in d. l. post contractum, vbi Pic. col. 2. Alciat. in prin. & Io. Annib. Bar. in l. creditor, §. vlt. ff. qui pot. in pign. hab. Bald. in l. creditoris in fi. C. de pignor. Bar. cons. 65. lib. 1. cum alijs adductis per Menoch. in tract. de præsump. lib. 3. præsump. 122.

91 per totam, & huiusmodi contractus † legibus sunt valde odiosi, & ab illis improbantur, & annullantur, vt late per Cępoll. in tractat. de simulat. contr. in princ. Bar. & alij omnes in d. l. post contractum ff. de dona. Bar. in auth. incestas. C. de incest. Bal. in l. iubemus. §. sane. col. 2. C. de sacrosan. Eccl. latissime Menoch. de præsump. li. 3. de præsump. 122. & d. præsum.

92 123. & ad detegendam † illam simulationem sicuti in hoc crimine admittuntur coniecturæ, Bar. & alij' omnes in d. l. post cōntractum, Anchar. cons. 251. nu. 5. Roman. cons. 367. nu. 15. Alex. cons. 54. nu. 19. lib. 7. Cefal. cons. 325. num. 53. lib. 3. Alcia. resp. 125. nu. 8. Natt. cons. 549. nu. 3. 4. & 9. Afflic. decis. 40. num. 17. Gozad. cons. 94. nu. 55. Card. Paris. cons. 53. nu. 12. & cons. 54. nu. 71. vol. 1. Neuiz. cons. 8. nu. 52. Crau. cons. 100. nu. 6. Grat. cōs. 81. nu. 42. vol. 1. Tiraq. de retr. lignag. §. 1. gl. 14. nu. 58. Ioan. de Amic. cons. 107. in prin. & faciunt quæ late cumulat Mascar. de proba. concl. 815. & concl. 1142. & Decius d. cons. 235. Menoch. loc. cit.

Nec omittēdū esse censeo, quod alias, cum omnes tex. in tit. de simonia positos diligenter considerarē, deueni ad c. per tuas el 3. quē textum loqui de confidentia beneficiali, (de qua nos) omnes qui illum legent affirmabūt, & propterea eius

93 verba referre † placuit. Innoc. III. c. 37. *Per tuas nobis literas intimasti, quod cum D. Lator præsentium vellet in subdiaconum ordinari, & certū titulum non haberet, quendam presbyterum exorauit, vt ipsum ad Ecclesiæ suæ titulum præsentaret, quod cū ille facere recusaret, ipse illi firmiter repromisit, quod* nun-

nunquam, si præsentaret eundem, in Ecclesia sua aliquã peteret portionem: & sic ad præsentationem eius extitit ordinatus; nec se in hoc illicitum egisse aliquid intellexit. & infra: Nos inquisitioni tuæ taliter respondemus, quod, nisi cum eo fuerit misericorditer dispensatum, nec ad superiores ascendere, nec in suscepto debet ordine ministrare. Confidẽtia ex hoc textu colligitur. nam iste D. volens ad subdiaconatus ordinẽ ordinari, obtinuit titulũ beneficij à quodã presbytero, ei pro mittẽdo aliquos fructus ex illa ecclesia, seu titulo nequáquã petiturus, & cũ diceret illicitũ non fecisse, Papa redarguit illũ, & vult vt nõ possit in eo ordine suscepto ministrare, nec ad superiores ascẽdere: nã fuit interposita fides super eo qđ à sacris canonibus prohibetur, cũ fructus

94 veniãt consequutiue † ad beneficiũ. Put. decis. 374. n. 9. lib. 1. cũ depẽdeant ex eo, Oldrad. cõs. 118. Put. decis. 564. n. 3. lib. 2.

95 & acquirãtur † intitulato, Gl. in c. res, 12. q. 1. & in c. relatũ lo 2. de testam. vbi Abb. n. 8. Siluest. in verb. Clericus 4. §. 8. cõis opinio vt per Couarr. in c. 1. de testam. & quia fuit datũ illud beneficiũ D. vt posset ordinari in fraudẽ sacrorũ Canonũ, & sic ad hũc effectum duntaxat, vnde ex hoc sequitur confidentia: vt considerat Pius V. in d. constitutione. §. quare nos volẽtes, Nauarr. in Man. c. 23. sub n. 109. & 110. Maiol. de Irregul. lib. 5 c. 45. in fi. Mascard. de probat. concl. 1306. & alij omnes. beneficia enim debent dari absolute, vt, cui dantur, competat omne ius,

96 & † omnimoda administratio, quæ ei requiritur ex coll. c. 1. de reg. iur. li. 6. Lap. alleg. 8. Cald. cons. 9. de iur. pat. Rot. decis. 15. de prœb. & dixi de resig. benef. lib. 7. q. 1. num. 102. Et ideo pactio super di-

97 spositione † illius iuris, ac administrationis, & fructuum redolet simoniam, & confidẽtiam prohibitam. Io. Monach. in c. licet, de Iur. pat. lib 6. Calder. in c. mandatum, n. 4. de rescript. Gl. in c. cũ vniuersorum, de rerũ permut. Oldrad. cons. 324. sub nu. 5. Card. Paris. in c. venerabilis, n. 45. de excep. Zabarell. in c. cum dilecti, num. 3. de præb. Bonif. de Vitallin. in clem. vnica, num. 1. de rerum permut. Et quare fuit cõmissa cõfidentia, aperit tex. nã iste cupiebat in subdiaconum ordina-

98 ri, quod † non poterat consequi sine titulo, vel patrimonij, vel beneficij, c. sanctorum, dist. 70. iuncta gl. in cap. Episcopus, verbo subsidium, de prœb. & tex. in c. tuis eod. tit. in 6. & ibi Gl. in verbo de patrimonialibus, & Abb. nu. 3. Nauarr. cons. 14. & cons. 15. de temp. ordin. & est * communis opinio recepta in * praxi, vt dixi de resig. benef. lib. 2. quæst. 6. num. 6. vbi adduxi cap. 2. sess. 21. de ref. Concil. Trid. id innouans, & cum neutrum haberet, superior nolebat eum ordina-

99 re, ne ex suo † postea teneretur, iuxta cap. Episcopus, de præben. vbi Ant. de Butr. Abb. Decius, & alij omnes. Diuus Thomas, & D. Bonauent. in 4. sent. dist. 24. Nauarr. cons. 14. de tempor. ord. Burgas. de irregul. par. 1. quæst. 5. num. 24. Ideo, vt fraudaret ordinantem, immo potius animam suam, rogauit amicum, vt eum prœsentaret ad Ecclesiæ suæ titulum, ad hoc, vt posset sub eo titulo suscipere dictum ordinem subdiaconatus, &, cum nollet amicus assentire, ne amitteret reditus illius Ecclesiæ, ipse ei promisit, quod, si dictam præsentationem faceret, nunquam peteret portionem in ea Ecclesia, cum eam optaret habere non causa redituum, sed ad effectum consequendi ordines. ex quo constat, quod non stetit in finibus nudarum precum, vt considerat ibi Hostien. num. 1. in verbo exorauit. Io. Andr. in eodem

100 nu. 1. & verbo, ex quo nulla † incurreretur simonia, cap. tua nos. §. 1. cum ibi not. de simon. Fel. in cap. cum essent, eod. tit. Sarn. de trien. q. 12. col. 4. Crauett. cons. 122. num. 9. Nauar. cons. 50. num. 2. de simõ. & resoluit * bis Rota de anno 1537. vt dixi de resig. benef. lib. 14. quæst. 7. num. 14. sed vltra preces emissas processit ad pactum, vt Hostien. Io Andr. locis citatis. Ant. de Butr. num. 7. Abb. prope fi. considerant, & colligitur expresse

101 ex tex. ibi firmiter † repromisit, L. 1. vbi omnes, ff. de pact. Geminian. in cap. Ordinarij. §. in conferendis, num. 3. de off. ord. lib. 6. Gloss. in cap. ex parte 1. de off. ord. Bisignet. decis. 6. de renunc. Quod pactum continebat rem prohibitam. nam potest intitulatus, & ordina-

102 tus in aliqua Ecclesia † petere de prouentibus illius sustentationem, Hostien. in d. c. per tuas, nu. 2. verbo portionem, Io. And. nu. 3. Io. de Anan. col. 1. vers. nota, quod non solũ: vbi videtur intelligere illũ tex. quod fuerit sup fructibus cuiusdã Ecclesiæ cõstitutũ beneficiũ, vt posset ordinari, Abb. n. 2. in 2. not. Boer. cõs. 29. n. 7. & vltra huiusmodi pactum illicitum, & confiden-

103 confidentiale † per subreptionem voluit
ordinem adipisci, arg. cap. quando, dist.
24. c. cum dilecti. §. nos vero de elect. &
considerauit Hostien. dic. c. per tuas, sub
n. 3. vers. cum quia per, decipiendo ordi-
natorem, cum diceret habere titulum suf
ficientem ad victum, cum esset supposi-
104 tus, & fictitius, & ordinans † in nulla cul
pa est, vt egregiè considerat Dec. in cap.
Episcopus, n. 13. de præb. Nauar. cons. 14.
nu. 3. de temp. ordin. Et optima ratione
inquit tex. in eod. c. per tuas, quod est su
spensus à suscepto, & inhabilis ad susci-
piendos. nam hanc pœnam imponunt an
105 tiqui Canones aduersus ordinatos † si-
ne beneficio, vel patrimonio, c. neminē,
& cap. sanctorum, dist. 70. vt efficiatur †
106 irregularis, si ministret in eo. Abb. in c.
cum contingat de ętat. & qualit. idem
Abb. in c. veniens pri. not. de fil. presbyt.
Burgas. de irreg. tit. de dispens. 1. q. 5. nu.
24. Maiol. in eod. tract. lib. 4. c. 5. in princ.
107 licet † hodie Concilium Trid. c. 1. sess. 21.
de reform. non innouet dictam pœnam,
sed illam, quæ ponitur in d. c. Episcopus
de præb. vt censuit sacra * Congregatio
Concilij, vt dixi de resig. benef. lib. 2. q.
6. nu. 18. cum seq. Et, dum textus in eod.
cap. per tuas dicit, nisi cum eo fuerit mi-
sericorditer dispensatum, Innoc. intelli-
git per Papam, quam interpretationem
sequuntur Io. And. in fi. nu. 3. Hostien. nu.
2. vers. nos inquisitioni, & alij, ex illa
communi * conclusione, quod in ordine
108 † solus Papa dispensat, cap. ergo. 1. q. 1. c.
pen. de simon. vbi Innoc. & alij. Abb. in c.
de simoniacæ, nu. 4. vers. distingue eo. tit.
sed cōtraria opinio mihi probatur, quod
Episcopi possint dispensare, quam ibi fir
mat Abb. nu. 6. tum, quia, quoties Papa si
109 bi non reseruat † facultatem dispensan-
di, videtur Episcopis illam concedere, c.
nuper, de sent. exc. cap. à nobis in fi. eo. tit.
Abb. in c. at si clerici, §. de adulterijs, col.
3. de iud, & in c. in quibusdam de pæn. tū
etiam lex puniens delictum, & apponens
postea verbum impersonale, nisi fuerit
110 dispensatum, vel posse dispēsari, † refer-
tur etiam ad Episcopos, Gl. est in d. c. in
quibusdam de pæn. & in c. quisquis de e-
lect. & in cap. excommunicamus, §. sane
de hæret. Archid. in cap. nulli, dist. 38. Gl.
in cap. vlt. de apost. & in c. virginum, 27.
q. 1. Gl. in Summ. dist. 50. & in cap. miror
ead. dist. cū alijs, vt per Fel. d. §. de adult.

num. 1. vers. fallit 2. in fi. & cōtrarium tol-
lit Abb. loc. cit. sed dubitari contigit, an
crimen confidentiæ sit proprie, & vere si
moniacum, & in quo differat confiden-
tia à simonia? communis * omnium opi-
111 nio † est, valde differre hoc crimen à cri
mine simonię. quod vt recte intelligatur,
scire oportet, simoniam hoc modo à do-
ctoribus communiter * diffiniri: Est vo-
112 luntas † studiosa emendi, vel vendendi
spirituale, vel spirituali annexum, Gl. in
sum. 1. q. 1. dd. in rub. extra de simō. Theo
log. in 4. sent. dist. 25. Abb. in c. nemo de
sim. latissime Redoanus de simonia p. 1.
c. 2. Nauar. in Man. c. 23. sub n. 100. vbi di
cit communem diffinitionem, vt etiā tra-
didi ego de resig. benef. lib. 14. q. 3. nu. 3.
113 nā vēdentes, † & ementes tēplo Deus eli
minat, vt D. Greg. homil. 39. tradit, c. ven
dentes, & ementes, 1. q. 3. nam dicit Do-
114 minus, Quod gratis accepistis, gratis da-
te, c. quicquid inuisibilis, 1. q. 1. & ideo si
monia committitur per dationem, & pro
missionem pro consequendis spirituali-
115 bus, † vel illis annexis. c. 1. 1. q. 1. Riccard.
in 4. sent. dist. 25. art. 2. Hostien. in Sum. in
tit. de sim. Abb. in c. extirpandæ, §. qui ve
ro, col. pen. de præb. D. Thom. 2. 2. q. 100.
116 & exemplificatur, quoties † datur pro or
dinibus recipiendis, c. 2. c. quisquis, c. san
ctorum, c. qui studet, c. quicunque, c. gra-
tiam, c. eos, c. placuit, c. fertur, c. statui-
mus 2. c. ordinationes, & c. de ordinatio
nibus. 1. q. 1. c. 1. & c. ex tuæ, de sim. pro †
117 baptismo, c. etiam corde, c. non nocet, &
118 c. emendari, 1. q. 1. pro † sacramento pœ-
nitentiæ, c. remissionem, 1. q. 1. c. nemo
119 presbyterorum, de sim. pro sacra † com-
munione, c. nullus Episcopus 1. q. 1. pro
chrismate, c. dictum est, 1. q. 1. c. ea quæ,
c. ad nostram, & c. in tantum, de sim. & pro
120 cæteris † sacramentis, c. ex catholica, &
c. si etiam Deus, c. nec foris, c. sacramen-
ta, c. nonne, c. dedit baptismum, & c. cor
poralia, 1. q. 1. c. cum in ecclesiæ, de sim.
121 pro † dedicandis basilicis, c. statuimus, 1.
q. 1. & consecratione ecclesiarum, c. pla-
cuit, 1. q. 2. c. cum sit Romana, de sim. pro
altaribus, c. altare. 1. q. 3. pro ecclesijs
122 consequendis, c. presbyter, 1. q. 1. c. que-
relam, de sim. pro beneficijs habendis, c.
cito; 1. q. 1. c. si quis præbendam 1. q. 3. c.
cum essent, & c. in tātum de sim. pro alijs
123 † honoribus ecclesiasticis, cap. cum om-
nis, 1. q. 1. pro Episcopatu, c. reperiuntur,
c. nullus

124 cap. nullus itaque 1. quæst. 1. & † consecratione ipsorum, cap. qui pecunias, & cap. non nocet, cap. si quis Episcopus. 1.
125 q. 1. cap. sicut de sim. & pro † exercendo quocumque ministerio ecclesiastico, c. quam pio 1. q. 2. cap. ad nostram de sim. pro decimis, cap. altare 1. q. 3. pro oleo sancto, cap. si quis 1. q. 3. pro quacunque
126 † re sacra, cap. si quis constiterit, 1. quęst.
127 1. pro ingressu † monasterij, cap. nullus, Abbas 1. q. 2. cap. non satis de sim. non obstante quacumque consuetudine. cap.
128 veniens eo. tit. pro sepulchris † mortuis. cap. cum in ecclesiæ de sim. & exeqnijs ipsorum, cap. ad Apostolicum de simon. pro
129 homagio, & † fidelitate pręstanda c. ex di
130 ligenti, de sim. pro benedictionibus † nubentiũ, c. suã, & c. cum in ecclesiæ, de sim.
131 pro † absolutione excõmunicati, c. ad au
132 res de sim. pro Vicariatu, † & alia admi-
133 nistratione. c. consulere de sim. pro † benedictione Abbatũ, & admissione Clericorum, c. sicut de sim. pro recõciliatione
134 nõ pænitentis, † & regendo peccatorẽ, c. nemo presbyterorum, eo. tit. & pro alijs
135 annexis † spiritualibus consequendis, c. vendentes 1. q. 3. Archidia. in c. 1. q. 1. Io. Andr. & Abb. in cap. consulere de simon. Ant. de Butr. & Abb. in cap. quanto de Iud. Ricard. in 4. distinct. 25. artic. 3. versic. respondeo, vbi distinguit huiusmodi annexa spiritualibus, vt late per Redoan. de simon. par. 1. cap. 27. num.
136 3. vt Ius † patronatus dicto cap. vendentes dd. omnes in dicto c. quanto Roch. de Curt. de Iur. patr. §. Ius, num. 1. D. Thom. 2. 2. quæst. 100. §. ad quartum. Et huiusmodi simonia vel est realis, vel
137 † conuentionalis, dicitur Realis ab actu, scilicet à rei traditione, quia in dando rem, & recipiendo consistit. Con-
138 uentionalis à † conuentione, quia promittitur, Sarn. de trien. quæst. 12. num. 3. Redoanus de simon. par. 2. cap. 1. in principio, & Archidiac. in cap. quicun-
139 que 1. quæst. 1. diffinit realem †, vt sit spiritualium acceptio, vel collatio non gratuita. sed, quia non sit mentio de annexis spiritualibus, in quibus, vt supra dictum est, committitur sim. ideo alio modo diffiniunt Card. & Abb. in c. nemo de sim. vt sit crimen propter quodcumque gestum, vel commissum circa spiritualia, vel illis annexa, quo ad aliquod temporale emolumentum pro spirituali non gratuite acceptatur, vel communicatur, & ibi Io. Anan. Fel. in rubr. de sim. numero 1. Boer. de potest. leg. à lat. q. prima, Io. Selu. de benef. par. 1. quæst. 7. vel melius & clarius dicas, secundum Nauarr. in Man. cap. 23. num. 105. vt realis sit simonia, conuenta expresse, vel tacite, ex vtraque parte completa, saltem quo ad aliquam partem promissorum vtriusque partis, Cassad. decis. 5. de constit. & decis. 1. de sim. Nauarr. cons. 40. & cons. 42. num. 1. & cons. 13, num. 2. de sim. & verba diffinitionis declarat Nauarr. dicto num. 105. Conuentionalem
140 † vero diffinit Archid. loco cit. vt sit spiritualium, vel annexorum, præcedente pacto promissionis, conditionis, modi, seruitij, pretij, aut cuiuslibet temporalitatis receptio, aut donatio, vel secundum Abb. d. c. nemo, promissio de dando aliquid temporale pro spirituali, vel ei annexo, Geminian. in cap. quam pio, 1. q. 2. late Redoan. de sim. par. 2. cap. 1. colum. 1. & 2. vel clarius secundum Nauarr. dicto cap. 23. num. 103. Conuentionalis est simonia conuenta expresse, vel tacite, non dum tamen ab vtraque parte exequuta, Sarn. d. quæst. 12. Card. Paris. cons. 29. & 30. vol. 4. & de hac simonia conuentionali loquuntur, c. cum pridem, c. pactiones de pact. cap. super eo de transact. cap. cum essent, de sim. teste Cassad. decis. 5. de constit. & voluit Redoan. d. tract. par. 1. c. 2. nu. 13. & par. 2. cap. 1. n.
141 5. Et est duplex, quædam † ex neutra parte exequuta, & hæc proprie dicitur conuentionalis, cum stetur in terminis nudæ promissionis, & conuentionis, & nulla sequuta sit traditio rei, & temporalis dationis, cap. vlt. de pact. c. quam pio 1. quæst. 2. cap. tua nos de sim. cap. vnic. vt eccles. benef. sine diminuti cõfer. Archidiac. in c. quicunque 1. quæst. 1. Abb. in cap. veniens de sim. Fel. in cap. tua nos eod. tit. Quædam ex vna tan-
142 tum parte exequuta, † quæ transit in realem, secundum aliquos, si complementum fiat ex parte illius, qui promisit spirituale, nam tunc sufficit id ad constituendam simoniam realem, secus autem est in implemento promittentis temporale. nam non efficit, vt simonia desinat esse conuentionalis, & fiat realis. ita Caiet. secunda secundæ, quæst. 100. artic. 6. ad sextum & in

& in Sum. in verbo Simonia, Sot. lib. de Iust. & iur. quæst. 8. art. 1. sed secundum receptionem, quam stylus obtinuit, contrarium est tenendum, iudicando, & consulendo, vt nunquam efficiatur realis, nisi ab vtraque parte mandetur exequutioni, & compleatur, vt late defend. Nauarr. d. nu. 103. vers. dixi ab vtraque parte, ex rationibus per ipsum deductis, scilicet interuenienti, & sequuta traditione rei spiritualis, & annexæ, eo quod datur per ea c. veniens, cap. de hoc de simō. Gemin. in dicto capi. quam pio, & hanc dicit veram simoniam Fel. in c. tua nos in gloss. vlt. de simon. Redoan. de sim. par. 2. cap. 1. num. 4. in fine, & sufficit, quod ex vna parte sit completa in totum, ex altera in parte, Nauarr. cons. 40. nu. 1. de sim. vt, quia ex vna parte fuerint dati ordines, aut beneficia, ex alia autē non tota pecunia conuenta, sed pars. nam nemo dicet hanc non esse realem, c. presbyter, c. quisquis, c. sanctorum, c. repetiuntur, & c. nullus itaque, 1. q. 1.

143 Et differētia † est inter vtranque. nam Realis habet annexam excommunicatio-
144 nem, † & priuationē ipso iure extrauag. Pauli 2. cum detestabile, in tit. de sim vt voluit Rot. teste Cassad. decis. 5. de constit. ex rationibus ibi positis, Nauarr. cons. 42. de sim. & alias pluries resoluit Rota, teste Sarn. de Trien. quæst. 12. nu.
145 3. Caputaq. decis. 238. par. 3. Item † realis simoniacus triennalis defendi nō potest, vt fuit resolutum in * vna Lunen. Sarzanen. corā Martino Spinosa, teste Sarn.
146 loco cit. & non potest agere spolio, † vt fuit etiam * resolutum in vna Taurinen. Abbatissatus corā Cassad. de anno 1514. teste eodem decis. 1. de simon. Ripa in l. naturaliter, §. nihil commune, ff. de acq. poss. num. 91. Rub. n. 198.

147 Vterque † tamen & realis, & conuentionalis est inhabilis ad obtinendum de cetero beneficia, vt fuit * resolutū in vna Cęsaragust. confidentiæ, coram Guidobono, 20. Martij 1551. teste Caputaq. decis. 238. par. 3. & in alia S. Andreæ Canonicatus, & præb. coram Put. teste Pe-regr. decis. 83. manuscrip. Conuentiona-
148 lis autem simonia est † frequentior reali, Sarn. d. q. 12. num. 3. vers. sed quod ista regula Redoan. de sim. par. 2. cap. 1. nu.
149 16. cum promissiones facilius † fiant, quā dationes, vt docet experientia, quia plura dicuntur, quam perficiuntur, l. Titia, ff. de verb. oblig. l. sciendum. ff. de ædilit. edict. His præmissis, si quæris, an confidentia differat à simonia reali? Cōcludendum est, magnam esse differentiā:
150 cum realis simonia † committatur actualiter per dationem, & receptionem rei, Archid. communiter receptus in cap. quicunque, 1. q. 1. Sarn. de Trien. quæst. 12. Confidentia vero per promissionem, & sic interpositionem fidei, cum tota in fide sit posita, Mand. cons. 61. & latè supra explicauimus, & ideo confidentia, de qua nos loquimur, non comprehenditur in diffinitione simoniæ realis supra relata, vt ex lectura colligitur. ergo differunt inter se, l. omnis diffinitio, ff. de reg. iur. vbi Dec. & Cagn. quod etiam ostendit deriuatio vocabulorum. nam realis dicitur ab actu, vt supra dictum est, & confidentia à fide, vt in principio scripsimus, licet quo ad pœnam parificentur. nam, sicuti simoniacus realis ipso iure †
151 excommunicatur, & priuatur, vt late per Card. Paris. cons. 29. num. 12. cum seq. & cons. 30. vol. 4. Nauarr. cons. 42. de sim. & dixi de resig. benef. lib. 14. quæst. 2. ita
152 & † confidentiarius iure nouissimo constitutionibus Pij IIII. & Pij V. & sicuti est nulla ipso iure collatio, & resignatio,
153 vbi † interuenit simonia realis, Nauarr. in cap. si quando except. 4. in fin. de rescr. Ferrett. cons. 95. nu. 14. Boer. decis. 117. col. 3. Fel. in c. simoniace, in 3. concl. de sim. Redoan. de sim. par. 2. cap. 10. nu. 35. & par. 4. c. 11. col. 3. Ita pariformiter est
154 nulla collatio, electio, præsentatio, † resignatio, intercedente hoc vitio confidētiæ, vt expresse dicitur in prædictis constitutionibus, & dixi de resig. benef lib. 14. quæst. vlt. col. vlt. & vterque fit inhabilis ad obtinenda, vt fuit resolutum * in vna Cæsaragustan. de anno 1551. 20. Martij, coram Guidobono, teste Caputaq. decis. 238. par. 3. &, sicuti simonia-
155 cus † realis est valde odiosus sacris Canonibus, vt habetur 1. q. 1. per totum, c. præsentium, 7. q. 1. D. Thom. in 4. dist. 25. art. 2. Durand. de mod. congreg. gener. Conc. rub. 33. num. 1. Iacobatius de Conc. lib. 4. art. 4. num. 74. Stephan. Caieta. in cap. ad limina. §. 5. num. 221. 30. quæst. 1. Ant. Rosell. in c. quidam Episcopus, nu. 1. 2. q. 1. Conr. Brun. de seditios. cap. 2. nu. 11. ita & cōfidentiarius, vt colligitur.

fligitur ex proœmio Conft. Pij IV. & Pij V. Bart. in l. cũ hi, in princ. ff. de transact. Crauett. conf. 22. n. 8. & conf. 246. n. 6. Si vero quæris, an Confi. differat a simonia conuẽtionali, dicendũ est, hoc crimẽ cõ-
156 fidentię † esse speciem simoniæ cõuentionalis, vt p Caputaq. decis. 201. n. 2. p. 1. & decis. 238. in princ. p. 3. Nauarr. in Mã. c. 23. sub n. 110. vers. secundo, quod & colligitur ex princ. Conft. Pij. 4. vbi nõ vocat confidentiã absolute Simoniam, sed certã simoniacæ prauitatis speciẽ, illis verbis, Sane dudũ, cum certã simoniacæ prauitatis speciẽ, q̃ beneficiorũ confidẽtiã vocãt. & ꝑpterea in multis æquiparãtur,
157 nã, sicuti collatio, resignatio, † p̃sentatio, & electio ꝑ simoniã Cõuentionalẽ est nulla, Barbat. in c. cũ vniuersorũ, de rer. permut. & in c. 2. de rescr. Fel. in c. insinuatũ de Sim. & habetur in extrau. Martini V. incip. Multę editæ in Conc. general. Cõstantien. cuius verba referũtur a Redoano de Sim. d. p. 2. c. 10. n. 33. quam loqui de Simonia conuentionali probant Crescent. decis. mat. 163. Rebuff. in prax. tit. de Sim. resig. nam 9. & 10. Redoan. vbi supra num. 40. & dixi de resig. benef. lib. 14. q. 2. n. 9. Ita, & intercedente confidentia, vt supra tetigimus, & quemadmodum. Simoniacus conuẽtionalis est
158 inhabilis † ad obtinendum in futurum beneficia, iuxta resolutionẽ alias factã per Rotam, teste Puteo decis. 80. lib. 2. & Caputaq. d. dec. 201. p. 1. & 238. p. 3. peior tamen est hæc conuentionalis simonia confidentiæ beneficialis, alia conuentionali beneficiali, qua palam emitur, vel venditur beneficium, vt considerat Nauarr. d. c. 23. sub n. 110. vers. secũdo, quod. & ratio est, quia per illã nõ annullantur acta ipso iure, nec incurritur aliqua excomunicatio anteq̃ ab vtraq. parte impleatur. Nauar. cons. 40. & 42. de Sim. per hanc autem confidentiam sic, quia eo ip-
159 so quod † quis accipit benef. in cõfidẽtiã prædictã, anteq̃ impleat, quod promisit, ipso iure est excõmunicatus, & ipso iure collatio ei facta est nulla, & tenetur ad restitutionẽ oĩum fructuum, quos percepit. & ratio, cur maior pœna imponitur, est, quia plurium frequenrabatur cõfidẽ-
160 tia antea Pium 4. & ratione † frequentiæ delictum reputarur grauius, Imol. in clem p. de sepult. Gem. in c. p. de vit. & honest. clericorũ. li. 6. Ioan. Andr. in add. ad Specul. in tit. de fide instrum. §. porro, cum aliis, vt per Franc. Squillacen. de fide Cathol. c. 5. in fi. & ideo conqueritur Bart. in l. p. ff. ad. l. Iul. de amb. n. p. quòd Pontifices illius temporis procliues ad promulgandas nouas constitutiones, aliquas non ediderint, & fecerint contra si-
161 moniacos, qui subdit, non † puniri vti debet, & tradit Redoan. de sim. p. 4. c. 8. n. 20. & de Iure Can. secundum Panormit. relatum a Decio in cap. at si clerici, nu.
162 155. de Iud. in † atrocissimis delictis non repetitur imposita pœna condigna, & pa-
163 ri ratione furtum ob maiorem † frequẽtiam in aliquibus locis punitur plusquam homicidium, vt late prosequitur Dec. cons. 65. nu. 4. & per totum. & in c. at si clerici n. 60. cum seq. de Iud. in quibus locis concludit, tunc furtum ob grauiorem pœnam esse mai. delictum, & ita refert Lucæ fuisse iudicatum in causa magni ponderis, licet Bartholom. Soc. in eadem facti cõtingentia contrarium voluerit cons. 157. lib. primo. quẽ sequitur Ber. in eodem cap. at si clerici, num. 96. & mouetur Decius ex illa communi con-
164 clusione, quod ex maioritate † pœnæ maius delictum arguitur, Gl. 2. in c. a p. meliore proposito, 27. q. 1. Bar. in l. leuia in princ. ff. de accus. & in l. non solum, §. si mãdato. ff. de iniurijs, Bal. in l. nemo, in fi. C. de Sum. Tri. & fide Cath. Calder. cons. primo, de accus. Barbat. cons. 48. lib. 2. communis opinio, de qua attestantur Socin. d. cons. 157. num. 5. Clar. lib. 5. recept. sent. §. primo vers. sunt etiam, & probatur in cap. felicis, §. illud, de pœn. li. 6. in §. quia vero, Auth. vt fratru fil. c. quęsitum in fi. de his quæ fiunt a mai. par. cap. cum alijs, vt per Calder. cons. allegato, licet quandoque ista consequẽtia non sit vera ob rationes particulares, vt maior pœna imponatur, quàm delicti natura postularet, Gl. in cap. admonere, in verbo existentes, 33. quæst. 2. Glo. in cap. decenter, dist. 89. & in cap. cito turpem, in verbo, durior, 1. quæst. 1. Abb. in cap. perpendimus, col. 2. de sent. excomm. Dec. d. cons. 65. num. 5. vers. & licet. Et, redeundo vnde digressi fuimus, omnis confidentiarius est simoniacus conuentionalis, cum confid. sit species huius simoniæ, sicuti dicimus, Om-
165 nis † homo est animal: non autem e contra, omnis conuentionalis simonia est

B confiden-

confidentia, & poteſt puniri pœnis poſi tis in prædictis extrauagãtibus, l.ſi quid earum, §.interemptum, ff. de leg.3. l.ſi is quis ducenta, §.vtrum, ff. de reb. dub. & patet ex pluribus exemplis, & caſibus poſitis in dicta Conſtit. Pij V. §.multi,& in §. Quare nos volentes, & §. Itidem, ac §. Poſtremo, in quibus ceſſat requiſitum Simoniæ etiam conuentionalis, vt per Archid. Gemin. & alios 1.quæſt.1. in Sum.Abb.in cap.nemo,de Sim.Nauarr. in Man. cap.23. ſub num.103.Caiet.2.2. quæſt.100.Sot.lib.9.de Iuſt.& Iur.quęſt. 8. & alij omnes. ex his enim confidentiarios,ſimoniacos reales,& conuentionales poteris cognoſcere. De ſimonia autem mentali, non eſt neceſſe differere, cum ea ſit communis omnibus prędictis,
166 nam conſiſtit in † animo, & intentione praua, in beneficialibus, & eis annexis. Gl.in Sum.1.quæſt.1. Abb.in cap.conſulere,& cap.nemo de Sim.idem Abb.in c. per inquiſitionem de elect.Gl.in c.reperiuntur 1.q.1. Fel.in cap.tua nos de ſim. Caccialup. de penſion.quæſt.19. Redoan. de Sim.par.1. cap.2.num.13.& illam
167 diffinit † Nauarr. in Man. cap.23. n. 102. Simonia mentalis eſt mente tantũ concepta citra oẽm cõuentionẽ expreſſam vel tacitam, ad exemplum vſuræ mentalis, Mai. in 4.diſt.25.q.1.Adrian. in quolib. 9.D.Tho.22.q.100. ad 6.& exẽpla refert Redoau.de Sim.p.1.c.5. per totum,& c. 6.7.& 8.cum multis ſeq.vbi late hanc ma
168 teriã proſequitur.& cum in mente † con ſiſtat, ſoli Deo eſt cognita. Clem. exiui de paradiſo, de verb. ſig. l.2.ff. de interrog. act.Gl.in §.aliæ inſtit.de action.Angel.conſ.93. & conſ.160. & conſ.236.& 271 Bolognin.conſ.6.in princ.qui nouit
169 pręſentia, pręterita,† & futura. c.fundamenta,§.proinde,de elect.lib.6. & ſecre-
170 torum † omnium eſt cognitor, & Iudex,
171 c.erubeſcant in ſi.diſt.32. omniaq; † nuda,& aperta ſunt oculis eius.c.Deus omnipotens,2.q.1.c.presbyter,1.2.q.5.c.1. 26.q.5. Dec.in c.nouit,in 1.not. de Iud. animus autem hominis dicitur inuiſibi-
172 lis,† vt tradit Ant.Roſell.in rep.c.manifeſta.n.169.2.q.1.& ideo communis * eſt
173 opinio.† animũ directe probari nõ poſſe, cum illius ſolus Deus ſit ſerutator,vt patet ex allegatis per Mant.conſ.24.n.4.li. 1.Barbat.conſ.42.n.14.vol.1.Blãc.de Indic. nu.37. Corn.conſ.81.n.16.vol.1.Si-
174 gnorol. conſ.63.nu.3.& propterea † ſufficere coniecturas,Soc.conſ.28.num.14. vol.1.Corn. cõſ.45.in princ. vol.4.Silua
175 conſ.7. num.21.& modos † deducit Maſcard.de probat.concl.94.per totam.

Secundæ Quæſtionis Summarium.

1 *Confidentiæ origo illicita, & reprobata.*
2 *Fideicommiſſorum origo illicita.*
3 *Deportatis non poteſt relinqui.*
4 *Quæ perſonæ non ſunt capaces legatorum.*
5 *Fideicommiſſa nunc prœſtanda.*
6 *Fideicommiſſa debent conſtare.*
7 *Confidentia cur dicta.*
8 *Fides eſt ſeruanda.*
9 *Fides quid eſt.*
10 *Fides num ſeruanda, quando reſultat illicitum.*
11 *Ex fide quando quis poſſit conſtringi.*
12 *Confidentiary cogebantur reſtituere beneficia.*
13 *In ſupremis tribunalibus reddebatur ius ſuper confidentia.*

QVAESTIO SECVNDA

ARGVMENTVM.

QVAE fuerit origo confidentiæ beneficialis,

SEcundo, Quæro, quæ fuerit origo Confidentiæ beneficialis, licita, vel illicita, & ex qua cauſa? Reſpõdeo,ori-
1 ginem † eſſe illicitam, & reprobatam, quia fuit reperta à volentibus canones fraudare, vt late colligitur ex conſtitut.
* 87. Pij V. in princ. & in §.multi, & * communiter eſt receptum.& illam actum illicitum appellat Caputaq.deciſ.314.n.3. par.2. hac etiam ratione origo fideicõ-
2 miſſorum dicitur illicita, † & reprobata, vt ſcribit Iaſ. communiter receptus in l. 1.n.7.ff.de leg.1.quia traxit principium à volentibus legem circumuenire. nam incapaces, quibus non poterat legari,
3 vel relinqui, vt † deportati,l. 1, C,de hæred. inſtit.damnati in metalium, & ſpurij teſtatoris, & aliæ perſonæ † ſimiles, quas enumerat Gloſ. in §. legari Inſt. etiam de hered. inſtit. hoc medio conſequebantur legata, & relicta, quia teſtatores inſtituebant hæredem aliquem amicum, de cuius fide confidebant, eius fidei committentes

vt illam hæreditatem postea tali incapaci restitueret: & huiusmodi fideicommissa relicta capaci, vel incapaci, quia cõsistebant in sola fide, & pudore grauati antiquo tempore erant infirma, cum non possent exigi, & nulla dabatur actio, neque officium Iudicis, fauore tamen vltimarum voluntatum, ne voluntas defunctorum deciperetur, fuit po-
5 stea statutum, † esse implenda, vt dicitur in §. primo, Instit. de fideicom. hæred. l. 2. §. post deinde de origin. iur. sed capaci l. vlt. vbi Gloss. & Bart. ff. de his quib. vt indig. Glos. & doct. in l. vlt. C. eod. ad not. in l. 1. ff. de leg. 1. & dum-
6 modo † de hoc constet, l. coheredi, §. cum filiæ, ff. de vulg. & pupill. l. ex tribus, ff. de inoff. test. Abb. cons. 31. num. 9. Rolan. à Valle, cons. 59. num. 5. vol. 3. Bursat. cons. 97. num. 1. vol. 1. Dec. cons. 336. in fin. Crauett. cons. 180. in fin. Socin. Iun. cons. 185. num. 2. lib. 2. Ad exemplum igitur fideicommissorum fuit repetita confidentia, vt canones fraudarentur, &, sicuti ea, relicta fideicommissa appellata sunt, quia nullo vinculo iuris, sed tantum pudore eorũ, qui rogabantur, continebantur, §. pri. vers. & ideo, de fideicomm. hæredit. ita
7 hæc appellata † confidentia, quia tota in fide illius, qui recipiebat beneficiũ, vel illud habebat, posita erat. Nauar. in Manual. cap. 23. sub num. 109. Mascard. de probat. conclus. 1306. num.
8 2. moti ex illo vulgari, quod † fides est
9 seruanda, cum sit fundamentum † iustitiæ, i. dictorum conuentorumque constantia & veritas, vt dicit Tullius 1. Offic. quem ad hoc refert Luc. de Pen. in l. quoties col. 1, C. de ponderat. & auri illator. lib. 10. Fortunat. Garz. de vlt. fin. iur. ciuil. & Canon. nu. 148. Pauin. de Visit. 2. part. quæst. 2. num. 15. Io. a Capistr. in Spec. conscient. num. 8. & graue est illam fallere, l. 1. C. de const. pecun. in princ. §. hoc similiter, Auth. vt licet de ceter. Nicol. Moron. de tregu. & pac. quæst. 17. nu. 1. & quæst. 102. nu. 2. Bell. de re milit. tit. 3. num. 4. dummo-
10 do ex fidei obseruantia non resultet illicitum, cap. si ad peccatum, 22. quæst. 4. & per totum. nam tunc potius est fides rescindenda, quam soluenda, cap. in mo dis, ead. causa, & quęst. & regulariter, vbi fides nõ est solennis, & obligatoria, quis
11 nõ potest † constringi ad illam seruandã l. Iurisgentium, §. si cum nulla, & §. igitur, & §. quinimmo, ff. de pact. ad not. in l. 1. ff. de const. pecun. & in l. 1. ff. deposit. lat. Lucas de Pen. in dic. lib. 1. C. de ponderat. lib. 10. col. 2. Et ideo qui recipiebat, aut retinebat beneficium in confidentiam, à principio non poterat constringi ad fidem seruandam, postea patrum nostrorũ temporibus praua con-
12 suetudine † seu potius corruptela patiẽter cœpit tolerari. Io. Petr. Bim. cons. 29. num. 5. Et deinde cœpit ius reddi pro
13 fide seruanda in supremis tribunalibus, Card. Sanct. Cruc. decis. 18. in manuscr. Nauar. in Manual. c. 23. sub nu. 111. Gabriel. cons. 184. num. 6. lib. 2.

Tertiæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia non prohibetur iure diuino.*
2 *Simonia quæ versatur circa mere spiritualia prohibetur iure diuino.*
3 *Simonia, vendere gratiã Spiritus sancti.*
4 *Simonia habuit originem à Simone Mago.*
5 *Simon magus fuit primus hæreticus.*
6 *Simonia, vendere sacramenta.*
7 *Simonia, de iure diuino, vendere ordinationem.*
8 *Simonia, de iure diuino, venditio ecclesiæ.*
9 *Simonia quia prohibita, quę.*
10 *Confidentia simoniaca, quia prohibita.*
11 *Papę omnia permissa.*
12 *Papa habet plenitudinem potestatis.*
13 *Papa est Vicarius Dei.*
14 *Papa non potest dispensare super simonia, quia Simonia.*
15 *Papa potest dispensare super simonia, quia prohibita.*
16 *Papa non potest dispensare super iure diuino.*
17 *Ius diuinum immutabile.*
18 *Deus solus potest tollere ius diuinum.*
19 *Inferior non potest destruere legem superioris.*
20 *Papa seruus Dei.*
21 *Papa debet se conformare iudicio diuino.*
22 *Papa tenetur defendere legẽ diuinam, vsque ad sanguinem.*
23 *Quando Papę non obediendum.*
24 *Papa ex magna causa potest recedere à iure diuino.*
25 *Papa potest dispensare super iure positiuo.*
26 *Papa potest dispensare super confidentia.*
27 *Papa in beneficialibus habet liberam potestatem.*
28 *Papa potest tollere constitutiones Conciliares de fide nõ tractantes.*

QVÆSTIO TERTIA.

ARGVMENTVM.

Confidentia an sit prohibita de Iure diuino, & an super ea Papa possit dispensare.

TErtio, quæro, An confidentia beneficialis simoniaca, de qua nos loquimur, sit prohibita de iure diuino, Communis * opinio † est negatiua, vt tenet Nauarr. in Manual. c. 23. sub num. 111. vers. 11. quod Io. Petr. Rima cons. 29. num. 6. & ratio est, quia iure diuino † solum prohibetur illa simonia, quæ circa emptionem, & venditionem mere spiritualium versatur, siue ea spiritualia a Deo sint data, & instituta, siue ab Ecclesiastica potestate diuinitus tamen accepta, Diu. Thom. 22. quæst. 100. Hostiens. Caietan. Siluestr. Angelic. Armill. & alij Summistæ. Redoan. de Simon. p. 1. c. 2. col. 2. qualis est venditio † gratiæ Spiritus sancti. c. qui studet, & c. sicut eunuchus. 1. q. 1. quam emere intendebat Simon ille, a quo originem, & nomen habuit † Simonia. c. recurrat, 32. quæst. 4. cap. quod interrogasti, dist. 27. cap. saluator cap. quæst. 3. Act. Apostol. cap. 8. optime in c. 8. optime in cap. quidam 24. quæst. 3. sicut pro certo, de simon. Archid. in c. studet 1. q. 1. & in cap. eos num. 2. ead. causa, & quæstione. & hunc primum † hæreticum fuisse tradit Euseb. Cæsarien. lib. 2. Histor. Ecclesiast. cap. 1. & cap. 13. Redoan. de simon. cap. 1. num. 6. Io. Andr. in dic. cap. sicut pro certo, de simon. Abb. in cap. qui extirpandæ, §. qui vero, num. 53. de præben. Felin. in cap. cum essent, de simon. & venditio † sacramentorum, dic. cap. qui studet, & cap. sicut eunuchus, 1. quæst. 1. c. non satis. c. consuluit, de simon. cap. baptizandis, & ibi Archid. cap. quidquid, c. placuit, c. emendari, cum seq. 1. quæst. 1. Felin. in c. in tantum vers. vlt. nota de simon. glos. in cap. veniens, de transact. latissime Redoan. in dic. tract. de simon. cap. 6. & 7. Ac venditio † ordinationis, cap. presbyter, 1. q. 1. c. cum ordinaretur ead. caus. & quæstione, c. sacerdotes ead. caus. & q. cap. tantis 81. dist. late Gemin. in cap. vult. 1. q. 1. Archid. in c. requisitis 1. q. 7. Abb. in c. cum ecclesiæ, in fine de simon. latissime Redoan. in eod. tract. de simon. cap. 8. per totũ. Ac etiã venditio † Ecclesiæ, vel altaris executio, c. altare, 1. q. 3. Abb. ĩ c. cũ tua, de simõ. Caccialup. de pens. q. 19.

Simonia autem, quæ versatur circa spiritualia, per constitutionem Ecclesiæ, aut canonum, non dicitur simonia, quia simonia, & sic prohibita de iure diuino, sed quia prohibita. nã † per ius positiuũ, scilicet per Pontificiũ, Canones, Concilia, Cõstitutiones, visũ est illã prohiberi, qualis est ea, quę cõmittitur in beneficiorũ collatione, renũciatione, & præsentatione, quotiescõditio, pacta, modus illicitus interuenit. glos. in c. ex parte 1. de off. deleg. vbi DD. oẽs, & cõmuniter de communi Nauarr. in suo Manual. c. 23. sub n. 100. vers. ex qua diffinitione, Redoã. dict. tract. de simon. p. 1. c. 2. n. 9. & hæc est frequentior. Vnde, cũ cõfidentia † in his versetur, quæ sunt spiritualia, ex cõst. Ecclesiæ, & canonũ, nequaquã poterit dici esse prohibitam de iure diuino. & hanc cõclusionem omnes firmant absque cõtradictione. Et effectus erit maximus, quia, quãuis Papæ omnia † sunt permissa, Specul. in tit. de dispens. §. nunc ostendendũ, vers. 89. Abb. in c. Magne, de vot. Bellam. cons. 28. col. 3. Dec. cons. 112. col. 3. cum ei plenitudo potestatis sit † data. c. qui se scit. 2. q. 6. c. quicunque 24. q. 1. Io. cap. vlt. c. significasti de elect. c. quodcunque 24. q. 1. nam † est Vic. Dei in terris, Bal. in l. vlt. C. de sent. rescin. non poss. Dec. in cap. primo super, glos. in verb. ab omnibus de const. Non tamen potest dispensasse super simonia, † quia simonia, & sic super ea, quæ prohibetur de iure diuino, sed super ea dumtaxat, quę est introducta per Ecclesiam, † & Ecclesiæ prælatos, & sic super ea, quæ dicitur simonia, quia prohibita, Diu. Thom. in 4. quolib. q. 4. Specul. in tit. de dispẽs. §. nunc. Caccialup. de pens. q. 19. Felin. in c. ad audiẽtiam el. 2. de rescr. Cassad. decis. 2. de simon. communis * opinio, vt patet ex adductis per Redoan. de simon. cap. 21. & omnes fere scribentes dicunt, generaliter Papam non posse dispensare † super iure diuino, cap. qui omnipotentem, 11. quæst. 3. Ant. de Butr. in cap. super eo, de vsur. Diu. Thom. in 4. quolibet. quęst. 14. Petr. Paludan. in tract. de Ecclesiast. potest. arr. 5. Turrecrem. in Summ. in 3. lib. cap. 54. & 57. Innoc. & Henric. Boic. in c. cum ad monasteriũ, de stat. reg. Abb. in c. non est voti, de vot. Henric. Boic. in

cap.ex parte el 2.col.1.& 2. de rescr.Bellam.conf. 28. per totum, maxime col. 4. Dec.in cap.ne innitaris col.2.de constit. Gemin.conf.96.col.5.10.Andr.in cap.2. de dispensat. Petr. de Palud. in 4. dist. 41.D.Thom. in 4.dist.27. quæst.4.& probatur expresse in cap.literas,de rest.spoliat. quem optime ad hoc ponderat D. meus Cardinalis Parisius conf.68. num.
17 39. cum seq. vol. 4. ius enim † Diuinum est immutabile, §. sed naturalia Inst. de iur. nat. gent. & ciuil. cap.vlt.§. is itaq; dist.5. Gemin. & Præpos. in c. sicut dist. 14. Abb. in cap. significasti, col. vlt. de elect. solus enim conditor legis poterit
18 tale suum † diuinum præceptum tollere, & super eo dispensare. quod minime facere potest Papa eius Vicarius, & infe-
19 rior, qui nō † potest mutare, nec destruere legem superioris, cap. cum inferior, de maior.& obed.c.inferior, dist.21. clem.ne Romani, §. . de elect. nec statutum * superioris tollere. Innoc. Abb.& alij * cōmuniter in cap. quæ in ecclesiarum col. 4.vers. 2. limitarem,de constit. seruus e-
20 nim, vt est Papa, iuxta tradita † in proœm. Decretal. in princ. non poterit ordinationem Domini tollere. l. nam etsi magistratus, ff. de arbitr. C. ille a quo,§. tempestiuū, ff. ad Trebell. cap.1.dist. 10. l. rescripta, vbi Glos.& Doct.de precib. imperat. offer. & ideo iudicium Summi
21 Pontificis debet esse cōforme † Iudicio, & statuto Diuino, cap vt nostrum, vt Eccles.benef. Abb.in cap. de mulcta col. 3. vers. vnde obstat de præben. quam legē diuinam tenetur ipse Papa, vsque ad ani-
22 mam †, & sanguinem defendere. c.sunt quidam, 25.quæst. 1. Abb in cap. literas, in 5. not. de rest. spoliat. & contrarium
23 facienti † non erit parendum. cap. Iulianus, & cap. qui resistit 11.q. 3. Bellam. dict. conf. 28. late Felin. in cap. si quando, col.1. 2.& 3. de rescr. Imol. in c. vlt. n.7.de Transact. Præposit.in c.quę cōtra,
24 in princ. dist. 8. nisi ex † magna causa id faciat, vt per Innoc. in cap. vlt. de consuet. Archid.in cap.sunt quidam, dist.25. Io.Andr. in cap.per venerabilem,qui fil. sint legit. Felin.in cap.quæ in ecclesiarū, nu.30.de constit. Turrecremat.in summ. Eccles. lib.2. cap.107.Præposit.in cap. 1. dist.15. Dec. in cap. 1. col. 2.& 3. & in c. translato de const. Socin.sen.conf.13.& 28.lib. 1. Barbat. conf.1. col. 18.& conf. 22. col.10. vol.1. Dec.conf.112. Angel. in verbo Dispensatio, §.3. late plures,& infinitos adducit Card.Paris. dict. conf. 68. à num.110. vsque ad num. 177. vol. 4. Et sic Papa, licet non possit dispensare super iure diuino, potest tamen dispen-
25 sare super iure † positiuo, D.Thom.communiter receptus locis citatis,& per con-
26 sequens super simonia, † & confidentia, quæ committitur in beneficialibus, plures Doctores citat Redoan. de simon. c. 21.col.2. Cassad.decis.2.de simon.in qui-
27 bus habet liberam † potestatē. Dec.cons. 141. circa fin. & Papa non solum potest tollere quæ prędecessores statuerūt, sed
28 etiam constitutiones † Conciliares de fide non disponentes, Glos. in cap.vbi periculum, in verb. Concilium de elect.lib. 6. Hostien.in Summ de disp. §. 1.Theologi omnes *, vt per Felin.in cap.1. nu.31. & 32. de Constit. Glos.in c. sunt quidam dist. 25. & est tex. in cap. innotuit, de elect. & plene tradit Card.Paris. dict.cōs. 68. à n.397. vsque ad n. 408. vol.4.

Summarium quartæ Quæstionis.

1 Confidentia prohibita est iure communi.
2 Origo confidentiæ illicita.
3 Fideicommissorum origo, illicita.
4 Origo spectanda.
5 Origo mutari non potest.
6 Simonia iure communi prohibetur.
7 Simonia inter grauiora crimina ponitur.
8 Simonia capitale crimen.
9 Confidentia crimen simoniæ.
10 Prohibito genere, videtur prohibita quælibet species.
11 Idem iudicium de genere, & specie.
12 In prohibitione venit omne illud, per quod deuenitur ad ipsum.
13 Confidentia, pernicies, & corruptela.
14 Confidentia actus illicitus.

QVÆSTIO QVARTA
ARGVMENTVM.

CONFIDENTIA num sit prohibita iure communi.

QVarto, Quæro, An confidentia, de qua nos loquimur, sit prohibita de iure cōmuni. Communis opinio est
1 affirmatiua †, quam reperio tenuisse Nauarr. in suo Manual.cap.23. num.109. & 111. R.P.D. Seraphinum Rotæ Romanæ

dignissimum Decanum, decis.90. incip. Fuit conclusum, lib.1.in manuscr. Quod iustificatur, tum attenta eius origine,
2 quæ fuit illicita † & reproba, quia eam traxit a volentibus legem fraudare, vt diximus supra quæst.2.ad exemplum †
3 fideicommissorum.Ias. in l.1.num.7.ff. de leg.1. nam inprimis ad iudicandum, de
4 aliqua re † origo spectatur. lib. 3. C. ad Macedon.l.si procurator.primo respons. ff. mand.C.clam possidere,ff.de acquirē. possess. vbi Ias. in 6. not. Marian. Socin. sen.in cap.veniens, sub num.52.de accu sat. Rub. Alex.in l. penult.§.ad crimen, num.28.ff.de public.iudic.Bart.in l.3.§. qui habet, ff.de tut. & in l.1.§. qui remo-
5 uet,ff.de postulan.nam mutari † non potest. l. assumptio in princ. ff.ad municip. l.ius autem agnationis, ff. de pact. l.iura sanguinis,ff.de regul. iur. Cephal.cons. 133. num.23. vol.1.

6 Tum etiam, quia simonia,iure † com muni prohibetur,vt habetur in tit. de si-
7 mon.extr. & ibi Doctores omnes,† & inter grauiora crimina ponitur,cap.vlt.ad fin.de purg.Canon. immo alia ad comparationem istius quasi pro nihilo reputantur,cap.vlt.1.q.7. cap.per tuas, el 2.de simon. & homicidio comparatur, cap. in-
8 quisitionis, de accusat. & capitale † crimen appellat D. Gregor. in cap. qui studer,1.q.1.Diaz in prax.criminal.cap.85. in princ. Abb.in cap. sicut de simon. Roland.cons.31.num.12.lib.3.& tamen cō-
9 fidentia est crimen † simoniæ,vt in termi nis scribit Caputaq.decis.202.n.5.p.1.& alibi idem Caputaq.decis.201. num.1. p. 2. dicit, quod receptio beneficiorum in confidentiam est simonia conuentionalis. quod etiam scribit decis.238. par.3. Sed confidentia est species simoniæ, vt probatur ex constitutione 109. Pij IIII. incipien. Romanam,in §. sane,ibi, *cum certam simoniacae prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam vocant.*&c.quod etiam scribit Mascard. de probat. conclus. 1306.
10 num.1.& tamen prohibito genere † videtur prohibita quælibet species sui gene-
11 ris,cum idem fiat † iudicium de genere, & specie, cap.deliberatione, §. prohibemus, vbi glos.Petr. de Anchar. Franc. & alij Doctores de offic.leg.lib. 6. Din. in reg.cū quid vna via,de reg.iur.lib.6.Ber. de potest. Leg. a lat. n. 71. & eadem ad-
12 sit † ratio, l.si quid earum, §.interemptū, ff. de leg. 3. cap. excommunicamus, de hæret.l.si is qui ducēta, §. verum, de reb. dub. Sarmient.lib.3. select. interpret. c. 2.num. 13.& regulare est, vt, prohibito vno, simpliciter censeatur prohibitum
13 omne illud, per quod † deuenitur ad illud,c.tuæ,de procur.l.oratio,ff.de spons. l.2. ff.de iurisd.omn. iud. Felin.in c.cum ex officij in 4. col. de præscript. Hinc dicit Mascard. dict. conclus. 1306. num. 1. quod simonia, & confidentia plurimum inter se cognata, & coniūcta sunt, & sub eodem num. 1. idem Mascard. appellat confidentiam flagitium, & Pius V. dicta
14 const. 87. eam appellat † perniciem, & corruptelā,in princ.ibi, *ad tollēdū fiduciariæ mācipationis beneficiorū Ecclesiasticorū corruptelā*, & in §.veruntamen,ibi, *quae ad purgandā hac pernicie Ecclesiā*. qđ videtur cōfirmare Sixtus V.in cōst.66.incip.Pastoralis,§.cū autem, ibi, *nos ad hanc corruptelam ex Regno illo, &c.* & ibi, *ac propterea tam perniciosum confidentiæ vitium, &c.* ac actum illicitum appellat Caputaq. decis.314. num.3. par.2. Cum
15 ergo † confidentia sit actus illicitus, vitiū corruptela crimen, sequitur esse prohibitam, arg. l. sancimus, C. de pœnis, l. aliud est fraus, ff.de verb.signif. & tex.in c.per suas 3. de simon. expresse loquitur de confidentia, & illam improbat. vt late diximus supra quæst. 1.

Quintæ quæstionis Summarium.

1 *Origo confidentiæ mala.*
2 *Origo semper spectanda.*
3 *Confidentia actus illicitus.*
4 *Illicita coercenda.*
5 *Republicæ interest,ne delicta remaneant impunita.*
6 *Confidentia species simoniæ.*
7 *Simonia semper fuit punibilis.*
8 *De specie iudicatur an de genere.*
9 *Confidentia ante Pium 4 non erat punibilis.*
10 *Confidentia ante Pium 4. tolerabatur.*
11 *Super confidentia ius reddebatur.*
12 *Auditorium Rotæ abstinuit à Iudicio confidentiæ.*
13 *Origo mala non semper punitur.*
14 *Non omne illicitum est punibile.*
15 *Consuetudo excusat à pœna.*
16 *Pœna simoniæ citatur stante consuetudine.*
17 *Consuetudo etiam in delictis attendenda.*
18 *Statuta recipiunt interpretationem à consuetudine.*
19 *Rescripta recipiunt interpretationem à consuetudine.*
20 *Contractus regulantur secundum consuetudinem.*
21 *Consuetudo optima legum interpres.*
22 *Consuetudo non residendi excusat à culpa.*
23 *Cōsuetudo, vt electus administret ante confirmationem, excusat à priuatione beneficij.*

Consue-

QVÆSTIO QVINTA.

ARGVMENTVM.

Num confidentia ante Pium IIII. improbaretur, & esset punibilis, & an consuetudo excusaret a pœna, culpa, & peccato.

QVINTO quæro, An confidentia ante editas Cōstitutiones Pij IV. & Pij V. esset punibilis? Pro affirmatiua
1 facit, † quia origo fuit mala, vt dictū est q.2. ergo punibilis, cum inprimis in vna
2 quaq. re † origo spectetur. l.3. C. ad Macedon. l. clam possidere. ff. de acquireu. possess. l. si procurator 1. respons. ff. mand.
3 Secundo, quia reputabatur † actus illicitus. Caputaq. decis. 314. nu.3. p.2. & ta
4 men illicita † coerceri debēt. l. in fraud. ff. de milit. test. & obuiari. l. cum hi, §. si cū lis, ff. de transact. l. magis, §. si pupillus, ff. de reb. eod. l. quæstiones, in fi. C. de fideicom. & nunquam censetur permissa. l. 1. ff. de milit. test. Menoch. de arbitr. Iudic. q.7. nu.77. & Reipublicæ interest, ne deli
5 cta remaneāt impunita. l. ita vulneratus. ff. ad leg. Aquil. vbi Bal. dicebat, publicæ disciplinæ fauorem dictare, ac suadere, vt delicta puniantur. l. licitatio, §. quod illicite. ff. de publ. & vectigal. l. Capitaliū, ff. de pœnis, C. vt famæ, de sent. excō. Iodocus in prax. crimin. in procem. nu.9.
6 vbi alia adducit. Tertio, qa † est species simoniæ. Caputaq. decis. 201. nu.1. p.1. & decis. 238. p.3. & colligitur ex Card. Sāct. Cruc. decis. 18. in manuscr. Sed simonia etiam ante editas dictas Constitutiones
7 erat † punibilis. Cassad. decis. 5. de const. & decis. 2. de simon. & probatur in tototi
8 tu. extr. de simon. ergo † confidentia, quę est species, arg. c. deliberatione, §. prohibemus, vbi Doct. oēs de off. legat. lib.6.

His tamen non obstantibus, in contra
9 rium se habet veritas. nanque ante † constitutionem Pij IV. & Pij V. non solum confidentia non puniebatur aliqua pœna, sed praua cōsuetudine, seu potius cor
10 ruptela à principibus † Ecclesiasticis toleratā fuisse in omni genere personarum omnibus est compertum, vt colligitur ex dicta Cōstitutione Pij IV. 109. super hoc edita. Card. Sanct. Cruc. decis. decis. 18. in manuscr. Io. Petr. Bim. cons. 29. nu.5. Oradin. decis. 82. lib.2. in manuscr. & magna erat turba in Curia illorum, qui beneficia retinebant in confidentiā, & etiā S.R.E. Cardinales hoc vitio erant implicati, & vt plurimum officiales, & præsertim Scriptores Apostolici, vt tradit Oradin. dict. decis. 82. lib.2. Et ita hæc praua consuetudo fuit recepta, vt inceperit
11 paulatim ius in supremis tribunalibus pro fide prestanda reddi, & compelli nō reddentes beneficia in custodiam, & cōfidentiam recepta, vt attestatur Cardinalis Sanct. Cruc. dict. decis. 18. tradit Nauarr. in Manual. c.23. sub n.111. vers 11. quod &c. Gabriel. cons. 184. nu.6. vers.3.
12 lib.2. Ab hac tamen labe † sacrum Auditorium Rotæ semper se abstinuit, & vti rei absurdæ semper confidētijs obstitit, & nunquam pro eis iudicare voluit, cum interim penes aliorum Iudicum tribunalia male feriati homines perfugium inuenirēt, vt attestatur Card. Sanct. Cruc. olim Rotæ Auditor meritiss. d. decis. 18. & sic Rota habuit pro absurdo canonizare confidentias, quare vel mādabat, cum casus occurreret, partes concordare, vt tradit idem Card. Sanct. Cruc. decis. 144. vel remittebat ad Auditorem Cameræ, vt tradit idem Cardinalis Sanct. Cruc. decis. 15. in manuscr. & audiui à pluribus.

Non

Non obstant contraria,nã ad primum
respondetur,non omnia,quæ habent ori
13 ginem † malã, esse punibilia, exemplum
in fideicommisso,vt per Ias. in l.1. col.2,
ff.de leg.1.
Ad secundum etiam respondetur,non
14 valere consequentiam, est illicitum † er
go punibile,vt patet in c,denique,dist.4.
cap.si quod, 33.q.2. l.item vulneratus, §.
vlt. ff. ad leg. Aquil. & optime explicat
Constant. Roger. de legis potentia, §.5.
num.3.
Ad tertium respondetur,vel confiden
tiam esse speciem simoniæ non prohibi-
tæ, vel melius consuetudinem receptam
Romæ, & extra excusasse committentes
confidentiã ante Pium IV.& Pium V.nã
* communiter * receptum est,consuetudi-
15 nem † excusare à pœna, ad not. in c.vlt.
consuetud. Bart.in l.quid si fugitiuus, §.
apud Labeonem, ff. de ædilic.edic.Glos.
in cap.denique, 4.dist.Nauarr. cons.13.
num.2.de vsur.& cons. 42. nu. 10. & 11.
de sent. excommun. maxime in his, quæ
sunt iuris positiui.Glos.in cap.cum vene
rabilis, vbi Abb. de consuet. cum alijs,
vt per Ias.in l.de quibus.num.8. ff. de le-
gib. Roman. sing.19.Card.cons.132.col.
2.Petr.de Anchar. cons.46. & cons.271.
Alex.cons.107.col.penul.lib.2.in termi-
16 nis Abb. † loquens de simonia in cap. in
Ecclesiæ, num. 2. de simon. & communi-
ter.
Hinc dicit Felin. in cap. ad petitionẽ,
circa finem, de cõsuet. consuetudinem
17 † etiam in delictis esse attendendam,& in
pœnis esse seruandam, tradit latè idem
Felin. in c. inter cæterã, col.5. de rescr.
& in cap. inquisitionis,col.5.de accusat.
Crauett.cons.135. num.6. & cons.201.n.
11.Hinc statuta recipiunt interpretatio-
18 nem à cõsuetudine, † late Gabriel.com.
opin. de consuet. conclus. 1. num. 44. &
19 † rescripta Grat cons.153. num.44.lib.2.
20 Tiraq. de Nobilit. cap. 10. nu.9.ac † con
tractus omnes, l.quod si nolit, §.quia as-
sidua, ff. de ædilic.edic. l.semper in stipu
lationibus, ff.de regul.iur. Io Andr.in re
gula quod facit, circa fin. de reg. iuris,
lib.6. Abb.cons.74.ad fin.lib.1.Alex.cõs.
107.col.penult.lib.2. Ias.cons.20.col.pe
nult. lib.1. Ias.cons.17. lib.1. Imol. in c.
potuit locati, Bart.in l.nemo,col.1.ad fin.
ff. de duob. reis, & feuda. Loffred. cons.
1.num.118. Card.Paris.cons.15. col.2.&
cons. 21. col.6. vol. 1. Angel. cons. 184.
col.1. Alex.cons.124. col.1. lib.5. ac om
nis dispositio,Innoc. in cap.olim,de ver.
sign.Abb.in c.certificari, de sepult.Dec.
in l. semper in stipulationibus, nu.12. ff.
de reg.iur.Ruin.cons. 160.col.3.lib.1.nã
21 cõsuetudo est † optima legum interpres,
ad not. in l.de quibus,ff.de legib.& ideo,
vt dixi, excusat à pœna.
22 Hinc consuetudo † non residendi ex-
cusat à culpa, & à pœna, Zabarell.cons.
122. incipien. Presbyter,col.2.
Hinc consuetudo, vt electus admini-
23 stret ante confirmationem, † excusat à
pœna priuationis beneficii, Petr.de An-
char. cons. 51. incipien.Consuetudo,ad
fin.cum alijs, vt per Alex.cons. 107. in-
cip. Pro inuestigatione,lib.2.
24 Hinc cõsuetudo retinendi † plura be-
neficia incompatibilia excusat à pœna,
cap.1.de consuet.lib 6. & ibi Glos.& alij.
Card. Paris.quem refert, & sequitur Pe-
tr. Duc. tract. fallen. reg.71. ampliat. 5.
Lambertin.tract.de iur.patron.par.1.lib.
2.art.15. quæst. 7. princip.num.5 cõmu-
nis opinio, teste Nauarr. in Manual.cap.
25.num.125. Iare Hoied. de incompati.
benef.par.2.cap.11.
Etiam si sit mala consuetudo, & etiam
25 si simus in his,quæ sunt de se † mala, Ro-
man.cons.466. vbi loquitur de consuetu
26 dine de non obseruando † iuramentum,
Bal.in l.obseruare, §. proficisci, circa fi-
nem, de off. procons. Corn. cons.28. lib.
3. Aretin. cons. 11. Abb. & alij, quos re-
fert Rocch. de Curt.in repet. cap. vlt. in
princ.col.vlt. de consuetud. & ibi hoc e-
tiam ampliat num.33.etiam in consuetu
27 dine contra † ius diuinum, Abb.in c.cum
venerabilis, de consuetud.
Dubium tamen est, an huiusmodi con
suetudo recipiendi beneficia in confidẽ-
28 tiam † excusaret eos à peccato, sicuti ex-
cusabat à pœna temporali? Communis
* opinio est negatiua, quæ colligitur ex
Abb.communiter recepto in dicto c.vlt.
num.2. de consuetud. dum scribit. cõsue
tudinem non excusare in peccatis, quæ
ad Deum, sed fortius accusare: quia, quã
29 to † peccata sunt diuturniora, tãto sunt
grauiora, cap.flagitia, 32.quæst.7. Glos.
in cap.denique, dist.4. Nauarr. cons. 13.
30 nu.2. de vsur. & ibi etiam dicit non † ex-
cusare à restitutione, vbi allegat Glos.in
cap. Fraternitas, 12.q.2. D.Thom. 2.2.q.
61.art.

62.art.4. & in terminis nostris hoc tenet Gabriel. cons.184. nu 7.lib.2.

Limita, nisi fuisset dubium, an † esset peccatum, vel ne. nam tunc consuetudo paulatim tolleret obligationem legis, quæ sublata excusaret à peccato. Abb. in cap. cum venerabilis, de consuet. idē Abb. post Io. Andr. in cap. at si Clerici, col.10. de iudic. Cæpoll. in tract. de simul. contract. col.4. late Rocch. dict. repet. c. vlt. sect. 1. num. 2. vbi hoc confirmat ex pluribus exemplis. & faciunt, quæ scribit Bal. in prælud. feud. col.3. & cons.318. lib. 2. Huiusmodi autem consuetudo tamquam irrationabilis, absurda, & mali exempli, erat tollenda, quia, vt exorditur Pius IV. in dict. const. 108. erat po-
32 tius † corruptela, iuxta ea, quæ scribit Gloss. in cap. non putamus, de cōsuetud. in 6. & not. in dic. cap. vlt. extr. eod. tit.
33 & ideo non valet consuetudo † permittens simoniam, cap. non satis, & cap. seq. cap. Iacobus, & cap. veniens, de simon. Rocch. de Curt. dict. repet. c. vlt. in princ. num. 18.

34 Hinc etiam non valet † consuetudo de præstandis, seu soluendis vsuris, cap. quia in omnibus, de vsuris, Bal. in tit. de pac. Constant. in 9. col. & in l. humanum, C. de legib. Bart. in l. si finita, §. Iulianus, col. penult. ff. de damn. infect. Io. Anan. in cap. salubriter, col.8. de vsur. & regu-
35 lare est, vt consuetudo † præstans materiam delinquendi non valeat. l. conuenire, ff. de pact. dotalib. cap. ex parte de consuetud. cap. nos consuetudinem, dist. 12. Calderin. cons. 1. de regul. Bellam. in cap. Romana, in princ. col.4. post medium, & col.6. de for. compet. lib.6. Crauett. cons.314. col.5. vers. non obstat. tertium argumentum, quia dicitur corru-
36 ptela † perniciosa, cap. mala, dist.8. Crauett. dict. cons. num.5. & ideo consuetu-
37 do † nutritiua peccati dicitur turpis, & irrationabilis, vt post alios Card. Paris. cons.27. num.46. vol.1. & quando est in
38 fraudem † legis, Dec. in cap.2. num.39. de probat. Bal. in l. de quibus, num.33. C. de legib. Menoch. de arbitr. Iud. cas.82. col. 1. Et tritum est in iure, consuetudinem
39 † irrationabilem esse extirpandam, cap. quanto, & cap. cum venerabilis, de consuetud. cap. mala consuetudo, dist.8. late Petr. Rauenn. de stat. col. vlt. Optima igitur ratione Pius IV. per dictam suam Constitutionem sustulit hanc consuetudinem, siue corruptelam, & contra confidentiarios induxit pœnas.

Ex quibus infertur, quod committen-
40 tes † confidentiā ante Pium IV. non subijciebantur pœnis temporalibus. & corporalibus, impositis contra simoniacos conuentionales, vt colligitur ex Nauar. in Manual. cap.23. sub num. 111. vers.11. & ita respondit Io. Petr. Rima, cons.29.
* num.6. & 7. & communiter * est receptū. & ratio est, quia confidentia est prohibi-
41 ta iure humano, & per † consequens tolerantia superiorum potuit fieri impunis arg. not. in cap. primo de constit. lib. 6. scientia enim Papæ tollit omnem pœ-
42 nam † simoniæ, Gig. de pens. q.4. & † to-
43 lerantia, * communis opinio teste Felin.
* relat. in Apostill. Abb. in c. extirpandæ, §.
44 qui vero n.53. de præben sicuti crimen † ambitus in curia Principis sæcularis, Clar. lib. 5. recept. sentent. §. simonia, vers. item quæro, numquid. & tamen in huiusmodi cōsuetudine, vt omnes sciūt, interuenit scientia, et tolerantia Summi Pontificis, vt testatur Pius IIII. in alle-
45 gata const. & si † consuetudo potest induci absque scientia Principis, Alex. cons. 6 num.4. lib.1. Corn. cons.155. num.7. lib. 2. Abb. cons. 7. lib. 2. Gemin. in cap. frustra, dist.8. communis opinio, teste Barbat. in cap. vlt. num.71. de consuet. eo ma-
46 gis stante scientia, † & tolerantia, Oldrad. cons.237. num. 3. & cons.224. num. 7. Michael Gra. 8. lib. comun. opin. in verb. Consuetudo, q.8. Duen. tract. fallēt. regul.141.

47 Et, sicuti, qui aliquid † facit mediante priuilegio, pœnam non meretur, l. Gracchus, cum ibi not. C. ad leg. Iul. de adult. ita & mediante cōsuetudine, cum
48 consuetudo, & priuilegium † æquiparentur, not. in c. cum contingat, de for. compet. l. domini prædiorum, C. de agricol. & censit. lib. xj. Bal. in l.3. vers. sexto nota, C. de naut. fenor. & in l. nec exceptio, C. de probat. & sic, quod fit mediante consuetudine, licitum † videtur, Innoc. in c. 2. col. prima, de fid. instrum. Abb. in cap. cum M. Ferratien. in prima col. de const. Bal. in add. ad Specul. in tit. consuetud. in princ

SVM-

Sexta Quæstionis Summarium.

1 *QVare confidentia antiquo tempore tolerabatur.*
2 *Fideicommissa sunt posita in fide.*
3 *Graue, fidem fallere.*
4 *Pacta seruare est Iuris naturalis.*
5 *Fides, Iuramentum iustitiæ.*
6 *Fides proxima iuramento.*
7 *Princeps debet seruare quod promittit.*
8 *Ex fidei oritur naturalis obligatio.*
9 *Iuramentum in litem defertur ob fidem non seruatam.*
10 *Actio ad interesse datur ob fidem non seruatam.*
11 *Deceptus agit de dolo.*

QVÆSTIO SEXTA
ARGVMENTVM.

Cur tolerabatur Confidentia.

SExto, Quæro, Quare confidentia be-
neficialis retroactis tẽporibus tole-
rabatur, & super ea reddebatur ius? Exi
stimo, hoc euenisse, tum ex vtilitate,
1 quæ † resultabat pluribus curialibus ex
hoc, quorũ fauore id fuit praua consue
tudine, seu potius corruptela toleratũ,
tum etiam, quia, quemadmodum anti-
quis temporibus, ante quam fidei com-
missa essent permissa, graue admodum
reputabatur, ea non reddere, seu resti-
2 tuere, cum † in fide, & pudore eorum,
qui rogabantur, essent posita, §. 1. de fi-
dei cõmiss. heredit. ita, cum confidentia
tota in fide illius, qui recepit, vel ha-
bet beneficium, consistat, Nauarr. in Ma
nual. cap. 23. sub num. 109. graue etiam
3 erat, † eam fidem fallere, l. 1. ff. de const.
pecun. cap. primo de del. & per conse-
quens hac forsan ratione fuit per mul-
4 tos annos tolerata. pacta † enim seruare,
est iuris naturæ, l. 1. vbi Bal. ff. de pact. l.
5 2. vbi Bal. ff. de seruit. nam fides † est fun-
damentum Iustitiæ, Luc. de Pen. in l.
quoties, C. de pond. aur. lib. xj. Cassan.
in Catal. glo. mund. in 5. part. in 13. con-
sider. ideo censetur proxima iuramen-
6 to, † eiusque naturam sapit, Afflic. de-
cis. 389. Bertrand. cons. 2. num. 50. lib.
primo. Crauett. cons. 13. num. 11, Nicol.
Moron in tract. de fid. treg. & pac. q. 16.
7 & 17. idque etiam an Principe † proce-
dere scribunt Dec. in c. primo, col. prima,
de probat. post alios, quos citat Socin.
iun. cons. 76. num. 16. lib. primo. & cons.
78. num. 3. eod. lib. primo. Alex. cons. 1.
num. 11. lib. 2. Anchar. cons. 2. num. 3. &
cons. 66. Ruin. cons. 123. num. 4. lib. 3.
Calcan. cons. 51. col. penult. Grat. cons.
147. col. 1. lib. 2. Rip. respons. 13. tit. de
diuers. rescript. Hinc fidei præstatio pa-
8 rit † naturalem obligationem, cap. pri-
mo, de summ. Trinit. & fid. Cathol. Bal.
cons. 114. super primo, lib. 5.
9 Hinc ob fidem non † seruatam defer-
tur iuramentum in litem, late Plot. in l.
si quando, num. 679. Guid. Pap. cons.
31. Ias. cons. cons. 91. lib. 3. Et datur a-
10 ctio † ad interesse, Dec. in l. pactum, nu.
10. C. de pact. late Menoch. cons. 92. n.
21. & 61. lib. primo, vide Bal. cons. 194.
lib. 3. Aufrer. decis. Tholos. 258. Et de-
11 ceptus † sub confidentia agit de dolo,
Crauett. cons. 192. num. 15.

Septimæ Quæstionis Summarium.

1 *PIus 4. primus omnium prohibuit confidentias.*
2 *Verba extrauagantis Pij 4. prohibentis confiden-tias.*
3 *Experientia rerum magistra.*
4 *Delicta non debent remanere impunita.*
5 *Verba constitutionis Pij V. super confidentijs.*
6 *Constitutio Pij V. de confid. est ampliatiua ad Constitutionem Pij 4.*
7 *Natura dictionis Etiam, vt augeat.*
8 *Constitutio quæ.*
9 *Canon quid.*
10 *Decretum quid.*
11 *Decretalis quæ.*
12 *Dogma.*
13 *Mandatum, Interdictum, Sanctio.*
14 *Constitutio etiam dicitur Canon.*
15 *Sententia lata contra constitutionem, nulla.*
16 *Sententia contra legem, nulla.*
17 *Constitutio indubitata, quæ.*
18 *Lex interpretans legem antiquam intelligenda secundum terminos legis interpretatæ.*
19 *Constitutio Pij V. super confidentijs quare.*
20 *Diuisio constitutionis Pij V. super confidentijs.*
21 *Error notabilis Nauarr.*
22 *Cardinalis Lancellottus laudatus.*
23 *In diuisione quæ partes debent comprehendi.*
24 *Diuisio quid facit.*
25 *Diuisa melius intelliguntur.*
26 *Confirmatio ex certa scientia, cum refertur tenor.*
27 *Voluntas errixa ex quibus ostendatur.*
28 *Quoties aliquis refertur, ignorantia non præsumitur.*
29 *Iudex est exequutor iuris.*

Iudex

QVÆSTIO SEPTIMA.

ARGVMENTVM.

Tenor constitutionum Pij IIII. & Pij V. contra confidentiarios, & notabilia ex eis.

SEptimo, Quæro, An habeamus aliquas leges specialiter prohibentes confidentias? Respondeo affirmatiue.
1 namque fel. Record. Pius eius † nominis Quartus fuit primus, qui specialiter per Const. incipien. Romanum, in Bullario in ordine 109. eas prohibuit, & huius
2 extrauagãtis hæc sunt verba. † Hæc cõst. Pij IIII. fuit edita anno V. Pontif. in odium duorum Cardinalium tenentium beneficia in confidentiam, cum quibus Pontifex simultates exercebat, vt notissimum est his, qui in Curia eo tempore erant, & ideo in proœmio etiam Cardinales nominat, & dicit eos admonuisse, & monitioni suæ non paruisse, ex immoderata erga suos indulgentia, & propterea decernit, omnia beneficia taliter recepta vacare, cum omnibus collationibus,

bus,& prouisionibus seqnutis, prohibēs id sub censuris fieri, & quod præsumptionibus probetur.

3 Sed, quia, vt experiētia docuit, † quæ est rerum magistra, †.S. sed hodie, Inst. de satisd. cap. quam sit, de elec. in 6. Card. Paris. in rub. ff. solut. mat. num. 6. ob difficultates probandi huiusmodi confidentiā improbi homines beneficia ante hanc constitutionem ita recepta retinebant, & alia accipiebant, contempta prohibitione, & iudices remissiores erant, ita, vt

4 delictum† remaneret impunitum, contra ea, quæ habentur in l. ita vulneratus, ff. ad leg. Aquil. Ideo S. mem. Pius V, aliam contra confidentiarios edidit Constitutionem, incip. Intolerabilis, in Bull. in

5 ordine 87. ann. 4. cuius verba etiam† hic ponere placuit: Intolerabilis, &c. &, vt ex eius lectura patet in calce huius

6 voluminis, hæc bulla † est ampliatiua ad bullam Pij IV. vt colligitur in §. Veruntamen propter, & in §. Quare nos volentes periculosam, & in §. Sed ne quisquā, ibi, Vtque hoc malū grauioris censuræ stimulo vsquequaque probibeatur: &

7 quia ponitur dictio † Etiam, cuius natura est, vt augeat, l. etiam, ff. solut. mat. Roland. cons. 77. n. 17. lib. 4.

8 Et appellatur Constitutio, nam† constitutio proprie dicitur, quod Princeps statuit, cap. constitutio, distinct. secunda, §. quod Princeps, Inst. de iur. nat. gent. & ciuil. l. ff. de const. Princip. Abb. super rub. de consti. & ibi Dec. Felin. Bosch. Codech. num. 30. Ant. Burg. num. 61. Rimin. iun. nu. 4. Aldobran. in dict. §. sed quod Principi, num. 23. & communiter Doctores, nam in iure Canonico, vt scriptum reliquit Io. Calderin. in procem. decret. num. 71. plura sunt nomina fere idem significantia, scilicet, Canon, Constitutio, Decretum, Decretalis, Epistola, Dogma, Mandatum, In-

9 terdictum, Sanctio. Canon †, est, quod in Concilio generali, vel prouinciali

10 promulgatur. Decretum, † quod Papa decreuit de fratrum consilio. Decreta-

11 lis † epistola, cum Papa respondet ad cōsultationem alterius. Constitutio, pro-

12 prio motu edita. Dogma, † cōsistit indo-

13 ctrina fidei. Mandatum, † circa mores. Interdictum, cum pœna non adijcitur. Sanctio, cum adiectione pœnæ. Et etiam

14 Constitutio † dicitur Canon. Anton. de Burg. in Rub. de const. num. 69. Et Constitutio est generalis, sicut Lex. l. 3. cap. de legibus. Riminal. iun in cap. 1. num. 98. de con t. & ideo sententia lata con-

15 tra † constitutionem publicatam, est ip-

16 so iure nulla, sicuti lata contra legem † scriptam, Bal. in l. 2. C. quand. prouoc. non est necess. Ant. de Butr. in cap. primo, & cap. cum inter, de re Iudic. Abb. in cap. pastoralis, de fid. instrum. & communiter Doctores.

17 Et dicitur indubitata, † tum quia reperitur inter alias Constit. Summorum Pont. ca. quoniam progenitorum, 20. q. 1. ad not. in auth. ad hæc. C. de fid. instr. & in l. Celsus, ff. de prob. tum etiam quia vsu est recepta, est quotidie practicatur, ad not. per Bart. in gl. vlt. super extrauag. qui sint rebelles, Roman. consil. 250.

Et est Intelligenda hæc Constitutio iuxta terminos Constitutionis Pij. 4. quam Pius V. innouat, & ampliat, ac interpretatur, vt trad. Nauarr. cons. 36. n. 2. de simon. & regulare est, vt lex inter-

18 pretans † legem antiquam sit intelligenda secundum terminos legis interpretatæ, Auth. Constitutio hæc interp. §. primo. coll. 6. & faciunt, quæ tradunt doct. in auth. si quis in aliquo. C. de edend. Bar. in l. pessimum genus, ff. de recep. l. asse toto. ff. de hered. instit. Paris. in ca. cum venerabilis, col. 23. in medio, de except. & cons. 7. num. 3. vol. 3. & cons. 103. num. 2, vol. primo, subdit Naua. loc. cit. num. 3. quod Constitutio hæc Pij V, nō

19 † manauit ad declarandum quæ sit confidentia illicita, sed ad inducendum modos probandi eam per indicia, & præsumptiones. Ideo hanc Constitutionem Pij V. pro pleniori intelligentia diuidam in

20 nouem partes. In prima † refert tenorem Constitutionis Pij 4. hoc crimen punientis. in secunda tenorem Constitutionis, quam idem promulgauit in principio Pōtificatus, reseruando sibi, & Sedi Apostolicę cognitionem harum causarum. in tertia causas committendi confidentias. in quarta casus confidentiales. in quinta coniecturas. in sexta qualitatem testium. in septima pœnas. in octaua relaxationem dictæ reseruationis causarum. in nona, & vltima, remotionem obstaculorum. 1. ibi. verumtamen. 3. ibi, multi. 4. ibi, quare. 5. ibi, ad probandum, 6. ibi, testes.

testes. ſeptima, ibi, ſed ne quiſquam. 8.
ibi, nos enim. 9.ibi,nõ obſtantibus.Qua-
tuor tamen ſunt partes principales, quæ
tota die practicantur.in prima ponit qua
tuor caſus confidentiales,à verſic.Quare
nos volentes,vſque ad verſic.Ad probã-
dum. quos caſus explicamus q.27.28.29.
& 30. In ſecunda complectitur quatuor
coniecturas,quibus concurrentibus con
fidentia commiſſa conuincitur,á verſicu-
lo, Ad probandum, vſque ad verſiculum
Teſtes. & has coniecturas, ſiue præſum-
ptiones interpretamur quęſt.31.& quęſt.
21 32.33.& 34. vnde † hallucinatur Nauarr.
in Man. c.23. ſub n.110.verſ.not.7.quod
in hac Conſtitutione ponátur octo conie
cturæ ad præſumendam Simoniacam cõ-
fidentiam in foro exteriori: & ſic confun
dit caſus confidentiales cũ coniecturis:
quod eſt contra mentem Pij V.vt ex ver-
bis quiſque colligere poteſt, & aduertit
Rota in illa Conſentin.* prætenſę confi-
dentiæ, 4.Februarij 1591. coram R.P.D.
Orano.& de hoc errore Nauar.me admo
nuit,ſunt octo anni,Illuſtriſs.& Reueren
22 diſs. Scipio Card.Lãcellottus, doctrina,
experientia, & prudentia nulli inferior:
& hoc latius explicauimus quæſtionibus
citatis. In 3. in verſic. Teſtes,diſponitur
circa perſonas teſtium: de quibus etiam
dicendũ particulari loco.In quarta vero
diſponitur, & agitur de pœnis inobédiẽ-
tibus, & contrafacientibus infligendis,
in verſiculo Sed ne quiſquam, vſque ad
verſic. Quocirca.

Et in his quatuor continentur partes
ſubſtantiales, quæ debent comprehendi
23 † in diuiſione, Alex.in l.1.n.47.ff. de acq.
poſſ. Dec.in c.Paſtoralis, in fi.de reſcr.Go
meſ.in.§.actionum. nu.1.Inſt.de act.In ſu
periori tantũ,quæ eſt plenior,continẽtur
omnes ſpecies rei diuiſæ,quod monet in
diuiſionibus Alberic. in l. ita ſtipulatus,
ff.de verb.oblig. Iacob. de Aren. in §.ſe-
quẽs,Inſtit de act.Euerard.in loco à ſuff.
24 par.enum. † Iaſ.in rub.ff.de vulg.& pupil.
Rip.in l.1.ff.ſi certũ pet. vt animũ dicẽtis
incitet,& mentẽ audiẽtis pręparet,ac me
moriã corroboret,gl.in §.igitur,in proœ.
Inſt.Iaſ.in fine rub.Inſt.de act.Crauett.in
princ.tract.de antiq.temp.Rebuff. in l.1.
n.54. C.de ſent.quæ pro eo.Cagnol.in l.
ſi emancipati,n.3.C.de collat. Diuiſa.n.
25 & diſtincta melius † intelliguntur.l. 1. in
princ.iuncta gl.ff.de dol.excepti.§.ſed nõ
vſque,Inſtit.de legat. Bal.ĩ tract. de ſucc.
ab inteſt.n.1.Abb.cõſ.96.col.1.ad fi.lib.1.
Menoch.de arbit.Iud.q.1.num.12.

Et pro maiori intelligentia aliqua no-
tabilia ſunt colligenda ex hac Cõſtitut.
Primo, notandum eſt, quod Conſtitutio
Pij 4. quam in princip. refert, & fortiori
vinculo innouat, & confirmat Pius V.
hic, eſt illa, quam nos ſupra retulimus, &
reperitur in Bullario, ſub num.109.Con
ſtitutionum prædicti Pij 4. edita ab ipſo
anno 5. Pontificatus, ad prohibendum,
& extirpandum hoc crimen. & cum Pius
V. hic referat tenorem illius Conſtitu-
26 tionis,videtur † confirmare ex certa ſciẽ
tia, Abb. in cap. pen. in principio,de cõ-
fir. vtil. vel inutil. idem Abbas in c. exa-
minata, eodem titulo, per illum textum,
& conſ. 62. illud de iure, colum. 3. lib. 1.
Roman.conſ.327.& conſ.336.Alex.quæ
refert, & ſequitur Decius in cap. 1. nu.
47.de confirm. vtil.vel inutil. & per eam
27 voluntas † enixa oſtenditur, Alex.conſ.
125. colum. vlt. in fin. lib.2. Corn.conſ.
189.colum. 3. lib. 4. Angel. in l. 2. ff. ſi
quis in ius voc. non ier. Card. Zabarell.
conſ. 44. Bart. in l. priuilegia, C.de ſacr.
ſanct. Eccleſ. ita, vt nulla ignorantia
28 † eorum, quæ ibi habentur, allegari va-
leat, cap. Paſtoralis, §. præterea, de off.
deleg. vbi Gloſſ. in verbo ſcierit. Ruin.
conſil. 196. volum. primo, Card. Pariſ.
conſilio 3.num.43. volum. 4. Franciſ.
de March. deciſ. Delphin. 927. nume-
ro 5. & ſequen. parte ſecunda, & deciſ.
527.

Secundo noto, ibi,ſiquidem,quod idẽ
Pius V. reſeruauit ſibi, & ſucceſſoribus
ſuis omnes cauſas confidentiales, & hoc
per aliam ſuam Conſtit. quã edidit anno
2. & habetur in Bullario in ordine 52.&
ratio ponitur hic, quia Iudices in ex-
pediendis, & decidendis erant remiſ-
29 ſiores. Iudex enim † cum ſit cuſtos, & e-
xequutor iuris, l. nam prætorium ius, ff.
de Iuſt. & iure, l.2. §. parum eſt iura con-
dere, ff. eo. cap. Iudicantem. 30. quæſt.
5.c.1.de ſent.& re iudic. c.cum Io.de fide
inſtr.non debet eſſe clementior lege,l.cũ
fratre,C.de his quib.vt indig.Marſil.ſing.
182. Port.Imolẽ.conſ.50.n.8.vbi alios al-
legat.& conſ.134.n.14.requiritur autẽ,vt
30 Iudex ſit † bonus, non autẽ melior ipſa le
ge.l.ſocietate,§.arbitrorum,& ibi Bart.&
Alberic.ff.pro ſoc. cap.Quintauallis,vbi

Aret. de Iur. iur. l. rem non nouam, C. de Iudic. & ideo debet delinquentes coer-
31 cere pœnis † inflictis à Iure, l. sancimus, cum ibi not. C. de pœn. l. 3. in fi. C. de Episcopali audiētia, l. quicunq. C. de seru.
32 fug. quod interesse publicum † existimatur. l. ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. vbi Bal. dicebat, publicæ disciplinæ fauorem dictare, ac suadere, vt delicta puniantur. l. licitatio, §. quod illicite, ff. de publ. & vectig. l. capitalium, ff. de pœnis, c. vt fame, de sent. excom. Soc. sen. in c. veniens, nu. 257. de accusat.

Hinc iure ciuili etiam constitutū est, iudicem non debere concedere veniā re-
33 mittendo † pœnam debitam. l. si paritter, in fi. C. de cohortali. lib. 12. nā igno-
34 scendo malis, † necessario perduntur boni: vt cōsiderabat Salust. de bello Iugurr. & facit tex. in cap. est iniusta, 23. quæst. 4. & qui sunt nequam, fiunt, propter
35 spem † veniæ, nequiores. d cap. vt fame, de sent. excom. Hinc huiusmodi mise-
36 ricordia dicitur † illicita, cum sit vitium oppositum Iustitiæ, rationi non subiecta, Luc. de Pen. in l. duos, col. prima, C. de suscept. & arca. lib. 10. D. Augustinus, lib. 9. de Ciuit. Dei, cap. 5. & faciunt l. si hominem, ff. de pos. l. eleganter, §. idem Labeo, ff. de dol. cap. 2. in fi. de maledict. cap. si quis Diaconus, dist. 50. Quamuis iusta misericordia sit licita, & commendetur, & debet esse pe-
37 nes omnes, † cum sit virtus, vt meminit Cicero in oratione pro Ligario, Nulla de virtutibus tuis plurimis, nec gratior, nec admirabilior misericordia est. Menoch. de arbit. Iud. quæst. 8. lib. 1. num. 39. & Diu. Augustinus in cap. quem pænitet, de pænit. distinct. prima, Opus misericordiæ est peccanti peccata dimittere, sed oportet, vt iustus misereatur iuste. Calderin. in cap. postulasti, num. 15. de pœnit. & remiss. non remittit Deus dedecus culpæ, sine decore iustitiæ, cap. Baptism. de consect. distinct. 4. & misceatur lenitas cum seueritate, & fiat quoddam ex vtroque
38 † temperamentum, vt neque multa asperitate exulcerentur subditi, neque nimia benignitate soluantur, cap. disciplina, & cap. omnis qui, distinct. 45. l. respiciendum, ff. de pœn. & habetur Eccles. 7. & in Psalmo 84, ex-
39 trema enim sunt † vitiosa, & ex duo-
40 bus contrarijs fit medium † optimum, Paul. de Castr. per illum text. in l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. oblig. nam, qui nimis emungit, sanguinem elicit, cap. denique, distinct. 4. cap. nisi cum pridem, §. propter, de renunc. cap. hinc etiam, §. albuginem, dist. 49. &,
41 hanc esse necessariam in Principe †. ex pluribus exemplis antiquorum tradit Io. Redin. de Maiest. princ. in verbo, Ad Clementiam pronum.

III. not. in versiculo Multi, causas admittendi huiusmodi crimen confidentiæ, quas omnes explicaui q. 9. & in vna-
42 quaque re causa in † primis erit spectanda, Corn. cons. 161. num. 17. lib. 2. Soc. Iunior cons. 73. num. 30. volum. 1. cum alijs, quæ citaui de relig. benef. lib. 5.
43 quæst. 1. in principio, & præsertim in † maleficijs, Bar. in l. aut facta, §. causa, ff. de pœn. per illum textum. quod eo magis procedit in beneficialibus, nam beneficia desiderantur.

IIII. not. in vers. Quare nos volentes, quatuor casus confidentiales, quos constituit Pius V. & iudicat confidentiales, & illos late explicauimus quæst. 27. cum sequentib.

V. not. ex eisdem verbis, & sequen-
44 tibus, confidentiam habere locum † in omnibus beneficijs, & dignitatibus, ac monasterijs, & ecclesijs. nam specialiter exprimit hoc. vnde nullum remanet dubium, vt etiam late diximus q. 15. & procedit etiam in Consistorialibus solitis in Consistorio prouideri, cum ibidem loquatur de Ecclesijs Cathedralibus, & Metropolitanis, & in §. nos enim, de alijs consistorialibus. habet etiam locum in monialibus, vt late probauimus q. 18.
45 VI. not. comprehendi † omnes, & singulas personas Ecclesiasticas, & Laicas, etiam patronatus habentes, etiam constitutos in dignitate, etiam Abbates, Episcopos, Archiepos, Primates, Cardiles, vt in eadē §. Quare, & in alijs sequentibus, ac clare in §. Quo circa, & tradit idem Pius V. Constit. 52. 158. & expresse voluit Pius IV. dicta Constit. 109. & diximus quæst. 19. 20. cum seq.

VII. not. habere locum † confidentiā, siue collatio fiat á Papa, siue ab Ordinario, vt patet illis verbis, *Quacunque auctoritate*. &, qui omne dicit, † nihil excludit. l. Iu-

l. Iulianus, in principio, ff. de leg. 3. l. pediculis, §. Labeo, ff. de aur. & arg. leg. l. à Procuratore, C. Mand. cap. si Romanorum. distinct. 19. Dec. cons. 29. colum. 2. Natta cons. 478. num. 2. late Crauett. cons. 294. numero primo, & ita similia verba ipse interpretatus sum de resig. benef. lib. 12. quæst. 13. & fundamentum illud est, quoniam adest eadem ratio, iuxta tradita per Nauarr. cons. 11.
48 num. 2. de Simon. ideo idem ius † statuendum. l. illud, ff. ad l. Aquil. l. à Titio, ff. de verb. oblig.

VIII. not. quod confidentia habet
49 † locum tam in vacatione beneficij, quæ fit per obitum, quam in illa, quę fit per resignationem, vt in eodem §. Quare nos volentes, exprimitur, de resignatione, & in §. sequenti, incip. Itidem, exprimitur de collatione, & alibi pluries in verbis sequentibus. nam viget
50 eadem ratio, & vacatio † per obitum, & per resignationem parum differat, ad trad. per doctores, in cap. susceptum, de rescript. lib. 6. & in clemen. 1. de procurat. quomodocunque enim commis-
51 sum sit scelus, erit vindicandum. l. sancimus, C. de pœnis, l. capitalium, ff. eo. infitiari tamen non potest, quin frefrequentius versetur in resignationibus.

IX. in versiculo ad probandum, nota quatuor coniecturas, & præsumptiones legitimas ad probandum plene confidentiarum abusum, quas nos explicauimus quæst. 31. cum sequentib.

52 Et, licet plerique † distinguant coniecturam à præsumptione, Roman. in l. 1. num. 7. C. de testam. mil. receptior * tamen sententia est, vt confundantur, & coniectura significet præsumptionem, ac è contra. Soc. Senior in l. cum auus, num. 70. ff. de cond. & demonstr. Gloss. in l. verum, ff. de donat. inter vir. & vxor. Mantica de coniecturis vltim. volunt. lib. primo, tit. primo, numero 3. Hæ igitur coniecturæ, & præsumptio-
53 nes accipiuntur pro veritate †, donec aliud appareat, l. penult. ff. de probat. Alciat. consilio 52. numero 6. lib. 5. ad not. in l. diuus, ff. de in integr. restitu. & l. vltima, C. de probat. & illis egemus,
54 cum non constat † vere de crimine, & pactione, Gloss. & Bal. in l. cum citra, C. de Iur. dot. Felin. in cap. si autem, numero 3. de rescript. egregiè Angelus cons. 191. ad finem, Alexand. consil. 52. num. 20. vol. 4. Ruin. cons. 36. num. 9. volum. 1.

55 X. not. in versiculo Testes, quod † testes singulares recipiuntur. quod etiam not. Nauarr. in Man. cap. 23. sub nu. 110. versiculo not. nono, & hoc est contra †
56 regulam Iuris ciuilis, & Canonici, cap. nihilominus, & ibi Gloss. 3. quæst. 9. cap. tam literis, vbi Gloss. de testib. cap. cum dilecti, de dilec. cap. licet causam, vbi Abb. de probatio. cap. bonæ, & cap. 1. de elect. & ideo non plus probant mille te-
57 stes † singulares, quam vnus, Bal. in l. iusiur. colum. 2. C. de testib. Alex. cons. 18. col. vlt. vol. 4. & cons. 20. & 71. vol. eo. Card. Paris. cõs. 57. col. 2. vol. 1. Soc. Iun. cons. 90. num. 8. vol. 2. Fel. in cap. licet ex quadam col. 3. de testib. Et ratio, quod hoc Papa voluerit in hoc crimine, fuit atrocitas eius, & quia solet occultè perpetrari, iuxta quę pluries diximus. Et Papa, qui non potest generaliter statuere, vt ste-
58 tur dicto † vnius testis in omni causa, cap.
59 indicas, 3. q. 9. nam de Iure diuino † est, vt duo testes sufficiant, cap. in omni, de testib. cap. cum esses, & cap. relatum, de
60 testam. quod ius † non potest tollere, cap. Iulianus, & cap. qui resistit, 11. quæst. 3. cap vt nostrũ, vt Eccl. benef. Turrecrem. in Sum. de pot. Pap. lib. 3. cap. 54. & 57. Abb. in cap. non est voti, de voto, Angel. in versic. Papa in princ. Henr. Boich. in cap. ex parte, el secundo, col. 2. de
61 off. delega. neq. aduersus illud † dispensare, cap. qui omnipotentem, 11. quæst. 3. cap. sunt quidam, 25. q. 1. Abb. in cap. super eo, de vsur. Præpos. in cap. sicut, dist. 14. D. Thom. in 4. col. lib. quæst. 14. Petr. Palud. in tractatu de Eccl. pot. art. 5. Gemin. cons. 96. col. 5. & communiter * alij dd. vt late per Paris. cons. 68. volum. 4. per totum.

62 Potest tamen in certis casibus statuere, vt stetur dicto vnius testis, † etiã in preiudicium alterius, vt per Speculatorem de testibus, §. restat, de numero, Roman. singul. 714. Felin. in cap. Constitutus, num. 16. vers. nec dicas, de rescr. & in cap. vlt. num. 7. vers. non pos-
63 set, de mai. & obed. vbi comprobat, posse statuere, vt aliquis clericus † non obligetur ad horas Canonicas, vt Iuramentum in aliquo casu non liget, vt dic

Dominico quis exerceat artem suam.
64 nam præcepta moralia †, licet non recipiant mutationem in toto, illam tamen possunt recipere in partem, & in casu particulari, Richar. in 4. dist. 38. Sanctus Thom. 2. 2. quæst. 88. art. 10. & plures citat Henr. Boich. in cap. 1. num. 2. de Consti. Angel. in verbo Papa, S. primo, Rosell. in verbo Papa, & alij, vt per Paris. dict. consl. 68. nu. 120. cum sequen. vol. 4.

XI. not. ex eodem versic. Testes. ibi, Pluresque, quod non sufficit vna ex quatuor coniecturis positis in dicta Consti-
65 tutione, vt ex ea eliciatur plena † probatio ad effectum deueniendi ad condemnationem. quod etiam notat Nauarr. dicto cap. 23. sub num. 110. versiculo not. 8. & dicam infra. Nauarr. autem
66 † errat in eo, quod confundit casus confidentiales cum coniecturis, & dicit quod prima, & octaua sunt leues. nam Pius V. loquitur, vt vna istarum quatuor coniecturarum non sufficiat,
* cum receptum sit ab omnibus, vnum ex quatuor primis casibus sufficere, vt dicam infra. nec de facili propterea concederem arbitrium Iudicis, quod dicit
67 librandum Nauarr. cum habeamus † regulas certas, cap. de causis de offic. deleg. nisi illum saluemus circa circunstantias, l. 1. ff. de Iur. delib.

Xij. noto in versiculo Ceterum, quod testes criminosi, & ceteri omnes, qui ad perhibendum testimonium in crimine simoniæ respiciuntur, admittuntur in crimine confidentiæ. & regulare est, vt si-
68 moniam probet † quilibet testis, cap. licet heli, vbi Gloss. Anan. & alij omnes, de Sim. Gl. in cap. cum primo de accusat. Redoan. de Sim. par. 4. cap. 5. num. 7. Nauarr. in Man. cap. 23. sub num. 110 & qui-
69 libet † possit accusare in hoc crimine, c.
70 3. de Sim. etiam seruus † dominum, & meretrix alios, c. tanta, vbi Fel. de Sim.
71 & ratio est †, vel eius immanitas, cap. per tuas, & cap. vlt. 1. q. vlt. cum alijs, quæ citaui de resig. benef. lib. 14. q. 8. col. 1. vel
72 quia est de his, quæ solent † occulte committi, Redoan. d. tract. p. 4. cap. 6. col. 3. &
* 4. & communiter * receptum est, vt, quan
73 do veritas aliter † haberi nō possit, testes minus idonei faciant fidem, c. veniens, el secundo, in fin. de testibus, & ibi Glos. vlt. cap. cum dilecti, de elect. Lap. alleg. 94. col. 1. Io. Andreas in addit. ad Specul. in tit. de teste, S. 1. versic. quid si olim. Abb. in cap. cum in tua, num. 7. de sponsal. Roman. cons. 76. colum. 2. Marsil. singul. 73. & in l. diuus, volum. 2. ff. de quæstion. & late hanc conclusionem prosequutus sum infra. Et, quod hi testes admittantur in hoc crimine, intelligitur tam ad probandum coniecturasquatuor, quam etiam ad probandum quatuor casus in eadem Constitutione positos. nam Pius Quintus vtitur verbo generali, *Ad prædicta omnia admittantur*.
74 clausula † enim generalis in fine posita refertur ad omnia præcedentia, l. talis scriptura, in fi. ff. de leg. 1. l. 3. §. pen. ff. de lib. & posthum. Bursat. consl. 460. num. 57. volum. 4.

Xiij. not. in versiculo Sed ne quisquam priuationem beneficiorum omnium, & singulorum obtentorum, & inhabilitatem ad obtinenda, aduersus con
75 fidentiarios, † quæ pœna non solet infligi, nisi pro criminibus grauibus, cap. tuę de pæn. cap. inuenium, 16. quæstio. 7. Gloss. in cap. vlt. in verbo Supplicauit, 1. quæst. 5. Glossa vltima, in cap. 1. de capellis monachi lib. 6. Gloss. 1. in cap. sicut, el 2. de Iur. iur. Gloss. in cap. ad Apostolicæ, in verb. grauissima pœna, de re Iudic. lib. 6. Abb. per illum textum in cap. vt fame, de sent. excomm. & in cap. quod in dubijs, per illum textum de pœna, & ideo ex hoc possumus sumere argumentum, confidentiam esse de grauioribus criminibus, cum ex ma-
76 gnitudine † pœnæ colligatur atrocitas criminis, cap. non afferamus stateras, 24. quæst. 1. DD. omnes, in cap. at si clerici, de Iud. faciunt quæ scribit Aret. in cap. cum prim. Manconella, numero 27. de accusat. & ex huiusmodi pœna poteris notare differentiam inter Simoniam, & Confidentiam, vt per Cardinal. Paris. consilio vigesimonono, volum. 4.

77 Xiv. not ex eodem versic. † Excommunicationem Papæ reseruatam, in qua nullos absoluere potest, nisi in mortis articulo.

Xv. not. ex eod. versic. Etiam, quod fructus beneficiorum, per huiusmodi cōfidentiam collatorum, & pensionū confidētiarijs cōstituutarū reseruantur Cameræ Apostolicæ à die collationis, & constitutionis.

78 tutionis. † quod Nauarr. in d. Man. cap. 23. sub num. 110. verf. quinto, not. nouũ casum, dicit menti tenendum, ad confutendum eis, qui in hac re peccarunt, & dicetur infra.

Xvj. not. amplam & nouam referuationem, qua omnia beneficia collata, & recepta in confidentiam illicitam, & fi-
79 moniacam sunt † referuata Sedis Apostolicæ dispositioni. quod etiam aduertit Nauar. d. Man. cap. 23. sub num. 110. verf. 3. not. & id Pius iiij. voluit in dicta Constitut. 109. supra relata, & in principio refert Pius V. & ipse fcripfi de refig. benef. lib. 2. q. 16. num. 28. in qua quæst. alia beneficia referuata retuli. ex quo fequitur, quod Ordinarij collatores non possunt se intromittere in conferendis
80 † his beneficijs, Bifigner. decif. 4. de renunc. Caffad. decif. 8. num. 9. de prębẽd. Caputaq. decif. 45. par. 1. Bellam. decif. 549. & probatur in cap. nomen, 2. quæst. 1. cap. dudum, & cap. multum stupeo, 3. quæst. 6. cap vt noftrum, de appell. cap. fi eo tempore, de elect. lib. 6. Sed folus
81 Papa, † Rota decif. 30. de pręb. in nouis, & decif. 1. de rerum permut. & decif. 3. de off. deleg. eod. lib. Archidiac. in cap.
* cum in tua, de cenf. & communiter* alij doctores.

Ex quo infert Nauarr. loc. cit. quod hæc confidentia fpecies fimoniæ confidentialis etiam ex vna tantum parte cõpleta, peior eft fimonia reali, ex vtraq; parte executa: quia illa non aufert potestatem Ordinario conferendi, nec referuat illam Papæ, hæc autem vtrunque facit.

Et hoc procedit non folum in beneficijs, in quibus commiffa eft confidentia, fed etiam in alijs, quæ obtinebat confidentiarius, vt in dicto §. fed nec quifquã dicitur, ibi, & beneficijs obtentis: quæ pariter fub dicta referuatione comprehendi volumus. Ergo referuatio fe extendit etiam ad obtenta, arg. l. ancillæ, C. de furt.

Sed dubium eft, an dicta beneficia referuata ob hoc crimen fint impetranda à Sũmo Pontifice, cum expreffione, quòd vacant ob dictum crimen, vel fufficiat claufula apponi folita in literis, Alio quouis modo, vt in ea comprehendatur huiufmodi referuatio? Parif. conf. 138. nu. 11. & feq. vol. 4. Mandof. in reg. de Infir. quæft. 17. num. 8. verf. mihi vera
82 videtur, tenent, huiufmodi † claufulam non comprehendere referuationem nõ facta aliqua mentione referuationis, & mouetur, quoniam verba illa, Alio quo-
83 uis modo, interpretantur de modis † fi-
* milibus, cap. Sedes, & ibi * omnes de refcrip. ergo non fupplet defectus referuationis. fed contraria opinio mihi probatur, quod ex dicta claufula veniant beneficia vacantia ex confidentia, vt in terminis firmat Nauar. in Man. c. 23. fub num. 110. verficulo tertio not. fub fi-
* ne, quoniam communis * eft opinio, prę-
84 dictam claufulam † comprehendere referuationem, Rot. decif. 12. de præb. in antiquior. per Bifignet. Sarn. de fuf. nõ refig. quæft. 34. in principio, vbi dicit, hoc effe vulgatum. Pelegrin. decif. 202. lib. 2. & decif. 342. lib. 3. in recoll. manufcr. & de cõmuni atteftatus fum in tract. de refig. benef. lib. 8. quæft. 7. num. 131. vbi firmaui hanc fententiam, quia ver-
85 ba funt † vniuerfalia, & apta comprehendere omnem vacationem maiorem, expreffa Gloff. in clem. vlt. de fent. excom. in verbo quouis, & in clem. ne Romani, §. 1. de elect. Cot. decif. 277. Mœdan. decif. 107. in manufcr. Gemin. cõf. 79. Card. conf. 30. Caff. decif. 5. de pręb. & quia, quando Papa vult vltra referuationem fimplicem, vt exprimatur vacatio, & huiufmodi referuatio id exprimit, vt patet in Conftitutione eiufdem Pij V. 29. incip. cum ex Apoftolatus, vbi re-
86 feruata beneficia vacantia ob crimen † hærefis, & in §. declarantes, mandat impetrationem effe faciendam hoc expreffe, & ftatuit, vt non veniat ex claufulis generalibus, idemque in vacantibus ob non publicationem, vt fcripfi de refign. benef. lib. 11. & ad argumentum in contrarium adductum poteft refponderi, ex
87 eo, vt verba † aliquid operentur, c. Abbates, de verb. fignif. cap. fi Papa, de priuil. lib. 6. Sarn. de verifimil. not. quæft. 3. verficulo fed prædictis. Et hæc conclufio eo magis procedit, fi addatur in fupplicatione, vt folet fieri, quomodocunque referuatum exiftat. nam tunc caperet omnem referuationem, Parif. d. conf. 138. Mandof. loc. cit. num. 8.

Xvij. not. in verficulo, Nos enim relaxationem referuationis caufarum cõ-
88 fidentiarum † præter pendentes indeci-

 fas

sas tunc temporis, & præter mouendas rationes ecclesiarum, & monasteriorũ, quorum dispositio in Consistorio fieri consueuit, aut debet, & contra Episcopos, & alios superiores Prælatos, & ideo postea mandatur Ordinarijs omnibus, vt procedant, & secure animaduertant, & in exceptuatis inquirant, inquisitionesque factas, signatas ad Papam transmittant. quod quomodo hodie procedat, dicam infra suo loco.

Xviij. not. nullitatem actus. & dicit Nauarr. d. Man. cap. 23. sub num. 110. vers.
89 quarto, † quod non solum collationes per huiusmodi confidentiam factæ, & re signationes sunt nullæ, sed etiam omnes Accessus, Regressus, Pensiones, & alia quæcunque reseruata confidentiarijs, & alijs ratione prædicta, & versiculo secun
90 do, dicit, quod simonia † conuentionalis confidentiæ, est peior alia conuentionali beneficiali, qua palam emitur, vel venditur beneficium, quoniam per illã non annullantur acta, nec inducitur cẽsura, antequam ab vtraque parte impleatur, idem Nauar. dict. cap. 23. sub n. 103. per hanc autem sic, quoniam, simul ac quis accipit beneficium in confidentiam, antequam impleat, quod promisit, ipso iure est excommunicatus, & ipso iure collatio ei facta est nulla, & tenetur ad restitutionem omnium fructuum, quos percepit.

Xix. not, quod Papa pro maiore firmitate huius Constitutionis in versiculo, Non obstantibus, reuocat, & tollit, ac reuocata esse decernit omnia, quæ contra tenorem huius Constitutionis existunt: & primo tollit Constitutionẽ Bo-
91 nifacij Papę VIII. de vna † dieta, quę habetur in cap. Statutum, §. cum vero eiusdem ciuitatis, ibi, nullus autem eorum vltra vnam dietam, à fine suæ diœcesis valeat conueniri, de rescr. lib. 6. & ibi Glos. magna, in verbo Vnam, Gemin. * Anchar. Io. Monach. Franc. & alij * omnes tradentes rationem, Rot. dec. 34. de rescrip. in antiq. vbi refert, quod Rota * communiter tenet, vt dieta cõputetur
92 † á fine diœcesis domicilij, Abb. in cap. nonnulli, num. 3. de rescr. & huiusmodi derogatio est in tãtũm necessaria, quod sine ea rescriptum esset nullum, at etiam
93 processus, & non posset † partium cõsensu validari. Abb. in cap. olim, col. 2. vers. in 2. quæstione, de except. Card. Zabarel. cons. 72. omnis autẽ charitatis in primo dubio, & plures Gloss. ad hoc allegat Felin. d. cap. olim, nu. 3. Card. Paris. cons. 51. num. 39. & 40. vol. 4. Mandos. in prax. commissionum, commiss. 28. vers. De. Et dicit hic Pius V. Bonifacij viij. prædecessoris nostri, scilicet mediati, non autem immediati, ad not. per Gemin. in c. præsenti, num. 1. & cap. quondam, n. etiã 1. de præb. lib. 6. nam plures fuerunt Pō-
94 tifices inter vtrumque. appellatione † enim prędecessoris, venit non solum immediatus, qui proxime defunctus est, sed quilibet mediatus, cap. 1. post princ. de homic. lib. 6. Ias. in l. si quis filium, §. vlt. col. 1. ff. de acq. hered. Dec. & Cagn. in l. qui per successionem, ff. de reg. iur. qui ante eum decessit, l. obseruare, ff. de offic. procons. cap. decessorum statuta, 25. q. 2. c. ad audientiam. de præscrip. c. statutũ, de præb. lib. 6.

95 Secũdo tollit decretum † Concilij generalis de duabus dietis, quod est Generale Concilium Lateranen. editum ab Innocentio iij. vt habetur in cap. nonnulli, de rescr. vbi post traditam rationẽ dicitur. Statuimus, ne quis vltra duas dietas extra suam diœcesim per litteras Apostolicas, ad iudicium trahi possit, & habetur in cap. ex parte de for. comper. & vtrobique doctores, Staphyleus super signat. fol. 161. vers. Item in, secundum primam impressionem. & requiritur huiusmodi derogatio, cum absque ea processus sit nullus, vt post Io. Andr. Abb. tradunt latissime Barbat. & Felin. nu. 28. & 29. dicto cap. nonnulli, Card. alleg. cons. 72.
96 & regulare est, vt Concilio generali † non censeatur derogatum, nisi expresse dicatur, & non sufficiat generalis derogatio, Non obstantib. Archid. in cap. 1. in fine de Consti. lib 6. Bal. in l. humanũ, C. de legibus. Io. Anan. in c. cum in diœcesi, col. vlt. de vsur. Oldrad. cons. 326. col. 1. post medium, & cons. 328. col. etiã 1. Capr. cons. 157. Iac. Aluarot. in cap. 1. post princ. in tit. Constitutiones feud. Roman. cons. 436. quod indultum col. 4. & idem Rom. in l. si vero, §. de viro, ff. sol. matr. in 23. Fallentia, quia Constitutiones ibi editæ videntur maiori auctorita-
97 te † roborare propter plurimorum iudicium, & consensum, ibi interuenientiũ, cap. si, & per plures dist. 20. cap. per hoc, §. ve-

§. verum, de hæret. lib. 6. vbi Gemin. not. cap. nonnullis, de verb. signif. cap. in canonicis, dist. 19. l. 1. ff. de offi. præt. Petrus de
98 Anchar. cons. 35. col. 2. & ideo † Constitutioni Conciliari non ita de facile derogatur, vt late prosequitur Dec. in cap. 1. in prima lect. num. 8. de Iud. & propterea solus Summus Pontifex ei derogat,
99 & Episcopi non † possunt, Gl. communiter recepta in cap. cum dilecti, in verbo ætate, & ibi Abb. & alij, de elect. neque alij etiam legati à Latere, cap. dilectus, el 1. vbi Abb. in primo not. & cap. dilecto, vbi Abbas in 4. tit. de præb. cum alijs, vt per Dec. in cap. at si Clerici, §. de adulterijs, nu. 65. de Iudic.

100 Et, quomodo † accipiatur dieta, late explicat Gloss. in d. cap. nonnulli, verbo Vltra, de rescr. vbi Abb. num. 3. dicit, dispositionem illius cap. de duabus esse restrictã ad vnam, per d. cap. statutum, de elect. lib 6. & de istis dictis vide Carauit. in tit. 243. num. 5. Mandol. reg. de verisim. quæst. 4.

Tertio, tollit alias Apostolicas constitutiones, & ordinationes huic nostræ Constitutioni in aliquo contrarias, & hunc effectum operare dictam clausulã
101 positam in lege tradunt Butr. in cap. 1. de rescr. Bar. in l. si quis, in principio, ff. de leg. 3. Abb. in cap. cum instantia, de cens. Gemin. in cap. vnico. de excess. prælat. lib. 6. Cald. cons. 7. de rescri. & regula rescst, vt per promulgationem iuris noui videa
102 tur † derogatum iuri antiquo, cap. 1. de const. lib. 6. vbi omnes dd. notant, & volunt, non esse necessariam in l. posteriori clausulam Nonobstantibus, & præser
103 tim fauore † reipublicæ, Bar. in extrauag. ad reprimendum in verbo Non obstan. in 1. col. el. in cap. nonnulli, nu. 15. de constit. quod secus est in rescriptis.
104 nam sunt nulla, si de lege specialiter, vel saltem per verba æquipollentia non faciat mentionem, cap. cum te, de ætat. & qualit. cap. vlt. de rescrip. in 6. c. pen. de app. Monac. cap. 1. de exces. præl. in 6. Salic. in l. hac consultissima, §. pen. & l. fascimus, C. de Iudic. Pet. de Anchar. cons. 35. col. 3. Oldrad. cons. 247. Card. cons. 53. Calder. cons. 2. de priuileg. Feder. de Sen. cons. 47.

Quarto, tollit indulta concessa Episcopis, & Cardinalibus, & alijs, quod nõ possint excommunicari, interdici, & suspendi, aut ad iudicium trahi, nisi de illis fiat expressa mentio, & sic Papa videtur ea habere prò specificatis. vnde perinde erit, ac si de omnibus esset specifica facta mentio: vt eleganter voluit Bal. in cap. super literis, col. 6. versic. Quid si Papa, de rescr. arg. l. qui iure militari, ff. de mil. test. sequitur Felin. dicto cap. nonnulli, sub num. 6. vers. similiter, Soc. sen. cons. 266. lib. 2. Ideo huiusmodi indultis communiter vel diuisim non obstantibus prædictæ personæ subijciuntur huic Constitutioni.

105 Quinto, per clausulam, † Quorum tenores, quam postea subiungit, videtur derogare, & tollere etiam priuilegia, & indulta, clausulam derogatoriam habẽtia ad futura priuilegia, siue indulta, nisi de ipsis de verbo ad verbum fiat expressa, indiuidua, & specialis mentio, secundum stylum * Curiæ, teste Butr. cons. 2. Io. Andr. in cap. vnic. de excess. prçl. Fel. in dicto cap. nonnulli, sub nu. 6. de rescr. Crau. cons. 126. num. 7. Rip. in cap. 1. nu. 55. de rescr. Mandos. reg. 19. quæst. 19. n. 13. vbi attestantur de communi, & rationem ponit Feder. de Sen. cons. 47. licet contrarium voluerint Card. cons. 136. Calder. cons. 11. de priuil. Paul. de Cast. cons. 278. lib. 1. Caputaq. decis. 121. part. 1.

106 XX. & vlt. not. in versic. nulli, quod † ibi Papa comminatur pœnam non parentibus, contradicentibus huic Constitutioni, & hanc pœnam intellige inflictã aduersus eos, qui sine iusta, & rationabili causa contradicere audeant, vt probant illa verba sequentia, Infringere, vel ei ausu temerario contraire. & ita interpretatur Staphyl. in tract. delicti grat. tit. de vi, & effectu clausularum. Clausula, nulli omnino, & faciunt not. in c. in præsentia, de probat.

Octauæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia, crimen simoniæ.*
2 *Confidentia est simonia conuentionalis.*
3 *Simonia prohibita est.*
4 *Crimina omnia respectu simoniaci pro nihilo reputantur.*
5 *Simon Magus dedit nomen Simoniæ.*
6 *Prohibito genere, prohibetur species.*
7 *Beneficia debent conferri idoneis.*

Idoneæ

QVÆSTIO OCTAVA

ARGVMENTVM.

EX quibus causis confidentia fuerit prohibita.

OCtauo, Quæro, qua ratione confidentia beneficialis fuit prohibita per Pium iiij. & Pium v.? Respondeo, ex duplici ratione: Primo, quia confiden-
1 tia † est crimen simoniæ. Caputaq. decis.
2 201. nu. 5. par. 1. & dicitur simonia † conuentionalis, idem Caputaq. decis. 201. num. 1. ead. par. 1. & colligitur ex Constitutione Pij iiij. in princ. ibi, *Sane, licet dudum cum certam simoniacæ prauitatis speciē, quam*
* *beneficiorum confidentiam vocant*, & * communiter per omnes traditur, sed simonia
3 † prohibita est, cap. eos, 1. quæst. 1. & ibi Gloss. & Doct. cap. emendari, cap. quicquid inuisibilis, cap. qui studet, 1. q. 1. im-
4 mo cœtera crimina † respectu huius quasi pro nihilo reputantur, cap. vlt. 1. quæst.
* Abb. in rubr. huius tit. & alij * omnes, vt per Redoan. in tract. de Simon. par. 1. c. 1. num. 26. vbi num. 9. dicit, Simonem
5 magum dedisse † nomen, & denominationem huic sceleri, ac labi simoniacę, in nouo Testamento, cum primus tentauerit emere gratiam Spiritus sancti à B. Petro Principe Apostolorum, post mortem D. N. Iesu Christi Saluatoris nostri, cap. Saluator, 1. quæst. 3. Act. Apost. cap. 8. Abb. in cap. extirpandæ, §. qui vero, col. penul. nu. 53. de præben. Gloss. in Summ. 1. quæst. 1. Host. in Summ. tit. de Simon. ergo & confidentia debet esse prohibita,
6 nam, prohibito † genere, videtur etiam species contenta sub eo prohibita. Roman. in auth. similiter col. 78. cap. ad leg. Falci. Corn. conf. 330. ad fin. lib. 1. Ias. in l. 2. in princ. col. 6. ff. de vulg. & pupill.

Secundo, quia inter ea, quæ de sacrorum beneficiorum administratione, & distributione sacris Concilijs, & Canonibus sancita sunt; tria potissimū antiquos patres præ oculis habuisse compertum
7 est: Primum, † vt beneficia Ecclesiastica personis idoneis, ætate, vita, & doctrina, conferantur. cap. cum in cunctis, vbi omnes DD. de elect. cap. quanto, dist. 24. cap. ex tenore, & cap. non est, de tempor. ordin. cap. 22. Concil. Carthaginen. 3. c. 5. sess. 23. Concil. Trid. Rebuff. in prax. benefic. tit. requis. ad collat. nu. 23. cum seq. & in tit. form. Vicar. num. 87. & num. 144. Ant. de Butr. in cap. constitutus, nu.
8 2. de conceff. præben. nam † idoneus dicitur prædictus maturitate ætatis, morum grauitate, & literarū scientia, Card. Parif. conf. 40. num. 13. vol. 4. Rebuff. de pacif. possess. num. 172. Alfons. Hoied. de incomp. benef. par. 1. cap. 23. num. 130. dixi in tract. de resig. benef. lib. 4. quæst. 1. col. 2. Secundum, vt hæreditaria suc-
9 cessio procul à beneficijs † arceatur, c. ex transmissa, cap. extirpandas, de fil. presbyt. cap. 1. de præben. vbi latè scripsi, c. consuluit, de iur. patron. cap. ad hæc, de decim. cap. Apostolica, 8. quæst. 1.

Tertium, ne plura beneficia, maximé
10 vero incompatibilia vni † personæ regēda committantur, cap. quia in tantum, cap. ad hæc, cap. cum non ignores, cap. referente, cap. de multa, de præben. cap. nemo deinceps, de elect. lib. 6. cum alijs, quæ latè, & abunde scripsi in tract. de resign. benef. lib. 3 quæst. 1. Ad eludendā tā sancta, & necessaria decreta impij homines propter improbas cupiditates cōmenti sunt hanc imposturam, quam Confidentiam vocant, qua fraudē sacris Canonibus facientes consequebantur beneficia, & vt beneficiorū fructus cederēt

commo-

commodo, & vtilitati eorum, qui ad huiusmodi beneficia sunt inhabiles, vel etiam vt ea tamquam hęreditaria ad quoscunque successores transeant, aut plura beneficia incompatibilia penes vnū sint: & plerunque tali via laicus possidebat be
11 neficia contra † omnes Canones, c. cum adeo, de rescript. cap. ex literis, de transact. cap. ex literis, de instit. cap. Ecclesia sanctæ Mariæ, de constit. Abb. in cap. maiores, de præben. Archid. in cap. si quis hoc gesserit, 1. q. 3. Nauarr. cons. 1. de præben. Io. Selu. de benef. par. 2. quæst. 23. num. 14. Rebuff. de pacif. poss. n. 324.
12 cum sit incapax † spiritualium, cap. si quis deinceps, 16. quæst. 7. cap. Messana, cap. sacrosancta, de elect. cap. causam, quæ de pręscript. Card. in clement. si iusta, in 2. quæst. de præben. ac etiam criminosus
13 † cōtra Canones expressos, vt per Felin. in cap. postulasti, col. 4. de rescr. Card. cons. 20. de pręb. Io. Selu. de benef. par. 3. quæst. 11. num. 157. Menoch. in tract. de arbitr. iudi. cas. 202. num. 37. & communiter DD. cū alijs, quæ late scripsi de
14 resig. benef. lib. 4. quæst. 3. & fœmina, † vt quotidie in Regno Franciæ fit, cōtra etiā omnia iura, Innoc. & alij in cap. cum ministris, de concess. pręben. Rebuff. de pacif. poss. num. 312. Alfons. Hoied. de incompat. benef. par. 1. cap. vlr. num. 73. Ac Il-
15 legitimus, † contra ea, quæ habenrur in
16 cap. 15. sess. 25. de reform. & Minor, † contra ea, quę habentur in cap. 6. sess. 23. de reform. Ideo ad tollendum hunc abusum felic. recordationis Pius eius nominis iiij. Constitutionem edidit, qua confidentias prohibuit, & quantum in se fuit, funditus sustulit. sed, cum sanctæ memor Pius V. Pontifex Maximus, eius immediatè successor existimaret per experientiam non satis per dictam Constitutionē prædecessoris sui prouisum fuisse huic malo, alteram edidit ampliorem, vt omnes comprehenderet casus. Prin-
17 ceps † enim debet fraudibus, & malitia subditorum obuiare. l. cum hi, §. si cum lis, ff. de transact. l. si legatarius, C. de legar. l. quæstiones, in fin. C. de fideicom. Rainer. de Forliu. in l. omnes populi, sub num. 8. ff. de iust. & iur. August. in addir. ad Angel. de malef. in verb. fama publi-
18 ca, sub nu. 118. in fin. ac † scandalis, Gloss. in cap. si forte, dist. 63. & faciunt, quæ cōgerit Roman. cons. 332. num. 16. Felin. in cap. 2. col. 1. & 2. de pręscript. Io. à Capistr. in cap. manifesta, num. 43. de pœnit. & remiss. Iacobat. de Concil. lib. 9. art. 12. num. 114. & eo. lib. art. 3. num. 28. Redoā. de Simon. cap. 3. num. 16. & plura huius generis scripsi de resign. benef. lib. 5. q. 3. à num. 153. vsque ad num. 172. Ideo Pius
19 iiij. in † sua Constitutione in princ. dicit: *Simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam vocant.* Et ibi: *Hanc illicitam beneficientia exercendæ, &c.* Et ibi: *Huiusmodi aliena beneficia custodiendi modo ne assequerentur.* Et Pius V. etiam in principio suæ Constitutionis: *Ab improbis conatibus grauiore sanctione.* Et ibi: *Ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorum corruptelam.* Et ibi: *Propter improbas multorum cupiditates, &c.* Et ibi: *Cum frequentibus plurium querelis, &c.* Et ibi: *Vitium confidentiæ.* Et in §. *Quare nos volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere.* Et in §. *Sed ne quisquam,* ibi: *In crimino perseueret.* Et ibi: *Vtque hoc malum, &c.* Ac alibi.
20 Accedit, quia † oportet carere non solum vitio simoniæ, sed suspicione, Gl. in cap. nos, de sim. Redoan. de sim. par. 4.
21 cap. 10. nu. 19. Simonia enim † est pestis, Host. in cap. tanta, nu. 1. de sim. Et rationem reddit Gammar. in extrauag. Iul. 2. de Simon. elect. Pap. num. 40. Prauitas pestifera, Hostien. in cap. in tantum, nu.
22 1. de sim. † Accedit hæresi, Host. in c. qm, num. 4. eo. tit. Archidiac. in cap. fertur, num. 12. 1. quæst. 1. & ibi Card. Alex. nu. 1. Abb. in cap. cum venissent, num. 7. de Iudic. Caraf. de sim. num. 41. Iacobac. de
23 Conc. lib. 4. cap. 4. num. 74. Crimen † capitale, Redoan. de sim. par. 1. cap. 5. num.
24 2. & par. 4. cap. 3. num. 16. & † maximum, Redoan. eo. tract. par. 4. cap. 8. nu. 10. Et
25 † indispensabile, Idem Redoan. par. 4. c. 15. num. 2. Crimen detestabile, Præpos. in cap. ex multis, num. 1. quæst. 3. Virium
26 † detestabile, Steph. Caietanus, in cap. ad limina, §. 5. num. 221. 30. quæst. 1. Gra-
27 uius † cęteris, Ant. Roscll. in cap. quidam Episcopus, num. 1. 2. q. 1. Gaspar. de Perus. de rescru. benef. nu. 28. Et ideo Simoniaci dicūtur detestabiliores omni peccatore, Redoan. de sim. par. 4. cap. 12. num.
28 14. Appellantur † Fures, Turrecrem. in cap. ordinationes, nu. 18. & cap. statui-
29 mus num. 3. 1. q. 1. † Latrones, Durand. de mod. cong. gen. Conc. rub. 20. num. 5.
30 † Idolatræ, Iacob. d. lib. 4. art. 4. nu. 58. & multis alijs malis nominibus, Præpos. in

cap.

cap. quos constiterit, num. 3. 1. quæst. 1. & auctoritates deducit Conr. Brun. de seditios. cap. 2. num. 2. Et sunt † ab omnibus respuendi. Archid. in cap. patet, n. 1. 2. quæst. 1. & sunt æternaliter damnati, Redoan. de Sim. par. 4. cap. 10. nu. 16. Difficile saluantur †, Turrecrem. in cap. ex multis, nu. 21. q. 3. & comparantur † Homicidæ, Host. in cap. accepimus, nu. 11. de purgat. canon. Notorio † fornicatori, Host. in cap. licet, num. 11. de Sim. Ideo scribit D. Gregorius lib. 11. Epist. 46. Propter hoc contigit, vt Ecclesiasticorum ordinum á plurimis sanctitas caderet.

31 (marg.) 32 33 34

Nonæ Quæstionis Summarium.

1 *Causa, ex quibus committitur confidentia.*
2 *Priuati ipso iure non possunt retinere beneficia.*
3 *Priuatis nullum ius remanet.*
4 *Priuati non possunt resignare.*
5 *Simoniacus non potest resignare.*
6 *Per contractum matrimonij vacat beneficium.*
7 *Intrusi non possunt retinere beneficium.*
8 *Intrusi nullum ius habent.*
9 *Prima tonsura requiritur ad beneficia. & num. 14.*
10 *Litera beneficiorum nulla, nisi exprimantur, quæ debent exprimi.*
11 *Non publicantes sunt priuati.*
12 *Priuatus tenetur in foro conscientiæ dimittere beneficium.*
13 *Multis modis beneficium alterius potest impetrari.*
15 *In beneficijs curatis requiritur ordo sacer.*
16 *Dignitates requirunt ordinem sacrum.*
17 *Canonicatus quem ordinem requirant.*
18 *Residentia vtilis.*
19 *Graues pœnæ contra non residentes.*
20 *Certis temporibus in Vrbe fit praceptum de residendo.*
21 *Simplicia beneficia non requirunt residentiam.*
22 *Qui teneantur ad habitum, & tonsuram.*
23 *Causæ, ex quibus non defertur à Clericis habitus.*
24 *Habens beneficium non potest effici miles.*
25 *Per militiam renunciatur beneficium.*
26 *Clericorum arma sunt orationes.*
27 *Clericus nullo modo potest interuenire in bello.*
28 *Homicidium omni iure prohibetur.*
29 *Clerici per homicidium efficiuntur irregulares.*
30 *Per homicidium amittitur beneficium.*
31 *Habentes beneficia non possunt esse procuratores, & aduocati.*
32 *Clerici non debent se immiscere negocijs sæcularibus.*
33 *Rubrica habens orationem perfectam potest allegari ad decisionem causarum.*
34 *Negocia sæcularia quæ.*
35 *Clerici non possunt habere officia Ciuitatis.*
36 *Clerici debent versari in vita contemplatiua.*
37 *Clerici non possunt vices Principis gerere.*
38 *Clerici debent arceri à iudicio.*
39 *Clerici efficiuntur irregulares, si ex patrocinio præstito sequatur mors.*
40 *Clerici non debent versari in offensionem proximi.*
41 *Clericus potest effici irregularis, tam si interueniat in Iudicio pro actore, quam pro reo.*
42 *Plura sunt crimina, quæ reddunt beneficiatum indignum.*
43 *Homicidium reddit indignum beneficio.*
44 *Beneficia indigni possunt à quocunque impetrari.*
45 *In casibus, in quibus quis venit priuandus, potest resignare.*
46 *Resignans beneficium, vt delinquat, committit confidentiam.*
47 *Resignans, vt fructus ministrentur incapacibus, committit confidentiam.*
48 *Beneficiarij tenentur dicere officium.*
49 *Non dicens officium peccat mortaliter.*
50 *Clericus omittens dicere officium, tenetur restituere fructus.*
51 *Commodum non datur sine onere.*
52 *Laici non debent fructibus Ecclesiæ frui.*
53 *Fæminæ, & criminosi non debent habere fructus beneficij.*
54 *Palliata resignatio, quæ.*
55 *Dictio Præsertim includit casus non expressos.*
56 *Pro pensione soluitur annata.*
57 *Annata, quæ.*
58 *Annata cur fuit instituta.*
59 *Aaron habebat decimam decimarum.*
60 *Ex quibus rationibus subsineatur annata.*
61 *Annatæ vsus an sit antiquissimus.*
62 *Concilium Viennense, quo tempore fuit celebratum.*
63 *Error Platinæ in annatarum institutione.*
64 *Incapaces ad beneficia, qui.*
65 *Magna multitudo beneficiorum non potest retineri.*
66 *Incompatibilia beneficia non possunt haberi.*
67 *More laici non possunt habere beneficia.*
68 *Patroni percipientes fructus beneficij, ex conuentione committunt confidentiam.*
69 *Causa in primis est considerenda.*
70 *Finis in institutione primus.*
71 *Causa facti in delictis attenditur.*
72 *Dictio, Alia, implicat similia.*
73 *Dictio, Item, stat continuatiue, & repetit similia.*
74 *Dictio, Eiusmodi, idem operatur.*
75 *Exempla non restringunt regulam.*
76 *Ratio comprehendit omnes casus, & non expressos.*
77 *Expressio in lege, quando dicatur facta exemplariter.*

QVÆSTIO NONA
ARGVMENTVM.

Rationes, ex quibus possunt moueri homines ad committendas confidentias.

Nono, Quæro, qua ratione committatur Confidentia, & quam vtilitatem Confidentiarij ex illa accipiant?

1 Responde, † causas poni in Constitutione

tione Pij V. 87. in §. multum, his verbis: *Multi enim ipsa beneficia iure retinere nequeũt; alij, ne cogantur ad sacros ordines, ad residentiam, ad incedendum in habitu clericali, vt ad bellum proficiscantur, vt inimicos occidant; alij, vt alieno nomine lites agant, aut defendant; alij, propter crimina incapaces; quidam, vt purgato delicto, vel absolutione consequuta illa repetant.* Eadem in alios disponunt, & in plerisque fructus ipsorum aut eis ministrantur, aut quibus ipsi statuunt sæpe laicis, & inhabilibus plerique, vel senes, vel infirmi, vt beneficia in domibus suis perpetruent, illa renunciarunt, & renunciant in alios, qui vel profanam familiam cedentium de fructibus Ecclesiasticis alanr, vel illa etiamnũ infantibus, aut nasciturís asseruent, facto interdum circuitu retrocessionis, cum reseruatione fructuum, & aliarum rerum, aut accessu, præsertim ab illis, qui præstandorum iurium Cameræ Apostolicæ sunt immunes; alij aut incapaces, aut alijs beneficijs Ecclesiasticis onusti, aut Ecclesiastico ordini sese mancipare refugientes, aut mere Laici beneficia Ecclesiastica alijs conferenda procurenr, vt de illis postmodum ad libitum suum disponatur, fructus etiam percipientes illorũ. Ad hæc plerique ordinarij, & alij collatores, ac etiam patroni Laici curant deponenda beneficia, vt fructus, seu pensiones capiant eorundem, alijsue faciant ministrari. Alia irem per multa eiuscemodi admittuntur, quibus immaculata rerum diuinarũ puritas impie violatur, disciplinę Ecclesiasticæ neruus dirumpitum, & imminens patratur exitium animarum.

Ex quibus verbis viginti circiter colliguntur rationes, ex qnibus solet committi confidentia: quarum

Prima erit, quando Clerici non possunt iure retinere beneficia. nam tunc libenrer illa dimittunt conuentione præmissa percipiendi frnctus, pensionem, vel disponẽdi de ipsis beneficijs ad libitum. hanc dicit Confidentiam Pius V. cum resignans confidat resignatario in huiusmodi perceptione, vel dispositione. & rationes pono in primo, & secundo casu confidẽtiali, & in prima coniectura, §. ad probandũ. Et hæc conclusio poterit exẽplificari in priuatis ipso iure, qui iure arceantur à beneficijs, & non † possunt illa
2 retinere. Rot. decis. 5. de re iudic. in antiquior. per Bisignet. Felin. in cap. in nostra, num. 37. de rescr. Boer. decis. 205. num. 8. Rebuff. cons. 64. num. 4. Gabriel. cons. 196. num. 11. lib. 1. Nauarr. cons. 1. de rescr. in princ. Card. Paris. cons. 15. n. 13. & cons. 29. num. 14. vol. 4. cum nullũ
3 ius † eis remaneat. * communis opinio, te
* ste Tiraquell. in l. si vnquam, verb. reuertatur, num. 446. cum seq. C. de reuocan.
4 donat. Et ideo prædicti non † possunt resignare in fauorem. Ant. de Butr. cons. 43. Prob. in addit. ad Io. Monac. in cap. præsenti, num. 16. & num. 24. de offic. deleg.
* lib 6. & * cõmuniter alij, vt dixi in tract. de resign. benef. lib. 3. quæst. 1. num. 21.
5 & de Simoniaco † tradunt Rebuff. cons. 64. num. 4. Franc. de March. quæst. 497. num. 13. Paris. cons. 30. num. 15. vol. 4. & dixi lib. 14. de resign. benef. quæst. 1.

Secundo, potest exemplificari in eo, qui vult contrahere matrimonium, iux-
* ta communem * conclusionem, pro qua per Iul. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vt, q. 73.
6 per contractum † enim matrimonij vacat beneficium, Card. Paris. cons. 40. nu. 30. volum. 4. Caputaq. decis. 215. num. 2. p. 1.
* Nauarr. cons. 3. de renun. communis * opinio, vt dixi lib. 1. de resign. benef. q. 1. num. 11.

Tertio, potest exemplificari in intrusis, qui iure beneficia retinere non pos-
7 sunt, † Innoc. & Abb. in cap. nisi cum pridem, de renunc. Card. Paris. cons. 47. nu.
8 32. volum. 4. cum nullum † ius habeant, Boer. decis. 205. num. 6. & est communis
* * opinio, secundum quam pluries fuit * resolutum, vt dixi de resign. benef. lib. 3. q. 1. nu. 41. 42. & seq.

Quarto, potest exemplificari in non habentibns primam tonsuram requisitã
9 † ad beneficia, cap. cum adeo, & ibi Abb. & Doct. nu. 3. de rescript. cap. ex literis, de transact. Abb. in c. maiores, de præb.
* Nauarr. cons. 1. eod. tit. & * communiter alij, vt dixi lib. 4. de resign. benef. quęst 2. num. 1 cum seq.

Quinto, potest exemplificari in impetrantibus, aut expediẽtibus literas Apostolicas beneficiorum subreptitie, vel obreptitie, cum multa debeant in supplicationibus narrari, & exprimi, alias literę
10 nullæ † sunt, vt late dixi de resign. benef. lib. 10. quæst. 2. & 3.

Sexto, potest exemplificari in non publicantibus suas resignationes, vt disponit

11 nit † Constitutio Gregorij xiij. quam declaraui de resign benef. lib. xj. vbi scripsi, hanc esse * communem, & receptam sententiam * omnium Doctorum, & secundum illam pluries fuisse pronunciatum.

His enim casibus, & similibus, cum videat beneficiatus non posse iure retine-
12 re beneficium, † & teneri in foro consciētiæ illud dimittere, Abb. in cap. extirpandæ, §. vero, col. 8. de præben. Ruin. cons. 4. num. 11. lib. 5. communis, teste Alphons. Hoied. de incomp. benef. par. 1. c.
13 13. nu. 61. & interim † imminere periculum, quod aliquis illud impetret, Ant. de Butr. cons. 43. Rot. decis. 5. de re iudic. per Bisignet. Sarn. de anna. quæst. 42. col. 3. Boer. decis. 205. num. 8. Gemin. cons. 105. colum. 2. cogitat disponere de eo, deponendo illud, vt cōsequatur fructus, vel vt recipiens ad nutū ipsius dimittat. & hac ratione posset adduci ad committendam cōfidentiam, vt dicam late infra in primo, & secundo casu confidentiali.

Secunda causa est, ne cogantur beneficiarij sacros ordines recipere. nam quędam sunt beneficia, ad quæ obtinenda
14 non † sufficit prima tonsura, vt de omnibus regulariter scribunt * omnes Doctores, Archid. in cap. si quis hoc gesserit, 1. quæst. 3. Præposit. in cap. placuit, dist. 31. Io. Selu. in tract. de benef. 2. p. q. 23. cap. 6. sess. 23. Conc. Trident. de reform. Sed requiruntur ordines sacri, vel vt sit in ea ætate, in qua infra annum ad illos promoueri possit, vt de beneficijs curatis
15 † dicitur in cap. licet canon. de elect. lib. 6. Cassad. decis. 27. super regul. Cancell. & decis. 4. num. 4. Soc. Oldrad. cons. 202. Boer. decis. 205. num. 8. Nauatr. cons. 1.
16 de præben. de dignitatibus † Ecclesiasticis habetur in cap. 12. sess. 24. de reform.
17 in cap. cum in cunctis, de elect. de † canonicatibus in eod. cap. 12. Conc. §. neminem, & de quibusdam cappellanijs tradunt Doctores supra citati. Quoties enim aliquis habuit aliquod ex prædictis beneficijs, illudque tenuit per sex, vel octo menses, & iam finiatur tempus, quo tenetur dictos ordines sacros suscipere, quos ex aliqua causa suscipere non vult, cogitat de disponendo de suo beneficio, aut alias alteri confidendo, circa fructus, pensionem, & titulum, iuxta ea, quæ habentur in primo, & secundo casu confidentiali huius Constitutionis, vbi late dixi, ac notaui, esse hanc confidentiam, & deduxi rationes, quas hic breuitatis causa non curabo repetere.

Tertia caussa committendi confidentiam, ne beneficiarij cogantur ad residētiam. nam, quamuis residenria vtilis, &
18 valde necessaria † sit ad restituendam collapsam admodum Ecclesiasticam disciplinam, deprauatosq. in clero, & populo Christiano mores, vt censuit Sacrū Cōc. Trident. cap. 1. de reform. sess. 6. & late comprobaui in tract. de residen. benef. tamen, vt experientia docuit, plures sunt, qui illam fugiunt, & varijs de causis, & prætextibus volunt in vrbe permanere,
19 vel alibi, & ideo imponūtur † graues pœnæ contra non residentes. Hostien. in c. peruenit, num. 4. de appell. & in Summ. in tit. de cleric. non residen. num. 3. & 5. Siluestr. in Summ. in verb. residentia, nu. 5. Rebuff. in prax. in tit. de mod. amitt. benef. num. 50. & habetur in cap. si qui vero, & cap. si quis, 7. quæst. 1. cap. qualiter, de Cleric. non residen. §. & illud, Auth. quo mo. opor. Episc. & §. interdicimus, Aut. de sanctiss. Episc. cap. 1. §. si quis, sess. 6. de reform. Conc. Trident. & cap. 1. §. eadem, sess. 23. de reform. ac in Constit. 17. Pij iv. incip. De salute gregis. Et Illu-
20 striss. Cardinalis Vicarius, † de mandato Sanctissimi D. N. solet de mense Februarij, & de mense Septembris mandare omnibus, vt infra quindecim dies accedant ad suas Ecclesias, & beneficia, sub grauissimis pœnis. Ne igitur aliquis cogatur ad suum beneficium accedere causa residendi, posset illud deponere in aliquem causa percipiendi fructus, vel disponendi de titulo, & hac ratione posset quis induci ad committendum huiusmodi scelus, confidendo de amico, vel consanguineo. & hæc conclusio potest exemplificari in omnibus beneficijs, præter simplicia, quæ de consuetudine non requirūt
21 † residentiam. Innoc in cap. cum ex tuæ, de cleric. nō residen. Archid. in dict. cap. peruenit, num. 4. 7. quæst. 1. Abb. in cap. super inordinata, nu. 5. de præben. Dec. in cap. de monacis, §. ad hæc. num. 6. de præben. Gig. de pens. quæst. 31. & omnes casus exemplificaui lib. 1. de resig. benef. quæst. 10.

Quarta causa est, ne beneficiarius cogatur ad incedendum in habitu, & tonsu-
22 ra Clericali. nam † omnes in sacris ordinibus

nibus cõstituti, vel beneficia qualiacũq; habentes, tenentur deferre habitum clericalem, vt dicitur in cap. 6. sess. 14. de reform. & habetur late in clement. multorum, de vita, & honest. cleric. & in cap. 6. sess. 23. Conc. Trid. de reform. multi
23 autem, † vel in contemptum religionis, vel paruipendentes propriam dignitatẽ, & honorem, vel vt sint expeditiores, aut ob tenuitatẽ beneficij, vel vt deferant laicales vestes, pedes in diuersis ponentes, vnum in diuinis, alterũ in carnalibus, vt egregie considerat Conc. dict. c. 6. sess. 14. ægreferunt deferre dictũ habitum clericalem: & ideo, ne cogãtur, possent induci ad cõmittendum confidentiam, confidendo de amico, & propterea resignando beneficium, vt non teneantur deferre habitum, & consequãtur ex pactione fructus, vel sint securi ex eadẽ pactione posse habere illud beneficium quandocunq; voluerint. hęc enim est confidentia. & rationes posui, dum explicaui casus confidentiales hui⁹ Cõstitutionis, & coniecturas.

Quinta causa est, vt beneficiarij possint ad bellum proficisci. nã habens beneficiũ
24 † non potest effici miles, Glos. in c. vlt. de Cler. non residen. Gig. de pens. q. 55. n. 2.
25 alias videtur illud tacitè † renunciare, vt est communis * opinio, de qua testatur Clar. lib. recept. sent. §. vlt. q. 73. vers. Item clericus. & dixi lib. primo, de resign. benef quæst. 1. num. 22. Cum ergo aliquis existens in minoribus ordinibus habeat beneficium, & velit ad bellum proficisci, ne amittat illud, posset confidere de amico circa fructus, vel titulum ipsius beneficij. quo casu esset commissa confidẽtia, vt colligitur ex primo, & secundo casu cõfidentiali posito in hac Constitutione, & ex coniecturis in §. ad probandum.
26 clericorum † enim arma sunt orationes, & lachrymæ, c. conuenior, & c. nonnulla, & c. vlt. 23. q. 8. c. porro, vbi Glos. 16. q. 4. Luc. de Pen. in rubr. C. vt armorum vsus, circa medium lib. 11. Menoch. de arbitr. Iudic. cas. 394. num. 32. & quod nullo
27 modo possit clericus interuenire † in bello, scribit Abb. post alios in cap. sententiam, num. 16. Ne Cleric. vel Monach.

Sexta causa est, vt beneficiatij possint inimicos occidere. nam omnibus prohi-
28 bitum † est homicidium iure diuino, iure ciuili, & iure Pontificio, vt habetur in tit. ff. ad leg. Corn. de sicar. & extr. de homicid. ac in 6. & in Clement. & magis clericis, qui, vltra pœnam ordinariam impositam à legibus, & Canonibus,
29 efficiuntur † irregulares, vt non possint promoueri, neque promoti ministrare, & vt non possint habere beneficia, neque obtenta retinere, vt colligitur ex cap. 21. Exod. in cap. 22. & cap. 28. 1. Paralip. & cap. 7. 2. Reg. c. 7. sess. 24. de reform. Cõc. Trident. not. in clem. 1. de homic. Diaz. prax. Canon. cap. 56. Maiol. de irregul. lib. 5. c. 48. volens ergo beneficiarius aliquem occidere, ne ex eo delicto amittat
30 beneficiũ, † Anan. & Fel. ac alij * omnes in c. inquisitionis, de accus. Rot. dec. vlt. vt lit. pend. in nou. Butr. cons. 43. Gemin. cons. 105. col. 2. recurrit ad fraudẽ. vt illud deponat, cõfidẽdo de amico, ad hoc, vt possit de fructib⁹, vl de tit. disponere qncunq; voluerit. quę est cõfidẽtia phibita in 1. & 2. casu cõfidentiali huius Constitutionis, & ibi late attuli rationem.

VII. causa, vt alieno nõe lites agant, & defendãt. nã cõstituti in sacris ordinib⁹, vel habẽtes beneficia Ecclesiastica nõ pos
31 sunt † esse sollicitatores, procuratores, & aduocati in iudicijs, c. 1. 2. & 3. de postul. c. 1. & 2. ne clerici, vel monac. c. placuit, 16. q. 1. c. sicut, 2. q. 7. c. te quidẽ, §. ex his omnibus 11. q. 1. §. Deo amabiles, & §. aliud, Auth. de sanctis Episc. c. monaci, 16. q. 1. c. sunt autẽ, 3. q. 7. Doctores * omnes, & ibi Abb. in rubr. ne cleric. vel monac. idẽ Abb. in c. sententiam, n. 15. eod. tit. Redoan. de spol. §. de veniendo, n. 48. clerici
32 enim negotijs sęcularibus immiscere † se non debẽt, vt dicit dicta rubr. Ne clerici, vel monaci sæcularibus negotijs se immisceant. quę cũ habeat rationẽ perfectam,
33 poterit † allegari ad decisionem causarũ.
34 & negotia sæcularia † possunt dici tribus modis, vt dicit Innoc. in c. 1. illo eod. tit. & Io. Andr. sequr in rubr. Glos. in Sũm. 21. q. 3. primo quilibet actus rerũ sæcularium, iuxta terminos dicti c. 1. 2. Iudiciũ de rebus sæcularibus, 3. Negotium inter sæculares homines, vel large, & stricte, secundũ Abb. in dic. rubr. large, quodlibet negotiũ proueniens ex carnali concupiscẽtia nõ subiecta fræno rationis: stricte, negotiũ pertinens ad rẽpublicã mũdanã, & sęculares homines, c. fornicari, dist. 88. l. placet, C. de Episc. & cleric. c. reprehensibile, 23. q. 8. Innoc. in c. dilecta, in fin. de

35 excef.prælat. vbi, qđ clerici † nõ posſunt officia ciuitatis habere: nã debẽt attẽdere circa rẽpublicã ſpiritualẽ, & laici circa ſæcularẽ, arg. cap. duo ſunt genera, 12. quæſt. 1. cap conuenior, 23. quæſt. 8. cap. ſolitę, de maiorit. & obedient. cap. duo
36 ſunt, diſt. 96. & clerici † debent verſari circa vitam contemplatiuam, & non habere curam de rebus mundanis, niſi quatenus neceſſaria ſunt ad corporalem vitam, c. ſiquis obiecerit, 1. q. 1. & ideo neq;
37 poſſunt † Principis vices gerere, vt in Cõcil. Tolet. iiij. canõ. 30. habeẽ c. ſæpe Principes, 23. q. 8. Abb. in c. clericis. §. 1. ne clerici, vel monaci, Diaz. in prax. crim. c. 56. late Maiol. lib. 2. de irreg. c. 6. neq; ꝓcura
38 tores, † & aduocati, Innoc. & Abb. in c. ſacerdotibus, ne cleric. vel monac. Innoc. in c. 1. de oblig. ad ratio. Maiol. de irreg. lib. 2. c. 5. ſub n. 13. & n. 14. Diaz dic. c. 56.
* & ideo cõmuniter * receptum eſt, effici irregulares, ſi ex patrocinio prẹſtito ſequa
39 tur † mors, vel mutilatio, late Abb. in c. ſententiam, num. 15. ne cler. vel monac. Nauarr. conſ. 5. n. 1. in fin. eod. tit. Specul. in tit. de diſpenſ. §. iuxta, latiſſime Maiol. de irregul. lib. 2. cap. 9. Ideo habens beneficia, volens aduocari, vel procuratoris munus in iudicio ſæculari exercere,
40 ad defenſionem, vel offenſionem, † cum hoc ei ratione beneficij ſit prohibitum, Abb. in c. 1. in fin. ne cleric. vel monac. recurrit ad fraudem, cõfidendo amico, vel conſanguineo, ei dictum beneficium reſignando, pactione præmiſſa, percipiendi fructus, vel diſponendi quãdocunque, & quomodocunq; de titulo. hæc enim eſt confidentia, vt colligitur ex §. Quare nos volentes, & §. itidem, ac §. ad probandũ, & ibi rationem deduxi, & comprobaui: & dicit, vt lites agant, vel defendãt, quia non ſolum quis poteſt effici irregularis,
41 ſi fuerit aduocatus, † vel procurator in cauſa ſanguinis pro actore contra reum, vt late per Specul. de diſpenſ. §. iuxta, & ſupra diximus, ſed etiam ſi fuerit aduocatus, vel procurator rei, vt illum defẽdat, vt dicit Gloſ. in c. aliquantos, vbi Archid. diſt. 51. Specul. in dict. §. iuxta, verſ. Item litigioſus, & verſ. facto autẽ ſiquis, & in tit. de aduocat. §. obijcitur, Hoſtiẽſ. in c. 1. de poſtul. ob pœnã talionis, Abb. in d. c. ſententiã, Nauarr. in Manual. c. 27. n. 217. quẽ ad hoc refert, & ſequitur Maiol. d. lib. 2. de irregul. cap. 9. num. 2.

VIII. cauſa eſt, Quando beneficiarij propter crimina per eos perpetrata ſunt incapaces. nam plura ſunt crimina, quæ
42 reddunt † indignos obtinentes, illoſque priuant, Felin. in cap. poſtulaſti, colum. 4. de reſcript. Calder. conſ. 20. de præbend. Io. Selu. de benef. par. 3. quæſt. 11. num. 157. cum alijs adductis à me lib. 4. de reſign. benef. q. 3. col. 2. Rebuff. in
43 prax. rit. de mod. amitt. benef. vt quia † commiſit homicidium, Abb. & alij in cap. 2. de reſcr. Rebuff. de pacif. poſſeſſ. num. 258. Clar. §. homicidiũ, vel alia crimina, quæ retuli dict. lib. 4. de reſign. benef. q. 3. à n. 8. vſq; ad finem, & quæ longa ſerie refert Lambertin. de iur. patron. in 1. parte, 2. lib. quæſt. 9. princip. per omnes articulos illius quæſtionis. Hi enim, cum
44 amittant beneficia, & † ea poſſint á quocunq; impetrari, Gemin. conſ. 105. col. 2. Gammar. de auct. Leg. à lat. lib. 10. n. 331. Boer. deciſ. 205. col. penult. & vlt. recurrunt ad fraudem, confidendo amico, vel conſanguineo, illiſq. reſignãdo ea, ad effectũ percipiendi fructus, vel diſponendi de titulo quandocunq; & quõcunque: quod eſt confidẽtia, vt dicitur in §. Quare nos volentes, & in §. Itidẽ, & in §. Ad probandum, & ibi tradidimus rationẽ. Idq; poſſet euenire in delictis, quæ priuant ipſo iure, ſi ea crimina ſint occulta: in alijs vero, in quibus criminoſi veniũt priuãdi,
45 & † declarandi priuati, indiſtincte, cũ hi poſſint reſignare, Ant. de Butr. conſ. 43. n. 2. & 3. Guliel. conſ. 146. n. 11. & 12. lib. 1. Put. deciſ. 223. lib. 2. Creſcent. deciſ. 227. lib. 1. in manuſcr. Sarn. de annal. q. 42. n.
* 2. & communiter * alij, vt late dixi, & cõprobaui lib. 3. de reſign. benef. quæſt. 16. col. 1. 2. cum ſeq.

IX. cauſa eſt connexa cũ præcedenti,
46 Quando beneficiarij propter crimina † perpetrata non poſſunt iuſte dicta beneficia retinere, vel cogitant de perperrandis criminibus, reſignant, vt, purgato delicto, habitaq; abſolutione, illa beneficia repetant. in hoc enim cadit confidentia: quia quis confidit de amico, vel conſanguineo, reſignando in ſui fauorem, pręmiſſa hac conuentione, de qua ſi conſtet, nulla cadit dubitatio, eſſe commiſſam confidentiam; ſi autem nõ conſtat, etiam lex præſumit eam, vt dicitur expreſſe in §. Poſtremo, in cuius interpretatione tradidi rationem, & dixi eſſe materiam nimis

mis frequentē,& tractatā egregie à Bart. in l. post contractum, colum.1. & 2. ff. de donat. Dec. latè conf.235. in primo dub. latiss. Mascard. de probat. conclus. 815. & Menoch. de præsump. præsumpt. 124. per totam.

XI. causa subsequitur, quando beneficiarij resignant beneficia, vt habeant fructus ipsorum, vel vt ministrētur dicti fru-
47 ctus, quibus ipsi voluerint, † & multoties laicis, & inhabilibus. nā hæc est confidētia, vt dicitur in §. nos volētes, & in §. ad probandum, & ibi multa adduximus. Ad comprobationē posset exemplificari hæc cōclusio in eo, qui habet beneficiū, & nō
48 vult dicere † officiū, vt tenetur, c. quod à te, c. diuersis fallacijs, de cletic. coniug. c. vlt. dist. 92. Nauar. de hor. can. c. 7. Abb. in c. 1. n. 5. de celebt. miss. Siluestr. in verb.
49 hora, sub pœna peccati mortalis, Turrecrem. in §. 1. dist. 91. art. 5. Paludan. in 4. dist. 15. q. 5. & alij, vt retuli de resign. be-
50 nef. lib. 1. q. 9. col. 1. & 2. † restitutionis fructuum, Conc. Lateran. sub Leone X. sess. 9. §. Statuimus, Pius V. in Constit. quam refert Nauarr. in Man. c. 25. n. 122. & ideo illud resignat amico, præmissa conuentione percipiendi fructus, vt ha-
51 beat commodum sine † onere, quod iniustum est, Nauar. de hor. can. c. 7. n. 28. & in Man. c. 25. n. 122. Secundo, posset exēplificari in eo, qui nō vult in habitu clericali incedere, cap. 6. sess. 14. de reform. vel nolit residere, aut ordines sacros suscipere, vt supra dictū est. Nam hæc esset confidentia, habere fructus ex pacto absque licentia Papæ, vt dicitur in §. Quare nos volentes, in §. Itidem, & in §. ad probandum, & ibi late diximus ita pari ratione paciscere, vt dicti fructus dentur alteri, vt hic dicitur, & in prędictis §§. explicatur, eo maxime laicis, qui non pos-
52 sunt, & † non debent fructibus Ecclesiæ frui, Archid. Gemin. & Præposit. in c. placuit, dist. 32. & in cap. si quis hoc gesserit, 1. q. 3. Io. Selu. de benef. p. 2. q. 23. Alphōs. Hoied. de incompat. benef. p. 1. c. vlt. nu. 71. Lambertin. de iur. patron. lib. 2. in 1. p. q. 7. art. 7. & communiter * omnes volūt,
53 vel inhabilibus, vt sunt fœminæ, † infantes, criminosi, & alij, qui fructus beneficiorū Ecclesiasticorū non debēt habere. vt late prosequitur Lambertin. de iur. patron. in 1. p. 2. lib. q. 9. per omnes articulos, & colligitur ex his, quæ dixi lib. 4. de resign. benef. q. 3. & 9. ac lib. 3. q. 1. & sequent.

XI. causa est Senectus, & infirmitas, vt dr in vers. pleriq. Nā multi Beneficiarij, cum sunt senes, vel infirmi, cogitantes de morte, & qđ propterea beneficia per eos obtēta vacatura sint, recurrūt ad fraudē, resignādo illa in fauorē amici, vel consanguinei, præmissa cōuentione, vt vel de fructibus ipsorū beneficiorū alant profanā familiā ipsorū cedentiū, vel illa asseruent infantibus, aut nascituris, quibus, cū fuerint habiles ad beneficia Ecclesiastica, ipsa resignent. hæc est Confidentia, vt etiam colligitur in §. Quare nos volentes, & in §. Itidem, & ibi late dixi. nam isti cedentes confidunt de amico, quod hoc debeat facere. & id valde scandalosum est, vt de beneficijs ita disponatur, & quodammodo per successionem dentur, c. 1. cum ibi not. de præben.

XII. causa est, quoties quis vult reseruare pensionem in suo beneficio pro Titio, & cum non possit absq; causa reseruari dicta pensio ei, resignat id beneficiū, vt sibi retrocedat, reseruata ex causa resignationis dicta pensione. nam hæc est confidentia, vt dicitur in §. Quare nos volentes, in §. Itidē, & in §. ad hęc: cum resi-
54 gnatio non fuerit vera, sed † palliata, & simulata ad hunc effectū, vt fuit resolutum
* * in vna Reatiñ pensionis, corā R.P.D. Pāphilio de anno 1588. xj. Martij, & late explicaui in dicto §. ad hæc.

XIII. causa, quoties qs vult reseruare Titio fructus, aut regressū, vel accessū, & ppterea resignat in sui fauorē, vt ipse Titius retrocedat, reseruatis dictis fructibus, aut regressu, vel accessu. nā hæc est cōfidētia, vt dicitur in §. adhæc, & ibi late explicaui, & tenui id procedere, tā si fuerit resignatio, vel cessio in fauorē exemptorum à iuribus Cameræ, & Cancellariæ, quam in fauorem non exemptorum, vt probat
55 dictio † Præsertim, posita hic: cuius natura est, includere etiā casus nō expssos. Gl. in c. ad abolendū, de fil. presbyt. & in l. illud, ff. ad leg. Aquil. Infitiari nō pōt, quin magis præsumatur in his exēptis à iurib' Camerę, & Cācellarię ob nō solutionē annatarū, vt late explicaui in §. adhęc. nā p qlibet beneficio excedente sūmā 24. du-
56 cat. & p pēsione † eā excedēte dictā sūmā soluitur annata in expeditione literarū,
57 id est medietas † redditūum vnius anni, vt

D 2 tradunt

tradunt Gig.de penſ.q.26.Coraſ.p.4. de
benef.c.4.n.53.Mādoſ.de ann.caſ.q.377.
* n.167.Nauarr.cōſ.5. de Simon.& * tota-
58 die practicatur,† fuit inſtituta pro ſuſten-
tatione Sūmi Pontificis,& Sedis Apoſto
licæ,Barth. Belencin.de charit.ſubſid.q.
16 verſ.& idem, Sarn.in præfat.regul.de
val.n.6.Gāmar.de auct.Legat. á lat.lib.7.
59 n.416.Sicut Aaron † sūmus Sacerdos ha-
bebat decimā decimarū, quæ alijs Sacer
dotibus dabatur,Mādoſ.vbi ſupra.& has
60 annatas † pluribus rationibus defendit
Campeg.Annat.inſt.& defenſ.col.2.& 3.
61 à n.5.vſq; ad fin.& eius vſus eſt† antiquiſ
ſimus,cū illā receperit Conciliū Viēnen.
62 quod habitum † fuit anno 1311.teſte Io.
Andr.in clem.1.de cenſib.& de ea mētio-
nē faciat Hoſtien.& Io.And.in c.inter cę
63 tera,de off.ordin.ideo nō eſt verū,†quod
refert Platina in vita Bonifacij ix. fuiſſe
inſtitutā à Ioāne xxij. & ampliatā à Boni
facio ix. nā antea erat,vt late probat Gā
mar.in extrauag.Iulij ij. de Simon.elect.
Pap.n.253.& 254.cū de illa faciāt mētio-
nē Hoſtieſ.& Io.Andr. qui prçceſſere tē-
pore Io. xxij. teſte Cāpeg.dic.tract. n.1.

XIV. Cauſa committendi Confiden-
tiā, quoties aliqui incapaces beneficio-
64 rum,† vt quia ſunt criminoſi. Fel.in c.ex
parte,n.5.de reſcr.Menoch.de arbitr.Iu
dic.caſ.202.n.37.& alij relati à me lib.4.
de reſign. benef.quæſt.3.col.2.3.& 4.aut
onuſti beneficijs Eccleſiaſticis, vt quia
65 habent magnam multitudinem † bene-
ficiorum, cap. de multa, de præben. cap.
quia in tantum,eod.tit.c.dudum. 2.de e-
lect.vbi Doctores, Lamberrin.de iur.pa-
tron.par.1. 2.lib. quæſt.7. art. 15. & ma-
66 ximè ſi inter ſe ſint † incompatibilia,c.4.
ſeſſ.7. de reform. Conc. Trident. extra-
uag. execrabilis Io. xxij. in tit.de prębē.
Duen.reg.71. Capr.regul.90. & dixi late
lib.1. de reſign.benef.q.1. & lib.3. q.etiā
1. à nu. 50. vſque ad fin. aut refugientes
ſe mancipari Eccleſiaſtico ordini, iuxta
ea, quæ dicta ſunt ſupra, aut mere Laici,
67 qui etiam beneficia † habere nō poſſunt,
c.cum adeo, & ibi Abb.& Dec. nu. 3. de
reſcr. Nauarr.conſ.1. de præben. procu-
rant beneficia conferenda alijs, cum ip-
ſi,propter incapacitatem, aut incompa-
tibilitatē, aut defectum ordinis, habere
non poſſent. in hoc enim, vt dicit Pius
V.duobus modis prędicti poſſunt cōmit-
tere confidentiā,vel quia paciſcantur de

percipiendis fructibus ipſorum,vel de il-
lis beneficijs diſponendis ad libitū ipſo-
rū.Hæc enim eſt confidentia,vt dicā in §.
Quare nos volētes, etſi nō cōſtat de con-
uentione ex perceptione fructuū, vel di-
ſpoſitione tituli, colligitur valida conie-
ctura cōfidētiæ,vt dicitur in §. denique ſi
qs. Quod etiā poſſet hodie exēplificari
in eo,qđ nūc cōſultiſſimè ſeruat S. D.N.
Clemēs viij.qui nō vult cōcedere alia be
neficia obtinēti quatuor titulos vel quin
q. nā vidēs aulicus,aut alter nō poſſe im-
petrare pro ſe beneficiū,illud impetrat ꝓ
amico,familiari,vel conſanguineo,ad ef
fectū, vt poſſit fructus illi⁹ percipere, vel
poſtea in aliud tēpus illud habere pro ſe,
vel pro alio. nā hęc eſſet confidētia,& ex
hoc colligeretur,vt dicā in §.denique.

Xv.cauſa cōmittendi cōfidentiā ponit̄
in verſ.Adhæc. Qn̄ ordinarij, & alij col-
68 latores habētes facultatē cōferēdi,† aut
patroni nolūt beneficia,quę vacāt,& ſpe
ctāt ad eorū diſpoſitionē,collationē, ſeu
præſentationē,vere cōferre,& libere prę
ſentare,vt tenētur, ſed curant illa depo-
nēda,ſīt ea cōferūt,vel prę'entāt, hac ra
tione,hac cōdicione,vt fructus,ſeu pēſio
nes capiāt eorūdē ipſi ordinarij,collato-
res,& patroni, vel alijs faciāt miniſtrari.
nā hæc eſt cōfidētia,vt dicitur in §. Itidē,
in cui⁹ interpretatione tradidi rationes.

Hę ſunt cauſę,quę in hac Cōſtitutione
ponūtur,ex quibus poteſt, & ſolet cōmit
ti cōfidētia.& prędictæ cauſę valde cōfe-
rūt ad intelligēdos caſus cōfidētiales po
ſitos in eadē Conſtit.in §.Quare nos volē
tes,in §.Itidē,in §.Adhæc,& in §.Poſtre-
mo,& ad ꝑcipiēdas coniecturas,& præsū
ptiones, ex quibus cōmittitur cōfidētia,
& ad intelligēdum coniecturas quatuor
poſitas in eadē Cōſtit.in §.ad probādum.
Ideo Iudex in hac materia iudicatur⁹ de
69 bet in primis cauſā cōmittendæ,† ſeu cō-
miſſę cōfidētiæ conſiderare,iuxta ea,quę
ſcribit Corn.conſ.116.n.17.lib 2. Socin.
iun.conſ.73.n.30.vol.1.Cephal.conſ.80.
n.13. vol.1. nā finis fini quāuis ſit poſtre-
70 mus,† in ꝓpoſito,ac in inſtitutione eſt pri
mus,vt tradidit Claud.Cātiūcul in tract.
de off.iudic.lib.1.c.2.n.1.& ideo ſēper in
71 ſpici debet cā † facti, l.verū, ff. de furt. &
ibi Gloſ.late,l.cū tale, §.vlt.ff.de condic.
& demonſtr.Gloſ.in l.legata inutiliter,ff.
de adimēd.legat. Gloſ. in c. intelligētia,
in verb.ex cauſis,de verb.ſignif. & in c.&

ſi Chri-

si Christus, §. quędam, de iur. iuran,

Et vltra prædictas caussas expressas, & explicatas committendi confidentiam, adsunt & aliæ, vt probant illa verba vltima eiusdē. §. Multi, ibi, *Alia uem per multa eiusemodi admittuntur, &c.* Dictio enim

72 † *Alia* implicat similia, Gloss. & Doctores in cap. Sedes, de rescr. & in clement. pri. eod. tit. Bal. in l. conuenticulam, colum. 5. C. de Episc. & Cleric. Bart. in l. sed & reprobari, ff. de excusat. tutor. Felin. in cap. cum non ab homine, de Iudic. & in cap. veniens, in fin. de Simon. Alex. cōs.

73 149. lib. 2. & etiam dictio *Item* stat † continuatiue, & repetit similia, Gloss. Instit. de rer. diuis. §. item lapilli, Bal. in tract. de statut. in verb. cognoscere, num. 2. Alberic. in eod. tract. de statut. quæst. 70. n. 24. cum sequen. Anton. Bard. de remp.

74 vtil. & contr. cap. 19. num. 4. & dictio † *Eiusemodi* hoc idem facit, Clement. Cōstitutionem, de elect. cap. 1. de sequestr. poss. Clement. Romani, §. nos itaque, de iur. iuran. cap. 1. §. huiusmodi statuto, de sepult. cap. 1. de magistr. Bal. consi. 480. nu.

75 2. lib. 5. & est ratio, quia exempla non † restringunt regulam, l regula, §. vlt. ff. de iur. & fact. ignorant. Et hoc procedit, quoties in aliis causis adest eadem ratio violandi puritatem immaculatam rerum diuinarum, aut disrumpendi neruum Ecclesiasticę disciplinæ, & patrandi tam imminens exitium animarum, vt patet ibi, *quibus immaculata rerum diuinarum puritas impie violatur, disciplinæ Ecclesiasticæ neruus disrumpitur, & imminens patratur exitium animarum,*

76 Ratio enim dicitur † comprehendere omnes casus etiam non expressos in lege, & Constitutione l. his solis, C. de reuocan. donat Card. Paris. consi. 83. num. 21. volum. 3. Dec. cons. 284. col. 2. & tunc vi-

77 detur exemplatiue, & non restrictiue † facta mentio de expressis, & nominatis casibus. Tiraqu. in l. si vnquam, in verb. liberis, num. 37. & de vtroque tetract. tit. de retract. lignag. §. 20. num. 2. & 3. Bal. in l. 1. in 3. lectura, num. 1. ff. de iust & iur. Et, quæ sint prædictæ caussæ non expressę, poteris multos casus colligere ex his, quæ dicam in §. quare nos volentes, & §. itidem, ac §. ad probandos, alios poteris considerare, argumentando à simili, & à verisimilitudine, ac coniecturis. nam quis est, qui possit malitiam hominum præfinitis casibus explicare? Et vnam habes in cap. per tuas, el 3. de Simō. vt late dixi supra q. 1.

Decimæ Quæstionis Summarium.

1 *Constitutiones Pij iiij. & Pij v. super confidentijs, illicitas tantum comprehendunt.*
2 *Ex proœmio colligitur intentio.*
3 *Dictio, Huiusmodi restringit sequentia.*
4 *Pœna debet commensurari delicto.*
5 *Vbi non est delictum, non est pœna.*
6 *Intentio Pij iiij. & Pij v. non fuit inducere nouam prohibitionem confidentiæ.*
7 *Leges humanæ non ligant vltra finem legislatoris.*
8 *Actus agentium non operatur vltra intentionem.*

QVÆSTIO DECIMA
ARGVMENTVM.

Extrauagan. Pij iiij. & Pii v. quas confidentias prohibeat.

Decimo, Quæro, contra quam Confidentiam emanarunt Constitutiones Pij iiij. & Pij v. de hac re editę. Cōmunis opinio est, dictas extrauagantes emanasse contra Confidentiam benefi-

1 cialem illicitam, † & simoniacā, vt in terminis scriptum reliquit Nauarr. in Manual. cap. 23. sub num. 109. vers. quod autem extrauagantes, idem Nauarr. cons. 26. num. 1. & cons. 27. num. 1. de Simon. Idque primo colligitur ex proœmio dictarum Constitutionum, in Constitutione Pij iiij. *Sane, licet dudum cum certam simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum Confidentiam vocant, &c.* in Constitutione Pij V. *ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorum corruptelam, &c.* Quæ verba aperte sonant contra illicitam, & simo-

2 niacam confidentiam: & tamen ex † proœmio colligitur intentio disponentis. l. vlt. ff. de hæred. instit. Bart. in l. cum ij, §. eam transactionem, num. 1. ff. de transact.

Secundo, ex dispositiua dictarum Cōstitutionum, quæ, vt ex lectura patet, principaliter loquitur de Confidentia, qua quis accipit in custodiam beneficiū tertij, cum pacto, modo, condicione, vt cedat alteri, vel fructus, &c. & dum in sequentibus verbis nominatur Confi-

3 dentia, adducitur dictio *Huiusmodi*, † quæ restringitur ad prædicta. l. huiusmodi, ff. de leg. 1.

Tertio, omissis alijs multis ponderationibus, quæ possunt fieri in verbis dictarum Constitutionum, probatur ex pœnis impositis per dictas extrauagantes, quæ sunt atroces, ergo videntur tantum imposita contra confidentiam illicitam, & simoniacam. nam pœna † debet commensurari delicto, cap. non afferamus, dist. 34. Deuteronom. cap. 25. Iuxta mensuram delicti erit plagarũ modus. auth. omnes peregrini, C. commun. de success. Menoch. de arbitr. Iudic. cas. 266. nu. 1.

4

Ex quo infertur, quod pœnæ huiusmodi impositæ per dictas extrauagantes nõ habent locum contra omnem confidentiam. nam posset esse bona, vt dictum est

5 quæst. 1. &, vbi non est delictum, † nõ est pœna. l. aliud est fraus, ff. de verb. signif. l. sancimus, C. de pœnis, Crauett. cõs. 311. num. 2. neque contra confidentiam omnem illicitam, vt deducit Nauarr. loc. cit. sed tantum contra confidentiam beneficialem illicitam, & simoniacam. nã tunc vendicant sibi locum huius modi pœnæ: & ita ab * omnibus tenetur, & obseruatur: quicquid dicat Mascard. de probat. conclus. 1306. num. 35.

Ex hac autem conclusione deducitur, quod intentio prædictorum Pontificum, scilicet, Pij iiij. & Pij V. non fuit indu-

6 cere aliquam † prohibitionẽ nouam cõfidentiæ beneficiariæ, vt tradit Nauarr. loco allegato. Sed Pius iiij. intendit tollere corruptelam, & abusum recipiendi beneficia in confidentiam, & hoc mediãtibus pœnis. quod & Pius V. etiam intendit, inducendo modos probandi eas. Et

* communiter * est receptum, leges huma-

7 nas non ligare vltra finẽ à † legislatore intentum. Nauarr. conf. 7. nu. 2. de con-

8 stit. & conf. 1. num. 4. vt lit. pend. quia † actus agentium non operatur vltra intentionem eorum. l. in agris, ff. de acquir. rer. domin. cap. vlt. de præben.

Vndecimæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia vbique est prohibita.*
2 *Constitutio est lex generalis.*
3 *Constitutio omnes ligat.*
4 *Lex generaliter loquens ita est intelligenda.*
5 *Locutio generalis nihil reliquit intactum.*
6 *Publicatio facta Romæ sufficit, vt constitutio vbique liget.*
7 *Roma est patria communis.*
8 *Regulæ Cancellariæ ligant extra Curiam.*
9 *Publicatio Romæ vbi fiat.*
10 *Cum publicatio fit in pluribus locis, maior certitudo habetur.*
11 *Constitutio ligat omnem creaturam.*
12 *Papæ omnis creatura subiecta est.*
13 *Papa est pater omnium.*
14 *Papa solus habet plenitudinem potestatis.*
15 *Papa est caput vniuersalis Ecclesiæ.*
16 *Papa est Vicarius Christi.*
17 *De necessitate salutis quisque subest Papæ.*
18 *In Regno Franciæ constitutiones contra confidẽtiarios non fuerunt receptæ.*
19 *Lex vsu non recepta non ligat.*
20 *Non peccat contraueniens legi non receptæ.*
21 *Vsus contrarius tollit legem.*
22 *Ecclesia Orientalis non recepit Canones de continentia Clericorum.*
23 *Galli non recipiunt Constitutiones bursales Papæ.*
24 *Confessio non accepta non nocet.*
25 *Lex quando non dicatur obseruata.*
26 *Rex Galliæ permittit confidentias.*
27 *Sententia lata contra legem est nulla.*
28 *Sententia lata contra legem non receptam est valida.*
29 *Sixtus Quintus prohibuit confidentias etiam in Gallia.*
30 *Verba ex Constitutione Sixti V. super hac re.*
31 *Sixtus V. qua ratione moderetur pœnam in dicta Constitutione.*
32 *Regis Franciæ factum, & mors prodigiosa.*

QVAESTIO VNDECIMA.

ARGVMENTVM.

An in omni loco Confidentia sit prohibita, & quid in Francia.

Vndecimo Quæro, An Confidentia sit vbique prohibita? Communis

1 * opinio est affirmatiua, vt sit † prohibita non solum in curia, sed etiam extra, tam in Italia, quam vltra montes. nam prohibitio committendi Confidentias emanauit per Constitutiones, scilicet, Pij iiij. & Pij v. iuxta ea, quæ scribit Abb. & post eum Dec. num. 8. in rubr. de const. & ita

* * communiter appellantur, & allegãtur.

2 Cõstitutio † autem est lex generalis, cap. constitutio, dist. 2. habetur in rubr. de cõstit. in principio. Sarn. in proœm. regul. quæst. 2. num. 9. Riminal. iun. in cap. 1. n.

3 98. de const. ideo vbique, & † omnes ligabit, cap. 1. & ibi Ant. de Butr. Abb. & alij

4 de const. Ad quod † facit generalitas dictarum Constitutionum. l. 1. §. quod autem, ff. de aleat. l. in fraudem, in fin. & ibi Bal. ff. de testam. milit. Socin. in l. 2. §. ex his, in principio, ff. de verb. oblig. Crauet.

conf.

5 conf.91. nu. 4. locutio † enim generalis nihil relinquit intactum. Bald. conf.205. lib.1.Crauett.conf.133.nu.5.

6 Amplia primo, vt † sola publicatio facta Romæ sufficiat ad hoc, vt liget extra curiam. Io.Monac. in regul. in generali, de regul.iur. in 6. Io.Andr.super data 6. Henric. Boic.in cap.2. de const. Paul. Eleaz.in procem.Clemẽt. Sarn. in procem. regul. Cancell.quæst.2. col.13 vbi etiam dicit ita obseruari,vt in curia publicẽtur omnes Constitutiones perpetuæ,& ligẽt per totum orbem,& sit in vsu,Decis.Tholos.444. in 2.dubio ,& ideo alia publicatio faciẽda in alijs locis non requiritur, Imol. in procem. Clement.vbi dant ratio nem,quia Papa habet pedes plumbeos,& est quasi immobilis , dans cuncta moueri,

7 & quia Roma †est patria communis.Dec. in c.1.col. 5.de præben.Fulgos. conf.62. col.2.Felin.in c. vlt.in 14.col.in glos vlt. de for.cõp.Innoc.in c.exposuit, de dilat. Bal. in l.1.§. ait prętor, ff.de postul. Abb. In c.dura,de crimin.fals.

Ita regulæ Cancellariæ,licet dumtaxat publicentur Romæ in Cancellaria,

8 ligant tamen † omnes etiam extra curiã, vt tenuit Rota In pluribns causis, teste Sarn. in dict. procem. regul.quæst.2. col. 11.Pauin.in prælud.extrauag.Felin.in c. 2. de rescript. Mil.in verb. lex , §.2.Dec. in l. 1. col.vlt. ff.si cert.petat. Barbat.cõs. 57.col.2. lib.1. Decis. Tholos. 434. Bertan.conf. 287.num. 21. & conf. 292. nu. 8. lib. 1. Cassan. conf. 50. colum. 5. Rip.

* in cap.2.de rescrip.& * communiter Doctores.

Idque comprobatur, quia stylus com-

9 munis † sic est, vt publicatio fiat Romæ ad valuas Basilicarũ Lateranen. & Principis Apostolorum,& in acie Campi Florę, vt attestatnt Sarn. loc.cit.& tota die fieri videmus , & tamen stylus obseruandus est vt lex.

10 Verum, si publicatio fiat etiam † alibi, ex abundanti clausula maior certitudo habebitur. Alex.cõs.31.n.5.lib.6.late idẽ Alex. conf.181. nu.12. lib.6. Cępoll.cõs. 13.cum alijs, vt per Card.Paris.conf.171. num.5. volum.4. Cephal conf.720.num. 7.cum sequen. lib.5.Rolan.à Valle conf. 8. num.25. lib. 3. Bursat. conf.200. num. 105.lib. 2.

Amplia secundo,vt liget omnes personas Ecclesiasticas quãtumuis in maxima dignitate cõstitutas, vt late dicet infra.

Amplia tertio, vt omnes etiam sæculares sub dictis Constitutionibus comprehendantur. nam proprium est Con-

11 stitutionis, † ligare omnem creaturam.c. Canonum statuta , vbi omnes Doctores hoc notant de const. Ideo, vt refert ibi Felin. num. 5. dicit Innoc. qui quotidie ad hoc allegatur, quod conditori Cano-

12 nis , & Vicario creatoris † omnis creatura subiecta est, facit quod habetur Io. x. cap. nihil, de baptism. Archiep. Florent. in 2. part. 3.part. suæ Summæ sub rubric. de stat.Summi Pontificis,Bal. in c.1.col. 1. qui feud.dare poss.Innoc.in cap.super

13 his, colum.1. de vot. Papa enim † est pater omnium , & cum omni Ordinario cõcurrit. Bal.in cap. 1.colum. 1. quis dicatur Dux , vel Marchio , facit tex. in cap.

14 quando, de translat. prælat.& solus † Papa habet plenitudinem potestatis , c. decreto, 2. quæst.6. cap. ad honorẽ,de auct. & vsu pallij.Bal. in l.rescripta , colum. 2. C. de prec. imperat. offeren.Host.in cap, quanto,de translat. prælat. Abb. in cap, proposuit,col.3.de concess.præben.& est

15 caput † vniuersalis Ecclesiæ. Diu.Thom. in 2.part.quæst.8. art.1.& 4.senten.artic. 15. vbi hoc probat rationibus,& est Vica

16 rius † Christi, non solum in quantũ Christus fuit Ecclesiæ prælatus , sed etiam in quantum fuit totius Iudeæ , & orbis dominus , Io. Scot. in tract. de perfect. statuum,quæst.9. Felin.dict.cap.1. num.7.8. 9. cum sequen. de const. & ideo de neces

17 sitate salutis reputatur subesse † Romano Põtifici,vt probat D. Thom.relatus à Felin.d.cap.1.num.10.

Limita primo, huiusmodi constitutiones editas super confidentijs non liga re, vbi vsu non fuerunt receptæ,& execu

18 tioni demandatæ : vt euenit † in Regno Galliæ , prout scriptum reliquit Petr. Greg. Syntag. Iuris lib. 17.cap. 17. nu mer.30.

Et ratio est , quia lex , & constitutio Principis non recepta, nec moribus vtẽ-

19 tium approbata, † non ligat,si non fuerit obseruata,sciente & tolerante Principe. Gloss. singularis in cap.1.in verb.Frangere, de treug.& pac. & in Summ. 24. q. 1. Alex.conf.6. lib.1. & conf.132.& 139.lib. 3.& absque metu incursus pœnæ potest ei contrauenire, Bar. in l. vlt. §. sed cum antiquitas, C.de curat.furios.Socin.sen. in l. si

in l.si filius,num.7.ff.de lib.& posth.Dec.
conf.469.num.8.Riminal.conf.13.nu.27.
lib.2.Card.Parif.conf.104. num.69.vol.
1.& conf. 105.num.8. volum.4. Cephal.
conf. 136. num. 18. cum sequen. lib. 1. &
20 etiam† absque incursu peccati mortalis,
cap.quisquis, cap.præcipitur,14.quæst.1.
late Felin.in cap.1. nu.7. de treug.& pac.
nec ad hoc requiritur consuetudo præ-
scripta per decem annos, sed sufficit sim-
21 pliciter † vsus contrarius, cap. cum, de
cleric. coniug. §. 1. dist. 4. quia superior
videtur eam legem tacitè tollere, ex quo
scit contrarium obseruari, & patitur, Are
tin. conf. 11. procedendum col. penult.
Roman. conf. 512. quod primum, in fin.
Gloss. in cap. de libellis, dist. 20. vbi Ec-
clesia Orientalis non recepit Canones †
22 de continentia Clericorum, & propter
hoc non incidit in hæresim, nec peccauit
mortaliter, cap. denique, in fin. dist.4. la-
te Aufrer. in repet.cap.1.not.10. de offic.
ordin. Rebuff. super concordant.rubr.de
collat. §.præfatiq; ordinarij, in verb.post
præsentium acceptationem, dicēs, quod
23 Galli Constitutiones bursales † Papæ nō
receperunt, ex his, quæ scribit Guliel.de
Benedic.in repetit.c. Rainutius, in verb.
& vxorem, num.233.cum sequen. de te-
stam. Ita confessio nō acceptata non no-
24 cet, quia potest † per partem tamquam
erronea reuocari, l.1.& 2. C. quando li-
cet ab emptione disced. Cin. in .l.1. q.6.
C. de confess. Salicet. in l. generaliter,
q. etiam 6. C. de non numer. pecun. Fe-
lin.in cap.si cautio, colūm.5.vers.fortius,
de fid.instrum. Alex.conf.90. col.4.lib.1.
Et regulare est, vt lex noua non acquirat
vires, quoties successiuè fiūt plures actus
contra eam, sciente conditore, aut suc-
cessore, & non contradicente, quia non
25 dicitur moribus † vtentium recepta, & su
perior videtur acquiescere illi contrauē-
tioni, seu inobseruantiæ, ad not. in l. de
quibus, ff. de legib. Glos. in dict. cap. 1.
de treug.& pac.quam omnes allegant ad
hoc, & ibi Abb. & alij Doctores, Imol.in
cap.cum olim in 2.not.de Cleric.coniug.
Io. Andr. in addit.ad Specul. in rubr. de
clandest. desponf.Oldrad.conf.259.An-
char.conf.278. Roman.conf.512. quoad
primum, ad fin. Bal. in l.rem non nouam,
in fine, C.de Iudic. Cephal.conf.129.nu.
19.lib.1. Sed post publicationem dictarū
Constitutionum in Gallia infinitę prope
modum fuerunt commissæ confidentiæ,
& prædictæ Constitutiones nūquam fue-
runt acceptatæ, & vsu receptæ, ergo ad
not. per Io.Anan.in c. Ioannes, in fin.de
Cleric. coniug. Felin.in dict.cap.1.n.10.
de treug.& pac.& infinitæ etiam fuerunt
latæ sententiæ, quibus cogebantur confi
dentiarij restituere beneficia, accepta
sub fide ea restituendi, & hoc nedum à Iu
dicibus inferioribus, sed etiam à supre-
26 mis, & etiam ab ipso † Rege. nam ita iudi
casse Henricum II. die 29. Aprilis 1558.
attestatur Petr. Gregor. Syntag. iur. lib.
17. cap.17. sub num.30.in fin.& huiusmō
di sententiæ possunt sustineri, præsuppo-
nendo dictas Constitutiones non fuisse
vsu receptas in eo Regno. nam, quamuis
sententia lata contra extrauagantem pu
27 blicatam † sit nulla, tamquam lata contra
legem scriptam, Bal.in l.2. C. quan. pro-
uoc. non est necess. Butr. in cap.1.& in c.
cum inter, de re iudic. Abb.in cap. Pasto-
ralis, de fid. instrum. late Pauin. in pro-
œm. posito in interpretatione extrauag.
com. tamen si extrauagans non fuit vsu
28 recepta,† sententia lata contra illam ex-
trauagantem valet, Petr. de Anchar. in
Clement. 1. de reb.Eccles. non alien. A-
lex. in l.cū prolatis, ad fin.ff. de re iudic.
Felin.in cap.1.col.4.vers.per istā glossam
dixit Petr.de Anchar.& col.6.vers.in rel
lige, idem Felin.in c.1. de re iudic.Sarn.
in proœm.regul. q.2.col.15. faciunt, quæ
scribit Card.Zabarell.conf.132. col.3.&
quæ late adducit Felin. dic.cap.1. col.4.
5.6.7. cum seq.de treug.& pac.& comu
niter Doctores.

Hoc tamen nimis præiudiciale, & scan
dalosum esse considerās fœlic.record.Six
29 tus † V. per suam Constitutionem 66.in-
cip. Pastoralis officij, datum Romæ anno
1587. statuit, Constitutiones Pij iiij. &
Pij V.circa confidentias beneficiales edi
tas etiam in Regno Galliæ esse exequen-
das, & mandat quibuscunque ordinarijs
sub interminatione diuini Iudicij, ad-
uersus tales animaduertant: cuius con-
30 stitutionis exemplum est in fine volumi-
nis.

31 Moderat tamē pœnas, vt facilius † exe-
cutioni demandetur. Primo, nam secun
dum Constitutionem Pij iiij. & Pij v.be-
neficia vacantia ob confidentiam sunt re
seruata Sedi Apostolicæ. Sixtus tamen
voluit beneficia vacantia ob confiden-
tiam

tiam in Regno Galliæ posse conferri ab Ordinarijs collatoribus, perinde ac si reseruata minimè essent. qui si neglexerint dicta beneficia, vt præfertur, vacantia cōferre, collatio, & prouisio ad proximos superiores, vt patet in §. beneficia.

Secundo, in constit. Pij iiij. & Pij V. disponitur, quod fructus male percepti ob confidentiam spectent ad Cameram Apostolicam. Sixtus vero in dict. const. in §. Fructus, concedit, vt huiusmodi fructus male percepti ob confidentiam possint applicari ab ordinarijs in vsum, & reparationem Ecclesiarum, in quibus confidentia fuit commissa: & hoc forsan ex eo, quia Galli non recipiunt Constitutiones bursales Papæ, vt dicit Rebuff. in Concord. Rubr. de Collator. §. præfatiq. Ordinarij.

Tertio, in dictis Constitutionibus Pij iiij. & Pij V. absolutioá censuris, pœnis, & irregularitatibus propter crimen confidentiæ spectat ad Sedem Apostolicam. Sixtus vero concedit, & dat facultatem Nuntio ibi existenti, & Legato Auinionen. absoluendi, vt patet in §. absolutionem. sed nec etiam huiusmodi Constitutio (vt audiui) fuit in dicto Regno debitę executioni demandata, ob temporum iniuriam, &, quod celeriter eradicari, & extirpari oportuerat, in dies magis serpere, & propagare noscitur, in maximū animarum periculum, ac scandalum plurimorum. namq; paulopost Constitutionem sequuta fuerunt bella ciuilia, & magna, & Henricus † iij. Rex, Aloysium Lotharingum Cardinalem Guisum suis satellitibus confodiendū tradidit, & Catolū Card. Borboniū, & Lugdunen. Archiepiscopum in carcerem conijci iussit. ob quod fuit à felic. record. Sixto V. citatus ad dicendum, cur non deberet declarari excommunicatus, postremo die termini sibi statuti, cum magna & Gallorū, & totius Orbis admiratione, in proprijs castris, inter armatos, & satellites, ab inermi, ac ignoro quodam fratre Iacobo Clemente nuncupato, nondum agente vigesimum quintum annum, patria Senonen. ordinis Prædicatorum, nihil tale cogitans, paruo gladio, ad id dedita opera paulo ante elaborato, subter vmbilicum vulneratus, ac miserrime interfectus est, kalendis Augusti 1589. post cuius mortē acerrime armis contenditur de Regno.

Quæstionis Duodecimæ Summarium.

1 *AN cōmittentes confidentiam ante Pium iiij. subijciantur pœnis Constitutionis eiusdem Pij, & num. 7.*
2 *Lex futura respicit.*
3 *Verba subiunctiui temporis quid importent.*
4 *Verbum vacauisse præteriti temporis.*
5 *Lex puniens quod est contra ius diuinum respicit præterita.*
6 *Dispositio simpliciter prolata respicit præsentia & præterita.*
8 *constitutio Pij iiij. non comprehendit confidentiam perfectam ante promulgationem ipsius Constitutionis.*
9 *Confidentia iure humano est illicita.*
10 *Permissione superioris pœna vitantur.*
11 *Constitutio non potest respicere præterita decisa.*
12 *Quod legitime fit, pœnam non meretur.*
13 *Quoties actus non est consummatus, lex prohibitoria superueniens illum annullat.*
14 *Ante captam possessionē actus non est perfectus.*

QVAESTIO DVODECIMA.

ARGVMENTVM.

Confidentiarij ante Pium IIII. quibus hodie subiiciantur pœnis.

Decimosecundo, Quæro, an, qui cōmiserunt confidentiam ante editam Bullam Pij iiij. comprehendantur hac Constitutione, & subijciantur illis pœnis.

1 Negatiuam † opinionem indistinctè, quod præteritæ confidentię non comprehendantur, tenuit Nauarr. in Man. cap. 23. sub num. 109. & sub num. 111. & in facti contingentia nouissime respondit Io. Petrus Rima. cons. 29. num. 5. cum seq. & reperio, quod secundum hanc sententiā consuluit idem Nauarr. cons. 18. n. 4. §. 5. de Simon.

2 Et probatur ex eo, quia † lex regulariter futura respicit, & non præterita, c. vlt. de Constit. Bal. & Salic. in l. leges, & Constitutiones. C. de legib. Bart. in l. omnes populi, num. 39. ff. de iustit. & iur. Hostien. in Sum. in tit. de constit. §. quando constitutio, in fin. & communiter Doct. vt habetur in dicto c. vlt. de constit. quod etiam procedit, si ratio constitutionis antecesserit constitutionem, quia per hoc prohibitio ipsius Constitutionis non trahitur

hitur retro ad tempus antecedēs, sed ad futurum. Bal. & Salic. in l. testium, C. de testib. per illum tex. optime Felin. in d. cap. vlt. ante num. 1. vers. & ampliatur, de constit. & etiam si loqueretur per verba
3 † subiunctiui modi, quæ possent importare præteritum & futurum. nam in proposito importabūt duntaxat futurum. Abb. in dicto cap. vlt. in 4. not. Fel. num. 1. Bal. in d. l. leges, col. 4. C. de legib. Gl. in l. cū tale, §. vlt. in verb. dixerunt, in fin. ff. de cond. & demonstr. Gloss. 1. in cap. ad hoc, de rescr. idq. etiā vendicat sibi locum, si Constitutio sit antiquis iuris declaratoria, si habet verbum promulgatorium no ui iuris, vel est lex noua respectu pœnæ (vt sunt prædictæ Constitutiones contra confidentias) Gloss. in cap. vnico, de cler. non resid. in 6. & ibi Gemin. & alij, Fel. in dicto cap. vlt. num. 1. & omnes * alij se quuntur.

Affirmatiuam opinionem videtur tenere Mascard. de probat. cōcl. 1306. sub num. 35.

Quæ primo probatur in Constitutione Pij iiij. quæ videtur loqui expresse de præteritis confidentijs, dum dicit, non fuisse paritum à Cardinalibus monitionibus per ipsum factis, & ideo disponit, vt ipso iure vacent beneficia in Confidentiam recepta, ibi, ipso iure á die receptionis vacauisse, & vacare, ac fructuū
4 &c. verbum enim Vacauisse † est præteriti temporis, & lex potest etiam præterita respicere. l. leges, la secunda, C. de legib. l. vlt. de legib. Bart. in d. l. omnes populi, nu. 40. & tunc absque dubio ea comprehendit. cap. vlt. de constit. clem. 2. in fin. de iudic.

5 Secundo probatur, quia, † quoties lex emanat ad irritandum aliquod, quod sit contra ius diuinum, vel naturale, tunc extenditur etiam ad præterita. Doct. in cap. cum ita, de vsur. Card. Paris. in addit. ad Bart. in d. l. omnes populi, sub n. 39. in verb. an etiam præcedentia.

6 Tertio, quia dispositio simpliciter † prolata concernit præsentia, & præterita, cap. ad audientiam, el secundo, de eccl. ædif. clem. vlt. de rescrip. Card. in clem. 1. in 4. opp. de cens. cum alijs, vt per Felin. in dicto cap. vlt. num. 16. de constit.

7 Pro resolutione † huius quæstionis existimo duos casus esse constituendos; Quorum primus erit, quando confidentia erat consummata, & perfecta ante
8 † Constitutionē Pij iiij. nec extabant reliquiæ. nam hoc casu vera est prior sententia, & communiter * recepta, vt tales confidentiarij non comprehendātur sub dicta Constitutione Pij iiij. neque ligentur illis pœnis, & ita in facti contingētia fuit resolutum * in Rota, die 17. Decembris 1568. coram Oradino, scilicet, constitutionem hanc non includere resignationem de beneficio recepto in confidētiam factam ante publicatam dictā Constitutionem, simpliciter, & absque vlla reseruatione pensionum, & regressus, ac fructuum. & in his terminis loquitur Nauarr. d. cap. 23. sub num. 111. vers. vndecimo, & ratio est ea, quam supra retulimus, quia Constitutio regulariter dat formam futuris duntaxat negotijs, d. c. vlt. de constit. & quomodo confidentiarij ante dictas constitutiones possūt subijci illis pœnis, cum ante prędictas bullas publice reddebatur ius in omnibus tribunalibus Curiæ contra non reddentes beneficia in custodiam, & confidentiam accepta, Card. S. Cruc. decis. 18. & 144.

Accedit, quia confidentia iure tantū
9 humano † est illicita, ergo tolerantia Papæ potuit fieri impunibilis, arg. c. primo de constit. lib. 6. Immo etiā si iure diuino esset prohibita, adhuc idē esset, quia pœnæ iure humano sunt statutæ, & sic
10 dicta permissione pœnæ nullitatis † titulorum, & aliæ, potuerunt tolli. l. qui cōdemnare, ff. de reg. iur. Not. in l. leges, C. de legib.

Comprobatur, quia constitutio non potest porrigi ad præterita iam decisa, &
11 finita, etiam si expresse contrarium † caueretur. l. causas, C. de transact. l. pen. in fin. C. de sacrosanct. Eccles. l. vlt. vbi Bart. C. sent. resc. non poss. Guid. de Zuzar. in l. leges, C. de legib. optime Bar. in d. l. omnes populi, num. 40. vers. distingue, ff. de iust. & iur. Card. in clem. dudum, §. nos etenim, in 7. quæst. de sepult. Abb. in cap. non debet, de consang. & affin. Bart. in l. prima, §. vlt. ff. ad Tertull. Angel. cons. 53. incip. quæst. proposita, in vlt. col. & * communiter Doct. vt per Felin. in dicto cap. vlt. num. 2. de constit. ergo eo magis, cū id nō dicitur expresse, vt in casu nostro late per Felin. loc. cit.

Et

2 Et huiusmodi conclusio ampliatur, etiam si illa confidentia fuerit realis: in his enim terminis loquitur Nauarr. d. c. 23. sub nu. 11. vers. 11.

Ex quo primo infertur, quod resignationes, collationes, & pensionum impositiones factæ ante Constitutionem Pij iiij. sunt validæ, & hi non tenentur ad ea beneficia relinquenda. ita Nauarr. loco proxime citato.

Secundo infert idem Nauarr. hos nō teneri ad restitutionem fructuum perceptorum ea ratione, quia, † quod legitime fit, & lege permittente, pœnam non meretur, l. Gracchus, C. ad l. Iul. de adulr.

Tertio infertur, neque alijs pœnis, vt dictum est.

Secundus est casus, quando confidentia tempore Constitutionis Pij iiij. non erat consummata & perfecta, & quia, qui receperunt, vt asseruarent, incapacibus, adhuc non resignarant in fauorem dictorum incapacium effectorum capacium. nam hoc casu concludendum, veram esse posteriorem sententiam, scilicet comprehendi sub dicta Constitutione Pij iiij. quod colligitur apertissime in §. quare, & in §. idcirco, ac alibi. & hoc firmauit Rot. præfata die 17. Decembris 1568. coram Oradino, & voluit hanc Cōstitutionē Pij iiij. cōprehendere tres casus. Primus est, qui vertitur circa confidentias de futuro. Secundus est circa confidentias, quæ tunc aderant, quia recipientes beneficia in confidentiam, adhuc ea retinebāt. Tertius est de his, qui receperunt in confidentiam, & resignauerūt, sed aliquod sibi reseruauerunt, vt puta regressus, pensiones, vel fructus; & ratio est, quia, quoties actus non est per-
13 fectus, † & consūmatus, lex superueniens prohibitoria illum annullat, & impedit, Gl. & idem Abb. in clem. 2. in verb. in posterum, de ætat. & qualit. & ibi Card. col. 5. Bald. in l. si ita scriptum, §. vlt. ff. de leg. 2. Ant. de Butr. Imol. & alij, quos citat Felin. in c. vlt. n. 11. de Constit. vbi infert ad plures notabiles casus.

Ex quo primo infertur, quod, si commissa fuit confidentia ante Constitutionem Pij iiij. verum non fuit capta possessio, vtique Constitutio superueniens annullabit, & impediet, cum confidentia nō
14 sit consummata, quia † non est capta possessio, cap. cum in cunctis, §. cum, de elect. l. metū, §. sed quod præter, ff. quod metcau. Bart. in l. si is qui recip. num. 3. ff. ex quibus causis mai. Vnde secus esset, si fuisset capta possessio etiam per paucos dies ante, & ita * vidi pronunciari, cum hic casus accidisset in vna Salamantin. p. R. P. D. Alexandrū Catalanū, Iudicē cōfidentiarum. nam ibi fuerat capta possessio per sex dies ante Constitutionem Pij IIII.

Decimætertiæ Quæstionis Summarium.

1 *Ex puniens delicta, fauorabilis.*
2 *Lex respiciens vtilitatem publicam, fauorabilis.*
3 *Statutum permittens impune occidi bannitos, dicitur fauorabile.*
4 *Lex obuians fraudibus, fauorabilis.*
5 *Lex tollens fraudes, dicitur conformis Iuri naturali.*
6 *Ex proœmio colligitur mens legislatoris.*
7 *Statutum annullans testamentum non insinuatum, dicitur fauorabile.*
8 *Dispositio requirens, vt Instrumentum rogetur per Notarium archiuistam, dicitur fauorabilis.*
9 *In fauorabilibus lata interpetratio.*
10 *Constitutiones de confidentijs sunt odiosæ.*
11 *Lex odiosa facta in odium alicuius.*
12 *Senatusconsf. Macedonianum odiosum.*
13 *In confidentijs multa singularia.*
14 *Odiosum quid.*
15 *Annullatio actus, pœna.*
16 *Dispositio odiosa restringenda.*
17 *Lex ad arcendum dolum, odiosa.*
18 *Dispositio partim fauorabilis, & partim odiosa, censetur odiosa. & num. 26.*
19 *Quod principaliter agitur, inspiciendum. & num. 23.*
20 *Lex omnia respicit vtilitatem publicam.*
21 *Leges qua ratione hant.*
22 *Lex Canonica respicit salutem animæ.*
24 *Statutum, quod masculi excludant fœminas, fauorabile.*
25 *Dispositio potentius influit in propinqua.*

QVÆSTIO DECIMATERTIA.

ARGVMENTVM.

Extrauagantes prohibentes confidentias nū sint odiosæ, & stricte intelligendæ.

Decimotertio, Quæro, An huiusmodi Constitutiones Pij iiij. & Pij v. super Confidentijs censeantur odiosæ, vel fauorabiles?

Quod sint fauorabiles, probatur pri-
1 mo, quia in eis agitur de puniendis delictis, & coercendis illicitis, † qua ratione debent

debent dici fauorabiles. Bar. In l. quemadmodum, C. de agric. & censit. lib. xj. Roman. cons. 165. colum. vlt. Felin. in cap. translato, col. vlt. vers. aliud est notandum, de const. Dec. in l. factum suum, §. in pœnalibus, in 4. fallen. ff. de regul. iur. & cons. 65. col. 2. Alex. in l. cũ quidã, ante fin. ff. de lib. & posth. & communiter
* * Doctores sequuntur.

Secundo, quia prædictæ Constitutio-
2 nes † respiciunt vtilitatẽ publicam, & animarum salutem, ne homines peccatis inuoluantur, qua ratione attenta, debent censeri fauorabiles, Bart. & alij in l. 2. C. quãdo licet vnicuique sin. iud. se vẽdic. Idem Bart. in l. omnes populi, num. 23. ff. de iust. & iur. Dec. in c. Ecclesiæ S. Mariæ col. 3. in fin. vers. & materia fauorabilis, de const. Caputaq. decis. 15. num. 8. p. 2. eadem ratione statutum permittens im-
3 pune occidi bannitos dicitur † fauorabile, quia ob vtilitatem, & bonum commune factum est, Alberic. de Rosat. in tract. stat. in par. 4. quæst. 20. Nell. tract. bannit. in 1. parte, secũdi temporis in princ. Dec. cons. 133. col. penult. in fin.

4 Tertio, quia dictæ † Constitutiones respiciunt, & obuiant fraudibus, & reprimunt lites, quã ratione debent dici fauorabiles, Fel. in cap. de quarta, colum. 5. in fin. de præscr. vbi scribit, dispositionẽ factam ad obuiandum fraudibus dici fauorabilem. sequitur Caputaq. decis. 15. num. 7. par. 2. Crauett. cons. 118. num. 11. Dec. cõs. 5. ad fin. & cons. 196. col. 1. faciunt notata in princ. Inst. de Vsucap. Sarn. de ann. q. 4. num. 4. quæst. 19. nu. 2. immo, hoc attento, cum tollant fraudes,
5 & ipsius suspicionem, dicuntur † conformes iuri naturali, secundum quod fraus est prohibita. Bal. in auth. Ingressi, col. 6. vers. Item quod dixi, C. de sacrosanct. Eccles.

Quarto, quia emanarunt principaliter ad reprimendos ambientes beneficia, & volentes in illis inrrare per malas artes, & per fallacias, & falsitates, & illusiones, vt ex procœmio expresse colligi-
6 tur, ex † quo solet mens legislatoris colligi. l. vlt. ff. de hæred. instit. Roman cõs. 436. Ideo debent dici fauorabiles, vt in simili scribit Bal. in c. 1. §. si quis per se, si de feud. fuer. controuers. int. dom. & agn. in vsib. feud. facit quod scribit Socin. sen. cons. 97. lib. 1.

Quinto, quia annullant resignationes confidentiales, & declarant esse nullius momenti, & roboris, ergo debent dici
7 fauorabiles. nam statutum † annullans testamentum non insinuatum dicitur fauorabile. Calder. in disp. incip. Bononiens. stat. cauetur. Alex. cons. 119. col. 3. vers. & subdit lib. 6. & col. vlt. Bart. in l. 1. num. 30. C. de summ. Trinit. & fid.
* Cath. & ideo fuit * resolutũ in Rota, die 1. Iuni 1551. in vna Romana obseruationis cõtractus corã Card. S. Crucis, quod
8 dispositio, per quam disponitur, vt † instrumẽtum rogetur per notarium Archiuistã, sit fauorabilis, teste Caputaq. decis. 15. par. 2.

9 Et, cum sint † fauorabiles, interpretatio larga fieri potest. l. 1. §. pecuniam, ff. de calumniat. l. sed & Iulianus, in princ. & §. Mutui datio, ff. ad Macedon. c. quãto, de priuileg. cap. si ciuitas, de sent. excom. lib. 6 Dec. cons. 297. col. 2. & cons. 301. col. 2. not. in regul. odia, de reg. iur. lib. 6.

His tamen non obstantibus, contrariã
10 opinionem in puncto iuris existimo † esse veriorem, vt prædictæ Constitutiones sint odiosæ. quam etiam sententiam cõsulendo firmauit excellens D. Nauarra. vt patet in cons. 2. in tit. de const. Idem Nauarr. cons. 26. de Simon. & ita audio
* tenere * Rotam: & probatur.

Primo, quia lex facta in odium aliquo-
11 rum, vel alicuius rei censetur † odiosa, & restringenda. l. qui exceptionem, ff. de
12 condit. indeb. vbi dicitur, † Sen. cons. Macedon. quod inducit exceptionem ꝓ filijs familias ad arcendum dolum fœneratorum, & votum captandæ mortis alienæ, iuxta l. 1. ff. ad Maced. esse odiosum, & restringendum, Calder. cons. 14. sub tit. de vẽrb. signif. Alex. cons. 128. post princ. lib. 1. Io. Anan. cons. 69. Dec. cons. 258. in cas. num. 9. Curt. Iun. cons. 5. & 7.
* & communiter * Doctores. sed huiusmodi constitutiones sunt tales. nam fuerũt latæ ad excludendum, & arcendum dolos, & fraudes, ac vota captandæ mortis alienæ, quæ inducebantur per confidentias beneficiales illicitas, & constat prædictas Constitutiones fuisse factas principaliter in odium Simoniæ, & simoniacorum, & ad exterminandum illam, & illos ab Ecclesia, vt ex procœmio ipsorũ apertissime liquet, arg. l. vlt. ff. de hæred. instit.

Secundo,

Secundo, quia huiusmodi constitutio nes in pluribus disponunt præter & con-
13 tra ius cōmune, † vt in discursum materię late dicetur, & patet, quia inducunt pœnas atroces, & nouas probationes, & præsumptiones contra regulas iuris communis, puta per testes singulares, & alios inhabiles, & quod intentio etiam unius intendentis confidentiam sufficiat: qua
14 ratione debent † dici odiosę. l. ius singulare, l. quod vero contra, ff. de legib. c. cum dilectus, de consuet. c. 1. & 2. de fil. presb. lib. 6. cap. quod dilectio, de consanguin. & affin. Bal. in l. non fine, C. de bon. quæ lib. Abb. cons. 1. colum. 2. circa fin. lib. 1. & cons. 117. colum. 2. lib. 2. Corn. cons. 89. col. 3. lib. 3. Archid. in cap. hoc, 17. q. 3.

Tertio, quia dictæ Constitutiones, vl-
15 tra annullationem actus, quæ pœna † dici potest, l. Senatus, ff. de contrahen. empt. Glos. in c. decet, de immunit. Eccles. lib. 6. Abb. in c. 2. nu. 5. de const. Bal. in l. non dubium, colum. 3. de leg. 1. condēnant ad damna, interesse fructus, pœnam pecuniariam, inducit inhabilitatem & infamiam, quare pœnalis dispo-
16 sitio censebitur, † & restringenda, cap. pœnæ, de pœnit. dist. 1. cap. in pœnis, de regul. iur. lib. 6. l. interpretatione, ff. de pœn. cap. Statutum, §. quod cum sit pœnale, de elect. lib. 6. l. factum cuique, §. in pœnalibus, ff. de regul. iur. ex quibus dicit Nauarr. dict. cons. 2. n. 4. has Constitutiones non solum esse pœnales, sed pœnalissimas.

17 Quarto, quia lex disponens † aliquid ad arcendum, & euitandum dolum, & malitiā, censetur odiosa, Bal. * communiter receptus in l. penul. n. 5. C. de pact.

18 Quinto, comprobatur, quia dispositio, † quæ partim est fauorabilis, & partim odiosa, debet reputari odiosa, si principaliter facta est in odium, licet minus principaliter respiciat fauorem alicuius. Doctores in l. quæritur, ff. de stat. homin. Gemin. & Franc. in cap. sciant cuncti, de elect. lib. 6. Sed præfatæ Constitutiones principaliter emanarunt propter odium, vt ex proœmio apparet: ergo odiosæ. nam non ideo lex debet dici fauorabilis, quod secundario, & minus principaliter inducant vtilitatem publicam, vel priuatam: sed, quando fiunt immediate, & principaliter ad illam inducendam. cum ergo prædictæ Constitutiones immediare, & principaliter sint factæ ad tollendas fraudes, & crimen odio dignissimum, & inducant pœnas grauissimas, & multa exorbitantia à iure communi propter odium confidentiæ pestilentis beneficialis, censeri debent odiosæ, & restringendæ, iuxta not. in l. cum quæritur, ff. de stat ho-
19 min. quamuis per † consequentiam respiciant vtilitatem publicam, & priuatam, quæ consistit in obseruandis legibus diuinis, & humanis, Bart. in l. quemadmodum, C. de agric. & cens. lib. 11.

Ex quibus contraria de facili tolluntur. nam primum non est verum, cum in lege imponente pœnam, si consideretur principaliter odium alicuius, vel cuiusdam rei, dicitur odiosa, l. exceptionem, ff. de cond. indeb. Mandos. de annal. q. 3. col. 2.

Ad secundum, optime respondet Nauarr. dict. cons. 2. n. 5. de const. non sufficere, ad hoc, vt lex sit fauorabilis, quod quomodocumque respiciat vtilitatem publicam, quia sequeretur, omnem legem, etiam Macedonianam, esse fauo-
20 rabilem, quia omnis lex aliquo modo † respicit vtilitatem publicam, vt colligitur ex definitione legis, §. erit autem, dist. 4. dum ait, communi ciuium vtilitate fieri. Hinc dicit Fortun. Garz.
21 de vltim. fin. in princ. omnes † leges etiam ciuiles fieri ad quærendam fœlicitatem æternam, quæ est omnium vtilitatum publicarum, & priuatarum maxima, & suprema: quo attento nulla lex etiam sæcularis dici posset odiosa, quod est falsum: &, cum leges Canonicæ fa-
22 ctæ sint ad finem † quærendi felicitatem æternam, Nauarr. in cap. inter verba, 11. quæst. 3. conclus. 5. & in cap. cum minister, 23. q. 5. n. 29. sequeretur, nullam legem Canonicam esse odiosam, quod est falsum. nam nulla lex quantumuis iusta est adeo pœnalis, & exorbitans à iure communi, quæ non sit facta aliquo modo ob vtilitatem publicam.

Accedit, quia tunc lex dicitur fauorabilis, quando respicit vtilitatem publicam, cum illam respicit imme-
23 diate, & principaliter, † & non quando secundario, & in quadam consequentia, vt in casu nostro: cum regulare

fit in vna quaque materia esse attendendum, quod principaliter agitur, & non quod secundario. l. si quis nec causam, ff. si cert. petat.

24 Hinc statutum, † quod masculi fœminas excludant, quia in fauorem masculorum principaliter, & pro conseruandis bonis in familia emanauit, dicitur fauorabile, attenta hac ratione principali, Cyn. in l. pri. C. de adult. Angel. cons. 68. num. 4. Anchar. cons. 112. num. 6. Crauett. cons. 118. num. 10. Curt. Iun. cons. 87. num. 5, Socin. Iun. cons. 10. num. 3. lib. 4. Ber. cons. 14. num. 9. lib. 2. Maxol. cons. 8. num. 34. Dec. in l. venia, colum. 3. ff. de in ius vocan. Semper enim attenditur, quod principaliter. nam dispositio potentius influit in immediata, † & pro-

25 pinqua, quam in remota, l. lecta, ff. si cert. pet. Hinc est, quod Constitutio, quæ partim est fauorabilis, & partim odiosa, debet reputari odiosa, si

26 principaliter † facta est in in odium, licet minus principaliter respiciat fauorem alicuius. Gemin. & Franc. in cap. sciant cuncti, de elect. lib. 6. l. 1. in in princ. ff. de auct. tutor. l. vlt. §. fructus, ff. quod in fraud. credit. l. nauis, ff. ad leg. Rhod. de iudic.

Ad tertium patet responsio ex supradictis, & ex his quæ diximus in quarto fundamento huius opinionis firmatæ.

Ad quartum etiam fuit responsum: vnde non est opus rursus replicata responsione.

Ad quintum etiam fuit responsum: & faciunt, quæ dixi in tertio fundamento huius sententiæ.

Quare ex his concludendum erit,
Constitutiones has Pij iiij. &
Pij v. super Confidentijs
beneficialibus esse
odiosas, & per
cõsequẽs
restrin
gen
das, & strictam in eis
esse faciẽdam in-
terpretatio-
nem.

Decimaquarta Quæstionis Summarium.

1 *Constitutiones contra confidentiarios obligant in foro conscientiæ.*
2 *Leges humanæ obligant in foro conscientię.*
3 *Præscriptio procedit etiam in foro conscientię.*
4 *Ius acrescendi habet locum etiam in foro conscientiæ.*
5 *Papa prohibet confidentias.*
6 *Leges considerantes peccatum, obligant in foro conscientiæ.*
7 *Expressum quod colligitur ex vi verborum.*
8 *Credens Papam non posse condere legem, est hæreticus.*
9 *Coniectura confidentiæ, an obligent in foro conscientiæ.*
10 *Vbi adest peccatum, quis obligatur in foro conscientię.*
11 *Forum conscientiæ, nititur veritati.*
12 *Forum conscientiæ nemini parcit.*
13 *Conscientia, idem, quod Iustitia.*
14 *Conscientia, est scientia cordis.*
15 *Forum conscientiæ, appellatur boni, & æqui.*
16 *Forum conscientiæ regulatur secundum ius, & rationem naturalem.*
17 *Conscientia, soli Deo patet.*
18 *De omnibus confitenti creditur.*
19 *Lex fundata in præsumptione, in foro conscientiæ non obligat, si veritas est in contrarium.*
20 *In foro conscientiæ fictiones non attenduntur.*
21 *Forum conscientiæ non alligatur apicibus iuris.*
22 *In foro conscientiæ non est locus litibus.*
23 *Conscientia non ligat, quos natura non obligat.*
24 *Conscientia ad terminos iuris naturalis, & gentium reducitur.*
25 *Quoties aliquid fuit factum, sed non principaliter, in foro conscientiæ non obligat.*
26 *Non valet argumentum de foro exteriori, ad interius.*
27 *Ex mutuo quando oriatur confidentia.*
28 *Solutio pro expensis, quando sit confidentia.*
29 *Datio pro cessione iuris, super beneficio litigioso non est Simonia.*
30 *Causa principalis, quæ sit.*
31 *Pœnæ impositę contra confidentiarios non debentur in foro conscientiæ.*
32 *Pœna quando imponatur in foro conscientiæ.*
33 *Fur in foro conscientiæ non tenetur ad pœnam furti.*
34 *Forum conscientię validat actum, in quo est prætermissa forma.*
35 *Habentes titulum inualidum, quando sint tuti in foro conscientiæ.*

Qua-

QVAESTIO DECIMAQVARTA

ARGVMENTVM.

Poena imposita per Pium iiij. & Pium v. contra Confidentiarios, an debeatur in foro conscientiæ.

Decimoquarto, Quæro, An Cōstitutiones Pij iiij. & Pij v. super hac materia editæ obligent, & ligent in foro
1 conscientiæ? Affirmatiuè est † respondendum.

Primo, quia non solum leges diuinæ, sed etiā humanę iustę, tā sęculares, quam
2 Ecclesię obligant † in foro conscietię. D. Tho. 1. 2. q. 69. art. 5. Abb. Ant. de Butr. Anan. & cōiter in c. 1. de Constit. Gl. 1. in c. quæ in Ecclesiarum, vbi Bal. eo. tit. Feder. de Senis, cons. 21. Petrus de Anchar. cōs. 14. Bal. in auth. ingress. col. 4. C. de sacr. sāc. Eccl. Alex. cōs. 28. col. 4. lib. 1. Archid. Florēt. in Sum. p. 1. tit. 18 c. 1. col. 2. Andr. de Isern. in c. 1. §. 1. ad tit. de pac. iurā. firm. Abb. in procemio Rex pacificus, col. 2. & * cōiter DD. vt per Nauarr. in Man. c. 23. n. 48. latiss. Alf. à Castr. de pot. leg. poen. lib. 1. c. 4. & c. 13. ad Roman. & ex alijs, vt p Aff. loc. cit. Et ideo iura, quę loquenē de pręscriptione, cū bona fide, etiā in fo-
3 ro † cōscientię procedunt. Innoc. in c. cura, de Iur. pat. Abb. in c. vigilant, col. 2. de præscrip. & alijs, vt per Deciū in d. c. t. n.
4 63. de constit. & ius † accrescēdi, de quo in l. 1. §. si exfundo, ff. de hęred. inst. etiam habet locū in foro cōsciētiæ Abb. in c. 1. de testam. Petr. de Anchar. & Imol. in c. 1. eo. tit. Sed huiusmodi Cōst. sunt iustæ, cū occurrant fraudibus, & prohibeāt illicitū, vt dictū est supra. Ergo, idq; eo magis, cū habeāt verba pręceptiua; D. Tho. 2. 2. q. 186. art. 9. Caiet. 1. 2. q. 69. art. 4. & sint
5 latæ à supremo † Principe Ecclesiastico, Petr. de Anch. in c. constitutus, de appell. Abb. in c. cū causam, col. 4. de testib.

Secundo, quia deprehenditur ex verbis ipsarū Constitutionū, cū imponatur
6 pœna excōmunicationis, & † cōsideretur peccatū, ideo videtur satis habuisse intētionē obligandi etiā in foro conscietiæ, iux. ea, quę scribit Dec. d. c. 1. n. 62. de cōst. Nauar. d. c. 23. n. 49. & satis expressū dici tur, quod ex vi verborū † colligitur. Bar. in l. vxorē, §. agri plagam, ff. de leg. 3. Cephal. cōs. 133. n. 8. & 135. n. 2. lib. 1.

Et hanc opinionē in terminis videtur firmare Mascard. de probat. cas. 1306. vol.
8. vlt. Hinc dicimus, † trāsgrediēs legē Canonicā peccat, &, si crederet Papā nō potuisse eā facere, esset hęretic⁹, c. nulli fas, dist. 19. Gloss. in c. generali, de elect. in 6. Card. in clem. 1. in q. 9. de ętat. & qual. Archid. in c. violatores, 15. q. 2. Gem. in c. 2. in antepen. col. de cōst. lib. 6. & in c. nomine dñi, dist. 23. Io. Anan. in c. 1. de maled. cū alijs, vt per Fel. in cap. per tuas, n. 7. de Sim. D. Thom. 2. 2. q. 44. per totum, & in 4. sent. dist. 15. q. 3. art. 1.

Dubium tamen est, an modi, ex quibus voluit Pius v. probari confidentiā, sicut
9 obligant † in foro exteriori, obligent in foro interiori, & sic conscientię? Nauarr. in Man. c. 23. sub n. 109. vers. 5. videtur firmare negatiuā opinionē; Mascard. autē d. casu 1306. col. vlt. affirmatiuā, & reprehendit Nauarr. Quid dicendum?

Ego distinguo, quod aut in casibus, in quibus intrant pręsumptiones, & coniecturæ consideratæ a Pio v. in d. Constit. vt præsumatur cōfidētia, adest veritas, quia vere fuit cōmissa, & hoc casu vera est po-
10 sterior sentētia. nā, cū adsit reuera † peccatū, modi considerati per Piū v. obligāt etiā in foro conscięntiæ, vt pōt colligi ex his, quæ dicūtur p Beat. Ant. 3. par. tit. 3. c. 1. §. 5. Io. Mai. in 4. dist. 24. q. 18. Beat. Aug. lib. 10. de Trinit. S. Tho. 1. 2. q. 74. Magist. sent. in 2. dist. 24. Caiet. in Summ. in
11 verbo delectatio. forum enim † conscięntiæ nititur veritati. cap. à nobis, el secundo, & c. inquisitioni, de sent. excō. Bal. in auth. ingressi, col. 8. C. de sacr. sanct. Eccl. Abb. in c. Rainaldus, col. 3. de testam. &
12 nemini † parcit, Fel. in c. sicut dignum, in 4. col. de homic. nec in eo est locus mise-
13 ricordię, cū sit idē † conscietia, quod iusti tia. Bal. & Præpos. in c. 1. col. 1. quę sint Rēgal. Rip. in Rub. ex de iud. col. 18. & cōsciē
14 tia † est scīa cordis. Bal. in c. vigilāti, col. 2. de pręscrip. & de eo non pōt occultari, c. cū æterni, de re iudic. Card. Paris. in c. vigilāti, n. 5. de pręscr. Cæpoll. de simular.
15 cōtr. n. 242. & ideo forū cōsciētię † appellatur forū boni, & æqui, & tribunal veritatis. Bal. in l. 1. col. 3. C. de confess. regu-
16 latū secūdū rationē † naturalē. Kiminal. iunior in c. quæ in Ecclesiarum, n. 101. de cōst. & sm̄ ius naturale & gentiū, Ant. de Burg. in cap. Canonum statuta, n. 243. de
17 constit. ac † soli Deo paret. nam alijs est absconditum, cap. in ciuitate, de vsur. Fortun. Garz. de vltimo fine iur. Can. &

ciu. num. 63. Parif. d. cap. vigilanti, n. 15. Simanc. de capr. Inftit. tit. 9. nu. 248. Felin. in cap. audiuimus, de Simon. & in dic. cap. ficut dignum in fine, de homicid. Non mirum ergo, fi in foro confcientiæ
18 ftatur dicto afferentis, & de omnibus † confitenti creditur, cap. fignificafti, de homicid. Gloff. in cap. placuit, de pænit. diftinct. 6. Gloff. in clem. 1. de Parroch. Oldrad. conf. 183. col. 3. Alex. in l. fi fic legatum, col. 2. ff. de leg. 1.

Aut vero in prædictis cafibus veritas eft in contrarium, & tunc vera eft prior fententia Nauarr. vt non obligent, quã videtur firmare idem Nauarr. conf. 51. de Sim. & quam probo, quia lex fundata in præfumptione, vt eft prædicta Conftitutio Pij V. in foro confcientiæ non obli-
19 gat, † fi veritas eft in contrarium, Innoc. in cap. quia plerique, de immunit. Ecclef. Innoc. Io. Andr. & Abb. in cap. is qui, de fpõf. Petrus de Anchar. in reg. Poffeffor, col. 13. de reg. iur. in 6. Bal. in l. cum quis, colum. 8. C. de iuris, & facti ignor. qui refert, ita fuiffe Bononiæ difputando conclufum, cum alijs, vt per Dec. in d. cap. 1. num. 67. de conftit. Iafon. in rub. ff. de acquir. hæred. & in l. etfi inutiliter, col. 2. C. de fideicom. Felin. in cap. ficut dignũ, in fin. de homicid. Niconit. in cap. quoniam contra, num. 697. par. 1. de probat. quia in dicto foro, nec præfumptiones,
20 nec † fictiones attenduntur, Sarn. de non iudic. iux. for. fuppl. quæft. 14. n. 5. & diximus fupra. nam forum confcientię non
21 eft alligatum apicibus iuris, † nec ftrepitui iudiciorum. Archid. cap. fcriptum. 6. q. 3. Dec. in cap. cum dilecto, de confit. vtil. vel inutil. Sarn. d. q. 14. num. 13. nec
22 locus † litibus. Rebuff. in cap. poftulaftis, num. 312. de cler. excom. miniftr. & ratio
23 eft, quia confcientia non ligat, † quos natura non obligat. Bal. in l. 1. in fine, C. de vect. & commif. cum confcientia ad ter-
24 minos iuris naturalis, † & generiũ reducatur. Abb. in c. 1. in fin. de reftit. in integr.

Ex quibus infertur, ad conclufionẽ, val de vtilẽ, & neceffariã in foro confciẽtiæ, non effe cõfidentiã, quoties aliquid fuit
25 factũ, fed † nõ principaliter, vt refpondit Nauar. conf. 23. n. 2. de Sim. vbi loqtur de præfentante aliquẽ ad beneficiũ, pro confequendo aliquod beneficiũ ab eo, vel aliud ius fpirituale, fed hęc non fuit caufa principalis, & cõcludit in foro exteriori
26 † confidentiæ præfumptionẽ refultare, in foro autẽ interiori nequaquam, arg. c. ficut, de Sim. & quod dicit D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 3. Idẽ Nauar. in Man. c. 23. n. 100. In 4. not. Idemq. videtur firmare idẽ Nauar. cõf. 51. de Sim. vbi vult, in foro inte-
27 riori nullũ oriri confidentiæ † crimen ex mutuo facto à refignatario refignanre, principaliter ad augendã amicitiã, fecũdario ad facilitandũ confenfum, ex his, quæ fcribit D. Tho. 2. 2. q. 78. art. 2. & ibi Caiet. Sot. de iuft. & iur. lib. 6. q. 1. art. 2. & idẽ Nauar. cõf. 72. n. 1. verf. 2. tit. de Sim. confuluit, in foro cõfcienrię non effe cõfidẽtiã, folutionem quandã factam principaliter nõ pro beneficio, fed pro certis
28 † expenfis, arg. c. humanæ aures, 22. q. 15. c. tua, de fponfal. hoc etiã fcripferat cõf. 71. præced. n. 4. arg. l. illicitas, §. veritas, ff. de off. præf. & conf. 69. eo. tit. de Sim. fcribit idẽ Nauar. dationẽ pecunię pro ceffio
29 ne † iuris fuper beneficio litigiofo nõ effe fimoniam in foro interiori, non habuit mentẽ emendi ius fpirituale, fed recuperandi impenfas, quas fecit, vel redimendi vexationẽ, & nulla indigere abfolutio-
30 ne. Et quæ fit † caufa principalis, docet Nauarr. conf. 9. nu. 3. de Simon.
31 Rurfus dubitatur, an pœnæ impofitę † per d. Conftit. Pij iv. & Pij v. debeatur in foro cõfciẽtiæ? Negatiua refpõdetur. nã * cõis conclufio eft, pœnã, quę imponitur
32 à lege pro † delicto, nõ deberi in foro cõfciẽtiæ. Gl. in c. fraternitatis, 12. q. 2. Dec. * in c. 1. n. 72. de conftit. vbi atteftatur de * cõi. Hinc fur in foro confcientiæ nõ te-
33 netur † ad pœnam furti. Bal. in l. poft decifionem, in fi. C. de fur. Anchar. conf. 46. Alex. conf. 109. colum. 3. lib. 5.

Et hic nõ omittã, quod forũ cõfcientiæ ligat, & validat actũ, in quo eft prætermif-
34 fa forma † tradita, vel nõ feruata, dũmodo dol' nõ interuenerit, Innoc. in c. quia propter, de elect. Io. Andr. & Abb. in c. is qui. de fpõf. Abb. in c. 1. de cõftit. vbi Fel. & Dec. n. 28. in 1. lect. & 2. lect. nu. 19. Gemin. in c. 1. per illum tex. de fponfal. in 6. Anchar. in c. beneficiũ, in 7. q. de regular. Iaf. in l. fi nõ forte, in princ. n. 4. ff. de cõd. indeb. Gig. de penf. q. 34. n. 9. quod nota p eo, qui non publicauit refignationem, iux. Gregorianã, nõ emifit profeffionẽ fidei, nõ fuit approbatus ab examinatorib' electis in Synodo diœcefana, habuit beneficiũ per electionẽ, non feruata forma tradita

tradita à iure, vel p̄ p̄sentationē patroni elapso tēpore, aut per collationē non habēris facultatē, vel habētis, & nō volētis conferre propter excommunicationem, suspensionem, aut aliam causam. nam isti
35 omnes videntur tuti † in foro consciētię. Abb. in cap. 1. de in integr. restit. ad fin. Anchar. in reg. 1. de reg. iur. q. 7. in princ. col. 34. Tiraq. in tract. de leg. connub. Gl. 2. n. 20. Boer. decis. 1. nu. 15. cum alijs allegatis per Couarr. in c. cum esset. nu. 5. de test. & in reg. peccatum §. 3. nu. 9. Domin. Sot. lib. 4. de iust. & iur. q. 8. art. 3. & plura exempla huius notabilis conclusionis affert Niconit. in c. quoniam contra, par. 1. nu. 682. de probat.

Decimaequinta Quaestionis Summarium.

1 *Super omnibus beneficijs committitur confidentia.*
2 *Monasterium quod.*
3 *Cathedralis Ecclesia dicitur Episcopalis.*
4 *Cathedralis Ecclesia cur vocatur.*
5 *Episcopus qua ratione recipit Cathedraticum.*
6 *Metropolitana Ecclesia, dicitur Archiepiscopalis.*
7 *Nomine Cathedralis, an veniat Metropolitana.*
8 *Beneficia appellantur pluribus modis.*

QVÆSTIO DECIMAQVINTA
ARGVMENTVM.

Confidentia super quibus beneficijs committatur.

DEcimoquinto, Quaero, super quibus beneficijs cadat Cōfidentia? Cōmuniter * ab omnibus tenetur, posse cōmitti
1 confidentiam † super omnibus, cuiuscunq. dignitatis, & qualitatis sint. quod satis expresse colligitur ex dicta Constitutione 108. Pij iv. ibi, *Idcirco omnes, & singulas Ecclesias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monasteria etiam Consistorialia, Prioratus, Praepósituras, dignitates etiam maiores, & principales, etiam Conuentuales, Personatus, administrationes, & officia, caeteraque beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, saecularia, & quorumuis ordinum regularia, etiam de iure patronatus, etiam laicorum, & nobilium, & illustrium, etiam ex fundatione, & dotatione existentia, &c.* Ex quibus verbis patet, comprehendi omnia beneficia, etiam regularia, omnes dignitates, etiā principales, & conuentuales, simplices, vel curatas, comprehendi etiam Abbatias, dum
2 dicit, † Monasteria etiam Cōsistoralia, Rebuff. super concord. de mandat. Apost. §. Statuimus, verbo Monasteria, &, quod est plus, Episcopatum, vt colligitur ex illis verbis, & alias Cathedrales, nā Cathe
3 dralis † Ecclesia dicitur Episcopalis, quę
4 ob honorem Cathedrae Episcopalis † sic vocatur, quia ibi Cathedra Episcopalis, & sedes sita est, Archid. in cap. Statutum, col. 1. de rescr. lib. 6. Hostien. & alij in c. ne pro defectu, de elect. & quia eius ratio
5 ne Episcopus † recipit Cathedraticum, c. conquerēte, de off. Ordin. c. Pastoralis, de donat. c. placuit, 10. q. 3. Rebuff. in cōcord. Rub. de collat. §. 1. super verbo Statuimus, & etiam Archiepiscopatum, vt patet ex verbo Metropolitanas, quia Ec
6 clesia † Metropolitana dicitur Archiepiscopalis. l. vn. & ibi Gl. & dd. C. de metrop. Ber. lib. 11. c. vt litigantes, de off. ordin. lib. 6. cap. referente, de praeben. c. 1. dist.
7 21. & nomine Cathedralis, † quādo aliud non exprimitur, continetur Metropolitana, c. quamuis, c. de praeb. lib. 6. Io. Monach. in cap. vnic. col. 1. de rerum perm. lib. 6. Idq. etiam colligitur ex Constit. Pij v. 87. tum in prooemio, dum dicit, Ecclesiae, Monasteria, caeteraq. beneficia Ecclesiastica, &c. tum etiam in dispositiua, ibi, Ecclesias, Monasteria, & beneficia sic recepta, &c. Et haec conclusio stylo * cōprobatur. nā videmus quotidie in Vrbe iudicia super quibuscunque beneficijs, & anno elapso fuit plenè disputatum super praetensa confidentia cōmissa in resignatione cuiusdam Archiepiscopatus, & tradit Nauarr. consl. 70. tit. de Sim. circa Simoniam cōmissam in resignatione cuiusdam officij in manibus Abbatis, vti de alio prouideretur.
8 Et alia quocunque nomine † nuncupētur, siue beneficium, siue officium, siue possessio, siue praestimoniū, siue praeceptoria. cap. possessiones 16. q. 1. c. ad audientiā, de rescr. c. conquerenti, de cler. nō resid. Goff. & Compostell. in c. postulasti, de rescr. & in c. quamuis, el primo, de praeb. in 6. Io. Cald. in c. in nostram, col. 9. de rescr. Anchar. in c. 1. col. 2. de reg. iur. in 6. cum alijs, vt per Barbat. in clem. causā, §. quod si forsan, sub nu. 3. de elect.

Ab hac autem conclusione generali excipitur Papatus, & Cardinalatus: nam hae dignitates non solent renunciari, vt late scripsi lib. 2. quaest. 1. & ideo, &c.

Decimasexta Quæstionis Summarium

QVAESTIO DECIMASEXTA
ARGVMENTVM.

IN Manualibus regularibus num cadat confidentia?

DEcimosexro, Quæro, an Confideuria committatur in beneficijs manualibus regularibus? Pro negatiua, quam mulri Doctores tenebanr, cum hic casus accideret, infrascripta possunr adduci argumenra.
1 Primo, dispositio aliquid † prohibens,
vel permirtens in beneficijs, intelligitur
loqui de perpetuis, cap. præcepta, dist.
55. cum alijs, vr per Calder. cons. 26. de
præb. Cassad. decis. 4. nu. 2. eo. tit. sed beneficia regularia, & manualia non sunt
2 perperua, sed ad nutum amouibilia, † &
reuocabilia, cap. cum ad monasterium,
§. tales, de star. monach. clem. 1. §. ad
hæc, eo. tir. Clem. vnica, §. præmissa, de
suppl. præl. neglig. Mil. in rep. in verbo
beneficia regularia, Selu. de benef. par.
3. quæst. 21. num. 2. Mandos. in reg 3. reseruar. q. 10. num. 5.
Secundo, quia beneficia sui natura
3 † sunt perpetua, cap. saris, per versum distinct. 56. Glos. in cap. Pastoralis, 7. quæst.
1. c. vnic. de Cappell. monac. lib. 6. Card.
cons. 87. Lap. alleg. 9. Card. Paris. cons.
119. num. 16. volum. 4. Sed hæc nō sunt
ralia, vt supra dictum est, ergo Constituriones Pij iiij. & Pij v. loquentes de beneficijs non habent locum in his manualibus, & ita videtur firmare Nauarr. cons.
43. num. 16. de Simon. vbi concludit, nō
committi confidentiam in quibusdā personaribus prouinciæ Tarraconen. artento quod non sunr perperua, &, vbi ver-
4 ba non competunt, clarum est neque †
dispositionem competere, l. hos accusare, §. omnibus, ff. de accusat l. si seruum,
§. non dixit prætor, ff. de acq. hered. l. 4 §.
toties, ff. de damn. infect.
Tertio, quia in generali dispositione
non continenrur regularia, & manualia,
5 † nisi exprimantur, vr rradunr Achill. decis. de benef. in manuscr. Rebuff. de pacif. poss. num. 273. & patet in reseruatio-
6 ne † beneficiorum, vbi non comprehenduntur, Aeneas de Falconib. de reseru.
3. quæst. princip. num. 29. versic. beneficia regularia, Card. Paris. cons. 44. vol. 4.
Io. Selu. de benef. par. 3. quæst. 68. & 69.
7 neque etiam † comprehenduntur sub re-
* gula de annal. vt fuit * resolutum die 23.
Ian. 1549. in vna Albiganen. Cappell. teste Mandos. reg. 3. rescr. quæst. 11. nu. 5.
8 neque in regula † de triennali, Moedan. decis. 169. in man. alias 340. & dixi de
resign. benef. lib. 11. q. 3. n. 83. & 85.
Ergo In his Constitutionibus Pij iiij.

& Pij

& Pij Quinti, non comprehendentur manualia.

Quarto, accedit ratio admodum (secundum aliquos) vrgens, quia, si potest
9 Prælatus, & superior ad nutum † reuocare, & alijs conferre prædicta beneficia manualia, Glos. & DD. in clem. regulares, verbo reuocare, de suppl. præl. neglig. Io. Selu. de benef. par. 3. quæst. 21. n. 2. ideo poterit etiam in confidentiam ea cõferre, cum hoc sit ei à iure permissum.
10 & pœnam nõ † meretur, quod à lege permittitur, l. Gracchus, C. ad l. Iul. de adult.

His tamen non obstantibus, contraria opinio mihi probatur, vt confidentia
11 committatur † etiam in manualibus regularibus.

Et moueor primo, quia in istis manualibus committitur Simonia, vt probant
12 plura † iura posita in tit. ex. de Sim. scilicet, cap. veniens, cap. dilectus, cap. de regularibus, cap. quoniam, cap. licet heli, & cap. ne Dei, & ibi Glos. & DD. omnes
* * volunt, & tradit Nauarr. cons. 71. in eo. tit. de Simon. Ergo, & pariformiter confidentia, cum confidentia sit crimen Si-
13 moniæ, † Caputaq. decis. 202. numer. 5. parte 1.
14 Secundo, quia ratio, quare † confidentia est prohibita, & tam grauiter punita, scilicet ne beneficia Ecclesiastica indignis concedantur, ne dentur per hæreditariam successionem, & ne plura vni dentur, vt late scripsi supra, militat in his manualibus, vt omnibus notum est. Ideo
15 idem ius † statuendum erit, vulg. l. illud, ff. ad l. Aquil. l. à Titio, ff. de verb. oblig.

Tertio, quia expresse id exprimitur, si recte aduertatur in Constitutione Pij iv. in §. idcirco, ibi, ac monasteria, &c. & ibi, Prioratus, Præposituras, dignitates etiam maiores, & principales, etiam conuentuales, & officia, &c. & ibi, sęcularia, & quorumuis ordinum regularia, &c. Dũ
16 ergo dicit, Monasteria, videtur † loqui de regularibus, Io. Selu. de benef. par. 1. q. 2. n. 56. Hoied. de incomp. benef. par. 1. cap. 5. num. 2. Caputaq. decis. 225. par. 2.
17 Dum etiam exprimit, prioratus, † videtur etiam comprehendere regulares, Oldrad. cons. 281. Card. in clem. Dudum, § Statuimus, sub num. 5. de sepult. Mãdos. reg. 3. refer. quæst. 8. num. 4. Dum quoq;
18 nominat Præposituras, † videtur pariformiter comprehendere regulares, not. in cap. dudum, el primo de elect. Selu. dicta quæst. 2. num. 75. idque eo magis, cum di-
19 cat Conuentuales, & officia. hoc † enim conuenit religiosis, not. in cap Monasteria, 18. quæst. 2. cap. Monasteria, de vit. & honest. cler. clem. 1. iniuncta, gloss. 2. de elect. Pauin. de pot. Cap. Sed. vac. par. 1. quæst. 10. num. 20. Corrad. Brun. de sedit. cap. 7. num. 5. Et omne dubium tollunt verba sequentia, & quorumuis ordinum regularia, ex quibus videtur omnia beneficia regularia comprehendi in hac Constitutione super confidentijs edita, vt in illis quoque committatur confidentia, & tamen regularia de iure commu-
20 ni sunt † omnia manualia, Simonett. decis. 29. lib. 1. & decis. 42. lib 2 in recollect. manuscr. Cassad. decis. 4. de præb. & decis. 12. num. 9. eo. tit. Bellamet. decis. 203. & dixi de resign. benef. lib. 10. q. 2. num. 39. &, cum dispositio sit aperta, nul-
21 lum † remanet dubium, l. ancillæ, C. de furt. l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. oblig. quod comprobant verba generalia posita in Constitutione Pij V.
22 Quarto, & vltimo cõprobatur, † quia, cum Constitutiones huiusmodi Pij iiij. & Pij V. emanauerint ob bonum publicũ, & ad tollendas fraudes committi solitas in beneficialibus, sub illis optima ratione debent comprehendi manualia, sicuti
23 in † Constitutione Gregorij xiij. de publicañ. lata ad tollendum fraudes continentur, vt fuit * resolutum in Rota, 28. Ian. 1583. in vna Aquilaneñ. Prioratus, coram Cantucio, vt scripsi de resign. benef. lib. 11. quæst. 3. num. 84. & in reg. de Infir. Rebuff. in ead. reg. quæst. 5. in fi. Et secundum hanc opinionem existimo esse iudicandum. & ita videtur tenere Nauarr. cons. 70. de Sim.

Non obstant contraria. nam ad primũ respondetur, vel quod hodie regularia
24 † beneficia sint perpetua, vt vult Gammar. in tract. de auct. Leg. à lat. lib. 4. nu. 13. in fi. & num. 14. 15. & 16. & dixi dict. lib. 11. quæst. 3. de resig. benef. vel quod iudicentur de eis, vt de perpetuis benefi-
25 cijs, † tum considerato, quod Prælatus forsan non amouebit eos, vt in specie tradit Rebuff. in tract. de nominat. quæst. 9. sub num. 27. Bonif. de Vital. in clem. 1. §. in quibus, num. 3. de suppl. prælat. neglig. Gammar. loc. cit. quod videtur suffi-

sufficere, arg. cap. vlt. de rescr. lib. 6. l. suf ficit, ff. de condic. indeb. dixi de resig. benef. lib. 2. quæst. 11. num. 5. Ideo dicit Io.
26 Sel. de benef. par. 1. quæst. 2. nu. 63. † esse perpetuum, quod est in potentia, & dici-
27 tur esse perpetuum, quod † est concessum ad beneplacitum Superioris, Gl. in clem. 2. de rescr. Petrin. Bell. de re milit. tit. 7.
28 num. 8. & etiam quod est concessum † sine præfinitione temporis, Nicol. Moron. de treug. & pac. quæst. 32. num. 3. & esse,
29 † vel fieri posse, paria sunt, idem quæst. 121. num. 143. tum quia vel hodie Superior non potest illa reuocare, vt per Gamar. in cap. licet, num. 84. de rer. permut.
30 lib. 6. vel † saltem id non potest facere si ne caussa iusta, & rationabili, Io. Andr. de præb. cum singularib. super Glos. in c. ad Monasterium, in verbo oportuerit, & glos. seq. de stat. Monach. lib. 6. & in cap. insinuante, super 3. Glos. eo. tit. Idem Io. Andr. in nou. in c. nisi, super verbo prouenientibus, de præb. Milius in repert. in verbo beneficium manuale, si Abbas. Et ideo beneficia nedum sæcularia, sed etiā
31 regularia † veniunt sub nomine beneficij, Gloss. in clem. 2. de Iud. & ibi Card. quæst. 5. num. 15. Imol. num. 3. Fel. in c. postulasti, num. 4. in fi. de rescr. & com-
32 muniter alij. Et ideo Regularia † vacāt per obitum, & per renunciationem, vt dixi lib. 2. de resign. benef. quæst. 11. vbi etiam probaui posse resignare: ex qua etiam responsione patet responsum ad secundum Argumentum.

Ad tertium respondeo, speciale esse
33 in † reseruatione, vt non comprehendātur manualia, ne Papa videatur alteri præiudicare, vt tradunt Calder. cons. 36. de præb. Cassad. decis. 4. eo. tit. & egregie hoc explicauit Gammar. decis. 1. incip. Marcus Antonius, in recoll. manuscr. quod vero dicitur de regula de anna li, & triennali, habet aliam rationem, vt per Moedan. decis. 169. alias 340. in manuscr.

Non obstat quartum, quia respondetur, aliud esse reuocare manualia, quod potest fieri ex dispositione Iuris communis, eo modo, vt supra dictū est; & aliud,
34 conferre in confidentiam, quod omni Iure prohibitū est. nā collatio † debet esse libera, & absque vlla pactione, condicione, & modo, cap. quam pio, cap. ordinationes, cum multis alijs, 1. quæst. 1. c. cum pridem, de pact. DD. omnes, in cap. ex parte, 1. de offic. deleg. Oldrad. cons. 324. sub num. 5. & dixi lib. 14. de resign. benef. in principio.

Concludēdum est igitur, in beneficijs regularibus committi etiam confidentiam, cum habentes conferre debeant libere id facere.

Et ideo concludo, non posse prælatum
35 † regularem, cuiuscunque ordinis sit, & condicionis, conferre beneficium regulare vacans Titio condicione tacita, vel expressa, vt infra tantum tempus illud relinquat, vel illud resignet Meuio. nā hęc esset confidentia, eoque magis, si posset considerari aliquis ex casibus positis in S. multi. in Constitut. Pij V.

Neque posse dictum prælatum conferre cum condicione, vt omnes, vel pars fructuum detur Caio, vel Seio, aut annua pensio. nam hæc esset confidentia, vt dicitur in S. Itidem, in dicta Constitutione Pij V. & ibi late explicaui, nisi fieret auctoritate Papæ. Minus posse præ-
36 dictum Superiorem † recipere pecuniam pro collatione. nam committeret Simoniam, cap. quoniam, cap. ex insinuatione, cap. de regularibus, de Sim. & tradit Nauarr. cons. 71. de Sim. vbi probat ex pluribus Simoniam committi ex pecunia data pro ingressu monasterij. Et e-
37 tiam iste Prælatus † incurrit Simoniam, si cogit presbyterum regularem renunciare officium in Ecclesia sui monasterij Canonice prouisum, cum pacto ei conferendi aliud simile officium, quam primū vacauerit, vt respondit Nauarr. cons. 70. tit. de Sim. quia renunc. non fuit libera,
38 † vt debet esse, Rot. decis. 6. num. 2. de re nunc. in antiquior. Io. Monach. in cap. licet, num. 5. de rerum permut. lib. 6. Imol. in cap. cum inter, num. 5. de elec. Paris. in cap. venerabilis, num. 45. de except. Zabarell. in cap. cum dilecti, num. 2. de præb. sed facta cum condicione, de danda recompensa sufficienti, vt late dixi de resign. benef. lib. 14. quæst. 1. cum seq. pro
39 spirituali enim non † debet dari, neque temporale, neque spirituale, Theolog. omnes * in 4. sent. distinct. 25. D. Thom. secunda Secundæ, quæst. 100. in Man. c. 23. sub num. 100.

Sum-

Decimaseptimæ Quæstionis Summarium.

1 *Dispositio facta ob bonum publicum comprehendit præceptorias.*
2 *Præceptoriæ comprehenduntur in Constitutione de publican.*
3 *Præceptoriæ sunt beneficia Ecclesiastica.*
4 *Beneficium Ecclesiasticum, quomodo cognoscatur.*
5 *Collatio beneficii, an possit competere laico.*
6 *Religiosus, qui dicatur.*
7 *Beneficium non potest conferri, nisi clerico.*
8 *Mandatum de prouidendo clericum, quomodo intelligatur.*
9 *Fratres Hierosolymitani dicuntur personæ religiosæ.*
10 *Beneficium est perpetuum.*
11 *Perpetuum, quod dicatur.*
12 *Beneficium datur propter diuinum officium.*
13 *Præceptoriæ conceduntur simpliciter.*
14 *Simonia quando committitur.*
15 *Confidentia, species simoniæ.*

DECIMASEPTIMA QVAESTIO
ARGVMENTVM.

IN præceptorijs cadit ne Confidentia.

DEcimoseptimo, Quæro, an Confidentia punibilis per dictas Constitutiones possit committi in præceptorijs, quæ dantur fratribus sancti Io. Hierosolymitani?

Affirmatiua opinio mihi videtur verior.

Primo, quia Pius iiij. in dicta Constitutione in §. Idcirco, exprimit omnia beneficia sæcularia, & etiam regularia, cum hac qualitate, quorumuis ordinum.

1 Secundo, quia dispositio, † quæ emanauit ob bonum publicum, & ad tollẽdas fraudes, comprehendit huiusmodi præceptorias, vt fuit * resolutũ in Rota in vna Segobien. præstimonij, 16. Iunij 1589. coram R.P.D. Mantica, in qua fuit conclusum, dictas præceptorias contineri in

2 Constitutione Gregorij † xiij. de public. & dixi lib. xj. de resig. benef. quæst. 3. prope finem. sed Confidentia est prohibita ad tollendas fraudes, & ob bonum publicum, vt scripsi supra, ergo.

3 Tertio, quia huiusmodi † præceptoriæ dicũtur beneficia Ecclesiastica, vt refert consuluisse Barbat. in clem causã, §. quod si forsan, num. 27. cum seq. de elect. &

4 mouetur, quia † esse beneficium Ecclesiasticum cognoscitur.

Primo, quia conferens est persona Ecclesiastica, nã ad laicum non potest hoc

5 competere, † nisi ex speciali priuilegio Papæ, cap. dilectus, de præben. cap. vlt. de concess. præb. in Sum. 16. quæst. 7. in fi. Bal. in l. rescripta, C. de precib. Imper. off. sed ius conferendi huiusmodi præceptorias secũdum Barbat. spectat ad Magnũ Ma-

6 gistrum, qui dicitur Religiosus, † & Deo deuotus, ob votum emissum, ex quo non potest retrocedere ab illo statu, Gloss. in cap. duo sunt genera, 12. quæst. 1. c. vt lex continentiæ, 27. quæst. 1. cap. nulla ratione, dist. 93.

Secundo, cognoscitur beneficium Ecclesiasticum, quia non potest conferri nisi personæ Ecclesiasticæ, & sic clerico, &

7 personæ † religiosæ, cap. cum adeo, de rescr. cap. ex literis, de trãsact. Clem quia contingit, §. vt autem, de religiosis domib. Dec. in dicto cap. cum adeo, & alij, & laico nequaquam possit concedi beneficium, cap. Saluator, de concess. præb. dixi late de resig. benef. lib. 4. Et ideo, cum

8 mandatur † prouideri clerico, intelligitur de beneficio, vel officio Ecclesiastico, cap. quam sæpe, de præb. in 6. cap. vlt. eo. tit. & lib. Clem. vt hi qui in secundo respon. de ætat. & qualit. cap. si quis Episcopus. 1. quæst. 3. sed huiusmodi præceptoriæ non dantur nisi fratribus Hierosolymitanis, qui dicuntur † personæ regiosæ ob vota, vt per Abb. in rub. de regul. Idem Abb. in cap. Ecclesia S. Mariæ, de constit. Soc. cons. 13. num. 36. lib. 1. Card. in Clem. cum ex eo, de sent. excomm.

9 Tertio, dignoscitur beneficium † Ecclesiasticum ex eo, quod sit perpetuum, & duret ad vitam eius, cui confertur, (si non velit propria voluntate illud dimittere) cap. præcepta, dist. 55. cap. Sanctorum, dist. 70. cap. veniens, de fil. presb. c. pen. de cler. ægrot. Sed huiusmodi præceptoriæ non cõceduntur temporaliter,

10 sed simpliciter, ergo † dicũtur perpetuæ, l. sufficit, ff. de cond. indeb. l. Iuris peritos, in principio, ff. de exe tnt. Glos. in clem. & si principalis, de rescr.

Quarto, dignoscitur beneficium Ecclesiasticum ex annexione spiritualita-

11 tis. nam propter diuinum officium † datur beneficium, cap. vlt. de rescr. in 6. cap.

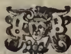
cum

cum secundum Apostolum, de præb. sed hoc verificatur in istis præceptorijs, cum conferantur dictis frratribus Hierosolymitanis, propter certam obedientiam in dicendis horis, ad quam tenentur respectu ordinis, & professionis, ergo, &c.

Quarto, côprobatur hęc opinio, quia huiusmodi pręceptorię conceduntur pu
13 re, & simpliciter, † & sine conditione, & modo, ac commodo temporali, vt tradit Barbat. in dict. c. causam, §. si forsan, sub num. 30. versiculo quinto, & ita debent
14 dari, † alioquin secundum ipsum committitur Simonia, cap quam pio, c. Sanctorum, 1. quæst. 1 cap. si quis dator, cap. Saluator, 1. quęst. 3. cap. consulere, de Simon. Si enim in his cadit Simonia, er-
15 go & confidentia, † quę est species Simonię, Caputaq. decis. 201. & 202. par. 1.

Decimaoctauæ Quæstionis Summarium.

1 *Qualibet dispositio intelligitur loqui de re perpetua.*
2 *Beneficia sæcularia dantur in perpetuum.*
3 *Alleganti incumbit onus probandi.*
4 *Collatores inferiores Papa non possunt conferre ad tempus*
5 *Papa potest quoquo modo voluerit conferre beneficia.*
6 *Papa habet plenitudinem potestatis.*
7 *Papa est Vicarius Dei in terris.*
8 *Papa potest in vno Episcopatu ponere duos Episcopos.*
9 *Papa potest vni concedere duos Episcopatus.*
10 *Confidentia est Simonia, quia prohibita.*
11 *Auctoritas Papæ, tollit vitium confidentiæ.*
12 *Manualia possunt reuocari.*
13 *Differentia inter manualia sæcularia, & regularia, contra num. 19.*
14 *Confidentia cadit in manualibus sæcularibus.*
15 *Geminata verba, operantur multum.*
16 *Manualia sunt etiam beneficia.*
17 *Officia, vel sunt perpetua, vel temporalia.*
18 *Manualia comprehenduntur in dispositionibus, editis ob publicam vtilitatem.*
20 *Aequiparatorum eadem dispositio.*
21 *Vbi eadem ratio, ibi idem ius.*
22 *Perpetua, quę sunt concessa ad beneplacitum superioris.*
23 *Simonia etiam in officijs temporalibus.*
24 *In personalibus Prouincia Tarraconen. an committitur confidentia.*
25 *Pactio in spiritualibus prohibetur.*

QVAESTIO DECIMAOCTAVA

ARGVMENTVM.

IN manualibus sæcularibus, an cadat Confidentia.

DEcimooctauo, Quæro, an Confidētia committatur in manualibus sęcularibus?

Pro negatiua, Primo facit, quod in istis videntur cessare verba Constitutio-
1 num, quæ loquuntur de beneficijs † perpetuis, cap. pręcepta, dist. 55. cum alijs, vt per Calder. cons. 20. de præb. Cassad. decis. 4. num 2. eo. tit.
2 Secundo, quia beneficia sæcularia † dantur in perpetuum, Lap. alleg. 9. Card. Paril. cons. 1. 19. num. 16. vol. 4. & ita in dubio videntur concessa, ita, vt dicens
3 † contrarium teneatur id probare, cap. si constiterit, & ibi * omnes DD. in primo not. de accusat. immò Episcopi, & alij
4 collatores, etiam Cardinales, † non possunt conferre ad tempus. nam hoc dumtaxat Romano, & vniuersali Ecclesię Pōtifici licet, qui potest in perpetuum, & ad tempus, & sub condicione, ac vt ma-
5 gis voluerit dare † beneficia, c. si gratiose, de rescr. lib. 6. iuncta Gl. & Gl. in c. Pastoralis, 7. quęst. 1. Gloss. in cap. 1. verbo perpetuis, de cappell. Monach. lib. 6. Abb. in dict. cap. si constiterit, in primo not. Anan. in vlt. Fel. num. 1. Card. Zabarel. cons. 57. incip. Proposita quęstio, Fel. etiam in cap. vlt. num. 6. de iud. Io. Selua de benef. par. 3. quęst. 8. nu. 30. Nauarr. cons. 43. nu. 17. de Sim. ex eo, quod
6 in beneficialibus habeat † plenitudinem potestatis, cap. 2. de pręb. in 6. clem. 1. in fi. vt lit. pend. cap. 1. & 2. dist. 22. cap. in illis, dist. 80. & sit Vicarius Dei in terris,
7 † Host. in cap. quanto, de translat. prælat. Bal. in l. vlt. C. de sent. quę resc. non poss. & ideo in vno Episcopatu potest ponere
8 duos Episcopos, cap. nos autem, 7. quęst. 1. cap. quoniam de off. ord. & vni conce-
9 dere † duos Episcopatus, vt sit Episcopus vtriusque, cap. relatio, 21. quęst. 1. Quoties ergo Papa confert beneficia ad tempus, illaque sic conferendo de perpetuis efficiendo temporalia, Card. d. cons. 57. Cassad. decis. 4. & decis. 12. de pręb. non videtur, quod possit in dictis manualibus committi confidentia, quę cessat in Papa,

cum

10 cum confidentia † sit Simonia, quia prohibita, solo iure humano reprobata, & punita, iux. Gl. * communem in cap. ex parte, 1. de off. deleg. in qua eius auctoritas, & scientia eximit ab omnibus † poenis, Abb. in cap. extirpandæ, §. qui vero, sub fine, de præb. Fel. in cap. de cætero, in fi. de re iud. D. Thom. 2.2. quæst. 100. art. 1. cum seq. Caiet. in 2. Tom. tract. 9. q. 1. Nauarr. in Man. cap. 23. n. 108. vers. Quod auctoritas.
11

12 Ergo in istis † Manualibus cessat confidentia, & quia possunt reuocari, Gammar. de potest. Leg. à lat. lib. 4. num. 13.
13 & 14. & 15. vbi facit differentiam inter † manualia regularia, & manualia sæcularia, & Simonett. decis. 29. lib. 1. & decis. 29. lib. 1. & decis. 42. lib. 2. dicit, Quod manualitas in regularibus est de iure communi, in sæcularibus vero secus.

His tamen non obstantibus, contrariã opinionem existimo veriorem, vt possit
14 considerari † confidentia punibilis in istis manualibus sæcularibus.

Et hoc Primo, ex Constitutione Pij iiij. quæ in §. Idcirco, vult includere omnia genera beneficiorum sæcularium, & regularium, & loquitur per verba geminata, & prægnantia, ac admodum gene-
15 ralia, apta comprehendere † etiam huiusmodi, arg. l. 1. §. quid autem, ff. de aleat. l. in fraudẽ, ff. de testam. mil. vbi Bal. idem Bal. cons. 205. lib. 1. eoque magis,
16 cum etiam † hæc manualia sint beneficia, Bonif. de Vitalin. in Clemen. 1. §. in quibus, nu. 3. de suppl. prælat. neglig. & Pius iiij. exprimit etiam officia, quæ vel sunt
17 perpetua, † vel temporalia, iuxta ea, quę ponit Rebuff. in prax. tit. sęculare beneficium, Ideo dicta manualia includi pro comperto habeo.

18 Secundo, quia manualia † continentur in dispositionibus editis ob publicã vtilitatem, iuxta decis. Rot. 28. Ian. 1583. in * Aquilan. Prioratus coram Cãtucio, vt scripsi de resignatione benefi. lib. 11. quæst. 3. Rebuff. in prax. in interpret. reg. de infir. quæst. 5. in fi. Sed cõfidentia prohibetur ob publicam vtilitatem. Ergo.

Tertio, quia, si regularia manualia comprehendũtur sub Constitutione Pij iiij. & Pij v. vt deduxi supra quæst. 16. & 17. ex verbis expressis Ipsarum Constitutionum, ergo & manualia sæcularia, quę
19 inter se quantum ad hoc † parificantur, Abb. Anan. Fel. in dicto cap. si constiterit, in primo not. de accusat, & alij * omnes, vt per Card. Zabar. dicto cons. 57. &
20 æquiparatorum eadem † est Iuris dispositio, l. vlt. ff. de accept, & tritum sit, ean-
21 dem † iuris dispositionem cõpetere, vbi adest eadem ratio. l. illud. ff. ad l. Aquil. l. à Tirio, ff. de verb. oblig.

Non obstant contraria. nam ad primũ respondetur, posse dici perpetua, ad hũc
22 effectum, quia sunt † concessa ad beneplacitum Superioris, Gloss. in clem. 2. de rescr. vel melius respõdetur, includi manualia sub illis verbis, vt supra conclusum est.

Ad secundum respondetur, verissimũ esse, quod dantur per Papam dumtaxat dicta beneficia sæcularia manualia, verũ nos non dicimus cum illo committi confidentiam, cum hoc non possit fieri per su pradicta, sed posse ex illa prouisione Papæ committi cum alio, vt ille, cui datur beneficium, promittat mediatori, aut alteri illud relinquere ad nutum ipsius, vel ei dare, & soluere pensionem, aut fructus, nam nemo negabit hanc non esse veram confidentiam, vt dicitur expresse in dict. Constitutione Pij V. in §. Quare nos volentes, & in §. Itidem, & hoc modo potest in dictis beneficijs perpetrari hoc scelus, & crimen cõfidentiæ punibilis, & in hac parte videtur conformis Iuri communi, quo committitur Simonia etiam in offi-
23 cijs, & gradibus, qui solent dari ad tempus. ad not. in cap. veniens, cap. dilectus, cap. quoniam, cap. de regularibus, cum seq. de Sim. Nauarr. cons. 71. eo. tit. de Sim. & est communis, & recepta doctorum sententia.

Vnde concludendum est, etiam in his committi confidentiam.

Ex hac conclusione potest inferri ad decis. quæstionis positæ per Nauarr. cõs. 43. de Sim. vbi late disputat, & num. 20.
24 concludit, Institutionem † personatuum, seu beneficiorum personalium Prouinciæ Tarraconeñ. factã pręmisso pacto, cũ aliquo beneficiario, vt ille renunciet beneficium, ad effectum vt detur Institutori, & quod ipse Institutor nominabit eũ ad personatum, esse simoniacam: & hoc, quamuis dicta beneficia personalia non sint perpetua, sed temporalia, & de consuetudine approbata à Concilio Prouinciali Tarraconeñ. de Inst. cap. 6. consueta eri-

ta erigi a fidelibus, vt patet ex tenore Cō stitutionis relatæ à Nauarr. dicto conſ. in principio, & mouetur Nauarr. quia pactio ſuper beneficijs perpetuis, vel tem-
25 poralibus, † nec iure communi, nec ſpeciali probatur, immo ab omni iure improbatur, cap. quam pio, cap. ordinationes, 1. quæſt. 1. cap. rua, de Sim. cap. vlt. de pact. & faciunt, quæ ſcribit idem Nauar. conſ. 44. de Sim.

Decimanonæ Quæſtionis Summarium.

1 *Poena contra confidentiarios comprehendunt omnes perſonas.*
2 *Eadem pœna, vbi adeſt eadem ratio.*
3 *Conſtitutio Pij iiij. contra confidentiarios, eſt vſu recepta.*

QVÆSTIO DECIMANONA.
ARGVMENTVM.

QVÆ perſonæ puniantur per bullas confidentiales.

DEcimonono, Quæro, an pœnæ contra confidentiarios ſtatutæ comprehendant omnes, & quaſcūque perſonas,
1 etiam † in dignitate conſtitutas? Com-
* munis ſententia, & * praxis eſt affirmatiua, vt includantur, tam laici, quam clerici, tam clerici ſæculares, quam regulares, & etiam Canonici, Archidiaconi, Archipresbyteri, Cantores, Theſaurarij, Decani, Præpoſiti, Priores, Abbates, Epiſcopi, Archiepiſcopi, Patriarchæ, & Cardinales, & officiales Curiæ, idque expreſſe probatur in Conſtitutione Pij iiij. in multis locis, & præſertim in Procœmio, ibi, *Sane licet dudum, cum certam Simoniacæ prauitatis ſpeciem, quam beneficiorum confidentiam vocant etiam in Rom. Cur. atq. adeo in Sacrum venerabilium Fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium Collegium, quaſi per cuniculos irrepſiſſe, ac nonnullos ex ipſis fratribus nimia quadam facilitate, ſeu potius importunis amicorum, familiariumque precibus adductos, beneficia Eccleſiaſtica in confidentiam huiuſmodi recepiſſe, & frequenter recipere intellexımus, hanc illicitam beneficentiæ exercendæ, ſeu amicitiæ colendæ viam, à tanto ſaltem Collegio prorſus eliminare cupientes, eoſdem fratres in Conſiſtorio noſtro ſecreto non ſemel admonuerimus, huic aliena beneficia cuſtodiendi modo ne aſſueſcerent, ne vt illa hoc pacto reciperent, vtque ſic recepta dimitterent: nihilominus nuper ad aures noſtras peruenit, eorum aliquos monitionis noſtræ, immo potius ſuimet oblitos, ea, quæ cuſtodienda receperant, beneficia, non dum tamen dimiſiſſe, & inſuper illos, & nonnullos alios, etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam Cameræ Apoſtolicæ Clericos, &c.* & in diſpoſitiua, ibi, *per eiuſdem Rom. Eccleſiæ etiam Epiſcopos, Cardinales, & quoſcumq. alios etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam eiuſdem Cameræ Clericos, &c.* & etiam probatur in Conſtitutione Pij V. in proœmio, ibi, *cæteraq. beneficia Eccleſiaſtica in cōfidentiā à quibuſcumque etiam S. R. E. Cardinalibus, &c.* & in diſpoſitiua, §. *ad hęc ſi Clericus prædictę Cameræ, aut Cardinalis, aut alius. &c.*

Et ratio huius concluſionis eſt, quia in omnibus his perſonis viget ratio prohibitionis, & omnes idem delictum com-
2 mittunt, ideo ea pœna † teneri debent, l. Sancimus, C. de pœn. & vt patet ex dictis verbis poſitis in Conſt. Pij iiij. & omnes, qui erant in Vrbe eo tempore, referunt, quod plures Cardinales detinebāt beneficia in Confidentiam, quos pluries admonuit Pius iiij. & tandem cōtra eos promulgauit prædictam extrauagantem, immo in odium duorum Cardinaliū audiui dictam Conſtitutionem emanaſſe,
3 quæ † fuit, & eſt vſu recepta, * tum quia
* fuit tunc executioni mādata, tum etiam ob ſuperuenientem extrauagantem Pij V. quæ innouauit, confirmauit, & ampliauit eam, vt ſuo loco dicetur.

Vigeſimæ Quæſtionis Summarium.

1 *Lex generalis, generaliter eſt intelligenda.*
2 *Generalitas operatur etiam in odioſis.*
3 *Vbi comprehenduntur Cardinales, eo magis alij.*
4 *Argumentum à maioritate rationis fortiſſimum.*
5 *Argumentum à maiori procedit etiam in materia odioſa.*
6 *Argumentum à maiori procedit etiam in correctorijs.*
7 *Ratio legis diſponit ſicuti facit lex.*
8 *Lex lata ob fraudem comprehendit omnes perſonas.*
9 *Conſtitutio lata fauore animarum, ligat omnes.*
10 *Minor, in his, quę ſpectant ad ſalutem animæ, non excuſatur.*
11 *Non deliquens, non eſt puniendus.*
12 *Minores carent conſenſu.*
13 *Quælibet diſpoſitio cenſetur loqui in terminis habilibus.*
14 *Minores ex æquitate reſtituuntur.*
15 *Lex, in quantum loquitur, intelligenda.*
16 *In pœnalibus ſtricta interpretatio.*
17 *Lex pro his, quæ frequentius accidunt.*

18 *Non habens 25. an. dicitur minor.*
19 *Minor 25. an. & maior 14. comprehenditur sub pœnis latis contra confidentiarios.*
20 *Maior 14. an. delinquendo punitur.*
21 *Maior 14. an. in beneficialibus habetur pro maiori.*
22 *Minor 14. an. absque dispensatione non potest habere beneficia.*
23 *Verba geminata ponuntur ad tollendum dubium.*
24 *Doli capaces minores, quando dicantur.*
25 *Dolus est delictum.*
26 *Delictum puniendum.*
27 *Minor non excusatur à publicatione.*
28 *Si pro minoribus committatur confidentia, an ipsi teneantur.*
29 *Consentiens quando dicatur à principio committere.*
30 *Ratificatio delict. punibilis.*
31 *Ratificatio fit verbo, & facto.*
32 *Homo potest plus iuris in alium transferre, quam ipse habeat.*
33 *Clausula in fine posita refertur ad omnia.*
34 *Vitium criminis transit ad quem res.*
35 *Simonia efficit ne dum ignorantes, sed inultos.*
36 *Ignorantia non excusat, vbi adest decretum irritans.*
37 *Si Pater retinet bullas, filius ignorans non excusatur à pœna, cap. licet canon.*
38 *Actus quilibet ex agentis intentione bonus, vel malus indicatur.*
39 *Intentio semper præsumitur bona.*
40 *Innocentes ex delicto aliorum non puniuntur.*
41 *Filius an teneatur credere Patri, dicenti commisisse confidentiam super beneficio.*
42 *Quis tenetur credere parentibus.*
43 *In his quæ pertinent ad conscientiam, quis debet esse credulus.*
44 *Nullus amat filium plusquam pater.*
45 *Pater non præsumitur malum capere consilium pro filio.*
46 *Pater præsumitur consulere animæ filij.*
47 *Pater præsumitur habere curam existimationis filij.*

QVÆSTIO VIGESIMA
ARGVMENTVM.

MINORES num comprehendantur sub pœnis impositis contra confidentiarios, & qui bus, & quando.

VIgesimo, Quæro, an minores committentes, aut recipientes beneficia in confidentiam, comprehendantur sub Constitutionibus Pij Quarti, & Pij Quinti, illisque pœnis ligentur?

Pro affirmatiua primo adducitur, quia huiusmodi Constitutiones loquuntur generaliter de omnibus personis, vt ex tenore, & ex lectura ipsarum con-
1 stat, ergo generaliter † debent intelligi, l. 1. §. & generaliter, ff. de leg. præst. l. 1. §. Quod autem, ff. de aleat. l. in fraudem, In fi. & ibi Bal. ff. de testam. mil. etiam si in vno casu adsit maior ratio, quam in alio, Soc. sen. in l. 2. §. ex his, ff. de verb. oblig. late Crauett. cons. 92. num. 4.
2 Et hoc, siue dicamus † Constitutiones esse fauorabiles, siue odiosas, Ang. vt per Dec. cons. 5. ad fi. Crau. cons. 118. num. 14. & cons. 308. num. 3. D. D. in c. vt circa, de elec. & in reg. odia. de reg. iur. lib. 6.

Secundo comprobatur, quia ibi exprimitur de Cardinalibus, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisq. Prælatis, vt comprehendâtur, & ligêtur illis pœnis. Ergo eo
3 magis † alij debent ligari, arg. eorū, quæ scribunt Put. decis. 195. lib. 1. Ptolemæus decis. 194. Moedan. decis. 141. in recoll. manuscr. Gemin. in c. 1. de Scismat. Fel. in rub. de mai. & obed. nam in alijs maior ratio adest, Sarn. in reg. de public. q. 12.
4 & argumentū à maioritate † rationis fortissimum est. l. quâto magis, ff. de iur. iur. auth. multo magis, C. de sacr. sanc. Ec-
5 cles. & procedit ex receptiori, etiam † in materia odiosa, & stricta. l. qui indignus, ff. de Senat. l. cui pacto, ff. de Sēt. expert. l. relegatum, §. potest, ff. de interd. & releg. l. nec in ea, vbi Bar. ff. de adult. c. illorū. de sent. excom. Bal. in l. quod vere, col.
6 1. ff. de legib. & in † materia correctoria, Imol. in l. si vero, ff. de viro, col. 5. ff. sol. mat. Curt. sen. cons. 34. col. 5. Dec. cons. 333. col. 5. in principio, Crau. cons. 326. sub num. 10.

Tertio, accedunt verba posita in dicta Constitutione Pij iiij. ibi; seu quosnis alios: & ibi, & alios. & ibi, & alijs prædictis. & ibi, Vniuersis, & singulis. & in d. Constitutione Pij V. ibi, vt si quis, &c. & in §. Sed ne quisquam, omnes, & singulos, &c. quæ sunt apta comprehendere etiam prædictos, iuxta late tradita à me de resign. benef. lib. 12. quæst. 4. col. 1. & 2. Ex quibus etiam verbis colligimus, rationem hanc fuisse, vt omnes cōprehenderētur, vt patet ex illo § Sed ne quisquā vana fiducia fretus. quæ ratio cū compre-
7 hendat † hunc casum, satis dicitur disponere in eo. l. his solis, C. de reuoc. donat. Bald. in cap. dilectus filius, col. 1. de rescr. Dec. cons. 284. col. 2. & cum competant verba, & itidem ratio, non erit vltra ambigendum. l. ancillæ, C. de furt. Corn. cons. 13. col. 2. lib. 2.

Quarto confirmatur hæc sententia, quia, vbi agitur de vitanda fraude, con-
8 stitutio,& lex † comprehēdit omnes personas, cap. sciant cuncti, vbi DD. omnes de elect. lib. 6. cap. 1. de scismat. eo. lib.
* cōmunis * opinio, de qua attestatus sum post Caputaq. de resign. benef. lib. 11. quæst. 4. num. 8. Sed hic agitur de vitanda fraude, vt colligitur ex procemio Constitutionis Pij iiij. & Pij v. ergo minores comprehenduntur.

Quinto suadetur, quia Cōstitutio pro-
9 mulgata fauore † animarum ligat omnes etiā minores, iuxta ea, quæ scribit Gl. in c. Statutū, de præb. lib. 6. Bart. Belenzin. de charit. subsid. q. 66. & regulare est, vt mi-
10 not. in his, quę spectāt ad † salutē animæ, non excusetur, Marian. sen. in c. ex littera rū, n. 8. de apostat. Turrecrem. in c. Symbolū, de consecr. dist. 4. quos sū sequutus de resig. ben. lib. 3. q. 7. n. 15. Quod autem prohibitio confidentię respiciat salutem animæ, expresse in Constitutione Pij v. continetur.

Pro negatiua vero opinione, quod minores non comprehendātur in dictis Constit. Pij iiij. & Pij v. & nec ligentur ipsarum pœnis,

11 Primo adducitur, quia, qui † non deliquit, non est punićdus. l. Sancimus, C. de pœn. Bal. in l. decuriones, C. de infamib. Ias. in l. sed etsi, nu. 6. C. de inoff. testam. Bombin. cons. 8. num. 18. Sed minores recipientes beneficia in confidentiam nō
12 videntur delinquere, † cum careant consensu. l. 1. cum seq. ff. de minor. Card. Ant. de Butr. Io. Andr. & alij, in c. ex ratione, de ætate, & qual. Ferret. cons. 282. num. 1.

13 Secūdo, quia † quælibet dispositio censetur loqui in terminis habilibus. l. qui testamento, ff. de testam. Sed termini habiles non ponunt, vt minores comprehendantur, qui nesciunt quid faciant, & ideo lex, æquitate mota, voluit esse
14 † restituendos. Bal. in l. vltima, C. ex quibus caus. rest. in integr. non sit necess. Chisanen. decis. 149. in manuscr. Natt. cons. 16. & 17. lib. primo, Imol. in Clem. 1. de restit. in integr. & communiter DD.

Tertio comprobatur, quia, dum Pius Quintus in dicta Constitutione loquitur de minoribus, in §. multi, disponit contra illos, qui asseruant beneficia infantibus seu nascituris, ergo non comprehendit hos minores, cum,
15 si voluisset, † expressisset, cap. ad audientiam, de decim. ad not. in l. 1. C. de caduc tollen.

Quarto, quia sumus in pœnalibus, in quibus facienda est stricta interpre-
16 tatio, vt † non censeatur dictum, nisi id quod est scriptum, ad not. in reg. odia, de reg. iur. lib. 6. Roman. late in l. si vero, §. de vito, ff. solut. matrim.

Quinto, quia de raro hic casus eueniet, vt minor huiusmodi scelus perpetret,
17 & vulgare est, legem † esse promulgatam pro his, quæ frequentius accidunt. l. nam ad ea, ff. de legib.

Quid dicendum?

Pro resolutione huius Quæstionis aliquos casus constituam.

Primus erit in maiori 14. an. minore
18 autem 25. qui etiam minor dicitur, c. in præsentia, de probat. §. nunc admonendi, Instit. quib. alien. licet, vel non, dixi de resign. benef. lib. 3. quæst. 7. nu.
* 1. & in hoc casu * communis, & recepta
* omnium conclusio etiam in * praxi firmata est, hunc maiorem 14. an. & minorem 25. committentem confidentiam,
19 vel † recipientem beneficia in confidentiam, comprehendi sub dictis Constitutionibus, & ipsarum pœnis ligari. nam in tali ætate censetur habere capacitatem sufficientem, ex qua poterit crimi-
20 na discernere, & contraueniendo † puniri absque excusatione, l. pupillum, ff. de reg. iur. l. infans, ff. ad l. Corn. de sicar. late Igneus, in l. 1. §. impubes, num. 5. ff. ad Sylleian. Plax. lib. 1. delictorum, cap. 32. & in eadem ætate in be-
21 neficialibus † habetur pro maiori, vt dicit textus, in cap. vlt. de Iud. lib. 6. vt possit legitimam personam in iudicio exercere, aliosque actus facere, etiam absque curatore, & ibi Gl. in verbo debebit, Gemin. Anchat. & Franc. Crau, cons. 90. in primo dubio, Gigas respon. 14. num. 3. Ferret. cons. 282. communis
* * opinio, vt dixi d. lib. 3. de resig. benef. q. 7. n. 6. & cum comprehendantur sub dictis Constitutionibus Cardinales, ergo & ipsi, vt supra fuit deductum.

Secundus casus erit in minore 14. an. (præsupponendo, quod ex dispensatione Papæ possit habere beneficium Ecclesiasticum,

22 sticum, iuxta ea, quæ scripsi † de resig. benef. lib. 4. q. 9. cum ex decreto Concilij Trid. cap. 6. sess. 23. de reform. minoribus 14. non dentur beneficia) nam si iste post dispensationem recipiat in confidentiam vnum, aut plura beneficia, videtur comprehendi sub dictis Constitutionis, & verbis ipsarum prægnantibus,
23 & geminatis † positis ad includendũ omnes personas, vt tollatur omne dubium, l. balista, ff. ad Treb. Bal. in l. cũ scimus, C. de agric. & cens. lib. 11. Crau. cons. 201. n. 42. & cons. 226. nu. 6. Cephal. cons. 135. nu. 12. lib. 1. Roland. à Vall. cons. 15. num. 41. lib. 1.

Et pro fundamẽto præsuppono, quod huiusmodi dispensatio non solet concedi, nisi pauci menses deficiant. (& hoc
24 etiam de raro) quo † casu videntur absq. dubio doli capaces, DD. in l. pupillum, ff. de reg. iur. Plax. lib. 1. delictorum, cap. 32. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. quæst. 60. colum. 1. & per consequens videtur dolose, & fraudulenter prædicta beneficia in confidentiam recipere, sed dolus
25 est † delictum. l. 1. §. nunc tractemus, vers. plane, ff. de tutor. & curat. distr. l. si ex causa, §. nunc videmus, ff. de iureiur. Gloss. in l. prima, in principio, & ibi Bald. de fideiuss. tut. Ias. in l. ex ea parte, §. vlt. num. vlt. ff. de verb. oblig. Delictum
26 † venit puniendum, l. Sancimus, C. de pœn. Cephal. cons. 76. lib. primo, Paris. in Rub. ff. de op. no. nunt. numero 72. Ergo.

Quod comprobatur, quia, si iste minor nõ publicauerit resignationem beneficij
27 * † sibi factam, incidit in pœnas, vt fuit * resolutum in vna Fulginaten. prioratus, coram Puteo, 9. Aprilis 1543. vt attestatur idem Puteus, decis. 453. lib. primo, Thom. de Tan. decis. 54. manuscr. & in alia Compostellan. coram Reomano, teste Achil. de Grass. decis. 10. in tit. de restit. in integ. & late comprobaui de resign. benef. lib. 11. quæst. 4. num. 43. cum seq. Et pro hac sententia faciunt omnes rationes allegatæ in posteriori sententia.

28 Tertius casus erit, † quando alij receperunt beneficia in confidentiã, vt infantibus, aut nascituris asseruent, iuxta terminos Cõstit. Pij v. in §. multi, & duo sunt capita constituenda, primum, quando dicti minores peruenerunt ad ætatem legitimã, & prædicta beneficia, quæ asseruabantur pro ipsis, fuerunt eis resignata ab his, qui ea ad hunc effectum receperunt in confidentiam, illis hoc scientibus, vt quia eis fuit dictum, & explicatum omne negotium, & hoc casu dicendum est comprehendi sub Constitutione Pij V. illiusque pœnis, vt colligitur expresse ex §. multi, iuncto §. Sed ne quispiam. & ratio Constitutionis habet locum in tali casu absque dubio, ergo & dispositio. l. illud, ff. ad l. Aquil. l. à Titio, de verb. oblig.

Accedit propterea alia ratio, quia, cõsentiendo tunc, vt constat, per receptionem beneficij asseruati in confidentiam videtur approbare omnem tractatum,
29 ita, vt † à principio videatur committere, vt probat Gl. in l. 1. §. deiecisse, in verbo ratum habuerο, ff. de iniur. Salicet. in l. non ideo minus, num. 31. C. de ac-
30 cusat. pœna enim infertur ex eo, † quod quis delictum commissum ratificat, communis * opinio, teste Bal. in l. obseruare, §. proficisci, nu. 9. ff. de off. procons. Augustin. ad Ang. de malef. vers. & Sempronium, num. 36. & iste non solum ratificat verbo, vel solo consensu, sed etiam fa-
31 cto, † recipiendo beneficium asseruatum pro eo, quod videtur omne dubium tollere. Gloss. in clem. 1. de pœn. Plax. lib. 1. delictorum, c. 18. Curt. Sen. cons. 21. nu. 6. & communiter * alij.

Et dicitur tunc confidentiam committere, vnde ex multis capitibus videtur, vt comprehendatur. Secundum caput huius tertij casus, quia postquam peruenerunt dicti minores ad legitimam ætatem, receperunt, mediante resignatione, prædicta beneficia, vsque ad illud tempus asseruata pro eis, ignoranter tamen, vt quia de hoc nullam habuerunt scientiam, & tali capite, si loquimur de pœnis positis in dictis Cõstitutionibus respicientibus nullitatem actus, teneo comprehendi, & per consequens nihil eis fuisse translatum per dictas resignationes. quod expresse potest probari ex verbis ipsarum. nam dicit Pius Quartus? Ac interdum, vt beneficia ipsa tempore procedenti in aliquorum, tunc forsan de iure inhabilium, vel incapacium, vel nondum ad huc natorum fauorem, cedantur, seu resignentur, &c.

F 2 Et

Et Pius V. etiam num infantibus, aut nasceituris asseruentur, & postea annullantur quæcumque collationes, & dispositiones de dictis beneficijs, cum interuentu confidentiæ, statuendo, vt sint inualidæ, nullius roboris, vel momenti, nec cuiquam suffragari. ergo manifeste colligitur, circa hunc effectum comprehendi hos minores. namque si annullantur ipso iure, prouisiones beneficiorum factæ, ad hoc, vt reseruentur beneficia recepta in confidentiam incapacibus, & non natis, sequitur, quod illi, qui tempore commissæ confidentiæ erant incapaces, & non nati, si postea nascantur, & fiant habiles mediantibus resignationibus illorum, qui sunt priuati ipso iure, nullum jus possunt acquirere. nam resignans non po-
32 test plus iuris † transferre in alium, quam ipse habeat, & ideo priuatur ipso iure, non potest resignare, late has conclusiones comprobaui de resign. benef. lib. 3. quæst. 1.

Comprobo, quia, si irritantur tales prouisiones receptæ, vt incapacibus beneficia asseruentur, ergo multo magis debent annullari translationes factæ, in executionem confidentiæ commissæ. nam propter vnum quodque, & illud magis. Et quod annullatio actus posita in §. Sed ne quisquam dictæ Constitutionis Pij Quinti referatur ad omnes causas positas in §. multi, communiter * est receptum, ex traditis ex clau-
33 sula in † fine posita, vt referatur ad omnia præcedentia, cap. inquisitionis, in fine, de appell. l. talis scriptura, §. vltimo, ff. de leg. 1. l. 3. §. filius. ff. de lib. & posth. Fel. in cap. causam, quæ, col. 3. de rescr. Aret. cons. 115. Quod procedit etiam in materia odiosa. l. 1. C. de lib. præt. Baldus in l. quisquis, C. si certū peratur, Afflict. decis. 108. nū. 15. & seq. Eoq. magis, cum eadem vigeat ratio in omnibus. Abb. in c. 2. requiris, de appell. & in c. Ecclesia vestra, el 2. de elect. Anchar. cons. 65. col. 2. Crau. cons. 70. nu. 10. Socin. Iun. cons. 158. num. 49. vol. 2. Eoque magis, cum vtatur verbis id denotantibus de præterito, præsenti, & futu-
34 ro tempore. Et ratio est euidens †, vt transeat odium, & vitium criminis, ad quos transit res. Abb. in c. ex insinuatione, nu. 6. de Sim.

Accedat præterea, §. Quare nos volentes, dictæ Constitutionis Pij V. vbi iudicantur renunciationes confidentiales ex sola dimittentis intentione, quod tollit omne dubium.

Nec consideratio, quam vidi facere in quadā causa Salamātin. satisfacit, quod Constitutiones, dum loquuntur de infantibus, disponunt contra eos, qui committunt confidentiā, vt minoribus asseruētur, & quod non comprehendant, neque priuent postea retinentes talia beneficiā iā recepta in confidentiam, nam contrariū probatur ex verbis, vt supra deduxi, & ex ratione.

Minus obstat ipsorum ignorantia. nam
35 Simonia afficit nedum ignorantes, † sed etiam inuitos. cap. præsentium, 1. quæst. 5. Et regulare est, & communiter * receptum, vt ignorantia non excuset, vbi
36 adest decretū irritans. † Barbat. in clem. 1. nu. 15. de elect. Card. cons. 33. Cassad. decis. 12. nu. 5. in reg. Cancell. Butr. late cons. 43. & faciunt alia, quæ adduxi de resig. benef. lib. 11. quæst. 4. nu. 43. Hinc fi-
37 lius ignorans † non excusatur à pœna, cap. licet Canon. si pater retinuit bullas. Rebuff. in prax. in tit. de non promouen. nu. 54. dixi de resig. benef. lib 11. q. 4. num. 46.

Si vero loquimur de alijs pœnis positis in dictis Constitutionibus, scilicet inhabilitate, & priuatione obtentorum, & obtinendorum, & excōmunicatione, crederem talem ignorantem excusari à prædictis pœnis, & sub illis non ligari ratione ignorantiæ, iux. ea, quæ tradit Nauar. in Man. cap. 23. nu. 44.

Et ratio est, quia in nullo deliquerūt, præsupposita huiusmodi ignorantia. Bart. & DD. in l. genero, ff. de infamib.
38 Et actus quilibet † ex agentis intentione bonus vel malus iudicatur. D. Thom. p. 2. q. 18. art. 9. in concl. Ant. de Butr. in cap. cum ex officij, de præscr. Fel. in cap. uditis, eo. tit. sed intentio præsupponi-
39 tur † bona. Bal. in tract. de Scismat. in principio. Ergo.

Accedit, quia intentio Pij V. fuit, vt recipientes beneficia pro infantibus, sint priuati omnibus beneficijs obtentis, & obtinendis, cum sint proprie, & veri confidentiarij, nōn autem quod infantes, & nasciruri ignorantes dictam confidētiam, inhabiles sint ad alia beneficia, nam

nam hoc esset contra iuris Diuini, & na-
turalis principia, vt lex puniret innocē-
40 tes † ex delicto aliorum, Nauarr. in cap.
fraternitas, 12. q. 2.

Sed hic contigit dubitare, si Pater, qui
41 commisit confidentiam pro filio, † hoc ei
reuelet, an filius teneatur ei credere? Pręp
pos. in cap. quicunque, 1. quæst. 5. propo
nit hanc quæstionem, & refert primo opi
nionem illorum, qui voluerunt, quod sit
securus omnino, si non habet conscien-
tiam læsam, arg. l. filium, ff. de his, qui
sunt sui, vel alien. iur. si vero secus, ædi-
ficat ad gehennam, cap. vlt. de præsumpt.
cap. literas, de restit. spol. si statim non
dimittat. In dubio autem dicit Præpo-
sit. num. 1. quod contra filium præsumi-
tur, quod simulet non credere, & , quia
non est verisimile, quod Pater falsum di-
cat, arg. c. afferre, de præsumpt. Et quia
42 quis † tenetur credere parentibus, cap.
iud. qui mat. accus. poss. Accedit, quia in
his, quæ pertinent ad conscientiam, quis
43 † debet esse credulus. Hostien. in cap. of-
ficij, de pœnit. Et faciunt not. in c. per
tuas, 2. de Sim.

44 Comprobatur, quia † nullus amat filiũ
plusquam Pater, Bald. in cap. per tuas, de
probat. Ias. in l. pactum, colum. vltima,
C. de collat. Port. cons. 6. nu. 64. & cons.
150. num. 6. Soc. Iun. cons. 134. num. 43.
volum. 3. & cons. 59. num. 4 & vlt. Crau.
cons. 1. num. 2. Tiraq. in præfat. l. si vn-
quam, num. 9. cum seq. C. de reuocan.
donat. Card. Paris. cons. 106. nu. 43. vol.
45 1. & non præsumitur malum capere † cō-
silium pro eo. Bombin. late cons. 18. nu.
22. sed bonum. Alex. cons. 33. num. 4. vo-
46 lum. 4. Et consulere † animæ ipsius. Soc.
Iun. cons. 8. nu. 34. vol. 2. Port. cons. 116.
47 num. 16. ac † existimationi. Soc. Iun. cōs.
99. num. 10. & cons. 102. num. 27. volum.
primo.

Vigesimaprima Quæst. Summarium.

1 IGnorantes prohibitionē confidentiæ, nō excusantur.
2 Ignorantia iuris æquiparatur dolo.
3 Ignorantes ius dicuntur esse in lata culpa.
4 Sacerdotes scire debent Constitutiones Pontificias.
5 Non excusatur, qui ignorat, quod communiter omnes sciunt.
6 Ignorantia crassa non excusat.
7 Leges præsumuntur peruenisse ad notitiam ipsorum, quibus spectant.
8 Ignorantia non præsumitur in his, quæ quis tenetur inuestigare.
9 Error iuris non excusat.
10 Error iuris dicitur iniustus.
11 Ignorantia facti excusat.
12 Ex errore iuris non datur restitutio.
13 Ignorantes excusantur à pœna publicationis.
14 Rustici non restituuntur aduersus iuris ignorantiam.
15 Decretum irritans, ligat etiam ignorantes.
16 Nulla difficultas, vbi verba sunt clara.
17 Ignorantes prohibitionem confidentiæ, non incidunt in excommunicationem.
18 Ignorātia excusat ab excommunicatione, etiam in facto illicito.
19 Dans ignoranter pro gratia, excusatur à pœnis Constit. Gregorij xiij. de datis, &c.
20 Excommunicatio requirit contemptum.
21 Ignorans non contemnit.
22 Contemnere, quid.
23 Ignorans non habet animum delinquendi.
24 Statutum addens pœnam in facto non damnato à iure, non ligat ignorantes.
25 Decretum irritans non ligat ignorantes respectu pœnæ.
26 Excusatur à pœna ignorans qualitatem.
27 Respectu pœnæ, Constitutio non extenditur ad præterita.
28 Ignorans non consentit.
29 Committentes confidentiam per ignorantiam, puniuntur pœnis impositis in Constitutione Pij Quarti, & Pij Quinti.
30 Ignorantia in facto illicito, non est probabilis.
31 Existentes in lata culpa, non excusantur à peccato mortali.
32 Transgressio legis humanæ, obligat ad peccatum mortale.
33 In foro conscientiæ ignorans excusatur à pœnis inflictis contra confidentiarios.
34 Renunciatio facta ei, cui asseruabatur beneficiũ in confidentia, nulla.
35 Priuatus ipso iure non potest renunciare.
36 Res transit cum vitio in odium criminis.
37 Simoniacus, non est restituendus.
38 Habens beneficium ex Simonia commissa per alium, habet titulum coloratum.
39 Confidentiarius est priuatus ipso iure.
40 Priuatus ipso iure non habet titulum.
41 Priuatus ipso iure non restituitur.
42 Resignatio per Simoniam ignoranter, nulla ipso iure.
43 Non est excommunicatus, qui consequitur beneficium per confidentiam, commissam eo ignorante.
44 Ignorantes recipientes beneficia asseruata eis, non priuantur obtentis, & obtinendis.
45 Quis non punitur ex delicto alienius.
46 Simonia realis à pari procedit cum confidentia.
47 Simoniace promotus, quid amittat.
48 Ignorantes restituuntur in integrum.
49 Vitium sequitur rem.
50 Committens confidentiam ignoranter tenetur restituere fructus.
51 Priuatus non facit fructus suos.
52 Habens scientiam de confidentia commißa in suo beneficio debet statim renunciare.

53 *Priuati ipso iure tenentur dimittere beneficia.*
54 *Superueniens scientia quando faciat incidere in delictum.*
55 *Episcopus an possit dispensare cum simoniaco ignorante.*
56 *Episcopus potest in omnibus criminibus dispensare.*
57 *Episcoporum ampla potestas.*
58 *Episcopus non potest se intromittere in reseruatis.*
59 *Episcopus non potest dispensare, vbi canon imponit pœnam ipso iure.*
60 *Episcopus non potest dispensare post sententiam latam à se.*
61 *Purgatio non admittitur, vbi pœna est imposita ipso iure.*
62 *Episcopus non potest dispensare, nisi in casibus expressis.*
63 *Scientia probatur coniectura.*
64 *Ex coniunctione sanguinis, probatur scientia.*
65 *Ex cohabitatione præsumitur scientia.*
66 *Vicinus præsumitur scire facta vicini.*
67 *Habens notitiam facti, præsumitur habere ipsius rei.*
68 *Scientia vnius partis negotii, arguit scientiam totius.*
69 *Pater solet communicare filio.*
70 *Scientia præsumitur ex eo, quod solet communiter fieri.*
71 *Filius præsumitur scire testamentum patris.*
72 *Coniecturæ an concludant plusquam testes singulares.*
73 *In confidentia commissa per patrem, non præsumitur scientia filij.*
74 *Ignorantia semper præsumitur.*
75 *Delictum excludendum.*
76 *Quisque præsumitur bonus.*
77 *Factum semper trahitur ad bonum.*
78 *Cum agitur de pœna inferenda, non sufficit præsumpta scientia.*
79 *Cum agitur de alterius præiudicio, non sufficit scientia præsumpta.*
80 *In præiudicialibus consanguineus non præsumitur scire facta consanguinei.*
81 *Præsumpta scientia non habet locum in actibus, quæ solent fieri clam.*
82 *Neque in actibus factis tempore infantiæ.*
83 *Scientia probanda est plene, cum agitur de inferenda pœna.*

QVAESTIO VIGESIMAPRIMA
ARGVMENTVM.

Poenæ contra confidentiarios, an ligent ignorantes.

Vigesimoprimo, Quæro, an ignorātes comprehendantur sub Constitutione Pij V? Dupliciter potest hæc quæstio intelligi. Primo de committentibus confidentiam ignoranter, quia nesciebant illam esse prohibitam. Secundo, de recipientibus beneficium in confidentiam commissam ab alio, eis ignorantibus hoc.

* Circa primum caput,* communis conclusio est affirmatiua, vt ignorātes huius-modi Constitutionem, & prohibitionem
1 † ex hoc non excusentur, sed eo non ob-
2 stante ligentur, nam ignorantia iuris † procedens ex lata culpa non excusat delinquentem, cum æquiparetur dolo, l. magna negligentia, ff. de verb. signif. l. quod Nerua, ff. de poss. Bart. in l. prima, ff. si quis testam. lib. ius esse fuerit, ita Abbas, Ant. de Butr. Io. Andr. Imol. Felin.
* Dec. num. 23. & alij * omnes in cap. 2. de constit. Sed prædicti ignorantes dicuntur esse in lata culpa, quia omnes Curia-
3 les, & alij sciunt prædictas † prohibitiones, l. late, ff. de verb. signif. & omnes Sa-
4 cerdotes, & Clerici † scire debent. Felin. in dict. cap. 2. col. 2. sub num. 3. vers. circa primam. Nauarr. optime in cons. 8. nu. 2. de pœn. & remiss. & ideo non excusatur ille, qui ignorat id, quod communi-
5 ter † omnes sciunt, cap. vlt. qui matrim. accus. possunt, l. sed & si pupillus, §. præscribere, ff. de Iust. cap. paratus, 33. q. 1. Din. in reg. ignorantia, nu. 4. de reg. iur. lib. 6. Roman. cons. 440. num. 11. Marsil. in l. qui ignorans, num. 24. & in l. qui falsam, num. 94. ff. ad l. Cornel. de fals. late Ias. in l. error, num. 22. C. de iur. & fact.
6 ignorant. nam esset † ignorantia crassa nimis, & supina, l. nec supina, ff. de iur. & facti ignorant. Bart. in l. si cui, §. eisdē, num. 2. ff. de accusat. optime Marsil. in d. l. qui ignorans, num. 23. cum sequētibus,
7 Statuta, enim † & Constitutiones Pontificiæ præsumuntur peruenisse ad notitiā eorum, ad quos hoc spectabat. Bal. in l. leges sacratissimæ, nu. 2. C. de legib. Bart. in l. omnes populi, num. 67. ff. de iust. & iur. Card. Paris. cons. 49. num. 37. vol. 1. Guid. Pap. in tract. de præsumpt. col. vlt. num. 127. late Siluestr. in verb. ignorantia. Et regulare est, vt non præsumatur
8 ignorantia de his, quæ quis † tenetur inuestigare. Glos. & Doc. in cap. innotuit, de elect. & in cap. ad falsariorum, de fals. Grat. cons. 12. num. 39. lib. 2. Et commu-
* 9 niter * receptum est, vt error † iuris non excuset. Balb. in tract. præscript. tit. pro donat. num. 2. Ias. in l. si ante, nu. 7. ff. sol. matr. Imol. in l. iusto, nu. 5. ff. de rescrip.
10 Corn. cons. 148. lib. 3. nam dicitur † iniustus. l. numquam, ff. de vsucap. Et igno-
11 rantia † facti, non iuris excusat c. ignorantiā, de reg. iur. in 6. l. non fatetur, ff. de confes. Dec. in l. si is id quod, num. 32. ff. de iurid. om. Iud. & ex errore iuris nō dari

12 dari † restitutionem * omnes volūt Doct. Bart. in l. diuus, n. 2. ff. de re iudic. Alex. cons. 165. num. 10. lib. 6. cum alijs, vt per Sforz. Odd. de restit. in integrum, quæst. 8. art. 82. num. 39. cum seq. vbi multa deducit, & late id probaui de resign. benef. lib. 11. quæst. 13. num. 85. cum multis seq. vbi volui, ignorantes non excusari à pœ
13 na † publicationis. & nu. 93. scripsi, quod
14 nec rustici restituantur aduersus iuris † ignorantiam. Bart. in l. 1. num. 6. C. vnde vi. Alex. in l. venia, nu. 3. C. de in ius voc. Menoch. de recuper. poss. rem. quæst. nu. 21. & 22.

Et hæc cōclusio respectu pœnæ annullationis actus non habet dubium, tum ex prædictis, tum præterea, quia in dictis constitutionibus Pij iiij. & Pij v. adest
15 decretum irritans, quod ligat etiā † igno
* * rantes, ex * * receptiore sententia, cap. 1. de concess. præb. cap. dudum, eo. tit. in 6. cap. si eo tempore, de elect. eo. lib. 6. Clem. 1. de concess. præb. vbi Card. Zabarell. in 6. not. Oldr. cons. 319. Butr.
* cons. 43. Card. cons. 43. de * communi attestatus sum lib. 5. de resignat. benef. q. 6. num. 220.

Accedat, quod Pius V. annullat omnes, & quascumque concessiones, & receptiones factas per confidentiam. Ergo, ex verbis generalibus, & prægnantibus, ac decreto irritanti videtur comprehendere etiam ignorantes, & per consequēs collatio facta ignoranti, aut electio, præsentatio, vel resignatio facta in eius fauorem, est nulla, & ipso iure, vt dicitur in eadem constitutione. & in hoc nullam difficultatem existimo esse faciendam, cū,
16 verba sint † clara, l. ancillæ, C. de furt.

De alijs vero pœnis positis in dicta Constitutione Pij V. an comprehendāt, & ligent hos ignorantes, quia vidi plures dubitare, particulariter & breuiter censui examinare. Et primo, quid de excommunicatione. An ignorantes dictam constitutionem, & prohibitionem, & committentes confidentiam incidant
17 † in excommunicationem positam ibidē. & videtur negatiuè tenendum, vt in simi
* libus terminis tenuit Nauarr. in Man. c. 27. num. 274. cons. 54. num. 4. vers. quinto, de sen. excom. dum voluit, ignoran-
18 tiam excusare † ab excommunicatione imposita à Canone, vel Papa, etiam pro facto de se illicito, & allegat alios Doc. & idem Nauarr. cons. 52. nu. 4. vers. contrarium, eodem tit. de sent. excom. respōdit, dantèm aliquid pro gratia, vel iustitia in Romana Curia, excusari ab excōmunicatione prolata per Gregoriū xiij.
19 fel. rec. in sua Constitutione de datis †, & promissis, vbi innouat Bonif. viij. extrauag. 2. de sent. excom. quod etiam vo luerat idem Nauarr. cons. 47. 48. & 51. illo eo. tit. & faciunt etiam quæ probat idē Nauarr. cons. 42. eo. tit. de sent. excom.
20 Excommunicatio enim † requirit contēptum. Petr. de Anchar. in cap. 2. de const. lib. 6. Fel. in dict. cap. 2. num. 6. vers. contrarium. Archid. in cap. nullus, dist.
21 55. sed ignorans non † contemnit. Cald. cons. 11. de verb. signif. Felin. in cap. 1. n. 7. de maior. & obed. Butr. in cap. si celebrat, col. 4. de cler. excom. ministr. cum
22 contemnere, † sit voluntarie contradicere. Archid. in cap. quicumque, dist. 56. Felin. in cap. cum quidam, num. 7. de iur. iur. Ergo non incidit in excommunicationem, & de hoc videtur tex. in dicto.
* c. 2. de Const. lib 6. & ibi omnes * Doct. & faciunt, quæ in simili casu deduxi de resignat. benef. lib. 5. quæst. 6. num. 206. Secundo, dubitari cōtigit, quid de alijs pœnis impositis in dicta Constitutione, scilicet de priuatione beneficiorum obtentorum, & obtinendorum, an hi ignorantes comprehendantur. & pro negatiua, quod non ligentur dictis pœnis, facit doct. Io. Andr. in cap. 2. pen. col. de con-
23 stit. lib. 6. dum voluit pœnam † constitutionum non ligare ignorātem, cum non habeat animum delinquendi, quamuis det operam rei illicitæ, & ibi Gemin. sequitur Felin. dict. cap. 2. num. 6. in fi. vbi refert hanc partem alias sustinuisse. & cō-
24 probatur, † quia statutum addēs pœnam in facto damnato de iure communi non ligat ignorantem. Ant. de Butr. in d. cap. 2. colum. 4.
25 Accedat, quia † decretū irritans, quod ligat ignorantes, eos non ligat respectu pœnæ, cap. si beneficia, & ibi Archid. in 2. not. de præb. lib. 6. Barb. in Clem. 1. nu.
* 25. de elect. communis * opinio, vt dixi de resignat. benef. lib. 5. quæst. 6. nu. 221. præterea dans operam facto damnato, &
26 ignorās † qualitatem excusatur à pœna, cap. si quis cum matre, & cap. si quis cum duabus, & cap. quidam fornicatus, 33. quæst. 4. & constitutio, quæ alias extenditur

17 ditur ad præterita, respectu pœnæ non † extenditur, cap.nullus, dist.50. cap.quoniam, dist.47. Et quia non potest concurrere consensus etiam interpretatiuus, vt obligetur ad pœnam, Innoc. in cap. in
28 nostra, de iniu. cum ignorans † non consentiat. cap.cum olim, de re iudic.

Et quia non adest tali casu huiusmodi consensus, ideo & ita videtur firmare Nauarr. in Man. dicto cap.27. n.274.

Sed, his non obstantibus, affirmatiua opinio mihi probatur, vt illis pœnis, sci-
29 licet priuatione † beneficiorum obtentorum, & obtinendorum priuentur committentes cõfidentiam per ignorantiam prohibitionum, & dictarum constitutionum. quam opinionem in indiuiduo videtur firmare Bart. post Cin. in l.1.col.8. vers.2. Quæro, C de summ. Trin. Abb. in c.à nobis, & ibi Soc. sen. de sent. excom. col.pen. Petr. de Anchar. in cap.1. quæst. 12. de constit. Imol. & alij * omnes in d.c. 2. de constit. vbi Dec. num. 35. dicit hãc opinionem esse veriorem in iure, & allegant plures rationes, & ea videtur maxime concludere, quia ignorantia huiusmodi non est probabilis, cum attentaue-
30 rit † factum damnatum, l. vulgaris, §. si quis, ff. de furt. l. scientiam, §. qui cum aliter, ff. ad l. Aquil. & debuerat ante cogitare, iuxta id, quod signanter considerat Sum. Pont. in cap.vlt. de homicid. in 6. alia enim daretur causa committendi confidentias, & deludendi præfatas constitutiones, & ideo prædicta via non erit aperienda. & ad contraria possumus de facili respondere. Et primo ad doctrinã Io. Andr. quæ loquitur de ignorãtia probabili, vt potest videri. & in casu nostro nequaquam poterit dici. ita Dec. in d.c. 2. nu.35. sed potius crassa, Gloss. in l. municipali, ff. de decret. ab ordin. facien. Abb. cons. 35. in fi. lib. 1. Dec. in cap. ad hæc enim, 33. de postul. prælat. Nec obstat doctrina Ant. de Butrio. nam, vltra quod non est recepta, contrarium est verius, vt dicit Dec. dicto cap. 2. numero 35.

Nec obstat, quod dicitur de decreto irritanti, cum illa conclusio non procedat in factis damnatis, & illicitis. Minus obstant cap. si quis cum matre, & cap si quis cum duabus, allegati à Fel. quia illa iura nihil dicunt de ignorantia. quod animaduerrit Dec. d. cap.2. nu.35. vers. moderni. Nec etiam obstat, quod dicetur fuit, quod ratione pœnæ ignorantia excusar à Constitutione, quæ trahitur ad præterita. nam tunc ignorantia est multũ probabilis; cum nihil potuerit imputari. Nec etiam obstat defectus consensus, vt non possit obligari. nam, ex quo dat operam rei illicitæ, reputatur consentire, etiam in eo, quod sequitur præter eius intentionem. Doct. in cap.vlt. de homicid. lib. 6.

Nec præterea excusantur dicti ignorantes, cum sint in lata culpa, à peccato
31 mortali, vt videtur cõcludere † Nauarr. cons.50. num.4. de sent. excom. vbi vult, ignorantem excusari ab excommunicatione, non autem à peccato. Idem Nauarr. in Man. cap.23. num.45. cum seq. cũ
32 † trãsgressio legis humanę obliget ad id, Caiet. 2. 2. quæst.186. art.9. col.4. Henr. Bot. de Synod. par.3. art.1. nu. 270.

33 In foro autem conscientiæ † credimus ignorantem excusari à pœnis, vt consuluit Nauarr. de extrauag. Greg. xiij. de datis, & promiss. cons.51. de sent. excom. Idem Man. cap.27. nu.274. cum seq.

Circa secundum caput de recipientibus beneficia in cõfidentiam commissam ab alio eis Ignorantibus, quod potest primo exemplificari, quando beneficia asseruabantur pro quibusdã incapacibus, quibus effectis habilibus, fuerũt eis dicta beneficia resignata ab his, qui habuerant in confidentiam. Secundo, quando pater, frater, vel alius consanguineus commisit confidentiam, procurando, vt beneficiũ conferatur ei, aut resignetur, promittendo fructus, vel dispositionem beneficij, quando resignans voluerit, faciendi sunt tres casus. Primus, an hi ignorantes ligentur pœna annullationis actus, vt resi-
34 gnatio, vel collatio † sit nulla, & in hoc * recepta, & practicata * sententia est affirmatiua, actum fuisse, & esse nullum, primo ex decreto irritanti posito in dictis Constitutionibus, quod ligat etiam penitus ignorantes quo ad nullitatem actus, Cassador. decis.3. num.1. & decis.12. super reg. Cancell. Card. in Clem.1. in 18. quæst. & Barbat. nu.25. & omnes * alij, vt supra dixi.

Secundo, ex Constitutione Pij V. in §. multi, vbi considerarur huiusmodi casus, & dicit esse resignationem confidentialem etiam ex sola dimittentis intentione

tione, quam presupponimus hoc casu.

Tertio, quia, postquam prædictæ Constitutiones dixerunt, cōfidentiam esse accipere beneficia, illaque asseruare pro inhabilibus, vel alijs, vt patet in Constitutione Pij iiij. in S. interdum, & in Constitutione Pij V. in S. plerisque, in odium delecti, annullant quascumque collationes, & dispositiones de dictis beneficijs, cum interuentu confidentiæ, & volunt es se nullas, & inualidas, nulliusque roboris, vel momenti, nec cuiquam suffragari, & loquuntur per verba futuri temporis; ideo ex resignatione nihil potuerunt acquirere.

Quarto, comprobatur, quia illi confidentiarij, à quibus beneficia habuerunt, vel per collationem, ob dictum crimen, erant priuati collatione, vel per resignationem, & etiam erant priuati ipso iure, ob hoc. & communis * est conclusio, priuatum ipso iure non posse resignare, & re
35 signando † nihil transferre, vt latè scripsi de resignat. benef. lib. 3. q. 1. & in odium criminis ad quoscumque transit res, tran
36 sit cum † vitio, Abb. in cap. ex insinuatione, nu. 6. de Simon. & ideo alias fuit resolutum in Simonia, in * vna Firmana Parochialium, 10. Decembris 1538. coram Aquen. quod, si resignans habuit pecuniam pro resignatione, quamuis id ignorauerit resignatarius, quod nihilominus
37 ipse resignatarius † nō acquirat, nec etiā titulum coloratum, & ideo, si spolietur, non erit restituendus, vt attestatur Sarn. de trien. quæst. 12. col. 5. ex dictis Innoc. in cap. cum vniuersorum, de rerum permut. Rot. decis. 7. de renunc. in antiq. ad quod etiam vide Doct. Innoc. Card. Butr. Abb. & alios, in cap. nisi cum pridē, de renunc. Redoan. de Sim. par. 4. c. 12. Rebuff. de pacif. poss. num. 441. vbi quærunt, an habens beneficium per Simoniā commissam ab alio, habeat titulum coloratum, & gaudeat reg. de triennalis: &
38 concludunt † affirmatiue. quod ego in confidentiario ignoranter non admitterem, sed tenerem contrarium, cum per dictas Constitutiones, inducendo vt supra, fit priuatus † ipso iure. Collect. in cap. in quibus, col. 1. de pœn. Abb. & alij in cap. accepta, de rest. spol. Fel. in cap.
39
1. col. 13. de constit. & priuatus ipso iure
40 nullum habet † titulum, vt est communis, * vt late probaui de resignat. benef. dict. quæst. 1. lib. 3. num. 54. 55. cum sequen.
41 & nō † restituatur si fuerit spoliatus, Rot. decis. 3. de rest. spol. in nou. Rip. in l. naturaliter, S. nihil commune, nu. 92. ff. de acquir. poss. Moedan. decis. 15. cum alijs citatis per Menoch. de recup. poss. rem. primo, num. 330. Et huiusmodi actus erit nullus ipso iure, vt colligitur ex præfatis Constitutionibus Pij iiij. & Pij v. ita
42 collatio, præsentatio, vel resignatio † per Simoniam etiam ignoranter est nulla ipso iure, Abb. in cap. pen. col. 1. de elect. Sarn. de trien. quæst. 12. Couar. reg. peccatum, S. 8. num. 7. 2. par. quāuis Nauar. cons. 60. num. 5. teneat contrariū ex pluribus argumentis.

Secundus casus, an hi ignorantes ligentur sententia excōmunicationis im-
43 posita per dictas † Constitutiones. Negatiue dicendum erit, ex his, quæ tradit Nauarr. in Man. cap. 27. num. 274. cum seq. & cons. 42. 47. 52. & 54 de sent. excomm. & dixi supra, nam hoc non habet dubium, & Doct. * communiter concordant, &c. & in Simoniaco hoc expresse tenet Nauarr. cōs. 60. nu. 2. 2. vers. pro contraria, de Simon.

Tertius casus, an recipientes benef. per confidentiam commissam ab alio eis ignorantibus, ligētur alijs pœnis positis
44 in dictis Constitutionibus, scilicet † priuatione obtentorum, & obtinendorum: Et existimo negatiuam opinionem esse
** veriorem, & ** receptiorem, & colligitur ex Nauarr. cons. 65. 66. num. 3. num. 1. & cons. 8. de Simon. Et primo, facit, quia esset contra ius naturale, ac diuinum, vt quis ex delicto cōmisso ab † alio, eo ignorante puniatur obtentis, & obtinendis, vt late probat Nauarr. in c. fraternitas, 12. quæst. 2. Secundo, quia Constitutiones Pontificiæ, quæ obligāt post tempus ibi præfixum, & post promulgationē, minime obligant ignorantes, vt defendit Nauar. in Man. cap. 23. num. 44. & diximus supra, Ergo.

Tertio, quia decretum irritans non ligat ignorantes respectu pœnæ impositæ in illa lege. Gemin. in cap. si Apostolica, col. pen. de præb. in 6. communis * opin. vt per Gabriel. de Clausul. concl. 3. num. 8.

Quarto, comprobatur ex eo, quod statuitur in Simonia reali, quę quantum ad priuationem ipso iure, & priuationē obtentorum,

46 tentorum, & obtinendorum,† à pari procedit cum confidentia. Extrauag. cum detestabile, de Sim. Cassad. decis. 5. de constit. & decis. 1. de Sim. nam simonia-
47 niace † prouisus, seu promotus, eo tamē ignorante est inhabilis ad illud beneficium, & suspensus quoad illum ordinem, super quo interuenit Simonia eo ignorante, non autem priuatur obtentis, & obtinendis, neque suspenditur ab alijs ordinibus rite receptis, Innoc. in cap. de Sim. in principio de Sim. & ibi Host. in vers. in alijs autem ordinibus, Io. Andr. in vers. in alijs. Anchar. sub num. 2. Butr. vers. in alijs, Abb. sub num 7. Felin. sub nu. 4. vers. alia autem, idem Abb. in cap. per tuas. el secundo, num. 6. eo. tit. Redoan. in tract. de Simon. par. 4. cap. 16. à nu. 11. vsque ad finem, & communiter * alij omnes idem volunt.

Nec cōtrarium voluit Pius V. in dicta Constitutione, dum considerar confidentiam pro nasciturís, & inhabilibus. nam verba, & mens eo tendunt, vt recipientes pro inhabilibus beneficia in confidentiā priuentur omnibus suis beneficijs, & inhabiles sint ad alia obtinenda, quia dicūtur confidentiarij, non vero quod incapaces sunt, ignorantes dictam confidentiam sint inhabiles ad obtinenda alia beneficia. nam id esset contra iuris diuini, & naturalis rationem, ac contra omnia iura. & cum hic casus euenisset, ita vidi consultum per excellentissimos I. V. D. plurium Ciuitatum Italiæ, & Hispaniæ, vt hoc annumeretur inter alia priuilegia ignorantiæ facti, quæ etiam tribuit
48 † iustam causam restitutionis in integrū. Bart. in l. 1. §. si quis, ff. de itin. act. priuat. Fulgos. in l. si sic, ff. quemadmodum seru. amittatur. Alex. cons. 169. nu. 10. lib. 2. Loffred. cons. 16. nu. 10. Cuman. cons. 47. num. 4. Barbat. cons. 9. num. 3 & 4. lib. 1. Gozad. cons. 56. num. 10. communis vt attestantur Alex. cons. 51. num. 10. lib. 5. & cons. 77. num. 6. lib. 6. Grat. cons. 91. num. 53. lib. 1. Ruin. cons. 26. nu. 19. & 32. lib. 2. Et alia ratio viget in beneficio, super quo cōmissa fuit confidentia, vt illo priuetur, quamuis eo ignorante id factum fuerit, cum vitium sequitur
49 † rem. Abb. in cap. ex insinuatione, n. 6. de Sim. & alia in alijs, in quibus nullum vitium consideratur.

Quartus casus examinandus, an hi recipientes ignoranter beneficia per confidentiam ignoranter commissam ab alio teneantur restituere fructus perceptos ex illis beneficijs? Omissis, quæ possent ad-
50 duci, affirmatiua opinio est verior, † quā in accipiente beneficium per Simoniam commissam ab alio eo ignorāte tenet D. Thom. 2. 2. quæst. 100. art. 6. ad tertium, & alij relāti in primo casu huius secundi capitis. & illam deduco, tum ex verbis dictæ Constitutionis Pij V. in §. Sed nec quisquam, ibi, nec non fructibus, intelligendo, vt referatur ad nullitatem actus, quæ nullitas habet locum non obstante huiusmodi ignorantia, tum etiam ex ratione, quia, cum sit priuatus eo beneficio ipso iure, vt supra in dicto primo casu
51 comprobaui, non potest fructus † suos facere, vt per Caputaq. decis. 111. par. 2. late per Tiraq. in l. si vnquam, in verbo reuocatur, nu. 446. C. de reuoc. donat. Nec obstat, quod in Simonia contrarium voluerit Nauarr. cons. 60. nu. 5. vers. tertio, quod auctoritas, de Sim. Nam idem Nauarr. cons. 61. n. 7. eo. tit. videtur recedere ab eo, quod antea scripserit.

Sed dubium est, quid debeant facere huiusmodi recipientes beneficia per confidentiam commissam ab alijs eis ignorantibus, cum habuerint scientiam de hoc. omnes * Doct. volunt, superueniente sciē-
52 tia † debere statim dimittere illa beneficia. D. Thom. 2. 2. quæst. 100. art. 6. ad 3. Abb. in cap. pen. in 1. & 2. not. per illum tex. de elect. & in cap. nobis, 1. not. de Iur. patron. Præposit. in cap. quocumque, num. 1. 1. quæst. 5. cum alijs, vt per Sarn. dict. quæst. 12. de trienn. num. 8. vbi refert hanc conclusionem approbasse * Rotam in vna Messanen. Cappell. de mense Maij 1566. coram Vortio, Nauar. cons. 11. num. 1. & cons. 15. nu. 6. & cons. 21. num 5. & cons. 60. num. 3. & 61. num. 1. & 65. num. 2. & cons. 73. in tit. de Sim. & * communiter alij omnes id volunt, &
53 regulare est, vt priuati † ipso iure teneantur dimittere beneficium. Abb. in cap. extirpandæ, §. vero, col. 8. vers. ex his, de præben. Ruin. in cons. 4. num. 11. lib. 5. communis opin. teste Alphon. Hoied. de incompat. benef. par. 1. cap. 13. num. 61. dixi de resignat. benef. lib. 3. quæst. 1. nu. 58. quod subtiliter potest deduci ex dicta Constitutione Pij V. §. Sed nec quisquam, ibi, intercedente hoc confidentię

vitio

vitio receperunt, ac retinent, nisi statim ad se reuersi, & resipiscentes celeri dimissione sibi prospexerint, &c. inspecta enim ratione horum verborũ, colligitur, quod ignorantes post habitam scientiam confidentiæ commissæ in beneficio quod obtinent debent prouidere cum celeri dimissione illius beneficij, ne incipiant ligari illis pœnis, vt in his terminis voluit Nauarr. in Sum. cap. 23. sub num. 100. in fin. verſ. noto 10. Hinc est, quod in delictis
54 superueniens scientia sufficit † ad incursum pœnæ, nisi statim delictum illud purgetur. l. sed & si lege, §. de eo autem, ff. de petit. hered. Anchar. in cap. si beneficia, num. 2. verſ. 30. 3. not. de præb. in 6. Roman. conſ. 329. num. 5. Salicet. in l. qui contra, sub num. 1. C. de inceſt. nupt. & in l. 1. C. de falſ. monet. Bellam. deciſ. 555. Crauett. conſ. 237. col. pen. & in terminis de Simonia videtur tex. cũ ibi not. in c. ex insinuatione, de Sim. vbi Gl. Abb. num. 7. & alij.

Rursus dubium est, de quo sæpius fui interrogatus, an cum hoc recipiente beneficium per cõfidentiam commissam ab alio eo ignorante possit Episcopus dispẽ-
55 sare? Pro affirmatiua † ponderatur tex. in c. pen. de elect. vbi inquit Gregorius IX. quod reprobata electione propter simoniam commissam electo ignorante, & ratum non habente, Episcopus cum eo super prælatione, ad quã fuerat electus, illa vice non potest dispensare, subdit, quamuis circa eum, qui ignoranter recepit simplex beneficium per Simoniacã prauitatem, post liberam resignationem Episcopi dispensatio toleretur, & ibi Glos. communiter recepta in verbo illa vice Episcopum in tali Simonia non posse dispensare in dignitatibus, posse autem in simplicibus beneficijs. Abb. Ant. de Butr. Zabar. Imol. & alij omnes Card. Alexan. in c. 1. n. 11. 1. q. 5. Innoc. in c. nobis, de Sim. & in facti cõtingentia respondit Nauarr. conſ. 61. n. 5. de Simon.

Secundo comprobatur, quia Episco-
56 pus potest † in omnibus criminibus dispensare, nisi contrarium reperiretur expressum, & tenuerunt Collect. Tancred. Goffred. Host. Innoc. Io. Andreas, & Io. de Lignano in cap. at si clerici, §. de adulterijs, & ibi refert Abb. num. 4. de Iudic. Archid. in cap. licet canon, de elect. lib. 6. & est * * magis communis opinio, vt attestatur Glos. in dicto §. de adulterijs, & in
57 c. minor, dist. 50. cum latissima sit † potestas Episcoporum, c. 1. de off. ord. lib. 6.

Sed mihi contraria sententia probatur, vt tali casu Episcopus non possit dispensare, & moueor ex eo, quod Pius V. circa huiusmodi causas tollit iurisdictionem Ordinarijs, vt dicam suo loco, & imponit pœnam ipso iure, ac sibi reseruauit absolutionem ab excommunicatione, ex
58 ipso expresse colligitur, Episcopum † nõ posse amplius se intromittere, vt colligitur ex dictis per Io. Andr. in cap. 1. de sup pl. præl. negl. & ibi Gemin. in 4. col. Card. in clem. 2. de vita & honestat. cleric. & * communis est conclusio, vt Episcopus
59 non possit dispensare, † vbi Canon impo nit pœnam ipso iure. Archid. in cap. licet canon, de elect. lib. 6. Sequitur Felin. in dict. cap. at si clerici, §. de adulterijs,
60 num. 4. de iudic. vbi dicit, † quod, sicut Episcopus nõ potest dispensare post sententiam à se latam super pœna, cap. idoneo, 2. quæst. 7. l. diui fratres, ff. de pœn. Ita fortiori ratione, cum lex imponit pœnam ipso iure, quia tunc trahit secũ exe-
61 cutionem, vt non admittatur † purgatio Canonica, etiam vbi alias admitteretur, Gloss. in Clem. ne in agro, §. primo, in verbo ipso facto, de stat. monach. quam allegat Bal. in auth. habita, C. ne fil. pro patr. ex quo argumento potest tolli, quod in contrarium allegabatur, d. cap. pen. de elect. lib. 6.

Non obstat secundũ, quia multi Doct. dant regulam negatiuam, vt Episcopus
62 non possit dispensare, nisi † in casibus a iure expressis, vt per Abb. d. §. de adulterijs, num. 4. & ibi late hanc opinionem comprobaui, & esto, quod id sit verum, non habebit locum in casu nostro, cum videatur Pius V. eis tollere hanc potestatem per dictam Constitutionem.

Quæro, iuxta terminos quæstionis pręcedentis, Pater commisit confidentiam, vt beneficium asseruaretur pro filio tunc minori, vel alias detur filio eidem, an secuta postea renunciatione in fauorem ipsius filij effecti maioris, facta ab eo, qui recepit, vt asseruaret, præsumatur scientia ipsius filij ad effectum, vt possit puniri in foro exteriori, vt confidentiarius verus, & priuari etiam obtentis, & declarari inhabilis ad obtinenda alia, vel ignorantia, vt priuetur dumtaxat eo benefi-

cio,

clo, super quo commissa fuit huiusmodi confidentia.

Quod præsumatur scientia, primo facit, quia scientia † probatur coniecturis,
63 Abbas cons. 81. in fin. lib. 1. Bal. cōs. 392. num. 1. lib. 1. Alex. cons. 187. num. 3. lib. 2. Corn. cons. 85. num. 12. lib. 3. Riminal. sen. cons. 461. num. 5. lib. 3. Card. Paris. cons. 91. num. 47. vol. 2. & cons. 57. n. 15. cum seq. vol. 4. Crauet. cons. 193. num. 6. Natt. cons. 231. num. 1. & 2. lib. 1. Panci rol. cons. 130. num 9. Butr. decis. 121. lib. 2. Borg. decis. 36. num. 27. communis opinio teste Soc. iun. cons. 116. nu. 42. vol. 1. & hic plures extant coniecturæ, ex qui bus colligitur huiusmodi sciētia filij, prima coniunctio maxima sanguinis omnes
64 alias superans † inter patrem, & filium, cap. contradicimus, §. auctoritate, 3. q. 3. Gloss. in cap. super eo, el secundo, de te stibus. Tiraq in tract. de iure primogen.
* q. 40. num. 29. & communiter * est receptum ratione sanguinis præsumi sciētiā. l. octaui, C. vnde cognati, l. si vicinis, C. de nupt. l. consensu, §. supra plagijs, C. de repud. Anchar. cons. 170. colum. vlt. Bal. cons. 295. col. 1. lib. 2. Crauett. cons. 26. num. 3. Corn. cons. 85. num. 12. lib. 3.

Secunda cohabitatio patris & filij, in eadem domo; ex qua cohabitatione om-
65 nes volunt † præsumendam scientiā. Bal. in l. quicumque, num. 2. ff. locat. & cons. 392. col. 2. lib. 1. Abb. cons. 19. lib. 2. Arer. cons. 290. col. 4. Anchar. d. cons. 170. col. vlt. Bellam. cons. 46. nu. 17. late Decian. cons. 10. num. 85. 86. cum sequen. lib. 1. & cons. 24. nu. 46. eo. lib. 1. latissime Boccius cons. 47. nu. 24. cum seq. Ruin. cons. 50. num. 17. lib. 1. Roland. a Vall. cons. 52. num. 13. lib. 1. & cons. 90. nu. 25. lib.
66 2. nam si † vicinus præsumitur scire facta vicini, Alex. cons. 23. col. 2. lib. 5. Soc. sen. reg. 220. fall. 6. Crauett. de antiq. temp. pat. 4. §. materia, num. 62. & cons.
* 148. num. 5. & * communiter alij omnes, ergo eo magis cohabitantes, qui cum præsumantur habere notitiam facti, præ-
67 sumuntur etiam habere † sciētiam ipsius rei, & qualitatum. Ias. in l. qui Romę, §. duo fratres, num. 108. ff. de verb. oblig. Ruin. cons. 14. num. 6. lib. 3. Paris. cons. 52. num. 21. vol. 4. Coras. in l. admonendi, num. 190. ff. de iureiuran. & scientia
68 † vnius partis negotij arguit sciētiam totius. l. non est ferendus, vbi Bart. ff. de transact. Abb. cons. 18. nu. 3. Soc. sen. reg. 176. Sfort. Odd. de restit. in integr. q. 8. num. 70. Tertia ex eo, quod communiter
69 accidit. nam, quod facit Pater, solet † communicare filio. Soc. sen. cons. 31. incip. prosequendo, in 4. colum. vers. vnde quamuis pater, vol. 1. Barbat. cons. 10. col. 1. lib. 2. cum alijs, vt per Felin. in c. 1. col. 2. de Magist. Alciat. in l. in suis, n. 10. ff. de lib. & post. nam in simili, ab eo,
* quod potest * communiter fieri, præsumi-
70 tur scientia scripturæ, † probato quod fuerit penes illum. l. non est ferendus, ff. de transact. Dec. cons. 328. col. 3. Card. Paris. cons. 100. nu. 87. volum. 1. Crauet. cons. 193. num. 7. Quarta, & vltima erit coniectura, quia, si filius præsumitur scire negotia patris, & in particulare testamentum paternum, præsupposito quod
71 fuerit domi, tempore quo fuit † conditū, Bal. cons. 392. num. 5. lib. . & cons. 296. lib. 2. Abb. cons. 9. col. 1. lib 2. Paul. de Castr cons. 94. col. 2. lib. 2. Aret. cons. 15. ad fin. ita & eius rei, quæ tendit ad eius vtilitatem, vt videntur fere dicere in pro posito nostro, Roman. cons. 290. Soc. sen. cons. 264. num. 9. lib. 2. Dec. cons. 136. n. 12. Roland. à Vall. cōs. 52. lib. 1. Mascard. de probat. conclus. 1293. num. 18. & hæ coniecturæ videntur magis concludere, quam si hoc constaret per testes singula-
72 res, qui id † probarent. Butr. decis. 121. lib. 2. & plus quam si constaret per famā, quæ etiam sufficeret, cap. vlt. dist. 16. Ias. in l. is potest, num. 73. ff. de acquir. possess. Alex. cons. 177. num. 8. lib. 2. Paris. cons. 72. num. 26 volum. 2. Cephal. cons. 314. num. 28. lib. 3. & * omnes alij.

His tamen non obstantibus, contra riam opinionem in facti contingentia fir
73 maui, vt non † præsumatur scientia filij in confidentia commissa per patrem.

Primo ex regula vulgari, & commu-
* ni, * vt ignorātia semper præsumi debeat,
74 donec † contrarium non probatur. l. si tu tor petitus, vbi Not. Bal. C. de peric. tut. c. præsumitur, de reg. iur. in 6. l. verius, & ibi Glos. ff. de probat. Bart. in l. is potest, num. 18. ff. de acquir. hered. Roman. cons. 54. post num. 3. Soc. sen. reg. 175. Paris. cons. 65. in fi. vol. 3. Rot. decis. 6. de iure patr. in nouis. Bellamer. decis. 562. eoque maxime in casu quæstionis
75 nostræ, vt delictum † excludatur, arg. l. merito, ff. pro soc. late Marsil. cōs. 2. col. 1.

Crauett.

Crauet. cons. 18. col. vlt. Alciat. de præsumpt. 3. reg. præsumpt. prima, cum quisque † præsumatur bonus. c. vnico, de scrutin. in ordin. fac. Barbat. cons. 77. in prin. lib. 4. Socin. sen. consil. 82. in princ. lib. 2. Et ideo regulare est, vt factum, quod
76 potest trahi ad bonum, † & malum, ad illicitum, & licitum, trahatur, & interpretetur bonum, & licitum. Alex. cons. 125. col. 4. in fine lib. 4. Soc. iun. cons. 83. col. 1. lib. 2. Io. Andr. in c. nauiganti, de vsur.
77 * communis opinio, vt late per Gabriell. de malef. conclus. 2. col. 1. & seq. Cephal. cons. 75. nu. 7. lib. 1. & hoc in materia simoniæ scribit Ferret. cons. 375. lib. 2. & in materia confidentiæ Caputaq. decis. 202. num. 5. par. 1. qua propter debemus præsumere pro non delicto, quod scilicet ignorauerit.

Secundo, quia non sufficit præsumpta scientia (de qua in quæstione nostra) cum
78 agitur de † pœna inferenda. Rot. decis. 21. de dol. & contum. in antiq. Felin. in c. quoniam frequenter §. porro, col. antepen. vt lit. non contest. Ruin. cons. 66. nu. 18. lib. 3. Ripa respon. 17. nu. 6. vsque ad fin. tit. de rescr. Sarn. de ann. q. 48. in fine. Crescent. decis. 193. in manuscriptis. Cephal. cons. 720. nu. 17. lib. 5. Cassad. decis. 2. nu. 4. de pœn. & commu
* niter * alij Doct. Ergo cum Constitutiones Pij iiij. & Pij v. imponant pœnas grauissimas, concludendum est, huiusmodi scientiam non suffragari ad prædictum effectum.

79 Tertio, quia neque sufficit scientia † præsumpta, cum agitur de alterius præiudicio, & post alios late deducit Simon de Præt. cons. 199. nu. 36. Bet. cons. 68. nu. 86. lib. 1. Bald. in c. cum contingat, nu. 6. de rescr. Butr. decis. 149. lib. 1. Paris. cons. 23. nu. 24. vol. 1. Crauet. cons. 193. nu. 8. Cassad. decis. 2. nu. 4. de pœn. Butr. decis. 6. de publ. in manuscriptis. Moedan. decis. 160. & 196. etiam in manuscriptis.

Ideo scribit Natt. cons. 162. num. 4. in fin. quod consanguineus, & vicinus non
80 præsumitur scire facta † consanguinei, & vicini in præiudicialibus, scilicet in successionibus in ius alterius. nam tunc cessat, quod dicit Bal. per illum tex. in l. de tutela. C. de in integr. restit. Balb. de præscript. par. 4. q. 29. num. 8. Beninten. decis. 69. nu. 5. & decis. 21. num. 7. At hic agitur de magno præiudicio alterius. Ergo.

Quarto, quia neque habet locum præsumpta scientia in actibus, qui solent
81 fieri clam † Abb. consil. 25. numero 15. sicuti neque in actibus momentaneis. Castr. in l. prima. numero 21. ff. si cert. petat. neque in actibus factis tempore,
82 quo † quis erat infans. Cephal. consil. 720. num. 4.

Ex quibus patet responsum ad allegata in contrarium.

Quinto, ex dicto Nauarr. consil. 65. num. 3. versi. 4. de simon. vbi negat scientiam filij in hac materia simoniæ ex facto patris, scilicet solutione cuiusdam tritici. nec obstat constitutio Pij V. cũ non probata scientia, simus extra casum dictæ constitutionis.

Et eo magis procederet hæc conclusio, si constaret de bona fama, & vita filij, & si probarentur aliquæ aliæ circumstantiæ. Et actor admittitur ad probandum huiusmodi scientiam, quæ, cum hic tra-
83 ctetur de inferenda † pœna, esset probanda plene. Cephal. d. consil. 720. col. 2. cum omnibus qualitatibus, gloss. in c. concertatione de appellationibus in 6. Alex. cons. 114. num. 4. lib. 1. Aret. consil. 68. num. 2. in fin. Bald. cons. 41. num. 5. lib. 1. Ruin. consil. 1. per totum. & præcipue in 4. lib. 5. Natt. consil. 456. num. 18. lib. 2.

Infitiari tamẽ minime potest, ex hoc filium esse valde indiciatum. In foro conscientiæ autem inspicienda veritas, ad effectum, vt excusetur, vel ne, & pariter ad effectum excommunicationis.

Vigesimæ secundæ Quæstionis Summarium.

1 *MEDIATOR simoniæ est simoniacus.*
2 *Mediator delicti dicitur delictum committere.*
3 *Statutum de committente delictum comprehendit mediatorem.*
4 *Mediator in contractibus vsurarijs tenetur ad restitutionem.*
5 *Agentes, & consentientes pari pœna puniuntur.*
6 *Mediatores pœna infamiæ notantur.*
7 *Mediator confidentiæ incidit in excommunicationem.*

 8 *Media-*

8 Mediator, ad hoc, vt quis dicatur, non requiritur munus.
9 Mediator confidentiæ committit confidentiam.
10 Mediator confidentiæ non priuatur obtentis, & obtinendis.
11 Pœna habet locum in casibus expressis.
12 Pœna imposita contra facientem non comprehendit consentientem.
13 Pœna contra dantem licentiam malefaciendi non extenditur ad vtentem illam.
14 Pœna contra contrahentem non comprehendit consulentem.
15 Dans intercessori, vt procuret sibi beneficium, quomodo puniatur.
16 Excommunicantur dantes aliquid pro gratia.
17 Auaritia est prohibita omni lege.

QVAESTIO VIGESIMASECVNDA.

ARGVMENTVM.

Qua pœna puniatur Mediator simoniæ, & confidentiæ.

VIgesimosecundo, Quæro, an Mediator confidentiæ includatur sub pœnis appositis per Pium Quartum, & Pium Quintum in eorum Constitutionibus contra Confidentiarios? Duo capita censeo esse constituenda. Quorum primum erit circa excommunicationem. Secundum circa inhabilitatem in beneficijs obtentis, & obtinendis. Quo ad primum omissis superfluis, conclusiue procedendo, concludo, mediatorem confidentiæ incidere in excommunicationem, idque ex eo, quia me-
1 diatores simoniæ sunt † simoniaci, & in excommunicationem incurrũt. c. si quis Episcopus, 1. q. 1. vbi imponit pœnam aduersus Episcopos ordinantes per pecuniã, subdit, si quis vero mediator tã turpibus, & nefandis datis, vel acceptis extiterit, & ipse siquidẽ Clericus fuerit, proprio gradu decidat, si vero laicus, aut monachus anathematizetur. & ibi gl. & alij c. vlt. 1. q. 3. extrauag. 2. Pauli 2. incip. Cum detestabile, in tit. de sim. in extra. commu. in §. statuentes præterea, quod vniuersi, & singuli etiam præmissis dignitatibus præditi, qui quomodolibet dando, vel recipiendo simoniam commiserint, aut quod illa fiat, mediatores extiterint, seu procurauerint, sententiam excommunicationis incurrant, a qua nisi a Romano Pontifice pro tempore existente non possint absolui, præterquam in mortis articulo constituti. Et hoc expresse volunt Io. Carafa de simon. nu. 96. Redoan. de sim. p. 4. c. 10. num. 37. cum seq. Nauarr. in Man. c. 23. sub num. 106. vers. ad quintum. Idem Nauarr. cons. 59. tit. de sim. Et ratio est, quia mediator
2 criminis dicitur ipsum delictum † committere. c. mediatores, & ibi Geminian. Franc. & alij in principio de testibus, lib. 6. inducẽtes ad statutum de committen-
3 te delictum, vt † includatur mediator, ad not. in cap. 1. de off. deleg. cap. sicut dignum, de homic. c. nuper, & c. quantæ præsumptionis, de sent. excom. Beneuen. in trac. de proxenetis, p. 3. nu. 36. & ideo proxeneta, seu mediator in contractibus vsurarijs potest dici vsurarius,
4 & mortaliter peccat, † ac in subsidium tenetur ad restitutionem, Gl. in l. sciente, ff. de parricid. Bar. in l. 1. §. incidit. ff. ad Turpil. Franc. d. c. mediatores, sub nu. 2. in princ. col. 2. D. Antonin. in Sum. p. 2. tit. de vsur. num. 15. & seq. & par. 3. cap. 6. num. 8. Caiet. in Summa verbo vsura mentalis, Roman. sing. 385. Marsil. sing. 181. Ioan. Bapt. Lup. de vsur. in comment. 3. in primo not. nu. 26. & tri-
5 tum est, † vt agentes, & consentientes pari pœna puniantur. cap. notum, 2. q. 1. cap. facientes, dist. 86. cap. 1. de off. deleg. vbi glos. in verbo pari, Dec. & communiter alij omnes. Hinc isti mediato-
6 res pœna † infamiæ notãtur, c. si quis prębendas, prima q. 3. vbi glos. dicit, huiusmodi pœnam esse perpetuam, & glos. in c. si quis Episcopus, verbo mediator, 1. q. 1. & ob id non recipiuntur ad testimonium. c. veniens, de testib. cap. primo eod. tit. lib. 6. vbi excipiuntur casus. Redoan. in eod. tract. de simon. par. 2. cap. 26. num. 21. Qua ergo ratione mediatores simoniæ incidunt in excommunicationem, eadem etiam mediatores
7 confidentiæ debent incidere † in huiusmodi excommunicationẽ, arg. l. illud. ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. Et notandum est, quod, ad hoc, vt quis
8 dicatur mediator † simoniæ, seu confidentiæ, non requiritur, quod ipse ob eam aliquid percipiat, sed satis est, vt mediator fuerit, vt illa fiat, vt expresse probatur in d. extrauag. 2. de sim. & in specie tradit Nauart. cons. 59. vers. respondetur 1. tit. de sim. Ex quibus deducitur concl.

satis

satis aperta, quod mediator confidentiæ † committit confidentiam, & hoc in
9 indiuiduo affirmant Maiol. de Irregular. lib. 5. cap. 45. vers. supradictis omnibus, Mascard. de probat. concl. 1306. num. 32. & incidit in excommunicationem, vt supra ex pluribus ostendi.

Quo ad secundum, circa inhabilitatem in beneficijs obtentis, & obtinen-
10 dis, † crederem, mediatorem confidentiæ, non affici hac pœna. quod videtur sentire Nauar. cons. 59. vers. tertio. tit. de Sim. dum respondit, mediatorem simoniæ non incidere in aliam pœnam inflictam contra simoniacos, quam excommunicationis, & expressius in vers. quarto fine, dum dicit, non indigere dispensatione circa obtenta, & obtinenda. Et ratio est. quia huiusmodi pœnæ proprie sunt inflictæ aduersus vere confidentiatios, dantes, aut recipientes beneficia in confidentiam, quales non videntur proprie consentientes tantum, & consulentes, & sic mediatores. Gloss.* singularis, in clement. prima. de consang. & affinit. & regulare est, vt pœna habeat locum in casibus tantum ex-
11 pressis † leg. pen. ff. de pœnit. cap. pœnæ, de pœnit. dist. prima. & non debet extendi de vno casu ad alium. Glos. in clem. prima de sepult. & imposita con-
12 tra † facientem, non comprehendit consentientem, & auxilium dantem. Caiet. in Sum. in verbo, excommunicatio. Tabien. in eod. verbo in 5. casu. Hinc pœ-
13 na † contra dantem licentiam malefaciendi, non extenditur ad vtentem illa. cap. quicunque, de sent. excomm. lib. 6. & contra contrahentes non compre-
14 hendit † consulentes. clem. prima. de cõsang. & aff. & lata in sepelientes excõmunicatum non comprehendit consulentes. clem. prima de sepult. & ideo in cap. felicis, de pœn. lib. 6. in clem. si quis suadente, de pœn. & in l. si quis id, quod, ff. de iur. om. Iud. Et in multis capitulis Bullæ in Cœna Domini exprimuntur consulentes mandantes, vt per Nauarr. in Manual. cap. 27. num. si cum sequent. & sic secundum propriam significationem verborum prædictæ Constitutionis Pij iiij. & Pij V. non loquuntur quo ad huiusmodi pœnas de mediatoribus, ideo hac pœna non debent affici, & hac ratione respondit Nauarr. d. cons. 59. vers. 4. in fin. de Simon. mediatorem Simoniæ non teneri pœnis appositis per Pium V. in Constitutione 5. incip. Cum primum, anno primo, in § & vt Simoniace, quia attenta propria significatione verborum loquitur de Simoniacis.

Hanc autem conclusionem limitarem non procedere, quoties mediator confidentiæ de fructibus beneficij aliquid perceperit. namque hic casus satis expressus est in d. Constitutione, Pij V. in §. Denique si quis pro concessione alicui facta, quacunque auctoritate de beneficio Ecclesiastico per se, vel alium, seu alios intercesserit, vel alias in negotio concessionis sese immiscuerit quoquomodo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandocunque. Verba enim sunt aperta, & clare probant hanc limitationem. & in his terminis loquuntur Maiol. & Mascard. locis citatis. Et ratio est, quia tali casu non solum est mediator, sed etiam dicitur principaliter facere, & committere delictum confidentiæ, ideo teneri ad restitutionem, respondit Nauarr. consil. 30. num. 4. de Simon. Et non solum mediator Simoniæ committit eam, & excommunicatur, sed etiam dans mediatori, seu intercessori, vt procuret sibi collationem be-
15 neficij. Innoc. in cap. tuam, de ætat. & qualit. quæ ibi Anton. de Butr. Abb. & Bellam. sequuntur idem Innoc. in cap. tanta, de Simon. & ibi Felin. & communiter * alij dicentes, quod paria sunt dare collatori, & dare tertio, vt moueat collatorem ad conferendum, nisi daretur illi quod deceret pro labore, quem suscipit in semel, vel frequenter adeundo collatorem, & redeundo ab eo, vel in compensationem alicuius interesse considerabilis damni, vel lucri cessantis ipsius mediatoris, vel nisi daret principaliter ad ineundam amicitiam, secundario vero, vt postea per illa moueretur ad monendum collatorem, vt conferat ei, vt notabili-

biliter scribit Nauarr. in Man, cap. 23. sub num. 106. vers. Ad quintum, vbi excusat dantes munera familiari Papæ, principaliter ad ineundam amicitiam cum illo, & secundario vt impetret ei á Papa aliquod beneficium, cum se occasio obtulerit. Et ideo in pœnam excommunicationis, ac priuationis om-
16 nium beneficiorum, † & officiorum, ac infamiæ incurrunt dantes, vel promittentes Curialibus pro gratia, vel iustitia obtinentes, vt statuit Bonifacius VIII. in cap. 1. de sent. excom. quam Extrauagantem innouauit fel. rec. Gregorius XIII. per suam Constitutionem 28. incip. Ab ipso Pontificatus, ann. 3. & fuit necessarium hoc facere, quia Clemens V. reuocauit dictam Extrauagantem Bonif. Palud. in 4. dist, 18. quæst. 3. colum. penul. Angel. verbo Excommunicatio 5. cas. 25. Siluest. verbo Excommunicatio 7. cas. 46. Caiet. cas. 81. Et fundatur optima ratio-
17 ne, vt tollatur † auaritia prohibita omni lege, D. Paul. 2. ad Timoth. relatus in cap. quia radix, de pœnit. dist. 2. & in §. 1. auth. vt indic. sine quoque suffr. coll. 6. & ne iustitia vendatur, quod est etiam prohibitũ lege diuina, iuxta illud Matthæi 10. Gratis accepistis, & gratis date, relatum in cap. gratia, 1. quæst. 1. & habetur in cap. qui studet, cap. reperiuntur, cap. sunt nonnulli, ead. caus. & quæst. B. August. in cap. vendentis, 1. quæst. 3. cap. non solum, ead. caus. & 9. cap. qui recte, & cap. non licet, 11. quæst. 3. & casus omnes, & singulos dictæ Extrauagantis habes in vnum collectos per Nauarr. in comment. ipsius in octauo notabili, & in sequentibus notabilibus declarant omnia exactissime, qui in 17. not. in X. illatione, nu. 35. vers. pro contraria tenet dationem & receptionem Xeniorum, & munerum, quæ circa Festum Natalis Domini dantur in Curia Officialibus, non comprehendi in prædicta Constitutione, quia ab antiquo tempore sunt licitæ, & huiusmodi consuetudo non est contraria iuri naturali, vel diuino.

Vigesimætertiæ Quæstionis Summarium.

1 *Pensio an sit beneficium. & num. 19.*
2 *Pensio succedit loco beneficij.*
3 *De Pensione facienda est mentio.*
4 *Pensio dicitur res Ecclesiastica.*
5 *Pensio extinguitur de consensu Papæ.*
6 *Pensio pendet à beneficio.*
7 *De pensione soluitur decima Papalis.*
8 *De pensione soluitur charitatiuum.*
9 *De pensione soluitur annata.*
10 *Illegitimus non est capax beneficij.*
11 *Illegitimus non potest habere pensionem.*
12 *Facta professione vacant beneficia.*
13 *Latissima interpretatio, vbi agitur de tollenda fraude.*
14 *Transferentes pensiones sub confidentia non includuntur in Constitutionibus Pij iiij. & Pij v.*
15 *Dispositio non competit, vbi verba non conueniunt.*
16 *Constitutio odiosa restringitur.*
17 *Pœna in casibus expressis.*
18 *Ex rubrica, colligitur intentio.*
20 *Regula de infirmis, non comprehendit transferentes pensiones.*
21 *Pensionarius non tenetur ad residentiam.*
22 *Pensionarius non tenetur ad officium magnum.*
23 *Pensio non facit incompatibilitatem.*
24 *Pensio an sit quid temporale.*
25 *Pensio potest laico assignare.*
26 *Pensio non potest resignari.*
27 *Pensio morte pensionarij non vacat.*
28 *Translatio pensionis, est profana.*
29 *Potest dari pecunia pro redimenda pensione.*
30 *Pensio pensionis non inducit excommunicationem.*
31 *Redimens pensionem absque Papa non excommunicatur.*
32 *Ex diuersis non infertur.*
33 *Beneficium est spirituale.*
34 *Dispositio in actum mixtum non applicatur simplici.*
35 *Accessorium sequitur naturam principalis.*
36 *Illegitimus non est capax feudi.*
37 *Professus habetur pro mortuo quoad mundum.*
38 *Contrahens matrimonium desinit esse clericus.*
39 *Ex facto oritur ius.*
40 *Exemplis non est iudicandum.*
41 *Iudex debet inniti rationibus.*
42 *Iudex debet iudicare secundum leges.*
43 *Percipiens pensionem post translationem, non est simoniacus.*
44 *Simoniacus in ordine beneficij est excommunicatus.*
45 *Emens iuspatronatus, non est excommunicatus.*
46 *Emens præsentationem, est excommunicatus.*
47 *Pactum contra legem, illicitum.*
48 *Non peccat, qui consulit peritos.*
49 *Transferens cum pacto exigendi pensionem, nulliter facit.*

QVAE-

VIGESIMATERTIA QVAESTIO

ARGVMENTVM.

Constitutiones Pij iiij. & Pij V. num comprehendant transferentes pensionem in Confidentiam.

Vigesimotertio, Quæro, an transferentes pensiones per confidentiam comprehendantur in Constitutionibus Pij iiij. & Pij v. editis super Confidentijs, vt illis pœnis ligentur.

Pro affirmatiua primo facit, quia pen-
1 sio † est beneficium, vt firmauit Andr. Barbat. in cap. ad audientiam, 2. de rescript. ex illo tex. & ex ratione, quia suc-
2 cedit loco † beneficij. Gig. de pens. quæst.
3 56. & ideo, sicuti de beneficio † facienda est mentio in impetratione, ita de pensione. Bar. in cap. super literis, num. 72. de
* rescr. & * communiter Doct. Ergo, quemadmodum cõmittentes confidentiam super beneficijs tenentur illis pœnis, de quibus in dictis Constitutionibus, ita & committentes confidentiam super pensionibus.

Secundo, quia in dictis Constitutionibus decernitur esse nullas pensiones, accessus, & regressus, quæ imponuntur super beneficijs, quæ resignantur, vel conferuntur per confidentiam beneficialem damnatam. ex quibus verbis clare colligitur, fieri mentionem de pensione, etsi illæ sunt nullæ, ergo & aliæ translatæ per confidentiam. nam non solum eadem viget ratio, sed maior, arg. auth. multo magis. C. de sacrosanct. Eccles.

Tertio, comprobatur, quia causa pen-
4 sionis dicitur res † Ecclesiastica, & ideo non potest coram Iudice sæculari agitari. Gig. de pens. quæst. 99. num. 3. neque
5 potest extingui † anticipatis solutionibus, nisi cum consensu Papæ, Gam. de auth. Leg. à lat. tit. de pens. num. 633. Gig. de pens. quæst. 87. Nauarr. in Man. c. 23. num. 3. & cons. 63. num. 1. tit. de Sim. &
* communiter * Doct. Cum ergo habeat in se quid spirituale, sequitur, quod rationes consideratæ per dictas Constitutiones habent locum in transactione pensionis, vt obuietur fraudibus.

6 Quarto, quia pensio † pendet à beneficio. Card. in clem. 1. §. eadem, de suppl. prælat. neglig. Caccial. de pens. q. 2. Gig. de pens. quæst. 1. nu. 9. qua ratione idem iudicium fit de ea. ideo, sicuti de benefi-
7 cio tollitur decima Papalis, ita de † pensione. Bellencin. tract. de charit. subsid. quæst. 75. Caccialup. de pens. quæst. 17. Gig. eo. tract. quæst. 59. &, sicuti de bene-
8 ficio soluitur charitatiuum, ita † de pensione, Bellencin. d. tract. quæst. 37. Gig. de pens. quæst. 38. per totam, & sicuti de beneficio excedente summam 24. duc.
9 soluitur annata, ita de pensione † exce-
dente 24. Gig. de pens. quæst. 26. & est no-
10 tissimum in Curia. & sicut illegitime † natus non est capax beneficij Ecclesiastici sine dispensatione, cap. literas, de fil.
11 presb. cap. 1. eo. tit. lib. 6. ita pariter † sine dispensatione non erit capax pẽsionis. Gig. de pens. quæst. 16. & sicuti bene-
12 ficia ingressi religionem vacant † sequuta professione, ita & pensiones, commu-
* nis, * vt per Gig. de pens. quæst. 57. & per contractum matrimonij, idem Gig. quæst. 54.

Quinto, quia, vbi agitur de obuiando fraudibus, & coercendis illicitis, latissi-
13 ma fit † interpretatio. Caputaqu. decis. 271. lib. 1. in manuscriptis. & secundũ hãc opinionem bon. mem. R. P. D. Alexander Catalanus, iudex confidentiarum, mihi retulit iudicasse Pium V. die 17. Aprilis 1570.

His tamen non obstantibus, contraria opinio mihi probatur, vt transferentes
14 pensiones † per confidentiam non comprehendãtur sub dictis Constitutionibus Pij iiij. & Pij v. secundum quam sententiam consuluit bis egregius Doctor Nauarr. cons. 2. num. 6. vers. an autẽ, de constit. & cons. 16. de Simon. & cons. 46. de præb. num. 1. vers. tertio, refert defendisse, vt hic casus non comprehẽdatur, &c. & ab hac opinione existimo non esse recedendum in iudicando, & consulendo,
* illam firmauit Rot. * die 5. Iunij 1591. in vna Brixiens. prætensæ confidentię coram R. P. D. Pegna Auditore Rotæ integerrimo. & hanc etiam opinionem ego tenui, de resign. benef. lib. 6. quæst. 4. nu. 53. & probatur primo, quia, vbi verba non conueniũt, neque conuenit † dispositio, l. 4. §. quoties, ff. de damn. infect. & ibi Bart. hoc notauit. cap. indemnitatibus, §. pen. de elect. lib. 6. ad not. in l. quicumque, C. de seru. fug. sed verba di-

ctarum Constitutionum non conueniunt
transferentibus pensiones per confiden-
tias, cum nullum verbum ibi ponatur de
translatione pensionis. Ergo, &c.
16 Secundo, Constitutio † odiosa non ex
tenditur, sed potius restringitur. cap. o-
dia, & ibi late Din. de reg. iur. lib. 6. Bar,
Rom. & alij in l. si vero, §. de viro, ff. sol.
matrim. Idem Bart. & alij in l. si constáte,
in quæst. 9. princ. ff. solut. matrim. Card.
Paris. cons. 16. num. 17. volum 3. sed hu-
iusmodi Constitutiones super confiden-
tijs sunt odiosæ, vt late conclusum est su
pra, ideo erunt restringendæ in casibus,
in quibus loquuntur expresse, regulare
enim est, vt pœnæ non imponantur nisi
17 in casibus à iure † expressis. cap. is qui, de
sent. excom. lib. 6. l. & si quis, §. diuus, ff.
de religios. Card. Paris. in rub. ff. sol. ma-
trim. num. 21.
Tertio, probatur ex rubricis dictarũ
Constitutionum, ex quibus arguitur in-
18 tentio † statuentium, not. in l. 1. ff. si cert.
pet. nam rubr. Constitutionis Pij iiij. est,
cõcepta contra quoscumque, Ecclesias,
& beneficia Ecclesiastica quæcumque in
confidentiam retinentes, seu recipiẽtes,
altera Pij V. est concepta de confidentijs
19 beneficialibus. sed † pensio ex commu-
ni, * & recepta Doctorum sententia non
est beneficium. Abb. in d. c. ad audien-
tiam. 2. de rescript. vbi Fel. & alij omnes,
Staphil. de grat. expect. verb. forma no-
na, num. 12. Sarn. in eo. tract. verbo gra-
tias, num. 92. de communi Alf. Hoieda de
incompat. benef. in præf. num. 3. & par. 2.
cap. 7. num. 4. dixi lib. 2. de resign. benef.
20 quæst. 15. num. 11. & ob id reg. † de infir-
mis non comprehendit transferentes pẽ
siones in articulo mortis, vt fuit decisum
in * Rot. teste Sarn. de inf. resign. quæst.
16. col. 2. Gammar. de auctorit. Leg. à
lat. tit. de pens. num. 644. ob hanc etiam
21 causam † pensionarius non tenetur ad a-
liquam residentiam, Archid. in c. quam-
uis, el primo, num. 2. de præb. lib. 6. Card.
in cap. vlt. quæst. 11. de Cler. non resid.
Gig. de pens. quæst. 31. num. 4. & alij om
nes, * vt dixi lib. 2. dict. quæst. 15. nu. 16.
22 neque ad officium † magnum. Domin.
Sot. lib. 10. de iust. & iur. q. 5. art. 3. hinc
pensio nõ facit incompatibilitatem cum
23 alio † beneficio curato, vel requirente re
sidentiam, Imol. in clem. Gratiæ, nu. 10.
de rescr. Gig. de pens. quæst. 42. & com-
muniter alij, vt per Hoiedam de incomp.
benef. par. 2. c. 7. in princ.
Quarto, quia non solum in rubro, vt di
ctum est, sed etiam in nigro dictarum Cõ
stitutionum semper fit mentio de benefi-
cijs, & elicitur factas fuisse ad tollendam
corruptelam fiduciariæ, siue confidentia
riæ mancipationis beneficiorũ, ideo non
debent cõprehendere transferentes pen
siones, cum verba non conueniant, quia
pensio non est beneficium, vt supra di-
ctum est.
Quinto, quia videntur cessare ratio-
nes dictarum Constitutionum, cum pen-
sio non semper sit quid spirituale, nec spi
24 ritualitati annexum, immo † quid tempo
rale, Gig. de pens. quæst. 7. nu. 2. & q. 16.
25 & quæst. 21. & ideo potest laico † assigna-
ri. Card. in clem. 2. quæst. 9. de offic. ord.
Redoan. de spol. cap. Ecclesiastico, q. 8.
§. ad maiorem, num. 26. Rebuff. de pacif.
possess. num. 151. Card. Palæott. in tract.
de Not. & spur. cap. 58. nu. 4. Caccialup.
de pens. q. 12. n. 2. & communiter * Doct.
26 vt dixi lib. 2. dict. quæst. 15. & ideo † pen-
sio non potest resignari, neque permuta-
ri cum alio benefilio, vt dixi d. quæst. 15.
lib 2. in princ. Card. Imol. & alij in clem.
vnica, §. eadem, de suppl. præl. neglig. &
ob id potest remitti in totum, vel in par-
tem, simpliciter, absque auctoritate su-
perioris, Card. Alex. in cap. Agatho. 64.
dist. & potest redimi anticipatis solutio-
27 nibus, Gig. de pens. quæst. 86. & † mor-
te pensionarij non vacat. Gig. de pens. q.
12. Et ob id contractibus profanis æqui-
paratur. Sarn. de infir. resign. quæst. 16.
col. 2 Roman. cons. 339. col. 4. hinc est,
quod Rota * sæpius iudicauit, translatio-
28 nem † pensionis esse rem omnino profa-
nam, vt testatur Gammar. de auctoritat.
Leg. à lat. lib. 6. tit. de pens. num. 633. &
multos deducit Gig. de pens. quæst. 99. &
tetigi de resign. benef. lib. 6. quæst. 4. nu-
mero 52.
Sexto, quia in dictis Constitutionibus
firmantur plures casus, in quibus omni-
bus præcedit, vel subsequitur dispositio
tituli, & in specie quando annullantur
pensiones, & reseruationes fructuum id
fit, quia in dispositione titulorum, &c. &
sic coniunctim cum titulo sunt reseruatę.
Nauarr. in Man. cap. 23. nu. 109. cum seq.
Mascard. de probat. concl. 1306. vbi re-
fert 13. casus comprehensos in Constitu-
tione

tione Pij V. & in omni casu concurrit dispositio tituli; qui titulus cum sit quid spirituale, & pensio quid mere temporale, merito non potest absque labe simoniæ valere pensio cōfidentialis in dispositione tituli reseruatæ, quia esset dare temporale pro spirituali. sed quod habens pensionem cum facultate transferendi illam etiam post factam translationem exigat, non videtur hic casus comprehensus dictis Constitutionibus, quia datum est temporale, purum, & simplex, & exigitur, ac recipitur illud idem, quod est purum, & simplex temporale. Gig. consi. 120. per tot. & cum factum istud nihil habeat spiritualitatis, in eo cessat confidentia prohibita. faciunt quę scribunt Cuccialup. de pens. quæst. 4. & 12. Natt. cons. 290. lib. 2. Ater. consi. 59.

Septimo, ex his, quæ proxime diximus, cum pensio non semper sit res spiritualis, sed temporalis, solos fructus respiciens, vnde scribunt Doctores non esse
29 simoniam dare † pecuniam pro redimenda pensione, vt concludit Gig. de pens. quæst. 99. num. 6. nam simonia consistit in spiritualibus, vel eis annexis, & pensio sit quid temporale, qua ratione consuluit Nauarr. cons. 52. num. 2 de Sim. em-
30 ptionem & venditionem pensionis † non inducere ipso iure vllam excommunicationem, quia sola simonia super beneficio, vel ordine commissa inducit ipso iure illam, idem Nauarr. cons. 63. nu. 2 de Sim. vbi etiam scribit, ex eadem ratione
31 non incurrere † excommunicationem redimentem pensionem absque auctoritate Papæ, licet male faciat & peccet. ergo pari ratione non erit confidentia prohibita transferre pensionem sub confidentia.

Octauo, quia dictæ Constitutiones solum (vt etiam dixi in primo fundamento huius opinionis) loquuntur de renunciationibus, electionibus, præsentationibus, & alijs modis prouidendi beneficia Ecclesiastica, statuendo illas esse nullas cum inde sequutis. sed translatio pensionis non fundatur super vlla mala confidentiali prouisione, & nihil cōmune habet translatio pensionis rite facta cū confidentia mala prouidendi beneficia. ex
32 diuersis enim † non infertur. l. Papinianus, ff. de minor. eo magis, quia translatio fit auctoritate Papæ, ex quo cessat omnis dolus. Abb. cons. 68. n. 3. lib. 1. Paris. cons. 171. num. 16. vol. 4.

Nono, comprobatur hæc opinio, quia non est tanta ratio puniendi transferentem cum confidentia pensionem, quæ est quædam res temporalis, vt dictum est supra, quanta est puniendi conferentem, vel accipientem beneficium cum confidē-
33 tia, cum beneficium sit spirituale. cap. dilecto, de præb. & super spirituale cōmittatur simonia, vt ex eius definitione colligitur.

Ex quibus omnibus concludendum est, translationem pensionis factam sub confidentia non comprehendi in dictis Constitutionibus. Nam, vt inquit Nauarr. cons. 16. in fin. de Simonia, nec per somnium venit in mentem Pij iiij. & Pij V. hoc. Remanet, vt tollamus contraria.

Ad primum argumentum videtur optime satisfactum per ea, quæ scripsimus in tertio fundamento huius opinionis, cum communis conclusio sit, pensionem non esse beneficium, & Barbat. qui contrariū tenuit, communiter est à Doct. reprobatus, vt dixi lib. 2. q. 15. num. 20. & 21. de resign. benef.

Ad secundum argumentum, etiam patet responsum ex his, quę dicta sunt in 6. fundamento huius sententiæ. namque dictæ Constitutiones annullant pensiones reseruatas in actu collationis, electionis, & præsentationis beneficij, intercedente confidentia, & sic de pensionibus disponit, illas considerando coniunctim cum titulo: qui titulus cum sit spiritualis, in eo cadit confidentia, & annullantur omnia sequuta. Vnde aliud erit, quoties pensio consideratur separata à titulo. nā tunc, cum sit res temporalis, si in translatione ipsius cadat confidentia, non erit casus comprehensus sub dictis Constitutionibus, tum quia sumus in diuersis, vulg. l. Papinianus, ff. de minor. nam aliud est, vt dixi, damnare collationem, vel renunciationem beneficialem cum confidentia, & aliud, damnare confidentiam pensionalem, nulla beneficij intercedente collatione, neque renunciatione confidentiali. ita optime Nauarr. d. cons. 16. num. 5. tum etiam quia dispositio in † actu mixto non applicatur simpli- 34
ci. Ang. cons. 248. num. 7. cum seq. tum præterea, quia, vt dicit Nauarr. loco citato,

tato, alia ratio suadet illud, quod non
suadet hoc. ratio enim, quare pensiones,
accessus, & regressus concessi super bene
ficijs per damnatam confidentiam colla-
tis, & resignatis, annullantur, est, quia
35 † accessorium sequi debet naturam prin-
cipalis, cap. accessorium, de reg. iur. lib.
6. & ita pensiones, regressus, & accessus
accessorij præfatarum collationum, & re
signationum confidentialium non pote-
rant subsistere, illis non subsistentibus.
quæ ratio cessat in confidentia trãslatio-
nis pensionis iam rite constitutæ.

Ad tertium respondetur ex his, quæ
dicta sunt in sexto fundamento huius o-
pinionis. nec valet consequentia. agita-
tur causa pensionis coram Iudice Eccle-
siastico, ergo est beneficium. ergo est res
spiritualis, vt late Gig. de pens. q. 99. nu.
12. in fin.

Ad quartum respondetur, quod pẽsio
pendet ex beneficio, ergo non valet con-
sequentia. nec obstat, quod soluatur de-
cima de pẽsione sicuti de beneficio, quia
id est ex eo, quod decima imponitur ha
bito respectu ad fructus beneficij, non au
tem respectu spiritualitatis, & annata sol
uitur de pensione eadem ratione. & ille-
gitimus non est capax pensionis in odiũ
36 ipsius, sicuti neque † est capax feudi, ne-
que emphyteosis Ecclesiæ, sine dispen-
satione. cap. naturales, tit. si de feud. fue
rit controuersia in vsibus feudorum. Bal.
in l. generaliter, §. cum autem, C. de in-
stit. & substit. & ideo per ingressum reli-
gionis extinguitur pensio, quia profes-
37 sus † habetur pro mortuo, quo ad mun-
dum l. Deo nobis, C. de Episc. & cler. c.
placuit, 2. quæst. 1. & cessat per contra-
38 ctum matrimonij, quia contrahens † ma-
trimonium desinit esse clericus, & amit-
tit priuilegium clericale in omnibus, præ
terquam in duobus, de quibus in cap. 1.
de cler. coniug. lib. 6 vt late prosequitur
Gig. d. quæst. 99. nu. 13. 14. cum seq.
Vnde argumentum non concludit.

Ad quintum respondetur, illud proce-
dere, quoties materia non est ita pœna-
lis, vt in casu nostro, iuxta ea, quæ dixi-
mus.

Non obstat, quod ita iudicauit Pius v.
quia potuit Pius v. moueri ex alio, & ex
39 circũstantijs facti, ex quibus oritur † ius,
& variatur. l. si ex plagis, §. in cliuo, ff. ad
l. Aquil. l. ea est. vbi Cagn. num. 27. ff. de
reg. iur. Bal. cons. 12. lib. 2. Anchar. cõs.
302. Card. Paris. cons. 22. num. 23. vol. pr.
Roland. à Vall. cons. 1. n. 1. lib. 1. vt quia
pensio coniuncta erat cum titulo, iuxta
ea, quæ dicta sunt in 6. fundamento hu-
ius opinionis, & quomodocũque sit exẽ-
40 plis etiam superioris † non est iudican-
dum. l. nemo, C. de sent. & interlocut.
omn. Iud. Card. Paris. cons. 32. num. 30.
volum. 2. Perus. in cap. cum speciale, nu.
10. de appell. eo magis, cum huiusmodi
exemplum non transiuit in consuetudi-
nem, Gloss. in d. l. nemo. Cephal. cons.
120. num. 13. lib. 1. nec sit proprie senten
tia Papæ, dato quod cõstaret de eo, quod
diximus. namque solent Iudices confi-
dentiarum factum alicuius causæ referre
Sanctissimo, qui suæ opinioni solet an-
nuere. Ideo huiusmodi auctoritas non
erit in consideratione, cum ex rationi-
bus contrarium constet, quibus Iudex de
41 bet † inniti. cap. Iudicantem, 30. quæst.
5. cap. Deus noster, dist. 13. cap. primo, de
re iudic. lib. 6. l. rem non nouam, C. de iu-
dic. Porc. Imolen. cons. 91. nu. 6. ac ver-
42 bis † legum, & non exemplis, Sarn. in §.
quædam, num. 32. Instit. de action.

Ex his enim colligitur, confidentiam
super translatione pensionis commissam
non comprehendi sub Constitutionibus
Pij iiij. & Pij V. & id potest exemplifica-
ri, quoties quis transferret pensionem ea
intentione, vel pacto percipiendi termi-
nos pensionis decurrendæ. Dubium ta-
men est, an hæc sit Simonia inducens ex-
communicationem, vel aliam censuram.
*43 Communis * responsio † est negatiua, vt
consuluit Nauarr. cons. 16. nu. 2. de Sim.
& cons. 46. de præb. num. 1. vers. 2. late
Gig. de pens. quæst. 99. nam extrauag. 2.
de Simon. in communibus, quæ inducit
excommunicationem ipso iure incurren
dam contra simoniacos, habet locum so-
44 lum † in Simonia commissa in beneficio,
& ordine, non autem in Simonia commis
sa super alijs rebus spiritualibus, vel an-
nexis eis, vt colligitur ibi, & tradit Ca-
iet. in verbo excommunicatio, cap. 72. la
te Nauarr. in Man. c. 27. num. 106. & cum
sit pœnalis, erit restringẽda. cap. pœnæ,
de pœnit. dist. 1. Hinc alias in Sacra Pœ-
nitentiaria fuit resolutum, committentẽ
45 Simoniam, † emendo, vel permutando
ius patronatus, iuxta not. in cap. de iure,
de iur. patr. non incurrere excommuni-

cationem d. Extrauag. secus autem, si
46 fuisset commissa † in præsentando, vt testatur Nauarr. d.cons.16. n.3. in fin.vers. tum quia, de Sim.

Secundo dubitatur, an huiusmodi pactū redoleat Simoniam? Videtur dicendum negatiue, vt patet ex adductis per Gig. de pens. quæst. 99. colum. 2. nam pensio nō est beneficium Ecclesiasticū. Card. in clem. 1. de supp. præl. neglig. neque res Ecclesiæ, sed immo profana, vt iudicauit Rot. teste Gammar. de auctor. Leg. à lat. tit. de pens. num. 634. & dictum est supra, contrarium tamen tenet Nauarr. cons. 46. de præb. quia negari non potest, quin sit ius annexum spiritualitati, multo magis, quam ius patronatus, c. quanto, de iudic.

Tertio dubitatur, an paciscentes ita peccent? Affirmatiue, est respondendum, vt videtur sentire Nauarr. d.cons.16. nu. 7. de Sim. & d. cons. 46. de præb. & ratio
47 est, quia huiusmodi † pactum non est licitum, immo illicitum, late Felin. in cap. 1. num. 15. de re iudic. D. Anton. par. 1. tit. 3. cap. 10. col. 8. Sicuti in simili redimens pensionem absque auctoritate Papæ non incurrit excommunicationem, male tamen facit, & peccat, vt consuluit Nauar. cons. 63. num. 2. de Sim. & hoc est peccatum Simoniæ, vt dicit Nauarr. d. cons. 63. num. 2. & tenetur pænitere eius, quod fecit, non autem quærere absolutionem ab excommunicatione, Nauarr. dict. cons. 63. in fine: limita tamen, nisi id fecisset bona fide, credens id sibi licere probabiliter, & iuste, puta, quia Interrogauit viros in hac re doctissimos, an id posset fieri absque vitio Simoniæ: qui responderunt, quod sic, vt consuluit Nauarr. dict. cons. 16. de Sim. nam, qui facit aliquid, quod iure naturali non est illicitum, de quo dubitat, an lege aliqua humana sit prohibitum, & super ea re consuluit viros in eo sufficienter peritos, qui consu-
48 lūt id esse licitum, non peccat † faciendo illud, etiam si vere non esset iustum, & lege aliqua humana vetitum, tex. iunct. Gl. & Abb. in cap. Cappellanus, de fer. n. 6. Nauarr. in Man. cap. 27. num. 284. & nu. 288. late Fel. in cap. 1. nu. 15. vers. limita septimo, de re iudic. & est * communis opinio doctorum.

Quarto dubitatur, an huiusmodi translatio facta, cum pacto exigendi pensionē
49 quoad vixerit, sit nulla? Affirmatiue respondit Nauarr. cons. 46. num. 1. vers. tertio de præb. & vers. quarto concludit, auctoritatem Papæ esse omnino necessariā, vt huiusmodi reseruatio, & translatio sit valida. & cons. 45. Idem Nauarr. sub tit. eo. de præb. scribit, translationem pensionis esse nullam, factam ab habente facultatem in infirmitate, cum condicione si moriatur, alias secus, coram Canonico Cathedralis Ecclesiæ, tum, quia, inspecta tali conditione, tum etiam quia fuit facta coram Canonico, & debebat fieri coram constituto in dignitate. Canonicus autem non habet dignitatem, sed beneficium simplex, cap. Statutum, de rescr. lib. 6.

Quinto dubitatur, quid in eo, qui habet facultatem transferendi, an possit transferre cum reseruatione illam exigē di quoad vixerit? Negatiue est veritas, vt respondit Nauarr. d. cons. 46. nu. 2. de præb. aliud est enim potestas transferendi, quam habet quis à Papa, & aliud potestas transferendi cum tali reseruatione, quam ipse non habet.

Vigesimaquartæ Quæst. Summarium.

1 *Reditus beneficiorum fuerunt instituti propter spiritualia.*
2 *Beneficia non debent diuidi.*
3 *Ratio fraudis operatur extensionem legis.*
4 *Translatio fructuum facta in confidentia non comprehenditur in Constitutione Pij IV. & Pij V.*
5 *Confidentia absque pacto non est punibilis.*
6 *Aduersus coniecturas Pij V. admittitur probatio.*
7 *Confessio non debet diuidi.*
8 *Reseruatio fructuum fit auctoritate Papæ.*
9 *Pœna restringenda.*
10 *Simonia committitur in reseruatione fructuum.*

QVAESTIO VIGESIMAQVARTA

ARGVMENTVM.

IN translatione fructuum facta sub confidentia, non incurritur pœna Constitutionum Pij iuj. & Pij v.

VIgesimo quarto, Quæro, an transferentes (ex facultate concessa à Sūmo Pontifice) fructus in confidentiam comprehendantur sub istis Constitutionibus

nibus Pij iiij. & Pij v. Affirmatiuam opinionem multi tenebant in Vrbe, cum bis hic casus accidisset.

Et Primo, affertur argumentum desumptum ex verbis dictarum Constitutionũ, in §. ac quascumque, in Constitutione Pij iiij. Ac quascumque collationes, prouisiones, præfectiones, commendas, reseruationes, &c. in §. Ac etiam in Constitutione Pij V. ibi, nec non reseruationes fructuum. Et in §. Sed ne quisquam, ibi, beneficia, fructus, pensiones, aliasve res intercedente hoc vitio confidentię receperunt, &c. Aequiparat enim confidentiam commissam in beneficio, & in fructibus illius. ergo idem Iudicium. l. vlt. de accept. l. 1. cum ibi not. ff. de leg. 1.

Secundo, eadem ratio fraudis viget in confidentia commissa super beneficio, quæ super fructibus eius. nam per illam perpetuatur reseruatio, & Ecclesia remanet in vltimo tempore grauata, contra sacros Canones, ex quorum dispositione fuerunt deputati, & instituti reddi-
1 tus † beneficiorum propter spiritualia, & illa tractantes. cap. 2. cap. 3. cum ibi not. de præb. & debeant propterea dari seruientibus, & intitulatis in illis Ecclesijs, & non alijs. cap. cum secundum, de pręb. Rebuff. in prax. benef. in tit. de reseruat. gen. Mandos. in tract. signat. gra. titu. fructuum reseruationes. Sarn. de ann. q. 60. dixi late de resign. benef. lib. 6. quęst. prima. Ex quorum etiam regulis bene-
2 ficia † non debent diuidi. cap. vltim. prope fin. 1. q. 3. cap. maioribus, & cap. vacante. cap. cum causam, in fin. de præb. rub. & nig. vt Eccles. benef. sint denunc. confer. cap. piæ mentis, in fine. 16. q. 7. Dec. cons. 341. num. 3. in tertio,
3 quæsito, & ratio fraudis † operatur extẽsionem legis. late Caputaqu. decis. 211. lib. primo in manuscr.

Tertio, accedat ratio satis vrgens, quia simonia committitur super fructibus benecfiiorum, quoties reseruantur, aut alias disponitur absque consensu, & approbatione Summi Pontificis, vt dixi de resign. benef. lib. 6. quæst. 1. n. 25. vbi allegaui plures text. Felin. cons. 11. Roman. cons. 358. Dec. cons. 141. Oldrad. cons. 224. num. 2. Paris. cons. 143. n. 12. vol. 4. Crauet. cons. 122. Nauar. cons. 8. & 37. de Sim.

His tamen non obstantibus, contrariã opinionem existimo veram, & tenendam in indicando, & consulendo, vt in trans-
4 latione † fructuum facta in cõfidentiam non committatur confidentia punibilis per has Constitutiones Pij iiij. & Pij v. & secundum hanc opinionem iudicauit Rota in vna * Brixiens. fructunm prętensæ confidentiæ, die 5. Iunij 1591. coram R. P. D. Pegna. nam Archiepiscopus Corcyren. omnes fructus Archipresbyteratus Montis Clari Brixien. diœcesis, demptis quinquaginta pro titulari, habebat reseruatos, cum facultate, in toto, vel in parte, vni, vel pluribus, etiam in mortis articulo, eos transferendi. cuius facultatis vigore de anno 1568. transtulit summã 200. scutorum ad fauorem D. Ludouici Campani sui familiaris, & de anno 1578. transtulit residnum ad fauorem eiusdem. Sed quia Franciscus Fenitius prædicti Archipresbyteratus titularis prætendebat in ea translatione commissam fuisse confidentiam prohibitam per dictas Constitutiones, tum quia post trãslationem idem Archiepiscopus eosdem fructus exegisset, quod verificabat per quietantias factas ab eius procuratore, tum ex quibusdam eiusdem literis missiuis, quibus videbatur significari, Archiepiscopum, post translationem se gelsisse tanquam dominũ fructuum, & id non videbatur Campanas negare in suis constitutis, in quibus fatebatur Archiepiscopum post translationem omnes fructus exegisse, tum etiam denique ex quibusdam locationum Instrumentis, ex quibus constabat Campanum tanquam procuratorem Archiepiscopi post translationem præfatos fructus tanquam spectãtes ad Archiepiscopum, vt illorum reseruatarium, locasse: introducta causa coram Iudice confidentiarum, qui, vt mihi retulit, volebat pronunciare pro confidentia, Summus autem Pontifex ei ordinauit, vt procederet cum voto R. P. D. Pegnæ, à qno causa communicata in Rota, omnes concorditer, præter dictum Pegnam, tenuerunt, non constate de confidentia.

Et pręcipuum argumentum huius conclusionis est, quia Constitutiones Pij iiij. & Pij V. de hac re editæ loquuntur, vt patet in rubro, & nigro, de confidentia commissa in beneficijs, vel in pensionibus, & fructibus ipsorum respectu dispositionis tituli,

tituli, quod nõ procedit in simplici trãslatione fructuum, vel pensionis, quæ proprie beneficia Ecclesiastica dici non possunt, Sarn. de infir. resig. q. 16. Gig. de pens. q. 28. nu. 10.

Et hanc sententiã poteris comprobare ex omnibus illis argumentis, quæ late adduximus in quæstione præcedenti, ad probandum, non cõmitti in simplici trãslatione pensionis, & hic non repetimus causa breuitatis, ibi enim omnia pertinẽtia ad hanc materiam reperies.

Et in facti specie relata cõfidentia etiã excludebatur secundum sententiam Dominorum de Rota, quia si fuisset simulata translatio, cur a principio non fuit facta de omnibus fructibus, & satis tritum est, non omnem perceptionem fructuum inducere confidentiam, sed illam dumtaxat factam intercedente animo, & con-

5 * uentione hoc faciendi† ab initio, vt* fuit resolutum in illa Cosentin. præter te cõfidentiæ, 4. Februarij 1591. coram R. D. D. Orano, & locatio facta per Campanũ nomine Archiepiscopi habebat causas probabiles, & verisimiles, ne translatio illa a consanguineis Archiepiscopi intelligeretur, ac, vt facilior esset exactio in terris, seu Dominio Venetorum: quæ præsumptiones cum sint satis probabiles cõtrariam confidentiæ suspicionem ex perceptione fructuum, & locatione eliduni. nam omnes Doct. hoc firmauerunt aduer

6 sus cõiecturas † positas per Pium v. intrare probationem cõtrariam, cum non sint præsumptiones iuris, & de iure, vt late etiam ego firmaui, vt infra dicam.

Ac ad confessionẽ Campani dicebant,

7 † non posse diuidi, cũ sit qualificata. Abb. in c. bone nu. 29. de postul. prælat.

Non obstant argumenta supra pro affirmatiua adducta. nam ad primum respondetur, illa verba ponderata in Constitutionibus Pij iiij. & Pij v. comprehendere reseruationem fructuum, quatenus de illis fit conuentio cum dispositione tituli, Nauatr. in Man. c. 23. sub nu. 109. & sensus illorum verborum est, vt, si fuit cõmissa confidentia in resignatione, & collatione beneficiorũ, pensio, & fructus reseruati existunt nulli, sicuti resignatio, & collatio, & in alio casu, vt sit nulla collatio facta, vel resignatio cum reseruatio-

8 ne fructuũ facta † absque auctoritate Sedis Apostolicæ, vt late dixi de resignat. benef. lib. 14. q. 5. & ita ab omnibus illa verba interpretatur, & ita interpretatur Rota, & late dixi in quæstione precedẽti. Ad secundum respondetur, vigere, & militare in huiusmodi translatione fructuũ facta in confidentiam multa capita fraudis, non tamen possumus ex illis arguere, vt ita transferentes, & translatarij ligentur pœnis dictarum Cõstitutionum, quæ sunt pœnalissimæ, & per consequens intelligẽdæ in casibus, in quibus expres-

9 se disponunt, † & restringendæ ad limites suos, Bart. in l. si cõstante, in q. 9. princ. ff. sol. matr. Paris. cons. 16. nu. 17. vol. 3.

Ad tertium respondetur, verissimum esse, simoniam committi in reseruatio-

10 ne fructuum facta, seu mauis promissa † propter beneficium consequendum, absque quod id fuerit narratum Papæ, Abb. in c. non satis. nu. 7. & 8. de simon. Dec. in c. ex parte, 1. nu. 15. de off. deleg. Gig. cons. 120. nu. 4. communis * opinio, vt late attestatus sum, & probaui de resig. benef. lib. 14. q. 5. in principio, cum huiusmodi reseruatio non possit fieri nisi a Papa, & de eius consensu, vt late dixi in eodem tractatu de resig. benef. lib. 6. q. 1. In quo casu etiam committeretur confidentia, iuxta terminos, S. itidem Constitutionis Pij v. non tamen ex hoc sequitur, quod idem fit in simplici translatione fructuum, in qua negamus committi simoniam, & concludimus nullam committi confidentiam prohibitam, & punitam ex dictis Constitutionibus.

Cætera vero, quæ hanc materiam tangunt, poteris supplere ex his, quę late fuerunt dicta in præcedenti quæstione.

Vigesima quinta Quæstionis Summarium.

1 *In permutatione beneficij an habeat locum Constitutio Pij iiij. & Pij v. & nu. 6.*
2 *Constitutio pœnalis restringenda.*
3 *Casus qualificatus non comprehenditur sub simplici.*
4 *Permutatio, & resignatio differunt.*
5 *Verba debent in specie capi.*
6 *Verba generalia generaliter sunt intelligenda.*
7 *Confidentia quare prohibita.*
8 *Permutatio vera dicitur resignatio.*
9 *Per permutationem vacat beneficium.*
10 *Ratio disponit vt lex.*
11 *Plus & minus non differunt.*

QVAE-

QVAESTIO VIGESIMAQVINTA.

ARGVMENTVM.

Constitutio Pij iiij. & Pij v. habet locum in permutatione.

Vigesimoquinto, Quæro, an pœnæ impositæ contra confidentiarios per Bullam Pij iiij. & Pij v. habeant locũ
1 in confidentia commissa † in permutatione beneficiorum, vt quia fuit facta permutatio duorum, vel plurium beneficiorum inter duos iuridice, & alter recepta possessione beneficij per permutationem quæsiti, accepit etiam fructus beneficij antiqui collari compermutanti, an sit locus Bullis Pij iiij. & Pij v. de cõfidentijs? Negatiuam opinionem, non esse locum dictis Bullis, tenuit Nauarr. qui ita respondit in facti contigentia cons. 26. tit. de simon. quam opinionẽ primo probat, quia Bulla Pij iv. & Pij v. loquitur de resignationibus beneficiorum, quæ simpliciter fiunt in fauorem aliquorum, & non de illis, quæ fiunt per permutationes iuridicas, quia nulla earum facit mentionẽ de resignatione per permutationem: &, cum non sit eadem ratio in vtroque casu, non erit eadem iuris dispositio. l. illud. ff. ad l. Aquil.

Secundo, Quia prædictæ constitutio-
2 nes † sunt pœnales: ergo restringendæ. reg. odia. de reg. iuris lib. 6.

Tertio, Quia dictæ constitutiones afficiunt tantum confidentias illicitas, & simoniacas. Nauarr. in Man. c. 23. nu. 101. & 110. qualis non fuit facta in prædicta permutatione iuridice facta.

Quarto, Vltra Nauarr. addo, quia in simplici renunciatione maior ratio militat, vt Bullæ prædictæ habeant locum, quam in permutatione, ex eo, quia simpliciter resignantes de facili inuenient, qui beneficia sub hac occulta conditione recipiant, ad effectus cõsideratos per Constitutionem Pij v. & hoc argumentũ deducitur ex Satn. de public. q. 3. nu. 17.

Quinto, Vlterius, quia sub dispositio-
3 ne de † simplicibus loquente non comprehenditur casus qualificatus, l. 1. ff. de donat. vbi tex. loquens in donatione simplici, non habet locum in donatione sub conditione, c. statutum, de elect. lib. 6. l. quæsitum. §. illud, ff. de leg. 3. resignatio
4 enim per permutationem diuersa est † a resignatione simplici. Bal. in c. 1. num. 1. de vas. decre. ætat. late Sarn. d. q. 3. nu. 11.

Accedit, quia in qualibet dispositio-
5 ne verba in dubio, † in specie capi debẽt, & non in genere. l. hoc legatum. vbi Bart. ff. de leg. 3. sed permutatio habet se, vt genus l. 1. vbi Barr. & alij. ff. si cer. pet.

His tamen non obstantibus, contrariã opinionem affirmatiuam existimo vero-
6 rem, scilicet † Constitutiones Pij iiij. & Pij v. editas contra confidẽtiarios habere locum, ne dum in resignatione simplici, sed etiam in permutatione, & moueor primo ex verbis dictarum Bullarum, multipliciter ea ponderando. Inquit enim Pius iiij. in procemio: *sane, licet dudum cum certam simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiã vocant*, &c. subdit postea in dispositiua *in titulum, commendam, vel administrationẽ, aut aliter in huiusmodi confidentiam*, &c. & illis verbis, *ac quascunque collationes, prouisiones*, &c. & Pius v. dicit in procemio, *ad tollendam fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorum corruptelam*, &c. & postea, *nec valerent ipsorum collationes, seu concessiones*, &c. & demum *omnes, & quascunque prouisiones*, &c. prædicta enim verba sunt satis prægnantia, & generalia, & apta comprehendere resignationem per permutationem. Ideo absq.
7 dubio debent illam † comprehendere. l. 1. §. quod autem, ff. de aleator. l. in fraudem, in fin. & ibi Bal. ff. de testam. milit. idem Bal. cons. 205. lib. 1. Crau. cons. 92. num. 4.

Secundo, Quia rationes fraudis in his Constitutionibus consideratæ, propter quas tollendas emanarunt, militant in
8 permutatione, † vt est illa, vt de illo beneficio disponat ad libitũ resignantis, & alia, vt fructus postea percipiat, ac altera, vt asseruetur pro incapacibus, vt etiã in similibus terminis, scilicet in extrau. de public. considerat late Satn. de publ. q. 3. nu. 8. & 9. Vnde, cum eædem rationes vigeant, eadem quoque dispositio debet vigere. l. illud, ff. ad l. Aquil. Quod confirmat vt ex eo, quod dicit Anania in c. audiuimus, col. 1. vers. & prædicta faciũt, de colluf. deteg. dum scribit, quod, etiam si renunciãs ex causa permutationis post renũciationem in possessione remaneat, ex hoc fraus præsumitur. Hinc est, quod textus in c. 2. de renunc. lib. 6. iuncto c. 1. de rer. permut. eodem lib. cum glos. in

verbo fraudē, quæ de simplici resignatione loquuntur, ratione fraudis in permutatione quoque habent locum, vt tradūt Gemin. d. c. 2. post gl. et Franc. col. 2. Imol. et alij omnes.

Tertio, Quia, esto, quod Constitutiones loquātur tantum de resignatione, nihilhominus comprehendunt resignantes ex causa permutationis, quia permu
9 tatio vera, pura, & simplex † resignatio dicitur, Rot. decis. 16. de rer. permut. in antiq. Gem. quem refert, et sequitur Sarn. de publ. d. q. 3. n. 2. et, sicut per resignationem vacat beneficium, ita per
10 † permutationem, c. 1. de rer. permut. li. 6. et, sicut totum negotium resignationis pēdet a volūtate superioris, vt dixi alias, ita negotium permutationis. Io. Monac. in d. c. 1. Rot. d. decis. 16. de rer. permut. in antiq. et sicut in resignatione duæ personæ interueniunt, resignans, et resignatarius, ita & in permutatione. & alia differentia, quæ consideratur in proposito, quod permutatio est duplex, & geminata resignatio, non obstat, quia, quod dicitur de vno actu, idem de pluribus geminatis dicendum est. argum. l. singularia, ff. si certum pet. tradit notabiliter Barbat. in c. 1. col. 8. de lit. contest. Domin. de S. Gemin. in c. qui ad agendum, §. 1. de procur. lib. 6. bat. in l. eum filio, circa fin. ff. de leg. 1. Petr. de Anchar. in c. quamuis, el 1. de pręb. lib. 6.

Quarto, id teneri debet ob publicam vtilitatem, vt obuietur in quantum fieri potest fraudibus, ad not. per Ant. de But. in cap. vltimo in 1. fall. de consuet. Anchar. cons. 102. & 304. Gemin. consili 106. col. 2. Dec. cons. 398. Nam inficiari non potest, quin, vt plures casus considerati per Pium V. in sua Constitutione possint interuenire in permutatione, ideo ratione fraudis huiusmodi casus debent coerceri, & per consequens dictæ Bullæ comprehendent confidentiam illicitam commissam in permutatione.

Non obstant contraria. nam ad primum respondetur, negando Bullas non facere mentionem de resignatione per permutationem, nam contrarium probaui supra in 1. fundamento. &, esto, quod non fiat mentio, non ne ex rationibus fraudis, quæ militāt hoc etiam casu, hoc dicere debemus, vt deduxi in 2. et 3. Ar-
11 gumēto. Ratio enim † disponit, sicut lex, Bal. in c. dilectus filius, col. 1. de rescr. Dec. cons. 284. col. 2. Crauet. cons. 183. col. etiam 2. Paris. cons. 83. nu. 21. vol. 3. & cons. 69. nu. 3. vol. 4. Tiraq. in l. si vnquam, verbo libertis. nu. 37. C. de reuoc. donat. Oldr. cons. 185. thema tale est in fine.

Ad secundum respondetur, esse restringendas, si verba, & ratio aliud non suaderent, l. filium habeo, ff. ad Macedon. Ias. in l. si constante, nu. 70. ff. sol. matrim. Riminal. Iun. in §. 1. Instit. per quas personas ius nob. aequi. nu. 62. sed hoc casu verba, & ratio dictarum Constitutionum aliud volūt, vt supra dictum est. ergo &c.

Ad tertium respondetur, verum esse Constitutiones Pij iv. & Pij. v. afficere duntaxat confidentias illicitas. at nos pręsupponimus, in permutatione fuisse talem confidentiam commissam. & dicimus, puniri his pœnis, vt commissa in resignatione simplici.

Ad quartum respondetur, dispositionem loquentem de resignatione comprehendere permutationem, dato quod in vno casu maior sit ratio, quam in alio, l. 1. §. quod autem, ff. de al. lusu, & aleat. in terminis Sarn. de public. q. 3. nu. 3.
12 nam plus † & minus nō differunt specie, l. vult, ff. de fund. instr. Sarn. in c. statutum. nu. 39. de rescr. lib. 6. Accedit, quia pręsupponimus fraudem.

Ad quintum iam patet responsum ex supradictis.

Concludendum est igitur, quod, si casus confidentiales considerati a Pio v. interueniant in permutatione, quod pœnę illius Constitutionis habebunt locum.

Casus autem, super quo consuluit Nauarr. forsan non erat punibilis dicta pœna, quia alter compermutans exegit fructus beneficij renunciati, & collati compermutanti antequam compermutans caperet possessionē. quod cōsiderat Pius V. in d. Constitut. 87. §. si quis post cessam ab se Ecclesiam, vel monast. aut beneficium, & publicatam resignationem, aut cessionem, captamque a successore possessionem sese &c. de quo late dicetur.

Et non omittam, quod sim. est permutatio, qua quis ius ad rem, quod habet quis, per regressum, electionem, & pręsentationem, optionem, vel aliam nominationem, permutat cum alio simili iure, vel beneficio alteri quæsito, vel vacāti. c.

1. de rer.permut. lib. 6. & ibi Io. Andr.& Franc. Nauarr. in manut. c. 23. nu. 100. col. 3. vbi etiam dicit, quod simoniaca est renunciatio, si renuncians beneficium minoris valutæ, reddit pecuniam, vel cõstiruit pensionem annuam alreri permutanti, adæquando valorem illius. limitatur, nisi id faciat auctoritate superioris. Anchar, cons. 280. Fel. in c. Quia verisimile, nu. 1. de præsumpt.

Vigesimæ sextæ Quæstionis Summarium.

1 *An absque pacto committatur confidentia, & num. 4.*
2 *Pactum est duorum, &c.*
3 *Studiosa voluntas simoniam inducit.*
5 *Simonia non committitur sine pacto.*
6 *Confidentia est crimen simoniæ.*
7 *Confidentia quid sit.*
8 *Argumentum ab etymologia validum.*
9 *Cessante causa debet cessare pœna.*
10 *Verisimilitudo est attendenda.*
11 *Verisimilitudo cognata naturæ.*
12 *Verisimilitudo habetur pro lege.*
13 *Pœna iuxta mensuram delicti.*
14 *Verba sola dimittentis intentione posita in Cõstitutione Pij v. quomodo interpretantur.*
15 *Sequentia declarant præcedentia.*
16 *A prioribus sumitur declaratio.*
17 *Confidentia non cadit in ignorante.*
18 *Praua intentio vnius non nocet alteri.*
19 *Ex facto vnius alteri præiudicium inferri non potest.*
20 *Argumentum ab absurdo validum.*
21 *Omnis actus ex intentione facientis iudicatur.*
22 *Ex facto vnius ignorans non peccat.*
23 *Ignorans non punitur.*
24 *Ex aliena conscientia quis non iudicatur.*
25 *Non entium nullæ sunt qualitates.*
26 *Pactio non fit sine consensu vtriusque.*
27 *Lex interpretans aliam intelligenda est iuxta terminos illius.*
28 *Non est confidentia resignatio facta ea mente, quod ille dimittat post beneficium.*
29 *Recipiens beneficium animo illud dimittendi non committit confidentiam.*
30 *Conferens beneficium intentione praua non committit confidentiam.*
31 *Renuncians intentione praua non committit confidentiam.*
32 *Coram ordinarijs renunciantur beneficia simpliciter.*
33 *Eligentes, & præsentantes praua intentione non committunt confidentiam.*
34 *Benefacienti est benefaciendum.*
35 *Mandatum ad renunciandum, cum clausula, & non alias, non est simoniacum.*
36 *Tractatus de constituenda pensione non inducit confidentiam.*
37 *Promissio generalis facta collatori non inducit confidentiam.*
38 *Verba iactantiæ non obligant.*
39 *Habens intentionem prauam, opere subsecuto est simoniacus mentalis.*
40 *Simoniacus mẽtalis nõ obligatur ad restitutionẽ.*
41 *Beneficium Principis latissime interpretatur.*
42 *Creatus rector non desinit esse scholaris.*
43 *Vsura est prohibita ex vtroque testamento.*
44 *Vsura an sit prohibita de iure ciuili.*
45 *Differentiæ ratio inter simoniacum mentalem, & vsurarium mentalem in restitutione.*
46 *Papa non potest dispensare super iure diuino.*
47 *Vsura concernit animam.*
48 *Simonia inducit peccatum.*
49 *Mutuum in quo consistat.*
50 *Beneficium est beneuola actio.*
51 *Beneficium debet esse perpetuum.*
52 *Deuolutiones quare inuentæ.*
53 *Simoniaci æquiparantur idolatris.*
54 *Simoniæ crimen detestabile.*
55 *Soluens vsuram non peccat.*
56 *Male recipiens tenetur restituere.*

QVAESTIO VIGESIMASEXTA.

ARGVMENTVM.

SIMONIA non committitur absque pacto, & condicione cum pluribus illationibus.

VIgesimosexto Quæro, an absque pacto, modo, seu condicione confidẽ
1 tia beneficialis sit prohibita, † & punibilis per dictas exrrauagantes Pij IV. & Pij v. Pro affirmariua, quam viderur tenere Mascard. de probat. conclus. 1306. Primo ponderantur verba Constitutionis Pij v. in §. *Quare nos volentes periculosam talinm audaciã, &c. vt si quis, &c.* subdit, *etiam sola dimittentis intentione receperit, vt illa, vel illud, &c.* si enim sufficit sola intentio vnius, ergo non re-
2 quiritur pactum, quod † est duorum, plurium ue in idem placitum, & consensus, l. 1. ff. de pactis, neque eriam modus, & condicio, ad not. in l. 5. ff. de verb. oblig. Se-
3 cundo, quia omnis studiosa voluntas † simoniã inducit. c. qui studet, & c. sicut eunuchus, 1. q. 1. Hostiens. in simili casu in c. ex parte, nu. 2. & seq. de offic. deleg.
4 His tamen non obstantibus, † contraria opinio, vt absque pacto, modo, & condicione, pœnæ dictarum Cõstitutionum
* non habeant locum, communiter * est recepta in praxi, & eã tenet Nauarr. in Manual. c. 23. nu. 107. vers. ad decimũ, & nu. 109. & sub nu. 110. Idem Nauarr. cons. 27. & cõs. 30. cõs. 33. & cõs. 36. tit. de sim. Vitg.

Boccac.

Boccac. in comment. Constit. Piceni nu. 60. & 68. Gabriel. cons. 172. num. 4. cum
* seq. lib. 2. & ita fuit dictum in vna * Cosentin. prætensæ confidentiæ coram R. P. D. Orano, 4. Februarij 1591. & in alia Brixien. relata q. 23, & 24. & in vna Calaguritan. confidentiæ coram R. P. D. Penia 14. Decembris 1592. & postea in eadem coram R. P. D. Pamphilio 25. Iunij 1593. Et probatur, primo, quia absque pacto, modo, seu condicione, simonia punibilis
5 non † contrahitur, Glos. in c. ordinationes, verb. pretij, 1. q. 1. vbi Card. Alex. nu. 33. Idem Card. Alex. in c. 1, nu. 4. 1. q. 1. & in c. quicunque nu. 1. post alios, ead. caus. & quæst. D. Ant. in Summ. p. 2. tit. 1. c. 5. §. 11. Card. Paris. cons. 135. nu. 17. vol. 4. Dec. in c. ex parte nu. 17. de offic. deleg. Caccialup. de pension. q. 19. nu. 67. & seq. Nauarr. cons. 11. vers. ad secundũ, & cons.
* 38. de simon. cõmunis * opinio, teste Put. decis. 171. nu. 9. & 10. lib. 2. & probatur in c. artaldus 8. q. 3. c. vlt. de sim. & hoc sæpe in Rota fuit resolutum, vt in vna Firman.
* * Cappellaniæ 7. Maij 1582. corã S. D. N. tunc Rotæ Auditore, & in vna Tullen. parochialis 28. Maij 1593. coram Decano, & in vna Calagurit. 14. Decẽbris 1592. coram R. P. D. Penia. Nam definitio simoniæ est, vt sit volũtas studiosa emendi, vel vendendi spirituale, vel spirituali annexum. Gl. in Summ. 1. q. 1. D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 1. & non conuenit, vbi non adest pactum, Cassad. decis. 2. de simon. Si ergo absque pacto, modo, seu condicione non committitur simonia, ita neque confidentia, quia huiusmodi Cõstitutiones Pij iv. & Pij v. nihil sanxerunt contra confidentiam, quæ ante eos licita erat, sed solum contra illam, quę erat illicita, & simoniaca, Nauarr. cons. 26. nu. 1. de simon. & in Manual. c. 23. sub n. 109. vers. quod autẽ.
6 Confidentia enim est crimen † simoniæ conuentionalis. Caputaq. decis. 201. nu. 1. & decis. 202. num. 5. p. 1. & decis. 238. par. 3. quæ sine pacto vel tacito, vel expresso induci non potest, ad not. in c. ex parte, de offic. deleg. c. tua nos, de simon. vbi Glos. in verb. pure, & Abb. Redoan.
* de simon. p. 1. c. 2. nu. 1. & communiter * alij, vt patet ex supra citatis.
7 Secundo, Quia † confidentia fit, vt nomen sonat, per simultaneam fidem, & consilium, & conuentionem, ac contractum, sed prædicta omnia duorum consensum requirunt, Glos. in l. 2. verb. consentire, ff. de action. & oblig. l. 1. ff. de pact. & argu
8 mentum † ab etymologia vocabuli validissimum est in iure. Bart. Alex. Ias. & alij omnes, vt per Card. Paris. nu. 20. in l. 1. ff. de acquiren. possess.

Tertio, Quia etiam in eadem Constit. Pij v. in §. itidem, fit mentio de pacto, illis verbis, *ex condicione tacita, vel expressa, vt postea &c.* Vnde, cum requirat aliquam conuectionem tacitam, vel expressam, ea ces-
9 sante, † debent cessare pœnæ. Bar. in l. si §. ait prætor, ff. ne quid in loco publ. Dec. cons. 65. in princ. Roman. cons. 152. circa finem.

Quarto, Quia non est verisimile, Pium v. voluisse imponere grauissimas pœnas ibi relatas, nisi in casu, quando adest pactum expressum, vel tacitum, ex rationibus infra ponendis in responsione primi
10 argumenti: & tamen † verisimilitudo in qualibet materia est attẽdenda. l. ob carmen, §. vlt. ff. de testib. c. in nostra, eod. tit.
11 Crauet. cons. 298. nu. 16. cum sit † cognata naturæ. Bal. cons. 180. mortuo filio, lib.
12 3. & habeatur † pro lege. Oldrad. cõs. 13. cum quęstio in fin. Crauett. cons. 298. nu. 16. & tritum est, pœnas esse cõmensurandas delicto, c. non afferamus, dist. 34. Aut. omnes peregrini, C. commun. de success. & legitur Deuteron. c. 25. iuxta mensurã
13 † delicti erit plagarũ modus. Marsil. cõs. 6. in fin. Menoch. de arbitr. iud. cas. 266. n. 1.

Quinto, Ex alijs rationibus valde stringentibus ponendis infra in responsione ad primum argumentum. Reliquum est, vt contraria submoueamus. Non obstãt
14 verba ponderata in Bulla Pij v. † *etiam sola dimittentis intentione, &c.* nam Primo respõdetur, illa verba declarari per alia posita in §. sequenti, incipien. itidem, ibi, *ex con-*
15 *dicione tacita, vel expressa, &c.* sequentia † enim declarant pręcedentia. l. si seruus pluriũ, §. vlt. ff. de leg. 1. l. qui filiabus, eod. tit.
* Socin. Iun. cons. 15. nu. 17. lib. 1. & * communiter est receptum, in vnaquaque ma-
16 teria sumi declarationem a † prioribus. Bal. in l. demum, col. 1. in fin. C. de rei vendic. Ias. cons. 115. col. 2. circa med. lib. 2. & consil. 5. col. 3. in fin. lib. 3. Crauett. cons. 113. nu. 5. vers. decimo.

Secundo, & melius respondetur, illa verba esse intelligenda intentione nota ei, qui beneficiũ recepit, qui, sciens mentem renunciantis, vel concedentis, vide-

 tur

tur assentire,non autem de eo,cui intentio nota non fuit, ita egregie huiusmodi verba interpretatur Hieron. Gabriel. d. cons. 172. nu. 3. vers. 2. & hic intellectus multiplici ratione potest comprobari.

Primo, Quia confidentia non cadit in
17 ignorantem mentem eius, † qui confidere intendit. l. quidam cum filia, vbi Doctores ff. de hæred. instir. l. si repetendi, C. de cond. ob caus.

Secundo, Quia absurdissimum esset, secundum Gabriel. dict. cons. 172. num. 4. interpretari Constitutionem, vt sola intentio vnius partis noceat alteri ignoranti,† & habenti bonam intentionem. c. erit
18 autem lex, dist. 4. l. 1. in princ. ff. de alien. iudic. mutan. caus. fact. l. iniquissimum, ff. de iur. & fact. ignor. l. vlt. ad Sillan.
* nam regula trita* est, ex facto vnius alte-
19 ri ignoranti præiudicium inferri † non posse, regula non debet, ff. de regul. iur. Crauet. cons. 293. nu. 12. & argumentũ
20 ab absurdo † validissimum est in iure. l. nam absurdum, ff. de bon. libert. Clem. 2. de magistr. c. quemadmodũ, de iure iur. c. in genesi, de elect. Marf. cõs. 102. nu. 16.
21 Tertio, Quia actus indifferẽs † ex agentis intentione, bonus, vel malus est iudicandus. D. Thom. p. 2. q. 18. art. 9. conclus. 8. Bal. in tract. scismat. in princ. Butr. in c. cum ex officij de præscript. Felin. in c. auditis, eod. tit. sed recipere beneficiũ est actus indifferens per se, ergo sine agẽtis intẽtione non potest iudicari malus, & per cõsequens ex praua intẽtione dantis non infertur confidentia in recipiẽte.
22 Quarto, Quia ex facto vnius † ignorãs non peccat, D. Thom. p. 2. q. 73. art. 6. in conclus. ergo neque committit confi-
23 dentiam, cum non possit puniri† ignorãs. l. annis, ff. de calumniat. Bart. & Doct. in l. genero, ff. de infamib. Crauet. cons. 201. num. 36.

Quinto, Quia in confidentia licet vterque peccet, tamen magis peccat, qui fidẽ suam obligat alienæ voluntati: idque colligitur ex pœnis positis in dicta Constitutione, quæ diriguntur in eos præcipue, & tamen, qui recipiunt, & retinent beneficia in confidentiam, vt patet in §. sed ne
24 quisquam. Sed peccare non † potest quis ex aliena conscientia, D. Thom. dicta quæst. 73. art. 6. sed ex sua. ergo absurdum esset, dicere, quod quis dicatur retinere in confidentiam ex aliena, non autem ex propria conscientia.

Sexto, Quia tertius nõ debet affici pœna ex alieno peccato, nam anima, quæ peccauerit &c. c. illud, 11. q. 2. c. quæsiuit, de his, qui fi. a maior. par. Cap. c. Romana, in fin. de senr. excomm. lib. 6. l. sancimus, C. de pœnis.

Septimo, Qua ratione innotescere potest dimittentis intentio, ignorata etiam ab eo, qui beneficium recepit, ita, vt iudicans possit hanc cessionem iudicare confidentialem, namque Ecclesia non iudicat de occultis; & eius, quod non est, vera probatio afferri non potest; neq. enim confidentia esse potest, nisi recipiens suã obliget fidem, alias sequeretur, quod pro confidentia puniretur hoc factũ, in quo nulla adest confidẽtia, & eius, quod non est, supponeretur probatio, quę in rerum natura esse non potest, quia non entium
25 † nullæ sunt qualitates. l. eius, qui in prouinciam. ff. si cerr. per.

Octauo, Quia, si confidentia est species simoniæ necesse est, vt sit pactio illicita,
26 † quã impossibile est sine consensu vtriusque oriri. l. obligationum substantia, ff. de actio. & oblig. l. illud, ff. de pact. l. nuda, ff. de contrahen. emptio. l. an inutilis, ff. de accept. ideo, si ego vendo Titio librnm, & ille putet se commodaro recipere, nullus est neque venditionis, neque commodati contractus. Idemque erit, si recipiam cessionem beneficij. ignorans intentionẽ cedentis, quia regulariter peccata metiuntur ex facto, & non ex praua intentione. Nec obstat, quod simonia cõmittatur in beneficio recepto ab N. illo ignorante, c. nobis de sim. namque id procedit, si datur aliquid pro eo, cui beneficium confertur, etiam si ille ignorat. d. c. nobis, Sarn. de trienn. q. 12. Verum, si nemo conferenti, aut renuncianti aliquid det, vel promittat, tunc sola intentio nõ potest nocere ignorãti, nec ex parte ignorantis potest dici simonia, nec etiam mentalis, ad not. in c. tua nos, de sim. & ita notabiliter declarat Gabriel. dict. cons. 172. num. 7. lib. 2.

Tertio respondet Nauar. cons. 36. nũ. 2. de sim. quod Pius v. dum reprobat confidentiam procedentem ex solo animo, & conscĩetia, loquitur de illicita, de qua Pius iiij. edixit. nam constitutio interpretans aliam intelligenda est secundum
27 terminos † interpretatæ. Sed Constitutio

tio Pij v. fuit facta ad interpretandam illam Pij IV. ergo intelligenda de confidētia illicita, & alio modo, vt per Nauarr. loco cit.

Ex prædictis igitur patet, primum argumentum adductum pro contraria sententia non obstare, & per consequens ex sola intentione dimittentis, non solum non committitur confidentia punibilis per dictas Constitutiones, sed nec etiam præsumitur, quamuis Nauarr. in Man. d. c. 23. sub nu. 110. in 6. not. interpretetur ea verba, quod Pius v. non intendit asserere per dicta verba, quod sola talis intentio constituat in foro interiori simoniam, sed quod probatio eius faciat in exteriori illam præsumi, quia, si etiam nō probetur illam intētionem fuisse notam resignatario, non committitur, nec præsumitur confidentia, & ita nunc teneo. & propterea idem Nauarr. in d. cons. 27. nu. 2. de sim. mutauit opinionem, & ibi tenet, quod nec etiam ex hoc præsumitur confidentia, nisi etiam probetur intentio praua recipientis. & ad tollendum hoc dubium bonum esset, vt Summus Pontifex conficeret aliam Constitutionem super hoc, & inter alia hoc declarare, & tollere.

Ad secundum argumentum in contrarium adductum respondetur, quod studiosa voluntas emendi &c. est simonia, si intercedat pactum, alias secus, iuxta cōmunem * opinionem supra relatam.

Concludendum igitur est, solam volūtatem resignantis, aut collatoris, vel alterius non inducere confidentiam illicitam, & punibilem per dictas Constitutiones Pij IV. & Pij v. sed esse necessarium pactum, aut conuentionem, modum, seu condicionem expressam, vel tacitam, ex hac conclusione deducendæ erunt aliquæ notabiles illationes, quæ in praxi quotidie occurrunt, & de eis pluries vidi dubitari.

Primo infertur non esse confidentialē
28 renunciationem factam a resignante † ea mente, quod N. resignatarius ad sui nutum renunciabit alteri cui velit, vel sibi retrocedet beneficium resignatum, vel quod N. resignatarius sinat ipsum resignātem percipere fructus, si huiusmodi mēs, & praua intentio resignātis expresse, vel tacite non fuit nota resignatario, & sic nō intercessit pactum, vt clare colligitur ex prædictis, & interrogatus respondit in facti contingentia, Nauarr. consil. 30. in princ. de simon. & huiusmodi illatio procedit, etiam si fuerit mandata executioni voluntas praua resignantis, vt quia resignatarius retrocessit beneficium, aut renunciauit personæ, de qua cogitauerat resignans, nam ex quo nullum interuenit pactum, nulla confidentia committitur. ita Nauarr. d. cons. 30. nu. 2. vbi num. 3. respondit dubio, quod fieri poterat de fructibus.

Secundo infertur, confidentialem resignationē non esse iudicandā eā, in qua nullum interuenit pactum, licet resigna-
29 tarius receperit beneficium† resignatum intentione ad resignantis nutum resignare: ita in facti contingentia respondit Nauarr. cons. 27. de simon. vbi ampliat, hoc procedere etiam in foro interiori.

Tertio infertur, non esse confidentiam simoniacam, & punibilem, conferre beneficium, vel procurare, vt alicui cōferatur
30 beneficium, ea intentione, † & spe, quod ille aliquando cedet in fauorē ipsius, aut alterius a se nominandi, si nulla conuentio intercesserit. ita Nauarr. in Man. c. 23. sub nu. 109. vers. & eadem ratione, & in facti contingentia interrogatus ita respōdit idem Nauarr. cons. 33. de simon. nam ibi quidam residens Romæ certioratus a fratre suo de vacatione cuiusdam beneficij, vt illud impetraret sibi, illud impetrauit pro dicto suo fratre, & expediuit litteras, quas misit ad fratrem, ad quem etiam scripsit noluisse illud beneficiū impetrare pro se, sed pro illo, ea spe, quod ipse renunciauerit illud ad fauorem eius, quando esset adeptus substentationem decentem, frater in Hispania manens accepit possessionem, quam tres annos continuauit, post quos frater, qui impetrauit, existens Romæ rogauit prædictum fratrem suum, vt resignaret prædictū beneficium in sui fauorem, & frater manens in Hispania statim misit mādatum ad resignandū, & scripsit ei, quod ea mente semper possedit illud, vt resignaret in sui fauorem, dicit Nauarr. nullam adesse confidentiam punibilem, quia non adest pactum. Nec obstat, quod Pius v. damnet quærentes, & procurantes beneficia, vt &c. quia respondit Nauar. sub num. 5. vers. ad tertium, quod Pius Quintus non damnat omnes, qui procurant alijs beneficia, sed

solum qui procurant, vt de illis postmodum ad libitum suum disponant, fructus etiam percipientes illorum: quod non fecit prædictus.

Quarto infertur, non esse simoniacam confidentiam punibilem illam, qua quis
31 confidit, quod collator † post renunciationem liberam conferet beneficium resignatum illi, cui renuncians volet, puta familiari, cōsanguineo, aut amico, vt in specie tradit Nauarr. in Manual. d.c.23. nu. 109. si nullum pactum, modus, aut condicio intercesserit. & in facti contingentia interrogatus, ita consuluit idem Nauarr. cons. 36. de simon. quia talis fiducia iure naturali, vel diuino non prohibetur, si aliud non obstat, & nullus contractus interuenit, & tali casu, neque simonia consideratur, Glos. in c. ordinationes, verb. precio, 1. q. 1. Card. Paris. cons. 135. nu. 17. vol. 4. Dec. in c. ex parte nu. 17. de off. deleg. & est* communis opinio. Et id valde notandum est, quia frequenter accidit extra curiam. nam coram ordinarijs beneficia non possunt renunciari, nisi simpliciter, & est* cōmunis
32 omnium Doctorum sententia, † & patet in Constitutione Pij v. 58. & alias late scripsi. Multoties igitur euenit, quod renunciantes coram ordinarijs renunciant ea intentione, vt illud beneficiū resignatum simpliciter conferatur consanguineo, amico, vel familiari, nullo pacto, vel cōuentione intercedente, vtiq. hoc casu nulla confidēria punibilis committitur, vt respondit Nauarr. cons. 36. de simon. & etiam scribit idem Nauarr. in Summ. d. c. 23. sub nu. 107. vers. ad decimum dico, in fine illius versiculi, neque etiam simonia? D. Ant. 2. par. tit. 1. c. 5. §. 11. communis opinio, * vt supra scripsi, neque etiam simonia mentalis. Card. Alex. in c. quicunque, el primo 1. q. 1. communis * opinio teste Nauarr. loco cit. & dixi lib. 14. q. 6. de resignat. benef. ampl. 2. Hinc alias fuit decisum * in Rota non cōmittere simoniam, qui dedit mandatum ad renunciandum, cum clausula, vt post admissam renunciationem aliqui amici rogent collatorem, vt conferat alicui, teste Cassad. decis. 2. de simon.

Quinto infertur, non committere confidentiam punibilem per has Constitu-
33 tiones † eligentes, & præsentantes aliquem ad beneficia vacantia, ea intentione, vt electus, seu præsentatus renunciet consanguineis, amicis, seu familiaribus ipsorum, si nullum pactum intercesserit, ita Nauarr. cons. 33. nu. 4. vers. tum quia, de simon. dicens, esse absurdū aliter sentire, & ab omni humana societate, & charitate Christiana alienum; nam quisque sperat, & cōfidit pro fauore recipere gratitudinem, & quod ille faciet in gratiam ipsius aliquod magnum, vel paruum, & quisque recipit beneficium, & concipit animum retribuendi, & ostendendi aliquam gratitudinem erga benefacientem sibi: namque iure naturæ constitutū est,
34 vt † benefacienti benefaciamus. l. si non sortem, §. libertus, ff. de cond. indeb. S. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. l. & si lege, §. consuluit, ff. de petit. hęred. & hoc idem videtur firmare idem Nauarr. in Manual. dict. c. 23. nu. 109. & cons. 36. de simon.

Sexto infertur ex mandato dato ad renunciandum coram Summo Pontifice
35 adiecta † condicione, vt conferatur illi, & non alias, non committi confidentiam simoniacam, & punibilem, quia ita solent dari mandata secundum stylum a multis annis obseruatum in curia, ex scientia, & tolerantia Papæ, vt tradit Cassad. decis. 2. nu. 2. de simon. Boer. in tract. de auct. Leg. a later. col. antepenul. Redoan. de simon. 2. p. c. 12. per totum, & c. 13. &, quia nullum adest pactum inter resignantem, & resignatarium.

Septimo infertur, tractatum de constituenda pensione absque quo aliud dica-
36 tur, non † inducere confidentiam simoniacam, & punibilē, quia huiusmodi tractatus non sunt improbati, si partes vltra non progrediātur ad firmam pactionem, & illam inserant in resignatione: & ideo ita renunciare, postea non est confidentia, * communis opinio, teste Io. Petr. Bima cons. 28. num. 7. & 8. quod procedit etiam si resignans alias non esset resignaturus absque dicta pensione, nam, si postea Summus Pontifex admittat resignationem, concedatque pensionem, non est confidentia, Io. Petr. Bim. dict. cons. 28. nu. 6. & quod huiusmodi tractatus sint liciti, tradit late Felin. in c. ad audientiam 2. nu. 3. de rescr. Boer. decis. 205. nu. 1. stante etiam scientia Papæ. Cassad. decis. 2. de simon.

Octauo infertur, quod impetrantes aliqua beneficia, a Sede Apostolica, aut aliunde

aliunde concepta spe ea renunciandi in fauorem aliorum, vt consequantur aliqnam pensionem, aut reseruationem fructuum, dummodo nullo pacto, aut condicione, expresse, vel tacite id fiat, nullam committere confidentiam simoniacam, & punibilem, ita Nauarr. conf. 36. sub nu. 3. vers. Addo. & ratio est, quia hic casus non comprehenditur in dictis Constitutionibus, ergo illis pœnis non erit punibilis, c. legatur 24. q. 2. S. considere mus, Auth. de trient. & semiss. coll. 3.

37 Nono infertur, promissionem † generalem factam a familiari Cardinalis verbis generalibus, se cum omnibus, quæ habet, & habiturus est, esse paratnm obsequio, & voluntati ipsius, si postea ab ipso Cardinali ei procuretur beneficium, non inducere confidentiam simoniacam, & confidentialē, vt in terminis in facti contingentia respondit Nauarr. cons. 29. tit. de simon. & ratio est, quia verba genera-

38 lia iactantiæ † non obligant. l. vltiff. de testam. c. cum venissent, de instit.

Inficiari tamen minime potest, quin collator aut regsinans ex ea cogitatione mentis, & praua animi intentione sine aliquo exteriori actu, incidat in eam

39 speciem † simoniæ, quam mentalem vocant, opere tamen subsequuto, idest adepta re, quæ speratur, & sequuto effectu, Abb. in c. nemo, de sim. & in c. tua nos, & c. consulere, eo. tit. Angel. in. ver. sim. 1. vers. pen. cum alijs, vt per Redoan. de sim. par. 1. c. 3. nu. 6. & communiter* ab omnibus ita tenetur. Et, quamuis Io. Maior in 4. sent. dist. 25. q. 1. & Adrian. in quolibet. 9. Dom. Soto lib. 6. de iust. & iur. q. 8. art. 1. tenuerint, simoniacos

40 mentales obligari † ad restitutionē taliter acceptarum, vt coguntur in foro conscientiæ vsurarij mentales, c. consulnit, vbi Gl. Abb. Ant. de Butr. Anan. Card. & alij* omnes cōmuniter de vsur. ibi, Iudicandi sunt male agere, & ad ea, quæ taliter sunt accepta, restituēda in animarū iudicio efficaciter inducendi, Tamē contraria opinio est verior & cōmuniter* recepta ab omnibus Theologis, & Canonistis, vt simoniacus mentalis non obligetur ad restitutionē, vt probatur in c. vlt. de sim. vbi dicitur, quod facultas cōcessa a Papa dispēsandi cnm monacis quibusdam, qui per simoniā fuerant adepti locum in Monasterio, extenditur, vt ex ea possint absolui Abbates, tum quia benefi

41 cium Principis † latissime interpretandū est, c. olim, de verb. significatione, l. beneficium, ff. de const. Princ. tum etiā quia effectus Abbas non desinit esse monacus, * vt tradit ibi Abb. qui dicit, ad hoc* communiter allegari illud c. sicuti effectus

42 Rector † non desinit esse scholaris, Bal. in l. nec patronus. C. de oper. nou. nūc. quā dispensationem subdit Summ. Pontifex non esse necessariā in simoniacis mentalibus, illis verbis, & ad resignationes spiritualiū, & temporalium, quæ nullo pacto, sed affectu animi prçcedente vtrinq. taliter acquiruntur, in quo casu delinquentibus sufficit per solam pęnitentiam sno satisfacere Creatori, eos pro sim. huiusmodi non teneri. & ibi Gl. Card. Ant. de Butr. Abb. Anan. & alij omnes notāt. D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 6. ad 6. Silvestr. in verb. simonia q. 20. communis * opinio teste Nauarr. in Man. c. 23. num. 103. vers. secundo, ita exponentes vtrinque 1. ex parte dantis, & accipiētis, Fel. in tua nos, de simon. cum alijs, vt per Redoan. de sim. par. 1. cap. 3. nu. 15. dixi lib. 14. de resign. benef. q. 6. nu. 14. Nec obstat, quod vsurarius mentalis tenetur restituere: nam plures assignātur rationes differentiæ inter Vsuram, & Simoniam, quo ad hunc effectum. & Primam rationē diuersitatis assignauit Hostien. quia vsu-

43 ra est † prohibita ex vtroque Testamēto, c. quia in omnibus, de vsur. Abb. in rubr. de vsur. & ibi omnes. Io. Capist. de vsur. * nu. 56. cōmunis * opinio omninm Theologorum, & Canonistarnm teste Conarr. lib. 3. var. resol. c. 1. & probatur Exod. c. 22. iuxta expositionem Dini Ambrosij, & Augustini in c. si quis, & c. seq. 14. q. 4. Deuteronom. c. 23. Leuit. c. 25. Ezech. c. 18. Neem. 5. Esai. 24. Psal. 14. c. quoniam 14. q. 4. & c. si quis obitus, eadem caus. & 9. Luc. 6. Apost. 1. ad Roman. & 2. ad Corinth. ac 4. ad Ephes. & etiam de iure naturali, Bal. in rub. C. de vsur. col. 2. Io. Andr. in mercurialibus, in reg. peccatum, de reg. inr. lib. 6. Io. Capistr. allegat. tract. nu. 53. D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 1. Archiep. Florent. in 2. p. suæ Sum. tit. de vsur. num. 5. Sot. lib. 6. de iust. & iur. art. 1. col. 4. communis * opinio, vt attestatur Couarr. loco cir. Clar. lib. 5. recept. sent. S. vsura, vers. sciendum, &

44 secundum † aliquos etiam de iure ciuili, Gl. in

Gl. in d.c. quia in omnibus, de vsur. & in cap. quod dicam, 14. q. 3. Abb. in c. cum sit, nu. 18. de for. comperen. vbi attestatur * de communi. Imol. in clem. 1. nu. 8. de vsur. Fortun. Garz. de vlt. fin. iur. illat. 5. Simonia vero nequaquam, Abb. & alij in c. 1. de sim. & in c. extirpandæ, §. qui vero nu. 83. de preb. Sed hæc ratio nunquam mihi placuit, sicuti neque Panormit. d. c. vlt. num. 6. de simon. † quia
45 esset restringere nimis dispositionem illius, c. ad simoniã dumtaxar prohibitam iure humano, & tamẽ textus generaliter loquitur, & propterea deber intelligi, vt procedat etiam in simonia prohibita de iure diuino, in qua Papa non potest dispensare ex * receptiori, † Io. Andr.
*46 Card. Ant. de Butr. & alij in c. primo de simon. Dec cõs. 141. Caccialup. de pens. q. 19. nu. 17. & 18. Redoan. de sim. p. 1. c. 25. nu. 27. & par. 1. c. 12. nu. 19. & habetur in c. ex multis, 1. q. 3. sicuti neque in vsura, communis * opin. vt per Couar. d. lib. 3. var. resol. c. 1. nu. 8. immo propriè ille tex. videtur loqui de hac simonia, cum pro statu religionis fuerit datũ tẽporale, idq. videtur esse de iure diuino, Gl. in c. ex parte, de offic. deleg. Nauarr. in Man. c. 27. sub num. 100. Ideo secundam rationem diuersitatis tradidit Abb. antiq. in c. consuluit, de vsur. quod simoniacus mentalis non tenetur restituere, quia simonia proprie concernit actum exteriorem, & venditionem, sed vsura † con
47 cernit animam, iuxta illud Luc. 6. Mutuũ dantes, nihil inde sperantes. Sed hæc ratio damnatur a Io. Andr. Panorm. d. c. vlt. n. 6. & ab alijs cõmuniter, quia nõ potest reddi ratio concludens, quare vsura magis concernat animam quam simonia, im
48 mo vtraq. inducit † peccatum mortiferum, clem. 1. de vsur. Castr. lib. de hęret. c. vlr. Conrad. de contr. q. 25. 26. & 27. Gl. in sum. 1. q. 1. Zabarell. in c. ex tuæ, de sim. & alij omnes. Tertiam reddidit rationem diuersitatis Io. Andr. quod magis vulneratur bonum charitatis sperare lucrum ex mutuo, quam ex beneficio, quia
49 in † mutuo teneris mihi reddere tantundem sub identitate substantiæ, l. 2. §. mutui datio, ff. si cert. pet. & ibi Dec. num. 2. ac alij, sed in beneficio consequeris beneficium sine alia restitutione, & propte
50 rea dicitur † beneuola actio, c. 1. quibus mod. feud. amitt. in vsib. feud. Io. Selu. in tract. de benef. p. 1. q. 1. Rebuff. in prax. benef. in princ. & quia magis quis obligatur ad mutuum, quam ad concedendum beneficium, cum ex mutuo minus lędatur mutuans, nam consequitur identitatẽ, & conferre sit donare. Gl. & Doct. in c. cum accessissent, de const. & comprobar Io. Andr. quia in simonia mens vtriusque, dantis scilicet & recipientis, potest esse deprauata, & ideo melior est condicio possidentis, sed in mutuo tantum est deprauara mens mutuantis, non mirum ergo si tenetur restituere. Has autem rationes differentiæ iure confutar, Abb. d. c. vlt. n. 6. vers. sed aduerte, ex eo, quia non concludunt. nam, quod Beneficiarius non teneatur illud beneficium si bi collatum restituere, euenit ex natura
51 beneficiorum, quæ debent † esse perpetua, cap. satis peruersum, dist. 56. Gl. 1. in cap. pastoralis 7. q. 1. Card. cons. 57. Card. Paris. cons. 119. num. 16. vol. 4. Quod autem beneficium sit donatio, verum est, respectu effectus considerati, in d. cap. cum accessissent, & ex collatione non grauantur, neque recipiunt lęsionem habentes facultatem cõferendi, sicuti, si donarent bona propria, cum ad collationem teneantur ratione officij, c. ne pro defectu, cum ibi not. de elect. & hac ratio
52 ne fuerunt inuentæ † deuolutiones cap. cum nostris, c. literas, de concess. preb. c. vnico, vt Eccles. benef. c. vlt. de consue. lib. 6. Gl. & Doct. in cap. cum in cunctis. §. 1. de electione. late Rebuff. in prax. tit. de deuolutionibus col. 1. & 2. quod autem dicit Io. Andr. quod in simonia sit deprauata mens vtriusq. & in vsura mẽs vnius, id potest esse falsum, & oppositum posset accidere, vt ex exemplis traditis per Abb. d. c. vlt. num. 6. constat, & voluit Couaru. in reg. peccatum reg. 2. sub num. 8. fol. 43. & 46. & propterea Quartam rationem diuersitatis assignat Abb. dict. cap. vlt. num. 7. prope fin. hoc esse
53 inductum † in odium vsurariorum, & fauorem pauperum. Sed hæc ratio neque concludit, cum simoniaci sint admodum odiosi sacris canonibus, & hominibus, c. vlt. in fin. de purgat. canon. cap. vlt. 1. quæst. 7. cap. per tuas, primo de simon. Et propterea simoniæ crimen compara-
54 tur † Idolatriæ, c. cito, & c. eos 1. q. 1. & reputatur crimen detestabile, & atrocissimum. Abb. in c. sicut, in princ. de simon.

Sarnen.

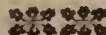
Sarnen. de trienn. q. 12. nu. 13. Mihi autem probatur ratio diuersitatis, quam tradidit Nauarr. in Manual. c. 23. d. nu. 103. vers. Tum quia. Nam qui per simoniam mentalem accipit ab eo, qui male dat, ob ignorantiam huius prauæ intentionis, nemini tenetur illud beneficium restituere: Recipiens autem vsuram, videtur in culpa, & malè accipit, & ideo tenetur restituere danti, qui in hoc non peccauit, nā
55 vsuram † soluere non est peccatum, c. debitores, de iureiur. Recipere autem sic, & regula est, quod qui male recipit ab eo,
56 qui bene dat, teneatur restituere † danti, c. non sane, cum glos. 14. q. 5.

Vigesima septima Quæstionis Summarium.

1 *PRimus casus confidentialis Constitutionis Pij Quinti.*
2 *Ex simulatione colligitur fraus.*
3 *Argumentum a praecedentibus, vel sequentibus validum.*
4 *Fraus ex vicinitate actuum.*
5 *Confidentia quando in resignatione fit pactum, vt Resignatarius restituat illud benef.*
6 *Beneficium non potest resignari sub condicióne mortis.*
7 *Beneficia debent pure resignari.*
8 *Beneficia debent dari absque condicione.*
9 *Ex retrocessione resignatio non præsumitur pura.*
10 *Promissio facta a resignatario resignanti simoniaca.*
11 *Fraus ex correspectiuitate.*
12 *Simonia etiam ex promissione committitur.*
13 *Monasterium regulare, vel sæculare.*
14 *Monasterium sine conuentu datur in commandā.*
15 *Vbi sunt Moniales, dicitur Monasterium.*
16 *Sunt quædam beneficia, quæ appellantur officia.*
17 *Renuncians officium, vt superior ei det aliud, committit simoniam.*
18 *Dictio aliud includit omnia omissa supra.*
19 *Dictio alia includit diuersa ab expressis.*
20 *Dictio qualecumque vniuersalis, & nu. 122.*
21 *Dictio qualiscumque includit masculos & feminas.*
22 *Qualitas personæ in simonia non excusat.*
23 *Verbum si quis est admodum generale.*
24 *Dictio cuiuscumque omnes comprehendit.*
25 *Dictio cuiuscumque est vniuersalis.*
26 *Dictio cuiuscumque ponitur ampliatiue.*
27 *Dispositio legis comprehendit non solum causas, sed etiam personas priuilegiatas.*
28 *Sequentia intelliguntur secundum præcedentia.*
29 *Cardinales non includantur in lege generali.*
30 *Papa admittit resignationes ad vota resignantiū.*
31 *Ius non abdicatur a resignante nisi acquiratur resignatario.*
32 *Regula de Infirmis habet locum in collatione inferioris.*
33 *Regula de Infirmis habet locum in renunciationibus factis extra Curiam.*
34 *Dictio quauis vniuersalis.*
35 *Dictio quauis ponitur ampliatiue.*
36 *In lege nullum verbum sine virtute.*
37 *Coram ordinarijs non potest fieri renunciatio in fauorem.*
38 *Vbi verba non conueniunt, neque dispositio.*
39 *Litteræ beneficiales aliquando fiunt in forma gratiosa, quandoque in forma dignum.*
40 *Ordinarius quid faciat cui diriguntur litteræ in forma dignum.*
41 *Mens attendenda est.*
42 *Simonia coram quocumque, & vbique potest committi.*
43 *Connexorum idem iudicium.*
44 *Resignatio omnis simplex vel qualificata.*
45 *Resignatio omnis hodie dicitur simplex.*
46 *A definitione bonum argumentum.*
47 *Resignatio in Curia absq. prouisione quomodo fit.*
48 *Verba generalia multum conferunt.*
49 *Intrat dispositio pœnalis, vbi potest cadere fraus.*
50 *Prohibitum immediate, mediate fieri non potest.*
51 *De relicto ad pias causas non detrahitur Trebellianica.*
52 *Prohibitum vna via censetur omni alia.*
53 *Circuitus sunt vitandi.*
54 *Fraudibus obuiandum.*
55 *Ordinarij non possunt conferre beneficia coram eis renunciata suis consanguineis.*
56 *Constitutio Pij v. 58. prohibet directe, & per circuitum.*
57 *Exempla faciunt rem melius intelligere.*
58 *Recipiens beneficium cum pacto retrocedendi cōmittit confidentiam.*
59 *Circuitus collationum quomodo intelligatur.*
60 *Vetus intellectus quoties est conformis verbis, & effectui.*
61 *Pensio sine causa difficilis.*
62 *Resignatio simulata quæ.*
63 *Resignans nullum incommodum patitur si statim fiat retrocessio.*
64 *Ex causa resignationis conceditur pensio.*
65 *Causa falsa expressa nocet.*
66 *Causa declarat, quod factum est.*
67 *Circuitus cum effectu considerandus.*
68 *Exempla non restringunt regulam.*
69 *Commune pluribus omnibus competit.*
70 *Resignans cum pacto, vt regressui non sit locus, confidentiam committit.*
71 *Regressus quando intrat.*
72 *Regressus hodie sunt sublati.*
73 *Regressus ob non solutionem pensionis hodie datur.*
74 *Aequiparatorum idem ius.*
75 *Origo spectanda.*
76 *Confidentia non committitur sine pacto, & num. 124. & nu. 171.*
77 *Nutu non committitur confidentia.*
78 *Verba Constitutionis Pij v. etiam sola intentione &c. quomodo intelligantur.*

79 Ex

79 Ex facto vnius alteri praiudicium inferri non debet.
80 Ignorans non peccat.
81 Resignans cum pacto, vt fructus ei dentur, committit confidentiam.
82 Per resignationem vacat beneficium.
83 Resignans habetur pro mortuo.
84 Resignans amittit omne ius, quod in eo habebat.
85 Resignans non potest se ingerere beneficio resignato.
86 Fructus beneficij resignati spectant ad resignatarium.
87 Resignatio debet fieri libere.
88 Simonia, resignare pacto consequendi fructus.
89 Fraus ex coniecturis.
90 Fraus quomodo probatur.
91 Fructus pertinent domino, vel possessori.
92 Dans fructus collatori committit simoniam.
93 In parte perpetratur delictum, sicuti in toto.
94 Dans aliquid pro præsentatione, vel electione cōmittit simoniam.
95 In minimis non cadit confidentia.
96 Benigna interpretatio recipienda.
97 Constitutio exorbitans restringenda.
98 Fructus vnius anni sufficiunt, vt committatur simonia, si super illis fiat pactum.
99 Committit confidentiā resignans, siue fructus dentur resignanti, siue alijs.
100 In claris nulla difficultas.
101 Resignatarius dans fructus resignanti non committit simoniam.
102 Resignatio debet esse pura.
103 Sequentia declarant præcedentia.
104 Vna pars Constitutionis declarat aliam.
105 In ignorante nulla voluntas potest considerari.
106 Pactum in beneficialibus improbatur.
107 Resignatarius ex resignatione efficitur dominus fructuum.
108 In re sua quisque est moderator, & arbiter.
109 Rebus suis quis potest apponere eam condicionem quam vult.
110 Causa excludit delictum, & præsumptionē ipsius.
111 Causa iusta excusat a dolo.
112 Causa etiam bestialis excusat a delicto.
113 Bona fama excludit delictum.
114 Verbum concedere est generale.
115 Condiciones quæcumque improbantur.
116 Expressum quod colligitur ex vi verborum.
117 Expressum quod sub generalitate continetur.
118 Expressum quod comprehenditur sub ratione.
119 Nullo modo potest resignans se ingerere beneficio resignato post.
120 Non curamus de modo, cum habemus effectum.
121 Verba generalia generaliter sunt intelligenda, etiam in materia odiosa.
123 Præcedentia declarant sequentia.
125 Perceptio fructuum facta a resignante post resignationem inducit præsumptionem confidentiæ.
126 Causa excludit delictum.
127 Absque pacto simonia non committitur.
128 Fructus debiti resignanti possunt ei dari a resignatario absque scrupulo.
129 Fructus debentur resignanti vsque ad diem præstiti consensus.
130 Resignans potest exigere fructus, donec resignatarius capiat possessionem.
131 Quod inest, potest in pactum deduci, etiam in spiritualibus.
132 Expressio eorum quæ insunt non inducit simoniā.
133 Causa in primis in delictis inspicienda.
134 Factum sequens interpretatur ob causam præcedentem.
135 Factum semper præsumitur ob causam necessariā.
136 Factum præsumitur, vt ius disponit.
137 Præsumptio, quod quis faciat, quod ei prodest.
138 Factum non extenditur vltra gesta.
139 Actus agentium non operatur vltra intentionem.
140 Quantitas excedens inducit præsumptionem confidentiæ.
141 Datum pro litteris simonia.
142 Datum pro expensis resignationis simonia.
143 Resignatio debet fieri absque condicione.
144 Promissio reddit actum non liberum.
145 Pactum de soluenda certa pensione, simoniacum.
146 Pensio est quædam fructuum solutio.
147 Confidentia, promittere pensionem pro collatione, vel præsentatione.
148 Promittere pensionem ob auxilium recipiendum in litigando, simonia.
149 Dictio vel aliquando stat aduersatiue.
150 Dictio vel aliquando stat disiunctiue.
151 Genus latius patet specie.
152 Dictio ex stat exclusiue.
153 Dictio ex denotat causam proximam.
154 Dictio eadem est qualitatum præcedentium repetitiua.
155 Dictio vt supra est repetitiua.
156 Vsufructus separatur a proprietate.
157 Simonia committitur, siue fuerit datum, siue promissum.
158 Datio & promissio æquiparantur.
159 Assassinium perpetratur ex promissione.
160 Ex proœmio valet argumentum.
161 Vna pars legis declarat aliam.
162 Verbum soluantur est generale.
163 Pensio non reseruatur, cum fructus sunt tenues.
164 Simonia pactum de soluendo plus quam Papa ordinauit.
165 Tractatus de pensione sunt liciti.
166 Cum consensu Papæ pensio debet solui.
167 Papæ auctoritas tollit omne vitium.
168 Papæ scientia tollit omne scrupulum.
169 Sine Papa pensio non potest imponi.
170 Perceptio fructuum absque auctoritate Papæ inducit confidentiam.
171 Resignans beneficium cum pacto, quod euicta lite resignatarius consentiet pensioni, simonia.
172 Cessat confidentia per scientiam Papæ.
173 Pactum in permutatione coram ordinario de soluenda pensione, simoniacum.

QVAE-

QVAESTIO VIGESIMASEPTIMA.

ARGVMENTVM.

QVAE pertinent ad primum casum confidentiæ, plenissime explicantur.

VIgesimoseptimo Quæro, qui casus confidentiales explicentur in Constitutione Pij v. 87. incipien. Intolerabi-
* lis, hac de re edita? communis * opinio omnium Doctorum est, quattuor ibi poni casus in §. Quare nos, vsque ad §. ad probandum, de quibus quam breuissime erit agendum.

Primus casus confidentiæ beneficialis
1 positus in dicta constitutione est, vt† omnes, & quæcunque resignationes, & cessiones, siue simplices, siue cum circuitu retrocessionis, & reseruatione regressus beneficiorum, etiam ex sola intentione resignantium, & cedentium factę, vt illa beneficia eidem dimittenti, aut alteri conferantur, vel omnes aut pars fructuum detur, aut pensiones soluantur, sint confidētiales, vt probatur illis verbis, *Quare nos volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere, præsentium auctoritate statuimus, vt si quis quacunque auctoritate Ecclesiam, vel Monasterium, aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecumque ex resignatione, vel cessione cuiuscumque personæ simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis cū regressu, vel accessu etiam sola dimittentis intentione receperit, aut illa, vel illud etiam in euentum regressus, vel accessus eidem dimittenti, vel alteri postea cōferatur, aut illius fructus, vel eorum pars alij, vel alijs concedantur, vel pensiones soluantur ex eisdem, hæc confidentia censeatur.*

Ratio huius conclusionis colligitur ex §. Multi, vbi referuntur causæ plures, ex quibus solent dari beneficia custodiēda, & deponēda in confidentiam, de quibus dixi supra. Et ex Constit. Pij iiij. §. & insuper, & ideo huiusmodi resignatio, retrocessio, & perceptio fructuum, vel reseruatio pensionis iudicatur confidentialis, & fraudulenta, cum non fuerit animo libe-
2 ro; sed simulata, & supposita,† ex quo generaliter deprehēditur fraus, l. pupillus, §. sed & si per interpositam, ff. de auct. tutor. l. 2. C. de natural. lib. l. 3. ff. eod. Guid. Pap. de præsumpt. nu. 47. Crauett. consf.
3 122. nu. 10. & gesta † præcedentia, & sequentia dolosa, satis id ostendunt Doctores in l. si quis post hac. C. de bon. præscript. Glos. in l. apud Celsum, ff. de dol. except. Crauett. cons. 143. nu. 9. Menoc. de arbitr. Iud. cas. 470. nu. 10. & actuum
4 † vicinitas. Bart. in l. post contractum nu. 8. Io. Annib. nu. 163. ff. de donat. Paris. cons. 143. num. 21. vol. 4. ac frequentia, Guid. Pap. dict. tract. de præsumpt. num. 47. & 51. & breuitas temporis, Crauett. cons. 100. nu. 8. Cassan. cons. 33. nu. 15. Ruin. cons. 130. nu. 2. vol. 1. Afflict. decis. 72. num. 3. & alia prosequitur Dec. cons. 235. col. 1. & 2. Et hic primus casus confidentiæ beneficialis multa continet capita, quorum Primum erit, vt sit confidentia recipere beneficium ex causa resi-
5 gnationis, † vt illud ipse resignatatius restituat resignāti, aut alteri, Nauarr. cons.
* 48. nu. 3. de simon. Hinc in vna * Augustan. coram Guido bono de anno 1551. fuit resolutum esse confidentiam, si fuit
6 conuentum, vt beneficium resignatum † restituatur, si resignās ex infirmitate non moriatur, teste Caputaq. decis. 201. p. 1.
7 & ratio est, quia beneficiorum † resignatio debet esse pura, Rot. decis. 6. nu. 2. de renunc. in antiquior. Io. Monac. in c. licet, nu. 5. de ret. permut. lib. 6. & absque vlla † pactione, condicione, & modo, cap.
* cum pridem, de pactis, vbi Doctores * omnes, Oldrad. cons. 324. nu. 5. Card. Paris. in c. venerabilis, num. 45. de except.
9 Quoties autem fit huiusmodi † retrocessio in ipsum resignantem, vel resignatio in alium voluntate eiusdem resignantis, resignatio prima non pręsumitur pura, vt debet esse, Doctores in c. ex parte, 1. ff. de offic. delegat. Riminal. Sen. cons. 91. nu. 1. Crauett. cons. 122. nu. 2. & per consequens confidētialis iuxta ea, quæ scribit Gig. de pens. q. 4. Calderin. in c. mandatum nu. 4. de rescr. Redoan. de simon. p. 2. c. 10. Idque est conforme iuri commu-
* ni, nam * communiter receptum est resi-
10 gnationem esse simoniacam, † si resignatarius promisit resignāti cedere, aut alteri,
* Doctores * omnes in d. c. cum pridem, de
* pact. & fuit bis resolutum in Rota * in vna Legionen. teste Moedan. decis. 243. manuscr. de qua re dixi de Resig. benef. lib. 14. q. 7. num. 41. cum sequen. & inficiari non potest fraudem colligi ex huiusmo-
11 di † retrocessione, & correspectiuitate, vt
* fuit resolutum * in vna Gebenen. de anno 1534. teste Sarn. decis. 4. lib. 1. Arag. decis. 12. Moedan. decis. 222. omnes in recollectis manuscr. Caputaq. decis. 240. p. 3. & faciūt, quæ ad hoc ponderat Card. Paris.

Parif. conf. 143. nu. 21. vol. 4. & fimonia committitur, non folum ex datione iuris
12 † fpiritualis, vel temporalis, fed etiam ex promiffione, vt refert Bal. fuiffe * iudicatum Florentiæ in c. 1. de teftib. lib. 6. vbi hoc tenent Petr. de Anchar. Gemin. & Franc. & alij. Roman. fing. 327. cum alijs adductis per me, de refign. benef. lib. 14. q. 7. nu. 31.

Et hanc conclufionem Primo intellige in ceffione Epifcoparus, Archiepifcoparus, vt pater ibi Ecclefia, &c.

Secũdo intellige in ceffione Abbatiæ, Priotatus, & Monafterij, vt illud verbum Monafterium probat, & procedit, fiue fit
13 † Monafterium regulare, fiue fæculare, Glof. & Abb. in c. ex tranfmiffa de renũc. ob generalitatem, Bal. in l. in fraudẽ. ff. de milit. teftam. Crauett. conf. 308. nu. 3. fiue habeat conuentum, fiue non habeat, nam videmus, quod quam plurimæ Abbatiæ, & Prioratus etiam regulares, concedi tamen folitę in commendam, non ha
14 bent † Conuentum, & nihilominus in impetratione ipfarum, feu per obitum, fiue per refignationem, exprimũtur Monafteria, & ita ftylus * communis docet, vt dicatur, Beatiffime Pater, cum Monafteriũ Sancti Petri, &c. Ordinis Sancti Benedicti, &c. cura, & conuentu carens. Procedit etiam huiufmodi conclufio in ceffione Monafterij Monialium, ideft in ceffio-
15 ne Abbatiffatus, cum hoc etiam † fit proprie Monafterium, Mandof. in præfat. regul. 2. cancell. nu. 6. cum alijs, quæ fcripfi de refign. benef. lib. 2. q. 1. nu. 71. & 74. & eft communis * opinio, & ex hoc poreft
16 dici, comprehendi beneficia, quæ † appellantur officia c. de mulra, de præben. c. 2. & c. cum ad Monafterium, §. prior de ftat. Monac. Clement. 2. de fimon. Hinc refpõdit Nauarr. conf. 70. tit. de fimon. fuiffe
17 commiffam fimoniam † per renunciationem Presbyteri regularis de quodam officio, cum pacto, vt Abbas illum remuneraret, & de alio officio ei prouideret ex rationibus, quas ibi adducit.

Terrio intellige in refignatione quorumcumque beneficiorum fimpliciũ, vel requirenrium refidenriam, aut curatorũ, ac habenrium dignitatem etiam primam poft Pontificalem, vt illa verba, *aut aliud beneficium Ecclefiafticum qualecunque* oftendunt. Di
18 ctio enim *aliud* † includit omnia omiffa in præcedentibus verbis, vt nihil remaneat, vt notat Bald. in l. conuenticulam, col. 5. C. de Epifc. & Cleric. Doct. poft Glof. in auth. ex teftamento, C. de collat. & in l. fi fugitiui C. de furt. & in c. fedes, de refcr. Card. Parif. conf. 79. num.
19 21. vol. 3. & fic diuerfa † ab expreffis, vt late probat per mulra Socin. Sen. confil. 300. col. 4. verf. 3. principaliter vol. 2. Card. Parif. conf. 92. nu. 5. vol. 1. Et dictio qualecumque eft vniuerfalis, & om-
20 nia genera † beneficiorum, ac qualitates includit, & nihil intactum reliquit, Alberic. de Rofat. in l. metum §. animaduertẽdum, ff. quod met. cauf. Bal. in l. cum virũ C. de fideicom. egregie, Bart. in l. quæ omnia §. plane ff. de procurat. & in c. 1. qual. olim feud. potet. alien. & comprehendit
21 mafculos, † & fœminas, Doctores in l. quicumque C. de feru. fugit. & in l. ait diuus, ff. de iur. fifc. Bart. in l. habeat vnufquifque, C. de fumm. Trinit. Iaf. in l. fideiuffor §. prætor ait, ff. qui fatifd. cogant. faciunt not. in c. Romanorum dift. 19. & in c. folite de maiorit. & obedient. Parif. dict. conf. 92. nu. 6. vol. 1.

Quarto intellige, hanc conclufionem procedere in quibufcũque perfonis etiã exiftenribus in dignitate refignanribus, vel cedentibus in fauorem cuiufcunque perfonæ etiam conftirutę in fimili, vel maioti dignitate, vt committant confidentiam, & incidant in pœnis huius conftitutionis, fi refignatarius retrocedat beneficium tefignarum refignanti, aut alteri refignet modo expreffo, nam qualitas
22 perfonæ non excufat, † vt colligitur ex illis verbis, *fiquis*, &c. & ibi *cuiufcumque*, &c.
23 dictio enim † fi quis eft admodum generalis, Barr. in l. 1. num. 2. ff. de verb. fignif. Car. Zabarell. in clement. 1. q. 3. nu. 9. de elect. Curt. iun. conf. 35. Dec. conf. 453.
24 nu. 7. & dictio cuiufcumque † omnes comprehendit, Parif. conf. 1. num. 100. vol. 3. Alber. in l. metum §. animaduertendum,
25 ff. quod met. cauf. nam † eft admodum vniuerfalis, c. Romanorum dift. 19. c. folite, de maiorit. & obedien. & videtur pofita
26 † ampliatiue, Glof. in clement. fi de beneficio, verb. cuiufcumque, de præben. & in clem. 1. de iudic. & in clemen. 2. de vit. & honeft. cleric. Mãdof. in regul. 1. cancell. q. 6. num. 6.

Accedit, quia regulare eft, vt difpofitio legis comprehendat, non folum caufas, fed etiam † perfonas priuilegiatas, Bal.

Bal.in l. in fraudem,§.si quis,ff.de testam. milit.Dec. cons.120. nu.1.col.2.& cons. 131.col. 3.& alibi, vt refert Mandos. de infir. resign.q. 2. num. 3.

Amplia vt sub his verbis comprehendãtur etiam Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchæ,& Cardinales, namque hi exprimuntur in Constitutione Pij iv. super beneficialibus confidentijs edita,quam refert,innouat,& ampliat Pius v. in hac Cõstitutione. Ideo dum primũ determinat casum confidentialem,videtur includere etiam Cardinales S.R. E. vt intelligatur
28 † hic S. secundũ præcedentia, l. si seruus plurium,§.vlt.ff.de legat. 1. l. qui filiabus eod. tit. Bal. in l.domum col. 1. C. de rei vend.Ias.cons.215.col.2.circa med.lib.2. & cons.5.col.3.in fin.lib.3.Socin.iun.cõs. 15.nu.17.lib.1.& optimum fuit exprimere,nam inter Doctores fuit admodum cõtrouersum, an Cardinales includerẽtur
29 in dispositione † legis generalis Archid. Io.Andr.& Gemin.in c.nemo de elect.li. 6.Oldrad. cons.221. Barbat. late in tract. Card.p.1.q.7.Ias.cons.117.col.3. lib.1.&
* communior*opinio sit negatiua,Ber.in c. 1.n.41.de rescr.Paris.cõs.141.nu.8.vol.4.

Quinto intellige hanc conclusionem procedere in accipiente beneficium ex causa resignationis quacumque auctoritate, vt illa verba, si quis quacunque auctoritate,ostendunt, quæ verba videntur includere,non solum illũ,qui accepit beneficium ex causa resignationis, vel cessionis a Summo Pontifice, quod non ha-
* bet dubium, nam solet ex * stylo vulgari, & omnibus noto Papa admittere resigna
30 tiones ad vota resignantiũ † & eorum supplicationem, Mandos. de signat. per fiat q.7. nu.3.Cass.decis.10. in fin. de concess. præben. & hac ratione facilius sit fraus, cum resignans non præstet consensum,nisi Summus Pontifex admittat resignatio
31 nem in fauorem resignatarij, & † ius non abdicetur a resignante, nisi acquiratur re
* signatario,vt ex omnium doctorum * sententia comprobaui in tract.de resign.benef.lib.1.q.3. & lib.8.q.7. nu.61.Sed etiã accipientẽ de manu Legati, Episcopi, aut alterius ordinarij, Ita etiam similia verba posita in regula Cancellariç de infirm. resign.ibi ac ipsum beneficiũ, quauis auctoritate conferat, &c. comprehendunt
32 collationem factam per Papam, † Legatum,Episcopũ,& alios ordinarios,vt Rebuff.in prax.glos.12.su per regul.de infir. nu.3. considerat,ac etiam Mandos. super ead.reg. q.16.in fi. & ex illis verbis dicũt
* communiter * scribentes regulã Cancel-
33 lariæ de infir. habere locum † etiam in renunciationibus factis extra Curiã, Cass. decis.31. super reg. Sarn. d.reg. q.26. Simonet.decis.63.& 64.manuscr. & ita fuit
* * pluries resolutũ in Rota in vna Barchinonen.Cappellaniç,& in alia Parmen.beneficij,lunæ 19. Ianuarij 1587. corani R. P. D. Gipsio retuli de resign. benef. lib. 12.q. 5. Accedit quia dictio † quauis est
34 admodũ vniuersalis, vt patet ex his, quæ scribit Ias. in l. quædam, §. nihil interest nu.3.ff.de eden.Aret.& idem Ias.in l.Gallus,§.etiã si parẽte n.17.ff. de lib.& posth.
35 & videtur posita † ampliatiue, vt omnem collationem cõprehendat, Rom.cons.31. Felin.in tract. quando litter. Apost. noci patr.in 4.ampliat.faciunt notat.per Glo. in clem.si de benefic.de præb. Mandos.in reg.1.canc. q.6. nu.6. Alioquin sequeretur hæc verba esse superflua, quod in constitutione Summi Pontificis non est dicẽ
36 dum † neque de minimo verbo, vt sit sine virtute, & effectu, §. quibus in princ. ibi superuacuis in 1.Constit. Codicis,Bal.super rubr.de cõtrahen. emption. Dec.cõs. 47.nu.2. Card.Paris.cons.3. nu.86.vol.4. Curt.iun.cõs.85.n.4. Sed si quis obijciat
37 † coram ordinarijs nõ posse fieri resignationem in fauorem,sed dumtaxat simpliciter,vt scripsi de resign.benef. lib.5.q.6.
* nu.188.& alibi, nam hæc est * communis omnium Doctorum sententia,& per consequens pactum consideratũ per Pium v. non posse interuenire, vnde cum verba
38 dispositionis non cõueniant,neque † etiã dispositio l.4.§.totiens.ff. de dam. infect. l. his accusare,ff.de accusat. Respondeo, intelligendo dupliciter, primo, quoties resignatio fit in Curia, coram Papa in fauorem alicuius,pro quo resignatario ex-
39 pediuntur litteræ prouisionis † ipsius resignationis non in forma gratiosa,cũ non sit præsẽs in Curia,vel nolit se subijcere rigoroso examini, quod fit in Curia, in domo Illustrissimi Cardinalis Vicarij S. D.N.sed in forma dignum nouissima directa ordinario,vt si prçuio examine illũ repererit dignum cõferat,quo casu ordi-
40 narius illũ † examinat,& postea cõfert de mandato Papç beneficium resignatum in Curia, vt scripsi de resig.benef.lib.8.q.7. nu.188.

num. 188. absque dubio conclusio nostra verificatur in prædicto exemplo, ac verba prædicta.

Secundo intelligerem, quoties quis vult resignare coram ordinario, & ante resignationem paciscitur cum amico ipsius ordinarij, vt procuret sibi conferri ab ipso ordinario beneficium in suis manibus resignandum, aut in genere primū vacaturum, quod ad sui instantiam, & requisitionem retrocedat ad fauorē ipsius resignantis, vel alterius; hanc enim esse confidentiam, nemo dubitabit, tum ex prædictis verbis, quauis auctoritate, &c.
41 tum ex mente, quæ in primis † admodum attendenda est, l. scire oportet, §. aliud autem, ff. de excusat. tutor. Dec. consil. 227. & 344. & hoc potest verificari in legato a latere, ac misso, in Archiepiscopo, Episcopo, Vicario, & alijs inferioribus. Idque præterea comprobatur, nam simonia potest committi coram quocumque in quibuscumque beneficijs non habita
42 aliqua distinctione, † dummodo pactum sit illicitum, & comprehensum sub definitione ipsius simoniæ, Doctores in c. cum pridem de pact. & in c. ex parte 1. de offi. deleg. in c 1. & tot. tit. de simon. ita pariter dicendum est in confidentia propter
43 connexitatem, † ad not. in c. translato de const. in c. quanto de iud. & identitatem rationis, l. illud, ff. ad leg. Aquil. l. a Titio ff. de verb. obligat.

Sexto intelligerem hanc conclusionē, in quacunque resignatione, scilicet tam
44 pura simplici, quam † qualificata in fauorem alterius, & cum reseruationibus, nā ad hęc duo capita refertur omnis resignatio, Rebuff. in praxi de resign. expr. num. 2. Couarr. pract. q. c. 36. sub nu. 9. Roffiniac. de benef. c. 14. nu. 3. cum alijs adductis a me de resignat. benef. lib. 1. q. 2. nu. 1. cum seq. vbi late declaraui, & ho-
45 die vtraque dicitur simplex resignatio † attento, quod vnus supplicat pro admissione resignationis, & alter pro collatione beneficij resignati vacātis ex dicta admissione, vt dixi de resign. benef. lib. 8. q. 7. nu. 39. ad quod habuit respectum Pius v. prædictis verbis volens includere omnem resignationē iuxta stylum * ex resignatione, seu cessione simpliciter, &c. ratio etiam dictat hoc modo esse interpretanda prædicta verba, cum conueniat omni generi resignationis diffinitio confidentiæ, & mens huius Constitutionis Pij v. vt omnibus ad sensum patet, & re-
46 gulare est argumentum † deducere a definitione, & a mente, vt de primo tradunt Dec. Cagnol. & alij omnes in l. omnis definitio, ff. de regul. iur. de secundo adsunt vulgaria iura, & præsertim quæ superius citauimus l. illud, ff. ad leg. Aquil. l. cum pater, §. dulcissimis, vbi Bart. & alij Doctores, ff. de legat. 2. & vt praxis obtinuit, nullum cadit dubium, cadere confidentiam, & simoniam in resignatione, quæ fit in fauorem cum reseruationibus, vel absque in Romana Curia. Maius dubium cadit in ea resignatione, quæ fit sim
47 pliciter † absque prouisione in Romana Curia, vt quia arctatus dimittere beneficium, vel alias petit a Papa admitti resignationem, quam facit de tali beneficio. Papa signat supplicationem, in qua alter non supplicat pro prouisione, vt solet fieri, sed ipse tātum pro admissione resignationis, vt scripsi, & posui formam de resign. benef. lib. 8. q. 7. nu. 103. an in hac habeat locum dispositio huius §. pro negatiua facit, quia non cōueniunt hoc casu verba dispositionis, cum nullus in eadem supplicatione supplicet pro prouisione, sed Papa conferat cuicunque velit, & sic cesset fraus, ergo, &c. l. 4. §. toties, ff. de damn. infect.

Hoc non obstante affirmatiua opinio
48 est tenenda, tum ponderando verba † generalia huius §. l. 1. §. generaliter, ff. de leg. præstan. Bald. in l. in fraudem, ff. de milit. testam. tum etiā, quia potest fraus interuenire hoc modo, vt quis ante quā det R. P. D. Datario supplicationem admissionis, resignationis absque prouisione, vel tunc certiorem faciat amicum familiarem, aut consanguineum de hoc, ad effectum, vt per aliam supplicationem petat illud beneficium taliter resignatū, qui ob gratitudinem, aut alia causa promittat ei, vel fructus, vel renunciare illud sibi, aut alteri nutu ipsius, proculdubio hæc est confidentia simoniaca, nam conuenit definitio, & ratio. Ideo hoc casu etiam verificātur verba supradicta huius constitutionis, & intrabit dispositio
49 prohibitiua, † & pœnalis, not. c. indemnitatibus, §. penul. de elect. libro 6. Bart. in l. ita autem, in princip. ff. de administrat. tutor. ex quo satis patet responsum ad contrarium supra adductum.

Et hoc

Et hoc nota, quia alias vidi dubitari.

Septimo intellige hanc conclusionem procedere in resignatione, cum circuitu retrocessionis; vt patet ibi, simpliciter,
50 aut cum circuitu retrocessionis, nã † prohibitum fieri immediate, mediate fieri nõ debet, l. auia §. Titio, ff. de condit. & demonstr. quem tex. ad hoc allegat Ias. in l. 1. in princ. col. 6. vers. & tenendo istam partem, ff. de vulgar. & pupil. Hinc dixit Roman. in repet. auth. similiter col. 78. C. ad leg. falcid. quod sicut de legato imme
51 diate facto † ad pias causas non detrahitur Trebellianica, ita neque de legato facto alicui priuato, qui postea sit rogatus piæ causæ restituere, refert Crauet. conf. 330. ad fin. & conf. 137. nu. primo. Hinc receptum est, prohibitum vna via cense-
52 ri prohibitum † omni alia, cap. cum quid vna via de regul. iur. lib. 6. c. hæc imago 34. q. 5. c. detestanda de concess. præb. lib. 6. l. vlt. si mancip. ita vend. ne prost. cap. vnico §. 1. de cleric. coniug. lib. 6. cap. tuæ, de procur. & plura exempla deducit Din. dict. regul. & Glos. in verbo, cum quid. Accedit ad comprobationem,
53 quia circuitus † sunt vitandi, l. dominus testamenti ff. de cond. & demonstr. l. 1. in princ. C. commun. deleg. clem. auditor de rescr. c. tua de ord. cognat. & per consequens, cum adsit eadem ratio vtroque casu, idem ius statuendum est, l. illud, ff.
54 ad leg. aquili. fraudibus enim † est obuiandum omnino, & radix ex qua venire possunt amputanda, l. cum hi, §. si cum his de dolo, ff. de transact. l. in quæstionis in fin. C. de fideicom. l. si legatarius, C. de leg. Rain. de forliu. in l. omnes populi sub nu. 8. ff. de iust. & iur. etiã per circuitum, Ias. in l. cum fundus, §. seruum tuum num. 4. & 5. ff. si cert. pet. & in l. stipulationum, §. si is, qui duplum. in fin. ff. de verb. oblig. Rolan. conf. 51. nu. 8. lib. 1.

Hinc Constitutio Pij v. 58. incip. Quãta Ecclesiæ, quæ prohibet sub pœnis, ne beneficia renunciata coram ordinarijs
55 ab illis conferantur † eorum consanguineis, aut familiaribus, vel cõsanguineis, aut familiaribus resignantium, includit quoties collatio fieret prædictis per circuitus multiplicatarum in extraneos collationum illis verbis, cæterum præcipimus, atque interdicimus, ne ipsi Episcopi, aut alij collatores de beneficijs, & of-
56 ficijs † resignandis prædictis, aut suis, aut admittentium consanguineis, affinibus, vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarũ in extraneos collationum audeant prouidere, &c. Idque notandum dixi lib. 5. de resign. benef. q. vlt. num. 188.

Et hæc conclusio potest pluribus modis exemplificari, quos modos hic refe-
57 ram quam breuissime, † vt dicta verba melius explicentur, §. sed cum magis inst. de grad. Bal. in l. 1. in 1. lect. sub num. 1. vers. item per exempl. ff. de iust. & iur. Riminal. iun. in l. imperium nu. 5. ff. de iurisd. omn. iudic.

Primum exemplum est, quoties quis recepit beneficium, non ex manu Titij resignantis, sed Meuij resignatarij, pactio-
58 ne tacita, vel expressa interueniente, † quod illud postea resignabit in fauorem Titij primi resignãtis, aut alterius ad nutum ipsius: nã hæc retrocessio, siue resignatio ad nutũ ipsius erit confidentia, & probatur hic intellectus: nã verba dirigũtur resignatario, cum dicat, si quis receperit, dum igitur subdit ex cessione cuiuscumque personæ simpliciter, vel cum circuitu retrocessionis videtur intelligere, siue habuerit a primo resignante, siue a secundo, siue a tertio, esse confidentiam, stante prædicto pacto illud dimittendi, restituendi, ac resignandi; namque hoc casu viget eadem ratio, vt supra ostendi, cum prohibitum immediate censeatur prohibitum mediate l. auia, §. Titio, ff. de condit. & demonstr. rursus probatur ex illa alternatiua simpliciter, vel cum circuitu retrocessionis, intelligẽdo simpliciter, quoties ille recepit beneficium a primo resignante, cum prædicto pacto, illud postea ei resignãdi, cum circuitu retrocessionis, quoties ab alio, & sic secundo resignante pacto illud dimittendi in fauorem primi.

Præterea comprobatur hæc intelligẽtia ex dicta constitutione 58. Pij v. vbi ita in-
59 terpretatur circuitus † collationum, vt dixi lib. 5. de resign. benef. q. vlt. nu. 188. Et hic intellectus est cõformis verbis, ef-
60 fectui, & rerum exitui, † ergo verus, Ias. conf. 128. col. penult. in princ. lib. 1. Cranett. conf. 294. sub nu. 8. & hunc existimo esse verum sensum horum verborum, & hanc fuisse mentem Pij v.

Secundo potest exemplificari. Quoties volens reseruare pensionem sub beneficio suo pro nepote, aut alio consan-

guineo, vel amico, cum non possit id consequi via ordinaria, nam pensio sine cau-
61 sa semper fuit † difficilis, vt scripsi de resign. benef. lib. 6. q. 2. & hodie impossibilis, nam nemini datur de mandato Sanctissimi D. N. Clementis Octaui ad effectum dictę reseruationis, recurrit ad fraudem, vt illud beneficium resignet in fauorem Petri reseruata pensione pro dicto nepote consanguineo, vel familiari, quod facilius potest obtineri stante resignatione, vt probaui dicta q. 2. & cum pacto, vt prædictus Petrus eidem resignanti retrocedat dictum beneficium resignatum. hæc enim est confidentia, nam
62 non est vera resignatio, † sed simulata ad effectum, vt reseruaretur pensio, quæ via ordinaria non posset reseruari, quo facto beneficiũ statim ei retrocederetur, l. qui sic soluit, ff. de solut. Moedan. decis. 224. in manuscr. & ita fuit resolutum in his terminis, ac consideratum circa hãc constitutionem in vna Reatin. pensionis veneris 11. Martij 1588. coram R. P. D. Pamphilio Auditore Rotæ, vt vidi annotatũ ex eius decisione in 2. par. vbi etiam fuit dictum tali casu non potuisse considerari dispendium resignantis, ob retrocessio-
63 nem factam † modico temporis interuallo, ad not. per Put. decis. 341. & seq. lib. 1. Rebuff. de rescr. general. & spec. num. 23. & huic casui satis applicantur rationes supra adductæ de prohibito immediate, vt sit prohibitum mediate l. auia §. Titio, ff. de condit. & demonstr. & de prohibito vna via, vt omni etiam censeatur prohibitum, c. cum quid vna via, de reg. iur. lib. 6. & de hac cõfidentia loquemur infra in 3. casu.

Tertio potest exemplificari in eo, qui vult reseruare pensionem super suo beneficio, aut omnes fructus alicui, & cum non possit id facere via ordinaria, nam vt dixi, pensio sine causa non conceditur, recurrit ad fraudem, quæ est talis, resignat illud beneficiũ ei, cui vult reseruare fructus, aut pensionem, ille postea retrocedit idem beneficium eidem resignanti, reseruata sibi illa quantitate pensionis, quã a principio videbant imponere, quæ
64 reseruatio a Papa conceditur † stante resignatione, & illa vulgari clausula nc nimium dispendiũ, &c. Anchar. cons. 226. Card. Alex. in c. 2. sub nu. 5. 1. q. 3. Caccialup. de pens. q. 19. Gig. eodem tract. q. 4. Put. decis. 342. & 343. & 389. lib. 1. & communiter Doctores, vt late dixi lib. 6. de resign. benef. q. 2. col. 3. Vtique hæc est confidentia, nam resignatio non fuit vera, sed simulata, ad hunc effectum reseruandi prędictam pensionem, vt in simili fuit dictum in dicta Reatin. pensionis 11. Martij 1588. coram R. P. D. Pamphilio, & causa posita, ne nimium dispen-
65 dium, videtur falsa, † quia cõstat propter celerem retrocessionem nullum dispendium passum fuisse, ad not. per Put. dict. decis. 341. cum sequen. lib. 1. Gammar. de auct. legat. a later. tit. de pens. num. 98. & 99. Fel. in cap. ad audientiam, el 2. nu. 2. vers. exemplifica de rescr. Mandos. tract. de signat. grat. tit. pens. col. 3. & in ea nequaquam possit verificãri, quæ scribit Caccialup. de pens. q. 1. Card. in clement. 1. §. 1. quęst. 3. & ibi Imol. col. 3. de suppl. pręlat. neglig. Hoied. de incompat. benef. p. 1. c. 4. nu. 4. Et hanc esse confidentiam comprobatur ex §. præcedente, incip. plerique, vbi exprimuntur causę ex quibus cõmittitur confidentia, & hæc inter alias videtur includi, quæ quod fa-
66 ctum † est declarat, l. verum 2. ff. de furt. l. cum tale §. vlt. ff. de condit. & demonstrat. c. intelligentia, vbi Glos. de verb. signif. Et cum hic circuitus sit cũ aliquo
67 effectu, considerandus † erit Card. in clement. auditor in 14. q. de rescript. Ant. Mass. de form. obligat. camer. q. penult. nu. 5. vt consideratur in fideicommissaria substitutione, §. sed quia, instit. de fideicom. toto tit. C. ad Trebell. Alijs modis poterit doctus exemplificare hanc con-
68 clusionem, † nam exempli gratia positum extenditur ad omne simile, l. regula §. vlt. ff. de iur. & fact. ignor. l. scire oportet §. pen. ff. de excus. tut. Bal. in l. 1. in 1. lect. sub nu. 1. ff. de inst. & iur. & hoc est, quod dicimus, quod exempla non restringunt regulam, l. damni in princ. ff. de dam. infect. Cephal. cons. 133. num. 17. vol. 1.
69 Quod enim est † commune pluribus, omnibus illis competit, l. his solis, C. de reuocan. donat. l. non solum, §. qui primitiuum, C. de excus. tut. Bal. in d. l. 1. 1. lect. in princ. ff. de iust. & iur.

Octauo intellige hanc conclusionem procedere etiam in resignatione cum reseruatione regressus, vel accessus, vt patet ibi, *cum regressu, vel accessu*. Quæ verba ita exemplificantur. Quidam resignat suum

suum beneficium in fauorem Titij reseruato regressu, aut accessu ad dictum beneficium præmissa conuentione, quod si
70 erit locus regressui, † vel accessui, dictus resignans habens prædictam reseruationem regressus, vel accessus debeat idem beneficiũ eidem Titio, vel alteri renunciare, vt colligitur ex sequẽtibus verbis, *vt illa, vel illud etiam in euentum regressus, vel accessus eidem dimittenti, vel alteri postea conferatur.* Nam hæc absque dubio est confidentia, vt etiam colligitur in §. plerique, & ex Constitutione Pij iv. in §. insuper. Et in-
71 trat huiusmodi regressus † cedente resignatario, Mandos. de signat. grat. tit. regressus col. 2. Moedan. decis. 338. sub tit. de renunc. in manuscr. Put. decis. 314. li. 1. vel moriente, vt dixi de resign. benef. lib. 6. q. 5. nu. 22. cum seq. aut acquirente incompatibile, Moedan. decis. 120. in manuscr. vel si fuerit priuatus, vt dixi d. q. 5. nu. 24. his enim casibus posset verificari huiusmodi conclusio, vt quia fuerit cõuentũ de dimittendo beneficiũ in euẽtum regressus, & accessus, & quia huius-
72 modi regressus, & accessus sunt † sublati per Conc. Trid. c. 7. sess. 25. de refor. & per Const. Pij v. 136. incip. Romani Pontificis ex rationibus, quas posui dicto libro 6. q. 5. nu. 97. cum seq. ideo non curabo alia scribere de hoc. Posset etiam hæc conclusio verificari in conuentione facta de non vtendo regressu reseruato
73 in litteris ob non solutionem † pensionis, qui etiam hodie datur, Put. decis. 293. lib. 1. Gig. de pens. q. 99. nu. 18. Bursar. cons. 395. nu. 42. vol. 4. de qua materia late dixi lib. 6. de resign. benef. q. 3. per totam.

Nono, Hanc conclusionẽ intellige cõmitti confidentiam hoc casu, siue fuerit promissum a resignatario, quod resignauerit illud beneficium eidem, siue alteri, vt probatur illis verbis *eidem dimittenti, vel alteri postea conferatur.* Quæ verba æquipa-
74 rant hos duos casus † vt idẽ ius sit in vtroque l. vlt. ff. de acceptilat. quod comprobatur, tum quia idem statuitur circa fructus, & pẽsiones non inspecto, quibus soluantur resignanti, vel alteri, tum etiam, quia eadem ratio viget vtroque casu: nã nihil refert, quod vni, vel alteri confera-
75 tur, dummodo origo, quæ spectanda † est, l. 3. C. ad maced. sit mala, & pactum simoniacum, ac confidentiale, & hæc conclusio nullam habet difficultatem, & infra illam comprobabo.

Et hanc conclusionem cum illationibus supradictis declara procedere pacto præcedente, nam alias secus, quia sine pa-
76 cto † confidentia non committitur, Nauarr. in Manual. c. 23. sub num. 107. vers. ad decimum. Idem Nauarr. cons. 27. & cons. 30. & cons. 33. & cons. 36. tit. de simon. Virgin. Bocc. in cõment. const. Pij v. cen. num. 60. & 68. Gabriell. cons. 172. nu. 4. & 12. lib. 2. & fuit resolutum in vna * Cusentina prætensę confidentię coram R. P. D. Orano 4. Februarij 1591. & late comprobaui suo loco ponendo rationes. Ideo in §. sequenti incipien. Itidem, loquitur Pius v. de confidentia commissa ex condicione tacita, vel expressa; Hinc voluit Nauarr. cons. 27. de sim. non esse confidentiam, si quis recepit beneficium ex resignatione, intentione illud resignã-
77 di nutu † resignantis, si non interuenit pactum, quia, subdit, absque conuentione non committitur.

Qua conclusione stante verba posita in hoc §. circa hanc conclusionem, etiam sola dimittentis intentione, sunt intelli-
78 genda † de intentione nota ei qui beneficium recepit, vt interpretatur, Gabriel. dict. cons. 172. nu. 3. vers. secundo stante verba de cõdicione tacita, vel expressa posita in §. sequen. ex quibus verbis declarantur hæc, l. qui filiabus, ff. de leg. 1. & necessario ita esse interpretanda, posui plures rationes q. 26. col. 3. & licet Mascardus de probationib. concl. 1306. numero 53. intelligat hæc verba, cum alter horum, siue dimittens, aut recipiens, item conferens, eligens, vel præsentans, aut electus, præsentatus, vel cui est collatum beneficium, item cedens, aut retrocedens, & in summa, vt omnes complectantur vno verbo, siue dans, vel recipiens beneficium alterius, ideo dat, aut recipit, vt postea sibi detur beneficium, vel pensio, aut fructus etiam, si nihil alteri parti sit notum, tamen in contrarium se habet veritas, & communis * opinio etiam in * praxi recepta, ne sequatur absurdum, quod ex facto vnius alteri igno-
79 ranti † præiudicium afferatur, reg. non debet, de regul. iur. Crauett. cons. 293. cum
80 ignorans non † peccet, D. Thom. 1. 2. q. 73. art. 6. & late ex pluribus rationibus comprobaui suo loco d. q. 26.

Et ad tollendum omne dubium, bonũ
esset, vt Summus Põtifex declararet hoc
per aliam constitutionem. Et sanct.mem.
Gregorius xiij. mandauit hæc verba de-
leri,& Congregatio super compilatione
septimi Decretalis,idem censuit, & mihi
fuit demandatum, vt illam imprimerem
absque dictis verbis.

Secundum caput huius §. & primi ca-
sus confidentiæ beneficialis est, vt fit con
fidentia,si fructus beneficij resignãti, aut
81 eorum pars † dentur resignanti illud be-
neficium,vel alijs,vt probatur ibi,*aut illius*
fructus,vel eorum pars alij,vel alijs concedantur,&c.
confidentia censeatur, & hoc volunt Nauarr.
in Manual.c.23. sub num.110.& cons.48.
nu. 1. de simon. Maiol. de irregular. lib.
5.c. 45.col.5. sub nu. 5. Mascard. de pro-
bat. conclus. 1306. nu. 19. 20.cum pluri-
bus sequent.Et ratio est,quia per resigna
82 tionem vacat beneficiũ † Lap. alleg. 14.
Archid.in c. denique nu. 3.6.q.3. Rot.de
cis.1. de rescr. in nou. Card. Paris.cons.
76.nu.4. vol.4. cum alijs infinitis allega-
tis a me, de resign. benef. lib.1.q.4.col.1.
& resignãs habeatur pro mortuo, quo ad
83 beneficium † resignatum, Cassad. decis.
16. nu. 2.super regul. cancell. Abb.in c.
nisi essent,de præben. Put.decis. 468.lib.
* 2.& communiter* Doctores,nam amittit
84 † omne ius,quod in eo habebat, Rot. de-
cis.6.in fin.de rer.permut.in nou.Cassad.
decis.2. nu. 3. eod. tit. Card. Paris.cons.
39. nu. 3. vol.4. sequitur post resignatio-
85 nem non posse † se ingerere beneficio re-
signato,neq. ex eo habere fructus, Abb.
Ant. de Butr. Imol.& alij in c. sollicite,
de restit. spoliat. Host. Innoc. in c. quod
* in dubijs de renunc.& communiter* alij,
vt deduxi de resign. benef. lib. 1. q. 5.&
tradit Rot. decis. 1. de renunc. In nou.
Rebuff. cons. 22. nu. 19. Card. Paris.dict.
consil. 39. vol. 4.& late plures allegaui,
86 de resign. benef. lib.1.q.6.† fructus enim
spectant ad resignatarium, & ad eum cui
confertur beneficium canonice,Couarr.
lib. 1. variat. resol.c. 15. sub nu.12. Ideo
si condicione dictos fructus percipiat resi
gnans,merito videtur commissa confidẽ-
tia,ad not. in l. non dubium C. de legib.
87 nam natura resignationis † est vt sit libe-
ra, & pura, Rot. decis. 6.nu.2. de renunc.
in antiquior. Oldrad.cons.314.nu.5.Io.
Monac.in c. licet num.5. de rer. permut.
lib.6. cum alijs deductis a me supra,& de
resign. benef.lib.14.q.1. Quomodo enim
potest esse pura,si dentur dicti fructus, &
hac ratione censeatur fieri, Doctores in
c. ex parte 1. de offic.deleg. cum alijs,vt
per Redoan. de simon. p. 2. c.10. erit er-
go confidentialis. Et in hac parte vide-
tur hæc conclusio conformis iuri commu
ni,quo inspecto simonia est resignare pa-
88 cto, condicione, † & modo consequendi
fructus post resignationem, vt late proba
ui de resign. benef. lib. 14. q. 1. & seq. &
* fuit resolutum* pluries in Rota, vt per
Moedan. decis. 245. manuscr.& fraus sa-
tis videtur cõmissa, vt ex huiusmodi con
89 iectura † appar et,late Bart. in l. post con
tractum, ff. de donat. Paul. de Castr. cõs.
337. nu. 4. lib. 2. Dec. cons. 235. & cons.
659. Grat. cons. 81. nu. 42. vol.2. Card.
Paris. cons. 97. nu. 17. vol. 3. cum alijs,
vt per Mantic. de coniecturis vlt. volunt.
90 lib. 10. tit.4. num.9.& modos † probandi
fraudem ponit Mascard. de probat. con-
clus.815.per totam,cum fructus non den
91 tur domino, neque † possessori, quib us
pertinẽt. Bald. in l. si traditio col. vlt. C.
de act. empt. Alex. cons. 120.nu. 5. lib.4.
& cons. 73. lib. 2. & per huiusmodi tradi-
tionem mutetur natura ipsorum fructuũ,
quæ est,vt debeantur domino,c.conque-
stus de vsuris l.Herẽnius ff. de euict.Grat.
cons. 18. nu. 2. lib. 1. Ruin. cons. 25. nu.
2. & cons. 53.nu.23. lib. 1. Cephal.cons.
131.num.14.& cons. 215. nu. 49.& cons.
290. nu. 13. Bursat. cons. 11. num. 7. vol.
1. Bened. Capr. cons. 10. nu. 33. Eadem
ratione committitur confidẽtia simonia-
92 ca,& punibilis, si prouisus de beneficio †
fructus illius beneficij tradat collatori,
præsentatori, & electori, vt dicitur in §.
sequen. incip. Itidem si, & in illius inter-
pretatione adduximus rationes, & aucto
ritates.

Et hanc conclusionem primo intelli-
ge, siue omnes fructus dentur resignanti,
siue eorum pars, nam vtroque casu com-
mitti confidentiam probatur ibi *fructus,vel*
eorum pars. Idque ex eo,quia viget eadem
93 ratio,cum in parte quoque delictũ † per-
petretur, Glos. in §. gallinarum in verb.
qui lucrandi animo, inst. de rer. diuis. ita
in §. sequenti incip. itidẽ dicitur de fru-
ctibus,vel parte ipsorum, vt si dentur col
latori pro collatione, præsentanti pro
94 præsentatione, electori † pro electione,
committatur confidentia, & tradit Mas-
card.

card. de probat. conclus. 1306. num. 7.

Declara tamen, dummodo illa pars sit notabilis alicuius quantitatis, nam alias non committeretur confidentia, sicut ne-
95 que † simonia, c. & si quæstiones de sim. tradit egregie Nauarr. in comment. de dat. & promiss. pro iust. vel gratia nn. 20.
96 & hæc interpretatio est † recipienda tam quam benigna, not. in c. iuuenis de spon sal. c. illud de cler. excom. c. 2. de pœnit. dist. 7. l. antiqui, ff. si pars hæred. pet. eoque magis, cum quo ad pœnas hæc con-
97 stitutio sit exorbitans, ergo † restringenda in quantum fieri potest, Doctores in l. si vero §. de viro ff. solut. matrim. & in l. si constat, ff. sol. matr. & fructus vnius anni
98 sufficiunt, vt committatur confidentia † nec requiritur plurium annorũ, iuxta regulam positam in l. boue, §. hoc sermone ff. de verb. signif. vbi late Tiraquell.

Secundo intellige hanc conclusionem siue hi fructus dentur resignãti, siue alijs, vt patet ibi, *alij, vel alijs*, quæ verba includunt resignantem absque dubio, cum id
99 faciens resignans committat † confidentiam, vt etiam probatur in §. si quis post cessam eiusdem Constitutionis, Gabriel. cons. 172. num. 11. lib. 2. Nauarr. in Manual. c. 23. sub nu. 109. & 110. Maiol. de irregul. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. & alij omnes. Includunt etiam alios, vt patet ibi
100 *alijs*, vnde † nulla remanet difficultas l. ancillæ C. de furt. l. continnus §. cum ita, ff. de verb. oblig. vnde illud pronomen *alij* necessario referendum est ad personam resignantis, quę relatio attenta proprietate verborum haberet difficultatē, Ideo Mascard. de probat. dict. conclus. 1306. nu. 4. existimat errore typographi ita legi, & esse legendum, prout in originali apparet *illi, vel alijs*, vt id pronomen *illi* referatur ad resignantem, quæ lectio, quamuis alias mihi non probaretur, hodie admodũ placet, quia ex stricta interpretatione non prohiberetur perceptio fructuum, quam perciperet resignans, quod sensit doctus Nauarr. cons. 66. nu. 6. tit. de sim. quod cōsiliũ est transpositũ to.
101 2. fol. 801. vbi firmauit † dationē fructuũ factam a resignatario resignanti non inducere confidentiam, cum dicat constitutio *alij, vel aliis*, & sic verba tali casu non verificentur, quod est absurdum, cũ maior ratio militet in eo, quam in alijs, & alijs rationibus hoc comprobat Mascard. & mouet me etiam, quia in sequenti §. itidem, ita legitur *illi, vel aliis*. verisimile ergo est ita legendum hic, & hanc fuisse mentem Pij v. arg. eorum quæ dicunt, Dec. cons. 109. col. 2. Crauett. cons. 234. num. 3. Mars. sing. 1. & stante hac lectura cessat, quod dicit Nauarr. dict. cons.

Declara tamen procedere id quod statuit Pius v. de alijs, quoties de voluntate ipsius resignantis, & condicione apposita ab eo ante resignationem, vel in ipso actu resignationis dantur a resignatario fructus illis quod probo: tum quia tunc viget ratio confidentiæ, & simoniæ, quia
102 resignatio non videtur libera, & † pura, vt debet esse, vt scripsi de resign. benef. li. 14. q. 1. & 7. tum etiam, quia hoc declaratur in sequenti §. Itidem, vbi confidentia appellatur, quoties dãtur fructus collatori pro collatione, præsentanti pro pręsentatione, & electori pro electione, aut alijs quibus ipsi significauerint, & iusserint, seu mandauerint: ratio enim quæ militat in his casibus, viget hic, ideo valida erit argumentum ab illis verbis, ad hæc l. a Titio, vbi Doctores, ff. de verb. oblig. l. illud, ff. ad leg. aquil. eoque ma-
103 gis, cum sequentia † declarent præcedentia, l. qui filiabus, ff. de leg. 1. & vna pars
104 † constitutionis declaret aliam, l. vtrum, ff. de pet. hæred. not. in l. non est nouum ff. de legib. Ideo alias respondi non esse confidentiam, si resignatarius det fructus omnes, vel partem beneficij resignati alicui non consangnineo, vel amico resignantis, vel ignorante resignante: nam nullum factum, vel voluntas ipsius resi-
105 gnantis tali casu potest † cōsiderari, Bart. & Doct. in l. genero ff. de infam. Crauet. cons. 201. nu. 36. Alex. cons. 241. col. 1. lib. 6. & per hanc constitutionem non est sublata potestas resignatarijs, & prouisis de beneficijs disponere de fructibus ipsorum beneficiorum, quomodo voluerint, dummodo non appareat id facere in executionem promissionis pro resignatione, & collatione, † nã id solum prohibetur, & iudicatur confidenria. c. Episcopus de præben. & ibi Abb. & alij, Zabarell. in c. postulasti, de rescr. vbi Abb. & Felin. nu. 6. Socin. Sen. cons. 91. lib. 3. Caiet. in
* 2. 2. q. 185. art. 7. resp. ad 3. * communis, testibus Dec. dict. c. Episcopus, Couarr. in cap. 1. num. 2. de testam. ex collatione
106 enim resignatarius iam effectus † est dominus

minus omnium fructuum, vt late explicaui de resign. benef. lib. 1. q.6. Et rece-
107 ptum * est quod † in re sua quisque est moderator & arbiter, l. in re mandata. C. mandati, l. nemo exterus, C. de iudic. §. per traditionem, Inst. de rer. diuis. Socin. cons. 53. nu. 8. lib. 1. & cons. 100. col. 2. lib. 2. Dec. cons. 419. n. 3. Rolan. cons. 62. n. 13. lib. 1. Crauett. cons. 296. col. 8.
108 nam rebus † suis quisque potest apponere eam legem quam vult. c. verum, de con dit. appos. l. quoties, C. de donat. quæ sub mod. l. ob res, §. 1. ff. de pact. dotal. c. de monacis, de præben. c. cum Bertoldus, de re iudic. l. 1. § si conuenerit, ff. de pos. l. seruus ea lege, ff. de seru. export. l. legē, C. de pact. auth. excipitur, C. de bon. matern. Doctores in l in traditionibus, ff. de pact. Card. Paris. cons. 72. in princ. vol. 1. & cons. 24. n. 24. vol. 2.

Eadem ratione declara non procedere quoties non resignatarius, sed alter dedit resignanti aliquid pro fructibus, nam hic casus non includitur in hac constitutione, vt sit commissa confidētia per resignatarium, cum nullum factum ipsius in hoc consideretur, neque voluntas, eoque magis cum appareat, & constet de causa, scilicet pro uenditione fructuum spectantium ad resignantem, quod est clarum, & ita vidi alias respondi per peritis-
109 simos, nam causa excludit delictū, † & etiā præsumptionem ipsius, Barbat. cons. 47. col. 3. lib. 1. Alex. cons. 167. col. 1. lib. 7.
* Bertan cons. 84. lib. 2. Hinc dicimus, * &
* communiter est receptum in praxi, * etiā
110 in hac materia quod causa † iusta excusat a dolo, l. igitur, §. 1. ff. de liberal. caus. Glos. in l. plagij, C. ad legē Flau. de plag. Felin. in c. cum contingat, col. 3. de rescr. Alex. cons. 125. col. 3. lib. 4. Dec. cons. 170. n. 2. Grat. cons. 15. col. 3. lib. 1. etiā
111 si sit † bestialis, Aret. & Ias. in l. clam possidere, §. qui ad nundinas, ff. de acqu. poss. late Gabriell. d. conclus. 8. n. 2. &
112 maxime inter personas bonæ † famæ & conditionis c. & si quæstiones, de simon. vbi Doctores, & dicam suo loco ample, & ita mihi retulit pronunciasse in facti con
* tingentia * bon. mem. R. P. D. Alexander Catalanus Iudex cōfidentiarū, cum quo coniunctissimam habebam amicitiā. Tertio, nota verbum cōcedantur esse genera
113 le, vim assumens a natura rei, cui † adijcitur, Bal. in l. non ambigitur, in fin. ff. de legib. Bart. in l. vxorem, §. testamento, ff. de leg. 3. Soc. Sen. cons. 93. n. 4. lib. 1. Ias. in l. quod principi, n. 4. ff. de const. princ. Luc. de Pen. in l. vlt. col. vlt. C. de locat. præd. ciuil. lib. xj. vnde generaliter interpretabitur hic, vt importet concessionem dictorum fructuū quomodocūque factā, Abb. in c. pastoralis, n. 2. de donat. Imol. in c. 1. col. 1. Comod. Felin. in c. cum uenerabilis, n. 5. de except. Ale. in l. si quis antea, n. 18. ff. de acquiren. possess. siue per viam donationis vel simplicis cōcessionis aut contractus, & alio quocūque modo, Modern. Florent. de compens. q. 27. n. 3. late Gomes. in §. sic itaque, n. 6. Inst. de action. Idque eo magis procedit in casu nostro, quia viget eadem ratio, cum improben-
114 tur quomodocunque huiusmodi † conditiones in resignationibus, vt late dixi, de resign. benef. lib. 14. q. 1. & 7. ergo idem ius statuendum, l. illud, ff. ad leg. Aquil. &
115 hoc satis expressum dicitur † cum colligatur ex vi verborum, Bart. in l. vxorem, §. agri plagam, ff. de leg. 3. & in l. fideiussor, §. meminisse, ff. de leg. 1. Cefal. cons. 153. multa n. 8. & cons. 135. n. 20. vol. 1.
116 & quod sub † generalitate continetur. Bart. in l. prætor ait in princ. ff. de nou. oper. nunciat. Crauett. consil. 162. n. 2.
117 in fin. & quod comprehenditur † sub ratione, Dec. cons. 284. col. 2. & cons. 301. col. etiam 2. Card. Paris. cons. 83. n. 3. & cons. 69. n. 3. vol. 4. Crauett. cons. 118. n. 15.

Quarto intellige hanc conclusionem, siue huiusmodi fructus percipiat, resignans auctoritate propria, siue de manu resignatarij aut alterius cuiuscunque, nā eadem viget ratio omnibus his casibus, qui etiam comprehenduntur sub generalitate dictorum verborum; & ideo in §. sequenti, Itidem, æquiparantur prædicti casus in collatore præsentante & eligen-
* te, vt ibi dicam late. & receptum * est æquiparatorum eādem esse disciplinam l. vlt. ff. de acceptilat. & rationem ponunt omnes Doctores in l. 1. ff. de leg. 1. &
118 constat omni casu prohiberi † resignanti post resignationem ingerere se beneficio resignato, vt late scripsi de resig. be-
* nef. lib. 1. q. 6. & est communis * opinio omnium Doctorum, & non curamus de modo perceptionis fructuum, cum appareat perceptionē fuisse malam, iniustam,
119 † & prohibitam, l. vlt. C. comm. de Iudic.

dic. l. cum seruus, ff. de verb. oblig. l. vlt. ff. mand. l. mulier, ff. ad Trebell. l. si mater C. de instit. c. in his de verb. sign. Crauett. cons. 300. sub nu. 2.

Quinto intellige hanc conclusionem procedere in quocunque beneficio, nam
120 verba sunt † generalia, quæ generaliter de quibuscunque beneficijs sunt intelligenda, Bald. in l. in fraudem in fin. ff. de testamen. milit. etiam in materia odiosa, Dec. cons. 5. ad fin. Crauett. cons. 118. nu. 14. & cons. 333. nu. 5. & cons. 308. nu. 3. Socin. Sen. in l. 2. §. ex his in princ. ff. de verb. oblig. & viget in omnibus eadē ratio, ne tam graue scelus perpetretur, Bart. in l. si pluribus, ff. de leg. 2. Doctores in c. vt circa de elect. lib. 6. Paul. de Castr. cons. 187. notandum est, col. pen. post medium lib. 2. Crauett. cons. 79. nu. 27. Idque eo magis, quia tam proxime supra, quā infra, & in sequēti §. ac in procemio, & alibi exprimit beneficium cum di-
121 ctione qualecunque, quæ † dictio includit omnia genera, & species, Bal. in l. conuenticulam col. 5. C. de episc. & cleric. & in l. fugitiui C. de furt. cum alijs supra adductis, & exprimit de Ecclesia, & Monasterio, vt dixi, & dicam infra, & ex præ
122 cedentibus declarantur sequentia, † ac econtra, l. si seruus plurium, §. vlt. ff. de leg. 1. l. qui filiabus, ff. eod. tit. l. penult. C. de inst. & substit. Bal. in l. domum col. 5. C. de rei vend. Ias. consil. 215. col. 2. lib. 2. Crauetr. cons. 313. nu. 5. vers. 10.

Sexto intellige hanc conclusionem, in quibuscumque personis, nam constitutio exprimit etiam Cardinales.

Limita tamen hanc conclusionem non procedere, quoties non interuenit pactū inter resignantem, & resignatarium ante resignationem, vel in ipsa resignatione,
* nam * communis conclusio est absque pa-
123 cto, modo, & † condicione tacita, vel expressa, non committi confidentiam, vt supra late deduxi, & tradit Nauarr. in manu. c. 23. num. 107. vers. ad decimum, & sub nu. 109. & 110. Idem Nauarr. consil. 27. & cons. 30. & cons. 33. & cons. 36. tit. de simon. Virg. Boccac. in cōment. const. Picen. num. 60. & 68. Gabriell. consil. 172. nu. 4. & 12. cum seq. vol. 2. & fuit resolu-
* tum in * Rota in vna Cosentin. prætensæ confidentiæ coram R. P. D. Orano 4. Februarij 1591. & ideo perceptio fructuum per resignantem post resignationem indu
124 cit præsumptionem † confidentiæ, vt fuit
* resolutum in dicta * Cosentina, quæ pur-
125 gatur, constito de causa, † ex qua fuerunt percepti, Gabriell. dict. cons. 172. nu. 8. vers. 1. lib. 2. & non potest dici confiden-
126 tia vera absque pacto, sicuti neque † diceretur simonia, Glos. in c. ordinationes. 1. q. 1. Card. Alex. in c. 1. num. 9. 1. q. 1. Card. Paris. cons. 135. nu. 17. vol. 4. Nauarr. cons. 11. vers. ad secundum, & 38.
* de simon. & est communis * opinio teste Put. decis. 179. nu. 9. & 10. lib. 2.

Limita secundo hanc conclusionem non procedere, quoties resignatarius da
127 ret † resignanti fructus ei debitos, nā hoc casu nulla esset commissa confidentia, &
* in simili fuit resolutū * in Rota, teste Car. Sanctæ Crucis decis. 179. in manuscr. & colligitur ex his, quæ scribit Nauarr. lo-
* cis citatis, & cōmuniter * ita practicatur.

Quod potest exemplificari quoties resignans nondum exegisset fructus anni elapsi, nam potest Resignatarius eos fructus promittere, & postea soluere resignā ti, vel etiam fructus vsque ad diem præ-
128 stiti † consensus qui debentur resignanti, vt late dixi ex communi de resign. benef. lib. 1. q. 6. vel vsque ad diem captæ pos-
129 sessionis per † resignatariū, secundum opinionem Christophori Rossiniac. tract. de benef. c. 14. num. 26. Rebuff. cons. 186. num. 19. quam sententiam nouissime vidi
* * practicari, hi enim fructus cum non spectent ad resignatarium, Couarr. var. resol. lib. 1. c. 15. sub num. 12. sed ad resignantem dominum illorum, quo ad id tempus, sequitur posse ex pacto ei per-
130 mitti, & dari, † cum debeantur, Grat. cōs. 18. nu. 7. lib. 1. Ruin. cons. 25. nu. 2. lib. 2. Capr. cons. 10. nu. 33. Cephal. cons. 50. nu. 3. Roman. singul. 538. Anan. cōs. 19. nu. 17. & facit tex. in l. necessario §. si pendente, ff. de peric. & com. rei vend. & l. si dominium C. de pignor. act. l. 1. &
* 2. C. de pign. act. & receptum * est, expres-
131 sionem eorum, quæ a iure insunt, † non inducere simoniam, Glos. 2. in c. ad audientiam de rescript. vbi Abb. & Felin. late col. 1. & 2. nu. 8. Glos. 2. in c. olim el 1. de rest. spoliat. & tradit Nauarr. ponēdo exemplum in manual. cap. 23. sub nu.
* 100. vers. quæ tamen. & tenuit Rot. * vt per Redoan. de simon. p. 2. c. 11. in fin. & in his etiam terminis fuit hoc firmatum in dicta Cosentina 4. Februarij 1591. coram

132 ram R. P. D. Orano. Et ideo † in primis
causa, qua id fiat, erit inspicienda, l.
verum 2. ff. de furt. l. cum tale, §. vlt. ff. de
condit. & demonstr. c. intelligentia, vbi
Glos. in verb. ex causis, de verb. signif. c.
& si Christus, §. quædã, vbi Glos. in verb.
ex causa de iureiur. Glos. in l. legata inu-
tiliter, ff. de adimen. leg. Crauetr. cons.
319. nu. 7. & 304. nu. 3. & per consequens
perceptio fructuum facta a resignante in-
terpretabitur ob causam præcedentem
133 proxime † expressam, l. quædam mulier,
ff. de rei vend. l. 2. ff. de acquir. possess. l.
1. circa fin. C. de imposit. Lucrat. lib. 10.
& in executionem illius, l. si pecuniam §.
vlt. ff. de cond. ob caus. Corn. cons. 64.
licet plura, col. vlt. lib. 2. Crauett. consil.
135. nu. 13. Bart. in l. 3. ff. de fund. instr.
Doctores in c. inter dilectos de fid. instr.
Crauett. cons. 284. nu. 6. & etiam ob cau
134 sam † necessariam l. vlt. C. de alien. pup.
præst. vbi Bart. idem Bart. in l. cũ seruus,
ff. de verb. oblig. & in l. 2. ff. de condit. &
demonstr. Alex. cons. 116. ad fin. lib. 2.
Roman. cons. 247. col. 2. Corn. cons. 316.
col. 2. lib. 1. Crau. cons. 106. num. 8. &
149. nu. 12. & 282. nu. 4. & 304. nu. 5. &
135 secundum † ius. disponit c. ex litteris de
const. c. sedes de rescr. c. venientes de iu-
reiur. Cald. cons. 11. in fin. in tit. de feud.
Crauetr. cons. 186. sub nu. 9. & eo modo
136 † quo ei prosit l. 1. & 2. ff. de solur. Bart.
in l. gerit num. 21. ff. de acquir. heredit.
Socin. Sen. cons. 113. nu. 3. lib. 4. Tira-
quell. de retract. consang. §. 30. Glos. 1.
137 nu. 32. & non † extenditur vltra gesta, l.
1. §. Iulianus, vbi Bart. ff. de itin. act. priu.
l. voluntarie, C. de excus. tutor. Crauet.
138 cons. 292. nu. 1. & vltra † intentionem l.
non omnis, ff. si cert. pet. Bart. per illum
tex. in l. absentes in 2. oppos. C. si cert.
pet. Ias. cons. 32. col. 4. circa med. lib. 3.

Et potest etiam hæc limitatio exempli
ficari alijs casibus similibus, & in quibus
viget eadem ratio.

Hanc tamen limitationem declara nõ
procedere, si quantitas data non est æqui
ualens, sed maior fructibus, ac debitis re
139 signanti: nam tunc † intrat coniectura cõ
fidentiæ ad not. in c. cum pridẽ de pact.
& in c. quæsitum de rer. permut. ita deci-
sum * teste Card. Sanctæ Crucis dict. de-
cis. 169. manuscr. etiam si illa quantitas
maior fuerit data pro expensis factis per
140 resignantem in illo beneficio † conse-
quendo, vt fuit * resolutum in Rot. die 19.
Octobris 1543. in vna canonicatus San-
cti Andreæ cotã Put. teste eod. decis. 40.
lib. 2. vbi adducit rationes; vel pro ex-
141 pensis faciendis in illa resignatione: † nã
esset simonia: Nauarr. cons. 5. de simon.

Tertium caput huius §. & primi casus
confidentiæ beneficialis est, vt sit confi-
dentia promissio, vel solutio pensionis fa
cta a resignatario resignanti, vel alijs, vt
probatur illis verbis, *vel pensiones soluentur ex eisdem, hæc confidentia censeatur,* & hoc etiam
voluit Nauarr. in manual. c. 23. sub num.
110. & cons. 11. & 22. de simon. & Maiol.
de irregul. lib. 5. c. 45. sub num. 5. col. 5.
Mascard. de probat. conclus. 1306. nu. 7.
& nu. 18. cum seq. & ratio est, quia resi-
gnatio, vt sæpe scripsi, debet esse pura
142 absque † condicione, & pacto, Oldrad.
cons. 324. nu. 5. communiter * Doctores
in c. quæsitum de rer. permut. in c. cum pri
dem de pact. ergo promissio, seu solutio
pensionis videtur cõtra naturam resigna-
tionis ad not. per Io. Monac. in c. licet,
nu. 5. de rer. permut. lib. 6. cum reddat
143 actum † non liberum, & purum, vt esse de
ber, Rot. decis. 6. nu. 2. de rer. permut. in
antiquior. & etiam videtur confidentia-
lis inspecta cõdicione, & pacto, late Moe-
dan. decis. 245. manuscr. Nauarr. cons.
27. 30. 33. & 36. tit. de simon. Gabriell.
cons. 172. nu. 4. & 12. lib. 2. & per conse-
quens punibilis per hanc constitutionem
l. 4. §. toties, ff. de damn. infect. Et in hoc
videtur esse hęc constitutio conformis iu
ri communi, quo iudicatur simoniaca re-
144 nunciatio, cum pacto, vt soluatur † certa
pensio, Glos. in c. ex parte de off. deleg.
Abb. in c. non satis nu. 8. de simon. Cald.
cons. 1. de vsur. Paris. cons. 143. nu. 12.
cum seq. vol. 4. dixi de resign. benef. lib.
6. q. 2. nu. 74. & probatur ex his, quæ ha
bentur dicto c. cum pridem, & per Bald.
Gemin. Anchar. & alios in c. 1. de testib.
lib. 6. & dixi etiam late de resign. benef.
lib. 14. q. 1. & q. 7. Redoan. de simon. p.
2. c. 10. Cõprobatur hæc sententia, quia
si est confidentia recipere fructus pro re-
signatione, vt in capite præcedenti late
deduximus; ergo erit etiam confidentia
recipere pensionem a resignatario: nam
145 pensio nihil aliud est, quam quædã † fru-
ctuum solutio, cũ debeatur ex fructibus,
Roman. cons. 417. nu. 3. Gig. cons. 19. nu.
4. & seq. late dixi de resign. benef. lib. 6.
q. 2.

q. 2. n. 100. cum seq. & ratio quæ militat in fructibus viget in pensione, Sarn. de ann.q.60. Rebuff. in prax.tit.de rescr.general.dixi de resign.benef.lib. 6. q.1.col. 2. Accedit præterea quia est confidentia
146 recipere vel promittere † pensionem pro collatione, vel pro præsentatione, aut pro electione, vt dicitur in §.Itidem eiusdem constitutionis, & ibi adduxi rationes. eadem ratione erit confidentia huiusmodi solutio, vel promissio pensionis pro resignatione, arg. l. illud, ff. ad leg. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. Hinc respondit Nanarr.cons.6.n.3.de simon. esse simoniã
147 promittere † pensionem ob auxilium recipiendum in litigando.

Et hanc cõclusionem intellige eo modo, quo intelligitur conclusio capitis præcedentis: nam quæ diximus circa eã habet locum hic, & hoc tum ex eo, quia, vt supra probatum est, eadem est ratio pẽsionis & fructuum, tum etiam quia est materia connexa, & Pius v. loquitur continuatiue, vt colligitur primo ponderando dictionem vel, quæ siue interpretetur, vt
148 stet aduersatiue, † iuxta l. si hæredi plures, ff. de cond. inst. quo casu erit sensus, vt sufficiat alteram partem verificari, Corn. cons. 237. col. 4. vers. itaque verba, lib. 4. vt ex promissione & solutione tam fructuum, quam pensionis committatur confidentia in resignatione, & eodem modo ac eisdem qualitatibus, Iacob. Nouell. de iur. protom. §. quod si forte, n. 83. siue in-
149 terpretetur, vt stet † disiunctiue inter genus & speciem, vt in l. quintus, §. plane, ff. de aur. & arg. leg. quo casu resoluitur in dictionem copulatiuam, l. ille aut ille, vbi Doctores, ff. de leg. 3 Bal. cons. 37. n. 9. lib. 5. Et sensus erit, vt ex promissione solutio neque fructuum, & pensionis committatur confidẽtia eisdem modis & formis, & ita accipiẽdo verbum fructus erit loco generis, verbum pensionem loco speciei, cum pensio in materia beneficialis sit pars fructuũ; & ideo in vno beneficio quantitas maior pensionis imponitur, quam in alio, vt late deduxi de resign. be-
150 nef. lib. 6. q. 2. & vulgare est, genus † latius patere specie, l. si quid earum, §. interemptum, ff. de leg. 3. c. excõmunicamus, de hæret. not. in l. si is qui ducenta, §. verum, ff. ad Trebell. 2. põderantur illæ dictiones
151 ex eisdem, Dictio † ex stat inclusiue, Hostiens. in c. cum in cunctis, super verbo exegerit, de elect. Archidiac. in cap. 1. de restitutio. spoliat. lib. 6. Albericus
152 in dictionario litt. ex. Et † denotat causam proximam l. non dubium, C. de legib. l. 1. C. si seru. ext. Bart. in l. 1. §. ex incendio, ff. de incend. ruin. & naufr. Bal. in l. 1. C. de cond. insert. Corn. cons. 123. col. 5. lib. 2. & cons. 290. col. 1. lib.
153 4. & dictio eadem † est qualitatum præcedentium repetitiua, Grat. cons. 21. n. 26. lib 1. Socin. cons. 150. col. penult. vers. 2. lib. 2. Tiraquell. de vtroque retract. tit. 1. §. 8. Glos. 7. sub n. 24. Glos. in clement. vlt. §. si vero, de vit. & honest. cleric. Archid. in c. penult. ante fin. in verb. eiusdem, de off. ord. lib. 6. cum omni
154 bus qualitatibus, vt dictio † vt supra, l. itẽ quæritur, §. idem Iulianus, ff. locat. Bar. in l. 1. §. deinde, ff. de postul. Dec. cons. 187. n. 10. & cons. 227. n. 3. Card. Paris. cons. 19. n. 68. & cons. 41. n. 65. & cons. 48. n. 14. vol. 2. Crauett. cons. 88. n. 3. Ruin. cons. 183. n. 1. vol. 2. & ponit de ambobus, scilicet de pensione & fructibus, nam que potest considerari diuersus casus, cũ id quod dicitur de fructibus a cõmuniter accidentibus referatur ad fructus beneficij resignati illius anni, quod autem dicitur de pensione, potest referri ad promissionem, vel solutionem pro pluribus annis, Laurent. in clement. 1. de supplen. prælat. neglig. & ibi Card. Zabarell. in §. 1. q. 3. & separatur a beneficio pro di-
155 cto tempore, † sicut vsusfructus a proprietate c. vlt. de pignor. c. quicunque, 12. q. 2. c. possessiones, 16. q. 1. Caccialup. de pens. q. 2. Gig. in eod. tract. q. 1. vbi refert definitiones pensionis.

Ex hoc ergo fundamento supra facto infero primo, confidentiam esse, siue resignanti promittatur, aut soluatur pensio in quantitate magna, siue secus; nam constitutio hæc in hoc §. dum disponit de fructibus, dicit fructus vel partem, & supra deduxi comprobationes, & vna hic ero contentus, quia ita comittitur delictum in pensione magnæ quantitatis imposita super beneficio pingui, sicuti in pẽsione moderata, vel mediocri imposita super beneficio tenui, & vtroque casu actus est illicitus & improbatus a iure, ac simoniacus, Doctores in c. & si quæstiones, de simon. & in c. quæsitum, de rer. perm. & in c. cum pridem, de pactis.

Secundo infero, cõmitti confidentiam siue

siue pensio fuerit promissa, siue fuerit soluta, cum simonia committatur siue fuerit
156 datum † siue promissum, vt dicit Bal. iudicatum fuisse Florentiæ * in c. 1. de testib. in 6: vbi hoc tenent Petr. de Anchar. & Franc. col. 1. Dec. in c. 1. glos. 1. de testib. Roman. singul. 327. & est communis * opinio vt dixi de resign. benef. lib. 14. q. 7. n. 32. nam datio, & promissio in qualibet ma
157 teria æquiparatur † l. vlt. C. ad leg. Aquil. Socin. sen. quem refert, & sequitur Sarn. de trienn. q. 12. col. p. vers. sed hoc, & ideo
158 assassinium etiam ex promissione † perpetratur Salicet. in l. non ideo minus, in fin. C. de accus. Gram. vot. 9. col. 1. Gabriell. de malef. conclus. 1. & pro hac illatione faciunt quæ scribit Moedan. decis. 243. in manuscr. & comprobatur quia quamuis verba videantur denotare, & ponderare solutionem, dum dicit pensiones soluantur, tamen rectius considerando videntur etiam includere promissionem inspectis verbis positis in eodẽ §. supra, dum dicit, si quis beneficium receperit ex causa resignationis, vt illud dimittat, aut fructus cõcedantur, vel pensiones soluantur, & sensus est, siue id promiserit, siue id cum effectu fecerit dimittendo beneficium fructus soluendo ac pensionem, vt ex textura, ordine, ac intentione, & proœmio col-
159 ligitur, ex quibus valere † argumentum omnes volunt, l. cum pater. §. dulcissimis. ff. de leg. 2. l. vlt. C. de hered. inst. & ex præcedentibus declarantur sequentia. l. si seruus plurium, l. qui filiabus. ff. de leg. 1. &
160 vna pars † legis declarat aliam, l. verum ff. de petit. hered. Et hanc secundam illationem intelligo quoties post huiusmodi promissionem fuit subsequuta resignatio hac de causa facta.

Tertio infero committi confidentiam tam si huiusmodi pensio fuerit promissa, & soluta resignanti, quam Resignatario, quia in hoc præsens §. nullam videtur constituere differentiam, dummodo ex eadem causa, vt patet ibi *eidem &c. vel alteri*, & vere eadem viget ratio, cum possit eadem species fraudis committi, ideo idem ius statuẽdum erit, l. illud ff. ad leg. Aquil. l. a Titio ff. de verb. oblig. Inspicitur enim causa gesti, l. verum ff. de furt. & ibi glos. late c. intelligentia vbi glos. in verb. ex communis de verb. sign. c. & si Christus §. quædã de iur. iuran. Crauett. cõs. 304. n. 3.

Quarto. Infero comitti confidentiam ex hoc capite in omnibus, & quibuscunque beneficijs, & per omnes, & quascunque personas etiam in dignitate maxima constitutas, & Cardinalatus honore fulgentes: nam id expressim hic cauetur, & ideo nullum remanet dubium, l. illam C. de collat. l. Ancilę C. de furt.

Quinto. Infero committi confidentiã hoc casu, siue fuerit facta solutio vel promissio resignanti per resignatarium siue per alium hac de causa, & respectu nam regula trita * est in iure, vt qui per alium facit per se ipsum facere videatur, & cum vigeat eadẽ ratio, idem ius statuendũ erit,
161 l. illud ff. ad leg. Aquil. & verbum † soluantur positum hic est admodum generale, & aptum comprẽdere omnes casus, ad quos ratio, & verba cõstitutionis se extendunt, l. 4. §. totiens ff. de damn. infect. l. illud ff. ad leg. Aquil.

Et hæc cõclusio huius tertij capitis potest exẽplificari in eo qui resignat in manibus ordinarij pacto præcedente pẽsionis soluendæ sibi vel alijs singulis annis per eum cui confertur beneficium ipsum resignatum tam si pactũ factum fuerit ab ordinario ad effectum vt resignet quod procurabit sibi solui pensionẽ, quam etiã si fuerit factũ ab eo, qui sperabat sibi conferri dictum beneficium, & illud enixe procurauit, & etiam in eo, qui resignat coram Papa in fauorem N. cum quo pactus est huiusmodi pẽsionem, ea ratione, quia pensio ob tenuitatem fructuum aut
162 qualitatem † beneficij non reseruaretur per Papã, iuxta ea, quæ late scripsi li. 1. q. 2. de resig. benef. & ideo pactum pro facilitãda resignatione quod resignatarius illã soluet est simoniacũ. Ita etiã pari ratione confidentia erit, si resignans velit pensionẽ centũ a Resignatario, Papa cassat, & reseruat tantũ quinquaginta, si resignatarius promittat soluere integram pensionem cẽtum in eo quo excedit reseruationem Papę, est confidentia. Eadem ratione
163 pactum de soluendo plus quam Papa † ordinauit, est simonia, Felin. in c. ad audiẽtiam 2. sub nu. 3. col. 3. vers. si autem de rescr. dixi de resigna. benef. lib. 6. q. 2. sub num. 73.

Hanc autem conclusionem cum supradictis quinque illationibus limita procedere quoties huiusmodi pensio fuerit promissa, & postea soluta non subsequuta reseruatione Papæ, alias secus, nam

nam tractatus de pensione inter resignan
64 tem, † & resignatarium sunt liciti, & per-
missi, Caccialup. de pens. q. 19. num. 16.
* Gig. d. tract. q. 4. & * communiter Docto
res, vt retuli dicto lib. 6. q. 2. & pensio
65 licite, & iure est soluenda, si postea † sub-
sequatur Papæ auctoritas, & consensus,
Abb. in c. non satis de simon. Dec. in c.
ex parte nu. 15. de offic. deleg. Gammar.
de auct. leg. a later. tit. de pens. nu. 618.
* vbi dicit tentum * fuisse per Rot. nam lici
te potest quis resignare coram Papa be-
neficium, & ab illo obtinere impositionē
annuæ pensionis sibi soluendæ a resigna-
tario, cū quo hoc prius tractauerat, Abb.
Anan. & Felin. in dict. c. non satis de sim.
* & * communiter ita practicatur tota die,
vt omnibus notum est. Papæ enim aucto
66 ritas † tollit omne vitium simoniæ, prout
de iure, & stylo inueterato attestatur Na
uarr. in Manual. c. 23. sub num. 107. vers.
ad 2. Caput. decis. 316. p. 2. etiam menta
lis, Felin. in dict. c. ad audientiam nu. 3.
Archiep. Florent. in 2. pat. suæ summ.
tit. 1. c. 5. Gammar. de auct. leg. a later.
67 dict. tit. de pens. nu. 116. & omnē † scru-
pulum, & suspicionem, Gig. de pens. q.
4. nu. 2. cum seq. Caccialup. eod. tract.
q. 19. nu. 1. 2. & 3. Redoan. de simon. par.
2. c. 13. nu. 4. Ideo hoc casu, scilicet sub-
sequuta auctoritate Papæ in constituen-
da illa pensione, cessat constitutio, nam
cessant verba, & ratio, arg. c. cū cessante
de appell. l. adigere §. quamuis de iure
patron. & per consequēs notandum erit
hanc constitutionem, dum loquitur de
confidentia circa promissionem, vel solu
tionem pensionis, esse intelligendam de
pensione imposita absque cōsensu Papę,
68 sine quo † non potest imponi, vt probaui
in interpretatione secundi casus cōfiden
tiæ beneficialis circa §. itidem, vbi etiam
eandem conclusionem firmaui circa pen-
sionem promissam collatori præsentanti,
& electori, vt sit cōfidentia, si fuit promis-
sa, vel soluta absque auctoritate Papæ, &
in his terminis fuit resolutum in vna Co
* sentina * prætensæ cōfidentiæ 4. Februa
rij 1591. coram R. P. D. Orano, dum fuit
firmatum illam perceptionem fructuum
69 post † resignationem inducere confiden-
tiam, quæ fuit facta absque consensu Pa-
* pæ, alias secus, & trita * est regula, esse per
missa, quę fiunt de consensu principis. cō-
fidentia igitur erit quoties est promissa

pro resignatione absque consensu Papæ,
& quoties fuit promissum vltra id, quod
Papa reseruauit.

Secundo limita hanc conclusionem
procedere, quoties præcessit pactum in-
ter resignantem, & resignatarium de sol-
uenda pensione prædicta, alias secus, cū
70 * † receptum sit * absque pacto non com-
mitti confidentiam, Nauarr. in Manual.
c. 23 * sub nu. 107. & cons. 27. 30. & 33. &
* 36. de simon. & fuit resolutum * in dicta
Cosentina, vt supra retuli. Quod quo-
modo verificetur, & procedat, potest col-
ligi ex his, quæ dixi supra in c. præceden
ti de confidentia, circa fructus inter resi-
gnantem, & resignatarium.

Sed quid dicendum de eo, qui resigna
uit beneficium, quod habebat multa bo-
na, & inter alia quædam litigiosa, & hac
71 ratione intercessit † pactum inter resignā
tem, & resignatarium, quod euicta lite
resignatarius solueret certam pensionē,
vel consentiet assignationi, an sit confi-
dentia? pro affirmatiua respondit Nauar.
cons. 11. nu. 1. vers. ad priorem quæstio-
nem de simon. & dixi de resign. benefic.
lib. 14. q. 7. nu. 10. & faciunt quæ dedu-
cit idem Nauarr. in Manual. cap. 23. sub
num 100. cum seq. quia resignatio nō est
libera, & pura, cum adsit pactum, &c.

Limita nisi expresserint hoc Papæ, nā
hoc casu cessat confidentia, & nemo infi-
ciabit esse licitum resignare apposito in
supplicatione, quod in euentū subsequu-
tæ victoriæ litis resignatarius soluat pen-
* sionem, & ita vidi * practicari. per consen
sum enim Papæ, & scientiam cessat † con
fidentia, Cassad. decis. 2. de simon. & 5
de constit.

Dubium tamen cadit, quid de permu-
tantibus beneficia cum pacto, quod si vl-
lum illorum beneficiorum reperiretur
grauatum pensione aliqua, is cuius erat
illud ante permutationem solueret eam
pensionem, an facta permutatione aucto
ritate ordinarij, si appareat alterum illo-
72 rum esse grauatum † aliqua pensione, sit
simoniaca permutatio? Respondit Na-
uarr. cons. 4. de simon. affirmatiue, quia
huiusmodi pactum fuit medium faciem-
dæ permutationis, ergo simoniacum, arg.
c. quam pio 2. q. 1. c. vlt. de pactis.

Vigesimæ octaue Quæstionis Summarium.

1 Conferens beneficia aliquibus cum pacto disponendi de illis vel fructibus confidentia.
2 Venditio in suppositam personam fraudulenta.
3 Fraus coniecturis elicitur.
4 Collatio beneficij debet fieri libere.
5 Beneficia quare spiritualia.
6 Pro spiritualibus nihil potest dari.
7 Gratis accepistis & gratis date.
8 Pro sacramentis ecclesiæ nihil dandum.
9 Collator paciscens aliquid cum eo cui confert beneficium, committit simoniam.
10 Collator nō est dominus beneficiorum, sed dispensator.
11 Spiritualia continent gratiam.
12 Origo spectanda.
13 Verbum Ordinarius, est admodum generale.
14 Quilibet prælatus habens iurisdictionem, dicitur ordinarius.
15 Plebanus ruralis est ordinarius.
16 Episcopi sunt proprie ordinarij.
17 Abbates dicuntur prælati.
18 Legati à latere omnia possunt.
19 Legati à latere habent maiorem potestatem quam episcopi.
20 Verbum ordinarij, quomodo interpretetur in beneficialibus.
21 Territorium an sit de substantia iurisdictionis.
22 Verbum collatur, quos comprehendat.
23 Geminatio multum operatur.
24 Geminatio includit casus speciales.
25 Vbi verba competunt ibi dispositio.
26 Lex generaliter, generaliter est intelligenda.
27 Locutio generalis nihil relinquit intactum.
28 Reipublicæ interest vt delicta puniantur.
29 Ratio legis disponit sicut lex.
30 Lex includit causas & personas priuilegiatas.
31 Cum casus est expressus, nullum cadit dubium.
32 Verbum conferat, est futuri temporis.
33 Dictio ante hac, comprehendit præterita.
34 Dictio in antea idem significat.
35 Testes deponentes ante publicationem testamenti quo modo interpretentur.
36 Lex regulariter respicit futura.
37 Constitutio Pij iiij. de confidentijs, comprehendit præterita.
38 Verbum beneficium est generale.
39 Ex dignitate non mutatur natura beneficij.
40 Dictio qualecumque includit omnia.
41 Ex præcedentibus declarantur sequentia.
42 Beneficium est beneuola actio.
43 Feudum dicitur beneficium.
44 Beneficium debet interpretari late.
45 Verbum beneficium, in dubio capitur pro ecclesiastico.
46 Verba quouis modo, capiunt omnem vacationem.
47 Vbi lex nō distinguit neque nos distinguere debemus.
84 Feudum quando transeat ad extraneos heredes.
49 Conditio suspendit actum.
50 Conditio fit per dictionem si, & cum.
51 Taciti & expressi eadem est virtus.
52 Instrumentum quando habet executionem paratam.
53 Inter tacitum & expressum nulla est differentia.
54 Tacita resignatio beneficij idem operatur quam expressa.
55 Tacita auocatio causæ eiusdem virtutis quod expressa.
56 Tacita renunciatio excludit attentatorum reuocationem.
57 Appellatio extinguitur renunciatione.
58 Expressa conditio quomodo intelligatur.
59 Expressum quod colligitur ex verbis.
60 Tacita conditio quæ.
61 Tacite conuentiones aliquando fiunt.
62 Conditio non præsumitur.
63 Tacita conditio colligitur ex coniecturis.
64 Dolus & fraus quomodo probantur.
65 Conditio est difficilis probationis.
66 Quæ sunt difficiles probationis probantur leuioribus.
67 Quæ occulte patrantur quomodo probentur.
68 Plus exprimitur facto quam verbo.
69 Facta loquuntur.
70 Promissio tacita vel expressa pro gratia est illicita.
71 Tacitum tribus modis habetur pro expresso.
72 Substantia rei consideratur.
73 Substantia est principium angulare.
74 Paria sunt non esse, vel esse & non apparere.
75 De incertis non fit iudicium.
76 Probatio debet concludere.
77 Pactum est duorum &c.
78 Stipulatio requirit interrogationem, & responsionem.
79 Intentio praua episcopi non nocet alijs in collatione.
80 Confidentia non cadit in ignorantem.
81 Actus agentis iudicatur ex intentione.
82 Aequiparatorum idem est iudicium.
83 Qui per alium facit, per se ipsum facere videtur.
84 Origo mala præsumit malum.
85 Verbum arbitrium quomodo intelligatur.
86 Dictio omnis generalis.
87 Verbum dispono generale.
88 Episcopus ex causa potest admittere resignationes.
89 Beneficia resignata coram ordinarijs non possunt conferri familiaribus.
90 Vicarius non potest beneficium conferre Episcopo.
91 Resignatio debet esse pura.
92 Resignatio debet esse libera vt collatio.
93 Delicta puniuntur secundum eorum qualitatem.
94 Delicta non debent perpetrari.
95 Conferens beneficium cum pacto disponendi de fructibus committit confidentiam.
96 Pro collatione non possunt dari fructus beneficij.
97 In collatione nulla conditio potest interuenire.
98 Si collator recipit fructus beneficij, committit simoniam.
99 Fructus beneficij spectant ad beneficiatum.
100 Fructus sunt accessorij dominio.
101 Pro furto rei modicæ datur pœna.
102 De minimis non est curandum.
103 Modica non sunt in consideratione.
104 Res modica non inducit simoniam.
105 Res modica excusat à peccato mortali.
106 Valet argumentum de toto ad partem.
107 Dispositio verificatur in vno anno.
108 Vilitas quomodo intelligatur.
109 Verbum libitum quomodo intelligatur.
110 Heres & defunctus vna & eadem persona censetur.

Res

111 Remittere est donare.
112 Dictio siue, est continuatiua.
113 Dictio siue, est in eadem materia.
114 Clausula refertur ad omnia capita.
115 Fructus dati collatori absque pacto non faciunt confidentiam.
116 Datum ex mera liberalitate non facit simoniam.
117 Pro literis collationis beneficij nihil dãdum episcopo.
118 Notarius episcopi vnum aureum potest recipere pro literis.
119 Promissio facta episcopo de soluendis exspensis simon.
120 Episcopi an possint imponere pensiones, & quando, & an nunquam.
121 Leges odio habent lites.
122 Beneficia debent conferri integra.
123 Pronomen illi, est generale.
124 Resignatarius habet ius a Papa.
125 Verba sunt nuntia cordis.
126 Verba sunt testimonia mentis.
127 Verba probant quod est expressum.
128 Ex verbis colligitur consensus.
129 Annuens capite censetur consentire.
130 Scriptura nihil inducit nouum.
131 Scriptura inducta ad probationem.
132 Scriptura loquitur.
133 Illicitum, scripto & verbo.
134 Verbum iubeo, est preceptiuum.
135 Verbum persoluat, quid significet.
136 Cui non competunt verba legis, neque dispositio.
137 Ratio legis plus attenditur quam lex.
138 Papa est vicarius Christi.
139 Papa est pater omnium.
140 Papa est sponsus totius ecclesiæ.
141 Papa est caput ecclesiæ.
142 Papa est iudex omnium Christianorum.
143 Papa potest tollere simoniam prohibitam.
144 Papa potest conferre quomodo vult beneficia.
145 Tractatus pensionis habito consensu Papæ est licitus.
146 Papæ auctoritas est maxima.
147 Simonia quoties soluitur aliquid vltra auctoritatem Papæ.
148 Verba generalia non inducunt confidentiam.
139 Verba generalia non obligant.
150 Verba generalia non disponunt.
151 Verba curialiter sunt intelligenda.
152 Benefacienti benefaciendum.
153 Ingratitudo reprobatur.
154 Ingratitudo est vitium inorme.
155 Filius ob ingratitudinem potest exheredari.
156 Vassallus ob ingratitudinem potest priuari.
157 Filius emancipatus ob ingratitudinem reducitur in potestatem.
158 Expressio eius quod inest non facit conditionem.
159 Constitutio Greg. xiij. de datis non habet locum in verbis generalibus.
160 Obligatio antidoralis tacita inest.
161 Lex debet esse possibilis.
162 Absurdum vitandum.
163 Preces non inducunt simoniam.
164 Sub extrauaganti Iulij ij. non includantur preces.
165 Munera mutant mentem.
166 Dictio &, coniungit.
167 Aduerbium pariter continuat.
168 Dictio id, est qualitatum præcedentium repetitiua.
169 Diuisio multum prodest.
170 Ius patronatus triplex.
171 Ius patronatus libertorum prouenit ex manumissione.
172 Aduocati dicuntur patroni causarum.
173 Ius patronatus ecclesiæ quot.
174 Patronus ecclesiæ qui dicitur.
175 Ius patronatus quale fuit concessum.
176 Laici non possunt se intromittere in spiritualibus.
177 Patroni laici & ecclesiastici qui.
178 Ius patronatus præsumitur laicorum quoties laici fundant.
179 Ius patronatus quomodo acquiritur.
180 Præsentatio quæ.
181 Ius patronatus potest dari in feudum.
182 Ius patronatus potest permutari.
183 Ius patronatus potest donari.
184 Donatio facta compatrono non requirit consensum episcopi.
185 Ius patronatus transit in donationem omnium bonorũ.
186 Simonia in spiritualibus.
187 In iurepatronatus committitur simonia.
188 Simonia committitur etiam in annexis.
189 Conditio facta inter patronum & præsentatum inducit confidentiam.
190 Præsentatio est præparatoria institutionis.
191 Præsentatio est annexa spirituali.
192 Ex priuilegio potest haberi ius præsentandi.
193 Procurator non obligat dominum ad pœnam.
194 Mandans censetur facere.
195 Mandatum non præsumitur.
196 Mandatum est probandum.
197 Mandatum quomodo probatur.
198 Mandatum præsumitur durare.
199 Dominus obligatur ex facto procuratoris in sua præsentia.
200 Irregularis non potest præsentare.
201 Patronus vergens ad inopiam debet habere alimenta.
202 Pactum super pensione factũ à patrono, est cõfidẽtiale.
203 Obtinens præsentationem cum pacto renunciandi beneficium committit simoniam.
204 Præsentans aliquem cum pacto habendi duos capellanos, est simonia.
205 Probatio iurispatronatus est difficilis.
206 Iuspatronatus probatur probatione præsumptiua.
207 Antiquissima possessio habetur loco tituli.
208 Quibus modis probetur iuspatronatus de iure cõmuni.
209 In beneficialibus attenditur vltimus status.
210 Assertio episcopi, an probet iuspatronatus.
211 Hodie ex concilio iuspatronatus debet probari fundatione & dotatione.
212 Dictio vel aduersatiua.
213 Dictio vel quando resoluitur in copulatiua.
214 Probatio instrumentorum authentica.
215 Instrumentum probatio probata.
216 Instrumenta debent recognosci, & quomodo.
217 Instrumentum debet habere sua requisita.
218 Instrumentum non signatum proprio Not. signo non probat.
219 Instrumentum defectiuum antiqui probat.
220 Instrumentum insertum in priuilegio an probet.
221 Instrumentum faciens mentionem de alio non probat.
222 Quoties relatio continet rem certam probat.

QVAESTIO VIGESIMA OCTAVA.

ARGVMENTVM.

QVAE ad secundum casum spectant, latiss. explicantur.

SEcundus casus confidentialis positus in dicta constitut. Pij Quinti in S. itidem, est, vt omnes collationes factæ ab ordinario sub condicione tacita, vel expressa, vt postea in alterum pro arbitrio
1 † collatoris, præsentantis, aut eligentis de beneficio disponatur, siue vt prouentus fructus omnes, aut partem, illi vel alijs quos collator, præsentans, eligens significauerit verbo, vel in scriptis relinquat, aut pensionem soluat, his verbis, Item si ordinarius vel alius collator contulerit ante hac, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo vacans, ea conditione tacita, vel expressa, vt postea in alterum pro arbitrio collatoris, seu alterius cuiuscunque contra iuris communis ordinationem disponatur, siue vt de eo prouisus, fructus illius vel partem ad vtilitatem vel libitum conferentis vel decedentis, aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionem illi vel illis, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius, per se, vel alium scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat, & pariter si a patrono etiam laico, vel alteri præsentatori seu electori contigerit, aut contingat id fieri; & Ratio huius cōclusionis ponitur in S. ad hæc plerique ordinarij, & alij collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda benef. vt fructus seu pensiones capiant eorundem, alijsve faciant ministrare, quasi velit dicere quod collatio, pręsentatio non fuerit vera, sed simulata ad hunc effectum, ideo non mirum si erit confidentialis, sicuti venditio
2 † in suppositam personam censetur fraudulenta, Bart. in l. post contractum col. 1. & 2. ff. de donat. & ibi Ioan. Annib. Alciat. & alij* omnes, Guid. Pap. de præsumpt. nu. 47. vers. cum alijs, vt per Mascard. de probat. concl. 815. nu. 43. fraus
3 enim † coniecturis deprehenditur, Doct. omnes in c. 2. de renunc. lib. 6. Glos. in l. apud celsum, ff. de dol. mal. except. Paris. cons. 52. nu. 35. vol. 4. Dec. cons. 659. in princ. Crauet. cons. 10. nu. 3. & cons. 143. nu. 12. & huiusmodi verba ad hunc effe-

effectum refert Mascard. de probat. conclus. 1306. nu. 8. & hic secūdus casus cōfidētiæ beneficialis multa cōtinet capita, quorum Primum erit, vt conferentes beneficia cum cōdicione tacita, vel expressa dimittendi illa, seu resignandi in fauorem alicuius incidant in pœnas positas per hāc cōstitutionē Pij v. ac etiam recipientes, nam hæc est confidentia expressa, vt dictis verbis apparet manifestissime & tradunt Nauarr. in Man. c. 23. sub nu. 110. vers. noto septimo, Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. Mascard. d. conclus. 1306. col. antepenul. & penul. & in spe-
4 cie nu. 8. Et ratio est, quia † collatio beneficij debet fieri libere, & absque pacto, cōdicione, & modo c. sanctorum 1. q. 1. c. quā pio. 1. q. 2. c. Saluator 1. q. 3. & c. consuluit, vbi Doct. de simon. c. penul. de elect. Doct. in c. 1. vt Ecclesiastica beneficia, Felin. in c. ad audientiā de rescript. Anchar. cons. 274. Florentin. in 2. p. sum.
5 in princ. c. 5. §. 21. cum beneficia † ratione officij, & administrationis sint spiritualia, Glos. in sum. 1. q. 1. Abb. & Fel. in rub. de sim. & in c. nemo, & c. ad nostram eo, tit. de sim. Abb. per illum tex. in 5. not. in c. dilecto de præben. Gl. in c. cum M. vbi
* Doct. * omnes de constit. Doct. in c. quæsitum de rer. permut. late Selu. de benef. par. 1. q. 7. col. 12. vers. istud etiam, Caccialup. de pens. q. 19. Card. Paris. cons. 135. in fine vol. 4. Paul. Rom. in tract. de pens. §. nemo, Redoan. de simon. p. 3. c. 9. Turrecrem. in c. si quis obiecerit nu. 4. 1.
* 6 q. 3. & receptum * sit ab omnibus pro † spiritualibus nihil posse dari iuxta illud, gra
7 tis † accepistis, & gratis date c. presbyter 1. q. 1. c. pen. vbi Doct. de elect. Barbat. in c. 2. de rescr. & in c. cum vniuersorum de rer. permut. Gl. in c. super, de renunc. Abb. in c. nō satis de sim. Gl. in c. ex parte de off. deleg. Abb. in c. ad quæstiones de rer. permut. extrauag. cum detestabile de
8 sim. in extrauag. comm. & de † Sacramentis Ecclesiæ c. non satis, vbi Abb. Anan. Fel. & alij de sim. c. baptizandis, vbi Archid. c. quicquid, c. placuit, c. emēdari cū seq. 1. q. 1. Fel. assignat rationes in c. in tantum vers. vlt. not. de sim. est etiam tex. in c. nullus Episcopus 1. q. 1. cum aliis multis, quæ adducit Redoan. de sim. par. 3. c. 5. 6. & 7.

Et ideo hoc primum caput huius §. erit conforme iuri communi, nam est simonia
9 quoties collator † paciscitur cum eo, cui
* confert beneficium, Doct. * omnes in c. cum pridem de pact. & habemus tex. expressum c. querelam, c. ex diligenti, c. veniens, de sim. c. de iure patr. c. super eo de transact. c. decimas. 16. q. 5. Abb. in c. non satis de sim. Innoc. in c. vniuersorum. de rer. permut. Archid. in c. dudū in prin. de præb. lib. 6. Gemi. cons. 225. in 1. dubio cum infinitis alijs citatis per Redoan. de
* sim. p. 3. c. 8. & 9. nam conuenit * definitio simoniæ posita per Glos. communiter * recepiā 1. q. 1. in sum. a. dd. in rub. de sim. & a Theologis in 4. dist. 25. D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 1. Nauar. in Man. c. 23. nu. 100. per Gemin. in sum. 1. q. 1. per Archid. in c. quęcumque 1. q. 1. idē Archid. in c. Saluator 1. q. 3. Redoa. late de sim. p. 3. c. 1.

Et ratio rationis prima huius conclusionis est, quia ordinarius, & alius collator, de quibus loquitur præsens §. non est
10 † Dominus, sed dispēsator, Fel. in c. in tātum de sim. Redoan. de sim. p. 3. c. 5. Secun
11 da quia spiritualia cōtinent gratiā, † quę non potest pacto acquiri, c. 12. ad Rom. c. 3. & 4. Prouerb. Et ideo dicitur Matth. 10. gratis accepistis, & gratis date, repugnat ergo huiusmodi pactum origini spiritua
12 lium, ergo illicitum, nam † origo in vnaquaque re spectanda erit, l. qui cū maior, ff. de bon. lib. l. 3. §. si quis cum, ff. de min. l. de qua re, ff. de iud. alię colligētur ex seq.

Et hanc conclusionem primo intellige in quocumque habente facultatem cōferendi, nā dicit tex. si ordinarius, vel alius collator, nomen ordinarius, est admodū
13 generale, † & complectitur omnes habentes ordinariam iurisdictionem, Abb. in c. decernimus nu. 16. super glos. vlt. Dec. su
* per eadem glos. nu. 14. de iud. & alij * omnes Turrecrem. in c. continua nu. 7. 11. q.
* 1. Doct. * omnes in rub. ex. de off. deleg. & in rub. ff. de off. eius cui mād. est iurisd. Gl. & Doct. plene in c. cum ab Ecclesiatū de offic. ord. & quilibet etiā prælatus habens
14 bens † prælaturā ex electione est ordinarius, & habet iurisdictionē, Inno. Archid. col. 2. & alij citati per Zabarel. in rep. c. vt animarum num. 8. de constit. lib. 6. dicens
15 † etiam plebanum ruralem dici ordinarium, c. si in plebibus dist. 63. Archid. in c. 1. de maior. & obed. Hostien. in sum. tit. de offic. ordin. §. quis possit esse ordinarius, & §. quis possit constituere, & §. item vniuersitas.

Appellatione igitur ordinarij venient
16 non solum Episcopi,qui proprie † ordinarij sunt,c. omnes basilicæ,& c.seq.16.q.7. c.de persona 11.q.7.c.1.de offic.ordin. extrauag. Ioan.22.execrabilis §. ceterû ordinarios intelligimus sub tit. de præben. Card. in clem. 1.q.14.in fin. vt lite pend. Mandos.de inhibit. q.7. num.2.& maiores ordinarij c.cum Episcopum de off. ord.lib.6. Sarn.in c.vt animarum nu. 63.de constit. lib.6.sed etiam quilibet inferior,vt est tex.& Glos.in c.ordinarij de offi.ordin. lib.6.Archid.in c. vt animarû, Sarn. nu.63. Abb. Fel. Aret. Barbat. col. 4. vers. nota,in c. post cessionem, de probat.Bart. in l.more, ff. de iurisd. omn. iudic. Anchar. in clem. & si principalis de rescript. Soc. Sen. cons.285. col.2. lib.2.
17 vt sunt Abbates,† qui proprie etiam dicuntur prælati, & ordinarij,c.nullus Monachus.c. nullam potestatem 18 q.2.c.ne pro defectu,§.statuimus cû glos. de elect. c.quanto,vbi Innoc.& Card. de offic.ordin.c.vlt. in princ.eod. tit. lib.6. Abb. in d.c.decernimus in 2.col.de iud.Archidiaconi, Præpositi, Archipresbyteri, Decani,& alij quocumque nomine,seu prærogatiua vocentur, habentes hanc facultatem conferendi, Marc. Ant. Mar. in d.c. vt animarum num.72. vers. ex his, Abb. Fel.& Dec. ac alij in d. c decernimus de iudic. Mandos.in regul.26. Cancellariæ q.6. nu.5. in specie tradit Pauin. de potest.cap.sed.vac.par.2.q.7.nu.3.Eo maxime,quando materia est proportionabilis inferioribus,vt in casu nostro, Gemin.in d.c.ordinarij de offic. ordin. lib.6. Sarn. d.c. vt animarum nu.63.& ibi Marc.Ant. nu.72.imo hoc casu includentur,non solum inferiores sub verbo ordinarij, sed
18 etiam legati a latere† qui sunt ordinarij, & possunt omnia, quæ possunt Primates, Patriarchæ, Archiepiscopi,& Episcopi, ac alij ordinarij, c. legatos de off.leg. l.si in aliquam, §. cum plenissimam, vbi Bal. ff. de offic. Procon.10.Andr.in rub.de off. leg. in gl.1.& in c.1. eod. tit. Gammar.de
19 aut.leg.a lat.lib.2.nu.2.& 3.& plura † alia Abb. in c. 1. de offic. leg. Specul. de leg. vers.17. Et in summa hoc verbû ordinar. positum in præsenti §. capiet omnes, qui
20 suo † iure conferre possunt beneficia, ita enim interpretatur in materia beneficiali huiusmodi verbum Coras. de benef. par.2.c.4.nu.1.ex c.de iudicibus 2.q.6.ex glos. in c. ordinarij de offic. ordin. lib.6. quamuis non habeant ordinariam iurisdictionem,Glos.in clemen.1. vt lit.pend.
21 quia † non est de substantia territorium, Bal.in l. 1. §. cum vrbem circa medium, ff. de offic. præfect vrb. Marc. Ant. Marcos.in d.c.vt animarum nu.72.vers.ex his tamen de constit.lib.6.
22 Verbum autem collator † quod ponitur postea, si ordinarius, vel alius collator,est etiam admodum generale,hic autem comprehendet eos, qui conferunt, non iure suo, sed de mandato alterius,ac indulto,vt omnes sub his verbis comprehendantur, hæc enim fuit intentio Pij v. vt colligitur ex generalitate ipsorû verborum,Bald. in l.in fraudem, ff. de milit. testam. Idem Bal. cons. 205. lib. 1. Crau. cons.133.nu.5.ac etiam ex geminatione,
23 † quæ multum operatur,Bal.in l.cum scimus,C. de agric.& cens.lib.10.Castr.in l. balista. ff.ad Trebellian. Crau.cons.201.
24 nu.42.& inter alia vt † includat casus speciales,Soc.cons.242. nu.2.lib.2. Cephal. cons.133. num. 115. lib.1. vt quod omittit natura vnius verbi, includat aliud sequens, Crau. cons.226. nu. 6. Ideo colligemus, Cardinales etiã legatos a latere, Nuncios,Primates,Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, Priores, Archidiaconos, Præpositos, Decanos, Plebanos,Vicarios,& alios similes includi sub hoc §. vt si conferant beneficia cû condicione expressa, vel tacita dimittendi, seu resignandi in fauorem alicuius illa beneficia,cômittere confidentiam prohibitam,& incidere in pœnis contentis in dicta Bulla Pij v. nam ita sonant verba,vt supra diximus, & militat ratio prohibitionis.ad not.in l.hos accusare §.omnibus, ff. de accusat. Vbi enim habent lo
25 cum verba, & ratio dispositionis, † habet locum etiam ipsa dispositio,l.si seruum.§. non dixit Prætor, ff. de acquir. hered. l. 4.§. toties, ff. de damn.infect.l.quod côstitutum, ff. de milit. testam.l.cum pater, §. dulcissimis, vbi Bart. ff. de leg. 2. Silu. cons. 15.nu.1.& est communis *omnium Doct. sententia,& Cardinales,de quibus poterat esse dubium exprimuntur in Constitutione prędicta Pij v.An hic Papa côprehendatur,dicemus infra,vbi concludimus negatiue.

Secundo hanc conclusionem intellige cuicumque fuerit facta collatio prędicto modo,

modo,vt sit confidentialis,& ipse incedat
in pœnam dictæ cõstitutionis Pij v. nam
26 dicta constitutio loquitur † generaliter,
ergo generaliter est intelligenda in quo
cunque,l. 1.§. quod autem.C. de aleat. l.
1.§. generaliter, ff.de leg. præst.l.in frau
dem in fine,vbi Bal. ff. de testamen.milit.
Socin. sen. in l. 2.§. ex his in princ. ff. de
verb. oblig. loquutio enim generalis ni-
27 hil relinquit † intactum, Bald.cons. 205.
lib. 1. & melius cons. 191. eo.lib. Crauet.
cons. 92.nu. 4.quod procedere etiam in
materia odiosa, & pœnali, tradit Dec.
cons.5. ad fin. Crau. cons. 118.num.14.&
cons.308.nu.3. Aret. in l.cum lege, ff. de
testam. ob vtilitatem publicam, cum rei-
28 publicæ † intersit, vt delicta puniantur, l.
ita vulneratus, ff.ad l. Aquil.l. capitaliũ,
ff. de pœn. c. vt famæ de sent. excom. ex
ratione l. 1. C. ad l. Iuliam repet. quam
auream appellat Iodic. in prax. crim.in
proœmio nu.9. & ratio constitutionis est
itidem generalis, & apta comprehẽdere
omnes,& quascumque personas, vt extir
petur hoc atrocissimum crimen, quæ ra-
29 tio disponit † sicut lex in omnibus,in qui
bus militat, vt dicit Bald. in c.dilectus fi-
lius col. 1. de rescrip. Dec.cons. 284. col.
2. Crauett. cons.183. col. etiam 2. Paris.
cons. 83.nu. 21.vol.3. Tiraq.in l.si vnquã
verbo libertis nu.37. C. de reuoc. donat.
* & est * communiter ab omnibus receptũ.
Idque procedit etiam in personis priuile
giatis,& constitutis in dignitate quãtum
uis maxima,vt patet ex prędictis,& quia
dispositio legis includit non solum cau-
30 sas,sed etiã † personas priuilegiatas,Bal.
in d. l. in fraudem, §. si quis, ff. de milit.
testam. Dec. cons. 120. num. 1. col.2. late
Mandos. de infir. resignan. q.2 nu.3.eoq.
magis cum hic exprimantur (ad tollendũ
omne dubium) Cardinales,& cæteri con
stituti in dignitate, ideo nullum remane-
bit dubium,quominus omnes cõprehen-
31 dantur,† l. ancillæ.C. de furt. l. illam.C.
de collat. Corn. cons. 109. lib. 1. Rolan.
a Vall. cons. 77. num. 5. lib.1. Dec. cons.
484. num. 1.

Tertio intellige hanc conclusionem,
non solum in collatione facta dicto mo-
do prohibito post hanc constitutionem
Pij v. per quemcumque, & cuicumque,
quod nullum habet dubium, vt verba ex
pressa id volunt, Soc.iun.cons.12.num.2.
lib. 2. Cephal. cons. 138.num. 20. vol.1.
32 nam dicit, aut conferat † quod est futuri
temporis,Glos. in clem. 1. de vsuris. Pa-
ris.cons. 29. nu.15. vol.4. Eoque magis,
cum subdat in futurum, quod tollit om-
ne dubium, l.continuus. §. cum ita, ff. de
verb. obligat. Sed etiã in collatione fa-
cta ante promulgationem huius constitu-
tionis,vt volunt verba posita in præsenti
33 §. ibi, contulerit ante hac. Dictio enim †
antehac refertur ad tempus ante editio-
nem, & publicationem huius constitutio
nis Pij v. vt est tex. in c. Cappellanus, &
ibi Abb. in 2. not. de ferijs,& in c. ex tua
de filijs presbyt. c. Michael. eo.tit. Abb.
in c. dudum, el 2. col. 9. de elect. Albe-
ric. in dictionario in verbo ante,nam idẽ
34 importat,quod dictio † inantea, quæ etiã
idem significat, Bart. in l. 1. §. creditum,
nu. 6. ff. si cert. pet. tradit Iacob. Nouell.
in tract. de iur. protomis.nu. 37.quod est
vtile ad interpretanda dicta testium de-
ponentium cum hac dictione, & ita ea in
terpretatur Bart. loco cit. & Ang. cons.
35 274. vbi loquitur † de testibus deponen-
tibus ante publicationẽ testamẽti, Alex.
cons. 143. lib.2.Barbat. cons.30.col.6.li.
1. Corn. cons. 261. lice. p. lib. 4. & idem
Corn. cons. 324. lit.m.lib.3.vbi loquitur
de testibus deponentibus ante bellum,
Alex.cons. 74. lib. 1. Ideo omnes colla-
tiones factæ cum dicta conditione dimit-
tendi, & resignandi alicui ante editionẽ,
& publicationẽ huius constitutionis sunt
itidem confidentiales,& includuntur sub
pœnis positis in hac constitutione, vt pa-
tet ex supradictis. quibus accedat, quia
huiusmodi dictio antehac includit , &
iux. l.eum qui ita,§.qui ita stipulatus an-
te, ff. de verb. oblig. Alberic.in auth.hoc
ius.col.2.C.de procur.Oldr.cons.49.col.
vlt. Et hoc est admodum notandum,nam
36 regulariter lex † respicit futura, & non
præterita, c. vlt. de constit. Bal. & Salice.
in l.leges & constitutiones, C. de legib.
Bar. in l.omnes populi nu.39. ff. de iust.&
iur. Hostien. in summ. in tit. de constit. §.
* quando constitutio in fine, & * communi
ter Doct. hoc volunt in d.c. vlt.

Idque per Pium v. hoc casu fuit statu-
tum, namque in hac parte, vt supradixi,
est conformis iuri communi,comprehen
dit igitur etiam præterita, cum collatio
eo modo facta esset simoniaca, vt supra
deduxi, ratione simili in Constitutione
37 Pij iv. super hac materia † edita compre-
hendi-

henditur confidentia antea perpetrata, verum non adhuc cōsumata, & perfecta, vt patet in §. quare,& in §.idcirco,ac alibi, & fuit * resolutum in Rota die 17. Decembris 1568.coram Oradino,& late cōprobaui suo loco.

Quarto intellige hanc conclusionem in quocumque beneficio Ecclesiastico, nam dicitur in tex. generaliter *beneficium*
38 *Ecclesiasticum*, &c. verbum enim † beneficium positum in litteris,vel in lege continet omne, & qualecumque beneficiū Ecclesiasticum, quod datur in titulum, vel in cōmendam habēs ius spirituale, Doct. in c.quamuis,el primo,de præb.lib.6.vbi Gemin.&alij, Anania quem refert,& sequitur Caccialup.de pens.q.30.num.2.& hoc quamuis habeat dignitatem,nam ex
39 dignitate nō mutatur natura † beneficij, sed additur prærogatiua,vt patet ex traditis per Barb.in clem.causam, §. quod si forsan n.28.29.& 30.de elect. Idque etiā apparet ex §.superiori incip. *quare* nos volentes,vbi Summus Pont.ad includenda omnia genera,ac qualitates,&dignitates beneficiorum addidit dictionem qualecumque, quæ prorsus tollit omne dubiū,
40 & includit † omnia, Bal.in l. conuenticulam col.5. C.de Epis.& Cler.Card.Paris. conf.79.nu.21. vol.3. Alberic. in l.metū, §. animaduertendum, ff. quod met. cau. ex quo verbo potest sumi argumentum ad maiorem declarationem huius §. cum sint coniuncti,& ex præcedentibus decla
41 rentur † sequentia, Bal.in l. domum col. 1. C. de rei vendic. Ias. conf. 215. col. 2. circa medium lib.2.& est * communis omnium sententia in l. si seruus plurium, §. vlt.ff.de leg. 1. & subiungitur Ecclesiasticum,vt hæc dumtaxat propter spiritualitatem includantur,nam beneficium accipitur large pro omni eo, quod gratis tribuitur,& definitur hoc casu, beneficium
42 † est beneuola actio gaudium tribuens capienti, Bal.conf.112. col.1. lib.2. & conf. 501. col.2. lib.1. Doct. in c.indultum, de
43 reg.iur.lib.6. & isto modo feudum † dicitur beneficium, vt patet in tit. de beneficio fratris, &c. in vsib. feud.& dicimus
44 vulgariter beneficium debere † interpretari late,& vt sit mansurum, & vt iuuet eū cui tribuitur,c.1.de commod.c. cum dilecti,de donat.c.decet,de reg.iur.lib.6. vbi Din. & alij * omnes,& nemini debere auferri,l.4.C.si ex testam.c.de his in fin. dist. 37.Crau.conf. 7. nu.13.& capitur stricte
45 † pro beneficio Ecclesiastico, de quo nos loquimur,c. ex parte, de concess. præb.c. beneficium de reg. iur. in 6. c. ex multis circa medium 1.q. 3.

Quinto intellige hanc conclusionem procedere,& vendicare sibi locum, quocumque modo vacauerit illud beneficiū,
46 vt ostendunt verba posita in hoc §. † *quouis modo vacans, &c.* quæ sunt admodum generalia, & apta comprehendere omnes species vacationis,iuxta ea, quæ dicunt Gl.in clem.1.de iud.& in clem.1.de vit.& honest. cleric.& in clem.1.de re iud.& in clem.1. de iur.patron. & in clem. ne in agro,de stat.monach.& in clem.1. de sent. excom. & cū nō distinguat, neque nos di
47 stinguere † debemus, cap.solite,de mai.& obed. & ibi Abb.in vlt.not.Dec.conf.78. col. 3. & ideo quamuis communiter * sit receptum feudum non transire ad extraneos hæredes, fallit tamē hoc quoties di
48 ctum fuit in concessione pro se,† & suis hæredibus quibuscunque,nā tunc transire scriptum reliquere, Bal. in l. cum virū col.vlt. C. de fideicom. Alex. in l. si patroni,in princ. col.pen.ff.ad Trebell. Aret.& Ias. in l. gallus §. etiam si a pariēte,ff.de lib.& posth.late Georg.Nat. in tract. de statut.q.4. nu. 122.& plura similia deducit Gig. de pens.q. 19. col. 1. & 2.faciunt quæ scribunt Alex. conf. 30. col.2.& 4. lib.5. Card. Paris.conf. 25.nu. 113.& conf.68.nu.29.vol.1. Nicolaus Festasius de æstim. & coll. c. 7.nu. 51.

Et ratio huius conclusionis supradictæ est, quia omni vacationi militat ratio fraudis,& simoniæ, ideo quocumque modo vacauerit beneficium, & ordinarius, vel alius collator conferat illud cum pacto expresso,vel tacito dimittendi,vel resignandi alicui ad requisitionem, cōmittitur confidentia,& sic siue vacauerit beneficium per obitum,siue per renūciationem,aut priuationē,vel alio modo, prout per Doct. in c. susceptum de rescr. lib. 6. Rebuff. in praxi in 3.pat.habet locum cōfidentia,cum militent verba, & ratio constitutionis, vt supra ample deductum est.

Sexto intellige hoc casu committi cōfidentiam,siue pactio ordinarij, aut alterius collatoris fuerit expressa, siue tacita, vt verba illa posita in hoc §. *ea condicione tacita,vel expressa,&c.* significant,nam vtraque condicio habet futurum euentum,& mutat

mutat naturam collationis, quę debet esse libera, & gratuita, vt dixi supra, nam
49 † suspendit actum, Bart. in l. 1. colum. 1. ff. de condic. & demonstrat. est tex. in §. condiciones, Inst. de verbor. obligat. l. multum, ff. de condit. & demonstrat. l. in facto, l. heres, ff. illo eo. tit. l. cedere diem ff. de verb. signif. Gl. in rub. ff. de cond. & demonstr. Azo in summ. C. eo. in prin. Abb. in rub. ext. Bal. in rub. C. de instit.
50 & substit. fit enim condicio per † dictionem, si, & cum, l. 1. vbi Bart. & l. 3. l. hæres meus, l. qui hæredi, ff. de condit. & demonstr. Bart. in l. 1. ff. de condit. instit. & in l. in illa §. vlt. ff. de verb. oblig. Et ideo reddit simoniacā collationem factam tali condicione, Doct. omnes in c. cum M. de constit. & in c. cum pridem. de pact. & in c. non satis de simon. cum alijs, vt per Card. Paris. cons. 29. col. 2. vol. 4.

51 Et ratio est, quia taciti † & expressi eadem est virtus, potentia, & efficacia, l. cum quid, ff. si cert. pet. vbi Doct. omnes notāt & Ias. in l. Marcellus nu. 47. ff. eo. tit. Ant. de Burgos in c. quæ in Ecclesiarum nu. 67. de constit. vbi notat casum, quo plus operatur tacitum, quam expressum. Et ideo inquit Dec. in d. l. cum quid num. 3. quod si instrumētum habet paratam executionē ex forma statuti, etiā illud, quod
52 tacite † continetur in instrumento, habebit executionem paratam, Bald. in l. ad probationem la 1. C. de probat. vbi refert pro hac opinione consuluisse, & fuit primum consilium eius, Bal. in l. 1. §. & vt plenius C. de rei vxor. act. Abb. in c. cum olim in vlt. not. de cens. Fel. in c. translato de constit. Alex. in l. iuris gentium, §. quod fere, ff. de pact. ad quod faciunt notata per Glos. in clem. 1. de elect. & in clement. auditor, de rescr. Barbat. in repet. rub. de fid. instrum. nu. 76. Ant. de Burg. in c. cum accessissent num. 287. de constit. vbi dicit nullam esse differentiam inter
53 tacitum, † & expressum. Hinc tacita hypotheca ita operatur, vt expressa, late Nico sant. de pignor. membr. 4. p. 2. princ. nu. 2. cum seq. vsque ad finem, & nu. 88. Paul. de Castr. cons. 384. lib. 2. Alex. cons. 58. lib. 7. Hinc etiam tacita renunciatio be-
54 neficij idem † operatur, quod expressa, clem. gratiæ, vbi omnes de rescr. Doct. in c. de multa, de præb. Card. Paris. cons. 40. nu. 30. vol. 4. Nauarr. cons. 3. de renunc. Curt. Sen. cons. 80. Prępos. in c. quamuis nu. 1. 7. q. 1. & plures ad hoc adduxi, ponendo exempla de resignat. benef. lib. 1. q. 1. col. 3. & 4. ac 5. Hinc etiam tacita
55 auocatio † causæ idem operatur, quod expressa, Bal. in l. solet, §. sicut, ff. de off. procons. Doct. in c. si quem, de procur. lib. 6. Lancellot. de attent. post auoc. caus. cap.
56 10. nu. 12. Hin etiam tacita † renunciatio excludit attentatorum reuocationem, sicut expressa, Lancellotr. de attent. limit. 15. nu. 20. Mandos. de inhibit. q. 99. Hinc
57 † appellatio renūciatur renūciatione tacita, & expressa, Lancell. de act. c. 12. nu. 15. & tacita petitio in reuocatione attentatorum sufficit, Idem Lancellot. vbi supra c. 25. nu. 17. & tacita renunciatio nominationis sufficit, Rebuff. de nominat. q. vlt. nu. 18. & 19. ac tacita renunciatio regressus, Card. Paris. cons. 76. nu. 7. vol. 4. & sententiæ, Card. Paris. cons. 5. num. 42. vol. 1. & rei iudicatæ, Corn. cons. 148. nu. 20. vol. 2. cum alijs quæ adduxi d. lib. 1. de resign. benef. q. 1. nu. 3. & 4. cum seq.
58 Et expressam condicionem † in terminis horum verborum intelligerem, quoties fuit deducta, & posita in ipsa collatione, vel in alia scriptura publica, vel priuata, vel coram pluribus, vt colligitur ex his, quæ scribunt Doct. in l. 1. ff. de condit. & demonstr.

Expressum enim dicitur, quod colligi
59 tur † ex verbis, Bar. in l vxorem §. agri plagam, ff. de leg. 3. & in l. fideiussor §. meminisse, ff. de leg. 1. Cephal. cons. 133. nu. 8. & cons. 135. nu. 20. vol. 1. Card. Paris. cons. 32. nu. 78. vol. 1. & cons. 71. nu. 5. vol.
60 4. Tacitā autem intelligerē, quoties † interuenit, verum non fuit deducta, ita palam, & publice in instrumento collationis, vel in alia scriptura, sed intercessit inter conferentem, & eum cui fuit collatū beneficium tacite, ac secrete, & deprehēditur ex coniecturis, & signis, ac præcedentibus, vel sequentibus gestis, iuxta ea quæ egregie in hac materia deducit Hieron. Gabriell. cons. 172. nu. 3. vers. secundo, Mascard. de probat. conclus. 1306. nu. 33. & hoc est, quod dicimus, quod fiunt
61 tacitæ † promissiones, & conuentiones l. Labeo, l. item, quia, ff. de pact. ibi conuentiones etiam tacitæ valent, Nauarr. in cōment. de dat. & promiss. pro iust. vel gratia, in 11. not. sub num. 23. Sed circa hæc verba multoties vidi dubitare, quomodo deprehendatur huiusmodi tacita condi-

cio,

clo, ideo in hac parte hæc constitutio esset declaranda, & de duobus alterum facere, vel tollere illud, quod dicitur de tacita condicione, & ponere de condicione tantum, prout intelligitur, & declaratur a iure, vel declarare, quomodo hęc tacita condicio deprehendi debeat, & RR. PP. Auditores Rotæ deputati, ita respõderunt fel. rec. Sixto Quinto volenti, tũc declarare hanc bullam, nam regulariter
62 condicio non præsumitur † si verba non sunt satis clara, Bart. in l. cum mota col. 1. post nu. 2. C. de transact. Abb. cons. 4. nu. 34. Mascard. de probat. conclus. 343. nu. 1. vbi infert num. 2. vsque ad finem ad plures casus frequentes.

Quousque autem hæc Constitutio Pij v. non moderabitur in hac parte huius-
63 modi tacita condicio posset collegi † ex coniecturis, & ex sequẽtibus gestis, nam
64 his modis probatur dolus, † & fraus, & alia similia in animo consistentia, l. dolũ cum sim. C. de dol. Ruin. cons. 4 num. 10. vol. 1. & cons. 73. nu. 1. & 9. vol. 2. Card. Paris. cons. 75. nu. 31. vol. 1. & cons. 89. nu. 29. eod. vol. Barbat. cons. 17. nu. 28. vol. 2. Corn. cons. 124. nu. 4. vol. 3. Quæ
65 enim sunt † difficilis probationis, vt hæc est, Bursat. cons. 40. nu. 63. vol. 1. proban-
66 tur † leuioribus probationibus, Menoch. de arbitr. iudic. cas. 116. num. 21. & quæ
67 etiam † occulte patrari solent. Feder. de Sen. cons. 1 9. Alex. cons. 53. nu. 1. lib. 2. Grat. cons. 61. num. 15. lib. 2. & quoties quis verbo non promittit, sed facto dat, vel deponit, vtique hęc ex cõiecturis deprehenditur esse tacitam condicionem, & per consequens committi simoniam, Nauarr. in d. comment. de dat. & promiss. not. 11. in fin. nu. 23. post Io. Monach. quẽ
68 citat, & est ratio, quia plus † exprimitur facto, quam verbo, l. si tamen §. 1. ff. de ædil. ædict. & plus est appellare facto, quã
69 verbo, c. dilecti, de appell. nam facta † loquuntur, atg. c. cauete, el 2. 2. q. 5. Et ideo promissio expressa, & tacita pro iustitia, vel gratia obtinẽda, vt dicit Nauar. loco
70 cit. facit incidere in † pœnas constitutionis incip. Ab ipso Pontificatus, &c. Greg. xiij. innouãtis extrauag. Bonif. 8. prima sub tit. de sent. excomm. iam reuocatæ per Clem. v. teste Palud. in 4. dist. 18. q. 3. col. pen. Ang. in verbo excommunicatio 5. cas. 25. Siluestr. in ver. excomm. 7. 46. Caiet. post cas. 81.

71 Illud autem non omittam, quod† tacitũ tribus modis non habetur pro expresso, & non est eiusdem, neque similis potẽtiæ cum expresso, vt tradit egregie Ias. in l. cum quid num. 18. ff. si cert. pet. primo, quando omittitur aliquid de substantia, vel forma, tunc enim non haberi pro expresso, probat tex. in l. quicquid astringẽdæ secundum vnum intellectũ, ff. de ver. oblig. l. 3 §. si quis insulam, ff. de eo quod cert. loco, quod habet locum etiam in vltimis voluntatibus, l. iubemus, l. hac con sultissima, C. de testa. regulare enim est,
72 vt† substantia rei in primis remaneat, cuius corruptio essentiam rei perimit. l. vbi ita donatur, de donat. causa mort. l. si quis ante, de acquit. possess. l. cum præcario, de præcar. bonus tex. in l. Iulianus §. si quis rem. ff. de exhiben. Zas. de feud. p. 12. nu. 20. Brun. de mutat. concl. 1. nu. 33. Ac etiam forma l. certa forma, l. prohibitum, C. de iure fisc. lib. 10. l. constitutionibus, ff. ad municip. Bal. in l. comparatio-
* nes in 3. opp. C. de fid. instr. Doct. * omnes in c. 1. de constit. Dec. cons. 90. num.
73 6. quæ est † principium angulare, Doct. in l. omnes populi, ff. de iust. & iur. & in l. cũctos populos, C. de summ. Trin. & fide Cat. c. cum dilecta de rescr. Bal. cons. 11. col. vlt. lib. 1. Card. Paris. cons. 12. nu. 47. & cons. 15. nu. 23. & cons. 33. nu. 20. vol. 2. Dec. cons. 699. nu. 4. & 5. Rolãd. a Vall. cons. 70. nu. 13. lib. 1.

Secundo tacitum non habetur pro expresso propter nimiam incertitudinem l. quicquid astringendæ secundum alium intellectũ, ff. de verb. obligat. paria enim
74 sunt non † esse, vel esse, & non apparere, l. duo sunt Titij, ff. de testam. tut. l. quoties, ff. qui satisd. cog. vbi Ias. late, l. 2. C.
75 de success. edict. Incerta† quamuis sint vera, non tamen sunt iudicanda, vt per Pauin. de visitat. p. 2. q. 7. nu. 40. Doct. omnes in c. in præsentia, de probat. & in l. vlt. C. ad accus. vbi * communis est opin. proba
76 rionem † debere esse concludentem, ideo consuluit Gabriel. in hac materia intentionem prauam vnius debere esse notam alteri cons. 172. lib. 2.

Tertio, quando tacitum agebatur ex vna parte tantum, nam hoc casu habetur pro omisso, & non potest haberi vllo modo pro expresso, l. si repenti, C. de condic. ob caus. Glos. in d. l. cum quid, ff. si cert. pet. & ibi Bart. Ias. num. 18. in fin. & alij

* omnes.

* *omnes. Et est ratio, quia hoc casu cessat definitio pacti,quæ † est duorum, vel
77 plurium placitum l.1.ff.de pact.vbi Doct.
78 & definitio stipulationis, quæ requirit † interrogationem, & responsionem l.5.§. stipulatio. ff.de verb. oblig.& natura ipsius condicionis, quæ fit per dictiones si, & cum l.1.l. qui hæredi,ff.de cond. & demonstr. Et intentio praua vnius non est nota alteri, vnde intrat, quod in his terminis consuluit Gabriell.cons.172.lib.2. Ex hac, & alijs rationibus consuluit Nauar.collationẽ non esse confidentialẽ factã ab Episcopo intẽtione praua, † quod
79 ille postea de beneficio disponet ad sui nutum,si huiusmodi intentio non fuit nota ei, cui fuit collatum beneficium cons. 30. per totum de simon.

His ergo tribus casibus, siue exemplis possent plures conclusiones, & quæstiones, ac casus terminari, vt non iudicentur collationes confidentiales, vt quia non adest pactio, & sic deficit substantia, & forma iuxta ea, quæ scripsi alias. Et propter nimiam incertitudinem, & quia intentio praua vnius non est nota alteri, late Gabriell.d.cons.172.lib.2.quia cõfi-
80 dentia non potest † cadere in ignorante mentem eius, qui confidere intendit, l. quidam,cum filiũ, vbi Doct. ff. de hæred.
81 instit. actus enim † bonus, vel malus ex agentis intentione iudicatur, D. Thom. 1.2. q. 18. art. 9.& in conclus. 8. Ant. de Butr. in c.cum ex officij, de præscr. Fel.in c. auditis eo. tit.

Cætera autem ad hanc materiam pertinentia adduxi alias per nouem illationes.

Septimo intellige, siue condicio apposita in collatione fuit,vt de illo beneficio disponatur ad voluntatem collatoris, siue alterius, vt probant illa verba posita in hoc §.vt postea in alterum pro arbitrio collatoris, aut alterius cuiuscunque contra iuris communis ordinationem dispo natur, quæ æquipatant hos duos casus,
82 vt dispositũ in vno censeatur † esse dispositum in alio, vt est natura æquiparatorũ, l. si quis seruo, C. de furt. l.vt tantum, ff. de seru.corrupt. l.vlt. ff. de acceptil. Gl. in c. si postquam de elect.lib.6. Corn.cõs. 133.nu.8.lib.2.& ratio est, quia nihil re-
83 fert,quod aliquid fiat per vnum,vel † per alium,dummodo illud sit expresse prohibitum,ad effectum, vt incurratur pœnam inflictam §. 1.auth. de monast. Gl.& Bar. in l. 1.ff. de postul. Doct. in cap.nouit.de iud. & faciunt c.non affectamus dist. 34. auth. omnes peregrini, C. communia de success. Marsil.cõs.6. in fine,sufficit enim quod origo fuerit mala, & illicita, ac simoniaca, scilicet ipsa pactio in collatio-
84 ne, nam † origo in primis, & ante omnia spectanda erit l.3. C. ad Maced.l.si procu rator 1.resp. ff. mand.l. clam possidere,ff. de acquir. possess. Mar.Soc.Sen. in c.veniens sub num. 52. de accusat.& sufficiet effectus sequutus,quod in alterum dispo natur,siue ergo voluntate collatoris, aut alterius, idem erit, l. vlt. C. com. de iud. l. vlt. ff. mand.l.mulier, ff. ad Trebell. l.si mater, ff. de instit. & substit. c. in his, de verb. signif. Satn. in §. ex maleficijs nu. 47. Instit.de act. Crauett.consil. 300. sub num. 2.

Sed contigit dubitare,quomodo intelligantur hæc verba pro arbitrio collatoris, aut &c. communis intelligentia * recepta est etiam in praxi intelligi pro libera dispositione, vt habetur in l. 1. C. de sact.sanct. Eccles. verbum enim arbi-
85 trium,† quamuis multipliciter capiatur, vt per Petrus. de arbitr. lib.1. c.6. hic autem capitur pro dispositione, & nutu l.in re mandata, vbi Glos. C. de mand. Menoch. de arbitr. Iud. q.1. num. 1. Georg. Natt. in clem. sæpe §. non sic tamen num. 69. de verb. signif. Andr. ab ex. in c.Canonum statuta nu.391.cum seq.de const. Paris. cons. 38. nu.69.vol.3. Vt sensus sit, vt committatur confidentia,si ille,cui cõfertur beneficium promisit collatori de eo disponere ad arbitrium, i. voluntatẽ, & nutum ipsius, vel alterius cuiuscũque,
86 sub qua dictione † omnes includuntur,tã si sint familiares, seu consanguinei ipsius collatoris, quam si sint amici,vel penitus extranei,iuxta ea,quæ scribit Alberic. in l. metum §. animaduertendum, ff. quod met. caus.

Octauo iuxta ea,quę proxime diximus intellige procedere hanc conclusionem, vt committatur confidentia, quomodocumque ille, cui fuit collatum beneficiũ cum huiusmodi cõdicione dimittat, aut resignet illud qualitercumque, aut alias disponat ad voluntatem ipsius collatoris vel alterius,nam ita verbum illud contra communem iuris ordinationem disponatur probat. Et ratio est,quia dictum verbum

87 bum dispono † est admodum generale,& aptum comprehendere omnes, & quoscumque casus, §. disponat auth. de nupt. §. nos omnia, auth. de testam. imperfect. §. cum autem Instit. ex quibus caus. manum. non poss. Alberic. de Rosar. in dictionario in verb. dispositio, Corn. cons. 273. col. 7. in fin. vol. 4. Card. Paris. cons. 33. nu. 57. & 62. vol. 3. generaliter igitur erit intelligendum, ac interpretandum, Bal. in l. in fraudem, ff. de test. mil. est rex. in l. 1. §. & generaliter, ff. de leg. præst. l. 1. §. quod autem, C. de aleæ lus. & aleat. Et hoc in terminis conclusionis nostræ potest verificari pluribus modis. Primo, si collator, vel alter velit, vt beneficiatus renunciet beneficium simpliciter coram eodem Collatore, ad effectũ, vt tunc possit de eo rursus disponere, & illud conferre, cui voluerit iuxta suam facultatem, ita Fel. de except. in princ. vt dixi de resign. benef. lib. 8. Secundo si collator, vel alter, cuius arbitrium fuit reseruatum in collatione, vt dictum est, velit vt beneficiatus illud resignet in manibus Summ. Pont. in fauorem alicuius, & sic amici, cõsanguinei, vel familiaris. Tertio, si collator, vel alter velit, vt beneficiatus illud permutet cum alio beneficio exiguo, iuxta ea, quæ habentur in c. 2. de renunc. in 6. Quarto, si collator velit, vt illud resignet in fauorem cuiuscumque, ipse beneficiatus voluerit, reseruata tamen pensione pro amico, consanguineo, vel familiari ipsius collatoris. Quinto, si ille, cuius arbitrium collator reseruauit, velit, vt beneficiatus illud resignet in sui fauorem, & iste casus potest euenire, vt hoc vnico exemplo demonstrabo. Præsupponamus beneficium fuisse resignatum simpliciter
88 † in manibus Episcopi, qui admittit renunciationem ex causis positis in constitutione 58. Pij v. incip. Quanta Ecclesię Dei incommoda, quam retuli formaliter & commentatus sum de resign. benef. lib. 5. q. 6. & vt seruet tenorem huiusmodi cõstitutionis prohibentis beneficia renun-
89 ciata coram † ordinarijs conferri familiaribus, vel consanguineis eorumdem ordinariorum, vel resignantium, sub pœnis ibi expressis, conferr beneficium resignatum Titio, tacita, vel expressa condicione, vt illud postea resignet suo familiari, vel cõsanguineo, aut familiari, vel cõsanguineo resignantis, vtique hæc est confidentia, & videtur esse etiam prohibitum in dicta Constitutione 58. Pij v. ibi etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum, &c. & firmaui dic. lib. 5. q. 6. de resign. benef. num. 188.
* Hinc in simili Rota in vna * Calciaten. coram Fabio de ann. 1548. habuit pro probata simonia ex eo quod quis loco sui ea
90 dem die substituerat † generalem Vicarium ad conferendum, qui eadem die ei contulerat ex not. in c. cũ officij de elect. & per Feder. cõs. 258. vt attestatur Achil. de Grass. decis. 340. impressa. Exempla autem siue causæ aliorum casuum suprapositorum possent colligi ex §. multis huius constitutionis nostræ Pij v. super confidentijs, vt scilicet beneficia ijs quibus fuerunt collata asseruentur infantibus, vel nascituris existentibus in bello, aut bannitis, & cæteris criminosis, aut incapacibus, aut alias, vt ibi, ex quibus plures conclusiones possunt decidi, & firmari.

Ex his etiam satis declarantur alia verba ibidem posita contra iuris communis ordinationem, nam vt supra deduxi huiusmodi pactum positum in collatione est simoniacum, dd. in c. cum pridem de pact. & in c. querelam, & c. non satis, de sim. & per consequẽs illicitum, D. Thom.
* 2. 2. q. 100. Theologi * omnes in 4. sent. dist. 25. Glos. in sum. 1. q. 1. dd. omnes in rubr. de simon. & nunc confidentiale per hanc Constitutionẽ. Ideo si sequatur effectus idest adimplementum illius conditionis, vt quia de beneficio fuit dispositum pro arbitrio collatoris renunciando illud, aut alias, hoc videtur factum contra ordinationem iuris communis multis modis, primo, quia mutatur natura collationis, quæ debet esse libera, dd. in c. pen. de elect. & in c. 1. vt Eccl. benef. cum alijs deductis supra. Secundo, quia mutatur natura resignationis beneficiorum, quæ
91 debet † quoque esse pura, Rot. decis. 6. nu. 2. de renunc. in antiquior. Io. Monac. in c. mandatum, num. 5. de rescr. Redoan.
* de simon. p. 2. 2. c. 10. & omnes * alij, vt probaui de resig. benef. lib. 14. nu. 1. cum seq.
92 & † libera, Oldrad. cons. 324. sub num. 5. Host. in sum. de renunc. §. qualiter, Rot. decis. 5. nu. 2. de renunc. in nou. & decis. 6. nu. 2. eo. tit. in antiq. Tertio, quia committitur simonia, ita execrabiliter prohibita a iure, vt patet in toto tit. de simon. Quarto, quia committitur confidentia,

quæ

quæ etiam acriter est prohibita.

Quinto, quia perpetrantur delicta, vt late per Mascard. de probat.concl.1305. col. 1. quæ omnia committuntur contra
93 iuris ordinationē,& ideo puniuntur † secundū eorum qualitatē, c. non afferimus dist.34.& habetur in c.25.Deuter.Marsil. cons.6.in fin.Card. Paris.in l.1.nu.124.ff. de oper.nou.nūc.lex enim summo studio
94 nititur,ne delicta† perpetrētur l.1.C.ad l. iul.repet.l.2.ff.de orig.iur.c. super litteris de rescr.l.2.C.si cōtra ius,vel vtil.pub.

Sexto, quia homines illaqueantur, cū huiusmodi constitutio ex * communi liget in foro interiori.

Hisce de causis fit contra iuris ordinationem, & faciunt quæ omnes volunt, in l. non dubium, C. de legib.

Secundum caput huius §. ponentis secundū casum confidētiæ beneficialis est, quoties prouisus ab ordinario, vel alio collatore condicione tacita,vel expressa disponit de omnibus, vel parte fructuum beneficij collati ad vtilitatem, seu libitū ipsius collatoris, vel decedentis,aut alterius, vt patet illis verbis, siue vt de eo prouisus fructus illius,vel partem ad vti-
95 litatem, † vel libitum conferentis,vel decedentis,aut alterius relinquat,vel remittat, & ita volunt Nauarr.in Manual.cap. 23. sub nu. 110. Maiol. de irregul. lib. 5. cap. 45. sub num. 5. Mascard. de probat. concl. 1306.num.8. & 25.& alij * omnes. Nauarr.etiam cons.20. nu. 1.de simon.Et hoc caput eandem habet rationē, quod primum proxime procedens, quia nihil
96 dari debet† pro collatione beneficij cap. presbyter 1. q.1. extrauag. cum detestabile de simon.in extrauag. communi. & optime Concil. Constantien. quod ad hoc refert, Redoan.de sim.p.3. c.8. nu. 2. & recte fit a sanctis Patribus, sacris Canonibus,& Oecumenicis Concilijs constitutum collationem beneficij esse faciendā
97 † pure, & absq. vlla condicione, & modo, c. sanctorū, c.presbyter 1.q.1.c. quā pio, 1.q.2.c.Saluator 1.q.3. Conc. Calcedon. Act.15.Can.2.Cōc.Braccaren.2.Con.Aurelian.2.Can.3.Conc.Toletan.5. Can.3. & q.c.6. Conc.Trid.c.1.sess.21.de refor.

Et hoc etiam caput est conforme iuri cōmuni,nam simonia est recipere fructus
98 condicione præcedente ab eo, † cui confertur beneficiū,de ipso beneficio,vt probatur in d.c.1. Conc. Trid.sess.21. de reform. tradūt dd.in c.1.vt Eccl.benef.vbi Abb. & alij D. Thom.in 4. sent. relatus a Redoan.d.p.3.de sim.c.8.nu.7.& 8.& tradit idem p.2.c.8.& 29.Et in hoc * communiter conueniunt Doctores, & competit definitio ipsius simon. de qua Gl. in sum. 1.q.1. Nauarr. in Manual.c.23.num.100. ac etiā ratio, ideo,&c. Et in terminis tradit D. Thom. 2. 2. q. 100. ad quartum in fine, Redoan. de simon.p.2.c.21.nu.28.

Et hoc quoque fit contra iuris ordinationē, vt patet ex supradictis. Et quia
99 fructus beneficij † spectant ad beneficiatum l.fructus,l.in fundo, l. ex diuerso, ff. de vsur.Ruin.cons.25.nu.2.lib.2.Nauar. cons. 7. de sent. excom. & non ad alium,
100 nam sunt accessorij † dominij, l. 1. ff. de cond. indeb. l. indebito, cum ibi not. ff. eo.Cephal.cōs.63.& cōs.131.nu.14.& est cōis * omniū Doct.sententia, vt late scripsi in his terminis de resig.benef.li.1.q.6.

Et hanc conclusionem primo intellige procedere, siue prouisus relinquat, aut det ordinario collatori totos fructus,vel partem,nam sicuti committitur confidentia per perceptionem omnium fructuum, ita & per perceptionē partis, vt illis verbis probatur fructus illius,vel partem, nā vtroque casu viget eadem ratio,cū in parte quoq. delictum committatur, Gl. in §. gallinarum verb. qui lucrādi animo inst. de rer.diuis.& est communis * opin. teste Tiraq.relato a Clar. lib.5. recept. sent.§. furtum,vers. pariter, vbi etiam dicit seruari in praxi* vt pro furto† rei modici va
101 loris infligatur pœna,Couar. lib.var. res. c.3.nu.12. quod est notandum,nam regu
102 lariter de re minima† non curatur l.scio, ff. de in integr. restit. & modica non sunt
103 † in cōsideratione,c.licet causā,§.quamquam de prob. instit. ad l.falcid.in princ. Card. Paris.cons.165.nu.14.15.& 16. vol. 4.Crauet.cons.46.nu.12. Et rem modicā
104 non † inducere simon.probat,c.& si quæstiones de sim.Nauar. in comētar.de dat. & promiss.pro iust.& grat.num.20.& rem
105 modicā excusare a† peccato mortali scribit D.Thom.1.2.q.88.art.5.& 6.& 2.2.q. 59.art.4.& q.66. art.6.c.vnum.§.vlt. dist. 25.Nauar.in Manual.c.11.nu.4. Ita enim potest committi cōfidentia ex toto, sicut ex parte, vt patet ad sensum, & cōproba-
106 tur, quia valet argumentum de † toto ad partem, l.quæ de toto, ff. de rei vendic. Crau.cons.161. sub nu.17. cōfirmatur ex c.vlt.

c.vlt.14.q.6.c.de appellationibus,de appell. vbi dd. concludunt eamdē habendā esse rationem de parte, eo magis cum est data pro forma, vt hic iux. cap. primum de baptis. Ideo in §. ad probandum eiusdem constit. æquiparat hos duos casus, & vult, vt probabilis cōiectura sit, si quis post resignationem percipiat omnes, vel partem fructuum, vt late dicam infra, & satis erit, quod ille, cui confertur beneficiū dederit omnes fructus beneficij collati, vel partem vnius anni, namque hæc verba simpliciter prolata verificantur in
107 vno † anno l. boue §. hoc sermone, ff. de ver.sign. vbi late Tiraq. cōprobat ex similibus, & adducit rationes & cōcordātes.

Secundo intellige procedere, tā si huiusmodi fructus omnes, vel pars cesserint in vtilitatem conferentis, quam alterius ad libitum ipsius collatoris, vt illis verbis probatur ad vtilitatē, vel libitum cōferentis, &c. & ratio est, quia eadem viger ratio vtroque casu, cum fundetur cōfidētia simonia ca in pacto damnato, quod adest vtroque casu, & nihil refert pro cuius vtilitate expendatur pecunia, vt habetur in toto tit. extra de simon. & illud
108 verbum ad vtilitatem † respicit commodum collatoris, quoties pecunia expenditur pro eius commodo, l. quod dicitur §. vlt. & l. seq. ff. de impens. in re dot. fact. l. impensæ, ff. eod. tit. l. si quis hominem §. vlt. ff. ad exiben. Verbum autem libitū respicit voluntatem, & arbitrium ipsius,
109 vt fructus dentur, cui ipse collator † ordinauerit ad not. in l. 1. C. de sacr. sanct. Eccles. §. disponat, Auth. de nupt. libitum enim est proprie placitum, l. libertas, ff. de stat. hom. l. non distinguemus §. officio ff. de arb. Et potest exemplificari, quoties collator vult, vt fructus omnes, vel pars beneficij collati dentur hęredibus illius, qui vltimo loco obtinebat illud beneficium, & ita interpretor illud verbum, vel decedentis, nam reg. iuris clara est, vt hę-
110 res, & defunctus † vna, & eadem persona censeantur, auth. de iur. iur. in princ. Spe cul. in tit. de feud. §. 2. vers. 27. Bal. in l. si seruus fugitiuus, de condir. furr. cū alijs, vt per Sarn. in §. actiones autem col. 1. & 2. Instit. de act. vel quoties collator voluerit, vt illi fructus dentur alteri, nam dicit constitutio alterius, & cum generaliter loquatur omnes casus, & personas includet, siue sint amici, familiares, & consanguinei collatoris, siue non l. 1. §. & generaliter, ff. de leg. præst. Bal. in l. in fraudem, ff. de mil. test. aut aliter quomodocumque, & facit quod scribit Nauar. cōs. 62. de simon. vbi respondit esse simoniacam solutionem, vel promissionem fructuum factam N. qui procurauit, vt ei illud beneficium conferatur.

Tertio intellige, siue resignans percipiat huiusmodi fructus per se, siue per alios, nam qui per alium facit per seipsum facere videtur vulg. reg. qui per alium, de reg. iur. lib. 6. & expresse hoc specificatur hic ibi per se, vel alium, & in resignante in §. ad probandum infra.

Quarto notandum existimo, quod illud verbum relinquat refertur, quoties iam collator propria auctoritate percepit fructus, vel sinat percipere iux. ea, quæ scribunt, Doct. in l. gerit, ff. de acquir. hæred. & in l. vlt. C. de iur. delib.
111 Illud autem verbum remittat, † refertur ad donationem, l. contra §. si filius, ff. de pact. l. 1. ff. de transact. Bart. in l. peculiū la 1. ff. de pecul. Signorol. cons. 26. col. 2.

Quinto notandum videtur illud verbum prouisus esse generale, & posse verificari, siue vacauerit beneficium per obitum, siue per renunciationem, aut priuationem, vel alias quomodocumque Do-
* ctores,* omnes in c. susceptū de rescr. li. 6.

Sexto notandum est, quod tex. vt committatur confidentia, considerat fructus beneficij collati, cum dicat, vt de eo, &c. fructus illius, &c. & in hoc fides sequatur si autem fuerit data pecunia, non autem ex fructibus, committitur simonia, iuxta
* ea, quæ supra adduximus, & tradūt * omnes sub tit. de simon.

Septimo monendi erunt Episcopi, & collatores, ne aliquid percipiant ex collatione beneficiorum, ne incidant in pœnas contra confidentiarios inflictas.

Octauo, notandum, quod hic Pius v. considerat consumationem delicti, vt ille relinquat, vel remittat, amplia idem in promissione, quia illam etiam includit Pius v. & ratio est, quia æquiparantur datio, & promissio Nauarr. in comment. de dat. & promiss. pro grat. vel iust. not. 1 20. nu.
* 27. & communiter * vt dicemus infra.

Nono intellige, siue fuerunt dati fructus per pactum, siue fuit hoc onus appositum in collatione, nam hæc æquiparantur ad hunc effectum, vt egregie

gie ostendit Nauarr. conf. 20. de simon. Hæc autem omnia declara, dummodo hoc fecerit Episcopus, & collator tacita, vel expressa condicione, vt dicitur in hoc §. expresse, & dicta verba posita in capite proximo debent subintelligi in hoc secundo capite, tum quia dicitur,
112 siue vt, &c. Dictio enim siue† est continuatiua, & augumentat, l. certi condicio in princip. ff. si cert. pet. l. si cum dotem, §. si pater, ff. sol. matr. l. Iulianus, & l. alias ff. de cond. ind. & denotat eundem ordi
113 nem, & † materiam, l. cum pater, ff. de leg. secundo, l. si ita quis stipuletur, ff. de verbor. obligat. tum etiam quia eadem est ratio huius §. ideo idem censebitur dictum in omnibus capitibus iuxta ea, quæ scribit Bart. in l. in repetendis col. 1. & 2. Cardin. Paris. consil. 38. num. 25. vol. 2. Socin. Sen. conf. 63. num. 26. vol. 3. Corn. conf. 129. col. penult. & vlt. vol. 2. Dec. conf. 190. col. 1. & clausula vna
114 ad omnia capita † refertur, l. filium, ff. quando dies leg. ced. l. talis scriptura in fine, ff. de leg. primo, l. 3. §. penult. C. de lib. & post. Bart. in l. vlt. ff. de reb. dub. Abb. & Dec. in cap. secundo requiris de appell. Dec. conf. 14. num. 4. in fin. Riminal. consil. 375. num. 2. Bursat. consil. 460. num. 57. vol. 4. Accedat præterea, quia pactum, & condicio requiritur, vt confidentia committatur, Nauarr. in Manual. c. 23. num. 107. & num. 109. & sub num. 110. & conf. 27. & conf. 30. & conf. 33. & 36. tit. de sim. Gabriell. conf. 172. num. 4. & 12. cum seq. lib. 2. & fuit resolutum * in vna Cosentin. prætensæ confidentiæ coram R. P. D. Orano 4. Februarij 1591. Igitur si fructus fuerunt dati col
115 latori † absque pacto, & condicione tacita, vel expressa præcedenti confidentia non committitur, verum oritur præsumptio confidentiæ, vt probatur ex his quæ dicuntur in §. ad probandum. Ergo ad tollendos scrupulos, ac etiam lites, optimum erit, vt etiam ab hoc abstineant collatores. Cætera autem ad hanc materiã pono infra, circa interpretationem §. ad probandum. Vel fuerunt dati fructus, vel pars post adeptum beneficium ex mera
116 liberalitate, tunc enim † nulla committitur simonia, Caiet. in summ. ver. simonia, sed ab hoc esset quoque abstinendum, ne intret præsumptio, & in hac parte posset declarari hæc constitutio: si autem fuit promissa, vel data Episcopo, aut collato-
117 ri pars fructuum pro litteris † collationis beneficij, esse simoniam respondit Nauarr. conf. 13. de simon. ex not. ex cap. 1. de simon. & ex his, quæ idem Nauarr. scribit in Manual. cap. 23. num. 103. & 111. & ex his, quæ dicuntur in cap. 14. sess. 24. de reform. Conc. Trident. & ex Congregat. Cõcilij sententia Notarius pro dictis lit-
118 teris dumtaxat vnum aureum † recipere potest, vbi non habet salarium constitutum, iuxta etiam, quæ dicuntur in cap. 1. sess. 21. de refor. & promissionem 25.
119 ducatorum factam in collatione pro † expensis factis ab Episcopo in carcerando eum, qui tenebat beneficium, respondit Nauarr. conf. 72. de simon. esse simoniacam, & præsumi talem.

Tertium caput huius §. ponentis secũdum casum confidentiæ beneficialis, est, vt committatur confidentia, quoties collator, aut cedens iusserit, vel significauerit ei, cui contulit beneficium, vt soluat pensionem sibi, vel alijs, vt probant illa verba, seu pensionem illi, vel illis, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius per se, vel alium scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat, &c. Ex quibus videtur tolli Episcopis facultas constituendi pensiones super beneficijs per eos collatis, nam scribunt DD.
120 Episcopos posse imponere pẽsiones † moderatas, & personis benemeritis, & egenis, c. nisi de præben. Innoc. per ill. tex. in c. de cætero de transact. Oldr. conf. 226. Ant. de Butr. in c. audiuimus de collus. detegen. Petr. de Anchar. conf. 279. Fel. in c. ad audientiam 2. col. 1. vers. 2. conclusio de rescr. Specul. tract. de mod. cõg. Conc. gener. rub. 37. Abb. in c. veniens, de rest. spol. num. 9. Innoc. & Abb. in c. 1. vt Eccles. benef. D. Thom. 2. 2. q. 100. ad quartum in fine. Dec. conf. 141. num. 3. & 339. incip. visa instructione col. 2. Caccialup. de pens. q. 4. 5. 6. 7. Gig. in eo. tract. q. 6. num. 2. Vestr. in prax. Roman. Cur. lib. 3. c. vlt. Host. in d. cap. nisi. Sarn. in reg. de ann. q. 2. & in compend. vtriusque signat. vers. est aduertendum vsque ad fin. Rebuf. de pacif. possess. nu. 103. vers. item Legatus, Nauarr. consil. 22. num. 4. de simon.

Quod optime videtur meo iudicio cõstitutum, tum quia omnis conuentio inter partes erat prohibita, & simoniaca in

 pensio-

pensione, quæ poterat ab Episcopo d. c. nisi de præben. ibi non quidem ex pactio ne partium, & ibi dd. Rebuff. d. tract. de pacif. possess. nu. 104. vers. est tamen differentia, tum quia non simpliciter potest Episcopus imponere pensionem secundũ dd. Sed adhibitis quibusdam modificationibus, vt Pro concordatione litis, & bono pacis d. c. nisi, de præb. Pro pauperibus, & egenis, Innoc. in c. de cætero, de transact. Pro benemeritis, Oldrad. cõs. 226. Pro vsu pio, D. Thom. 2.2.q. 100. S. ad quartum in fine. Pro renunciante ex causa renunciationis loco alimẽtorum, Petr. de Anchar. cons. 279. Redoan. de simon. p. 2. c. 21. col. 3. In princ. in quantitate moderata, Fel. in d. c. ad audientiam, Ad vitam constituentis, Nauarr. cons. 43. num. 9. de simonia, Ad coæquandum fructus in permutatione, Nauarr. cons. 22. num. 4. de simon. Et cum causa Nauarr. cons. 20. num. 2 de simon. omnes * fere Doctores tractantes de huiusmodi materia loquuntur parce, & cum requisitis, & modificationibus, Ideo ad tollendum scrupulos, & difficultates, ac lites, quæ possent oriri, quando sit bene pensio reseruata per Episcopũ, & ex causa sufficienti, bonum fuit eis tollere hanc genericam potestatem, iuxta ea quæ habentur in c. finem litibus de dol. & contum. c. 1. de appell. in 6. l. quidam æstimauerunt, ff. si cert. pet. nam ad hoc præ
121 cipue legum conditores† habuerunt respectum, Dec. cons. 699. num. 15. & ideo introduxerunt vsucapionem, vt instit. in princ. de vsucap. l. 1. ff. de vsucap. vbi dd. Tum præterea, quia huiusmodi potestas quam Doct. dicunt competere Episcopis constituendi pensiones ex non vsu recessit ab aula, antequã fuit promulgata hæc Constitutio Pij v. vt tradit Rebuff. de pacif. possess. num. 105. secundum paruam impressionem, & expressius attestantur quidam moderni in opusculo de pẽsion. num. 3. impresso tom. 15. par. 2. tractatuum, & vere nunquam vidi hoc seruari in * praxi, ideo de ea non est habenda cõsideratio, Soc. Sen. in l. si filius eius nu. 7. ff. de lib. & post. Fel. in c. 1. de treg. & pac. Card. Paris. cons. 104. num. 69. vol. 1. & cons. 105. num. 8. vol. 4. Dec. cons. 469. num. 8. Et hæ tres rationes sunt efficacissimæ, vt ex illis potuerit moueri Pius v. ad declarandam collationem con

fidentialem factam ab ordinario cũ condicione soluendi pensionem sibi, vel alijs, cum beneficia debeant conferri integre,
122 † & absque diminutione, vt patet ex rub. ex. vt Eccl benef. sine diminutione conferantur. Et debent Episcopi, & ordinarij ab hoc abstinere ob fraudes, quæ possunt fieri, & ne videantur reddituum partem quasi paciscendo sibi reseruare. & hoc modo loquitur Innoc. 3. in cap. 1. vt Eccles. benef. tradit Campeg. de pension. num. 2. dixi de resign. benef. lib. 6. quæst. 1. num. 3. & ita seruatur in * praxi, & hanc conclusionem firmant Nauarr. in Manual. cap. 23. sub num. 100. Maiol. de irregul. lib. 1. cap. 45. sub num. 5. Mascard. de probat. conclus. 1306. col. pen.

Et hanc conclusionem primo intellige procedere, siue pensio soluatur collatori de beneficio collato, nam hoc non habet dubium, quod sit simonia, vt * communiter omnes Doctores volunt, siue etiam soluatur alijs, nam etiam hæc est confidentia, vt dicitur ibi, illi, vel illis, &c. nam eadem viget ratio hoc casu, cum pactio sit quoque prohibita, vnde idem ius statuendum, l. illud, ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. & cum pronomẽ
123 illis† sit generale, intelligitur in omnibus quacunque dignitate fulgeant, & cuiuscumque gradus, Bal. in l. in fraudem, ff. de milit. test. vt dispositio hæc tam vtilis omnes casus, & personas comprehendat, vt fuit intentio Pij v.

Secundo, hanc conclusionem intellige procedere, siue huiusmodi pensionem iusserit, & significauerit soluendam ipse collator, vel alter quicumque, vt illa verba probant, quem vel quos idem collator, aut cedens, vel alius, &c. quæ verba comprehendunt collatorem quemcumque, cedentem loquendo in beneficijs resignatis coram ordinarijs, & collatis per eosdem, vt si pensio soluatur per eum, cui fuit collatum beneficium, quia id iusserit, vel significauerit cedens, id est, qui resignauit illud beneficium, sit confidentia, quandoquidem nullam habeat in hoc potestatem cedens, qui post renunciationem habetur pro mortuo, Cassad. decis. 16. numero 2. super regul. cancell. Abb. in c. nisi essent de præben. Card. Paris. cons. 93. nu. 25. vol. 4. Put. decis. 468. lib. 2. & ante habet ius, quod dumtaxat potest cedere in manibus ordi

narij

* natij simpliciter, vt est * communis opinio, vt scripsi lib. 5. de resign. benef. q. 6. Redoan. de simon. par. 2. c. 22. & in ma-
124 nibus Papæ itidem, nam † resignatarius habet ius a Papa, & non a resignãte, Cassad. decis. 15. sub num. 1. de præb. Mandos. reg. 33. de signat. per fiat. q. 7. num.
* 8. & omnes * alij tradunt. Et quemcumque alium, in hoc enim comprehenditur amicus, consanguineus, & familiaris ipsius collatoris, vel cedentis, & quicumque alius, vt omnes casus comprehendãtur, hi non possunt se in his intromittere, & paciscí de tali materia absque Labe simoniæ, & confidentiæ, vt probat optime tex. in c. nisi de præben. ibi non ex pactione partium, &c. & ibi omnes Doct. Redoan. de simon. par. 2. c. 21. col. 2. & 3. hoc enim redolet simoniam ex pluribus capitibus alias consideratis, & faciũt notata in c. cum pridem de pact. & quod ex definitione simoniæ scribit Nauarr. in Manual. cap. 23. sub num. 100. & multoties in facti contingentia vidi per peritissimos respondi his casibus commissam esse confidentiam.

Tertio, intellige hanc conclusionem procedere, siue collator cedens, aut alius quicunque iusserit, aut significauerit ei cui confertur beneficium solutionem dictæ pensionis per se, vel per alium, vt patet illis verbis per se, vel alium, hi enim duo casus æquiparantur ex vulgatis iuribus, & rationibus supra sæpius adductis. Et hoc nullum habet dubium.

Quarto, intellige hanc conclusionem vendicare sibi locum, siue prædicti iusserint, & significauerint huiusmodi solutionem pensionis scriptura, vel absque, vt patet ibi scripto, aut verbo, & sic hi duo casus ęquiparantur, & est ratio, quia
125 verba † sunt nuntia cordis, l. Labeo. in fine, ff. de supell. leg. Dec. in l. semper in stipulationibus num. 4. ff. de regul. iur. Crau. cons. 20. nu. 2. & cons. 290. in fine,
126 & testimonia † mentis nostræ, Bal. in rub. de probat. Cost. lib. 3. var. ambig. c. 14.
127 & probant, quod quis † expressit, Boer. decis. prima, num. 8. latissime Tiraq. in l. si vnquam, verbo liberis nu. 17. C. de reuoc. donat. Menoch. de arbitr. iudic. q.
128 7. num. 75. ac denotant consensum † loquentis, dd. in l. 1. §. si quis ita, ff. de verb. oblig. & præcipue Ias. col. 1. 2. & 3.
129 vbi quod est plus scribit de annuente † capite, & signis nu. 8. & nu. 12. Et scriptu-
130 ra nihil † inducit noui, Bart. in lege 2. in princip. col. 1. ff. de vulg. & plures ibi al-
131 legat Alex. col. 2. sed solum † probat l. cum res, C. de probat. l. contrahitur, ff. de pignor. Ant. de Butr. in c. vlt. in princ. col. 3. de consuet. Angel. Aretin. in §. ex non scripto col. 1. Instit. de iur. nat. gent. & ciu. Dec. in rub. de consuetud. num. 3. & ad hoc inuenta fuit scriptura, scilicet ad faciliorem probationem d. l. contra-
* hitur, & est * communis opinio per Abb. Fel. Dec. & alios in rub. ex. de constit. vt habeatur consensus expressus, qui non
132 possit negari, cum scriptura † loquatur, l. epistolam inter claras, C. de sum. Trin. & fide Cat. paria sunt ergo aliquid illici-
133 tum committere † scripto vel verbo. DD. in d. l. 1. §. si quis, ff. de verb. obligat. & in d. rub. ex. de const.

Quinto, intellige hanc conclusionem habere locum, siue ille collator cedens, aut alter iusserit, siue significauerit ei, cui fuit collatum beneficium, vt soluat huiusmodi pensionem ad effectum, vt cõmittatur confidentia, vt probatur illis verbis iusserit, seu significauerit, verbum
134 iusserit † importat necessitatem, & præceptum, & ideo refertur ad collatorem, Alberic. in l. sæpe audiui, ff. de offic. presid. Oldrad. cons. 80. & est tex. in c. qui iusserit 11. q. 3. c. 2. de maior. & obed. clem. exiui de Paradiso, de verb. signific. Bermon. de publ. concub. verb. teneatur nu. 1. fol. mihi 167. tom. 11. par. 1. tract. Verbum autem significauerit importat declarationem voluntatis, & ideo refertur ad cedentem, & alium, vt sit sensus, quod isti significauerunt ei cui fuit collatũ beneficium, vt soluat pensionem iuxta ea, quæ habentur in d. l. 1. §. si quis, ff. de verb. oblig. Vel etiam potest intelligi, vt verbum iusserit referatur ad condicionem expressam, requisitam ad effectum incurrendi pœnas aduersus confidentiarios inflictas, verbum autem significauerit ad condicionem tacitam, vt singula singulis referamus, iuxta regulam recti sermonis.

Sexto, nota Pium v. hic requirere consumationem delicti, secũdum quosdam,
135 nam dicit persoluat, quod † requirit interuentum naturalis solutionis, Bart. in l. satisfactio, ff. de solut. Alciat. in l. solutionis, ff. de verb. signif. Card. Paris.

conſ. 107. nu. 132. vol. 3. Ego autem ampliaui idem etiam in promiſſione, nã hoc reſpectu videtur loqui Pius v. & include re etiam hũc caſum, vt ex verbis expreſſis probatur, & eſt ratio, quia promiſſio æquiparatur dationi late Nauarr. in comment. de dat. & promiſſ. pro gratia, vel iuſt. not. 12. nu. 27. cum ſeq.

Et hæc omnia ſupradicta declara procedere, quoties id fecit Epiſcopus, cedẽs aut alius tacita, vel expreſſa condicione, juxta verba illa poſita in princ. huius §. quæ videntur poſita pro toto §. & etiam pro hoc capite, nam hæc eſt materia continuata, & connexa, vt patet ex dictione, ſeu, not. in l. ſi ita, quis ſtipuletur, ff. de verb. oblig. Calder. in rub. de reb. Eccl. non alien. nu. 7. Ant. de Burg. in c. inter cæteros num. 30. de reſcr. & viget etiam eadem ratio, vt latius oſtendi ſupra, in fine 2. capitis. Confidentia enim committitur præcedente pacto, Nauarr. in Manual. c. 23. nu. 107. 109. & 110. & cõſ.
* 27. & 30. tit. de ſim. & eſt * communis opinio, vt late probaui alias quæſtione vigeſima ſexta, & faciunt quæ deducit Gabriell. in his terminis, conſ. 172. lib. 2.

Et vt nihil intactũ remaneat, non omittam, quod id quod dicitur in his tribus præcedentibus capitibus huius §. habet locum in renunciatione, quæ fit corã ordinarijs, & alijs collatoribus ſuperioribus, vel inferioribus, vt verba ſonant, nõ autem in reſignationibus, quæ fiunt corã Summo Pontifice in fauorẽ alicuius, etiã cum aliqua reſeruatione, & hoc Primo,
136 quia cui non cõpetunt † verba legis, neq. cõpetit diſpoſitio l. 4. §. toties, ff. de dam. infect. ſed reſignationibus, quæ fiunt coram Papa non competunt verba huius §. cum ſemper loquatur de ordinarijs, & alijs collatoribus, & nunquam exprimit Curiam Romanam, aut manus ſuas, vel ſuorum officialium, vt ſolet facere de * ſtylo, quoties vult hoc exprimere, ergo, &c.

Secũdo quia vbi non habet locũ ratio
137 legis, neque ipſa lex, nam † non plus extenditur quam lex. l. 1. C. quæ ſit long. conſuet. c. conſuetudo diſt. 1. Gemin. in c. vbi periculum num. 1. de elect. lib. 6. l. adigere. §. quamuis de iur. patr. l. cum pater. §. dulciſſimis. ff. de leg. 2. Bal. in c. dilectus filius col. 1. de reſcr. Dec. conſ. 284. col. 2. ſed ratio huius cõſtitutionis vt ex lectura apparet non competit his renunciationibus, ergo, &c.

Tertio, quia ceſſat præſuppoſitũ legis in Papa, qui non præſumitur talia facere cũ
138 ſit Vic. Chriſti, & ſucceſſor B. Petri † principis Apoſtolorum, Turrecrem. in c. ego Ludouicus n. 2. diſt. 63. & Pater omnium,
139 † Turrecrem. in c. abſit num. 1. diſt. 50. &
140 ſponſus † vniuerſalis eccleſię, Turrecre.
141 in c. ſicut alterius n. 3. 7. q. 1. & caput † totius eccleſiæ catholicæ, Turrecrem. in c.
142 1. num. 2. diſt. 12. & Iudex æqualis † omnium Chriſtianorum Turrecrem. in cap. nnll. num. 1. diſt. 19. & eſto quod id faciat quod paciſcatur de benefic. vel fructibus conferendis nullam cõmittit ſimoniam, nam hæc eſt ſim. & confid. inducta a iure poſitiuo ex conſtitutione canonica quã Papa ipſe tollere poteſt, & ſufficit eius
143 ſcientia, vt ceſſet † ſim. Hoſtien. in c. 1. ne prælat. vices ſuas. Io. Anan. in c. 1. de
* ſim. vbi Card. Ant. de Butr. & alij * omnes. Fel. in c. ad audientiam col. 2. & 3. de reſcr. & in c. de cetero, col. vlt. de re iud. Dec. conſ. 142. cum alijs, vt per Caſſad. deciſ. 2. n. 4. de ſim. & deciſ. 5. de conſtit. Turrecrem. in c. latorem, num. 1. 1. q. 1. &
* in c. ſi quis pecnnia, numer. 4. diſt. 79. & * communiter Doct. Redoan. de Simon. p. 2. c. 10. 11. & 12. cum multis ſequentibus, vbi plures Doct. & caſus notabiles congerit. Ideo poteſt conferre Papa ſimplici-
144 ter, cum cond. modo, pacto † reſeruatione fructuum & penſionis, vt late adduxi de reſign. benefic. lib. 6. q. 1. num. 3. & q. 2. in pluribus locis, Rebuff. in praxi. tit. de reſeruat. gener. Nauarr. dict. cap. 23. ſub num. 107.

Quarto, oſtenditur exemplo claro ad
* rem noſtram, quia * communiter receptum eſt tractatum de ſoluenda penſione inter reſignantem, & reſignatariũ ſequuta reſignatione coram Papa, & reſeruatione dictæ penſionis nullum inducere vi
145 tium † ſimoniæ etiam mentalis, Fel. poſt alios, quos citat in c. ad audientiam, el 2. nu. 3. de reſcr. & in c. non ſatis in fine de ſim. Archiep. Florent. in 2. par. ſuæ ſum. tit. 1. c. 5. Gammar. de auth. leg. a lat. lib. de penſ. nu. 116. Gig. de penſ. q. 4. nu. 2. Caccialup. eo. tract. q. 19. nu. 1. & 2. cum
* ſeq. vbi atteſtatur * de communi, cum Pa
146 pæ auctoritas tollat † omne ſcrupulum, Gloſ. in c. cum pridem verb. illicitæ pa-
* ctiones de pact. quæ ad hoc * cõmuniter appro-

approbatur teste Caccialup. d.q. 19. nu.
3. & recipitur de stylo, Nauarr. loco cit.
dixi de resign. benef. lib. 6. q. 2. num 70.

Quinto ostenditur etiam alio exemplo
* * communiter recepto, vt tractatus de re
nunciando beneficiũ, & reseruandis fru-
ctibus, aut regressus, non sit simoniacus,
sequuta renũciatione coram Papa, Cac-
cialup. d.q. 19. col. 1. & 2. dixi de resign.
benef. d. lib. 6. q. 2. nu. 73.

Limita tamen non procedere, quoties
inter resignantem, & resignatarium inter
cessisset pactum, quod non fuisset expres-
sum in supplicatione, & narratum Papæ,
vel de disponendo de beneficio, vel de
fructibus soluendis, aut de soluendo pen
sionem non reseruatam, vel maiorem pẽ-
sionem, quam Papa reseruauit, aut quid
147 aliud, nam † hæc esset simonia, Maiol. de
irregul. lib. 5. c. 45. col. penult. Fel. in c.
ad audientiam 2, sub num. 3. col. 3. vers.
si autem præcederet de rescr. Gamm. de
aut. leg. a lat. tit. de pension. num. 618.
Glos. in c. ex parte de offic. deleg. Abb.
in c. non satis num. 8. de simon. Calder.
cons. 1. de vsur. Card. Paris. cons. 143. nu.
12. cum seq. vol. 4. dixi d. q. 2. lib. 6. de
resign. benef. nu. 73. & 74. Redoan. de si-
mon. p. 2. c. 34. nu. 5. nam omnis pactio
in his spiritualibus est simonia, Glos. in
c. cum pridem de pact. Nauarr. in Man.
c. 23. sub nu. 100. cum seq. Et his casibus,
& similibus potest hic §. verificari in resi-
gnationibus, quæ fiunt coram Papa in
Romana Curia.

Sed cadit dubium, an id quod dicitur
in hoc §. circa supradicta tria capita pro
cedat in eo, qui pro obtinenda collatio-
ne beneficij ab ordinario, vel renũciatio-
ne alicuius beneficij ab amico, promisit
generalibus verbis fore gratũ effectibus,
& quod semper posset disponere de per-
sona sua, & omnibus suis bonis tempora
libus, & spiritualibus, vt per hæc verba
committatur confidentia prohibita per
hanc constitutionem?

Pro affirmatiua facit, quia hæc videtur
tacita condicio, vt patet ex his, quæ scri-
bit Ias. in l. item quia nu. 21. 22. & 23. ff.
de pact. quæ prohibetur per hanc consti-
tutionem, & de iure communi omnis pa-
ctio in spiritualibus est illicita, dd. in cap.
cum pridem de pact. in c. non satis de si-
mon. in c. quæsitum de rer. permut. Na-
uarr. in Man. c. 23. sub nu. 100. cum seq.

148 In contrarium † se habet veritas in pra
* xi * etiam recepta, vt nulla committatur
cõfidentia per dicta verba generalia, quę
149 probatur, quia nihilo plus obligant † quã
si non proferrentur, c. cum venissent, de
Inst. vbi dicitur nihil obligasse quendam
Archidiaconũ Archiepiscopo suo dicen-
tem posse disponere de omnibus redditi-
bus sui Archidiaconatus, vt vellet, & ibi
notant Io. Andr. Zabarel. Abb. & alij ver
ba generalia prolata ad complacendum
150 alteri non obligare, neque † disponere,
& ibi dicit Abb. num. 5. ad hoc quotidie
allegari illum tex. Glos. in l. 1. C. de pact.
Card. in proh. decret. Fel. in c. cum iura-
mento de homic. Ias. in l. ita stipulatus,
col. 3. ff. de verb. oblig. & facit tex. cum
Glos. in l. 2. C. in quib. caus. colon. cens.
lib. 11. quæ habet passim amicos amicis
dicere verba illa generalia tuus sum, &
in omnibus tuum me esse recognosco, &
propterea non obligari plus, quam illis
non expressis obligarentur, verba enim
ciuiliter, & curialiter sunt intelligenda,
151 † & non rustice, aut rigorose, l. antiquitas
C. de vsufr. facit quod scribit Bart. in l.
vlt. ff. de testam. Ias. in d. l. ita stipulatus
col. 3. ff. de verb. oblig.

Secundo quia ex collatione beneficij,
& renunciatione, ille cui confertur, seu re
nunciatur, intelligitur obligatus ad anti-
dora, & ad habendam, agendam, & oppor
tuno loco, & tempore referendam gratiã,
iuxta illam legem naturalem, benefacien
152 ti † benefaciendum, l. si non fortem, §. li-
bertus iuncta glos. in verbo naturaliter,
ff. de cond. indeb. l. sed, & si lege §. con-
suluit, ff. de petit. hæred. c. cum in officij
de testam. D. Thom. 2.2. q. 106. art. 3. l.
2. C. de oper. libert. l. si seruo, ff de hæ-
red. inst. Imol. in c. vlt. de donat. in 5. nor.
l. proxime de rit. nupt. Bal. cons. 112. col.
1. lib. 2. Arist. 9. Ethic. Seneca, & Hesiod.
de quibus meminit Fortunius Gars. in l.
ius naturale num. 40. ff. de iust. & iur. Ri-
minal. iunior in rub. Instit. de donat. nu.
26. & in princ. eiusdem tit. nu. 102. nam
153 ingratitudo, † legum, & canonum aucto-
ritate reprobatur, c. octaua discussio 12.
q. 2. Dec. consil. 686. num. 13. & vitium
154 enorme † ac detestabile reputatur, vt in-
quit D. Bernardus in Canticis, Io. Andr.
Abb. Barbat. in c. vlt. de donat. Guliel.
Ben. in c. Raynutius, in verbo in eodem
testamento num. 35. de testam. & in quæ-
stione

ſtione quam facit de homic. nu. 32. & ob
155 eam filius poteſt priuari † bonis paternis auth. vt cum de appell.cog. Vaſſallus ſeu
156 do † c. deforme circa finem 22.q.vlt.cap. 1. quæ fuer. p. cauſ. benef. amitt. Afflict. deciſ. 282. 2. dub. Card. Pariſ. conſ. 1. nu. 10. vol. 1. Donatarius donatione l. vlt. C. de reuoc. donat. c. vbi, de donat. l. vlt. C. de ingr. liber. princip. inſt. de donat. Dec. d. conſ. 686. nu. 12. & filius emanci-
157 patus reducitur † in patriam poteſtatem lege 1. C. de ingr. lib. Marſil. ſing. 13. & legitimatus ad priſtinam naturalitatem, Iaſ. in l. ex hoc iure num. 54. ff. de iuſt. & iur. ſi ergo iſte Beneficiatus eſt obligatus ad antidora, ergo ſequitur, quod expreſſio illius, quod tacite ineſt, eo tantum modo quo ineſt, non facit illicitam rem alioqui licitam, tex. & gloſ. in c. ſignificaſti de elect. c. ad audientiam 2. vbi Gloſ. Fel. alios adducunt, & communiter * de reſcr. l. 3. ff. de leg. 1. vbi Bart. Alex. & late Iaſ. Hinc notabiliter dicit Bald. in c. vlt. nu. 10. de præſumpt. quod expreſſum condicionis tacitæ, quę de neceſſitate in-
158 eſt, non facit † condicionem, l. hæc verba ff. de leg. 1. l. non recte, C. de fideiuſſ. l. iã dubitari, ff. de hæred. inſt. idem Bal. in l. 3. C. de arbitr. & in l. ſi ex cautione in 8. q. C. de non num. pec. & in l. vnica ad fin. C. de cad. toll. & * receptum eſt non eſſe ſimoniam expreſſionẽ, quod tacite ineſt, Fel. late d. c. ad audientiam, dixi de reſign. benef. lib. 14.

Tertio, quia hæc requiritur condicio tacita, vel expreſſa, & loquitur conſtitutio cum hoc prçſuppoſito, quod ceſſat in precibus, & prædictis verbis generalibus Gammar. in extr. Iulij 2. contra ſimoniacam elect. Papę nu. 116. & nu. 135.

Quarto, quia Conſtitutio Greg. xiij.
159 † de datis, & promiſſis pro iuſt. vel gratia obtinenda, licet includat promiſſionem factam verbis generalibus, vt patet ibi, vel promiſſionem reciperent, aut ex pacto, vel promiſſione occulta, vel manifeſta, ſiue ſub verbis generalibus, & plene non expreſſis, &c. declaratur per Nauar. in eius commenr. in not. 11. nu. 22. non procedere in verbis generalibus prolatis pro habenda gratia, vel iuſtitia, Ero tibi gratus, & loco, & tempore oportuno referam gratias, & non pœnitebit te huiuſmodi gratiam feciſſe, & ſimilibus, quia huiuſmodi obligatio antidoralis tacite
160 † ineſt, l. ſed ſi lege S. conſuluit, ff. de pet. hæred. cum alijs adductis ſupra, ſed habere locum in talibus verbis generalibus, quibus prædicta obligatio antidoralis aliter quam ineſt cum aliquo ciuilis obligationis augumento exprimitur, & huiuſmodi declaratio ab omnibus * recipitur, & ſeruatur, nã alias ſequeretur, quod omnes Cardinales, Prælati, & alij includerentur, cum quotidie huiuſmodi verba proferunt pro obtinenda gratia, vel
161 iuſtitia. Vt ergo lex ſit poſſibilis, † ita erit tenendum, c. erit autem lex diſtinct. 4. D.
162 Thom. 2. 2. q. 95. art. 3. & ne † ſequatur abſurdum c. dudum de præb. lib. 6. l. nã quod abſurdum, ff. de bon. liberr.

Non obſtat argumentum in contrariũ adductum, quia iam ſatis pater reſponsũ ex ſupradictis; quibus accedat, quia * re-
163 ceptum eſt, preces non inducere † ſimoniam in beneficialibus, cum non adeſt pactum, & condicio tacita, vel expreſſa, c. quicquid inuiſibilis. c. de ordinationibus 1. q. 1. c. dilectus filius de ſimon. Et ideo ſub extrauag. Iulij 2. de ſimon. elect. Pap.
164 non † includuntur preces, vt late tenet, & comprobat Gammar. in eius repetit. nu. 116. & num. 135. vbi dicit, quod non eſt æqua precum verborum generalium, & munerum in permouendis animis poteſtas, Arg. in l. non dubium, C. de legib.
165 munera enim † excęcant oculos ſapientum, & mutant mentem iuſtorum, vt ſcribitur Deuteron. c. 15. c. qui recte 11. q. 3. Iaſ. in d. l. non dubium in princ. Foller. in prax. crim. in princ. nu. 63. Hinc dicimus, Munera crede mihi placant hominesque Deosque, Placatur donis Iuppiter ipſe Deus.

Hinc reſpondit Nauarr. conſ. 29. tit. de ſimon. non eſſe commiſſam confidentiã, ſi familiaris, vt Dominus impetraret ſibi beneficium, vel mandaret expediri impetratum, dixit, ſe cum omnibus, quę habet & præfatum beneficium eſſe paratũ eius obſequio, & voluntati, quia ſunt verba generalia iactantiæ, l. vltima, ff. de teſtam. c. cum veniſſent de inſtit.

Quartum, & vltimum caput huius S. eſt in beneficijs iuriſpatronatus, & in beneficijs electiuis, vt in illis committatur confidentia ſupradictis caſibus per patronum, & præſentatum, & eligentẽ, & electum, vt patet ibi, & pariter ſi a patrono etiam laico, vel alteri præſentatori, ſeu

electori

electori contigerit, aut contingat id fie-
166 ri. Dictio enim † &, coniungit hunc casum præcedentibus l. si hæredi plures, ff. de cond. inst. l. si quis ita ff. de verb. oblig. l. ea tamen adiectio, ff. de leg. 3. Bart. Ias. & alij in l. 1. ff. de iust. & iur. l. si quis ducenta, §. vtrum, ff. de reb. dub. Card. Paris. cons. 17. nu. 23. & cons. 31. nu. 131.
167 vol. 4. & aduerbium pariter, † quod sequitur, idem operatur, cap. 1. de temp. ordin. lib. 6. l. si pariter, ff. de liberal. causa. l. 2. com. diuid. l. 1. pro dote l. 1. C. com. de success. Archid. in c. 1. num. 1. de decim. Bart. in l. si fundus, §. si duo, ff. de pignor. nam pariter est aduerbium congregandi & vniendi, ac denotandi identitatem temporis, rationis, & causæ c. bonæ de elect. vbi Glos. & Doct. tradunt. Moder. de coniunct. num. 87. vt id quod determinatur supra habeat locum hic, Bart. in l. Seie, §. Caio nu. 3. ff. de fund. inst. Anchar. in clem. plerisque col. vlt. & ibi Imol. col. 4. de elect. Alex. cons. 101. num. 8. lib. 1. Corn. cons. 129. in fine lib. 2. Card. Paris. cons. 38. nu. 25. vol. 2. Natt. cons. 458. nu. 10. Dec. cons. 324. col. pen. Curt. Iun. in l. 2. §. vlt. nu. 27. ff. si cert. pet. & eisdem modis committatur confidentia, iuxta ea quæ dicit Glos. in c. statutum, §. insuper de rescr. lib. 6. Glos. pragm. sanct. super tit. de collat. §. insuper. Soc. Sen. cons. 53. nu. 9. lib. 1. Roman. cons. 104. num. 4. Aleiat. in l. sæpe, ff. de verb. signif. late Io. Baptista Plot. in tract. de in lit. iur. §. 6. nu. 54. Ponderatur præterea dictio id, posita in fine ibi, contingat id fieri, quæ est
168 qualitatum † præcedentium repetitiua. Grat. cons. 21. nu. 26. lib. 1. Bart. in l. si cui serui, §. 1. ff. de leg. 1. Alex. cons. 1. nu. 9. lib. 4. Curt. iun. cons. 58. & refertur ad præcedentia, Soc. Sen. cons. 150. col. pen. lib. 2. Tiraq. de vtroque retr. tit. 1. §. 8. Glos. 7. sub nu. 24. Quod suadetur eo maxime, quia eadem ratio, quæ viget in beneficijs collatiuis, de quibus supra dictũ est, viget in his iuris patronatus, & electiuis, vt infra probabo, ideo merito idẽ ius statuitur, l. illud, ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. Et vt distincte, & ordinatim procedamus, ponemus de beneficijs iurispatronatus, quæ videntur necessario explicanda, & postea de benefi-
169 cijs electiuis; Diuisio † enim reddit facilem explicationem, Glos. in §. igitur in proœ. instit. Gl. in l. 1. ff. de except. dol. Cagnol. in l. si emancipati num. 3. C. de collar. Rebuff. in l. 1. num. 54. C. de sent. quæ pro eo, &c.

Loquendo igitur primo de beneficiis iurispatronatus scire oportet triplex es-
170 se † iuspatronatus, vt tradit Card. Zabarell. in rub. de iurepatr. & sequuntur Abb. & alij, Primum iuspatronatus liber-
171 torũ, quod prouenit † ex manumissione, c. liberti, & c. seq. 12. q. 2. & habetur in tot. tit. ff. & C. de iur. patr. Secundum ius-
172 patronatus aduocatorum, qui dicuntur † patroni causarum c. 2. 15. q. 2. c. ex litteris de transact. c. vlt. ne cler. vel monac. l. tem non nouam, §. patroni C. de iud. l. aduocati, C. de aduoc. diu. iud. Tertium iuspatronatus Ecclesiarum, & beneficiorum, de quo nos loquimur, quod sumitur pro iure competenti in Ecclesijs, quoad
173 præsentationem rectoris, & beneficiati, † vt tradit Hostien. in sum. tit. de iur. patr. & in rub. illius tit. omnes, Goffre. in sum. Innoc. Calder. Zabarell. Io. Andr. Imol. & alij omnes in d. rub. late Lamberr. de iur. patr. lib. 1. in 1. quæst. 1. partis principalis, Paul. de Cittad. in eod. tract. in princ. ac Rocch. de Curt. etiam col. 2. Pa-
174 tronus † igitur est qui construxit, fundauit, & dotauit Ecclesiam, Cappellas, vel Altare, aut alium pium locum, vt habetur caus. 16. q. 7. cum alijs, vt per Lambert. de iur. patr. in 2. art. 1. q. princ. 1. par. 1. libri col. 2. nam sicut pater ducit filium de non esse ad esse, ita patronus ducit Ecclesiam de non esse ad esse, Innoc. Card. Io. Andr. & omnes in rub. de iur. patr. Paul. de Cittad. in tract. de iur. patr. in 2. & 3. par. in 2. q. Stephan. de Caiet. in c. vlt. in 16. col. de elect. & ita conmu-
* niter * & frequẽter appellatur, in aliquibus autem regionibus appellatur aduocatia, c. quia clerici, & c. cum autem de iur. patr. quandoque Vicedominatus, Custodia, Guardia, c. præterea, el 2. de iur. patr. quandoque ius frequentationis, & possessionis, c. piæ mẽtis, & c. figentius 16. q. 7. Archid. in c. 1. de iur. patr. lib. 6. Card. Zabarell. Petr. de Anchar. Abb. in d. c. præterea, Host. in sum. d. tit. in fin. §. quid sit iuspatronatus, quandoque gratia, glos. in d. c. quia clerici de iur. patr. c. si quis Episcoporum 16. q. 3. Et ex gratia
175 iuspatronatus † fuit cõcessum, vt scilicet patroni possint præsentare cap. 3. de iur. patr. ibi, hucusque Ecclesia substinuit, d.

c. si quis

c. si quis Episcoporum, cum sit annexum spiritualitati, c. de iure, de iur. patr. quia
176 laici non possunt se † intromittere, c. decernimus de iud. c. messana de elect. Et ratio est, vt considerant Host. in sum. tit. de iur. patr. Abb. in cap. ad Apostolicam de simon. & in d. c. 3. de iur. patr. Rocch. de Curt. in tract. iuris patronatus in prin. Paul. de Cittad. in eod. tract. in 4. parte, vt incitentur homines ad ædificandas, & dotãdas Ecclesias, & vt pro remuneratio ne habeant huiusmodi ius præsentandi.

177 Et aliqui dicuntur † patroni Ecclesiastici, aliqui vero laici, c. vnico de iur. pat. lib. 6. Abb. per illum tex. in c. cum autem eo. tit. idem Abb. in c. eam te, & in c. cum propter, & c. pastoralis, & c. cum dilectũ eo. tit. Patroni laici, dicuntur laici, vel clerici fundantes de bonis patrimonialibus proprijs non prouenientibus ab Ecclesia, Glos. in ver. præsentare in clem. plures de iur. patr. Abb. in c. illud, de iur. patr. idem Abb. & alij in c. de monacis de præb. Fel. in tract. quando litteræ Apost. noc. patr. col. 4. Patroni Ecclesiastici sunt Clericus, Ecclesia, Monasterium, Abbas, Episcopus, Cardinalis, habentes illud ratione, & nomine Ecclesiæ eorum, vt quia fuit fundatum de bonis ipsius Ecclesiæ, fuit ei relictum, vt probant Doct. proxime allegati, & Rot. decis. 8. de iur. patr. in ant. late Rocch. de Curt. in verbo ius in suo tract. Lambert. in 5. 6. 7. 8. art. 1. quęst. princ. 1. par. 1. lib. col. 2. & præsu-
178 mitur † esse laicorum, quoties laici possi-
* dent, vt fuit * resolutum in Rot. die 13. Ianuarij 1548. in vna Placẽtin. Cappell. coram Card. Sanctæ Crucis, teste Put. decis. 90. lib. 3.

Et huiusmodi iuspatronatus Laicale,
179 † vel Ecclesiasticum acquiritur ex fundatione, cõstructione, & dotatione, c. filijs, c. quicumque 16. q. 7. c. Abbatem 18. q. 1. c. 3. & c. nobis, de iur. patron. vnde ponitur versus, Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus. Gl. in c. piæ mentis 16. q. 7. Innoc. in rub. de iur. patr. in ver. acquiritur, & ibi Card. in 2. q. Anchar. Abb.
* Imol. & alij * omnes Archid. in c. vnico eod. tit. in 6. Abb. in cap. querelam in 3. col. de elect. & cons. 54. lib. 1. & consil. 106. lib. 2. Anan. cons. 24. Alex. cons. 74. lib. 4. & pluribus rationibus, & exemplis, ac quæstionibus hoc declarat Lambert. de iur. patr. in 2. art. 2. q. princ. 1. par. 1. lib. ac in 3. seq. & 4. Paul. de Cittad. in eo. tract. in 3. par. in princ. late Card. Paris. cons. 35. vol. 4. & cons. 47. eo. vol. 4. Io. Selu. de benef. par. 1. q. 5. nu. 229. cũ seq. & p. 2. q. 22. Coras. de benef. p. 4. c. 6. nu. 2. & 3. Caputaq. decis. 133. p. 2. & alij omnes, & De fundatione late loquitur Paul. de Cittad. in d. 3. par. a num. 2. vsque ad nu. 93. De dotatione late loquitur idem in eadem 3. part. in 2. causa a nu. 1. vsque ad 78. De constructione loquitur idem in eadem 3. par. in 4. causa a nu. 1. vsque ad 7. acquiritur vlterius priuilegio, c. quicumque, c. piæ mentis, & cap. sequen. c. filijs 16. q. 7. cum alijs multis, quæ adducit Paul. de Cittad. d. 3. par. in 2. causa nu. 2. 3. cum pluribus sequentib.

Et huiusmodi præsentatio, quod com-
180 petit patronis, † est exhibitio quædã facta superiori de clerico, Abb. in c. noscitur in 2. not. de his quæ fiunt a præl. sine cons. cap. Glos. in clem. dudum, in verbo præsentari de sepult. Idem Abb. in c. parati, col. 1. de appellat.

His igitur præmissis ad intelligentiam huius materiæ, Quæro an hoc, quod hic dicitur de cõfidentia commissa inter Patronum, & præsentatum, sit conforme iuri communi, vt secundum illud sit simonia? Pro negatiua adducitur, quia non videtur, quod in iurepatronatu possit committi simonia, si inspiciamus naturam, &
181 qualitatẽ talis iuris, nam potest dari in † feudum, c. cum feudum de iur. patr. potest vendi, & alienari, c. de iure, de iure
182 pat. † potest permutari, c. nemini Regum 16. q. 7. Glos. in cap. piæ mentis, 16. q. 7.
183 potest † donari, c. quod ante de iur. patr.
184 etiam sine consensu Episcopi, quoties † donatio fit compatrono, Abb. in c. ex insinuatione num. 4. de iur. patr. & annuit
* * Rot. in vna Salentin. Sancti Andreæ 1. Iulij 1551. coram Guidobon. teste Ca-
185 putaq. decis. 131. par. 2. & transit † in donatione omnium bonorum, Abb. in c. ex litteris de iure patr. Dec. cons. 177. fuit
* * resolutum in Rot. in vna Aretin. Cappellaniæ 14. Decembris 1545. coram Antonio August. teste Put. decis. 351. lib. 2. acquiritur præscriptione. Paul. de Citt. in tract. iurispatr. in 3. par. in 5. causa, Io. Andr. in c. quod alicui, de reg. iur. in 6. Dec. in c. quanto, de iud. Fel. in c. causam de præscr. Abb. cons. 76. lib. 2. Dec. cons. 124. 126. & 149. & competit etiam laicis, vt supra

vt supra dictum est. Vnde cum iuspatronatus tot modis sit contractabile, & si in eo cadant tot species contractus, & competat laicis, concludendum est non posse committi simoniam, quæ in rebus spi-
186 ritualibus, † & quæ contractari, ac vendi non possunt perpetratur S. Thom. 2. 2. q. 100. ad quartum not. in l. 1. ff. ad l. Iul. de ambit.

His tamen non obstantibus contraria
* opinio est verior, & *cōmuniter per doct.
187 receptat in iurepatronatus cōmitti posse simoniam, vt scribit Abb. in c. veniens, el 1. nu. 1. 2. not. de testibus, vbi notat, quod non solum simonia committitur cum pro temporali obtinetur ius mere spirituale, vt est Institutio, & electio, sed etiam cum obtinetur ius annexum spiritualibus, vt est præsentatio Doct. per illum tex. in c. præterea de transact. Roman. cons. 368. Fel. & Dec. post alios in d. c. veniens. Idē Felin. in c. quanto de simon. Abb. in sua disputat. quæ incipit Augerius col. 6. Redoan. de simon. par. 3. c. 13. nu. 21. vers. nec est dubiū, & pluribus auctoritatibus, & rationibus, hæc comprobat Rocch. de Curt. in tract. iurispatron. In verbo, & vti-
* le nu. 9. 10. cum seq. & hæc est * commu-
188 nis omnium doct. sententia, nam † simonia committitur, non solum in spiritualibus, sed etiam in annexis spiritualibus c. ex insinuatione c. de Iure, de iur. patr. c. quæsitum de rer. permut. Abb. in c. 1.
* in 1. not. de transf. Abb. & alij * omnes in c. quanto de iud. vbi dant rationem, Doctores in c. hoc de simon. Io. Anan. in c. 2. in pen. not. de simon. Gl. in c. quia clerici de iur. patr. & contraria tolluntur ex his, quæ habentur in d. c. 3. de iur. patr. scilicet ex gratia concedi laicis, & ex eadem contractari, vt homines incitentur ad construendas Ecclesias, vt supra dixi.

Nunc autem prędictis iactis fundamētis colligam conclusionem, & exempla, quibus Patroni, & Præsentati committūt confidentiam iuxta mentem Constitutionis Pij v. in hoc S. itidem. Prima conclusio committi confidentiā, si Patronus, aut
189 alter præsentans † aliquem ad beneficiū vacans condicione tacita, vel expressa dimittendi, vel resignandi illud beneficiū pro arbitrio ipsius patroni, aut alterius cuiuscumque, vt colligitur ex verbis positis in princ. huius S. Itidē si ordinarius, quę verba cēsentur repetita, & continuata, vt patet ex dictione, & aduerbio, pariter, & pronomine id, vt supra comprobaui late, & ita volunt Nauarr. in Manual. c. 23. sub nu. 110. vers. noto septimo, Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub num. 5. Mascard. de probat. conclus. 1306. col. antepen. & penult. Nauarr. cons. 24. de simon. Et hæc conclusio habet conformitatem cum iure communi, quo iudicatur simoniaca promissio, vel datio pro habenda præsentatione beneficij, Rocch. de Curt. de iur. patr. in verbo, & vtile in 3. quæstione nu. 9. cum seq. Redoan. de simon. par. 3. c. 14. nu. 1. Abb. Fel. & alij omnes in c. veniens de testibus, Abb. & alij in c. quan-
190 to de iud. Præsentatio † enim est pręparamentum institutionis, & sic iuris spiritualis, & ideo reputatur originaliter dependere a iure spirituali mero, Fel. in d. cap.
191 quanto, & esse ius † annexum spirituali, Abb. in cap. præterea, el 1. 1. not. de trāsf. Archid. in c. piæ mentis 16. q. 7. Feder. de sen. cons. 65. Abb. cons. 76. lib. 2. Bal. cons. 1. lib. 3. Dec. cons. 137. & communiter alij in dicto cap. quanto de iud. & omnis pactio in spiritualibus, & annexis reprobatur tanquam simoniaca, Abb. com-
* muniter * receptus in c. ex insinuatione, & c. de Iure, de iur. patr.

Primo intellige hanc conclusionē procedere etiā in his præsentationibus, quæ emanauerunt hac condicione ante publicationem huius Constitutionis, quia dicit antehac c. Cappellanus, & ibi Abb. in 2. not. de ferijs c. ex tua de fil. presbyt. & plura adduxi ad hoc propositū supra. Et quia dicit, contigerit, aut contingat id fieri, & sic præteritum, & futurum tempus includitur, Corn. cons. 261. lib. 4. Alex. cons. 74. lib. 1. & nullum cadit dubium, cum verba sint expressa l. continuus S. cū ita, ff. de verb. oblig.

Secundo intellige hanc conclusionem vendicare sibi locum etiā, si Patroni fuerint laici, vt dicitur expresse in tex. ibi, si a Patrono etiam laico, & sic comprehenditur, non solum Ecclesiasticus, sed etiam laicus, & ratio est, quia eadē ratio viget in vtroque, ne tam graue scelus perpatrentur, Abb. in cap. si quis simoniacæ de
* simon. Innoc. in c. quoties eo. tit. Et * receptum est in prohibitis ratione publicæ vtilitatis, & ratione peccati omnes comprehēdi, & Ecclesiasticos, & laicos, Doct. in cap. nouit. de iud. Amplia etiam si sint con-

constituti in quacunque dignitate, vt dixi supra.

Tertio intellige, vt sub hac conclusione comprehendantur habentes ius præsentandi, quamuis non sint patroni, & sic non dotauerint Ecclesiam, cõstruxerint, & fundauerint, vt quia id ius præsentan-
192 di habent † ex priuilegio c. Adrianus, & c. in synodo dist. 63. Paul. de Cittad. de iur. patr. in 3. par. caus. 6. vt si isti præsentent cum dicta condicione cõmittāt confidentiam: Vel quia habent ius præsentandi, cum vacauerit illud, vel aliud beneficium, ex mandato speciali dato ad hoc a patronis, vt multoties solet fieri, vt si isti procuratores præsentent, cum ista cõdicione committant cõfidentiam, quamuis non sint patroni, vt colligitur ex illis verbis, vel alteri præsentatori, & hoc casu viget eadē ratio, Ideo idē ius merito statuitur, l. illud, ff. de l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. & necessarium fuit huiusmodi verba ponere ad includendum omnes casus, & tollēdas omnes, & singulas fraudes, vt sit confidentia non solum, si ita pacifcatur per patronum, sed etiā per quem cumque alium præsentatorem habentem huiusmodi facultatem.

Et quod firmauimus de procuratore habente facultatem præsentādi, vt si præsentet cum dicta condicione dimittendi beneficium illud pro arbitrio ipsius, vel patroni, aut alterius sit cõfidentia, aduertendum, quod tali casu, si patronus hoc non dedit in mandatis, & id ignorat non incidit in pœnas aduersus confidentiarios inflictas per hanc constitutionem, &
193 moueor, † quia procurator non obligat dominum ad aliquod illicitū, vel ad pœnam l. si procurator, ff. de cond. indeb. vbi Bart. & alij omnes, Abb. in c. 1. vt lit. non contest. col. 9. & ibi late Felin. nu. 8. Glos. in c. dilecto, de præb. & ibi Imol. Bal. in l. 1. per illum tex. C. de cond. ob turp. caus. Roman. cons. 60. Anchar. cons. 360. Lap. alleg. 127. col. 4. Gemin. in c. eum qui, circa finem de præb. lib. 6. Card. Paris. cons. 100. nu. 7. vol. 3. Imol. in c. sedes col. 4. de rescr. & col. 5. & in terminis nostris videtur doctrina, Abb. in c. bonæ lo 2. col. 4. de postul. præl. Dominum non teneri de pactis simoniacis gestis per procuratorē, & plures illationes, & comprobationes ad hanc conclusionem habes ex Felin. dicto c. 1. tota col. 6. & 7. vt lit. non contest.

Declara tamen primo non procedere, si apparet Dominum id mandasse, nam
194 hoc † casu ipse committeret confidētiam Doct. * cōmuniter in l. non solum §. mandato, ff. de iniur. Bal. in l. cum mandati, C. mandat, Cepoll. cons. 30. Boss. in prax. tit. de mand. ad homic. Plax. lib. 1. delict. c. 15. Ang. de malef. in verb. & Sempronium mandatorem late Clar. lib. 5. recep. sent. §. vlt. q. 89. & hoc nullum habet dubium, nam * communiter dd. concordant,
195 Et quia mandatum † regulariter non præsumitur, Bald. in l. 1. de reb. Eccles. non alien. Rebuff. in tract. nominar. q. 113. num. 118. Doct. in l. sciendum, ff. de verb. oblig. Mascard. de probat. concl. 104. nu. 8. & maxime ad patrandum delictum, Gl. in c. cum ad sedem de rest. spol. Bal. cons. 383. col. vlt. lib. 5. Anan. cons. 59. Franc. de March. q. 423. nu. 12. par. 2. Ideo esset
196 † probandum, vel per instrumentum procuratorium, Specul. in tit. de procurat. §. 4. Bart. & alij in l. 1. C. eo. tit. de procur.
197 Boer. decis. 242. Anchar. cons. 41. vel † per litteras ipsius mandantis, Innoc. in c. inter dilectos de fid. instr. Boer. decis. 154. nu. 6. Franc. de March. decis. 511. num. 4. p. 1. Bal. in l. 1. C. de procur. aut eius cōfessione, Roman. cons. 63. Fel. in c. cum in iure num. 14. de off. deleg. decis. Tholos. 366. in fine, aut per testes, Glos. in l. maritus, & ibi Bart. Bal. Salicet. Fulg. C. de procurat. Bart. & alij in l. non solum §. alieno ff. eo. tit. Ang. cons. 192. col. 1. de communi, * Ias. in l. 1. C. de procur. Boer. decis. 381. Et si fuerit probatum fuisse, datum
198 † mandatum præsumitur durare, l. si vero non remunerandi §. si mādauero, ff. mād. l. vnica §. primo, C. de satisdan. l. si procurator, §. vlt. ff. de procurat. reuocatio. enim, quæ est volūtatis mutatio non præsumitur, Corn. cons. 155. nu. 3. lib. 2. Dec. cons. 190. nu. 6. & 8. Rot. decis. 3. in princ. de dol. & contum. late Mascard. de prob. concl. 1013. col. 1. 2. & 3.

Declara secundo non procedere, si ex post facto tacite, vel expresse ratum habuisset, quod fecit procurator illicite, nā tunc obligatur ad pœnam ex facto procuratoris, Lap. alleg. 127. Gemin. in c. eum qui, de sent. excomm. lib. 6. Mil. in ver. procurator, cum alijs adductis per Fel. in c. 1. nu. 12. vt lit. non contest. & est * communis opinio Doctorum.

Declara tertio nō procedere, quoties pro-

procurator illud pactũ feciſſet pñte dño,nã
199 tunc dñm † obligari ad pœnã, ſcribunt Gugliel.de Zuz.in l.licet C.de ꝓcur.Rom.cõſ. 289.cum alijs.vt per Felin.d.c.1.nu.13.

Quarto intellige ꝓcedere,quomodocunque vacet beneficiũ, ſiue per renũciationẽ ſiue per mortẽ,aut alias,q̃a hoc ſuadẽt verba generalia poſita hic, Bal.in l. in fraudẽ, ff.de milit.teſt. & rationes adduxi ſupra.

Quinto intellige ꝓcedere in quocũq.pręſentato tam priuato, quam etiam cõſtituto in dignitate,cum dignitas nõ excuſet a delicto, imo aggrauet, vt ſupra deduxi.

Sexto intellige,ſiue huiuſmodi condicio fuerit, vt dimittat ſimpliciter beneficiũ ad arbitriũ ipſius corã ordinario,aut alio, ſiue reſignet in fauorẽ,aut alias,quia ita ꝓbat illud verbũ gñale poſitũ in hoc §. diſponatur §.diſponat auth.de nuptijs, Car. Pariſ.cõſ. 33.n.57.& 62.vol.3.& oĩbus caſib⁹ ſupradictis viget eadẽ rõ,vt rurſus p̃ſentent ipſi patroni perſonã magis dilectã ratione ſanguinis,vel amicitiæ,q̃ tunc forſan p̃ſentare nõ
200 poterãt ob ætatẽ,aut aliquã † irregularitatem,Rocch.de Curt.de iur.patr.ver. honorificũq.3.Cou.c.36.pract.q.n 9.cũ alijs,quę adduxi de reſign. benef.li.2.q.4. col.2.& 3.

Septimo ſiue huõi cõdicio tacita,vel expreſſa fuerit,ꝙ pręſentatus diſponet de illo beneficio ad arbitriũ ipſius patroni,ſiue alterius, vt probãt illa verba ꝑ arbitrio, &c. vel alterius,eadem viget ratio vtroq. caſu, ergo idem ius l.illud,ff.ad l. Aquil.& vt tollatur omnis materia fraudandi.

Declara dictas cõcluſiones ꝓcedere præcedente cõdicione tacita,vel expreſſa,vt dicitur ibi ea condicione tacita,vel expreſſa, q̃ verba ſupra declarauimus, & tradidimus rõnem,quæ militat etiã hoc caſu. Ideo,&c.

Secunda cõcluſio cõmitti cõfidentiam, ſi Patronus Eccleſiaſticus, & laicus,aut alter p̃ſentãs aliquem ad beneficium quocumq. modo vacãs cõdicione tacita, vel expreſſa, vt fructus,vel pars ad vtilitatẽ, & libitũ ipſius,aut alterius reliquãtur, ac remittatur, vt probatur ex verbis poſitis in verſ.ſiue vide,in hoc §.itidem ſi,quæ verba cenſent repetita,& cõtinuata in p̃ſentãte, & p̃ſentato vt colligit ex dictione, et aduerbio pariter, & ꝓnomine id,vt ſupra comprobaui late,& hanc cõcluſionem firmat Nauar. in Man.c. 23.ſub n.110.verſ.noto ſeptimo, Maiol.de irreg.li.5.c.45.ſub n.5.Maſcar.de prob.cõcluſ.1305.n.25.cum ſeq.Nauarr.conſ.10.& 24.de ſim. Et viget hoc caſu eadem ratio in præſentante,quæ viget in conferente,cum ex præſentatione habeatur aliquale ius, & ſit principium inſtitutionis , & ſic præparamentum ad habendum beneficium, c. quod autem,in ver.inchoatum de iur.patr. ergo idem ius ſtatuendum eſt.

Et hæc cõcluſio eſt ẽt cõformis iuri cõi, nã p̃ſentatio quatenus eſt annexa ſpũalitati eſt ius ſpũale, Abb.in c.quanto col.1.de iud.late Lamb.in 2.ar.1.q.princ.1.p.li.2.& ideo pro ea promittere fructus eſt cõfidentia iuxta ea,quæ dicunt Abb.& Fel.in c.veniẽs primo de teſtib.plures adducit Redoa. de ſim.p.3.c.13.col.vlt.n.25.cum ſeq.& eadem par.c.14.col.1. & 2.& eſt coĩs opinio doct.fructus.n. debentur dumtaxat beneficiato,& ꝓmittere eius ſolutionẽ alteri pro collatione eſt ſimonia dd.in c. 1. vt Eccleſia benef.Redoan.de ſim.c.8.nu.7.& 8. & alij omnes. Et hoc expreſſe ſtatuit ſacrũ Conc. Trid.c.9.ſeſſ.25.de refor.in §. patroni autẽ beneficiorũ cuiuſcumq. ordinis,& dignitatis,etiã ſi Cõmunitates,Vniuerſitates,Collegia quæcunq. clericorũ, vel laicorũ exiſtant,in perceptione fructuũ, prouentuũ,obuentionũ quorumcũq. beneficiorũ,etiam ſi vere de iure patronatus ipſorũ ex fundatione,& dotatione eſſent, nullatenus nulla ue cauſa,vel occaſione ſe ingerant,ſed illos libere Rectori,vel Beneficiato, non obſtante etiã quacunq. cõſuetudine, diſtribuendos dimittant, Nec dictũ iuſpatronatus venditionis,aut alio quocunq.titulo in alios cõtra canonicas ſãctiones trãsferre p̃ſumãt, ſi ſecus fecerint excommunicationis,& interdicti pœnis ſubijciantur, & dicto iure patronatus ipſo iure priuati ſint.

Patronus autẽ poteſt ex fructibus dumta
201 xat habere alimenta,quoties vergit † ad extremam inopiam, Gl. in quicumq. §.vlt.25. q.2.Bertachin.de Epiſc.3.lib.in 2.p.in fine q.27.Paul. de Cittad. de iur. patr. in 5.p.in 1.q.in 4.art.Rocch. de Curt. in eo. tract. in verbo, & vtile,late Lambert. in 3. lib. 3. q. princ.art.2.col.1. & 2.& art.ſequ.3. & 4. ad exemplũ Patroni ex bonis liberti, l.ſi quis a liberis §.parẽtes,ff. de agn. liber.ergo prohibita condicio tacita, vel expreſſa de fructibus in præſentatione.

Et hanc concluſionem primo intellige, ſiue condicio fuerit de omnibus fructibus, ſiue de parte,vt ꝓbant illa verba *fructus illius, vel partem*,nã vtroq. caſu viget eadẽ ratio,& cõmittitur ſimonia, Gl.in §.qui gallinarum verbo qui lucrãdi animo,Inſtit.de rer.diuiſ. Clar.§.furtũ verſ.pariter,&hoc nullũ habet dubiũ cum exprimatur,& ſeruetur in praxi.

Secundo intellige, siue præsentans percipiat huiusmodi fructus de manu præsentati aut alterius, siue auctoritate propria, vt illud verbum relinquat ostendit, quia omnibus casibus eadē viget ratio, cum inspiciatur origo, quæ fuit mala l.3.C.ad maced.

Tertio intellige hanc conclusionem procedere, siue fructus illi cedant ad vtilitatē ipsius præsentantis, siue ad vtilitatem alterius, dominis cōsanguinei, amici, & familiaris, aut cuiuscumque, vt probant illa verba aut alterius, nam viget eadem ratio.

Quarto intellige, siue præsentans percipiar huiusmodi fructus per se, siue per aliū, vt exprimitur, & est ratio, quia qui per aliū facit per se ipsum facere videtur.

Quinto intellige etiā in pſentatione quę ita emanauit ante bullam, vt pbatur ex verbo contingerit, & dixi supra, & cōprobaui.

Declara tamen has conclusiones procedere condicione tacita, vel expressa præcedente, vt supra ample dictum est.

Tertia concl'o, cōmitti confidentiā, si patronus, aut alter pſentauerit aliquē ad be-
202 neficiū † vacās, ea cōdicione tacita, vel expressa, vt pñtatus psoluat pēsionē ei, aut alteri, &c. vt probatur in eodē §. itidē, in vers. seu, qui vers. videtur etiā de his beneficijs loqui, vt ostendunt, Dictio, & aduerbiū pariter, & pnomen id, vt supra late pbaui, nam materia est talis continuata, & connexa, & eadē ratio quę viget in dicto vers. seu, viget in hoc vers. & pariter si a patrono, vnde idē ius debet statui, Et hæc cōclusio videtur de mente Maiol. de irreg. lib.5. c.45. sub nu.5. Mascar. de prob. conclus. 1306. col. pen. Nauarr. cons. 24. de simon.

Et hæc cōclusio est etiam conformis iuri cōmuni, nam cum pēsio non possit reseruati nisi a Papa, vt supra ex *cōmuni deduxi, ergo sequitur, quod omne pactum, seu condicio de soluenda pēsione absq. beneplacito Sedis Apostol. est simoniaca, Gig. de pēs. q. 34. Redoa. de sim. p.3. c.11. col. t.2. & 3. & cōmuniter alij, vt supra dixi. Et si est simonia, vt supra proxime pbaui soluere fructus pro præsentatione, ita, & solutio pensionis, quę quando non adest auctoritas Papæ dicitur solutio fructus, nam soluitur ex fructibus, vt dixi de resign. benef. lib.6.

Sequit igitur omnē cōdicionē de soluēda pēsione absq. auctoritate Papæ inter patronum pſentantē, & præsentatum esse confidentialem, vt verba, & ratio huius constitutionis exprefse, & indiuiduo, ac punctualiter probant.

Et hanc conclusionē primo intellige, siue pēsio fuerit in magna quantitate, siue alias; Primo, quia Cōstitutio hæc loquit generaliter, ergo generaliter est intelligēda l.1.§. & generaliter, ff. de leg. pręst. Secundo, quia eadē viget ratio, nam vtroq. casu origo est illicita, Gl. Abb. & alij in c. cū pridē de pact. Tertio, quia qua ratione promissio omniū fructuū, vel partis pro præsentatione est cōfidentia, vt supra dictum est, ita & promissio pensionis magnæ quantitatis, vel alias est confidentia, quia adest eadem ratio.

Secundo intellige, siue huiusmodi pēsio sit soluenda patrono pręsentanti, siue alijs, nam vtroque casu committitur cōfidentia, vt dicitur ibi seu pēsionem illi, vel illis, &c. & vtroque casu viget eadem ratio.

Tertio intellige siue iusserit, & significauerit soluendam hanc pensionem Patronus præsentans, siue alius, vt procurator, cōsanguineus familiaris, & amicus, & verba posita in dicto vers. seu pensionem, probat expresse, & viget eadem ratio.

Quarto intellige siue præsentatus soluerit illam pēsionem per se, siue per alium, vel præsentans illam receperit per se, vel per alium, nam omnibus his casibus cōmittitur cōfidentia, vt probant illa verba per se, per alium, &c. & est ratio, quia qui per alium facit, per se ipsum facere videtur.

Quinto intellige hanc cōclusionem procedere, siue intercesserit scriptura, vel verbo, vt dicitur ibi scripto, aut verbo, & diximus supra eādem esse rationē ex pluribus.

Sexto intellige, siue condicio fuerit expressa, siue tacita inter pręsentatū, & pręsentantē, nā vtroq. casu cōmittitur cōfidentia, vt probatur illis verbis ea condicione tacita, vel expressa, & supra tradidimus rationē.

Limita primo has conclusiones procedere, dummodo præcedat huiusmodi cōdicio tacita, vel expressa, vt supra late deduxi, nā cum hoc præsupposito loquitur præsens cōstitutio, Ideo in primis erit verificandum, Doct. in l. quicumque C. de seru. fugit.

Limita secundo non procedere has conclusiones, quoties fuisset pensio reseruata auctoritate Papę, nam tunc nulla committeretur confidentia, cum Papæ scientia tollat omne vitium, Cassad. decis.5. de const. & de cis. 2. de sim. & late comprobaui de resign. benefic. lib.6. & in his terminis loquuntur Maiol. & Mascard. locis citatis.

Limita tertio non procedere, quoties condicio fuisset iuxta ius commune in casu quando vergeret ad extremam inopiam ex his

his, quæ dicit Fel. in c. ad audientiã 2. de rescri. & quam quantitatẽ tali casu possit habere Patronus, quando dicatur vergere ad extremã inopiam, & similia pertinẽtia ad hãc materiã ponit Lamber. de iure patr. in 3. q. princ. 3. lib. per omnes artic.

Dubium est quid si aliquis rogauit eninxe patronũ, vt illum præsentaret generaliter promittendo futurũ gratum, &c. an committatur confidentia? vera sententia est negatiua, quã supra firmaui in 3. c. ex his, quæ scribit Nauar. in cõment. de dat. & promiss. pro gratia, vel iust. in 11. not. n. 22. & videtur firmare, Gamm. in extrau. Iulij 2. n. 116. dum scribit preces non esse sim. & non includi sub illa extrau. c. quicquid inuisibilis 1. q. 1.

Quid autẽ si quis petit a Patrono præsentationem ad dignitatem vacantem, & pertinentẽ ad eius præsentationẽ offerẽdo se relicturũ vnũ beneficiũ simplex? respondit Nauar. cons. 23. de sim. † esse simo-
203 niam, quia adest pactum, & vide rationes, quia possunt applicari ad plures casus.

Et quid si patroni præsentãt Cappellanum ad Ecclesiã parochialem cũ duabus
204 conditionibus, P. quod † teneatur salicare porticũ. Secũda quod teneatur habere duos Cappellanos, scilicet T. & Meuiũ; inter quos vnus erat filius patroni, Rot. in vna Bononien. * resoluit esse simoniã, quia expressio erat facta alio modo quã inesset de iure, teste Achil. de Grass. deci. 343. impressa, Dec. in c. significasti num. 17. de elect. & cons. 118. col. vlt. Et non ab re erit hac sumpta occasione, aliqua ponere de probatione benefeiciorum iurispatronatus, cum frequenter de hoc dubitetur, & plures sint lites, ac dubia, & sæpe sæpius contingat de hoc vnusquisq. interrogari: In primis igitur suppono probationẽ iuris-
205 patronatus secundũ plures censeri † difficilem, Archid. in c. vnico de iur. patr. li. 6. Paul. de Cittad. in tract. iurispatr. p. 6. q. 17. n. 27. Burs. cons. 324. n. 1. vol. 4. quãuis quandoq. possit probari plene, & concludenter, scilicet per fundationem, constructionẽ, dotationem, & similia, vt late per Lambert. de iur. patr. 2. par. 2. lib. 4. quęst. princ. art. 4. & li. 1. par. 1. q. 2. per totum.

Et receptum * est de iure cõmuni iuspa-
206 tronatus probari † probatione præsumptiua, Bal. in in authen. quas actiones ad finem, C. de sacr. sanct. Eccl. cum alijs, vt per Mascard. d. concl. 916. nu. 2.

Et ideo de iure cõmuni probatur, Pri-
207 mo † antiquissima possessione, quę loco tituli habetur, Bal. in l. cũ semper, C. de rei vend. Dec. cons. 126. n. 3. Cassad. decis. 7. n. 4. de iur. patr. Rol. a Vall. late cons. 3. li. 1. Cephal. cons. 26. n. 28. vol. 1. Cott. deci. 330. Ber. cons. 6. vol. 1. Menoc. cons. 30. n. 14. 125. vol. 1. latissime Ioseph. Ludouic. conclus. 42. Secũdo probatur fama, Dec. cõs. 126. n. 3. Barbat. cõs. 41. in princ. li. 1. & * cõmuniter alij, vt per Mascard. d. concl. 956. n. 19. quoties sumus in antiq. Put. decis. 141. lib. 1. Crau. cons. 222. nu. 2. Ter-
208 tio scriptutis, † & instrumentis antiquis, in quibus fit mentio de iure patronatus, Crau. cons. 222. n. 2. & cons. 228. n. 17. Bursat. cons. 324. n. 9. vol. 4. Card. Alban. cõs. 6. n. 21. & cons. 84. n. 5. Quarto litteris antiquis in lapide, vel marmore incisis, Bal. cons. 310. lib. 5. & cons. 445. lib. 4. Mars. in rub. de prob. nu. 111. Imol. cons. 60. Dec. cons. 135. Quinto præsentatione effectuata, scilicet sequuta institutione, cũ in be-
209 neficialibus attendatur † vltimus status, Abb. cons. 54. lib. 1. Oldrad. cons. 312. in fine, Feder. de Sen. q. 334. in 2. dubio. Cor. cons. 47. lib. 3. Calder. cons. 2. de iur. patr. Put. decis. 190. lib. 1. & decis. 193. lib. 2. & decis. 242. eo. lib. Cott. decis. 184. in manuscr. Dec. cons. 117. col. 2. & cons. 124. in princ. & 126. nu. 3. Sexto probatur verbis
210 enunciatiuis Episcopi † asserentis adesse iuspatronatus, Card. Paris. cons. 33. nu. 7. vol. 1. & cons. 15. n. 27. & cõs. 17. n. 14. vol. 4. Crauet. cons. 157. nu. 3. & 16. & plures refert Couar. lib. pract. quæst. c. 21. n. 2. & faciunt quæ scribit Caputaq. decis. 133. p. 2. ac alijs modis, vt colligitur per Doct. supra citatos, & præcipue per Lambert. Mascard. & alios recentiores.

Hodie autẽ probatio iurispatronatus debet esse secundum formam traditam per sacrum Conc. Trid. c. 9. incip. sicuti legitima, sess. 25. de reform. nam hoc est ius nouissimũ, & per illud derogatur alijs iuribus, & ita ab omnibus est vsu * receptũ, & seruatur in * praxi, & ratio finalis Concilij colligitur ex principio, sicuti legitima patronorum iura tollere, piasque fidelium voluntates in eorum institutione violare æquum non est, sic etiã, vt hoc colore beneficia Ecclesiastica in seruitutem, quod a multis imprudenter fit, redigantur, non est permittendum.

Ex illo ad maiorem declarationem pręsentis materiæ elicio duo capita. Quorũ primum erit in iurepatronatus priuato-

rum. Secundum vero in iurepatronatus
Dominorum Ciuitatum. Castrorum, &
Oppidorum, & Vniuersitatum.

Deuenio ad primum caput circa pro-
bationem iurilpatronarus personę priua
211 tæ,& prima erir conclusio,titulum † iuris
patronatus, primo modo esse probandũ
ex fundatione, vel dotatione, vt patet
ibi.Vt igitur debita in omnibus ratio ob-
seruetur, decernit Santa Synod. vt titu-
lus iurispatronatus sit ex fundatione,vel
dotatione,&c.nam ex fundatione, & do-
tatione acquiritur iurispatronatus c.filijs
16.q.7.c.3.de iurepatr.Gl.in c. piæ mẽtis
16.q.7.Innoc.in rub.de iurepatr. in vers.
acquiritur,Abb.cons.54.lib.1.Anan.cõs.
* 24.dd.* omnes in c.nobis de iurepat.late
Lambert.in tract.iurispatr. lib.1.p.1.q.2.
* & lib.2.p.2.q.10.ar.5.& alij * oẽs supra al-
legati, Ergo efficaci ratione statuit, Cõc.
vt probetur titulus ex fundatione,vel do
tatione, & sufficit ad ostẽdendũ huiusmo
di titulũ deducere alteruttũ, scilicet vel
fundationẽ,vel dotationẽ,vr ostendit di-
212 ctio,vel † quæ ponitur in medio,cuius na
tura est aduersari, vt sufficiat alterã par-
tẽ verificari l.si hæredi plures, ff.de cond.
instit.Cor.cons.237.col.4.vers.itaq.verba
vol.4.nã hic non ponitur inter genus, &
213 speciẽ,quo † casu resolueretur in copula
tiuam, l.quintus §. plane,ff.de aur.& arg.
leg.l.ille aut ille, ff.de leg.3. Bal.cõs.37.n.
9.li.5. Alex.in l.1.n.8.ff. de iurisd. om.iud.

Sed poterat fieri dubium,quomodo sit
probãdus huiusmodi titulus ex fundatio
ne requisitus a Conc.in iureparr.priuatę
personæ?Respondet Conc.d.c.9. his ver-
bis,*qui ex authentico documento,& alijs iure requi-
sitis ostendatur*, &c. authentica documenta,
vt sunt instrumenta, quorum probatio
214 † dicitur authentica,& manifesta, Alcia.
tract.præsumpt.reg.3. præsumpt.13. nu.8:
Natt.cons.145.nu.1.ac euidens, Soc.sen.
cons.2.nu.2.vol.3. Soc.iun. cons.1. nu.49.
215 vol. 4. & appellatur † probatio probata,
Grat.cõs.76.nu.9.lib.2. Curt. iun.cons.64.
n.4.Dec.cons.423.n.10. Card. Paris.cons.
54.nu.3.& cons.104.nu.63.vol.1.Ias.cons.
224.lib.1.Roland.a Vall.cons.40.nu.8.li.
2.Gram.decis.103.nu.1.Neuiza.cons.82.
nu. 2. quæ vel debẽt recognosci saltẽ per
216 exhibitionẽ aliorũ instrumẽtorũ eiusdẽ †
* Notarij,vt fuit decisũ *in Rota,teste Put.
decis.9.& 13.de fid.instr.in manuscr.Cor.
cons. 14.col.1.lib.4.vel constare,quod re
periantur in locis authẽticis,velut in Ar
chiuio publico,Bal.in auth.quasactiones
n.17.C.de sacr.sanct.Eccles. Dec.cõs.36.
col.2.n.3.& cõs.42.col.2.n.2. Ferrer.cõs.
193.n.1.Alex.cons.101.n.10. li.2. Afflict.
decis.251.nu.6. aut in actis iudicialibus,
Bar.in l.chirographis,ff.de administr.tut.
& in l.eos §.super his n.2.de appell.Inno.
in c.cum olim n.5.de cens. & in c. quoniã
n.4.de prob.Gem.cons.38.n.2.Ruin.cõs.
64.nu.4.vol.4. Ror.decis.2.de fid. instr.in
antiq.Fel.in c.cum in iure col.3.de off.de
leg.Card.Paris.in c.quoniam contra col.
* 57.Dec. nu.223. de prob. & alij * omnes.
217 Quod instrumentũ debet † habere sua
requisita, nam illis deficientibus non di-
ceretur authẽticum,Abb.Butr.Fel.& alij
omnes in c. cum P. Tabellio de fid. instr.
Ruin.cons.11.vol.3.Card. Paris.cons.27.
& cons.28.vol.2.

Er alias in hac materia fui interroga-
rus de instrumẽto non signato solito No-
tarij sigillo?Et respondi nõ probare fun-
218 dationẽ † ex dicto,Anchar.cõs.432. Cor.
cons.226.vol.3. Card.Paris.d.cons.27.n.
6.vol.2.Innoc.in c.1.& 2.de fid.instr. Dec.
in c.si scripturã nu.37.de fid.instr. vbi hoc
firmant expresse, Iacob. Nouell.reg.111.
Et alias etiã in hac materia fui interroga
tus,quid de instrumento antiquo defecti
uo in quibusdam non de substantia actus
gesti,an probaret dotationem? respondi
219 affirmatiue † ob diuturnum cursum tem-
poris ex his quæ scribunt, Bal. cons.400.
super 1.puncto col.2.nu.5. lib.4. Bart. in l.
qui in aliena ff.de acquir.hæred.Fel.in c.
sicut n.33.de re iud.late Menoc. cons.38.
per totum,vbi cõprobat ex pluribus vol.
1.Crau.de antiq.temp.par.1. sect.8.nu.17.
& par.3.sect.vidimus nu.39.

Et hesterna die cõtigit dubitare, quid
de instrumẽto inserto in priuilegio Prin-
220 cipis † an probaret?plura fuerunt allega-
ta,& in primis considerandũ, an fuerit in
sertum de consensu parti,aut auctoritate
iudicis,nã tali casu probare scribũt,Imo.
in c. cum in iure de off.deleg. Alex.cõs.6.
col.2.n.8.lib.4. Natt.cons.143.n.3.lib.1.
Crauet.late de antiq.temp.p.1.sect.8.nu.
19.vbi dicit eo magis,si in antiquis,&hoc
nullũ haberet dubiũ, si priuilegiũ fuisset
cõcessum a Papa,Card. Episcopo,.& alio
habẽte facultatẽ id de nouo inducere, &
disponere, Gl. in c. Romanorum dist. 19.
Boer.decis. 247. nu.3. cum alijs adductis
per Mascard.de probat. concl.923. nu.9.
Curt.in l.admonendi nu.53.ff.de iur. iur.

Et non

Et non omittã, quod fuit annis elapsis disputatum Consentiæ in Curia Archiepiscopali, instrumentum authenticum faciebat mentionem simpliciter de alio instrumento dotationis, & fundationis Ecclesiæ Sancti Io. Baptistæ per Nicolaũ &c. dubitabatur an producto prædicto instrumento, in quo fit talis mentio constet per authenticum documẽtum de iurepatronatus illius ex fundatione, & dotatio
* ne? pro negatiua afferebatur recepta *cõclusio per dd. instrumentum faciens men
221 tionem de alio † non probare authen. si quis in aliquo documẽto, C. de eden. vbi omnes dd. Cassan. cons. 63. nu. 19. cũ seq. Bell. cons. 35. nu. 3. Foller. in tract. cens. in ver. tenoris nu. 12. Ego autem cum essem scholaris exercitationis causa contrariũ defendi, quæ opinio etiam nunc placet; Et primo, vt leuia omittam, quia illa relatio continebat rem certam, scilicet do-
222 rationem Nicolai pro illa Ecclesia, † vnde probare tunc scribit Dec. quẽ alij sequuntur in d. auth. si quis in aliquo col. 6. Grat. cons. 123. num. 14. vol. 2. Cepoll. cons. 38. nu. 12. Gozadin. cons. 57. num. 8. Boer. decis. 281. num. 5. vbi attestatur de
* * communi, Bal. in l. 1. C. de Episcopis, & Cler. Soc. Sen. cons. 266. nu. 1. vol. 2. Secũdo, quia Notarius attestabatur a se fuisse confectum illud instrumentum fundationis, & dotationis, & tunc probare volunt, Angel. in l. si donatio, C. de donat. Dec. cons. 505. superioribus diebus col. 3. in
* princ. nu. 2. & est communis* opinio teste Grat. d. cons. nu. 18. & idẽ esset, si dixisset vidisse, & legisse illud absq. aliquo vitio, vel rasura, Specul. in tit. de instr. edit. S. restat prope fi. Aret. instit. de legit. agnat. tut. in fine. Tertio faciebam magnum fundamentum super antiquitate, nam exce-
223 debat hominum memoriam, in quibus † semiplena sufficit, Innoc. in c. veniens de verb. signif. Bal. in c. cũ olim de cens. An-
224 tiquum enim potest probari per † coniecturas indicia, & præsumptiones, Bal. late cons. 41. num. 2. vol. 1. Anchar. cons. 310. nu. 2. Alex. cons. 90. num. 8. lib. 6. Ias. cons. 128. nu. 1. vol. 1. cum alijs, vt per Card. Paris. cons. 104. num. 41. cum seq. vol. 1. & est cõmunis *opinio, vt patet ex adductis per Mascard. de probat. concl. 107. col. 1. Et
225 per † verba enunciatiua, Ias. cons. 56. nu. 1. lib. 3. & cons. 128. nu. 1. lib. 1. Dec. cons. 146. nu. 14. Alex. cons. 74. lib. 3. cum alijs, vt per Paris. d. cons. 104. nu. 47. Butr. in c. cum dilectus de success. ab intest. Et per
226 † famam. Alex. cons. 4. nu. 11. lib. 2. Rom.
227 cons. 109. & antiquum † intelligitur post centum annos, Alex. cõs. 58. lib. 4. Afflict. decis. 267. Curt. iun. cons. 90. Dec. cons. 13. & 42. & dicam latius infra.

Præterea dubitatur de exemplo instrumẽti sumpto ab eodẽ Notario cũ solemni
228 tatibus requisitis, † an probet fundationem, vel dotationem? affirmatiue videtur respondendum, Rot. decis. 1. de fid. instr. in nou. Abb. nu. 5. Fel. nu. 1. in c. Albericũ, post Innoc. de testib. Alex. in authen. si quis in aliquo nu. 5. C. de eden. vbi testa-
* tur * de communi, & Dec. nu. 15. Bellam. decis. 15. & decis. 58. Card. Zabarel. cons. 72. in 3. dub. & ratio est, quia dicitur vnicum instrumentorum, l. vnum, ff. de test. & ibi Bal. & Imol. Fel. in c. vlt. n. 5. de fid. inst.
229 Et authentica documenta † in hac materia nostra dicentur priuilegia concessa in limine fundationis, vel tempore dotationis exprimentia fundationem, vel dotationem cum concessione iurispatrona-
* tus dd. * cõmuniter in clem. 1. de probat. in c. super quibusdam, de verb. signif. latissime multa cumulat Card. Paris. cons. 24. nu. 1. cum seq. & cons. 27. num. 1. & 13. cum alijs multis vol. 1. & cons. 12. num. 7. vol. 4. facit tex. in c. accepimus c. contingit, c. inter dilectos de fid. instr. c. porro, c. cum olim de priuil. c. licet causam de probat. c. cum personæ de priuil. in 6. Card. Paris. in c. ad audientiã col. 5. & 6. de præscrip. latissime Mascard. de probat. concl. 1227. col. 1. 2. & 3 cum multis sequẽtibus illa autem verba, *& alijs iure requisitis ostendatur*, videtur intelligere de alijs scripturis concessionibus, contractibus, ex quibus potest cõstare de huiusmodi titulo ex dotatione, vel fundatione, vel etiam secundum quosdam de probatione immemora
230 bilis, ex qua de iure cõmuni verus † titulus ex fundatione, vel dotatione præsumitur, vt patet ex allegatis per Dec. cõs. 126. num. 3. Bal. in l. cum semper, C. de rei vendic. & in authen. quas actiones circa fin. C. de sacr. sanct. Eccles. Cassad. decis. 2. de iur. patr. & decis. 2. de probat. Moed. decis. 254. in manuscript. maxime cõcurrentibus his de quibus infra.

Dubiũ autẽ hic oritur, an si quis ꝓbauerit per documẽta publica dotasse Ecclesiã de qua quæritur, nõ tamẽ in illis apparet

sibi reseruasse iuspatronatus, constet de
tit. iuspatronatus ex dotatione, vt in hoc
decreto Concilij requiritur.

Affirmatiue videtur respondendũ, quia
dotans videtur sibi, & suis hæredibus ius-
231 patronatus † reseruasse, etiã si id non ex-
presserit, Rot. decis. 5. de iur. patr. in an-
tiq. Staphil. de mod. & form. impetr. S. se-
quitur videre num. 5. fol. 46. Rocch. de
Curt. de iur. patr. in ver. Ecclesiam funda
uit nu. 9. dd. in c. significauit de testibus,
quicquid in contrarium scripserit, Paul.
de Cittad. de iur. patr. caus. 2. q. 5. nu. 5.
facit, quę latissime deducit Card. Paris.
cons. 35. col. 1. 2. cum seq. vol. 4.

Secunda conclusio titulum iurispatro
natus esse probandum, secũdo modo per
præsentationes multiplicatas exceden-
tes memoriam hominum, vt patet ibi, si-
ue etiam ex multiplicatis præsentationi-
bus per antiquissimum temporis cursum,
qui hominum memoriam excedat, alias-
ue secundum iuris dispositionem, &c. Et
232 præsentatio probatur † per litteras insti-
tutionis Episcopi narrantis præsentatio
nem, Rot. decis. 11. de iur. patr. in nou.
Rebuff. in prax. in 3. par. signat. super ver
bo, nec non iuspatronatus nu. 14. Pauin.
in tract. de potest. cap. sed. vac. in 2. par.
q. 1. col. vlt. Rocch. de Curt. de iur. patr.
* verb. honorificum q. 50. nu. 52. & * com-
muniter Doct. teste Mascard. qui alios ci
tat concl. 1216. num. 3. Et ratio est, quia
233 præsentatio requiritur † pro substãtia in
stitutionis c. illud de iur. patr. ergo præ-
sentatio præsumitur, quod præcesserit in
stitutionem iuxta illud, quod scribit Bi-
signet. decis. 1. tit. de præsumpt. Rot. de-
cis. 3. de concess. præb. in nou. Fel. in cap.
pastoralis col. 4. de rescr. & ideo sequuta
234 institutione præsumitur † præsentatio fa-
cta in tempore, Rot. decis. 12. de iur. patr.
in antiq. Fel. in c. 3. nu. 11. de probat. Lã-
bert. de iur. patr. lib. 2. par. 2. q. 1. princ.
art. 25. Et etiã probatur præsentatio per
instrumentũ, vt voluerunt Stef. de Caiet.
in c. vlt. col 53. de elect. li. 6. Lambert. de
iur. patr. lib. 2. par. 2. 10. q. princ. art. 7. &
eadem par. 2. lib. 2. q. 2. princ. art. 12. Mas-
card. de probat. d. concl. 1216. col. 1. asse-
rentes debere patronos diligentes, & cu-
pidos conseruationis iuris patronatus
fieri facere instrumenta publica per No-
tarios, & testes, tã de præsentatione per
ipsos facta, quàm de institutione, nec in
hoc casu sufficit vna præsentatio, sed de-
bent esse plures, nam vtitur plurali nume
ro, qui verificatur in pluribus, Card. Pa-
ris. cons. 31. nu. 84. vol. 1.

Debent enim præsentationes esse mul
tiplicatæ per antiquissimum tẽporis cur-
sum, qui excedat memoriam hominum.
sed contingit dubitare, quod dicatur tẽ-
235 pus antiquissimum? & † plures sunt docto
rum opiniones, quidam voluerũt spatio
15. annorum, Calcan. cons. 8. nu. 6. quidã
spatio 30. annorum, Guid. Pap. sing. 387.
Afflict. decis. 13. nu. 23. Gl. in c. 1. in ver.
si antiquitas de his qui feud. dar. poss. Ro
man. cons. 127. Alij spatio 40. annorum.
But. in c. veniens el 1. de testib. Ias. cons.
24. col. 2. lib. 3. Alij spatio 70. annorum,
Aret. cons. 36. col. vlt. Quidam alij spatio
90. annorum, Dec. cons. 595. num. 7. Alij
spatio 99. annorum, vt fuit resolutum in
vna Bononien. * coram Moedano 19. Ia-
nuarij 1545. teste Put. decis. 209. lib. 2.
Multi tenuerunt arbitrio iudicis remit-
ti, Host. in c illud, de præsumpt. Alex. cõs.
4. nu. 12. & cons. 184. num. 4. lib. 2. Ruin.
cons. 92. nu. 16. lib. 4. cũ alijs multis alle-
gatis per Menoc. de arbitr. iud. cas. 3. n. 2.

Receptior tamen opinio ab omnibus *
approbata tẽpus antiquissimum dici spa-
tio centum annorum, & maxime in mate
ria, de quo nos loquimur, scilicet in iure
patronatus, in quo tractatur de probãdo
seruitutem beneficij Archid. in c. si plu-
res 16. q. 7. Alex. cons. 58. lib. 4. Soc. Sen.
cons. 88. lib. 1. Cur. iun. cons. 90. Crauet.
cons. 141. nu. 3. vol. 1. Dec. cons. 13. 42. &
321. Cassad. decis. 2. de probat. Put. de-
cis. 3. lib. 3. cum alijs, vt per Petr. Duen.
concl. 299. fall. 7. Crauet. de antiq. temp.
in princ. num. 4. Menoch. d. cas. 3. num. 6.
Mascard. de probat. concl. 103. nu. 1. vbi
dicit illam receptiorem sentẽtiam, Cas-
san. cons. 15. nu. 19. & cons. 54. Mant. cõs.
72. nu. 3. vol. 1. Cephal. Infinitos allegat,
ad hoc cons. 250. nu. 18. vol. 2. decis. Pe-
demont. 173. nu. 8. Mil. in repert. in verbo
antiquum. Idque clarissime hic esprimi-
tur, cum dicatur, qui hominum memoriã
236 excedat, nam tempus cuius † initij memo
ria non extat in contrarium dicitur cen-
tum annorum, Cin. in l. 2. nu. 9. C. de ser-
uit. & aqued. Cepoll. in tract. de seruit.
rust. præd. c. 19. in princ. Rebuff. de de-
cim. q. 15. nu. 94. Duen. reg. 90. in 1. fall.
Præsentationes igitur per huiusmodi tẽ-
pus

pus antiquissimum centum annorum, vt
* praxis * recepit, probant titulum funda-
tionis, vel dotationis, nam ex diuturno
237 temporis cursu præsumitur titulus† in be
neficialibus, Bal.conf.352.nu.3.lib.1.Za-
bar.conf.118. Alex.conf.6.col.2.lib.1.
Host. in c.licet heli. Abb.nu.22. Anan.n.
27.Fel.nu.10. de sim. Fel. in c. cum nobis
col.2.de præscript. Ruin.conf.118.col.3.
nu.8.lib.4.Soc.iun.conf.76.nu.54.vol.1.
Ber. conf.67. nu.18. vol.1. Ac titulus iu-
stus, Bal. in c.1.§.cum autē de controuer-
sia inuestituræ, Roland. a Vall. conf. 66.
num.48.cum seq.vol.2. Soc.Sen.conf.49.
nu.24.vol.1.Afflict.decis.277.nu.6.Tem-
pus enim centum annorum satis habet
238 vim † tituli l. hoc Iure §. ductus aquæ, ff.
de aq. quot. & ext. c.1. de præscr. lib. 6.
Glos. in c. super quibusdam §. præterea
super verbo nō extat mem. & ibi Abb. de
verb. signif. Innoc. in c. si diligenti nu. 5.
de præscr. Aret.conf.15.nu.11. Card.Pa-
ris.conf.111.nu.43.& 49.vol.1.Dec.conf.
* 271.col.2. Gozad.conf.8. num.37.& est*
communis omnium doct. sententia. Ex
quibus alias respondi in facti contingen
tia in quadam Mediolanen. titulum non
fuisse probatum a domino Paulo per præ
239 sentationes 40. † annorum, & possessionē
* quasi præsentandi, & ita censuit * sacra
congreg. Concilij, namque requirit tem
pus centum annorū, Ergo excludit hoc
40. Innoc. in cap. veniens de verb. signif.
Soc. Sen.conf.89.lib.1. Ferret. conf. 80.
nu.23. Specul. de probat. §.1. vers. velit,
nec obstant verba Concilij, quæ pōdera-
bantur ex alia parte ibi, aliasue secundū
iuris dispositionem, nam hęc verba refe-
runtur ad alios modos, quibus iuspatro-
natus de iure acquiri potest, vt constru-
ctione, vt supra dixi, &c.

Sed alias dubitabatur, an si quis dedu-
xerit priuilegium, probet nunc iuspatro-
* natus? in congregatione * Concilij die
5. Martij 1573. fuit resolutum negatiue,
240 † quia concilium dicto capitulo reuocat
priuilegia concessa, quæ reuocatio cum
sit generalis tollit ius quæsitū, Bart. cōs.
172.col.1. Crauet.conf.135.num.3.& fa-
ciunt ad materiā quæ scribit decis. 1. nu.
3. de dilat. limita nisi priuilegium habeat
originem ex dotatione, vel fundatione,
Put.decis.397.lib.1. Et illud non præter-
mittam, quod huiusmodi pręsentationes
per tempus antiquissimum non suffragan
tur, vbi constat de iniusto titulo ab initio
* vt fuit alias per sacram * congregationē
Concilij resolutum 2. Aprilis 1573, quia
in claris cessat præsumptio iuxta commu
* nes, * & receptas doctorum conclusiones
Et sic illa verba posita in dicto decreto a-
liasue secundū iuris dispositionē videtur
includere probationem constructionis,
ex qua fuit resolutum in Rota in vna Ma
latican. iurispatron. coram Put.26. Iunij
1551. teste Caputaq. decis. 133. p. 2. qui
dicit post Lambert. Ecclesiam dici con-
241 structam, † si domus, aut fundus pro con-
structione assignetur, Rocch. de Curt.
tract. iurispatr. in verbo, & fundauit q.9.
& alias, vt per Lambert. d. tract.

Nunc autem ex ordine deuenio ad se-
cundum caput probationis iurispatrona
tus personæ potentis, vniuersitatis, & cō-
munitatis, in quibus ex præsumptione
vsurpationis plenior, & exactior proba-
tio ad docendum verum titulum requiri
tur, vt patet illis verbis, In his vero per-
sonis, seu communitatibus, vel vniuersita
tibus, in quibus id ius plerūque ex vsur-
patione potius quæsitum præsumi solet
plenior, & exactior probatio ad docendū
verum titulū requiratur, &c. In his enim
personis, & locis, vt dicitur, intrat præ-
sumptio vsurpationis, magis quam dota-
242 tionis, & fundationis, † Ant. de Butr. in
c.cum dilectus vers.2.de off. deleg. Lam-
bert.de iur.patr.pag.160. Ptolom. decis.
86.Card. S.Cruc.decis.70.Pellegrin.de-
cis.22.in recoll. manuscr. Put. decis. 59.
nu.1.lib.1. eoque magis in Italia, nam di
cit Specul. relatus a Put. decis. 205. nu. 1.
lib.1. quod propter recessum Curiæ om-
nes domini, & populi cæperūt esse tirāni,
& iura Ecclesiæ occupare, & persona ta-
lis dicitur potēs, scilicet Domini Castri,
243 † vt sunt Domicelli, Comites, Marchio-
nes, & Duces, ac Principes, vt de familia
Columnæ, Vrsinorū, Comitum, Sabello-
rum, & similium tradunt, Put.decis.58. a-
lias 51. lib.1. Pellegrin.decis.5.lib.1. Pto
lom. decis. 86. alias 87. in manuscr. Ca-
* putaq.decis.128.p.2.qui dicit ita * deci-
sum, & adest decisio Illustrissimi Card. Al-
dobrandini in causa Sabinens. benefi-
ciorum 15. Nouembris 1582. & alias plu
ries fuit resolutum in Rota, namque vi-
get eadem ratio. Et hæc conclusio proce
dit etiam in Episcopatibus, qui obtinen-
tur, & possidentur per S.R.E. Cardinales.
vt fuit

* vt fuit * resolutum in d.Sabinen. coram Illustrissimo Aldobrandino 15. Nouembris 1582. nam viget eadem ratio ob absentiam Summorum Pontificum, & Cardinalium, dum Auenioni morabantur. Et in vniuersitate propter eius potentiam etiam viget eadem ratio. Put.decis.205. lib.1. quem vide. Procedit etiam, vt supra dictum est, non solū in non recognoscentibus superiorem, sed etiam in co-
* gnoscentibus, Put. decis. 65. lib.1. fuit * pluries resolutum in Rot. In his enim personis, & locis iuspatronatus non proba-
244 tur ex quinquagenaria † possessione cum præsentationibus effectuatis iuxta decis. Moedan.153. in recoll.manuscr. nec etiā quādo cum immemorabili publica fama
245 dotationis, & fundationis † concurrit, vt
* fuit * resolutum in d. Sabinen. coram Illustrissimo Aldobrādino, Sed debet probari iuxta decretum hoc c.9.Conc.Trid. quod dat formam, vt patet ex illis verbis nec aliter, Dec.cons.528.num.11. Ruin. cons.92.nu.25.lib.3.Soc.cons.46. nu.24.
246 lib. 4. & forma data † per dicta verba est præcise obseruāda, l.non aliter, ff.de leg. 3.Surd.cons.143. nu.43. Bal. in l. comparationes 3.opp.C.de fid.instr. Dec. cons. 90.nu. 6. Card. Paris.late cons.12.nu.47. & cons.15.nu.23.& cons. 33. nu.21. vol.
247 2.Et melius est ad † cautelam aliquid facere ex abundātia, quam omittere, Fulg. in l.vlt.nu.16.C.de edict.diu. Adrian.tol-
248 len.cum nihil possit a iudice, † vel ab alio remitti, Bal.in authen. iubemus in fin.C. de iud. Dec.cons.699.nu.4.& 5.Card.Paris.cons.43.col.vlt.vol.1.& cons.107.nu. 82. vol.3.& cons.14.col.2.vol.4. Roland. a Vall.cons.70.nu.13. vol. 1.

*Quod requirit Concilium, & dat pro forma est, vt præter immemorabilem, & reliqua necessaria præsētationes debeāt esse continuatæ, & sortitæ effectum non minori spatio, quam 50. annorum; Nec immemorabilis temporis probatio, aliter eis suffragetur, quam si prçter reliqua ad eam necessaria præsentationes etiam continuatæ, non minori saltem, quā quinquaginta annorū spatio, quæ omnes esse ctum sortitæ sint, authenticis scripturis probentur.

Et sic per hæc verba sublati sunt modi quibus de iure cōmuni acquirebatur ius
249 præsentandi, † de quibus per Staphil. de mod.& for. impetr.nu.14.& seq. fol.407. Lambert.& Rocch. de Curt.supra allegati, & huiusmodi decretum esse omnino obseruandum. & verificanda sua requisita, vt constet de iurepatronatus in prædi
* ctis personis * fuit resolutum in vna Reatin. iurispatronatus die lune 20. Octobris 1572. coram R. P. D. Robusterio, & in d. Sabinen. beneficiorum die Mercurij 15 Nouembris 1582. coram Illustrissimo Aldobrandino, in quibus etiam fuit dictum, quod possessio antiquissima, vel præsentationes continuatæ, aut cōfessio Episcopi, vel testes probantes, &c. non sufficiunt cum sit data forma, & de cōfes-
* sione Episcopi fuit resolutum * in vna †
250 fundan. iurispatronatus coram Ant.August.13.Iunij 1552.vt non noceat Eccle-
251 siæ, † vel successoribus, Rip. lib.2.respōs. c.28. Et ita ego hoc anno obtinui in quadam Beneuentan. Nec etiā testes de com
252 munitate probant † iuspatronatus com-
* munitatis, vt fuit * dictum in vna Lunen. Sancti Eustachij coram Capisucco 20.Iunij 1551. Et valde notandum est, quod nō
253 sufficiat immemorabilis, † cū habeat vim tituli l. hoc iure S. ductus aquæ, ff. de aq. quot.& est.c.1.de præscr. in 6. Host. in c. peruenit col.1.de cens.Abb.in cap. super quibusdam circa fin.de verb.signif.Paul. de Castr. in l. si certis annis, C. de pact. Ias.cons.209.col.1.lib.2.Card.Paris.cōs. 111. n.43.& 49. vol.1. & alij omnes, adeo vt habēs hunc titulum non teneatur probare, Archid.d.c.1. Gem.& omnes de prę scr.lib.6. Bal.cons.352.col.2. lib.1. Card. cons.118.col.pen. Alex.cons.6.col.1.lib. 1. Dec.cons.341.col.pen. Paris.cons.27. nu.80.vol.1. Curt.iun.cons.61.col.1.Gozad.cons. 8.nu. 37. latissime Gabriell. de præsumption.cōcl.1. per totam vsque ad
254 nu.84.vbi etiā † habes, quomodo debeat probari.

Nec sufficiunt prçsentationes centum annorum, vel ducentorum, si non sint cōtinuatæ, vt scilicet vna subsequatur aliā,
255 nam ita ostendit illud verbum † continuatæ, vt late per Ant. Bar. de temp. vtil.c.2. nu.1.& c.8. Iacobac.de conc.lib.7. art.1. nu.130. Stephan.de feder. de interpret. iur. p. 1. nu. 126. Nec etiam suffragantur præsentationes continuatæ per tantum tempus, vel maius si non sunt effectū sortitæ omnes, Et dicuntur effectum sortitæ
256 quoties habuerunt † effectum, vt quia ordinarius cum vacaret beneficiū instituit, quem

quem præsentauit N.Patronus late Mas-
card.de probat.cõcl.121.col.2.& 3.& præ
* sentatus acceptauit, vt fuit * resolutum
die 4. Decembris 1551.coram Ant.Aug.
teste Caputaq. decis. 131.p.2.

Et huiusmodi præsentationes debent
probari ex forma Concilij in prædictis
personis authenticis scripturis,nam san-
cta Synodus testibus omnino cõfidisse nõ
videtur, quando agitur de iurepatrona-
257 tus †harum personarum,& propterea nõ
sibi satisfit, quod probarentur præsenta-
tiones per testes, sed voluit vltra hoc, vt
per scripturas authenticas probarentur,
* & fuit in his terminis resolutũ * per Rot.
in d.Sabinen.15.Nouembris 1582.Sed a-
lias fuit dubitatum, an deficientibus au-
thenticis scripturis sufficiat illas proba-
re per testes? & aliqui dicebant quod sic,
258 cum huiusmodi probationes †æquiparẽ-
tur dd. in rub.de probat.& de testib. Con
trarium fuit decisum in Rota die 2. Maij
1588. coram R. P. D. Pamphilio, in vna
Archipresbyteratus, quia dicta pro-
batio per instrumenta requiritur pro for
ma l. meuius, & l. qui hæredi, ff.de cond.
& demonstr.l.quoties,ff. qui satisd. cog.l.
nulla de auctor.tut. Roland. cons.9. nu.7.
lib.1. Franc.in c. non solum de appell.lib.
6.neque etiam suffragatur præsumptio,
259 cum probatio pro forma † requiratur,
Ruin.cons.68. num.18.vol.1. Menoch. de
præsumpt.lib.1.q.37.ante nu.1.Roman. in
Rub.de recept.arbitr.col.7. Abb.cons.76.
lib.2.Feder.de sen. cons.65.

Et alias dubitabatur, quia Princeps
Paterno deducebat ad probandum ius-
patronatus Abbatiæ cuiusdam dioc. Ar-
gentin. præsentationes centum quinqua
ginta annorum continuatas, & sortitas
effectum,ac probatas authenticis scriptu
ris teneatur probare etiam immemorabi
lem, ego consului pro negatiua, quia ex
scripturis huiusmodi satis videtur proba
260 ta immemorabilis †requisita,vt fuit* reso
* lutum in vna Cesaraugustan. Cappell.de
anno 1573. vbi in persona, in qua cadit
præsumptio vsurpationis fuit pronuncia
tum cõstare de immemorabili ex præsen
tationibus 130. annorum facit decis.4.
Achill.de graff.de iur.patr.in manuscrip.
261 Put.decis.205.lib.1.nam consuetudo †im
memorabilis probatur etiam per scriptu
ras, Ang. per illum tex. in l. vetustissima,
C.de iud.Imol. cons.94.nu.7. Oldrad.cõs.
244.col.3. Crau.de antiq. temp. in 4. par.
vers.materia nu.3.Bal.in l.1.num.5. C.ad
treb. Dec.cons.11.nu.9. Curt. iun. cons.
106.nu.5.in fine. Crau.cons.139. nu.9.

Restat vt de beneficiis electiuis loqua-
mur,in quibus proceditur per electionẽ,
262 † quæ exigit confirmationem superioris,
Card. Zabarell.in clem.2.§.vt autem,nu.
2.de relig.domib. Io.Selu.de benef. p.1.
* q.3.& est communis * opinio, vt dixi de
resign.benef.lib.2.q.5.nu.2.Rebuff.de no
minat.q.15. nu.32 Aeneas de Falcon. de
reseru.benef.q.3.princ. nu.21. Fel.in c.in
nostra Corollar.31.& 32. de rescr. Rip.li.
2.respons.c.34. de rescr. Rot.decis.1. de
elect.in ant.In his enim beneficiis electi-
263 uis committi simoniam, † est * communis
* omnium doctorum sententia, Io. Anan.
in c. de hoc de simon. Ant. de Butr. Abb.
* Anan. & alij * omnes in c. Matthæus eo.
tit.de simon.cum alijs, vt per Redoan.de
simon.p.3.c.14.nu.4.6.& 7. cum seq. nam
264 electio † est ius mere spirituale c. Messa-
na, c. sacrosancta, & per totum de elect.
* vbi * omnes doct. Innoc. in c. quod sicut,
de elect. Abb.in c. quærelam in pen. not.
de elect. & ideo clericis,& alijs religiosis
dumtaxat cõpetit, dd.omnes in d.c.Mes-
sana dd. etiam in c. causam de præscr. vt
Ecclesia, & collegium, glos. in c. delicta
de excess. prælat. Abb. in c.1. in 2. not.de
elect.c.quia propter eo.tit.vbi omnes dd.
notant,late Lambertin.de iur.patr.lib.2.
in 5.art.4.q.princ.par 1. Et simonia com-
mittitur in iuribus spiritualibus late Re-
doan. de sim., p.3.c.8.& 9. ac 10. cum seq.
& supra late probaui.

Accedat,si simonia committitur in præ
sentatione,ergo eo magis in electione ex
his,quę deducit ample Lambert. d.art.5.
nam per electionem acquiritur ius c. no-
sti,& ibi dd. de elect.Host. in c. pastoralis
de iur.patr.Lap. alleg.138. Fel. in c. cum
Bertoldus col. 2. de re iud. Sarn. in 1. q.
reg.de non tollen.Iur.quæst. nu.18.& 27.
Io. Selu. de benef. p.3.q.1.num.2.Card.
Alex. in c. quanto dist. 63. Merito igitur
hic statuitur posse committi confidentiã
inter eligentes,& electos, sicuti inter prę
sentantes,& pręsentatos in omnibus casi
bus huius §. itidẽ,vt patet ibi, & pariter,
si a Patrono etiã laico, vel alteri præsen-
tatori,seu electori cõtingerit,aut contin-
gat id fieri, Dictio & coniungit,& conti-
nuat ad omnes casus supra positos eius-
dem

dem, §. l. si hæredi plures, ff. de cond. instit. l. si qui ita, ff. de verb. obligat. Bart. Ias. & alij in l. 1. ff. de iust. & iur. Card. Parisi. cōs. 17. nu. 23. & cons. 31. nu. 131. vol. 4. & aduerbium pariter idem facit, l. si pariter, ff. de liber. causa l. 1. C. com. de succ. Gl. in c. bonæ de elect. & dictio id tollit omne dubium, nam est qualitatum omnium præcedentium repetitiua, Grat. cons. 21. nu. 26. lib. 1. cum alijs supra adductis, eo maxime quia viget eadem ratio, ideo idem ius erit statuendum l. illud, ff. ad l. Aquil. & pro maiori declaratione colligemus conclusiones, vt supra fecimus.

Prima conclusio committi confiden-
365 tiam, † si eligentes, aut eligens aliquē ad beneficium vacans, quoquomodo condicione tacita, vel expressa dimittendi, vel resignandi simpliciter coram ordinario, in fauorem coram Papa, illud beneficiū pro arbitrio ipsorum eligentium, vel ipsius eligentis, aut alterius cuiuscumque, vt probant verba posita in principio huius §. itidem se, &c. quæ habent locū hoc casu ex rationibus, & verbis, ac ponderationibus vt supra deductum est, connexa enim est oratio, eo maxime quia eadem viget ratio, vt ex prædictis constat. Præterea si in præsentante, & præsentato id firmauimus, eo magis in eligente, & electo, nam maior in his personis militat ratio, vt comprobat ex pluribus Lambert. lib. 2. 5. art. 4. q. princ. 1. p. Ergo &c. auth. multo magis, C. de sacr. sanct. Eccl. l. qui indignus, ff. de senat. l. cui pact. ff. de seru. export. c. illorum de sent. excom. Crauet. cons. 290. sub nu. 2. Dec. cons. 333. Curt. iun. cons. 34. col. 5. circa med.

366 Et hæc † conclusio est conformis iuri communi, nam est simonia aliquid promittere pro voce vnius, vel pluriū ad effectum electionis, Ant. de Butr. Abb. Io. Anan. in c. Matthæus de simon. Redoan. * de simon. p. 3. c. 14. nu. 6. & * communiter dd. vt late per Gammar. in extrauag. Iulij 2. de simon. electione Papæ, & hæc conclusio videtur ex mente Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. col. 5. & 6. Mascard. de probat. concl. 1307. col. pen. & in specie nu. 8.

Primo intellige hanc cōclusionem nō solum in electionibus factis hoc modo post publicationem huius cōstitutionis, sed etiam in electionibus antea factis dicta condicione tacita, vel expressa, nam sunt itidem confidentiales, nā dicit Constitutio *contigerit, aut contingat id fieri*. Et sic includitur tempus præteritum, & futurum, cum simus in his, quæ sunt de genere prohibitorum, vt latius comprobaui supra, & quia etiam dixit antehac, vt supra probaui.

Secundo intellige hanc conclusionem vendicare sibi locum quocumque modo vacet beneficium, nam dicit Constitutio quouis modo vacans, vt includat omnem vacationem, dd. communiter in c. susceptum de rescr. lib. 6. cum alijs supra adductis, & est ratio, quod eadem viget vtroq. casu ratio, ergo idem ius, l. illud, ff. ad l. Aquil. Ideo habebit locum etiamsi beneficium vacaret per renunciationem, ita in simili Gammar. in interpretatione extrauag. Iulij 2. de simoniaca elect. Papæ, num. 99. illam intelligit, & interpretatur procedere non solum si Sedes Apostolica vacet per obitum Papę, sed etiam si vacet, quia Papa renunciet, iuxta ea, quæ dixi de resign. benef. lib. 2. q. 1. & mouetur tum fauore religionis, tum ex dictis per Bart. in l. queadmodum C. de agr. & cēs. lib. 10. Roman. cons. 105. Bellam. decis. 74. & quia constitutio puniens crimina est conformis rationi, nā omnia iura summo odio illa prosequūtur c. tanta de sim.

Tertio intellige, siue huiusmodi condicio fuerit, vt dimittatur simpliciter prædictum beneficium, siue vt resignetur in fauorem alicuius, vt patet ibi, vt postea in alterum, quæ verba possunt intelligi in alterum, vel per viā electionis, vel per viam renunciationis in fauorē cum consensu eligētium, Card. Zabarell. in clem. 2. §. vt autem nu. 2. de relig. domib. Innoc. in c. 2. eo. tit. in 6. Abb. quem refert Boer. decis. 2. nu. 15. Gl. in c. 1. Gemin. num. 15.
* Gammar. nu. 102. & communiter * alij de rer. permut. lib. 6. Gemin. cons. 97. in fine. & in hoc possent habere interesse ipsi eligentes, vt valeant tunc eligere, quem nō poterant alias, vel ratione ętatis, vel alterius impedimenti, late Boer. decis. 2. c. 1. & per totum, de postul, prælat. vel vt sæpe
367 deueniant ad electionem, cum hæc sit † præeminentia, & quædam iurisdictio c. 1. & tot. tit. de elect. Pet. de Bais in direct. elect. in princ. Rebuff. in prax. in tit. de elect. vel vt hac via aliquid acquirāt, iuxta not. in cap. ne pro defectu, de elect. aut alias quomodocumque, nam mens Pij v. est per verba generalia omnes, & quoscum-

cumque casus comprehendere l.1.§.& generaliter,ff.de leg.præt.Bal.in l. in fraudem,ff.de mil.testam.

Quarto intellige,siue hoc fecerit per se
268 siue per alium, nam † factum procuratoris.& domini æquiparatur, Innoc.in cap. quamuis de re iud.Innoc.idem,& alij cô-
* muniter * in c. ex parte decani, de rescr. Butr. in c. cæterum, in fine de iud. Quod non intelligo de ipsa electione,cum com-
* muniter * sit receptum electiones huius-
269 modi non posse fieri per † procuratorem, c. si quis iusto, de elect.lib. 6. c. quia pro-
* pter §.illud,eo.tit.vbi omnes,* Lap.alleg. 8.1.col.Lambertin.de iur.patr.lib.2.in 2. par. in 4.q.princ.in 2.art. Et in hoc quoque differt a præsentatione, quæ potest fieri per procuratorem, & constituitur etiam a præsente,& non impedito, Feder. de Sen.conf.99. Lambert.de iure patr.li. 2.p.1. 1.q.princ. art.5.nu.13. Et ideo per præsentationem non côtrahitur aliquod vinculum spirituale, Abb.in c.quærelam in 2.col.in pen.not.de elect. per electionê
270 autem † initiatur matrimonium spirituale,c.cum inter Canonicos de elect. c. vlt. de transl. prælat. & per eam tribuitur ius prelaturæ, & administrandi saltem in habitu ante confirmationem,Gl.in c.quanto dist.63.Fel.in cap.cum Bertoldus in 2. col.de re iud.Abb.in c.nobis de iur.patr. & in cap.auctoritate de instit. late Franc. Aret.in c.super his in 2.not.de accus.Sed quoties per alium fecit pactum iuxta ea, quæ supra deducta sunt ample.Limita nô procedere quoties eo ignorante pactum fecit, Gammar.super extrauag. Iul.2. de simon. elect. Papæ nu.137.

Quinto intellige,siue eligentes,& electi fuerint constituti in dignitate quamtumuis maxima siue non,nam vtroq. casu procedit,& habet locum præsens §.itidem, vt supra comprobaui ex verbis generalibus, & rationibus, loquutio enim generalis nihil relinquit intactum,Bald. conf.205. lib.1.ac etiam ratio generalis, l.cum pater §.dulcissimis,ff.de leg.2. & receptum est dispositionem legis includere non solum causas,sed etiam personas priuilegiatas,Dec.conf.120.col.2.late Mandos. de infir.resig.q.2.nu.3.eoque magis, cum ad tollenda dubia Pius v. exprimat etiam Cardinales,Ergo non egemus alia demonstratione l.ancillç,C.de furt.l.continuus, §.cum ita,ff.de verb.oblig.

Sexto intellige hanc conclusionê procedere,& committi confidentiam, siue dicta condicio tacita, vel expressa emanauerit ab vno eligente cum eligendo, siue a pluribus,vel omnibus eligentibus cum ipso eligendo,nã hic exprimitur id quod poterat esse dubium, scilicet de vno,ibi, seu electori. Hinc scribit Petr.de Bais. in direct.elect.in 1.par.c.14.in 12. requisito nu.2.quod ad inualidandam electionem sufficit,quod simonia sit cômissa cum vno
271 ex † eligentibus,nam per illum solum inficitur totus actus c.nobis de simon.& ibi Abb.& Fel.col.1.not.in cap.si alicuius de elect.c.sanctorum patrum 1.q.1. Hinc scribit idem Petr.de Bais. in eodem director. elect.p.2.c.28.in 28.requisito num.6. & 7.
272 quod promissio beneficiorum facta, † vt quis eligatur est simonia c.de hoc de sim. & committitur etiam simonia, si pecunia datur pro habenda voce alicuius in electione, quamuis illa vox non sit necessaria pro validitate illius electionis, tex. & ibi Abb.& Fel.in c.Matthæus de simonia, Roman.conf.317.c.cum super de conf.

Amplia procedere etiam si eligentes essent illum nihilominus electuri, nam huiusmodi datio, aut promissio pro electione est simonia, & annullat electionê, Petr. de Bais. d.c.28. nu. 8. Amplia etiam procedere etiam si datur, vel promittatur ab amico,consanguineo, vel familiari, nam si fuit datum, vel promissum eo sciente committitur simonia, eo autem ignoráte secus Petr.de Bais. d.c.28. Abb. Ant.de Butr. Io.Andr.Hostien.in c.nobis de simon.Gammar. in extrauag. Iul.2.de simon.elect.Papæ in §.per se nu.137.Ignorans enim non committit pœnam l.generalibus de decur. lib. 10. l. si ignorans, ff. loc.c.sicut de sim.& maxime si ab emulis, vel inimicis ipsius eligendi,Petr.de Bais. d.direct.p.1.c.14.nu.2.

Septimo intellige,siue condicio fuerit tacita,vel expressa iuxta, ea quæ late adduximus supra, siue etiam fuerit datum, vel promissum,nam hæc duo æquiparantur,late Gammar.in extrauag.Iul.2. de simon.elect.Papæ nu.115. cum seq.

Octauo intellige procedere in quocunque beneficio etiam habente dignitatê, vt ex prædictis colligitur.

Hæc autem omnia limita procedere præcedente huiusmodi condicione tacita, vel expressa, nam cum hac qualitate loqui-

273 loquitur † præsens cõstitutio, Ideo in primis verificanda dd. in l. quicumque, C. de seru. fug. l. aut facta. §. 1. ff. de pœn. l. si in rixa, ff. de sicar. c. sicut dignum de homic.

Secunda conclusio committi confidentiam, si eligens, aut eligentes eligunt con dicione tacita, vel expressa, vt fructus omnes, vel pars remittantur, vel relinquantur ab electo ad vtilitatem, vel libitum ipsius, atque ipsorum, vel aliorum, vt probatur in vers. siue de, in hoc §. itidem, quæ verba habent locum in electo, & eligente cum sint coontinuata, & censeantur repetita ex illa dictione et, & aduerbio pariter, & dictione id, vt supra probaui pluries. Et viget hoc casu eadem ratio in eligente, quæ viget in conferente, & præsentante, cum electio debeat esse libera, idest absque condicione, & modo, ac pacto, c. si alicuius de elect. c. sanctorum patrum 1. q. 1. & est communis * omnium doct. sen

274 tentia, nam per eam † acquiritur ius, vt supra deduxi, Faciunt, quæ scribunt Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. col. 5. & 6. Mascard. de probat. concl. 1306. col. penult. & hæc cõclusio est conformis iuri communi, nam eligentes non possunt eligere condicio-

275 ne tacita, vel † expressa recipiendi, aut retinendi fructus beneficij, aut quod simile dd. in c. nobis, de simon. Ant. de Butr. in c. tuam, col. 3. de ætat. & qual. dd. in c. Matthæus de simon. quandoquidem fructus debeantur, dumtaxat domino, vt probaui de resign. benef. lib. 1. q. 6. & sic electo, Petr. de Bais. in direct. electionis, c. 43. & 44. 3. par.

Et hanc conclusionem primo intellige siue cõdicio fuerit de omnibus fructibus siue de parte ipsorum inter eligentem, & electum, quia nihilominus committitur confidentia, vt probát verba illa, fructus illius, vel partem, & rationem adduxi supra in collatore recipiente parte fructuũ & in præsentante illam etiam partem capiente.

Secundo intellige, siue eligentes recipiant huiusmodi fructus de manu electi, siue de manu alterius, nam nihilominus committitur confidentia, nam ita probat constitutio, & viget eadem ratio, & sic tenetur electus, licet ipse non dederit. Declara hoc procedere, si fuit datũ eo sciente, secus si ignorante, quia nõ ligatur pœnis huius constitutionis tali casu, cum nõ delinquat, l. annis, ff. de calumniat. Bart. & dd. in l. genero, ff. de infamib. Crauet. conf. 201. nu. 36. & in alijs terminis hoc tenent Petr. de Bais. in direct. elect. p. 2. c. 28. Gammar. in etrauag. Iulij 2. de simon. elect. Papæ nu. 137.

Tertio intellige etiã in electione, quæ fuit facta cum prædicta condicione ante publicationem huius constitutionis, & probatur ex verbo contingerit, vt supra deduxi.

Quarto intellige, siue eligentes percipiant huiusmodi fructus per se, siue per alium, nam eadem viget ratio.

Quinto intellige procedere, siue fructus cedant ad vtilitatem, & libitum eligentis, vel eligentium, siue aliorum puta amicorum familiarium, consanguineorũ & similium, nam ita probat constitutio, & est ratio, cum adsit eadem ratio vtroq. casu, ideo idem ius statuendum vulg l. illud, ff. ad l. Aquil.

Et has conclusiones, & ampliationes declara procedere pręcedente condicione tacita, vel expressa, nam cum hoc præsupposito loquitur huiusmod cõstitutio, quod in primis verificandum erit, vt habeat locum.

Tertia conclusio committi confidentiam, si eligens, aut eligentes eligant aliquem ad beneficium vacans ea condicione tacita, vel expressa, vt electus soluat pensionem ei aut alteri, Hoc enim probatur in vers. seu, eiusdem §. itidem, quæ verba habent locum in eligẽte, & electo, sicuti in conferente, & eo cui fuit collatum beneficium, & præsentante, & pręsentato, nam materia est connexa, & continuata, & repetita, vt ostendit dictio et, & id, ac aduerbiũ pariter, vt late supra probaui; & eadem viget ratio hoc casu, ideo idem ius statuendum l. a Titio, ff. de verb. oblig. faciunt, quæ scribunt Maiol. de irregu. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. Mascard. de probat. concl. 1306. nu. 18. cum seq.

Et hęc conclusio est conformis iuri cõmuni, namque simonia est, pactum de soluenda pensione absque auctoritate Papę, Gig. de pens. q. 34. Et alibi, Redoan. de sim. p. 3. c. 11. col. 1. 2. & 3. dd. in cap. ex parte 1. de off. deleg. vbi Dec. nu. 15. cum seq. Ita etiam est simonia pactum de soluendo fructus beneficij, vt supra deduxi, ergo quod statuitur hic, habet conformitatem cum iure communi, & cum ratione, & quia electio debet esse libera.

Et

Et hanc conclusionem primo intellige siue pensio fuerit in magna quantitate, siue non, quia constitutio loquitur generaliter l. n. §. & generaliter, ff. de leg. pręst. & viget eadem ratio, vt dictum est de omnibus fructibus, & parte ipsorum.

Secundo intellige, siue huiusmodi pensio sit soluenda eligenti, siue alijs, nã vtroque casu committitur confidentia, vt probatur illis verbis illi, vel alijs, Et ratio est quia in vtroque casu adest eadem ratio, l. illud, ff. ad l. Aquil.

Tertio intellige, siue eligens significauerit soluendam hanc pensionem, siue aliis; vt verba videntur probare, & ratio ipsius constitutionis, & faciunt quæ late scribit Gammar. in rep. d. extrauag. Iulij 2. super simoniaca elect. Papæ.

Quarto intellige, siue electus soluerit illam pensionem per se, siue per alium, vt patet ibi per se, vel alium, & eadem ratio viget vtroque casu, nam qui per alium facit, per se ipsum facere videtur.

Quinto intellige hanc conclusionem, siue intercesserit scriptura, siue nõ, vt probat illa verba scripto, aut verbo, quia eadem est virtus, vt supra deduxi.

Limita primo, dummodo intercesserit condicio tacita, vel expressa ante electionem, vel in ipsa electione, nam cum hac qualitate loquitur Pius v. hic.

Limita secundo non procedere, quoties huiusmodi pensio fuit reseruata auctoritate Papæ, nam cessat de stylo omne vitium, Cassad. decis. 2. de simon. Nauar. in Man. c. 23. sub nu. 107. cum seq. & scripsi late de resign. benef. lib. 6. q. 1. & 2.

Cætera posui supra, quæ non referam, ne sim longus in hoc articulo.

Vnum autem non omittam, de quo fui alias interrogatus, an iusta conscientia possint habentes facultatem eligendi cõuenire, vt in omnibus vacationibus contingentibus eligant ex ipsis, & pro nullo dent suffragia ad effectum, vt ipsi omnes adueniente casu possint eligi? respondi
276 † negatiue non posse, & conuenientes, ac ita coniurantes peccare, cum ex hoc habeant finem, & spem prouidendi sibi, & amicis, vt colligitur ex his, quæ scribit D. Thom. 2. 2. q. 63. art. 2. & non eligendi di-
277 gniorem, † vt debent c. licet 8. q. 1. & ibi Gl. c. constitutus 2. de appell. & ibi Franc. Dec. & alij communiter, Nauarr. in Manual. c. 17. nu. 72. & 73. & hanc opinionem postea reperi fuisse approbatam per Nauarr. cons. 21. tit. de simon. vbi etiam dicit, quod si fuerunt exequuti huiusmodi conuentionem, incidũt in simoniã, quia
* est simonia ex * communis opinione conuentio quærendi beneficium spirituale, c. quam pio 1. q. 2. c. cum pridem, & cap. vlt. de pact. sicuti etiam est simoniaca conuentio, vt vnus suffragetur alicui in vna electione, vt alius suffragetur alteri in altera electione, Angel. in sum. verb. simonia 5. §. 2. Siluestr. in verb. simonia q. 13. num. 4. & reddit rationem, ac comprobat Nauar. in Manual. c. 23. nu. 100. vers. nam cum quis Redoan. de simonia. par. 2. cap. 34. numero 2. quod nota quia multi decipiuntur.

Vigesimæ nonæ Quæstionis Summarium.

1 *Resignatio ad effectum fraudandi iura Cameræ, aut cum retrocessione est confidentialis.*
2 *Aulici auide procurant beneficia.*
3 *Regressus, & simoniæ qua ratione inuenti.*
4 *Resignationes in fauorem cur repertæ.*
5 *Resignatio in fauorem frequens in Curia.*
6 *Qui sunt qui in Cancellaria nihil soluunt.*
7 *Fit quod alijs prodest, & facienti non nocet.*
8 *Resignatio præbet iustam causam faciendi reseruationem.*
9 *Sine causa non datur reseruatio.*
10 *Lucrum turpe quod.*
11 *Pluralitas beneficiorum ex ambitione.*
12 *Decimæ non debent fraudari.*
13 *Regressus quando intret.*
14 *Habens beneficium tenetur soluere pensionem.*
15 *Acceptans beneficium obligatur ad onera.*
16 *Canones odio habent hæreditariam successionem.*
17 *Retrocessio facta infra tres menses ab excmpto est confidentialis.*
18 *Fraus ex coniecturis.*
19 *Fraus ex vicinitate actuum.*
20 *Fraus ex breuitate temporis.*
21 *Fraus ex actorum frequentia.*
22 *Pluralitas permutationum ostendit fraudem.*
23 *Alienatio in fraudem creditorum nulla.*
24 *Argumentum a verisimili validum.*
25 *Fraus ex magna alienatione.*
26 *Fraus ex modicitate pretij.*
27 *Liberalitas insolita inducit fraudem.*
28 *Contractus suppositus arguit fraudem.*
29 *Venditio cum pacto de retrouendendo præsumi-*

tur fraudulenta.

30 *Resignatio ad effectum reseruationis quando confidentialis.*

31 *Exempti a iuribus Cameræ qui.*

32 *Mandatum de expediendo gratis, quãdo, & quomodo datur.*

33 *Verbum Ecclesiæ comprehendit Cathedralis.*

34 *Sub nomine Monasterij venit Abbatia, & Prioratus.*

35 *Dictio alis omnia includit.*

36 *Resignatio in fauorem non potest fieri, nisi coram Papa.*

37 *Idem ius vbi eadem ratio.*

38 *Retrocessio facta statim post expeditionem litterarum præsumitur fraudulenta.*

39 *Fraus ex vicinitate actuum.*

40 *Quod tempus dicatur modicum, remittitur arbitrio iudicis.*

41 *Tempus quattuor mensium modicum, & etiam multorum annorum.*

42 *Retrocessio coacte facta, non est confidentialis.*

43 *Vbi lex loquitur clare, nullum cadit dubium.*

44 *Cessante præsupposito legis, cessat lex.*

45 *Delictum debet excludi.*

46 *Dictio vel, & seu alternant.*

47 *Vbi verba legis non competunt, neque dispositio.*

48 *Vnius inclusio est alterius exclusio.*

49 *In pœnalibus fit restrictio.*

50 *Verba posita in lege stricte, & proprie capiuntur.*

51 *Retrocessio facta a quocumque breui tẽpore cum reseruatione est confidentialis.*

52 *Inclusio vnius non est exclusio alterius multis casibus.*

53 *Argumentum a maiori validissimum est.*

54 *Dictio præsertim includit alias personas.*

VIGESIMANONA QVAESTIO.

ARGVMENTVM.

DE confidentia, quæ solet committi, vt fraudentur officiales Cancellariæ, & Cameræ Apostolicæ.

TErtius casus confidẽtialis positus in dict. const. in §. ad hæc est, vt si exemptus a solutione iurium Cameræ recipiat mediante resignatione beneficium, quod modico temporis spatio interiecto, scili-
1 cet duorum, aut trium mensium † retrocedat eidem resignãti, reseruatis fructibus, vel ipsorũ parte, aut pensione, vel regressu, accessu, aut ingressu ex hoc committatur confidentia his verbis, Ad hæc si clericus prædictæ Cameræ, aut Cardinalis, aut alius a solutione iurium ipsius Cameræ, vel etiam Cancellariæ Apostolicæ exemptus post resignationem, vel cessionẽ alicuius extranei de Ecclesia, Monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se Apostolica, vel alia auctoritate factam, & admissam illam, vel illud etiam confectis litteris Apostolicis, & possessione apprehensa in eundem resignantem, vel cedentem modico spatio interiecto, veluti duorum, aut trium mensium retrocesserit, aut retrocedat in futurũ, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ, seu Monasterij, aut beneficij, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatum, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam vel illud ipsi clerico, vel Cardinali, aut alio exempto sit, fueritue cõcessus, & hæc verba ad hunc effectum refert Mascard. de probat. concl. 1306. nu. 9. dicens ex hoc præsumi confidentiam, Nauarr. cons. 66. nu. 5. & 6. tit. de simon. quod est transpositum 2. tom. fol. 801. & ratio huius conclusionis colligitur ex §. multi illis verbis, plerique, vel senes, vel infirmi, vt beneficia in domibus suis perpetuent, illa renunciarunt, & renunciant in alios, qui vel propriam familiam cedentium de fructibus Ecclesiasticis alant, vel illa etiam num infantibus, aut nascituris asseruent, facto interdum circuitu retrocessionis cũ reseruatione fructuum, & aliarum rerum, aut accessu præsertim ab illis, qui præstãdorum iurium Cameræ Apostolicæ sunt immunes, &c. & clarius colligitur ex cõstit. Pij iiij. quæ ad hoc præcipue tollendum emanauit, & patet ibi, *ac nonullos ex ipsis fratribus nimia quadam facilitate, seu potius importunis amicorum familiarium precibus adductos beneficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi recepisse, & frequenter recipere intelleximus hanc illicitam beneficentiæ exercendæ, seu amicitiæ colendæ, &c.* subdit, *huic aliena beneficia custodiendi modo, ne assuescerent, neue illa hoc pacto reciperent, vtique sic recepta dimitterent, &c.* subdit, *ea quæ custodienda receperant beneficia, nondum tamen dimisisse, & insuper illos, & nonnullos alios etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Cameræ Apostolicæ clericos, &c.* subdit, *Ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, &c. sibi reseruari procurasse, & obtinuisse, ad hoc videlicet, vt confidentes sic decimarum Apostolicarum, vel communis dicti collegij, & annatæ, aliorumque iurium dictæ Cameræ debitorum solutionem eludant. integrisque beneficiorum etiam in mensibus Apostolicis vacantium aut alias dispositioni Sedis Apostolicæ generaliter reseruatorum collationibus, ac interdum, &c.*

Nam

2 Nam aulici, † & degentes Romæ curiose nimis beneficia solent procurare, vt redditus opulentos consequantur, & ditissimi euadant, & ideo inuecti Regressus, Ac-
3 cessus, † Ingressus, reseruationes fructuū & pensiones, incompatibilitates, ac simoniæ ad not. in c. cum pridem de pactis, c. quia c. de multa de præben. c. ad audientia de rescr. c. conquerente de cleric. non
* residen. & Doct. * omn. tradunt, hac etiā
4 ratione fuerunt repertæ † resignationes in fauorem antiquo tempore ignotæ, vt qui non possit habere beneficium per obitum illud acquirat mediante resignatione hac via faciliori, Quæ resignationes
5 in fauorem † sunt frequentes in Romana Curia, essentq. frequentiores, si non expenderetur tām magna summa pecuniarum, vt fit de stylo in Dataria, Cancellaria, Camera, & plumbo, secundum expressionem, vel taxam beneficiorū. Exempti
6 autem a dicta solutione, † vt sunt Cardinales Clerici, Cameræ, & familiares Papæ, ac alij, de quibus infra dicetur, qui nihil soluunt pro compositione in officio componentis, neque pro annata in Cancellaria ante constitutionem Pij iiii. ambitionis, & auaritiç vitium sequentes rogabant, & persuadebant amicos, familiares, & consanguineos, vt beneficia pinguia per eos obtenta in fauorem ipsorū exēptorum resignarent prçmissa conuentione eadem retrocedendi, vt possint ipsi exempti in retrocessione obtinere reseruationem fructuum, aut pensionis, vel regressus, & accessus, qua reseruatione ipsi non vtentur, nisi post mortem ipsorū, & de hoc facili inducebantur illi amici, familiares, & consanguinei, tum quia id eis
7 non nocebat, & alios iuuabat † iuxta id, quod notat Bal. ex l. in creditore, ff. de euict. l. mulier, qui potior. in pign. habeāt. tum vt prædictis rem gratam facerent, & Papa etiam de facili reseruabat huiusmodi fructus pensiones, & regressus stante resignatione, quæ præbet iustam causam
8 † faciendi reseruationem, Gig. de pens. q. 4. nu. 2. & q. 19. Gammar. de auct. leg. a Later. tit. de pens. nu. 98. & 99. & nu. 146. & 194. Mar. Angui. cons. 20. nu. 15. & dixi late de resign. benef. lib. 6. q. 2. col. 3. &
9 etiam q. 1. vbi dixi sine causa † non dari huiusmodi reseruationes, quod hodie
* etiam de stylo * est notissimum. Sequuta igitur resignatione in fauorem dictorum exemptorum ipsi exempti expeditis, vel
* non expeditis litteris breui tempore interiecto retrocedebant eadem beneficia eisdem obtinēdo reseruationem fructuū pensionis, vel regressus, qua reseruatione fructuum, & pensionis viuentibus dictis amicis, familiaribus, & cōsanguineis primis resignantibus non vtebantur, mortuis autem ipsis, vel capiebant beneficia prædicta vigore regressus, vel si non habebant regressum ab illis, quibus conferebantur per ordinarium, aut Papam petebant fructus, aut pensionem ostendendo reseruationem obtentam in retrocessione; Et cum id ex pluribus videatur malum, Primo, quia nihil aliud est, quam genus quoddam piscationis beneficiorū ac negotiationis, & turpis lucri commo-
10 dum † ex cupiditatis radice procedens, c. quia nonnulli de Cleric. non residen. c. de multa de præben. c. 1. 21. q. 1. ac continens prauas cupiditates, & ambitionis, ac auaritiæ vitium, c. cum iam dudum de præben. Abb. in c. quia in tantum de prç-
11 ben. vt dicitur de pluralitate † beneficiorum, Alfons. Hoied. de incompatib. benef. p. 1. c. 19. nu. 2. Gammar. de auct. leg. a later. tit. quando legatus possit plura beneficia alicui conferre nu. 69.

Secundo, quia fraudatur Dataria, Camera, & Cancellaria, eorumque collegia & officiales, qui emerūt officia vt consequantur certa emolumenta cōstituta solui solita in expeditione litterarum Apostolicarum, a quorum solutione sunt exempti prçdicti; qui ita in confidentiam recipiunt beneficia, quod consideratur in Constitutione Pij iiij. in verbis supra positis.

Tertio in hoc etiam patitur detrimentum ipse summus Pontifex, qui si contingat ex aliqua causa imponere decimas beneficiorum, a Cardinalibus, & alijs exemptis nō exigeret eas pro reseruatione
12 fructuum, aut pensionis ipsis facta, & † hoc etiam considerauit Pius iiij. illis verbis, *sic decimarum Apostolicarum.*

Quarto, quia fraudatur ipse Summus Pontifex, ac alij ad quos spectat ius conferendi illa beneficia, nam si moriantur possessores, vel non poterunt ea conferre, si fuit exempto per confidentiam re-
13 seruatus, † regressus, Rebuff. in praxi tit. de regress. Mandos. tract. signat. grat. tit. regressus, Moed. decis. 338. in manuscr.

 Card.

Card. Parif.conf.5. vol.4. dixi late de re sign.benef.lib.6.q.5. vel si non fuit reseruatus regressus, sed tantum fructus, aut pensio conferenr beneficia verum non integra, sed diminuta, cum illi, cui fuerint
14 collata beneficia, teneantur soluere † pēsionem, & cōsentire perceptioni fructuū reseruatorum, Guid. Pap. q. 557. Sarn. * decis.159. manuscr.& fuit pluries * resolutum in Rot. vt late dixi de resign. benef.lib.1.q.8. nu.25.& 26. cum seq. Acceptans enim beneficium videtur se obliga
15 te ad onera † imposita in eo, Gig. de pēs. q.51. Caputaq. decis.302.lib.1.late Bursat.conf.361.vol.4. & ratione, ne frandētur ordinarij plura sunt introducta, vt diximus circa publicationem de resign.benef. lib.11.q.1.

Quinto, quia beneficijs videtur prouisum, quasi hæreditaria successione, quod
16 † odio habent canones, c.1. cum ibi notis de præben. c. Apostolica 8.q.1.cap.ad extirpandas de fid. presbyt. c. consuluit de iur.patr. esset enim in potestate prædictorum aucupari, quot, & quæ voluerint beneficia, not.in cap. ex transmissa de fil. presbyt.c.ad hæc de decim. Cōtra etiam plerunque naturam beneficiorum arg.c. 22.3. Con.Carthagin.c.quando dist. 24. c. ex tenore, & c.non est de temp. ordin.

Ideo Pius v. in hoc S. statuit esse con-
17 fidentiam retrocessionem † factam infra tres menses ab exempto dictorum iuriū, cum reseruatione fructuum, & pensionis, aut regressus, quia videtur in se continere fraudem supra explicatam, quæ fraus
18 deprehēdirur † ex coniecturis, cap. 2. vbi omnes de renunc. lib.6. Glos.in l.dolum C.de dol. Bart.in l.post contractum, ff.de donat. Dec. conf. 235. col. 1. & 2. Card. Parif.conf. 97. num.17. vol.3.& conf.52. num. 35. vol. 4. Io. de Amic. conf. 107.in princ. Grat.conf.81. nu.42.lib.2. Menoc. de arbitr. iudic. cas. 459. nu. 4. Et plures extant coniecturç, quod ita conuenerūt, & quod resignatio fuerit simulata ad hūc
19 effectum. Prima, vicinitas † actuum, iuxta not. per Bart. per illum tex. in l. si ventri §. vlt.de priuil.credit. Idem Bart.in l.post contractum, ff.de donat.& ibi Io. Annib. nu.163. Card. Parif.conf.143.nu.21. vol. 4. Ruin.conf.130. nu.2. vol.2. Crot. conf. * 13. nu.26.& * communiter alij, Et Breui-
20 tas † temporis, Loffred.conf.52. num.15. Afflict. decis.72.num.3. Cassan.decis.33. num. 17. Crauett. conf. 153. num. 9.

Secunda, quia resignatio prima facta in fauorem exempti, nihil prodest ipsi resignanti, cum nihil reseruauerit, nec fructus, nec pensionē, ergo ex hoc deprehenditur fraus conuenta, iuxta ea, quæ scribit Ruin.conf.78.nu.9.vol.3. cum alijs, vt per Mascard.de probat.conclus.815.n.2.
21 Tertia, ex actorum † frequentia, scilicet reciproca resignatione, iuxta ea, quæ dicūtur per Guid.Pap.tract.de præsump. nu.47.& 51. Card. Parif. conf.153. nu.2. vol. 4. ita etiam ex pluralitate permuta-
22 tionum † fraus colligitur, Staphil.in tract. de Grat. expectat. in rubr. de var. mod. vacat. nu.71. quem ad hoc refert, & sequitur Mascard.de probat.concl.815.nu.17.

Quarta, ex damno quod infertur col-
23 latoribus, sicuti dicimus de alienatione † in fraudem creditorum, iuxta ea, quę scribunt Bart.in l. si priusquam num. 10. C.de iur. fisc.lib.10. late Socin.sen in l.1.num. 84, cum seq. ff.solut.matrim.Gabriell.cōs. 82.lib.1.
24 Quinta, ex verisimilitudine, quod † argumentum validissimum est in huiusmodi materia, Dec.conf 644. nu.6. Crauett. conf.100.nu.5. & conf.153. num.11.& de ea constat. nam non solent Clerici resignare beneficia sua absque recompensa, vel reseruatione pensionis, vt experientia docet.& faciunt not.in c.super hoc de renunc.ergo sicuti ex magna alienatione
25 † præsumitur fraus, Bart.in l.omnes §. Lucius nu.2.ff. de quæ in fraud.cred. Bal. in l. fraus, ff.de legib. Alex.conf.47.nu.5.lib. 1. Card. Parif.conf.72.nu.68. vol.3. Natt. conf.162.num.6.vol.1. Socin. iun.conf.7. nu.6.vol.4. Afflict. decis.370.nu.13. Et ex re insolita, Guid. Pap.tract.præsumpt.nu. 27. Cranett.conf.100.nu.5.Io. Annibal.& alij omnes in d.l.post contractum nu.139.
26 Et ex modicitate † pretij in cōtractu venditionis, Bart.in d. l. post contractum nu. 17. Pic.nu.44. Crauett. conf.100. num.4. Guid. Pap.d.tract.nu.46. ita ex liberalita
27 te † insolita per renunciationem prædicto modo factam, Cassan. conf. 39. Dec. conf.235.col.1.& 2.& vt potius id fecisse dicatur ex eo quam ratione amicitiæ, familiaritatis, consanguinitatis, & reuerentiæ, ac spei, iuxta ea, quæ ponit Castr. cōs. 337. num. 20. lib.1.
28 Et cum omnis contractus † suppositus arguat fraudem, l.pupillus, §. sed & si per inter-

interpositam,ff.de auct. tutor. Guid. Pap. dict. tract.de præsumpt.n.47. Ruin.consf. 130.nu.2.vol.2.& * cõmuniter alij,vt per Mascard. de probat.conclus. 815. nu.43. ita & huiusmodi resignatio simulata facta ad dictum effectum.

Et quemadmodum venditio facta cum
29 pacto de retrouendendo præsumitur † simulata,& fœneratitia, vt per Cepoll. de simul.contract.n.15. ver.& prima præsumptio,Boer.decis.183. nu.16.Grammat.decis.76.nu.4. Gabriell.consf.74. nu.4.lib.1. cum alijs,vt per Menoch.de præsumpt.li. 3.præsumpt.122.nu. 42. cum seq. Ita pari ratione huiusmodi resignatio facta ex verisimili ratione cum pacto retrocedendi, cum eadem videatur adesse ratio, vt patet ex his,quæ scribunt Corn consf.41. nu.8.lib.3.Alex.consf.54.col.1.lib.6.Abb. consf.97. & hanc esse rationem huius S. & fuisse intentionem Pij censeo.

Non nego tamen, quod hæc conclusio potest exemplificari alio modo, quo casu etiam cõfidentia committeretur,quoties habens beneficium vellet, & optaret,vt talis Cardinalis,vel familiaris Papæ haberet pensionem super suo beneficio, aut regressum, & cum pensio sine
* causa non detur ex stylo, * resignat ad hunc effectum ipsi Cardinali, aut familiari Papæ,vt postea sibi retrocedat cum reseruatione dictæ pensionis,quam reseruationẽ stante resignatione obtinebit absque dubio,vt dixi lib. 6. de resign. benef. q.2. & hoc quia resignatio non fuit vera,
30 sed simulata ad effectum, † vt reseruaretur pensio,committitur confidentia,vt in his terminis huius constitutionis fuit re-
* solutum in Rot.in * vna Reatin.pensionis veneris 11. Martij 1588. coram R. P. D. Pamphilio,sicuti colligitur fraus ex venditione cum pacto de retrouẽdendo,Cepoll. de simul.contract. nu.15.Grammar. decis.76.nu.4.Idque magis potest contingere in personis exemptis a solutione iurium Cameræ, quæ cum nihil impendant in expeditione litterarum de facili expediunt litteras resignationis, vt postea retrocedant cum dicta reseruatione, & expediant litteras reseruationis; Ideo de his loquitur, & has personas nominat præsens Constitutio.

Nunc autem pro intelligentia totius materiæ, & explicatione omnium casuũ, de quibus posset dubitari, per modum quæstionum explicabo omnia verba huius S.

Primo quæro qui sint isti exempti a iu-
* ribus Cameræ,& Cãcellariæ? Stylus * cõ-
31 munis † docet exemptos a iuribus Cameræ esse S. R. E. Cardinales, propter eorũ maximam dignitatem,& continuos labores,quos sustineant in cõsilio vniuersalis Ecclesiæ,itidem Clericos Cameræ Apostolicæ, aliosq. officiales principales Sanctissimi D.N.Papæ,& quibus id ex priuilegio concedit Summus Pontifex: Familiares autem Papæ solent expedire litteras beneficiorum,vt Cardinales, nam nil soluunt;in vnaquaque autem expeditio-
32 ne consueuit Papa † signare supplicationem,quæ appellatur mandatum de expediendo gratis,& datur cũ clausula, quod sola signatura sufficiat,& sanct. mem.Gregorius xiij. vocabat me familiarem suũ, & cum hoc mandato expediui quattuor bullas,octo beneficiorum a sua Sanctitate sponte mihi collatorum.

Secundo quæro, in quibus beneficijs
* procedat hæc conclusio? communis * opinio omnium est habere locũ in omnibus, quia dicit de *Ecclesia,Monasterio,& alio benefi-*
33 *cio Ecclesiastico*, nam verbum † Ecclesia cõprehendit Ecclesias Cathedrales,& Metropolitanas,verbum autem Monasteriũ
34 Abbatiam, & Prioratum † sæcularem,vel regularem, subdit postea, & alio benefi-
35 cio, vt † omnia includat,iuxta ea,quæ dicit Bal.in l. in fraudem,ff.de milit.testam. & patet ex adductis supra in casibus præcedentibus.

Tertio quæro, quomodo intelligantur illa verba,Apostolica,vel alia auctoritate factã,& admissam,cũ loquatur de resignatione in fauorem, vt patet ibi post resignationem, vel cessionem in se, quæ
36 non potest fieri,nisi coram † Papa, vt late dixi de resign. benef. lib. 5. q. 6. respondeo mentem Pij v.fuisse,vt includat omnem casum, & excludatur penitus omnis fraus, nã poterat euenire, quod quis renunciet coram ordinario simpliciter ad effectum, vt conferat tali exempto, qui postea exemptus,cui collatum est dictum beneficium illud coram Papa retrocedat modico tẽporis interuallo interiecto eidem resignanti, vtique hæc est confidentia, Ideo hæc verba existimo esse intelligẽda de prima resignatione facta coram Papa, & de ea quæ fit coram ordinario,

nam eadem ratio fraudis potest confiderati vtroque casu, ideo idē ius † statuen. 37 l. illud, ff. ad leg. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. & cum dixit Apostolica intelligit, quando fit coram Papa, cum autem dicit, vel alia auctoritate intelligit corā ordinarijs, & alijs collatoribus, Rebuff. in prax. benef. glos. 12. super regul. de infir. num. 3.

Quarto quæro, an hæc conclusio procedat, quoties exemptus a iuribus cameræ, & Cancellariæ, cui fuit resignatum beneficium expediuit litteras illius beneficij, & apprehendit possessionem, & postea illud retrocessit in fauorem primi resignātis? affirmatiue est respondēdum, vt colligitur ex illis verbis etiam confectis litteris Apostolicis, & possessione apprehensa, quæ fuerunt † consulto addita, vt ex- 38 primant casum magis dubitabilem, nam quoties quis retrocedit nō expeditis litteris, tunc absque dubio constat de fraude, dubium poterat fieri, quando resignatarius expediuit litteras, & apprehendit possessionem, nam ex hoc colligebatur resignationem non fuisse simulatam, sed veram, nihilominus contrarium voluit hic Pius V. vt etiam hoc casu sit confidentia ex ratione, quam supra attulimus, quæ militat prædicto casu.

Quinto quæro, an tempus cōstituat ad cognoscendam retrocessionem fraudolētam? Respondeo duorum, vel trium mensium, vt patet ibi *modico spatio interiecto, veluti duorum, vel trium mensium retrocessit*: cum ex vi- 39 cinitate † actuum præsumatur fraus, Bar. in l. post contractum n. 8. & ibi Io. Annib. nu. 163. Paris. cons. 143. nu. 21. vol. 4. & temporis breuitate, Crauett. cons. 100. nu. 8. Afflict. decis. 72. num. 3. Ruin. cons. 130. num. 2. vol. 1. appellat spatium duorū, vel trium mensium tempus modicum, nam arbitrio iudicis remittitur, quod tē- 40 pus † dicatur modicum, l. si constante, §. si vxor, ff. solut. matrim. l. si quis ita §. sciat, & ibi Glos. ff. de verb. oblig. Bar. in l. continuus §. insulā, ff. eod. & in l. item si vnus, ff. de arbitr. Glos. in l. & si post tres, ff. si quis caut. Glos. in c. præterea de ætat. & qualit. Specul. in tit. de iuramen. delat. in verb. nunc igitur Bart. in l. sed si susceperit §. 1. ff. de iudic. Bertach. in repert. in verb. modicum tempus, Corset. in tract. de minimis p. 2. nu. 18. Iul. Ferrett. de re naual. lib. 12. num. 135. Franc. de Plat. de excomun. §. 37. nu. 4. Alb. Brun. de stat. att. 9. num. 215. Card. Iacobac. de Conc. lib. 4. art. 40. nu. 173. nam quandoque tē- 41 pus † quatuor mensium dicitur modicū, l. si cum dies §. interdum, ff. de arbitr. quādoque duorum annorum c. potuit locat. l. domini horreorum, ff. eod. quandoque quinque annorum l. 1. §. quod dictum, ff. de separat. quandoque septem annorum c. vlt. ne prælat. vic. su. Corset. dict. tract. par. 2. nu. 18. aliquando nouem annorum Redoan. de reb. Eccles. non alien. vers. Item nu. 5. quandoque decem annorum, Franc. de Plat. dict. tract. §. 37. num. 4. Redoan. de reb. Eccles. non alien. cas. 3. nu. 15. In casu autem nostro tempus duorum vel trium mensium Summus Pontifex statuit modicum tempus esse ad iudicandā retrocessionem factam ab exempto confidentialem.

Ex quo colligitur, quod dicti exempti retrocedendo post tres menses retrocessio non dicetur confidentialis arg. l. cum prætor, ff. de iudic. nisi aliunde constaret de confidentia, nam tunc esset confidentialis, etiam si fieret post, neque etiam retrocessio debet indicari confidentialis, 42 quāuis facta intra tres mēses, si fuit † coacte facta, nam Pius V. loquitur de retro- * cessione libera, vt fuit alias * pronunciatum ex his, quæ tradunt Io. Andr. in c. pro pterea, el 2. de iur. patr. Fel. in c. cum M. nu. 21. de constit. & ibi Dec. nu. 34. & cōs. 22. nu. 2. Crauett. cons. 156. nu. 8.

Sexto quæro an hæc conclusio procedat in retrocessione facta infra dictum tēpus ante constitutionem publicatam? affirmatiue est tenendum, quia dicit *retrocesserit, aut retrocedat in futurum*; ergo comprehendit tempus præsens, præteritum, & futurum, quod potuit facere ex rationibus, quas pono alias.

Septimo quæro an requiratur, vt in retrocessione aliquid præseruetur, vt iudicetur confidentialis? respondeo affirmatiue, quia expresse dicitur de reseruatione omnium fructuum, aut parte vel pensione, aut regressu, vel accessu, vnde nul- 43 lum cadit † dubium l. illam, C. de collat. l. ancillæ, C. de furt. Ex quo infertur, quod si retrocessio esset facta absque reseruatione prædicta non esset confidentialis, 44 quia cessant verba, & † præsuppositum dispositionis l. 4. §. toties, ff. de damn. infect. & cessat ratio fraudis, quæ consistit in re-

in reseruatione, vt supra dictũ est, & per consequens huiusmodi retrocessio præsu metur facta ex alia causa, tum vt excluda
45 tur † delictum iuxta l. merito, ff. pro soc. tum etiam, quia ad quid ita conuenirent prædicti, nam nulla vtilitas eis oritur ex dictis circuitibus, quare omne aliud, quã delictum est præsumendum, late Gabriel. de malef. concl. 2.

Octauo quæro an requirantur, vt omnia nominata in hoc §. reseruentur retro cedenti, vt habeat locum hæc conclusio? respondeo negatiue, vnum sufficere scilicet, vel reseruationem fructuum, aut pẽsionis, vel l regressus, & accessus, quia vti-
46 tur † dictionibus vel, aut, seu, quæ id significant, l. si hæredi plures, ff. de condit. inst. cum alijs, vt per Iac. Nouell. de iur. protomiss. §. quod si forte col. 8. & hoc nullũ habet dubium.

Nono quæro a quo tempore compute tur huiusmodi tempus duorum, vel triũ mensiũ? respondeo a prima resignatione.

Decimo quæro, an hoc quod dicitur de exemptis iurium Cameræ, & Cancellariæ, vt sit confidẽtialis retrocessio facta cum reseruatione infra tres menses, a prima resignatione, procedat etiam in retro cessione facta per non exemptos, cum dicta reseruatione? exemplum Titius resignauit Meuio beneficiũ simpliciter, Meuius postea infra tres menses, vel minus illud retrocedit Titio cum reseruatione pensionis, dubitatur an hæc sit confidentia? Pro negatiua primo adducitur, quia vbi verba legis non competunt, neque
47 † dispositio l. 4. §. toties, ff. de damn. infect. sed prædictis non exemptis a iuribus Cameræ, & Cancellariæ non cõpetunt verba cõstitutionis, vt e lectura patet, ego, &c.

Secundo, quia huic casui non applica tur ratio præsentis constitutionis, quæ fundatur in fraude, quæ fit officialibus Cameræ, & Cancellariæ, vt in constitutio ne Pij iv. & hoc expresse dicitur ergo neque constitutio l. i illud, ff. ad l. Aquil. c. cũ cessante de appell.

Tertio, quia consulto exprimit de exẽptis ob dictam rationem fraudis officia-
48 lium, ergo † excludit alios l. cum prætor, ff. de iud.

Quarto, quia sumus in pœnalibus, & odiosis, in quibus verba stricta sunt accipienda, & restringẽda, quatenus proprietas
49 tas verborũ † suadet, ad not. in reg. odia, de reg. iur. Et regulariter verba posita in
50 l. vere, † & proprie capiuntur l. prima §. si is qui nauem, ff. de exercit. l. quod constitutum, ff. de testam. milit. c. ad audientiam de decim.

Quinto ob generalem illam præsumptionem excludendi delictum l. merito, ff. pro soc.

His tamen non obstantibus contrariã
51 opinionem existimo veriorem, & † tenen dam in iudicando, ac consulendo, vt retrocessio facta a quolibet, cum prædicta reseruatione intra dies, mẽsem, duos men ses, vel tres sit præsumenda confidentia-
* lis, vt fuit * pluries iudicatum per tribunal confidentiarum, & alias tenuit Rota,
* in vna Reatin. pensionis * de anno 1588. Veneris 11. Martij coram R. P. D. Pamphilio, nã resignatio non fuit vera, sed si mulata facta ad effectum, vt fieret dicta re seruatio, quæ sine causa non obtineretur vnde intrant verba, & rationes considera tæ per Pium iiij. in sua Constitutione in §. & insuper, ac etiam ratio considerata hic per Pium v. qui loquitur de exemptis iurium cameræ, & Cancellariæ, cum tunc esset hic casus frequentior, & quia facilius hoc eueniebat, eo quia non expendebant in expeditione litterarum, non propterea sequitur, quod non comprehẽ dat alios casus, in quibus militat eadem ratio simulationis, fictionis, & fraudis, l. his solis, C. de reuoc. donat. Paris. cons. 83. nu. 21. vol. 3. & cons. 69. nu. 3. vol. 4. Et
* ita etiam vidi alias * fuisse pronunciatũ, nam 10. Ianuarij Io. Andreas resignauit beneficium simplex, quod obtinebat in fauorem Fabij, qui Fabius 22. Ianuarij, & sic infra 12. dies post dictam renunciationem, antequam litteræ essent expeditæ, retrocessit dictum beneficium eidem reseruata pensione 50. duc. fuit resolutũ retrocessionem confidentialem, & pensio nem reseruatam esse nullã, eo magis, quia causa solita exprimi in reseruatione pen sionis ex causa resignationis, ne nimium dispendium patiatur, vt dixi de resig. bene f. lib. 6. q. 2. non est vera, cum nullum dispendium patiatur ex tam modico tem poris interuallo, vt etiam fuit consideratum in d. Reatin. pensionis per Rotam co ram Pamphilio 11. Martij 1588.

Ad contraria sic respondetur.

Ad primum dico satis includi in ratione, vt late prosequitur Tiraq. in l. si vnquam

quam ver. liberis nu.37. C.de reuoc. donat. & de vtroq.retract.tit.de retra. lign. §.20.nu.2.& 3.Crau.conf.118.nu.15.

Ad secundum respondeo, quod non vna est ratio, sed plures, vt supra dixi

Ad tertiũ respondeo inclusionẽ vnius
52 non esse exclusionem alterius, quando † casus exclusus includitur alia via, & ratione, Fel. in c.non ne 4. limitatione de præsumpt.Paris.cons.111. nu.39.vol.1.& neque quoties vnus casus includitur ratione frequentioris contingentiæ, vt est iste Gl. in clem.1. ver. præsidentes de re- scr.Ias.in l.1. nu.33. ff. sol. matr. & in l.2. nu. 10. ff. de vulg. & pupill. Bellon. cons. 82. nu.18.

Ad quartum respondeo hic non tractari de extentione, sed de comprehensione ex eadem ratione, Dec.in c.at si clerici.§. de adulterijs nu 18.de iudic.& cons.284. col.2.& cons.301. col.etiam 2.

Quintum autem non applicatur, cum constet de delicto, quod venit puniendũ, l.ita vulneratus, ff.ad l. Aquil.l.capitaliũ, ff.de pœn. c. vt famæ de sent. excomm. & communiter alij, &c.

Concludendum igitur est, quod hic dicitur de exemptis iurium Cameræ, & Cãcellariæ habere locum etiam in non exemptis concurrentibus qualitatibus hic requisitis, & hoc præterea ex argumento
53 a maiori, quod validissimum † est Auth. multo magis, C.de sacr.sanct. Eccl. c.illorum de sent.excom. Crau. cons. 290. sub nu.2.& cons.326.num.10.& alij omnes, & ponderando verba posita in §. multi, in vers.plerique ibi, præsertim ab illis, qui præstandorum iurium Cameræ Apostolicæ sunt immunes, dictio enim illa præser-
54 tim † includit alias personas, & casus, sicut dictio præcipue, & dictio maxime, Gl. in l.illud in fine, ff.ad l. Aquil. Gl.in c.ad abolendum de fil. presbyt. Cepoll. de simulat.contract.nu.216.& per consequẽs reseruationes factas in prædicta retrocessione esse nullas, inualidasq. tamquã prouenientes ex fonte, & radice infecta, vt fuit pluries resolutum.

Trigesima Quæstionis Summarium.

1 *Acceptens denuo beneficium post absolutionẽ a crimine præsumitur fraudulẽter cessisse.*
2 *Ex sequentibus colligitur animus.*
3 *Alienatio omnium bonorum facta ante delictum præsumitur fraudulenta.*
4 *Alienatio maioris partis bonorum etiam.*
5 *Ex magna alienatione semper præsumitur fraus.*
6 *Beneficium acquiritur cum labore.*
7 *Alienatio post delictum est nulla.*
8 *Fraus ex coniecturis colligitur.*
9 *Fraus ex verisimilitudine colligitur.*
10 *Alienatio fraudulenta quoties alienus remansit in possessione.*
11 *Simulatio quomodo probetur.*
12 *Contractus facti in suppositas personas fraudulenti.*
13 *Dictio ante quid significat.*
14 *Ex vicinitate actus fraus.*
15 *Delictum perpetratum ex rixa non inficit facta prius.*
16 *Arbitrio iudicis remittitur, quando delictum dicatur fieri de proximo.*
17 *Alienatio facta in fauorem coniunctæ personæ fraudulenta.*
18 *Coniunctus præsumitur scire facta coniuncti.*
19 *Coniunctus dicitur consanguineus, vel ille, qui est sub potestate.*
20 *Amicitia est magna fraternitas.*
21 *Alienatio facta clam fraudulenta.*
22 *Dictio post quid significat.*
23 *Dictio vel alternatiua.*
24 *Ex timore amissionis colligitur fraus.*
25 *Alienatio in fraudem fisci quæ.*
26 *Relatiuum, si quis, omnes personas comprehendit.*
27 *Subsequentia intelliguntur secundũ præcedentia.*
28 *Vna pars legis declarat aliam.*
29 *Verba quæcunque auctoritate, quomodo intelligantur.*
30 *Delicta quædam priuant a beneficio, quædã non.*
31 *Delicta quædam inducunt irregularitatem, quædam non.*
32 *Delicta quæ inducunt irregularitatem.*
33 *Irregularitas quæ.*
34 *Irregularis non potest obtinere beneficia sine dispensatione.*
35 *Dispensatio in irregularitate quando detur.*
36 *In homicidio voluntario non datur dispensatio.*
37 *Papa potest dispensare in homicidio voluntario.*
38 *Irregularitates omnes de iure positiuo.*
39 *Papa super iure positiuo habet plenariam potestatem.*
40 *Super irregularitate quæ surgit ex impossibilitate non datur dispensatio.*
41 *Absolutio quid*
42 *Rehabilitatio quid.*
43 *Absolutio datur petenti.*
44 *Absolutio non conceditur motu proprio.*
45 *Dispensatio quid.*

QVAE-

TRIGESIMA QVAESTIO.

ARGVMENTVM.

De confidentia, quæ committitur, vt perpetrentur delicta.

Quattus casus confidětiæ beneficia lis positus in d. Constitutione in §. postremo est, vt sit confidentia recipere
1 id beneficiũ † quacũque auctoritate post absolutionem a crimine, & dispensationẽ ab irregularitate, quod ante, vel post commissum delictum, & contractam irregularitatem fuit renũciatum his verbis. *Postremo si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate disp. nsatum est, denuo receperit quacunque auctoritate Ecclesiam, Monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod ante, vel post commissum delictum, aut contractam irregularitatem dimiserit.* Et tradunt simpliciter Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. col. pen. vers. si quis criminosus, Mascard. de probat. concl. 1306. nu. 21. & ratio huius conclusionis colligitur ex §. multi, vbi Pius v. assignat rationes, ex quibus solet cõmitti confidentia, Interq. alias hæc est, quod nequeuntes iure retinere beneficia, & incapaces propter crimina, vel vt inimicos occidant, aliaque delicta perpetrentur, in alios deponunt eorũ beneficia, vt purgato delicto, vel absolutione consequuta, illa repetant. Ideo iusta, & probabili ratione hic statuitur, vt recipere beneficium post absolutionem, quod ante absolutionem, vel delictum renunciatum fuit, sit confidentia, cum ex eo colligatur animus prauus ipsius, & qua ratione renunciauit, & quid actum sit in renunciatione, & propterea quod renunciatio non fuerit vera, sed palliata, ne beneficium amit-
2 tatur † ex illo delicto, l. quędam, ff. de reb. dub. l. sed Iulianus §. proinde ff. ad Macedon. & semper inspici debet, cur aliquid sit factum l. verum 2. ff. de furt. l. cum tale §. vlt. ff. de cond. & demonstr. c. intelligẽtia, vbi Glos. in ver. ex causis, de ver. signif. ex quo potest ius pręsumere, & statuere, l. in fundo in princ. ff. de rei vend. l. vlt. in fin. ff. de act. & obligat. Menoch. de præsumpt. q. 17. nu. 2. lib. 1. & faciunt not. per Crau. conf. 304. nu. 3. & conf. 319. num. 7.

Et videtur habere magnam conformitatem cum iure communi, quod hic dicitur tam de renunciatione facta ante delictum, quam de facta post, ante vero ab-
* solutionem, quia * communiter receptũ
3 est alienationem factam † ante delictum omnium bonorum censeri fraudulẽtam, & nullam, l. omnes §. Lucius ff. de his quæ in fraud. cred. & ibi Din. & Bart. l. in fraudem in princ. ff. de iur. fisc. Gl. in l. qui testamentum, ff. de testam. Bart. in l. post cõtractum nu. 2. ff. de donat. Dec. conf. 235. nu. etiam 2. vbi dicit idem esse in aliena-
4 tione maioris † partis bonorum, Gl. in l. nomen, §. filio, ff. de leg. 3. Bal. in l. si vnquã C. de reuoc. donat. Ang. in l. 2. col. 1. C. de donat. int. vir. & vx. Alex. conf. 55. col. pe
* nult. lib. 1. & conf. 108. col. 1. lib. 4. & * om-
5 nes volunt ex magna † alienatione colligi fraudem, Bart. in l. si patronus, nu. 2. ff. de prob. Corn. conf. 140. lib. 2. Natt. cõs. 162. nu. 6. lib. 1. Afflict. decis. 370. post nu. 13. late Soc. iun. conf. 7 nu. 6. vol. 4. Card. Paris. conf. 72. nu. 68. vol. 3. Io. de Amic. conf. 29. quæ ratio magnæ alienationis militat in eo, qui habet beneficium tot la
6 boribus, & expensis acquisitum, † & illud renunciat, iuxta ea, quæ scribunt Ant. de Butr. Innoc. Host. Abb. & alij in c. super hoc de renunciat. Io. Annibal. in d. l. post contractum nu. 93. Paul. de Monte Pico num. 22. & 24. ff. de donat. Alex. conf. 47. col. 3. nu. 5. vol. 1.

* Et communiter * etiam receptum est,
7 alienationem † factam post delictum perpetratum esse nullam, & censeri factam in fraudem, Bart. in d. l. post contractum num. 12. 13. 14. & 15. & in l. si quis maior, C. de transact. & in l. Meuius §. duobus, col. vlt. ff. de leg. 2. Bal. in l. iubemus, §. sane col. 2. C. de sacr. sanc. Eccles. cum alijs, vt per Dec. conf. 235. in 4. vers. venio igitur, & nu. 5. Petr. de Anchar. conf. 215. & probatur in l. in fraudẽ in princ. ff. de iur. fisc. l. aufertur §. 1. ff. eo. tit. l. in fraudem l. sed & si maritus §. vlt. ff. qui & a quibus, l. si aliquis in fine, ff. de donat. caus. mor. l. si quis post hac §. si quid etiam, C. de bonis præscript. l. donationes §. vlt. ff. de donat. l. vlt. C. ad l. Iul. maiest. cum alijs, vt per Alex. conf. 84. lib. 3. Ideo non mirum, si pari ratione hic statuitur esse confidentiam recipere habita absolutione beneficium renunciatum post delictum. fraus
8 enim ex coniecturis, & indicijs † deprehenditur, c. 2. vbi omnes de renunc. lib. 6. l. dolũ, C. de dol. Gl. in l. apud Celsum in princ. ff. de dol. mal. Paris. conf. 97. nu. 17. vol. 3.

vol.3. Crau.conſ.10.nu.3. Grat.conſ.81. nu.42.lib.2. Idque ſatis oſtendit veriſimi
9 litudo.ex qua † fraudem colligi ſcripſere Paul.de Caſtr.conſ.58.num,9.lib.2. Dec. conſ.644.nu.6. Crau.conſ.73. num.16.& 41.& conſ.153. nu.11. Comprobãtur hęc quia fraudulenta præſumitur alienatio,
10 quoties qui alienauit remãſit † in poſſeſſione rei alienatæ,vel illã breui tempore apprehendit, aut vtilitatem capit l.ſicut §. ſuperuacuum,ff. quibus modis pig. vel hypor.ſolu.l.ſi is qui la vltima, ff.de acq. hæred.l.ſi quis §.pen.C.de natur.lib. Bar. in d.l.poſt contractum nu.4.ff. de donat. Idem Bart. in d. l. ſicut.§. ſuperuacuum, verſ. venio ad tertium, Spec.in tit.de donat.verſ. item pone,Bal.conſ.70.in 2.dubio lib.1.& conſ.438.lib.5.Imol conſ.55. Alex.conſ.18.& 57.lib.5.Corn.conſ.203. lib.3. cum alijs, vt per Dec. d. conſ. 235. nu.2.verſ. 3. pręſumptio, Pariſ.conſ.83. nu.12. & conſ. 54. nu.71. vol. 1. Gozad. conſ.94.nu.55. Neui.conſ. 8. nu. 52. Afflict.deciſ.40.nu.17. Alciat. reſponſ. 379. nu.2.Crau.conſ.100.nu.7. Io.Annibal.d. l.poſt contractum num. 135. Maſcard.de probat.concl.815.num.48. Abb.conſ.97. nu. 5. Iura enim admodum abhorrent ſimulationem, Bal. in l. illud, C. de ſacr. ſanct. Eccleſ.& in l.multum, C.ſi quis alteri,vel ſibi,& in l.cũ precibus, C.de probat. & in l.emptionem,C. plus val. quod agir.& in l.ordo,& l.etiam,C.de exec.rei iudic. Bart. in l. ab Athanaſio in fine, C.
11 mand. Et de † modo probandi hanc ſimulationem, Bal. conſ.83. & conſ.447.lib.4. & conſ.18.lib.3.Roman.conſ.304.Io.Annibal.in d.l. poſt contractum num.135.& ibi Paul.de Mõte Pico nu. 55, eadem ergo ratione præſumetur fraus ex hac renunciatione beneficij ante,vel poſt delictum,& reſtitutione ad illud poſt abſolutionem.

Accedit, quia de fraude conſtat cum
12 contractus eſt factus † in ſuppoſitas perſonas l. pupillus §. ſed & ſi per interpoſitã,ff.de auct.tut.l.2.C.de nat.lib.Calcan. conſ.35.col. 1. Ruin. conſ.130. nu. 6. lib. 2. Crau.conſ.122.num.10. Abb.conſ.97.
* num.5. & * communiter Doct. in d.l.poſt cõtractum, At in caſu propoſito videtur facta renunciatio, vt deponatur beneficium ad dictum effectum, vt dicitur in §. multi,huius conſtitutionis; Ergo fraudulenta erit renunciatio talis, & confidentialis arg. l. 3. ff. de liber. cauſa l. is, ff. de acq.hæred. Guid. Pap. de præſumpt. ſub num.47.

Duæ principales concluſiones colliguntur ex hoc §. Quarũ prima erit, quod dimittens beneficium ante delictũ,& poſtea illud recipiens habita abſolutione a delicto commiſſo committit confidentiã,
13 vt ex dictione illa, † ante delictum, colligitur. Bart. in l. 1. §. creditum num.6.ff. ſi cert.pet.Ang. conſ.274. Alex. conſ. 143. lib.2. Barbar.conſ.30.col.6.lib.1.Oldrad. conſ.49.col.vlt. Alberic. in auth. hoc ius col. 2. C. de procur. Doct. in l. qui ante chalen.ff.de verb.oblig. & rationem iam ſupra poſuimus; Et hæc concluſio tunc procedit, ſi poſt reſignationem dicti beneficij,de proximo ſequatur delictum iuxta ea,quæ vult Fulgoſ.conſ.198.in quæſtione propoſita in princ. Bart. conſ. 17. col. pen.nam ex eadem ratione alienatio præſumitur fraudulenta, & facta in fraudem fiſci l.ſi ventri §.vlt.ff. de priuil. cred. vbi Bart.Ang.& alij omnes,l. ſed iulianus §. ſed vt ſi filius ad macedon. ca. officij de elect. Bart.in d.l.poſt contractum nu.8.ff. de donat. Angel. in l. ſi quis poſt hac, C. de bon. præſcr. Idem Angel. in l.res vxoris,C.de donat.int.vir.& vx.Dec.d.conſ. 235. num.2.verſ.quinto præſumitur,& alios citat Maſcard.de probat. concl.815.
14 nu.34. Ex † vicinitate enim actus coniectura fraudis præſumitur, Specul. in §.1. nu.7.tit.de donat.Card. Pariſ. conſ.143. nu.21.vol.4. Ruin.conſ.130. nu. 2. vol.2. & conſ.117.num.14.vol.1.Crot.conſ.13. nu.26. Io. Annibal.in d. l. poſt contractũ nu.163.Crau.conſ.153.nu.9. Gabriel.de præſumpt.concl. 13.nu.7.& ſeq. Roman. conſ.68. Anchar.conſ.251.Aret.conſ.72. Barb.conſ.11.& 22,vol.1.Et hoc caſu videtur committere confidentiam etiam ille,qui tunc habuit beneficium ex reſignatione illius,qui commiſit delictum,& poſtea eidem illud retrocedit ſequuta abſolutione, nam videtur fuiſſe particeps, & conſcius omnium ſequutorum, vt firmat Bart. de Emprore in d.l. poſt contractum nu.8.poſt Cin. in l. ſi quis poſt hac. C. de bon. damn. dicens, quod ex quo de propinquo ſequutum eſt delictum,legis præſumptione præſumitur animum præceſſiſſe auth. minoris, C.qui dar. tut. poſſ. & in corpore vnde ſumitur,niſi ſubdit Bart. manifeſte appareat delictum fuiſſe perpetratum

tratum ex inopinata rixa, & ibi sequitur Alciat.nu.37.vers.cæterum; Io.Annibal. nu.127. Menoch.de præsumpt.lib.3.præsumpt.124.nu.6. Ant.Gomes. tom.3.var. resol.c.14.de confiscatione bonorum nu. 4.& quando dicatur de proximo fieri de-
16 lictum † remittitur arbitrio iudicis,vt scribit Angel.in d.l.si ventri.§.vlt.Dec.d.cōs. 235.col.2.vers.quinto in fin.

Secundo,eo magis hæc conclusio procedit, si resignatio fuerit facta coniunctæ personæ iuxta ea,quę habentur in c.2.de renunciat.lib.6.Petr.de Anchar.cōs.251. nam hac ratione alienatio præsumitur fraudulēta,& facta in fraudem fisci, quia
17 † fuit facta in fauorem coniunctæ personæ,l.data,C.de donat.l.pen.circa principium de bon. lib. l. si quis post hæc, C. de bon.præscr.vel dam.l.ait prætor.§.si quis, ff.quæ in fraud.cred. Bart.in d.l.post contractum nu.3.& ibi sequuntur, Imol. Roman. Io.Annibal.nu.105.Paul.de Monte Pico nu.45. Alciat. nu.41. Anchar.cons. 251.nu.5. Roman.cons.367. nu.15. Alex. cons.54.num.19.lib.7. Cephal.cons.325. nu.53.lib.3. Nact.cons.549.num.3.4.& 9. Gozzad.cons.1.nu.34. Aret.cons.2.nu.5. Paris.cons.143.num.2.vol.4.Dec.d.cons. 235.nu.2.vers.2.cum alijs,vt per Mascar. de probat.d.concl.815.nu.10. Menoch.
* de præsump.præsumpt.124.nu.24.& est * communis omnium doct.sentētia, Et tūc aderant graues inimicitiæ. Dec.cōs.587. nu.9. Curt. iun.cons.6. nu. 6. Nact. cons. 549.num.11. Et quamuis verum sit,quod ipsa consanguinitas non arguat fraudē, tamē illa operatur,vt facilius pręsumatur l.si quis donationis,ff. de cont.empt. Gl. in c.1.in verb. carnalitatem, vt Eccl. benef. Alciat.in d.l.post contractum nu 41. Picus nu.45.Io.Annibal.nu.114. Coniūctus enim præsumitur scire facta coniun-
18 cti, † l. octaui,ff. vnde cog.l.de tutela, C. de in integr. restit. min. Dec. cons. 64. & coniunctus dicitur hoc casu, vel sanguine iunctus l.in testamēto, C.de fideicom. libert. iuncta l.hac consultissima §.ex imperfecto,C.de testam.c.si requisisti de testam. Ias.in l.exigendi num.7.de procur.
19 aut † sub potestate l.pen.ff.de bon.libert. Imol.d.l.post cōtractum nu. 9. Alciat. nu. 42.aut procurator,vel amicus, Io. Annibal.in d.l. post contractum nu. 118. Picus
20 num.46. Alciat. nu.42. nam amicitia † est plusquam fraternitas, Alberic.in l.sed & hæc ff. de procur. cum alijs,vt per Menoc. d.lib.3. de præsumpt. præsumpt.124. nu. 28.& 29.& lib.4. præsumpt.75.

Tertio,eo magis hæc conclusio procedit, quoties constat resignationem fuisse
21 factam clam,nam eadem ratione ex † talie natione facta clam pręsumitur fraus,arg. l.vlt.ff.de rit.nupt.l.non existimo,ff.de administ.tut.l.ait prætor,§.si quis partieeps ff.quæ in fraud.cred.Bart.in d. l. post contractum nu. 7. ff. de donat. & ibi sequitur Imol.Io.Annibal.nu.158.Picus num.54. Alciat.num.48. Bal. per illum tex. in l.ab Athanasio not.5. C.mand.cū alijs, vt per Dec.d.cons.235.nu 2.vers.quarta est, Gl. in c.consuluit in ver.odit lucem. Fel. nu. 20. Dec. num.44. de off. deleg. Card. Paris.consilio 52. numero 32. volumine 4. Crau.cons.205.nu.5. Sigismund.Goffre.
* cons.21. col.2. & hæc est * communis opinio, vt patet ex adductis per Mascard.d. concl.815.nu.33.Menoc.d.præsump.124. nu.40. 41. 42. & 43. Et hoc posset contingere,cum celarent resignationem,Card. Paris.cons.57.nu.18.vol.4. Dec.cōs.399. Fel.in d.c.consuluit de off.deleg.

Quarto,eo magis hęc conclusio procedit, quoties constat expresse de fraude, Anchar.cons.227. num.3. Paul. de Castr. cons.58.nu.4 lib.2.Nact.cons.549.num.1. lib.3. Pic in d.l.post contractum nu.68.

Secunda conclusio dimittens beneficium post delictum, & postea habita absolutione a delicto commisso illud recipiēs committit confidentiam, vt probat illa
22 dictio † post,Bar.in l.quoties,§.si quis ita nu.1.ff.de hæred. instit.Bal.cons.179.nu. 2.lib.2. Alex.in l.2.§.creditum num.2.ff si cer. pet.& cons.141.col.2. lib.2. Ias.in l. fructus nu.5.ff.sol.matr. Aret.in l.si cui legetur, ff. de leg. 1. Dec. in l. certi condicio §.deponi in princ.ff.si cert. pet.& in l. mutui datio §.creditum nu.2.ff.eo.tit. Et
23 dictio, † vel posita inter dictionem ante, vel post,denotat vt sufficiat vnum eorum verificari l. si hæredi plures,ff.de condit. inst.Corn.cons. 237.col.4 vol.4. Et ratio huius conclusionis est, vt etiam dixi supra,quia censetur resignare meru imminentis
24 † priuationis, Bal.in l. si quis post hac nu.2. vers. quinto,C.de bon. præscr. Alciat.in d.l.post contractum nu.29.& ex hoc fraus deprehenditur, vt late Bart. in d.l.post contractum nu.12. cum seq. ff. de donat. & ibi Imol.in fin.Picus nu. 68. Alciat.

ciat.num.29.Ang.& Salic.in l.si quis post
hac col.pen.C.de bon. proscr. Gemin. &
alij in c.cum secundū in fin. princ.de hæ-
ret.lib. 6. Hac enim ratione donatio, &
25 alienatio dicitur fraudulenta,† & in frau
dem fisci late Dec.cons.235.nu.4.vers.ve
nio igitur ad alia quatuor tempora, Io.
Annibal. in d. l. post contractum nu. 183.
Blanc.in tract.de indic.nu.88.Boss.in pra
xi crim.tit. de publ.cens.nu.51.Et Bart.in
d.l.post contractum nu.12.13.cum seq. cō
siderat tempus ante accusationem, post
accusationem, post litis contestationem,
& post sententiam, de quibus Dec. d.cōs.
235.col.2. Menoch. de præsumpt. d.præ-
sumpt.124. a nu.46. vsque ad finem.

Restat vt pro intelligentia omnium
casuum, qui possunt accidere aliquas
subijciamus quæstiones. Et primo quæ-
ro an hæc conclusio habeat locum in om
nibus quibuscumque personis? affirmati
ue est respondendum, nam dicit generali
26 ter, si quis, & † relatiuum si quis videtur
omnes, & quascunque personas compre-
hendere l.si is id quod, ff.de iurisd.omniū
iud. l.omnes populi, ff.de iust.& iur. Ias.in
l.cunctos populos nu.2. C. de sum. trinit.
Bal.cons.447.nu.17.lib.5.Corn.cons.224.
col. 4. lib.4. Dec. cons. 289. & 297. col.1.
Etiam feminas, Bart.in l.iura in fine, ff.de
leg.& in l.1. in fine, ff.de pecul. Bal.in l.in
multis, ff.de stat.hom. Alex.cons.135.lib.
1. Anchar. cons. 111. Ang.cons.191. Soc.
Sen.cons.55.lib.3. Roman.cons.98. circa
finem, Fulgos.cons.203. & alij omnes,
Cōprobatur, quia iam in procemio, & in
§. multi exprimuntur etiam Episcopi,
Archiepiscopi, Patriarchæ, & Cardi-
nales S. R. E. ergo iste §. subsequens de-
bet intelligi iuxta terminos dictorum
§§. etiam in prædictis personis iuxta
27 ea, † quæ scribunt Bal. in l. domum col.1.
in fin.C.de rei vendic. Ias. cons. 215. col.
2.circa medium lib.2. & cons.5. col. 3. in
fine lib.3.Soc.iun.cons.15.num.17.vol.1.
Crau. cons. 313. nu. 5. vers.decimo. Vna
28 enim † pars legis declarat aliam, l. verum
ff. de petit.hæred. l.pen. C.de instit.& sub
stit. l. qui filiabus, ff.de leg. 1. l. non est
nouum, ff.de legib.

Accedat præterea, quia eadem ratio
fraudis viget in omnibus prædictis ca-
sibus, nā siue priuata persona, siue consti-
tuta in dignitate etiam maxima id faciat
animo fraudandi videtur cōmittere con-
fidentiam. Inficiari tamen non potest,
quin id de raro posset cōtingere in Epis-
copis, & Cardinalibus, qui, vt experien-
tia docet, nunquam siue raro perpetran-
tur delicta.

Secundo in quibus beneficijs hæc cō-
clusio habet locum? responde in omni-
bus etiam dignitatibus, nam inquit Ec-
clesiam, vel Monasterium, aut aliud be-
neficium Ecclesiasticum, quæ verba sunt
apta comprehēdere Ecclesias Cathedra-
les, & Metropolitanas, & omnia alia ge-
nera beneficiorū, vt ex his, quæ diximus
superioribus §.§. supradictis, colligitur e-
tiam ex generalitate, Bal.in l.in fraudem
ff.de mil.test.facit l.1.§.& generaliter, ff.
de leg. præst. & quia militat eadem ratio
fraudis in omnibus, Ideo cum competāt
verba, & ratio constitutionis absque du-
bio debet verificari constitutio l.4. §. to-
ties, ff.de damn.infect.l.his solis, C.de re-
uoc. donat. & est communiter receptum
per omnes.

Tertio quæro an hæc conclusio proce-
dat in eo, qui recepit beneficium, quod
dimisit ante, vel post delictum per colla-
tionem factam a collatoribus ordinarijs,
& inferioribus; an vero in eo dumtaxat,
qui habuit beneficium a Papa? responde
intelligendam esse hanc conclusionē ge-
neraliter tā de collatione Papæ, quā de
collatione ordinarij, & alterius collato-
29 ris, vt probant illa † verba quacunque au
ctoritate, Rebuff.in prax.benef.gl.12. re-
gul.de infir. nu.3.& suadet ratio, quæ mi-
litat omnibus prædictis casibus, ergo idē
ius statui debet l.illud, ff. ad l. Aquil. l. a
Titio, ff.de verb.oblig.l.his solis, C.de re-
uoc. donat. & hæc conclusio nullum du-
bium habet cum exprimatur l. ancillæ, C.
de furt. l. illam, C. de collat.

Quarto quæro pro complimento quo-
modo contrahatur irregularitas? & quā-
do detur absolutio a delicto, & dispensa-
tio ab irregularitate? respondeo delicta
perpetrata esse in duplici differētia, quę-
30 dam reddunt indignum, † inabilem, & pri
uant beneficiatum, quædā secus, Bellam.
decis.697.nu.5. Fel.in c. postulasti col.4.
de rescr. Selu.de benef.p.3.q.11.nu.157.
Menoch.de arbitr. iud. cas.202. num.37.
Put.decis.514.lib.1.cum alijs, quæ addu-
xi de resign.benef. lib.4.q.3. num.3. & 4.
cum seq. & exempla habes per Lambert.
tract.iur.patr.p.1.2.li.q.9.per omnes art.

Rur-

Rursus quædam crimina efficiunt irre-
31 gularem † committentem, quædam vero secus, Nauarr. cons. 35. nu. 37. de homic. & quę crimina inducāt irregularitatem ha-
32 bes plene per summistas † in verbo, Irregularitas, & per Burg. & Maiol. in tract. de irregularitate; Et irregularitas est nota, seu impedimentum Canonicum proue-
33 niens † in clerico ex violatione censuræ ecclesiasticæ, vel ex alia notabili inobedientia, Io. Andr. & Archid. in c. 1. de iur. iur. lib. 6. & in clem. si furiosus, de homic. Mar. Socin. sen. in c. sententiam, col. 2. ne cleric. vel monac. cum alijs, vt per Maiol. de irreg. lib. 1. c. 1. n. 1. cum seq. Cum ergo aliquis committit delictum dignum priuatione vel incidit in irregularitatē, & propterea effectus est indignus ecclesiasticis ministerijs, oportet si velit retinere beneficium si reperiatur habere, vel consequi, si non habent, quod a summo
34 Pont. impetret absolutionem † rehabilitationem, & dispensationem, Nauarr. cons. 2. de homic, & cons. 34. eod. tit. Rebuff. in concord. rubr. de electionis derogatione in vers. rehabilitationibus, Quæ conce-
35 duntur † ex iusta causa, Gl. in c. si quis diaconus, dist. 50. Burgas. de irreg. tit. de dispēs. p. 6. tit. de adult. n. 15, Maiol. eo. tract. lib. 3. c. 17. facit quod dicit Gl. in c. priscis, dist. 55. & habita pace a proximioribus Mandos. de signat. grat. tit. absolutio & rehabilitatio ab homicidio, & videmus de
* * stilo dari in signat. gratiæ, vel per specialem rescriptum Papæ, & nunquam conceditur absolutio, dispensatio, & rehabilitatio ad ordines & beneficia ob ho
36 micidium † voluntarium, Gl. in c. sicut dignum, & ibi Abb. de homic. Siluestr. in sum. verb. homicidium 2. B. Thom. 2.2. q. 64. art. 7. Maiol. de irreg. lib. 5. c. 5 t. nu. 3.
37 quamuis possit id † facere sum. Pont. Host. Innoc, Anan. Abb. nu. 12. qui dicit hanc
* opinionem * communem d. c. sicut dignū, Card. Alex. in c. lector, dist. 34. Ant. de Butr. & Abb. in c. super eo, de bigam. Fel. in c. ad audientiam, nu. 2. & 3. de homic. Siluestr. in verb. irregularitas, ad finem. Thom. Ferrat. caut. 44. nam omnes irregu
38 laritates † sunt redactæ sub iure positiuo, Anchar. in clem. 1. de homic. & ibi Card. col. 6. Abb. in c. ego, de iur. iur. Silu. In
39 d. verb. irregularitas, & Papa † super eo habet plenariam potestatē c. proposuit, de conces. præb. Abb. in c. super eo, de schismat. Specul. in tit. de dispens. §. Iusta, vers. Papa autem in omnibus, omnes summistæ in verbo, dispensatio, & in verbo, irregularitas, neque in ea quæ insanabilis irregularitas dicitur, quæ surgit
40 † ex impossibilitate vt in cæco, surdo, muto, amputatis manibus vel pedibus, nam his casibus ecclesiastica medela nequaquam est speranda ad tollendum huiusmodi defectum D. Thom. 3. q. 82. art. vlt. ad 3. & in 4. dist. 25. q. 2. in fin. Maiol. d. c. 51. col. 1.
41 Et absolutio † est restitutio quædam, Specul. tit. de contumac. §. sequitur, n. 12.
42 Rehabilitatio † est ad pristinam habilitatem, & priorem statum repositio, & dispensatio, c. de irregularibus, c. de simoniaco, cum Gl. de sim. Rebuff. in prax. tit. de rescr. rehabil. mix. Card. Paris. cons. 88. nu. 19. vol. 4.
43 Et datur absolutio † & rehabilitatio pētenti, Innoc. in c. Romanam, in vers. iniustam, de sent. excom. lib. 6. Bal. in marg. in ver. absolutio, Io. Andr. in c. 1. de sent. excom. lib. 6. D. Thom. in 4. sent. & ideo non
44 conceditur de stilo motu † proprio Mandos. de signat. grat. tit. absolutiones, columna 2. limita, vt poteris colligere ex Abb. in capit. ab excommunicato, de rescript. Felin. in cap. veniens 2. nu. 22. de testibus.
45 Dispensatio † est iuris communis relaxatio prouide facta vtilitate vel necessitāte pensata, vel est rigoris iuris communis relaxatio facta cum causæ cognitione c. nisi rigori & c. seq. & ibi Gl. & doct. 7. q. 1, Specul. de dispens. in princ. Abb. in c. de multa, vbi alij de preb. Io. Monac. de dispens. p. 1. §. ingrediendo, nu. 1. Gammar. de author. leg. a lat. lib. x. n. ii. cum sequen.

Trigesimæ primæ Quæstionis Summarium.

1 *Resignans ingerens se in beneficio resignato aut percipiens fructus committit confidentiam.*

2 *Actus subsequens indicat animum.*

3 *Talia subiecta qualia prædicata.*

4 Resignans amittit omne Ius.
5 Verbum beneficium accepitur latissime.
6 Resignans, cum beneficio amittit omnia bona beneficij.
5 Resignans non potest percipere fructus.
7 Fructus sunt accessorij dominij.
9 Principale sequitur accessorium.
10 Non Dominus non percipit fructus.
11 Fructus veniunt appellatione bonorum.
12 Qui per alium facit per se facere videtur.
13 Mandans & Mandatarius puniuntur eadem pœna.
14 Rei suæ quisque est moderator & arbiter.
15 Etiam abutendo.
16 Leges permittunt dispositionē liberam rei propriæ.
17. Resignatarius dicitur successor.
18 Verba debent aliquid operari.
19 Nullum verbum debet esse superfluum.
20 In parte etiam delictum committitur.
21 Ingerere quando quis dicatur in beneficio.
22 Hæres ingerens se in bonis præsumitur adiuisse hereditatem.
23 Verbum remiserit importat donationem.
24 Qui non potest donare non potest remittere.
25 L. si vnquam, habet locum in remissione.
26 Remittens debitum ecclesiæ punitur sicuti donans.
27 Ex donatione & remissione committitur simonia.
28 Donatio facta a Resignatario longo tempore post resignationem non est confidentialis.
29 Perceptio fructuum post resignationem inducit præsumptionem tantum confidentiæ.
30 De facto percepit qui absque causa id facit.
31 De facto fit quod de Iure non potest fieri.
32 Ex causa percipiens fructus post resignationem, non committit confidentiam.
33 Ex causa fit aliquando illicitum.
34 Præsumptio cedit veritati, & fortiori præsumptioni.
35 Ex causa pluribus modis potest Resignans percipere fructus post resignationem.
36 Authoritas Papæ facit cessare vitium confidentiæ.
37 Cardinali creditur.
38 Deficiente qualitate legis cessat lex.
39 Gratia Papæ probatur etiam per testes.
40 Resignans percipiens fructus per debito non committit confidentiam.
41 Episcopus conferens beneficium potest multis casibus percipere fructus.
42 Resignatarius non committit confidentiam si resignans eo ignorante se ingerat.
43 Ignorans non punitur.
44 Factum vnius non nocet alteri.
45 Cessante ratione cessat dispositio.
46 Præsumptio fraudis cessat in faciente actum ex necessitate.

TRIGESIMA PRIMA QVÆSTIO.

ARGVMENTVM.

AGitur de confidentia quæ frequentius solet committi, quando resignans post resignationem se ingerit beneficio resignato, & percipit fructus, & hæc est prima coniectura posita in hac constitutione Pij V.

TRigesimoprimo Quæro, an sit probabilis coniectura in hac materia cōfidentiæ quoties resignans post resignatio
1 nē† percipit fructus, aut se ingerit in beneficio cesso? affirmatiue est respondēdum, quia hoc est expressum in d. Cōstitutione Pij V. in §. *Quare, ibi, aut illius fructus vel eorū pars.* &c. & melius in §. ad probādam in vers. videlicet, *si quis post cessam ab se ecclesiam, vel monasterium, aut beneficium & publicatam resignationem, seu cessionem captamq. a successore possessionē se se in illa, vel illo, seu rebus illius, per se, vel alium, seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicūque successor illi vel eius propinquis, ipsos aut partem aliquā remisserit eorundē. & per hæc verba*, ita tenet Nauar. in man. c. 23. sub n. 100. 107. 111. Gabriellus infra citādus, Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. Mascard. de probat. cas. 1306. Nauar. cons. 48. tit. de sim. Et huiusmodi coniectura secundū Gabr. cons. 172. n. xi. lib. 2. fūdata est ex eo quia actus sub-
2 sequens† indicat animum, & quid actum est in cessione demonstrat l. quędam, ff. de reb. dub. l. sed Iulianus, §. proinde, ff. ad macedon. Paul. de Castr. cons. 247. n. 5. lib. 1.
3 nam talia subiecta† qualia prædicata l. si defuncto, ff. de interrog. act. l. 3. vbi Bar. ff. de fund. instr. c. inter dilectos, §. cęterū, de fid. instr. Crau. cōs. 286. n. 6. Accedit quia
4 cum resignans post cessionē† amittat omne ius & possessionem, Innoc. Host. Card. Abb. Imol. & alij in c. quod in dubijs, c. super hoc, & c. admonet, de renunc. Rot. decis. 6. in fi. de rer. permut. in nou. Cassad. decis. 2. n. 3. de renunc. Card. Paris. cons. 39. n. 3. vol. 4. Nauar. in c. accepta, opp. 7. n.
* 11. de rest. spol. &* communiter doct. vt late adduxi de resig. benef. libro 1. q. 5. nō potest amplius se ingerere, & percipere fructus, sicuti non posset quęlibet extranea persona & aliter faciendo, præsumptio fraudis & renunciationis prohibitę simoniacę & confidentialis intrabit, arg. eorum quę habentur per Doct. in c. 2. de renunc. lib. 6. volunt .n. Canones vt habentes titulum beneficij fruantur fructibus, & non alij: Ideo &c.

Et

Et hanc conclusionem intellige, nedũ
in simplici clerico resignante sua benefi-
cia, sed etiam in habente dignitatem, ac
etiam in Abbate, Episcopo, Archiepis-
copo, & Patriarcha, vt constat ex illis
verbis Ecclesiam, Monasterium, aut be-
neficia, vt late per Rebuff. super concord.
tit. de mand. apostol. §. statuimus verbo
Monasteria, & sub tit. de collat. §. 1. sub
verbo statuimus, & ratione suadetur,
quia eadem viget ratio in omnibus præ-
dictis casibus arg. l. illud, ff. ad l. Aquil. l.
a Titio, ff. de verb. obligat. & verbum be
5 neficia † positum ibi accipitur latissime,
vt per Io. Selu. in suo tract. de benef. p.
1. in 1. & 2. q.

Secundo intellige hanc conclusionem
procedere tamsi resignans ingerat se in
beneficio resignato, quam in rebus ipsius
beneficij, vt probatur illis verbis, seu re-
bus illius, & ratio est, quia resignans post
resignationem non solum amittit, & per-
dit beneficium resignatum, Card. Paris.
cons. 143. num. 19. vol. 4. Bisignet. decis.
5. num. 2. de renunc. Butr. in c. sollicite
6 nu. 15. de rest. spol. sed † bona ipsius Io.
Monach. in c. si te nu. 30. de renunc. lib.
7 6. & † fructus, Rot. decis. 1. de renunc. in
nou. Ideo receptum est post cessionem re
signantem non posse in Ecclesia se inge-
rere, nec de rebus disponere, nec fructus
percipere, Card. Paris. cons. 39. vol. 4.
Rebuff. cons. 22. num. 19. Gabriell. cons.
192. col. 1. vol. 1. Cassad. decis. 4. nu. 6.
de restit. spol. Sarn. de publ. q. 7. & alij,
quos citaui de resign. benefic. lib. 1. q. 6.
& ratio est euidens, quia hæc sunt acces-
8 soria † dominij, vt communiter * omnes
* doct. concludunt, & omnibus apertum
est, extincto igitur dominio, tamquam
9 † principali, quod fit mediante cessione,
Abb. d. c. quod in dubijs de renunc. ces-
sant prædicta, regul. accessorium, cum ibi
notatis per Din. de reg. iur. lib. 6. & ideo
qui non est dominus regulariter, non po
10 test fructus † accipere, Paris. consil. 94.
11 nu. 15. vol. 2. vbi † quod veniunt appella
tione bonorum l. vsu fructu legato, ff. de
vsufr. l. vsuræ, ff. de vsur.

Tertio intelligenda est huiusmodi cõ-
clusio, vt habeat locum siue resignans se
ingerat, & percipiat dictos fructus per se,
siue per alium, vt probatur illis verbis
per se, vel alium, & est ratio, quia qui
12 per alium facit, † per se facere videtur,
reg. vulg. qui per alium de reg. iur. lib.
6. & ideo mandans delictum committi,
13 † eo sequuto punitur eadem pœna, qua
principalis delinquens, Glos. magna in
l. 1. §. persuadere, ff. de seru. corrupt. Bar.
in l. non solum §. si mandato num. 19. ff.
de iniur. Gandin. de malef. tit. de trans-
act. & tit. de pœn. Ias. in l. si quis mihi bo-
na, §. sed quid si mandauit num. 16. ff. de
acq. hæred. & in l. 1. num. 22. C. de seru.
* fug. * communis opinio, de qua attestan-
tur Gomes. in §. pœnales nu. 10. inst. de
action. Curt. iun. cons. 237. num. 5. Clar.
lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 89. in princi-
* pio, vbi refert * ita seruari. Et hoc exem-
plificatur, quoties id facit per procura-
torem, vel consanguineos, aut alios a-
micos, & quod dicitur de vno idem erit
in pluribus, vt patet ibi, aut alios, & quia
eadem est ratio.

Quarto intelligenda erit huiusmodi
conclusio, vt procedat non solum, quan-
do resignans per se, per alium fructus be-
neficij resignati percipiat, sed etiam quã-
do successor in eo beneficio ipsos, aut par
tem aliquam ei remiserit, vt probatur il-
lis verbis, aut quicumque successor, &c.
& hoc ex eo, quia viget eadem ratio frau
dis, & simoniacæ cessionis, Verum notã-
dum est, quia regulariter quisque rei suę
14 est † moderator, & arbiter l. in re manda
ta, C. mand. l. nemo exterus, C. de iud.
§. per traditionem inst. de rer. diuis. Soc.
cons. 53. nu. 8. lib. 1. & cons. 100. col. 2.
15 lib. 2. Dec. cons. 419. num. 3. etiam † ab-
utendo l. sed, & si lege §. consuluit, ff. de
petit. hæred. Crauett. cons. 298. nu. 15.
vers. & si dicas, Roland. a Vall. cons. 62.
nu. 23. lib. 1. & quisque potest de re sua
16 † libere disponere per viam venditionis,
donationis, & alienationis, l. dudum, C.
de contrahen. empt. l. nec emere, C. de
iur. deliber. Card. Paris. cõs. 82. in princ.
vol. 3. & cons. 124. col. 1. vol. 4. Crauett.
cons. 193. col. 2. fallit tamẽ in casu nostro
ex ratione suprapposita, Et in his verbis vi
di fieri dubium, cur dicat quicũque suc-
cessor, nonne sufficiebat facere mentio-
17 nem de resignatario, qui † successor dici-
* tur doct. * omnes in c. suscepti de rescru.
lib. 6. sed respondi cum mysterio Pium
v. ita dixisse, vt comprehendat omnem
casum, & sic resignationem non solum,
quæ fit in fauorem alicuius, vt si tunc re-
signatarius, qui etiam dicitur successor

remittat fructus resignanti committatur confidentia ob præsumptam fraudem, & pactum simoniacum, sed etiam resignationem simpliciter factã in manibus Ordinarij; nam si dicti ordinarij cõferant beneficia resignata, & hi quibus collata sũt beneficia prædicta nõ possunt proprie dici resignatarij? sed bene proprie dicẽtur successores, si ergo omnes fructus, aut partem remiserint resignantibus coniectura probabilis confidentiæ intrabit ob præsumptam fraudem, ideo concludendum est huiusmodi verba fuisse posita cum misterio, & illis consideratis comprehenditur casus, qui alias non comprehenderetur, quod eo magis suadetur, quia verba
18 debent aliquid † operari, & debent esse posita cum effectu l. si quando, ff. de leg. 1. l. si per alium, ff. ne quis eum, c. si Papa de priuilegi. in 6. l. 1. §. hęc verba, ff. quod quisque iur. c. relatum de cler. non resid. Bal. in rub. C. de contr. empt. q. 9. Laur. Siluan. cons. 30. num. 10. Gomes. in §. ex malefitijs nu. 47. instit. de action. & nul-
19 lum verbum † debet esse superfluum, si alius intellectus sanus dari potest l. 1. in princ. & ibi not. ff. quod metus causa l. 1. in fin. cum ibi not. ff. ad municip. l. 3. §. 1. ff. de iur. iur. Cran. cons. 294. nu. 3.

Quinto intelligenda erit hæc conclusio, tam si resignans per se, vel alium percipiat omnes fructus beneficij resignati, quam si partem illorum perceperit, Nauarr. cons. 41. de simon. nu. 1. vt patet ibi ipsos, aut partem aliquam, &c. quæ verba & si loquantur in successore remittente omnes, aut partem, tamen idem erit in resignante percipiente, cum eadem sit ratio, l. illud ff. ad l. Aquil. & communis conclusio recepta ab omnibus sit etiam † in
20 parte delictum committi, & expresse hoc probatur in eadẽ cõstitutione in §. Quare nos volentes, ibi aut illius fructus, vel eorum pars, &c.

Sed primo contigit dubitare, quomodo intelligatur illud verbum ingesserit?
21 respondeo verificari, † quoties resignans post cessionem ea faciat in beneficio resignato, quæ spectant ad resignatarium, & ipse faciebat ante resignationẽ, nam hoc modo dicitur se ingerere, &c. vt doctores late concludunt in l. gerit, & ibi Bart. nu. 18. ff. de acq. hæred. Ias. cons. 112. nu. 2. lib. 4. doct. in l. 1. & 2. C. de repud. hæred. & in l. potuit, C. de iur. delib. & ideo adi-
22 uisse præsumitur † hęres ingerens se in bonis defuncti, Crau. cons. 148. nu. 10. Mantica in tract. de coniect. vlt. volunt. lib. 12. tit. 11. nu. 9. Anchar. cons. 324. Nact. cons. 140. nu. 12. lib. 1. Soc. iun. cons. 69. num. 7. vol. 1. Cephal. cons. 294 nu. 19. vol. 2. late Mascard. de probat. concl. 42. 43. 44. 45. cum sequenti. Ruin. cons. 168. num. 1. lib. 4. Mant. cons. 34. nu. 20. lib. 1. Et hoc quam malum sit, docet Sarn. de public. q. 9. num. 3. dum scribit, quod aliquando resignatur dignitas habens iurisdictionem temporalem, & spiritualẽ, cui subditi tenentur præstare iuramentum obediẽtiæ, vel aliquid facere, nam tunc interest subditorum, ne alius præter titularem se ingerat, ne fierent fraudes, intrusiones, & vsurpationes beneficiorum in graue animarum periculum, & ne postea fructus exigantur iuxta ea quæ dicta sunt, &c.

Secũdo dubitatur an illud verbum re-
23 miserit † importet donationem? Affirmatiue est respondendum, vt probatur in l. contra §. filius, ff. de pact. l. 1. ff. de transac. l. si mulier, & ibi Bal. ff. de cond. ob caus. l. peculium la 1. & ibi Bart. ff. de pecul. l. sicut, §. an pacisci, ff. quib. mod. pig. vel hipot. Gl. in l. si inter, C. de solut. Abb. in c. ex insinuatione de iur. patr. Signor. cõs. 26. col. 2. Ang. cons. 94. col. penul. Anchar. cons. 306. col. 2. & ideo qui non potest do-
24 nare, non potest † gratis remittere, Bal. & Salic. in l. 1. C. de pact. Paul. de Castr. cons. 342. col. 1. in fin. lib. 1. Abb. in c. veniens 1. in 3. not. de testib. Bal. in l. præses col. 2. C. de transact. Alex. cons. 115. col. 1. lib. 5. Corn. cons. 274. col. 2. lib. 3. & ideo l. si vnquam, C. de donat. quę loquitur in donationibus habet etiã locũ in simplici
25 remissione, † Corn. cons. 11. col. pen. lib. 3. Soc. Sen. cons. 20. col. vlt. lib. 3. Ruin. cons. 98. col. 8. lib. 1. & cons. 60. nu. 14. lib. 3. Tiraq. in d. l. si vnquam in verbo donatione largitus num. 173. Hinc etiam non minus punitur, qui remittit debitum Ec-
26 clesiæ, quam † qui donat Io. Andr. in c. si quorumdam, & ibi Ant. de Butr. col. 1. de solut. Ex his igitur concludendum est ex donatione omnium fructuum, aut partis facta a resignatario resignãti intrare pręsumptionem confidentiæ, quod comprobatur, quia tam committit simoniam, qui
27 remittit, quam qui † donat c. veniens, c. & ibi, Gl. Abb. in 3. not. & alij de testib. Barbat. cons. 41. col. 16. lib. 1. cum alijs, &

per Titaq. in d.l.si vnquam verbo donatione largitus num.175. Intellige tamen
28 hoc, qnoties remissio, seu donatio † fuit facta illico post resignationem, secus si postea aliquo tempore interiecto, vel ex aliqua causa, nam hoc casu nulla cōmittitur confidentia, vt fuit resolutum in Rota
* in vna * Cusentin. Archiepiscopatus sub die Lunæ 4. Februarij 1591. coram R. P. D. Orano, & in alia Oriolen. confidentiæ 1. Febrarij 1591. coram R.P.D. Bubalo.

Tertio dubitatur an hæc prima coniectura posita in hac constitutione Pij v. vers. si quis post cessam, inducat verā con
29 fidentiam? Pro affirmatiua † vidi consultum de anno. 1583. dum de hoc conuerteretur in quadam Mediolanensi, Ego autem cum de hoc interrogatus fuissem contrariam sum sequutus sentētiam, sed ne meæ sententiæ plus æquo viderer acquiescere, cum Perillustri, & Reuerendissimo Domino Io. Angelo Papio, qui tunc temporis omnium I.C. celeberrimus habebatur, hac de re sermonem habui, qui paulo ante Bononia, vbi multos annos legum fuerat interpres primarius, & pręcipuus, a Gregorio xiij. Romam vocatus inter vtriusque signaturæ Referendarios ascriptus est, vir fama præclarus, eruditione insignis, pietateque nulli inferior, maximisq. muneribus, & maioribus, quæ in Vrbe sunt, functus, in meam venit sententiam, nam mens Pij v. non fuit verā ex hac coniectura inducere confidentiā, sed ex ea colligi coniecturam, & præsumptionē, ex qua alijs concurrentibus vult delicti commissi resultare probationem, & ita postea fuit resolutū in Rota, in dicta Cusentin. prætensæ confidentiæ, coram Orano, die Lunæ 4. Februarij 1591. & in alia Brixien. prætensæ confidentiæ, corā Pegna 5. Iunij eodem anno, & colligitur ex lectura, & inferius latius dicetur.

Quarto dubitatur, quomodo intelligitur illud verbum de facto? crederem intelligendum esse, quoties resignans absq.
30 † causa, vel nouo tit. id faceret iuxta ea, quę habentur per Gl. & Io. Monach. col. 1. Gemin. Franc. in c. cupientes §. cæterum de elect. li. 6. Gl. Card. Imol. in clem. 1. de vit. & honest. Cler. Corn. cons. 165. col. 6. lib. 2. Dec. in c. cæterum col. pen. de
31 iud. Vel melius † de facto, quia de iure id non poterat fieri; vide Gl. & dd. in c. 1. de presbyt. non ord. Nunc autem pro declaratione huius notabilis, & practicabilis coniecturæ aliquæ limitationes sunt ponendæ, quas notaui in disputationibus diuersarum causarum, & quotidie possūnt occurere.

Primo igitur limitanda est huiusmodi conclusio, vt non procedat, quoties resi-
32 gnans post resignationem percepit † fructus beneficij resignati ex aliqua causa iusta, nam hoc casu nulla oritur præsumptio confidentiæ, & cessat dicta coniectura, ita in terminis, Gabriell. cons. 172. nu. 8. vers. 1. lib. 2. & fuit resolutum in Rota in d. Cusent. prætensæ confidentiæ sub die Lunæ 4. Februarij 1591. coram Orano, & in alia Brixien. prætensæ confidentiæ 5. Iunij eod. anno coram Pegna, in qua fuit dictum, quod non omnis perceptio fructuum inducit confidentiam, sed animus & conuentio hoc faciendi ab initio.

Et ratio est, qnia potuit ex causa super-
33 uenięte † facere resignans, quod sibi erat prohibitum l. si hominem cum ibi not. ff. mand. Dec. in c. cum sit Romana nu. 13. de appell.

34 Quo stante † præsumptio cedit veritati, vel fortiori pręsumptioni l. vlt. in prin. ff. quod met. cau. l. domus, ff. de integr. rest. c. litteras de præsumpt. l. diuus, ff. de in integr. restit. l. 1. in fin. ff. qui, & aduersus, &c. l. non solum, ff. de rit. nupt. c. accedens de fals. Bal. in l. siue possidetis circa finē, C. de probat. Crau. cons. 313. sub nu. 3. vers. quarto, & sub nu. 5. vers. vndecimo, Roland. cons. 16. nu. 26. lib. 1.

Et hæc limitatio potest exemplificari pluribus modis.

35 Primo, quotiescunque † recipisset fructus post resignationem ex conuentione facta cum resignatario consensu Papę interueniente, nam hoc casu nullam oriri pręsumptionem confidentiæ fuit resolu-
* tum in d. * Cusent. prætensæ confidentię coram R. P. D. Orano facit, quod scribit Nauarr. cons. 41. nu. 1. de sim. & ratio est,
36 quia auctoritas Papæ facit cessare † vitiū simoniæ, & cōfidentiæ, Abb. in c. cum pridem in fi. de pact. Cassad. decis. 2. de sim. & decis. 3. num. 4. de renunc. Card. Paris. cons. 30. nu. 3. vol. 4. nam ibi Archiepiscopus Cusentinus percepit fructus Archiepiscopatus post cessionē de consensu fel. rec. Sixti v. vt attestatus fuit Serenissimus magnus Dux Etruriæ, cui tamquam de re a se in præsentia Principis gesta (dū

37 esset Cardinalis) fuit † adhibita fides, c. nobilissimus dist.92. Alex. cons.106. num. 19. lib.2. Put. dec.2. nu.4. lib. 1. Caputaq. decis.95. p.1. cũ alijs, vt per Gabriell. de
* probat. concl.3. num.14. & communiter * dd. & etiam deposuerunt duo alij testes de auditu a bo.mem. Donato Cardinalis de Cesis, qui pro admissione dictæ cessioni cum prædicto Serenissimo apud Papā intercesserat, & pro verisimili etiam scientia Papæ adducebatur dilatio pensionis reseruatę in cessione d. Archiepiscopatus de mense Maij 1585. in annum sequentē, vt ex scedula conscistoriali constabat, ex quibus & alijs, Rota censuit non adesse confidentiam, neque præsumptionem. Et comprobatur hæc conclusio ex notabili argumento considerato per Rotam in d. causa, quia cum perceptio fructuum fit cum licentia Papę, non potest dici fieri de facto, deficiēte igitur qualitate illa de facto cōsiderata, & requisita a Pio v. in alle
38 gatis verbis non intrabit † extrauagantis dispositio, Bar. in l.1. ne quid in flum. pub. Alex. cons. 161. in princ. lib.5. Quod etiā posset considerari, quoties tempore resignationis fructus essent, vel maturi, vel esset inceptũ exigi, vel retardaretur expeditio, & his casibus, & alijs possunt de Papæ licētia exigi illi fructus absq. vitio confidentiæ, nam per scientiam Papę ces-
* sat iux. communem * opinionem supra relatam. & de huiusmodi scientia Papæ, &
39 gratia constabit, etiam per testes, † iuxta
* stylum * Rotæ, vt per Soc. cons.60. nu.14. lib. 1. & quamquam alij tenuerint contrarium, tamen ita fuit resolutum in d. Cusent. 4. Feb. 1591. coram Orano. Et hæc sunt notanda quia sepę eueniunt, & pluries de hoc controuertitur.

Secundum exemplum erit quoties resignās præcipit fructus beneficij resignati,
40 quia resignatarius † donauit post resignationē, in extinctionem debiti antiqui, vel pēsionis decursæ, aut decurrēdæ ex alia si
* mili causa, vt fuit * resolutum in d. Cusent. 4. Feb. 1591. coram. R. P. D. Orano. Cum enim constat de causa perceptionis fructuum cessat coniectura confidentiæ, vt fuit conclusum in vna Imolen. confidētiæ. 24. Feb. 1592. coram Pamphilio.

Tertium exemplum, quoties resignatarius illos gratis donaret, & antea non fuit de hoc conuentum, vt fuit resolutũ
* * in ead. Cusentin. nam non omnis perceptio fructuum post renunciationem factam a resignante, vt post præsentationē, est confidentia, sed ea quæ præcedente pacto, & conuentione, vt fuit resolutum in vna Imolen. Lunæ 24. Februarij 1592. coram Pamphilio.

Quartum exemplum, in Episcopo col-
41 latore, † qui absque scrupulo confidentiæ potest fructus beneficij collati percipere pro decimis, seminario, & reparatione Ecclesiæ, & illos percipiens ex hac causa nullam committit confidentiam, vt in terminis consuluit Gabriell. cons. 172. n.9. cum seq. vol.2.

Secũdo limitatur, huiusmodi cōclusio vt resignans percipiens fructus beneficij resignati committat confidentiam, seu oriatur ex hoc præsumptio confidentiæ si huiusmodi perceptiō fuit facta post perfectā resignationem post captam per successorem possessionem, & factam publica-
tionem, vt fuit resolutum * in d. Cusent. prætensæ confidentiæ die Lunæ 4. Febr. 1591. coram R. P. D. Orano, & hanc opinionem consulendo videtur firmare, Nauarr. cons.28. nu.2. de sim. & cons.26. ante nu.1. eo. tit. & probatur in verbis allegatis const. Pij v. vbi post cessam, &c. publicatā, &c. captamque a successore possessionem, & de hoc dicetur infra.

Tertio limitatur, vt non committatur confidētia ex parte resignatarij, quoties
42 resignans post resignationem se † ingerit & fructus percipit ignorante ipso resignatario, ita in terminis limitat Gabriel. cōs. 172. nu.10. in fin. & nu.13. lib.2. quam opinionem puto esse sequendam in iudicando, & cōsulendo. Et ratio est, quia si ignorat Resignatarius fructuum perceptionē,
43 quæ fit a resignante post cessionem, † quo modo ei nocere debet, Crauett. cons.171. nu.18. & cons.201. nu.36. & cons.203. nu. 5. factum enim alterius post ius plene quę
44 situm, impossibile est, † vt noceat præsertim ignoranti c. Matthęus, c. sicut iuris, vbi dd. de sim. Anchar. cons.171. col. pen. Ideo ne iniquitatem huiusmodi Constitutio Pij v. contineat, interpretanda erit in perceptione fructuum, quæ permittente, & sciente beneficiato fit, cum ignorās non delinquat.

Accedit, quia ratio dictæ coniecturæ, vt pręsumatur confidentia, quoties resignās percipit fructus post resignationem fundatur in eo, quia actus subsequens in

dicat

dicat animum & pactionē pręcedentem l.quædam.ff. de reb.dub. quæ ratio prorſus ceſſat in ignorante Crau.conſ. 203.n. 5. Ideo &c.

Quarto limitatur huiuſmodi cōcluſio vt nō ſit confidentia ex parte reſignatarij. quotięs reſignās percipit fructus poſt ceſſionem, eo tamen ſciente, & nolente, ita declarat in terminis, Gabr. d. conſ. 178. n. 10. in fi. & nu. 13. lib. 2. hoc poteſt exēplificari quoties uis infertur aut ſimili modo.

Et ratio eſt, quia hoc caſu ceſſat ratio
45 coniecturæ, ideo debet ceſſare † diſpoſitio c. cum ceſſante, de appell. & regulare
eſt vt pręſumptio fraudis, & doli ceſſet
46 quoties † fit actus ex neceſſitate, Ang. in
l. ſi quis, poſt n. 3. C. de bon. proſcrip. quē commendat Paul. de Mōte Pico in l. poſt contractum, n. 79. ff. de donat. dum concludit, quod qui facit actum ex neceſſitate in quo alias dolus & fraus præſumeretur, ceſſat talis præſumptio, arg. l. quoties. §. qui dolo. ff. de probat. Maſcard. de probat. concl. 531. vbi plures in terminis citat.

Accedit quia alias ſequeretur quod eſſet in poteſtate reſignantis vel conferentis vim inferendo rectori facere vt beneficium ille amictat, quod eſt abſurdum.

Et hæc diſtintio ex parte recipientis & dantis in hac materia eſt trita, Abb. in c. cum in Eccleſiæ in fi. vbi Anan. de ſim. Ang. in verbo ſimonia 2. n. 15.

Trigeſimæ ſecundæ Quæſtionis Summarium.

1 *PRæſumitur Confidentia in Reſignatione, ſi reſignatarius conſtituat reſignantem Procuratorem, uel Conſanguineos.*
2 *Actus ſubſequens indicat animum.*
3 *Ex cauſa ius præſumit.*
4 *Ex facto lex colligit mentem.*
5 *Præſumptio Iuris dicitur neceſſaria.*
6 *Ex coniecturis ſtatuitur aliquid.*
7 *Reſignans amittit omne Ius.*
8 *Reſignans non poteſt percipere fructus.*
9 *Ex datione fructuum facta venditori arguitur fraus.*
10 *Ex coniunctione ſanguinis arguitur fraus.*
11 *Dictio ſi, exponitur pro quando.*
12 *Dictio ſi. denotat conditionem.*
13 *Dictio ſi, capitur multis modis.*
14 *Verba generalia generaliter accipiuntur.*
15 *Locutio generalis nihil relinquit intactum.*
16 *A proprietate verborum non eſt recedendum.*
17 *Conſtituens Procuratorem collatorem ad percipiendum fructus ex hoc non præſumitur confidentia.*
18 *In claris non cadit dubium.*
19 *Coniecturæ ceſſant vbi eſt veritas.*
20 *Vnius incluſio eſt alterius excluſio.*
21 *In pænalibus ſtricta fit Interpretatio.*
22 *Verba generalia reſtringuntur ad ſpecificata.*
23 *Verba generalia recipiunt reſtrictionem a ſequentibus.*
24 *Vna pars legis declarat aliam.*
25 *Poſteriora declarant priora.*
26 *Verbis & ratione comprehenditur aliquid in lege.*
27 *In lege fit expreſſio exemplariter, & non reſtrictiue.*
28 *Exempla non reſtringunt regulam.*
29 *Ratio diſponit ſicut lex.*
30 *Plus attenditur ratio quam lex.*
31 *Ratio extendit legem.*
32 *Regula de incluſione vnius non habet quando in excluſis militat eadem ratio.*
33 *Experientia eſt rerum magiſtra.*
34 *Vnius incluſio non eſt alterius excluſio quando aliquid includitur ratione maioris frequentiæ.*
35 *Verbum Beneficium eſt generale.*
36 *Fauorabile eſt vt puniantur delicta.*
37 *Verba ſequentia intelliguntur continuatiue.*
38 *Dictio vel ſtat alternatiue.*
39 *Donatio facta coniūctæ perſonæ præſumitur fraudulenta.*
40 *Dictio aut diſiungit.*
41 *Sub verbo parentes, Intelligūtur vtriuſque ſexus.*
42 *Verbum parentes, quid ſignificat.*
43 *Verbum parentela, refertur ad Agnatos & Cognatos.*
44 *Propinqui qui ſint.*
45 *Affines an ſint propinqui.*
46 *Procurator poteſt conſtitui Inſtrumento & per literas.*
47 *Paria ſunt habere de præſenti & de futuro.*
48 *Habens obligationem videtur habere rem.*
49 *Aſſaſſinus dicitur ex promiſſione & datione.*
50 *Locatio quid ſit.*
51 *Vbi eadem ratio, ibi idem ius.*
52 *Beneficiatus poteſt expendere fructus beneficiorū conſeruando patrimonium.*
53 *In re ſua quiſque eſt moderator & arbiter.*
54 *Rei ſuæ poteſt quis eam legem apponere quam vult.*
55 *Beneficiatus non poteſt diſponere de fructibus beneſ. pro re illicita.*
56 *Neque pro re profana.*
57 *Alias peccaret mortifere.*
58 *Et teneretur ad reſtitutionem.*
59 *Donatio non præſumitur.*
60 *Capitur præſumptio pro non donatione.*
61 *Malitijs eſt occurrendum.*
62 *Radix mala amputanda.*
63 *Fraus colligitur quando emptor daret fructus venditori.*

Dictio,

TRIGESIMA SECVNDA QVÆSTIO.

ARGVMENTVM.

De confidentia, quæ committitur quando prouisus constituit procuratorem dimittentẽ, vel eius parentes.

Secunda coniectura, & præsumptio ex qua probatur confidentia est, quoties prouisus de beneficio constituit pro
1 curatorem ad percipiendum, † vel locãdum fructus illius beneficij dimittentem, vel illius parentes propinquosque, & illi vel illis donauerit huiusmodi fructus per ceptos, vel percipiendos, vt dicitur in §. si recipiens beneficium cõstituerit dimittentẽ, vel eius parentes, aut propinquos, procuratores ad percipiendum, vel locãdum fructus beneficij dimissi, & illo, vel il lis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit, & sequuntur Ma iol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub nu. 5. vers. idẽ est si prouisus. Mascard. de probat. conclus. 1306. nu. 29. 30. & 31. & causa committendi hanc confidentiam ponitur in §. multi, vers. plerique. Et ratio est, quia
2 huiusmodi actus † subsequens indicat animum prauum ipsorum, & quid actũ fuerit demonstrat, l. quædam, ff. de reb. dub. l. sed Iulianus, §. proinde, ff. ad Macedon. Paul. de Castr. cons. 247. nu. 5. lib. 1. cum alijs, vt per Crauett. cons. 284. nu. 6. Et ex
3 † causa ius præsumere colligitur ex l. in fundo in princ. ff. de rei vendic. & ex l. vlt. in fin. ff. de action. & obligat. Menoch. de præsumpt. q. 17. nu. 2. & etiam ex facto, le
4 gem colligere, † mentem, animumque agentis cõstat, ex l. Paulus, ff. rem. rat. hab. l. si tamen §. ei qui ff. de edil. edict. §. pauo num, vbi Glos. instit. de rer. diuis. late Menoch. de præsumpt. q. 19. nu. 1. Dec. cons. 421. nu. 13. Crauet. cons. 87. nu. 10. Alcia. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 26. & reg. 3. præsumpt. 33. & ideo præsumptio iuris
5 † necessaria dicitur, Spec. tit. de presump. §. species nu. 5. Menoch. d. tract. de præsumpt. q. 3. col. 1. & iusta ratione potuit hic Pius v. ex huiusmodi constitutione procuratorum, & donatione fructuum sta
6 tuere confidentiam ex † coniecturis, & in dicijs humana lege, & ratione probatis, Bal. in rub. C. de probat. nu. 6. vers. exemplum, Idem Bal. in l. ea quidem nu. 5. C. de accus. Alciat. de præsumpt. in prælud. par. 3. in in princ. maxime in dimittente, qui post resignationem, non potest se in beneficio resignato amplius intromitte
7 re, & ingerere, cum amiserit omne † ius, Innoc. Host. Abb. & alij omnes in c. quod in dubijs de renunc. Rot. decis. 6. in fin. de rer. permut. in nou. Cassad. decis. 2. nu. 3.
* de renunc. & communiter * alij, vt probaui latissime de resignat. benef. lib. 1. q.
8 4. & 5. neque aliquos fructus † percipere vt late etiam dixi d. lib. 1. de resig. benef. q. 6. Ex hac ergo constitutione, & mandato procuratorio, & donatione fructuum arguitur fraus iuxta ea, quæ dicuntur in c. 2. de renunc. in 6. in l. dolum C. de dol. Gl. in l. apud Celsum, in princ. ff. de dol. mal. Bart. in l. post contractum, ff. de don. Dec. cons. 235. in princ. Paris. cons. 97. nu. 17. vol. 1. Grat. cõs. 81. n. 42. lib. 2. Et pro
9 pterea † ex datione fructuum facta venditori arguitur fraus, Bar. in l. post contractum nu. 4. Io. Annibal. nu. 135. ff. de donat. cum alijs, vt per Mascard. de probat. conclus. 815. num. 48. Et de parentibus, & propinquis statuitur ea ratione, namque
10 ex coniunctione † sanguinis deprehenditur fraus, Bart. in l. non solum nu. 1. ff. de rit. nupt. Aret. cons. 2. post nu. 5. & cons. 17. post nu. 7. Castrens. cons. 337. num. 16. cum seq. vol. 1. Roman. in l. post contractum, nu. 4. & ibi Io. de Annibal. nu. 62. ff. de donat. Card. Paris. cons. 143. num. 22. vol. 4. Dec. cons. 235. col. 2. & cons. 659. nu. 2. Gozzad. cons. 1. post num. 34. Grat. cons. 53. nu. 68. vol. 1. Cranett. cons. 82. num. 5. Et ideo in §. superiori incip. ad probandum statuit, vt legitima sit coniectura, si resignãs se ingerat post resignationem beneficio resignato, vel fructus percipiat per se, vel alium, & ibi explicaui causam, & adduxi concordantia.

Et ex verbis positis in hoc §. primo no
11 ta, quod † dictio si, exponitur pro quãdo, vt per Bar. in l. hæc verba nu. 4. ff. de leg. 1.
12 & denotat † condicionem, vt sit confidentia, quãdo quod subdit, interuenerit Bar. in l. si ita quis promisit num. 1. ff. de verb. oblig.

obligat.& in l. muto. §.sub conditione,n.
13 2.ff.de tut.& † capitur alijs modis vt per Iaſ.in l. 1. n. 69. ff. de off. eius cui mand. eſt iuriſd.

Secundo nota, quod verbum recipiẽs poſitum in hoc §. poſſet ex ſui generalitate verificari in recipiente beneficium vacans quocunque modo ſiue per obitum, ſiue per renunciationem iuxta ea quæ
14 ſcribit † Bald in l.in fraudem, in fin. ff. de milit. teſtam. & conſ. 191. lib. 1. locutio
15 n. † generalis nihil relinquit intactum. Bal. conſ. 205. lib. 1. Crau. conſ. 118. n. 14. & conſ. 113. n. 5. & conſ. 308. n. 3. eo magis cum id verbi proprietas ſuadeat.
16 l. non aliter, ff. de leg. 3. a qua non † eſt recedendum, l. ſi alij, ff. de vſufruct. leg. Crauet. conſ. 188. col. 2. Bal. conſ. 452. ſtatuto col.vlt.lib.1.Decian. reſp.47.n.8. vol.3.Menoch.conſ.97.n.40.vol.1.& cõſ. 215.n.9.&xi.

Et hoc modo accipiendo eſſet ſenſus, vt committatur confidentia ſi recipiens beneficium conſtituerit procuratorem ad percipiendum vel locandum, reſignãtem, collatorem, & præſentantem, & ita videtur intelligere hũc tex. Maiol.d.lib. 5.de irregul.c.45.ſub n. 5. col. vlt. verſ. Idem eſt ſi, eſſe confidentiam ſi prouiſus conſtituat procuratorem ad percipiendum fructus vel locandum, reſignantem, prouiſorem vel propinquum reſignantis prouiſoris, aut præſentantis, ſequitur eiſdem verbis, Maſcard. d. concl. 1306. n.29.& 30.& hæc concluſio poſſet comprobari ratione quia ratio quæ militat inter reſignantem & reſignatarium, militat inter conferentem & prouiſum, inter pręſentantem & pręſentatum, electorem & electum, ergo idem ius debet ſtatui vulg. l.á Titio, ff. de verb. obl. l. illud ff. ad l.Aquil.

Sed his non obſtantibus pro contraria opinione alias in facti contingentia reſpondi, vt hic §. debeat intelligi duntaxat in eo prouiſo qui conſtituit renunciantem procuratorem, ad percipiendũ & locandum fructus illius beneficij, &
17 non in eo qui conſtituit † collatorem, pręſentantem & electorẽ, & mouebar primo: Quia id expreſſe exprimitur in eodẽ §. ibi conſtituerit dimittentem, vel eius
18 parentes &c. ergo nullum cadit † dubium, l. ancille. C. de furt. Corn. conſ.109.lib. 1. Dec.conſ.484.n.1.Roland.a Vall.conſ. 77.n. 5.lib.1. vnde ceſſant coniecturæ &
19 † argumenta, l.continuus, §. cum ita, ff. de verb.oblig.Soc.iun.conſ. 12. n. 2. lib. 2. Ceſal. conſ. 138. n. 20. vol.1.

Secundo, quia in hac parte cõſtitutionis dum agit Pius de præſumptionibus, & coniecturis ſufficientibus ad arguendam & probandam confidentiam a §. ad probandum, vſque ad §. ſi vel ſola, loquitur de reſignatione, vt patet ibi, ſi quis poſt ceſſam, & ibi publicatam reſignationem, ergo non debent includi ordinarij præſentantes & electores, cum vnius
20 incluſio ſit excluſio † alterius, l.cum pretor, vbi Gl. & alij, ff. de iud. Fel. in c. non ne.de præſumpt. Iaſ.in l.1.colum.4.ff.ſol. matrim.
21 Tertio, quia hæc eſt materia † pænalis, & admodum odioſa, & ideo ſtricte intelligenda, & quantum ſonat. Din.in reg. odia, ff.de reg.iur.c.15.qui de ſent.excõ. lib.6.

Ad contrarium reſpondebam, quod generalitas illius verbi recipiens debet reſtringi ex verbo ſubſequenti dimittentem, quod excludit aliam vacationem quam reſignationis vt ſ. dixi, & regula-
22 re eſt, vt verba † generalia reſtringantur ad ſpecificata, l.ſi de certa, C.de tranſact. l.ſi de ex maiore, C.de excep.Crau.conſ. 308.ſub n.5.col.pen.verſ. inde videmus,
23 & ex † ſequentibus, Gl. in auth.offeratur, C.de lit.conteſt.& in l.ſciendum, in prin. ff.qui ſatiſd.cog.Dec. conſ. 179. col. vlt. verſ.nec obſtat, & regulare eſt vt vna pars
24 legis declaret † aliam l.non eſt nouum, l. nam & poſteriores, ff. de legib. l.vtrum, ff. de petit.hered.l. qui filiabus, ff.de leg. 1.
25 & poſteriora † declarant priora, Crau.cõſ. 86.n.5.& conſ.221.n.15.

Et hanc opinionem exiſtimo eſſe veriorem in puncto iuris, Verum a contraria non recederem in iudicando ex identitate rationis, vt ſi prouiſus conſtituat procuratorẽ, collatorem, præſentantem, illiſque donet fructus perceptos, & percipiendos, vt colligatur coniectura confidentiæ, nam eadem viget ratio, & pacti præſumpti, Ideo præſens caſus videtur incluſus, quamuis non exprimatur
26 verbis, quod non eſt † neceſſarium cum comprehẽdatur ratione l.his ſolis, C. de reuoc.donat.Pariſ. conſ.83. n.21. vol.3. & conſ.69.n.3.vol.4.Dec.conſ.284.col.2. & conſ.301.col.etiã 2.Et receptum eſt vt ſi ra-

si ratio legis comprehendit plures casus,
27 si de vno in ea fit mentio videtur †factum exemplariter non restrictiue, Tiraq. in l. si vnquam, verb. libertis nu. 37. C. de re-uoc.donat. & de vtr. retr. tit. de retr. Li-
28 gnag.§. 20. nu. 2. & 3. nam exempla † non restringunt regulam, l.regula §.vlt. ff. de iur. & fact. ignoranr.l.scire oportet §.penult.ff.de excus.tutor. Bal.in l.1.in 1.lect. sub nu. 1. ff. de iust. & iur. Ex quo videtur responsum ad argumentum primū, quod adducebam consulendo de verbo dimittentem, cum exempla non restringant re
29 gulam, & ratio † disponat, sicut lex, Bal.in c. dilectus filius col.1. de resct. Dec.cons. 284. col.2. Crau.cons.183. col.2. Dec.etiā in c.2. requiris nu.2. de appell. & in c. at si clerici, §. de adulterijs n.18. de iudic. imo
30 plus † est attendēda ratio legis, quam lex l.1. C. quæ sint longa consuet. c. consuetudo prima dist. Gemin. in c. vbi periculum nu.1. de elect.lib.6.

Ad secundum respondeo, quod licet verba §. ad probandum sonent in resignatione, tamen verba huius §. si recipiens,
31 ex ratione habent hanc † extensionem l. cum pater §. dulcissimis, ff. de leg.2. Arer. cons.143. col.4. & 5. Gemin.cons.39. col. 1. & cons. 40. col. 2. optime Batt. in l. pater filium §. fundum in fine, ff. de leg. 3. Gl. in clem. 1. de elect. Non obstat argumentum de inclusione, quia respōdeo re-
32 gulam † illam * communem non habere
* locum, quoties in exclusis militat eadem ratio, quæ in inclusis, Glos. in d.l. cum prætor, ff. de iudic. Fel. in c. nonne in 4. lim. de præsumpt. Gerard. de petra sancta sing.7. Riminal.sen.cons.251.n.44. & cons.529. nu.25. Dec. in l.1. in 3. lect. num. 84. ff. si cert. pet. Card. Patis. cons.111. num.39. vol.1. Menoch. de arbitr. iudic. cas. 64. num. 18. Eoque magis, quia potest dici, quod id, quod dicitur hic de resignatione exprimitur ratione frequentioris cōtingentiæ, nam re vera frequentius po-
33 test accidere, & experientia docet, † quæ est rerum magistra §. sed hodie instit. de satisd. c. quam sit de elect. lib.6. Paris. in
* rub. ff. sol.matr.nu.6. & communiter * est receptum, vt vnius inclusio non sit alte-
34 rius exclusio, quando id quod † exprimitur, deciditur ratione maioris frequentiæ, & contingētiæ, Gl. not. in clem. 1. verbo præsidentes in fine de rescr. & ibi illā not. Ant. de Butr. & Imol. Ias. in l.1. num. 33. ff. sol.matrim. & in l. 2. num. 12. ff. de vulg. & pupill. Fel. in c. nonne in 5. limit. de præsumpt. Bellon. cons.52. nu.10.

Ideo conclusio huius rex. siue §. intelligenda erit, vt non solum sit confidentia quando resignatarius constituit procuratorem resignantem, vel eius propinquū ad percipiendum, vel locandum fructus illius beneficij resignati, illisque donando dictos fructus, sed etiam quando prouisus, præsentatus, nominatus, electus, id facit constituendo collatorem, presentātem, nominantem, & eligētes, eisque donando fructus, nam ex hoc colligitur cōfidentia.

Tertio intellige hanc conclusionem in quocunque beneficio tam simplici, quam requirente residentiam, & curato, ac habente dignitatem quātumuis maximam,
35 quod probat, tum generalitas dicti † verbi beneficium, Gemin in c. quamuis el 1. de præb. lib.6. Anan. quē referr, & sequitur Caccialup. de pens. q.30. num.6. Barbat. in clem. causam §. quod si forsan, nu. 28. & 29. ac 30. de elect. & colligitur ex his, quæ scribit Ioannes Selua de benef. par. 1. 2. & 3. & late tradidimus de resig. benef. lib.2. q.1. vbi explicauimus omnia genera beneficiorum, tum etiā ratio, quæ militat in omni beneficio, & dignitate, vt censeatur punibilis, & prohibita confidentia ibi commissa. Accedit tertio, quia
36 fauorabile est, vt puniantur † delicta, & sit lata interpretatio, l. si quis ingenuum, §. in ciuilibus, ff. de capt. & postli. l. si ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. Bart. in l. quemadmodum, C. de agric. & cens. lib.11. Blanc. in prax. crim. §. datis defensionibus n.49.

Quarto quia in §. præcedenti incip. ad probandum iam expresserat Ecclesiam, aut Monasterium, & aliud beneficium, vnde hic non erat necessarium id repetere, cum eadem sit materia, & continuet, ac
37 intelligatur, † quod hic dicitur iuxta terminos præcedentis orationis de Episcopatibus, Abbatijs, & reliquis sacerdotijs Bald. in l. domum col.1. in fine, C. de rei vendic. Ias. cons.215. col.2. lib.2. & cons. 5. col.3. lib.3. Soc.Sen. cons.15. nu.17. lib. 1. Crau. cons.313. nu.5. & in principio iā expresserat de omnibus personis, etiam S. R. E. Cardinalibus, de quibus poterat fieri dubium.

Quarto intellige hanc conclusionem, colligi confidentiam, siue prouisus constitue-

stituerit procuratorem resignantem, siue eius parentes, aut consanguineos, nam hæc parificantur, vt probant expresse illa verba, constituerit dimittentem, vel eius parentes, aut propinquos procuratores, l.si hæredi plures, ff.de condict.& demon.

38 Dictio enim, vel † operatur, vt sufficiat vnam partem esse veram ad effectum, vt ex hoc oriatur coniectura confidentiæ, tam si fuerit constitutus procurator resignans, quam si fuerint constituti propinqui, vel parentes, Corn. cons. 237.col.4. lib.4. Angel.de Gam.de testam.nu.2.& in hoc nullũ cadit dubium, qnia verba sunt clara l. continuus, §. cum ita, ff.de verb. oblig. Et ratione supra deduximus, quare æquiparentur hi duo casus, nã eo quia sunt constituti procuratores, parentes, & propinqui, videtur constitutus ipse resignans ob coniunctionem sanguinis, quæ inter illos adest, & merito arguitur coniectura fraudis, Roman.in l. post contractũ nu.4.ff.de donat. vbi Io. Annib.num.62. vers.nec obstat, Aret.cons.2.n.5. Calcan. cons.15.col.12. in princ.cum alijs, vt per Mascard.de probat.concl. 815.nu. 10. &

39 ideo donatio † facta coniunctæ personæ præsumitur fraudulenta, ac simulata, & non vera, vt est tex. optimus in l.data opera, C.de donat.l.pen.in princ.ff.de bon.libert. Bart.in l.non solum in princ.ff.de ritu nupt. Bal. cons.438. lib.5. Cuman.cõs. 155.col.2.Petr.de Anchar.cõs.251.Dec. cons.235.nu.2.vers.secunda præsumptio Card. Paris.cons.143. nu.22. vol. 4. & faciunt notata in c. 2. de renunc. lib. 6. Et quod dicitur de parentibus, aut propinquis dimittentis beneficium, vt sit coniectura confidentiæ, si constituantur procuratores a resignatario, illisque donentur fructus, intellige disiunctiue, nam non requiritur, vt sint cõstituti parentes, & propinqui; sufficit enim, quod alter eorum fuerit constitutus, vt colligitur ex di

40 ctione aut, quæ pouitur † inter prædictos quæ disiungit, & operatur, vt vnum sufficiat, Bart.in l.is qui ducenta §.vtrum nu. 2.ff.de reb.dub. Bal.in l.cum quædam nu. 6.C.de verb.signif. vbi dicit, quod si dictũ fuerit, volo pecuniã deponi in manibus Titij aut Sempronij, videtur tacite procurationis officium cuilibet de per se in solidum esse cõmissum, idem voluit Bart. in auth.si quando, C.de constit.pec. Et dũ Pius v. nominat in hac coniectura paren-

41 tes, videtur intelligere de parentibus † vtriusque sexus, Gl.in l.appellatione parentis, ff.de verb. signif.& ibi Alc.Glos.& Bal. in l. quisquis, C. ad l. Iul. maiest. Et

42 quamuis proprie pater, & mater † significetur, cum veniat a verbo pario, tamen apud Iuriscõsultos teste Festo etiã auus & proauus, & alij superiores vtriusq. sexus vsque ad tritauos, & tritauias intelliguntur, & vltra hos maiores appellãtur, vt tradit Paul.I.C.de grad.affinit.l.Iuriscons. Caius in d.l.parentis appellatione, ff. de verb. signif. & optime intrat huiusmodi coniectura, quoties fuit cõstitutus procurator, Pater, Auus, tam paternus, quam maternus resignantis, vt præsumatur confidẽtia ex pręsumpta fraude, Vel intellige latius, nam parentum vocabulũ ad quoslibet consanguineos extensum inuenimus, vt Plin. lib.18. c. 1. Cic. 1. de Orat.& 2.de Finib.& li.9. ad Attic. Ouid. 1. Metam. & alij tradũt relati a Calepin. in Dictionario verbo parens, & sequitur Iac. speciel. in dictionario in eodem verbo parens, vers.at latius hodie vtriusque Ias. in l.In ius vocari §.prætor nu. 8.ff. de in ius voc. Afflict. decis. 178. nu. 2. Hinc

43 verbum † parentela adaptatur ad Agnatos, & Cognatos, Corn. cons. 133. col. 1. lib. 2. Card. in clem. 1. §.vlt. de iur. iur. & omnes collaterales, Abb. in c. fraternitatis, de vsuris, Bal. cõs. 334 nu.5.lib.3. Ang. cons.289. Butr. cons.9. Anchar. cons.239. col.4. Alex. cons. 160. lib. 2.

44 Dum autem nominat propinquos † videtur intelligere de consanguineis, & sic de omnibus sanguine coniunctis cũ resignante, Cic. ad Cæl. lib. 2. epist. & habetur ex Dictionario in verbo propinquus, Bart. in l.vlt. nu.4. C.de verb. sign. An af-

45 fines dicãtur † propinqui, Idẽ Bart. in l. 1. C.vnde vi. & vx. & in l.cni eorũ §. affinitatis, ff.de post. Bal. in l.vlt. C.de indic. vid.

Quinto hanc conclusionem intellige, siue prædicti constituantur procuratores per instrumentum, siue per litteras; nam

46 vtroq. modo posse † constitui tradit Car. Paris. cons.47.nu.14.vol.1.cum alijs adductis a me de resign.benef. lib.9.q.6. col.1. & eadẽ ratio viget in vtroque casu, Ant. de Butt.in c.2.nu.4.de renunc. lib.6.ergo idem ius, l.illud, ff. ad l. Aquil.& hoc nullum habet dubium.

Sexto hanc conclusionem Intellige, vt cõmittatur confidentia tali casu, siue fuetint

rint a resignatatio constituti procuratores, parentes, aut propinqui resignantis ad percipiendum fructus beneficij resignati, siue ad locandum fructus percipiédos, vt patet illis verbis, *ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi.* hi enim casus æquiparantur, & ratio est, quia paria sunt quod quis percipiat fructus de præsenti,
47 † vel habeat promissioné illos consequédi infra certum tempus, vt dicit Salic. in l.non ideo minus in fine, C. de accus. Grámat. Vot. 9. col. 1. qui enim habet obligationem, & promissionem videtur habere
48 † rem ipsam, Curt. Sen. cons. 20. col. 18. vers. omitto postremo, Aret. cós. 164. col. 11. & seq. Patis de Put. in tract. de synd. fol. 57. nu. 14. Et ideo assassinus dicitur tá
49 † ex datione, quam ex promissione, Archid. in c. pro humani col. 1. in fine, Gemin. in §. cum igitur in primo not. Petr. de Anchar. in 6. not. de homic. lib. 6. Dec. cons. 327. in princ. Corn. cons. 249. col. 1. vol. 4. Carrer. in prax. crimin. in tit. de homic. §. circa tertium in princ. vbi attestatur * de communi, quam promissionem videtur habere ex locatione facta, cú lo-
50 catio † fit ad rei vsum concessio pro mercede, vel pecunia numeranda conuenta, Azo in princ. loc. in sum. Gl. Bar. & Salic. in l. excepto ff. loc. Doct. * communiter in rub. ff. & C. ac instit. loc. Et hoc intellige, quoties iste procurator locauit fructus dicti beneficij paciscendo, vt sibi respondeatur de pecunia, nam hanc videtur habere mentem Pius v. quia si pecunia erit soluenda domino beneficij, cessat omnis fraus, cum nullam vtilitatem habeat ipse procurator.

Septimo intellige hanc conclusionem procedere, quoties fuerunt cóstituti procuratores dicti parentes, vel propinqui ad locandum, vel percipiendum fructus beneficij dimissi, nam ita declarat tex. ibi *beneficij dimissi*, & est ratio, quia tunc potest ex eo præsumi fraus conuentionis illicitæ iam factæ, vt supra dictum est, ergo secus erit, si fuerint constituti prædicti procuratores ad percipiendum, vel locandú fructus alterius beneficij nó dimissi, quia huic casui verba tex. non applicantur l. 4. §. totiens, ff. de damn. infect. Si autem constat pecunias versas ad vtilitatem resignantis, inficiari non potest, quin ex illa perceptione fructuum non arguatur ad actum illicitum, & ad præsumptionem có-

fidentiæ, quoties vere constat fructus illos verti in vtilitatem illius, & actum esse correspectiuum iuxta ea, quæ scribit Paris. cons. 143. num. 21. vol. 4. cum alijs, vt per Mascard. de probat. concl. 815. nu. 4. & fraudulentum, nam dicitur in §. quare nos volentes, & in §. itidem, siue per se, siue per alium, &c.

Octauo intellige, fine huiusmodi fructus beneficij dimissi fuerint dati resignáti, siue prędictis procuratoribus, nam hos duos casus æquiparat Pius v. illis verbis, & illi, vel illis donationem fecerit, & ratio est, quia vtroque casu potest fraus deprehendi iuxta ea, quæ supra deduximus latissime.

Nono intellige hanc conclusionem in fructibus tam perceptis, quam percipiendis, vt patet ibi *de fructibus perceptis, aut percipiendis*, & ratio est, quia eadem viget ratio in vtroque casu, namque eadem fraus de-
51 prehenditur, ergo idem ius † debet statui l. illud, ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. Et sufficit alterutrum, vt patet ex dictione illa aut, Batt. in l. si is, qui ducenta §. vtrum nú. 2. ff. de reb. dub. Bald. in l. cum quędam num. 6. C. de verb. oblig. & * communiter Doct. sequuntur.

Decimo nota casum, in quo quis non potest disponere de fructibus beneficij absque periculo committendi confidentiam, cum regulariter clericus beneficiatus possit expendere fructus beneficij,
52 quomodumque voluerit † etiá bona propria consetuando, Innoc. in c. Episcopú de præb. & ibi Abb. & alij Card. Zab. & Abb. in c. postulasti de rescr. vbi Fel. nu. 6. Soc. Sen. cons. 91. vol. 3. Caiet. 2. 2. q. 185. aut. 7. resp. ad 3. communis * opin. teste Fel. in d. c. Episcopus, & comprobat late Couarr. in cap. 1. col. 3. de testam. sub nu. 2. cum sint domini, & in re sua quisq.
53 sit moderator, † & Arbitter l. in re mandata, C. mand. l. nemo exterus, C. de iudic. §. per traditioné, instit. de rer. diuis. Soc. Sen. cons. 53. num. 8. lib. 1. rei suæ potest,
54 quis eam legem † apponere, quam voluerit, c. verum, de condit. apposit. c. de monachis, de pręb. c. cum Bertoldus de re iud. l. quoties, C. de donat. quæ sub mod. l. ob res §. 1. ff. de pact. dotal. l. legem, C. de pact. Bal. in l. hac edictali in princ. col. 5. C. de secut. stab. Card. Paris. cons. 72. in princ. vol. 1. & cons. 14. nu. 24. vol. 2.

Et ratio huius conclusionis est, quia nó potest

potest clericus fructus beneficij expende
55 re pro re † illicita, Archiep. Florent. in 3. par. summ. tit. 15. c. 1. §. 19. & in 2. par. tit. 2. c. 2. §. vlt. Siluestr. in verb. clericus 4. Angel. in verb. clericus 4. §. 4. Palud. in
56 4. sent. dist. 24. q. 3. art. 3. & pro † re profana, Riccard. in 4. sent. dist. 15. art. 3. q. 1. ad. 1. Caiet. 2. 2. q. 185. art. 7. alias pecca-
57 ret † mortifere, Archid. & Gem. in princ. dist. 44. Abb. in c. cum secundum de præb. Fel. in c. postulasti nu. 6. de rescr. Dec. in c. Episcopus de præb. & secundum vnam
58 opinionem † tenetur ad illorum restitutionem, vt late tradunt Aluar. Pelagius de planctu Ecclesiæ lib. 2. c. 28. col. 8. Ma-
* ior in 4. dist. 24. q. 17. & communiter,* vt attestatur Nauarr. qui hanc opinionem pluribus rationibus, & auctoritatibus defendit in tract. de reddit. Eccl. q. 2. in 7. monit. fol. mihi 179. col. 4.

Vndecimo intellige, siue huiusmodi donatio facta fuerit scriptura, siue absq. scriptura, nam vtroque casu existimo colligi ex hoc confidẽtiam, quod probo Primo ex generalitate huius verbi apti comprehendere vtrumque casum, Bal. in l. in fraude in fine, ff. de mil. testam. l. 1. §. generaliter, ff. de leg. præst. Secundo, quia in §. itidẽ dicitur scripto, vel verbo significauerit, & ibi late dixi. Tertio, quia eadem est ratio, vt patet, ergo idem ius vtroque casu, l. illud, ff. ad l. Aquil. Quarto, quia mens Pij v. non est loqui de donatione formali, quę prouenit ex mera liberalitate, de qua in l. donari, ff. de donat. & in l. donari, ff. de reg. iur. Host. in sum. tit. de donat. sed de ea, quæ fit fraudulẽter pro consequendo beneficio, vt verba ostendunt, l. Labeo in fine, ff. de supel. leg. Dec. in l. semper in stipulationibus num. 4. ff. de reg. iur. Crau. cons. 20. nu. 2. & cons. 290.
59 in fin. & regulariter donatio non † præsumitur, cum potest capi alia cõiectura, vel constat de causa, l. cum de indebito, ff. de probat. l. si cum aurum, ff. de solut. Alex. in l. si is qui quadringenta, §. dos legata nu. 4. ff. ad l. falc. Corn. cons. 64. num. 2. vol. 2.
60 Gozzad. cons. 94. n. 28. Imo in dubio † capitur alia præsumptio datũ ob aliam causam, Bal. in l. generaliter col. 3. C. de non numer. pec. Ias. in l. si a substit. §. vlt. in fin.
61 ff. de leg. 1. Malitijs † enim occurrendum est, l. cum hi, §. si cũ lis de dol. ff. de transact. l. magis, §. si pupillus, ff. de reb. eor.
62 & omnis radix † mala amputãda, l. in fundo de rei vend. l. quæstionis in fine, C. de fideicomm. Ang. de malef. in verbo fama publica sub nu. 118. in finc.

* Hinc communiter* receptum est, fraudem præsumi, quando possessor vendiror
63 responderet de fructibus emptori, † vel e contra, Bart. in l. post contractum post num. 4. vers. respondeo, non puto sufficere, ff. de donat. Crot. cons. 141. Bart. in l. sicut, §. superuacaneum in fine, ff. quibus modis pig. vel hypot. seru. Mascard. de probat. concl. 815. num. 55. Ita pari ratione fraus debet deprehendi ex datione fructuũ beneficij, quam facit resignatarius resignantĩ.

Sed dubium cadit, an hæc debeant cõiungi, vt scilicet requiratur ad effectum, vt hæc coniectura confidentiæ intret, quod recipiens beneficium constituerit procuratorem resignantem, vel eius parentes, & propinquos ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi, & illi, vel illis de prædictis fructibus donationem fecerit, vel alterutrum sufficiat, vt ex constitutione sola arguatur confidentia, & ex donatione sola? Mihi videtur alterutrum non sufficere, vt habeat locum hæc coniectura posita in hoc §. si recipiens, sed coniunctim requiri constitutionem procuratoris ad percipiendum & locandum fructus, & illorũ donatiõnẽ resignanti, vel eius propinquis, & parentibus,
64 Quod probo, quia copula, &, † quæ ponitur inter hæc duo, coniungit, l. si hæredi, ff. de cond. inst. vbi Glos. & alij latissime, Fel. in c. ex par. 1. nu. 21. de rescr. Et operatur, vt requiratur verificatio vtriusq. requisiti, Ias. in l. fluminibus nu. 64. ff. de flum. Fel. loc. cit. Imol. in clem. in plerisque in 8. col. de elect. Bart. in l. si is, qui ducenta, §. proinde, de reb. dub. & in d. l. qui hæredi, Adeo, quod quo-
65 ties ponitur inter † principium, & finem habet includere medium, Host. in c. licet causam, Fel. num. 10. vers. tertia causa de probat. Bald. in l. 1. num. 4. C. de iur. emphyt. Abb. cons. 11. num. 26. sub eadem qualitate, l. nam, quod liquide, ff. de pæn. leg. l. Seie, §. caio, ff. de fund. instr. l. si quis Titio, ff. de vsufruct. accresc. Pauin. de potest. cap. sed. vacant. in præl.
66 3. num. 3. cum seq. Et eius natura † est, vt continuet præcedentia, Bart. in l. 1. in fine, ff. de his, qui not. infam. & in l. Seie, §. Caio nu. 3. ff. de fund. instr. Roman. cons.

104.nu.4. Alex.conf.101.n.8.lib.3.Corn. conf.129. in fine lib.2.

Eoque magis,cum materia fit connexa,& posita in eodem §.Soc.Sen.conf.53. nu.9.lib.1. Parif. conf.38. num. 25. lib.2. Curt. iun. in l.1. §.vlt.nu.27.ff.fi cert.per. Dec.conf.324. col. pen. Anchar.in clem. in plerifque col.vlt.de elect.

Quod comprobat etiam verisimilitu-
67 do, † cuius argumentum validiffimum eft Bal.conf.180. lib.3. Oldr. conf.13. Crau. conf.297.nu.6.19.Hæc enim dictio,Et,co
68 pulat omnino † diuerfa, vt vtrumque copulatum veniat principaliter, Gl.in rub. ff. de iur.& fact. ignor.Batt.in l.fi finita §. fi eleganter,ff.de damn.infect. Archid.in c.cupientes in princ.de elect.Eoque magis,cum vtrumque eft neceffarium. Petr. de Anchar. in c. præfentium,§.teftes, de teftibus lib.6. Bart.& alij in l.diuus, ff. de re iudic. Gemin. in c.quoties in fine 2. q. 1. Roman.conf.369.in antepen. col. cum alijs,vt per Felin.d.c. ex parte num.23.& excludit, quæ non narrantur.Lud. Rom. conf.146. vifo,col.3. late Fel.d.c. ex parte nu.22. de refcr.

Rurfus contigit dubitare, an hæc coniectura præfentis §.inducat veram confidentiam?prima facie videretur dicendũ, quod fic, ex verbis pofitis in fuperiori §. ad probandum, ad probandum vero plene cõfidentiarum abufum inter alias,etiã præfumptiones, & coniecturæ habeantur legitimæ, &c.

69 In contrarium tamẽ eft veritas,vt † huiufmodi præfumptio non inducat veram confidentiam,fed tantum præfumptionẽ,
** * vt fuit refolutum in vna * Cofentin.prætenfæ confidentiæ coram R. P. D. Orano 4. Feb. 1591.& probarur expreffe in §.teftes ea ratione, quia aliud eft præfumptio,aliud veritas. Nec obftant verba fupra pofita ex §. ad probandum, quia folũ probant,vt huiufmodi præfumptio,& cõiectura fit legitima inter alias,non autem quod fir veritas.

70 Poftremo dubitatur,quid † fi refignatarius poft plures annos poft refignationẽ donet refignanti aliquam quantitatem pecuniarum,an ex hoc arguatur confidẽtia, cũ hic cafus proponeretur in Rota a bo.mem.D.Bubalo in vna Oriolen. 1.Februarij 1591. de ordine fel.rec.Gregorij xiv. fuit refolutũ ab omnibus negatiue, fcilicet, quod donatio facta poft multos annos poft refignationem non arguat fimoniam,neque confidentiam,nifi probetur præceffiffe pretiũ illicitum fuper huiufmodi donatione facienda in ipfa refignatione,c. artaldus, ibi anrequam eligeretur 8.q.3. Io. Andr.Abb.Fel.& Dec.in c. veniens,el 1.de teftib. Abb.in cap.cum M.nu.24. de conft. Dec. conf. 118. nu.4. Moed. decif. 116. Pur. decif.171. num.9. lib.2. Caputaq. decif. 239. nu.7. par.3.

Trigefimætertiæ Quæftionis Summarium.

1 *Refignans expendens pecuniam pro literis Refignatary committit confidentiam.*
2 *Ex folutione pecuniæ intrat fraus.*
3 *Ex facto ad quod quis non tenetur, oritur fraus.*
4 *Ex facto infolito intrat fraus.*
5 *Infolita venditio facit præfumere fraudem.*
6 *Fraus ex coniecturis.*
7 *Actus præfumitur factus ad inftantiam, illius in cuius vtilitatem vertitur.*
8 *Citatio præfumitur facta ad inftantiam partis.*
9 *Mutuum præfumitur factum gratia recipientis.*
10 *Contractus fimulatus fi impenfa quæ debet fieri per venditorem, fiat ab emptore.*
11 *Impenfæ inftrumentorum fiunt ab emptore.*
12 *Refignatarius expendens in literis Refignantis committit confidentiam.*
13 *Cafus non expreffus non includitur in lege.*
14 *In pœnalibus ftricta interpretatio.*
15 *Caufa principalis quæ.*
16 *Impenfa probatur per dictum Procuratoris.*
17 *De facto proprio quis poteft teftificari.*
18 *Dictum vnius non probat.*
19 *Libris menfariorum creditur.*
20 *In habentibus officium publicum, non cadit fufpicio.*
21 *Libri fcripti auctoritate priuata non probant.*
22 *Intereft Reipublicæ vt delicta puniantur.*
23 *Regula, Vnius inclufio fallit pluribus modis.*
24 *Expenfæ probantur pluribus modis.*
25 *Expenfæ probantur ex coniecturis arbitrio Iudicis.*
26 *Expenfæ præfumuntur factæ animo repetendi.*
27 *Dictio fimulque coniungit.*
28 *Dictio vna coniungit.*
29 *Vbi verba funt clara nullum cadit dubium.*
30 *Dum duo requiruntur vnum non fufficit.*
31 *Capienda interpretatio pro non delicto.*
32 *Sine pecunijs non fit expeditio.*
33 *Ingerit fe in hereditate qui foluit æs alienum.*
34 *Sub titulo beneficij includuntur annexa.*
35 *Fideiubens refignans pro Refignatario nõ committit confidentiam.*
36 *Qualitas legis debet in primis verificari.*
37 *Actus fideiuffionis non eft probibitus.*

Dictio

38 *Dictio si, venit coninuatiue.*
39 *Sequentia declarantur ex praecedentibus.*
40 *Lex generalis comprehendit omnes casus & personas.*
41 *Actus attribuitur mandanti.*
42 *Mandans & Mandatarius puniuntur.*
43 *Ex coniectura huius quaestionis non oritur vera confidentia.*
44 *Scientia Papae facit cessare omne vitium.*

TRIGESIMA TERTIA QVAESTIO.

ARGVMENTVM.

DE confidentia, quae committitur ex expeditione litterarum.

TRigesimo tertio quaero, &c. Tertia coniectura, & praesumptio ex qua probatur confidentia † colligitur ex tota li expeditione litterarum resignationis
1 pro resignatario facta a resignãte de suis proprijs pecunijs, vt patet in §. si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mensariorũ ex parte dimittentis expeditio, quae personam recipientis cõcernit, prosecuta sit, simulq. expensae pro ea necessariae ab illo factae fuerint, & causa id faciendi ponitur in §. multi, de qua dixi. Et ratio est, quia quoties resignatur beneficium in fauorem alicuius fit supplicatio, qua signata, datata, ac registrata, ac praestito consensu, litterę expediuntur vt late tradidi de resign. benef. lib. 8. & si in illa resignatione aliquid reseruatur resignanti, scilicet pensio, vel fructus, ipse expedit suas bullas reseruationis pensionis, aut fructuum, & soluit de suo compositionem, & alia necessaria, quę expendũtur pro expeditione dictae reseruationis pensionis, aut fructuum, & resignatarius expedit suas litteras resignationis, scilicet prouisionis factae per S. D. N. in personam suam, soluendo de suo annatam, & alia necessaria in Camera, vel Cancellaria expendi, & dari solita, ac in plumbo, & ita seruat stylus * vulgaris Curiae omnibus notissimus, & de eo etiam attestatur Nauarr. cons. 5. nu. 1. vers. respondeo, de Simon. Si ergo resignans se ingerit in expeditione, quae pertinet ad resi-
2 gnatarium, expendatque pro illa † pecunias proprias, ex hoc oritur praesumptio fraudis iuxta ea, quae ponit Io. Annib. in l. post cõtractum nu. 138. vers. item fraus, tamen praesumitur, & num. 140. ff. de donat. per Gl. primam in l. si quis sub condicione, de condit. & inst. Et regulare est
3 vt oriatur † coniectura fraudis, quoties fiunt ea, ad quae quis non tenetur, Paul. de Castr. in d. l. si quis sub cõdicione post numerum primum ex l. vnde propter, ff. cond. & demonstr. Crauett. cons. 321. num. 3. vers. praesumitur contra eum, &
4 quoties quis facit † insolita, Guid. Pap. de praesumptionibus nu. 51. vers. ex cautelis. Crauett. cons. 44. num. 5. Mascard. de probat. conclus. 815. num. 40. Hinc
5 † insolita venditio facit pręsumere fraudem contractus, Bal. in d. l. si quis sub condicione, Io. Annib. d. l. post contractum num. 139. Crauett. cons. 100. Titius post num. 5. vers. itaque ex actu, Fraus enim
6 coniecturis † deducitur c. 2. de renunc. in 6. vbi * omnes dd. Gl. in l. apud Celsum in princ. ff. de dol. mal. Paris. cons. 97. nu. 17. vol. 3. Crauett. cons. 10. nu. 3. Grat. cons. 81. num 42. lib. 2. Dec. cons. 235. in princ. & cons. 659. etiam in princ. Et huiusmodi fraus potest hac de causa, & ratione, interuenire, vt resignans deponat illud beneficium penes resignatariũ ex vna vndecim, vel duodecim causarum positatum in eadem Constitutione Pij v. in §. multi, vt quia non potest retinere illud beneficium, vel ne cogatur ad sacros ordines, aut ad residentiam, vel ad incedendum in habitu clericali, vel vt possit proficisci ad bellum, aut inimicum occidere, vel vt alieno nomine lites agat, & defendat, vel ob crimen cum sit inhabilis, quaerat purgationem, vel absolutionem, aut vt vxorẽ capiat, non recitet horas canonicas, his enim de causis, & similibus potest verificari haec conclusio nostra, vt ex aliqua ipsarum quęrat resignãs deponere beneficium penes aliquem, ad effectum, vt postea illud possit consequi ad suum beneplacitum, & ideo facit expeditionem, & expendit pro resignante, cum resignatio respiciat potius commodum, & interesse suum, quam resignatarij, qui est suppositus, & propterea non mirum, si non curatur expedire litteras suae resignationis in sui fauorem, & in illis expendere ad not. in l. pupillus §. sed & si per interpositam, ff. de auct. tut. Et ex hoc oriri fraudem euidentem colligitur ex his, quae scribit Guid. Pap. tract. de praesumpt. num. 47. Calcan. cons. 35. col.

1. verſ.& fraus, Crau. conſ.122.num. 10. Ruin.conſ.130. nu.2.vol.2.& non mirum eſt ſi reſignans eſt tam diligens, & proſequitur, ac facit expeditionem, quæ non ſpectat ad ipſum,ſed ad reſignatarium,cũ res ſua agatur,& de ſuo intereſſe,faciunt not. per Abb. & alios in c. conſtitutus de teſtibus,per Bart. in l. de pupillo §.ſi quis ipſi prætori nu. 19. ff. de oper.nou. nunc. vbi dicit actum præſumi factum de volun tate,& ad inſtantiam illius,ad cuius fauo
7 rem,& vtilitatem † verſatur,hoc idem volunt Roman.conſ. 68. col. 1. &conſ. 152. col.vlt.Alex.conſ.69.n.5. lib.1. Ruin.cõſ. 47.nu.12.lib.2.Menoch.de præſumpt.lib.
* 2.q.23.num.7. & eſt * communis omnium doctorũ ſententia, vt per eundẽ Menoch. de recuper.poſſ.rem.1.nu.58.Et hac ratio
8 ne citatio præſumitur facta ad † partis in ſtantiam, Abb. in c.1.de iud. vbi Rip.nu.
* 20. dicit hanc * eſſe cõmunem, Franc. in c.cum parati col.3.de appell. Fel. in c. ſicut nu.15.de te iud.Capic. deciſ.4. num. 20. Soc. Iun. conſ.97. nu.14.lib.2.& ſimi
9 li ratione mutuum ſub vſuris † præſumitur factum cauſa, & gratia recipientis, qui habet commodum, Gl. 1. in l.ſi quis, nec cauſam, ff. ſi certum petatur, & ibi
* Dec.col.1.atteſtatur * de communi,Menoch. de præſumpt.lib. 3. præſumpt. 70. Optima igitur ratione Sum.Pont.ex hoc oriri coniecturam confidẽtiæ hic ſtatuit. Ita in ſimili contractus ſimulatus depre-
10 henditur,ſi impenſa,quæ † ſpectat ad emptorem,fiat a venditore, Abb. conſ.76. in præſenti col.2. verſ. quarta coniectura li. 1. Alex. conſ.54. num. 2.lib.6. Card. Pariſ. conſ. 55.nu.56.vol.1.Bertrand.conſ. 186. in fine, & conſ. 287. etiam fin. lib.2. par.1. Natt. conſ.198. num. 13. lib.1. Roland. a Vall.conſ.40.nu.33. lib.2. Cepoll. tract. de ſimulat. contract. num. 41. verſ. ſexta præſumptio, Io. Baptiſta Lupus in l. 2. in 2.par.§. 1. num.45.C. de pact. Ber. conſ.165. nu.14. lib.1. Tiraq. in tract. de
* retr. conuent.§.6.gl. 2.in fin. & eſt * communis omnium doct. ſententia,& ibi aſſignant rationẽ, nam cum de ſtylo emptor
11 debeat ſoluere impenſam † inſtrumentorum,ſi a venditore, ad quem nõ pertinet, fiat,arguitur, quod emere noluerit, ſed potius pignori recipere, Alberic. in l.eos in fine, C.de vſur. & in l. diſſolute, C. de cond. ex lege, Menoch. de præſumpt.præſumpt.122. nu.58. Eadem ratione præſumetur, quod ille noluerit reſignare, & quod actus fuerit ſimulatus.faciunt. quæ ſcribunt Dec.conſ.543. nu.18.Afflict. in c.1.in princ. nu.13.tit.de feud.dat.in vim legis Commiſſ.

Ex his igitur colligitur cõcluſio,quod ſi reſignans beneficium in fauorem alicuius, ſcilicet Titij,proſequutus fuerit expeditionem illius, & expenſas neceſſarias pro ea expenderit, ex hoc probatur confidentia.

Dubium tamen eſt, quid econtra, ſi reſignatarius fecerit omnes expenſas etiã pertinentes ad reſignantem ratione reſeruationis fructuum,aut penſionis, an itidẽ
12 ſit confidentia? Et quidem,quoties † conſtat de pacto,abſque dubio eſt confidentia,vt in facti contingentia reſpõdit Nauarr. in conſ.5.& conſ.46. in princ. tit. de ſim.arg.not.in c.quam pio 1.q.2. c.vlt. de pact. c.quæſitum de rerum permut. Si vero non conſtat de huiuſmodi pacto controuerſum eſt,an ex hoc colligatur coniectura confidentiæ? Quidam voluerunt, quod non. Primo, Quia conſtitutio exprimit tantum expenſas factas a reſignante pro litteris reſignatarij,ergo præſens ca-
13 ſus † non includitur l.in prænaricationis §. vlt. ff. de præuaric. l.diſſentientem, C. de diuort. ſi voluiſſet expreſſiſſet,l.illam, C.de coll. c.ad audientiam de decim.c. il la de Sed.vac.Oldr.cõſ.202. Vnius enim incluſio eſt alterius excluſio, l. eum prætor,ff.de iudic.Secũdo quia ſumus in materia pœnali, ergo ſtricta debet fieri † interpretatio, Doct. in l.ſi vero §. de viro, ff.ſol.matr.& in l.conſtante,ff. eo. Din. in reg.odia,de reg.iur.lib.6.

His non obſtantibus,contrariam exiſtimo opinionem veram, vt ex expenſis factis a reſignatario in litteris penſionis teſeruatæ reſignanti arguatur confidentia, quam opinionem probo, Primo,quia hoc caſu eadem adeſt ratio fraudis, ergo idẽ ius.l.illud, ff. ad l. Aquil.l.his ſolis,C. de reuoc.donat. Et cum fraus cõiecturis pro
* betur, cõmuniter * dd. per illam tex.in c. 2.de renunc.lib. 6. Bart. in l. poſt contractum col.1.& 2. ff. de donat. Dec.cõſ.135. col.1.quę coniectura erit validior iſta,eũ faciat eam impenſam, ad quam non tenetur,vt in contractu ſimulato argumentantur Abb. conſ.76.col.2. lib.1. Cepoll. tractat. de ſimulat. contract. nu.41. Roland. conſ.40. nu.33. lib.2. Quare præſumitur, ita

ita actum,& conuentum, vt omnis impensa fiat per resignatariũ,iuxta ea,quæ scribit Paris.cons.55.num.56.vol.1.Tiraq.in tract. de retr.conuent.§.6.gl.2.in fi. Natt. cons. 198.nu.13.lib. 1.& colligitur hanc fuisse causam principalem, quasi sine ea non fieret resignatio, Bart.in l.2.§. vlt.ff. de donat. Nauarr. in c.cum minister nu. 39.23.q.5.& cons.50.nu.5.tit.de sim.nam que multi,vt tota die experimur,non renunciant beneficia pro recompensa proposita propter pecunias expendendas in reseruatione pensionum, si ergo resignatarius pro facilitanda,& obtinenda resignatione illius beneficij,quod desiderat, dicat velle facere omnem expensam,etiã ad ipsum resignantem pertinentem, vtique ex hoc committitur cõfidentia, quia sine huiusmodi conuentione non fieret
15 resignatio,& id † est causa principalis,Nauarr. cons.50.& 51. tit. de simon. & competit definitio simoniæ, Gl.in sum. 1.q.1. D. Thom. 2.2. q. 100. art.1.& per consequens ex hoc oritur coniectura confidentiæ,& in contrarium allegata ex hoc tolluntur.

Concludendum est igitur esse confidẽtiam,si ex pacto resignatarius faciat impẽsam pertinentem ad resignantem,& si nõ cõstat de pacto ex impẽsa facta oriri confidentiam. Hanc autem cõclusionem posteriorem intellige,quoties fecit totalem impensam; nã resignatarius de stylo,quã do expedit suas litteras, expendit etiam aliquid necessario pro reseruatione resignantis,quod solet retinere in primo termino solutionis pensionis, & si non retinet id, vel fecit omnem impensam, cum illa non soleat fieri, etiam vt retineatur, & non constat ex alia causa fecisse,vel habuisse pecuniam,oritur coniectura confidentiæ,vt suprà dictum,& conclusum est, & ita vidi alias respondere per doctissimum virum.

Amplia,prædictas conclusiones etiam in foro Poli procedere,ita Nauarr.d.cõs. 5.de simon.& communiter * sequuntur Doctores.

Amplia secundo,etiam si resignatarius velit id gratuito dono donare resignanti, & sic soluere pro eo compositionem,& alias expensas necessarias,vel causa eleuandæ paupertatis id facere,nam nihilominus est confidentia, ita Nauarr. d.cõs. 5.de simon. nam inquit, id non faceret,si ille renũciaret in fauorem alterius, ergo non solum vult soluere illi propter gratitudinem,& paupertatem, sed etiã ex eo, quod resignat beneficium in fauorẽ suũ.

Sed poterat oriri dubium, quomodo probetur resignantem expendisse pro litteris resignatarij? Ideo hoc declarat probari ex depositione sola procuratoris, vel ex libris rationalibus mensariorũ,vt patet illis verbis, si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mẽsariorũ. ex quibus verbis duæ colliguntur conclusiones,Prima per solã depositionẽ
16 procuratoris probari, per quem † fuerit facta impẽsa necessaria in litteris resignationis, & quis dederit pecunias, & ratio est, quia ipsa pecunia deuenit ad ipsum, & expenditur per ipsum, ideo poterit de hoc testificari tamquã de facto proprio,
17 † iuxta ea,quæ scribunt Abb. in c.cum in sua,quem omnes sequuntur de sponsal.& in c.vlt.nu.9. de præscript. Bart. in l.quæ tutores,C.de administr.tut.Ang.in l.sciẽdum col. 1. C. de vsur. Quis enim melius poterit id scire? Alex.cons.24. col.4.lib. 2. Salicet. in l.vlt. C. de fic. Vnum autem est notãdum, quod est contra regulas iuris communis. nam vult, vt dictum illius sufficiat,vt probatur ibi,vel sola, regula-
18 riter enim dictum vnius † non probat c.licet,c.veniens,c.iuiurandi de testib.c.ad monere 33.q.2. Ias. in l.si quando nu.11. C. vnde vi. & hoc ob atrocitatem criminis,vel ob difficilem probationem, Doct. in l.1.§.vlt.ff. de verb. oblig. Mars. in l.si quis, ne quæstio col.32. ff. de quæst.

Secunda conclusio,per libros rationales mensariorum, id est argentariorũ probari pecunias expensas in litteris, cuius fuerit, quod habet rationem, quia libris
19 prædictorum plene creditur, † vt voluit Menoch.de arbitr.iudic.cas.91. num.15. vers.vera itaque,Mascard. de probat.cõclus.973.nu.87.Ias.in l.admonendi nu.19. * ff. de iur. iur. & ita consuetudine * receptum est,Castrens.in d. l. admonendi nu. 42.Ias.num.120. Feder.de Sen,cons.118. Boer.decis.105. Couarr. lib.pract.quæst.
20 c.22.nam propter eorum officium † publicum non cadit suspicio,Fel.in c.2.nu.21. de fid.instr.Ias.cons.103.col.1. lib.1.Rip. in d.l.admonendi nu.121.ff. de iur.iur.& * alij * omnes.

Sed contingit dubitare, an aliæ probationes sint sublatæ, vt hoc non possit alio

modo probari? aliqui tenent, quod sic, quia vnius inclusio est alterius exclusio, l. cum prætor, ff. de iud. sed exprimuntur hæ duæ dumtaxat ergo, &c. l. illam C. de coll. Contrarium tamen existimo verum, tum quia huiusmodi expressio videtur facta ad augendam probationem delicti, vt sola depositio procuratoris sufficiat, & soli libri argentariorum, primum erat dubium propter illam regulam generalem suprapositam, quod dictum vnius sit nullius, secundum etiam habebat aliquale dubium ex his, quæ scripsere plures dd.
21 libros conscriptos auctoritate priuata † non probare plene, Bart. in l. nuda ratio nu. 7. ff. de donat. & in l. admonendi num. 26. ff. de iur. iuran. Ant. de Butr. in c. 2. & ibi Abb. num. 9. de fid. instr. Card. Paris. cons. 90. nu. 1. vol. 1. Anan. cons. 53. circa principium, Ergo nō debet operari diminutionem l. legata inutiliter, ff. de leg. præst. Tum etiam quia, vt puniantur delicta, materia dicitur fauorabilis, & propte
22 rea extendenda, vt pluribus modis † possit probari l. ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. & ibi notat Bal. & alij l. licitatio, §. quod illicite, ff. de publ. l. capitalium, ff. de pœn. c. vt famæ, de sent. excomm. Tertio cōfirmatur, quia præsentis constitutionis mēs non est tollere ius commune, nisi in his, quæ repugnant, vt ex verisimilitudine, & alijs adminiculis colligitur, Et ita tenendo, ad argumentum in contrarium adductum respondetur expressionem de dictis duabus probationibus esse factam ad augendum, vel exempli gratia, ideo non esse restringendam l. regula, §. vlt. de iur. & fact. ignoran. l. scire oportet §. pen. ff. de excus. tut. Bal. in l. 1. in 1. lect. num. 1. ff. de
23 iust. & iur. Et † vnius inclusio non est alterius exclusio, quando casus exclusus includitur alia via, scilicet lege, vel ratione, Dec. in l. 1. in 3. lect. num. 83. ff. si cert. pet. Card. Paris. cons. 111. num. 39. vol. 1. Fel. in c. nonne in 4. limit. de præsumpr. Dec. cons. 11. num. 18. Riminal. sen. cons.
24 251. nu. 44. Quare † concludendum est huiusmodi expensas posse probari alijs modis, Et Primo per euidentiam rei, Barbat. cons. 46. nu. 24. lib. 4. Bal. in l. 1. nu. 26. C. de fruct. & lit. expens. & in l. scimus §. cōputatione num. 2. C. de iur. delib. & cons. 353. nu. 2. vol. 3. Secundo per testes etiā domesticos, Feder. de Sen. cons. 119. Mascard. de prob. concl. 721. nu. 1. & 2. Tertio per libros, in quibus descriptæ sunt, Barbar. d. cons. 46. nu. 21. cum seq. vol. 4. Mascard. concl. 723. de prob. Quarto ex con-
25 iecturis † arbitrio iudicis approbandis l. ius alimentorum, ff. vbi pupill. educ. deb. l. si filium, l. si ita fuerit §. in reliquis, ff. de manumiss. test. l. vlt. §. inter cætera, ff. de liber. legat. late Mascard. de probat. conclus. 715. col. 1. & 2. Qui iudex debet ad id aduertere, quod expensæ præsumuntur
26 † factæ animo repetendi, Mascard. de probat. concl. 727. col. 1. vbi comprobat.

Secundo contingit dubitare, quid si resignans se ingessit expeditioni litterarum ad fauorem resignatarij, non autem expendit pecuniā de suo, an ex hoc oriatur coniectura confidentiæ? pro affirmatiua Primo facit, quia dicit constitutio, Expeditio, &c. prosequuta sit, &c. ergo ex hoc oritur præsumptio arg. l. 4. §. toties, ff. de dam. infect. Secundo, quia huiusmodi diligentia ad ipsum non pertinens videtur suspecta, vt late prosequitur, Cepoll. in tract. de simul. contrat.

His tamen non obstantibus contrariā opinionem existimo veriorem ex huiusmodi prosequutione expeditionis non oriri præsumptionem confidentiæ, quia Pius v. hic requirit vltra prosequutionē expeditionis, expēsas, & in illis se fundat ob rationes allegatas, ergo sola expeditio non causat prædictam coniecturam iuxta tradita in l. si domus, vbi Bart. ff. de seru. vrb. præd. l. si mihi in principio, ff. de seru. rust. præd. Ias. in l. nec eis §. 1. in 1. not. ff. de acquir. hæred. Anchar. consil. 391. col. 3. Crau. cons. 290. col. 1. Et patet
27 ex illa † dictione, simulque, quæ coniungit præcedentibus l. in operis, ff. de loc. l. 3. ff. si fam. furt. fecis. dic. c. nouimus, 3. q. 9. Innoc. in c. dilectus filius de præb. sicuti
28 dictio † vna l. vlt. C. de impub. & alijs subtit. l. vlt. ad l. Aquil. dd. in l. huius §. quisque ff. de leg. 2. Pauin. de potest. cap. sed.
29 vac. præl. 3. nu. 14. Ideo † cum verba sint clara, nullum cadit dubium c. is, qui fidē, de sponsal. l. continuus §. cum ita, ff. de verb. oblig. Oldrad. cons. 258. col. 2. Bal. cons. 343. col. etiam 2. lib. 1. Cūrt. Sen. cons. 29. col. 3. Et patet responsum ad primum argumentum in contrarium adductum, quia post illa verba præsequuta sit, subsequitur dictio illa, simulque, quę coniungit, vt dictum est: non obstat, secundū quia cessat, cum hoc requirat constitutio

iuxta

iuxta not.in l.2. ff. de orig. iur. Sed cadit dubium, quod e contra si resignãs expenderit pecunias necessarias pro expeditione resignatarij, non tamen se ingessit in expeditione? alias vidi consultũ pro negatiua, ex hoc non oriri præsumptionem confidentiæ ex eo, quia cum constitutio, vt dixi duo requirat in vno nequaquam
30 † verificabitur l. vbi numerus, ff. de test. &
31 vt capiamus interpretationem pro † non delicto l. merito, ff. pro soc. His autem nõ obstantibus cõtraria opinio mihi semper visa fuit verior, vt ex sola impensa facta per resignantem in litteris resignatarijs oriatur præsumptio confidentiæ, & mouet me primo ratio valde concludens, quia expendens de suis pecunijs in expeditione satis dicitur prosequi illam, cum huiusmodi expensa consideretur, vt cau-
32 sa principalis, sine qua † non fieret expeditio, Bart. in l.2. §. vlt. ff. de donat. namq. vt stylus vulgaris docet sine pecunijs promptis non expediantur litteræ, soluitur enim officialibus constitutis, & habẽtibus officia titulo oneroso in Cancellaria, satis enim dicitur se ingerere in hęre
33 ditate, qui soluit æs alienum † creditoribus, Bart. in l.2. C. de iur. delib. Bal. in l. potuit q.9. C. eo. tit. idem Bal. cons.71. nu. 1. lib.5. Card. Paris. cons.16. nu.41. vol.2. Corn. cons.82. nu.2. & cons.272. nu.6. vol. 2. Soc. Sen. cons.45. col.2. num.4. vol.4. Alex. cons.32. col.1. lib.3. Nact. cons.140. nu.12. lib.1. Secundo, quia Pius v. in hoc §. videtur hoc præcipue habere in consideratione, vt colligitur, dum vult huiusmodi expensas factas fuisse probari ex solo dicto procuratoris, aut libris mensariorum, ergo colligitur, quod solæ expensæ faciunt oriri coniecturam confidentiæ, cum sub illis contineatur aliud ex verisimilitudine, & ex ratione præsumpta, ac eo, quod solet fieri, vnde non obstat argumentum in contrarium adductum, quod duo requirantur, nam respondetur sub hoc includi aliud, vnde vtrumque proba-
34 tur iuxta ea, † quæ de beneficio annexo alteri, scribunt Gemin. & Io. Andr. in c. super eo, de præben. in 6. Fel. in c. in nostra nu.30. de rescr. Rot. decis. 46. de rescr. in antiq. Io. Sel. de benef. p.3. q. 12. num. 64.

Rursus cadit dubium, si resignans fideiusserit pro pecunia, quæ fuit impẽsa per resignatarium in expeditione litterarum an ex hoc oriatur præsumptio confidentiæ, alias in facti contingentia euenit hic casus, nam cedens Ecclesiam Metropolitanam de ann.1585. fideiussor accessit pecunijs ad societatem officij per cessionarium acceptis, qui cedens postea fassus fuit prędictas pecunias fuisse expensas in expeditione litterarum Archiepiscopatus,
35 dubitabatur an ex hoc oriatur † coniectura confidentiæ, fuit resolutum in * Rota negatiue in d. Cosentin. prætensæ confidentiæ, coram R. P. D. Orano 4. Februarij 1591. ex eo, quod cedens non se intromisit in expeditione, neque ipse impendit, vt requiritur in hoc §. quibus quali-
36 tatibus cessantibus, † non habebit locum dispositio ad not. in l. quicumque, C. de seru. fug. eo magis in materia odiosa reg. odia, de reg. iur. lib.6. sed tantum fideiussor intercessit, qui actus de per se simplici-
37 ter non † est prohibitus, vt prosequitur Archiepiscopus Florent. in tract. de vsur.

Et hanc conclusionem huius §. intelligo primo procedere in quibuscũque beneficijs etiam habẽtibus dignitatẽ, quod probo, tum, quia id explicatur in §§. præcedentibus, & præcipue in proximo superiore §. ad probandum, & hic cum veniat
38 continuatiue, † vt colligitur ex dictione si, quæ exponitur pro quando, & continuat eandem materiam, Bart. in l. hæc verba nu.4. ff. de leg.1. Iac. Nouell. de iur. protomisios §. 4. nu. 5. & ex dictione, vel Bal. cons.98. nu.6. vol.1. Archid. in c. ego dist. 63. Marc. Ant. Marsil. de Ecclesiast. reddit c.23. nu.59. videtur disponere, cũ eadem qualitate ad tradita in c. translato de constit. in cap. quanto de iudic. in l. nam hoc iure, ff. de vulg. & pupill. l. quãuis, C. de impub. & alijs substit. nam admo
39 dum tritum est, sequentia declarari † ex præcedentibus l. qui filiabus, ff. de leg.1. l. vtrum, ff. de petit. hæred. l. non est nouũ, ff. de legib. tum etiam quia viget eadem ratio fraudis consideratæ ex multis capitibus in hac constitutione in omnibus beneficijs, & dignitatibus, ideo idẽ ius debet statui l. illud, ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. Et hæc conclusio nullum habet dubium, vt præsens coniectura intret in beneficijs simplicibus, in Curatis requirentibus residẽtiam, Dignitatibus, Prioratibus, Abbatijs, Ecclesiis Cathedralibus, & Metropolitanis, & ita vidi de stylo seruari.

Secundo intellige hanc conclusionem procedere in quibuscunque personis etiã constitutis in dignitate, etiã S.R.E. Cardinalibus, quod probo, tum quia generaliter dicit, ex parte dimittentis, quæ personam recipientis, &c. & receptum est legem * generaliter loquentẽ comprehen-
40 dere † omnes casus speciales, & personas priuilegiatas, Salic. in l. vlt. C. de iur. dot. Iaſ. in l. 1. col. 3. ff. sol. matr. & cõſ. 157. col. 3. lib. 2. Calcan. conſ. 13. col. 2. Gozzad. conſ. 43. col. 2. Ruin. conſ. 136. col. 4. vol. 3. Pariſ conſ. 17. col. vlt. vol. 1. Cagnol. in l. 1. n. 16. ff. de reg. iur. Tum etiam, quia cõstitutio exprimit in principio omnes, & quaſcunque personas, etiam Episcopos, Archiepiscopos, & Cardinales, imo constitutio Pij IV. emanauit contra Cardinales potissimum, vt ex proœmio colligitur, & hæc conclusio nullam videtur habere difficultatem, attenta etiam ratione, quæ militat etiam in prædictis.

Tertio intellige hanc conclusionẽ procedere, siue resignans se intromiserit in expeditione litterarũ pro resignatario, & expenderit pro illa pecunias per se, siue per alium, quod probo Primo, quia dicit constitutio ex parte dimittentis, &c. quæ verba comprehendunt principalem, & quemlibet alium nomine suo facientẽ iuxta tradita per Bart. in l. non solum, §. mandato, ff. de iniur. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 89. regulare enim est, vt actus
41 † attribuatur non exequenti, sed mandãti l. item eorum §. decuriones, ff. quod cuiusque vniuers. nomin. Bart. in l. vnum ex familia, §. si de Falcidia, ff. de leg. 2. Crau. conſ. 314. sub nu. 2. Secundo probo, quia id expresse dicitur in §§. præcedentibus ibi, per se, per alium. Tertio, quia eadem viget ratio, vt per Gl. in l. 1. §. persuadere. ff. de seru. corrup. Iaſ. in l. si quis mihi bona, §. sed quid si mandauit nu. 16. ff. de acquir. hered. Quarto, quia paria sunt, quod
42 aliquid faciat, † vel mãdet, vt incurratur pœna imposita circa illũ actum, Gandin. de malef. tit. de transact. & tit. de pœn. Gomeſ. in §. pœnales nu. 10. instit. de action. Et necessario erit hæc conclusio intelligenda etiam in alijs, quia, vt stylus docet, solet per alios id exequi, & non per Episcopos, Prælatos, & Cardinales, alias enim sequeretur absurdum, quod in paucis casibus hoc verificaretur, & hac via fieret fraus huic constitutioni.

Dubium tamen est, an hæc sit ita sufficiens, vt ex ea colligatur vera confidentia? Pro affirmatiua vidi ponderari illa verba, ad probandum vero plene confidẽtiarum abusum, inter alias etiam hæ præsumptiones, & coniecturæ habeantur legitime, &c.

Contraria tamen opinio est vera, & te-
43 nenda in iudicando, & consulendo, † vt ex huiusmodi coniectura non inducatur vera confidentia, sed ex ea oriatur præsumptio, quæ alijs concurrentibus resultet probatio commissi delicti, & in his terminis fuit * resolutum in vna Cosentin. prætensæ confidentiæ coram R.P.D. Orano die Lunæ 4. Februarij 1591. Et hæc conclusio potest tum probari ex verbis positis in §. testes, ibi, pluresque huiusmodi præsumptiones, & coniecturæ plenam faciant probationem in prædictis, &c. Tũ etiam quia aliud est coniectura, & aliud veritas, & late comprobaui alias, & hæc erit prima limitatio ad hunc §. & eius cõclusionem.

Secundo limita non procedere, quoties expressum fuit in supplicatione expensas totales resignationis esse faciendas per resignantem, vel resignatarium, nam tali casu cessat coniectura confidentiæ, attenta scientia Papæ, quæ facit ces-
44 sare † omne vitium, Abb. in c. cum pridẽ in fin. de pact. Cassad. decis. 2. de simon. & decis. 3. nu. 4. de renunc. Card. Pariſ. cõſ. 30. nu. 3. vol. 4. & id tempore Sixti V. concedebatur multoties, hodie autem tempore S. D. N. Clementis VIII. nequaquã, & hoc procedit in beneficijs, quæ expediuntur extra Consistorium, in his vero, quæ expediuntur in Consistorio, idẽ erit, si de permissione, & licentia Papæ fiat, vt in simili de perceptione fructuũ Archiepiscopatus cessi post cessionem ex scientia Papæ, tenuit Rota, * & excusauit cedentem a confidentia in d. Cosentin. 4. Februarij 1591.

Trigesimæ quartæ Quæstionis Summarium.

1 *Faciens conferri alicui beneficium, & postea percipiens fructus committit confidẽtiam.*
2 *Beneficiatus debet habere fructus beneficij.*
3 *Beneficiatus habet ius in re.*
4 *Beneficiatus est dominus.*

5 Talia

5 Talia subiecta, qualia prædicata.
6 Animus soli Deo notus.
7 Conuentio secreta est difficilis probationis.
8 Animus declaratur ex facto.
9 Fraus probatur coniecturis.
10 Fraus colligitur ex præcedentibus & sequentibus
11 Nemo præsumitur iactare proprium.
12 Neque donare.
13 Donatio præsumitur ob causam.
14 Donatio nunquam præsumitur.
15 Factum refertur ad causam necessariam.
16 Potius error quam donatio præsumitur.
17 Et potius stultitia.
18 Ex insolitis colligitur simulatio.
19 Ex actu qui non prodest facienti præsumitur fraus
20 Venditio fraudulenta, si vēditor percipit fructus post venditionem.
21 Ex eadem causa donatio præsumitur fraudulenta.
22 Supposita persona arguit fraudem.
23 Dictio seu stat alternatiue.
24 Verbum intercedo quomodo accipiatur.
25 Verbum Intercedo comprehendit omnem obligationem quam quis pro alio suscepit.
26 Intercessores sunt Fideiussores.
27 Verba proprie debent capi.
28 Verba debent capi in potentiori significatu.
29 Verba debent aliquid operari.
30 Verba debent potius capi in specie, quam in genere.
31 Ex fideiussione non oritur præsumptio cōfidentiæ.
32 Absurda tollenda.
33 Constitutio Pij Quinti super confidentijs non prohibet opera caritatis.
34 Contra legem naturalem statuitur.
35 Verba intelliguntur secundum subiectam materiam.
36 Verba non sunt curanda, quando apparet de veritate.
37 Causa in primis est spectanda.
38 Verba capiunt consueta.
39 Verba intelliguntur eo modo quo prolata sunt.
40 Verba non interpetrantur contra Ius commune.
41 Sanus intellectus semper capiendus.
42 Verisimilitudo spectanda.
43 Laicus non potest habere beneficium.
44 Criminosus est incapax beneficij.
45 Incompatibilitas prohibetur.
46 Fraus colligitur ex sequētibus, & precedētibus.
47 Fructus spectant ad Dominum.
48 Dictio quoquo modo est generalis.
49 Verba si quis sunt generalia.
50 Verbum concedo est generale.
51 Verbum concedo importat donationem.
52 Collatio est donatio.
53 Non debet fieri id per quod Patroni retrahuntur a fundatione.
54 Dictio aliquid quid importet.
55 Dictio etiam implicat.
56 Veritas facit cessare præsumptionem.
57 Percipiens absque causa facit de facto.
58 Causa superueniens concedit quod prius erat prohibitum.
59 Fortior præsumptio tollit minus fortem.

TRIGESIMA QVARTA QVÆSTIO.

ARGVMENTVM.

INtercedens pro alio beneficium, & postea ingerens se in illo committit confidentiam.

TRigesimo quarto quæro, &c. Quarta coniectura, seu præsumptio, ex qua probatur Confidentia, colligitur ex eo, quod quis intercesserit, vt alicui beneficium conferatur, aut alias quoquomodo in negotio se immiscuerit, & po-
1 stea perceperit † fructus illius beneficij,
aut de eo, arbitrio suo fuerit dispositum,
vt dicitur in §. denique si quis pro cōcessione alicui facta quacunque auctoritate de beneficio Ecclesiastico per se, vel alium, seu alios intercesserit, vel alias in negotio cōcessionis sese immiscuerit, quoquo modo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandocūque. Et ratio huius conclusionis est, quia huiusmodi perceptio fructuum, & dispositio de beneficio quid actum sit in collatione, institutione, confirmatione, nominatione, presentatione, & electione, ostendit, l. quædam mulier, ff. de rei vendic. l. 2. C. de acq. poss. c. inter dilectus de fid. instrum. quandoquidem fru-
2 ctus beneficij nullus † possit habere, nisi
beneficiatus, Io. Monac. in c. rite num. 30. de renunc. lib. 6. Rot. decis. 1. de renunc. in nou. Card. Paris. cons. 39. vol. 4. Rebuff. cons. 22. nu. 19. Port. Imol. cons. 25. Gabriell. cons. 192. nu. 1. vol. 1. Cassad. decis.
3 4. nu. 6. de restit. spol. † qui habet ius in
re, c. conquestus de vsur. l. herennius, ff. de euict. Grat. cons. 18. nu. 2. lib. 1. Ruin. cons. 25. nu. 2. & cons. 53. nu. 23. lib. 2. Cephal. cons. 131. nu. 14. Bursat. cons. 11. nu. 7. vol. 1. & late comprobaui de resign. benef. lib. 1. q. 6. Nec alter potest de bene-
4 ficio disponere, † quam habēs ius, & pos-
sidens, Rot. decis. 5. de re iud. in antiq. per Bisignet. Fel. in cap. in nostra coll. 37. versic. fallit 5. de rescrip. cum alijs, vt per Boer. decis. 205. nu. 8. Rebuff. cons. 64. Put. decis. 166. lib. 1. Ant. August. decis. 17. lib. 1.
* & est * cōmunis omnium doct. sententia,
vt dixi de resig. benef. lib. 3. q. 1. col. 1. & col. 4. Ideo ex hac perceptione fructuū, & dispo-

& diſpoſitione beneficij, quæ fit contra
naturam actus colligitur prauus animus
eorum, & cõuentio illicita, quæ interceſ-
ſit in ipſa collatione arg. l.quædam, ff.de
reb. dub. l. ſed Iulianus, §. proinde ff. ad
5 Maced. iux. illud talia ſubiecta, † qualia
prędicata, l.ſi defenſor, ff.de interrog.act.
6 l.3. vbi Bart.ff.de fund. † inſtr. Crau. cõſ.
284.nu.6. Animus enim qui ſoli Deo no-
tiſſimus † eſt l.2.ff. de interrog. act. clem.
exiui de paradiſo de verb.ſignif. Gl.in §.
aliæ conſtit. de act. Ang. conſ.93.& con-
7 uentio ſecreta, quæ † eſt difficilis proba-
* tionis dd. * omnes per illum tex. in c. 2.
de renunc. lib. 6. Ang. conſ. 160. & conſ.
190. & conſ. 236. & 271. Bolognin. conſ.
8 6. in princ. declaratur ex † facto §. ſeruos
Inſt.de rer.diuiſ. Innoc. quem refert, & ſe
quitur, Anchar. conſ.302. materia de qua
agitur col.1. Crau. conſ.150. ſub nu. 4. &
ex ſequentibus geſtis, Bal. in l. quamuis,
9 C. de fideic. Nam fraus † probatur con-
iecturis l.dolum, C.de dol. Bart. & omnes
in l.poſt contractum, ff.de donat. col.1. &
2. Dec. conſ.235. col.1. Pariſ. conſ.97.nu.
17. vol. 3. cum alijs, vt per Maſcard. de
probat. concl.815.nu.1. Et propterea de-
10 prehenditur † ex pręcedentibus, & ſequẽ
tibus doloſe geſtis, Gl.in l. apud Celſum
in verbo cauſa de dol. except. Caſtrenſ.
conſ. 337. nu. 23. vol.1. Crau. conſ. 143.
nu.9. Menoch. de arbitr.iud. caſ.470. nu.
10. Accedat propterea ad comprobatio-
11 nem, quia nemo præſumitur iactare † pro-
12 prium, l. cum de indebito, ff. de donat. †
nec donare l. campanus, ff. de oper.liber.
Bart. in l. 1. nu.6. C.ad Velley. Iaſ. conſ.
13 53.nu.2.lib.1. quare † potius cenſetur ob
cauſam datum, Cepoll. in tract. de ſimul.
contractus in 7. præſumpt. nu.3. Bal.cõſ.
189. lib. 2. Cuman. conſ. 37. in fin. Abb.
conſ.13. nu.3. lib. 1. & omnis alia conie-
14 ctura potius, † quam donatio, Anchar.
conſ.7. col.2. Bal.in l.ſi ex Senatus, C.de
inceſt. nupt. Ruin. conſ.171. nu. 7. vol.1.
Natt. conſ.73. nu. 9. Ideo prædicta datio
fructuum facta a poſſeſſore beneficij, ei
qui interceſſerit pro ipſo dictum benefi-
cium, aut alias ſe immiſcuerit, & diſpoſi-
tio de dicto beneficio ad voluntatem an-
tedicti interceſſoris, videtur facta ex cõ-
uentione illicita, quæ emanauit in colla-
tione, inſtitutione, confirmatione, nomi-
natione, præſentatione, & electione, arg.
l.1. C. de imponen. lucr. deſcript.lib.10.
15 c.inter dilectos de fid.inſtr.& ſic ob † cau-
ſam neceſſariam l. vlt. C. de alimen. pu-
pill. præſt. vbi Bar. & idem Bar. in l. cum
ſeruus, ff.de verb.oblig. & in l.2.ff.de cõ-
dit. & demonſtr. Abb.conſ.116. ad fin.lib.
2. Roman. conſ. 247. col.2. Corn. conſil.
316.col.5. lib.1. Crau. conſ. 106. nu.8. &
conſ.149. nu.12. & conſ.282.nu.4. Præſu-
16 mitur enim † potius error, quam donatio
Gl.in l.generaliter verbo cauſa, C.de nõ
numer. pec. cum alijs, vt per Dec. conſil.
17 177. nu.1. Grammat. 66.nu.3. & † potius
ſtultitia, Bal. conſ.189.in fin.lib.2. Card.
Pariſ. conſ.88. nu. 13. lib. 3. Comproba-
* tur, quia * communiter receptum eſt ex
18 inſolitis colligi † fraudem, ſimulationẽq.
Butr.in c.illo vos de pignor. Anchar.cõſ.
257. num.5. Cepoll. de ſimulat.contract.
ver. nona præſumptio num.48. Soc. Sen.
conſ.262.nu.4.lib.2. Natt.conſ.198.num.
12.lib.1. Decianus conſ.2.nu.37.lib.1.&
conſ.105.num.18.lib.2. Caſſan.conſ.25.
col.2. Roland. conſ.40. nu. 39. lib.2. Po-
ſtremo corroboratur huiuſmodi conclu-
ſio, quia cum fructus beneficij collati dã-
tur interceſſori, aut diſponitur de benefi-
cio ad eius nutum, is cui collatũ fuit be-
neficium ex ipſa collatione nihil acqui-
rit, vt patet ad ſenſum, immo deteriora-
tur eius conſcientia, ex hoc ergo colligi-
19 tur fraus, quæ deprehẽditur ex actu, † qui
nihil prodeſt facienti, Ruin. conſ.78. nu.
9. lib. 3. Mantica in tract. de coniecturis
vltim.volunt. lib.10.tit.13.nu.5. Maſcar.
de probat. concl. 815. nu.2. Ideo vendi-
tio præſumitur fraudulenta, & ſimulata,
20 quoties venditor poſſidet poſt † vendi-
tionem, aut percipit redditus, Bart. in d.
l. poſt contract. nu.4. Io. Annib. nu. 135.
* & communiter * alij de donat. cum alijs,
vt per Dec. conſ.235. col.1. & 2. Crauet.
21 conſ.100. nu. 7. Et itidem donatio † præ-
ſumitur ſimulata ex eadem cauſa, Spec.
in tit.de donat. §.1. nu.7. & ibi Io. Andr.
in addit. Abb. conſ.97. nu.5. Ex his ergo
patet de cõuentione illicita, & quod fue-
22 rit ſuppoſita perſona ipſius, quod † ſem-
per ſolet de per ſe arguere fraudẽ, Guid.
Pap. de præſumpt.nu.47. Ruin.conſ.130.
num.2.lib.2. Calcan. conſ.35. col.1. cum
alijs, vt per Maſcard. de probat. d.concl.
815. nu. 43. Duæ colliguntur concluſio-
nes principales, prima, quod ſi ille, qui in
terceſſerit percipiat fructus, oritur præ-
ſumptio confidentiæ, Secunda, quod ſi
fuerit

fuerit dispositum de beneficio ad volnntatem suam, oritur etiam coniectura con fidentiæ, & sic sufficit, quod vnum eorum interueniat, vt probatur ex illa dictione,
23 † seu, quę stat alternatiue, Bart. in l. si quis ita legauerit, ff. de aur. & arg. leg. Abb. Imol. & alij in c. inter cæteras de rescr. & ibi Fel. nu. 29. Euerard. in sua centur. loc. 49. Alciat. in l. sæpe, ff. de verb. signif.

Sed quæro, quomodo intelligatur illud verbum intercesserit? Pro intelligen
24 tia est sciendum, quod verbum † intercedo sumitur pro intromittere, vt Cic. lib. 2. de or. & Cæsar lib. 1. Comm. & alij tradunt, vt refert Ambros. Calep. in d. verbo, & pro omnibus, qui alieno nomine aliquid procurant, not. in l. 1. ff. de procur. tradit Io. de Grass. tract. de substantiali proc. in ver. intercessores. Aliquando autem accipitur pro spondere, fidem suam interponere, sen fide inbere. Cic. Att. lib. 1. accersiuit ad te, promisit, intercessit, de dir, idem Philip. 2. tantũ pro te intercessisse dicebant, & dicit Bar. in l. 2. §. omnis, ff. ad Vellei. quod verbum intercedit, cõ
25 prehendit omnem † obligationem, quam quis pro alio suscipit, sequitur Berrach. in ver. intercedere, addẽs quomodocũq. quis faciat pro alio allegat d. l. 2. §. omnis, ff. ad Vellei. Et inquit Io. de Grassis
26 loc. cit. quod proprie † intercessores sunt fideiussores. Dubiũ tamen est, quomodo hic accipiatur, alias ego accipiebã secun do modo pro fideinss. Primo, quia verba
27 legis in dubio proprie debẽt † capi, l. ferri, ff. de verb. sign. not. in l. hoc legatum, ff.
28 de leg. 3. & in † potentiori significatu l. 1. §. qui in perpetuum, ff. si ager vectig. Secundo, quia subdit, aut alias quoquomo do se immiscuerit, quæ verba includunt
29 se intromittentẽ, ergo præcedentia † debent aliquid operari, l. si quando, ff. de leg. 1. l. si per alium, ff. si quis cum, &c. c. si Papa de priuileg. lib. 6. Bal. in rub. C. de contrah. empt. q. 9. Crau. cons. 297. num.
30 4. Tertio, vt verba capiantur in † specie, magis quam in genere. Card. Par. in rub. ff. de leg. 1. sub num. 12. Nunc autem his non obstantibus mihi placet contraria sententia, vt huiusmodi verbum intercesserit hic positum capiatur primo modo pro se intromittente, & hanc opinionem comprobo. Primo ex §. multi eiusdem constitutionis, vbi traduntur causæ, ex quibus potest, & solet committi confiden tia, & prope finem in vers. alij, aut incapaces, &c. ponitur casus huius §. ideo qui procurat alteri conferri beneficium, & postmodum de illo disponar, vel fructus capiat, a quo vers. dependet præsens §. & secundum illum erit intelligendus, arg. l. qui filiabus, ff. de leg. 1. l. vtrum, ff. de pe tit. hæred.

Secundo, ex eo, quia nulla oritur præsumptio confidẽtiæ ex fideiussione facta,
31 etiam si fuerit † facta resignatatio, a resignante, vt fuit resolutum in vna * Cosentin. prætensæ confidentiæ 4. Febr. 1591. coram R. P. D. Orano, & consuluit Nauarr. cons. 50. de simon. & late dixi.

Tertio, quia absurdum esset, vt si quis fideiusserit pro pecunijs expendendis in litteris resignationis, vel pro cautione bancheria danda pro pensione, aut pro simili alia re contingente occasione collationis, vel resignationis committat cõfidentiam, quandoquidem huiusmodi actus videntur permissi, Io. Gutter. de cõtract. iur. c. 22. nu. 1. dd. in c. 1. de fideiuss.
32 & fuit dictum in d. Cosentin. & † tamen absurda, & extranea sunt ab omni dispositione aliena, l. nam, & absurdum, ff. de bon. libert. l. furto, §. pactus, & ibi Bart. ff. de pact. l. sed & si hoc, §. liberotum, ff. de in ius voc. Card. Paris. cons. 8. nu. 4. & 111. nu. 35. vol. 1. & cons. 71. nu. 9. vol. 4.

Quarto, quia Constitutiones Pij iv. & Pij v. non intẽdunt prohibere opera cha-
33 ritatis, † vt tradit Nauarr. cons. 68. nu. 5. de simon. quod est transpositum, fol. 479.
34 quia fuisset statuere † contra legem naturalem, quod non fit, c. sunt quidam 25. q. 1. charitas enim est forma omnium virtutum, vt tradit D. Ambros. relatus a Nauarr. in c. charitas est, nu. 19. dist. 2. de pænit. & voluit D. Thom. 2. 2. q. 23. art. 6.

Non obstant argumenta in contrarium allegata, ad primum respondetur
35 subiectam materiam suadere † Ita esse interpretandum illud verbum, arg. not. per Glos. in cap. dilecto de sent. excom. Gemin. cons. 29. Siluan. cons. 17. nu. 19. & texturam, ac naturam huius dispositionis, iuxta ea, quæ dicit Bal. cons. 67. col. 1. lib. 3. Calcan. cons. 1. col. 15. Dec. in l. 1. col. 7. circa medium, C. qui admitt. Accedit quod verba non sunt curanda, quan-
36 do apparet de voluntate, † c. cum expediat, de verb. signif. c. intelligentia eo. tit. l. omne verbum, C. comm. de leg. Cephal.

cons.

conf.110.nu.23.& conf.149. n.2.lib.1. Parif.conf.3.num.57.vol.3. Curt.Sen.conf. 51.col.1. Iaf. in l.3.C.de lib. præterit. de qua hic constat, vt colligitur ex verf.alij, aut incapaces, §. multi, vbi referũtur cau-
37 fę, Et causa † in primis est spectanda, vt di xi late de resign. benef.lib.5.in princ.primæ quæstionis, & regulariter verba sunt
38 capienda, vt comprehendãt ea, † quæ mo tis sunt, arg.l.pen. ff.de aur. & arg. leg. l.si prius, §. placuit, ff.de aq.plu.arc.Oldrad. conf.198.col.2.Siluan.conf.56.num.27.&
39 eo respectu, quo † prolata fuerũt, l. si quis domum, §. quod autẽ, ff. loc. l.profectitia, §.vlt.ff.de iur.dot.l.debitor §.vlt.ff.ad Trebell. Decius in c. si pro debilitate, col. 5. de off.deleg.& conf.283. col.1.

Nec obstat secundum argumentum, quod alias verba sequentia nihil operarentur, nam respondetur id esse falsum, vt infra dicam, cum casus possit diuersificari. Accedat, quia verba non debent aliquid operari, quando operando resulta-
40 ret intellectus † iuri communi cõtrarius, Gemin. in cap. si Papa de priuileg. lib. 6. Alex.conf.33.col.2.verf. item respondeo lib.1. Parif. conf.110. nu.48. vol.1. Ruin. conf.59. num.19. lib.3. tunc enim debent
41 operari, cum sanus † intellectus dari potest, l.1.in princ.& ibi not.ff.quod mer. cã l. 1.in fin.cum ibi not.ff.de municip.l.3.§. 1.ff.de iur.iur.cum alijs, vt per Crau.cõs.
42 294. nu.3.& cum adest † verisimilitudo, l. obligatione generali, ff.de pignor.l.solutum, §.solutã, ff.de pignor.act.l.si ita quis, §.vlt.ff. de testam.tut.

No nobstat tertiũ, quia respondeo pro cedere in dubio, Bart. in l. hoc legatum ff. de leg.3. Sebastian. Sapia in l. impetiũ nu.15.ff.de iurisd. omnium iud.

Vnde concludendum est, verbum intercesserit accipi pro se intromittere, & procurante: Idque potẽst exemplificari casibus expressis in d. §. multi, verf. alij, aut incapaces, aut alijs beneficijs Ecclesiasticis onusti, aut Ecclesiastico ordini se mãcipare refugiẽtes, aut mere laici beneficia Ecclesiastica alijs conferenda procurãt, vt de illis postmodum ad libitum suũ disponatur, fructus etiam percipiendo illorũ, potest enim euenire, quod aliquis,
43 vel sit mere laicus, † & propterea nõ possit habere beneficium Ecclesiasticum, iux.
* * communẽ opinionem late comprobatam a me lib.4. de resign. benef. q. 3. aut alias incapax propter ætatẽ, vel crimen, †
44 Fel. in c.ex parte nu.5.de rescr. Menoch. de arbitr.iud.caf.202. nu. 37. vel onustus beneficijs Ecclesiasticis, quia multos titulos habeat, iux.not.in c.de multa de præben. aut refugiens mancipari ordini Ecclesiastico, & ideo non possit habere bene
45 ficia † curata, & dignitates, c.licet canon; de elect.c.12.sess.24. de reform.

Quare, si accidat hũc habere nuntiũ vacationis alicuius beneficij, & cũ illud obtinere possit a S.D.N. vel R.P.D.Datario; nolit, vel non possit ob causas prædictas recurrit ad fraudem, illud intercedendo pro amico, familiari, consanguineoque; Si ergo post expeditas litteras captamq. possessionem percipiat fructus illius, vel de eo disponat, intrat coniectura confidentię, quod non charitate intercesserit, & impetrauerit illud pro amico, sed malo animo, ac praua intentione, & quod hoc modo conuenerint, fraus enim colligi-
46 tur ex pręcedentibus, & sequẽtibus † dolose gestis, Crau. conf.143. nu.9. Menoc. de arbitr.iud.caf.470.nu.10. fructus enim
47 † beneficij non possunt ad alium spectare nisi ad dominum, vt dixi de resign.benef. lib.1.q.6.& proximis diebus quidam amicus meus V.I.D. interrogauit me, an posset iuxta conscientia procurare collationem cuiusdam beneficij in personam N. consanguinei sui, cum haberet Datarium propitium, & non posset expedire supplicationem in personam suam ob multos titulos, quos habet, & S. D. N. Clem. viij. habentibus quinque titulos, nõ vult alia beneficia conferre, & postea percipere aliquam partem fructuum? Ego respondi non posse, & non esse tutum in foro fori, ob præsumptionem confidentiæ oriente ex hoc §. qui in his terminis intelligitur. posset etiam exemplificari alijs similibus modis, & Nauarr.conf. 62. de sim. scribit cõmitti simoniam realem, si laicus procurauit, vt beneficiũ vacans conferatur clerico cum pacto, vt ipse haberet dimidium fructuum: Idemque erit in eo, qui intercesserit præsentationem, vel nominationem, vt infra dicetur.

Secundo, quęro, quomodo intelligantur verba sequentia, vel alias in negotio concessionis se immiscuerit quoquomodo? respondeo, esse capienda, vt includãt non intercessorem beneficij, de quo proxime dixerat, sed intromittentem se in colla-

collatione præsentatione, ac nominatione, vt si postea perceperit fructus illius beneficij vel de eo disposuerit ad suum libitum oriatur coniectura confidentiæ, & potest exemplificari pluribus modis quando familiaris Episcopi, vel alterius Collatoris, vel præsentantis se ingerit in negotio concessionis, & postea percepit fructus, vel disponit, de beneficio, aut alter intromictit se in expeditione, vel in nominatione, vt infra dicam vel alijs mo-
48 dis, vt dictio illa quoquomodo † ostendit, vt probant iura quæ citat Gemin. cons. 115. col. 2. Stafil. de litt. grat. tit. de vi. & effectu clausularum §. subsequenter n. 30.

Et conclusionē huius §. primo intellige procedere in quocunq. vt ostendunt
49 illa verba posita in principio † si quis, quæ sunt generalia, & apta comprehendere omnem casum, omnesq. personas Bal. in l. in fraudem ff. de milit. test. Iudex autem debet cuncta rimari, & de hoc facere Iudicium secundum diuersas personas, & qualitates personarum.

Secundo, intellige hanc conclusionē in quolibet beneficio nam dicit generaliter de benef. Ecclesiastico Rebuff. in cōcord. tit. de mād. apost. §. statuimus, & sub tit. de collat. §. 1. Et ratio viget in quocunq. benefitio ideo idē ius statuendum, l. illud ff. ad l. aquil. l. a Titio ff. de verb. oblig.

Tertio, intellige in eo qui intercesserit tam ipse, quam si alius hoc fecit nomine ipsius nam dicit per se vel alium, vel alios, & est ratio quia equiparanrur hæc duo, quod quis faciat per se, vel aliū, reg. qui per alium de reg iur. lib. 6.

Quarto, intellige hanc conclusionem procedere nō solū in collatione, sed etiā, in præsentatione, & nominatione, nā dicit generaliter pro concessione, &c. Ver-
50 bum enim † concedo generale est vim sumens a natura rei cui adijcitur, Bal. in l. non ambigitur in fi. ff. de leg. Succ. sen. cons. 93. n. 4. lib. primo, Ias. in l. quod Principali num. 4. post Gl. ff. de const. pecun. Imol. in c. primo, col. pti. commod. Abb. in cap. Pastoralis n. 7. de donat. Alex. in l. si quis antea, n. 18. ff. de acq. poss. Et aptū comprehendere omnes casus secundum subiectam materiam Bal. in c. primo, §. si titius n. primo, si de feud. fuerit contra. inter dom. & agn. Luc. de pen. in l. vlt. col. vlt. C. de locat. præd. Ciuil. lib. xi. Aret. cons. 159. n. 15. Fel. in c. cum venerabilis, n. 5. de except. late Sarn. in §. sic itaque n.
52 6. de act. Et † inducit donationem Bar. in l. vxorem. §. in testamento ff. de leg. tertio, Sebast. Medices de compensat. q. 22. n. 2.
53 sed collatio † est donatio, & cōcessio nostin c. cum accessissent de constit. Et etiam præsentatio, & nominatio ergo, &c.

Comprobatur quia eadem viget ratio omnibus his casibus ideo, &c. Posset enim non solum quis intercedere collationem beneficij pro amico ad effectum fructus percipiendi, sed etiam presentationem ad eundem effectum cum subsequatur necessario confirmatio, ne patrono † retrahantur a fundatione, & dotatione, Gl. in c. cū dilectus de Iur. pat. lap. Alleg. 96. n. 3. Gemin. in cap. 2. num. 11. de præbē. lib. 6. Roch. in tract. Iur. pat. verbo honorificum. Ac nominationem quoties quis potens apud Pontificem intercesseri nominationem, vt N. nominetur ad tale beneficium, vel addignitatem, & postea percipiat fructus, cum subsequatur prouisio late Rebuff. in tract. de nomin. Et necessaria est prouisio huius §. in his qui procurāt nominationes a Pontificibus, pro pet sonis minus idoneis, ob dictum effectū.

Quinto, intellige hanc conclusionem procedere siue prouisio, concessio, collatio, & confirmatio fiat per Papam, & sedē Apostolicam siue per alios puta Cardinales Archiepiscopos, & Episcopos ac alios Collatores inferiores, nam dicit quacumque auctoritate, ergo omnes prædictos includit, vt probaui de resig. benef. lib. 12. quæst. 13. circa verba Regule de infir. quacumq. auctoritate.

Sexto, intellige hanc conclusionem procedere siue iste qui intercesserit, aut se immiscuerit percipiat omnes fructus, siue partim, nam dicit deinde aliquid, vt dictio aliquid verificetur in †
54 qualibet parte fructuam, Gl. in clem. prima, verbo aut earum parte de for. cōpet. Alb. in c. pastoralis in principio de off. de leg. Anchar. cōs. 160. præsupponitur, Stafil. de litt. & grat. expect. in nona forma n. 49. & in §. circa tertiā partem regule n. 51.

Septimo, intellige hanc conclusionem procedere tam si percipiat hos fructus propria auctoritate quā si per manus possessoris, nam parificat hic §. hos casus, cū dicat etiā per manus possessoris, & dictio †
55 etiam implicat Gemin. cons. 120. in fin. & cons. 125. nam eadem ratio viget.

Octauo, intellige hanc conclusionē etiā si huiusmodi fructus intercessori fuerunt dati titulo donationis, ex quo nota casum quem prohiberi rem suam dare cōtra. l. in te mandata C. mand. quod intellige cum granos salis, multis concurrenti bus scilicet breuitate temporis, actu, clandestino, qualitate personarum, & alijs similibus, vt colligitur, ex his quæ superius sunt explicata in §§. præcedentibus.

Nono, intellige si prædictus intercessor perceperit fructus, siue disposuerit de eo beneficio ad libitum suum, vt dicitur in finalibus verbis, quod potest exemplificari quoties fecit illud resignare ad fauorē personę benę sibi visæ, nam hi duo casus patificanrur in hoc §. & faciunt quę scripsimus in §. quare nos volentes.

Declara tamen hanc conclusionem cū prædictis intelligentijs seu ampliationibus procedere, dummodo non constet ex alia causa fuisse fructus perceptos per dictum intercessorem, nam hoc casu
56 cessat præsumptio, & coniectura † confidentiæ, vt tradit Gabriell. cons. 172. nu. 8. lib. 2. Et fuit resolutū in vna Cusentin* prætense cōfidentie 4. Februarij 1591. coram R. P. D. Orano, & est commnniter * receptum in praxi in Rom. curia. Quæ conclusio primo, probatur in verbo posito in hoc §. de facto, quod verbum declarat cōclusionem intelligendam in percipiente
57 de facto, & sic absq. causa † & titulo, Gl. Io. Monach. Geminian. Franc. in cap. cupientes §. ceterum de elect. lib 6. Gl. Card. Imol. in Clem. prima, de vir. & honest. clericorum Dec. in c. ceterum col. pen. de Iud. Corn. cons. 165. col. 6. lib. 2.
58 Secundo, quia causa † superueniens facit cessare quod erat prohibitum, l. si hominem cum ibi nor. ff. mand. Deci. in c. cum fit. Romana n. 13. de appell. & præsū-
59 prio † cedit veritati, & fortiori præsumptioni, l. vlt. in principio ff. quod metus causa, l. domus ff. de in integr. restit. cap. litteras de præsumpt.

Et potest exemplificari quoties debebat pecunias ab antiquo tempore, vel fuerunt factæ expensæ, aut alias, &c.

Insuper intellige vt hæc coniectura nō inducat veram confidentiam, nam Pius V. ex ea tanrū eligit præsumptionē, & ex qua, alijs cōcurrentibus vult delicti com missi resultare probationem, vt fuit * resolutū in d. Cusēt. & ita cōmuniter tenetur.

Trigesimæ Quintæ Quæstionis
SVMMARIVM.

1 *Resignās percipiēs Fructus antequā Resignatarius capiat possessionē non cōmittit cōfidentiā.*
2 *Præsuppositum legis debet in primis, verificari.*
3 *Vbi non conueniunt verba legis neque dispositio.*
4 *Qualitas legis verificanda.*
5 *Resignans ante captam possessionem habet colorem, & si spolietur debet restitui.*
6 *Resignans potest omnia facere donec Resignatarius capiat possessionem.*
7 *Resignans potest conferre beneficia donec Resignatarius capiat possessionem.*
8 *Resignatarius non potest se ingerere in beneficio Resignanto ante captam possessionem.*
9 *Resignatarius quando possit percipere fructus?*
10 *Collatio quod Ius tribuat.*
11 *Ius q. acquiritur ex collatione efficitur firmu per*
12 *Possessio corporalis est apprehēdēda. (possessionē.*
13 *Possessio non transfertur per collationem.*
14 *Resignās vsq. ad quod tēpus possit recipere fruct.*
15 *Non abdicatur Ius à Resignante si non acquiritur Resignatario.*
16 *Verba intelliguntur cum effectu.*
17 *Acceptans beneficium quando possit variare.*
18 *Optans quando possit variare.*
19 *Habens Ius percipit fructus.*
20 *Pius V. damnat confidentiam Illicitam.*
21 *Quisque potest percipere fructus ad se spectantes.*
22 *Factum permissum non punitur.*
23 *Absque superiore quis potest Capere rem suam.*
24 *Quandiu quis sustinetur in officio est officialis.*
25 *Perfecta Resignatio quando appellatur.*
26 *Post consensum prestitum non datur pœnitentia.*
27 *Pactum gratuitum inter Resignantem, & Resignatarium est licitum.*
28 *Pactum super his quæ tacite Insunt est permissū.*
29 *Pacisci super re propria est licitum.*
30 *Quæ superabundant non vitiant.*
31 *Expressio eorum quæ tacite insunt nihil operatur.*
32 *Fructus vnius anni sunt deputati pro oneribus eiusdem anni.*
33 *Verbum fructus Intelligitur deductis expensis.*
34 *Siue proferatur a lege siue ab homine. (no.*
35 *Dos relicta de oibus Intelligitur deducto ære alie*
36 *Impensæ sunt multiplicis differentiæ.*
37 *Impensæ necessariæ debent fieri.*
38 *Vsufructuarius tenetur conseruare in bono statu bona sibi concessa.*
39 *Beneficiarius æquiparatur Vsufructuario.*
40 *Beneficiarius tenetur reaptare agros, & domus.*
41 *Impensæ ex causa alimentorum preferuntur.*
42 *Impensæ necessariæ in primis retinentur.*
43 *Qui sentit onus debet sentire commodum.*
44 *Sequester est legitimus administrator.*
45 *Sicuti diuiduntur fructus inter Resignantem, & Resignatarium Ita, & Impensæ.*
46 *Ratione temporum fit diuisio fructuum.*
47 *Legatarius tenetur ad onera cū consequitur rem*
48 *Onus est fructuum, & non proprietatis:*
49 *Fructus beneficiati defuncti spectant ad heredes pro rata ratione seruitij.*
50 *Nouus possessor tenetur ad onera.*

Nouus

TRIGESIMA QVINTA QVÆSTIO.

ARGVMENTVM.

AN resignans possit se ingerere beneficio resignato, antequam resignatarius publicet resignationem, & capiat possessionem.

TRigesimo quinto quæro, an hæc constitutio Pij v. habeat locũ in eo, qui post resignationem se intromisit aliquo modo, & fructus beneficij resignati percepit anteqnam resignatarius publicaret illam resignationem, & illius beneficij possessionem caperet, vt ex hoc resignatio iudicetur confidentialis?

1 Negatiua opinio † est verior, & tenenda in iudicando, ac consulendo, secundũ quam pronunciauit * Rota in vna Cosentin. prætensæ confidentiæ coram R. P. D. Orano die Lunæ 4. Februarij 1591. & illam videtur firmare Nauarr. conſ. 26. & conſ. 28. de simon. & expressius in Man. cap. 23. sub nu. 116. vers. noto 7. & fulcitur auctoritate, & ratione: Auctoritas depromitur ex dicta Constitutione Pij v. in §. ad probandum illis verbis, si quis post cessam ab se Ecclesiam, vel Monasterium, aut beneficium, & publicatam resignationem, seu cessionem, captamque a successore possessionẽ de facto se ingesserit, aut fructus, &c. quæ verba requirunt, vt fructus percipiãtur, postquam resignatarius cœpit possessionem, & regulare est, vt lex loquẽs cum aliquo præsupposito ad hoc, vt habeat locum, debeat in primis præ-
2 suppositum illud † verificari adnot. in l. vbicumque, C. de seru. fugit. Vbi enim
3 verba legis non conueniunt, † neque etiã dispositio habebit locum l. 4. §. totiens, ff. de damno infecto, l. ita autem in principio, ff. de administ. tutelæ, Crau. conſ. 16.
4 nu. 7. & cum qualitas † alicuius dispositionis non verificatur, cessat illius dispositio l. pater S. Tusculanus, ff. de leg. 3. Card. Paris. conſ. 49. num. 19. cum seq. vol. 3. & cessante ea qualitate cessat statutum, l. si vsufruct. ff. quibus modis vsufr. amit. l. tutelas in principio, ff. de cap. dimin. Signotol. conſ. 92. col. 3. in fine vers. præterea, Ideo resignans percipiens fructus ante captam possessionem per resignatarium, non committet confidentiam.

Ratio colligitur ex illa * communi, & recepta sententia, resignãtem ante captã per resignatariũ possessionem, etiam post consensum præstitum per ipsum, vel Procuratorem in Camera, & Cancellaria ha-
5 bere colorem, † cuius vigore si spolietur posset restitui, Sarn. de trien. 9. 24. nu. 8. Crescent. decis. 158. in fin. in recoll. manuscr. Pontan. de spol. cap. 13. num. 26. & num. 143.

Et comprobatur hæc sententia ex his, quæ voluere Roffin. de benef. c. 14. nu. 26. & c. 23. nu. 10. Rebuff. in praxi de sim. resignatio. nu. 27. & 31. & in tract. nomina q. 14. num. 157. vbi scribunt resignantem post resignationem admissam, & etiam cõsensum præstitum posse incumbere possessioni, & omnia pertinẽtia ratione illius
6 beneficij exercere, donec † resignatarius capiat possessionem, quorum sentẽtia ipse sum sequutus in tract. de resignat. benef. lib. 1. q. 7. nu. 9. & ibi num. 15. post Rebuff.

 buff.

buff. scripsi, posse conferre beneficia spe-
7 ctantia ad collationem † illius beneficij resignati ex rationibus ibi deductis.

Accedit præterea efficax ratio, quæ videtur tollere omnem difficultatem, quia resignatarius nō potest se ingerere in beneficio resignato ante captam possessio-
8 nem † Aufrer. dec. Tholosana 444. Franc. de March. q. 49. in 2. parte. Io. Sel. de benef. p. 2. q. 15. & alij, quos retuli d. q. 7. nu.
9 12. & minus † percipere fructus, Rebuff. in prax. tit. de simon. resignat. nu. 31. Abb. in c. transmissa col. 3. de elect. Federic. de Sen. cons. 234. Franc. in c. eum, qui de præben. in 6. Card. Paris. cons. 5. nu. 21. & 22. & cons. 39. num. 7. cum seq. vol. 4. tritum
* enim est in praxi, * ius quod acquiritur
10 prouiso † de benef. ex ipsa collatione c. vlt. & ibi omnes de concessio præben. lib. 6. Abb. in c. cum autem, & in c. suggestū
11 de iur. patr. non esse firmum, † & efficax antequam prouisus capiat possessionem, Rebuff. cons. 186. nu. 19. late dixi de resign. benef. lib. 1. q. 6. nu. 3. Ideo posses-
12 sessio † corporalis in primis est apprehendēda Couar. late lib. 3. variarum resolut. c. 16. nu. 6. Pontan. de spol. lib. 1. c. 9. num. 94. Put. decis. 402. lib. 1. quæ nequaquam
13 † transfertur per collationem c. cum Bertoldus de re iudic. Rebuff. in prax. tit. requisita ad collat. nu. 22. Ergo ne Ecclesia remaneat destituta, & viduata, poterit cōtinuare resignans, donec resignatarius cœperit possessionem, arg. l. meminisse, ff. de off. procons. §. vlt. Auth. de administr. extrauag. iniunctæ de elect. c. ne pro defectu eo. tit. & hoc firmaui de resign. benef.
* lib. 1. q. 7. nu. 13. & seruatur * in praxi.

Postremo huiusmodi conclusio suadetur, quia videtur permissum resignāti ca-
14 pere fructus † beneficij resignati, donec resignatarius capiat possessionem, vt tenet Rebuff. in tit. de publicat. glos. 18. nu. 7. & in tract. de nominat. q. 14. num. 157. cuius opinionem declaraui in tract. de resign. benef. lib. 1. q. 6. nu. 60. Et ius nequaquam abdicatur a resignante, nisi be-
15 neficium resignatū † acquiratur resignatario, in cuius fauorem facta fuit cessio, Rebuff. cons. 4. nu. 13. & cons. 192. num. 8. Bursat. cons. 411. nu. 4. & 5. vol. 4. Put. decis. 158. nu. 2. lib. 3. & decis. 523. lib. 2. Caputaq. decis. 84. nu. 5. par. 3. & fuit pluries
* * resolutum in Rota, vt late scripsi, & cōprobaui de resignat. benef. lib. 1. q. 3. nu. 47. cum seq. quod intelligitur, si cum effectu ius fuerit acquisitum, quod succedit capiendo possessionem, vt scripsi d. lib. 1. q. 7. nu. 10. Nam verba intelliguntur, cum
16 † effectu l. 1. §. hæc verba, ff. quod quisque iur. cap. relatum de eleric. non residenr, Sarn. in §. ex maleficijs num. 47. Instit. de
* act. Et ideo ex hac ratione * communiter tradunt doctores habentem facultatem acceptandi aliquod beneficium, & vigore huiusmodi facultatis acceptantē pos-
17 se variare, si talis acceptatio † non tenet Hostiens. in c. cum in multis nu. 11. Petr. de Anchar. num. 4. vers. 5. quæro Gemin. nu. 14. Franc. col. vlt. prope finem, & alij
* omnes * de rescr. li. 6. late Lap. alleg. 120. Oldr. cons. 307. num. 4. Gemin. cons. 103. latissime Roman. cons. 329. col. 1. & 2. Io. Baptista Ferrettus cons. 96. n. 3. vbi alios
18 citat, Licet contrarium voluerit † in optione, Cald. cons. 6. in tit. de consuetud. Eneas de Falconibus de reseru. benef. in quinquagesimo effectu, ex his, quæ scribunt dd. in c. vlt. de cōsuet. lib. 6. & Cald. cons. 7. eo. tit. Ex quo sequitur, quod si
19 habet † ius in beneficio licite, & lege permittente percipiet fructus, c. conquestus, de vsur. l. Herennius, ff. de euict. Alex. cons. 130. nu. 5. vol. 4. Ruin. cons. 25. nu. 2. lib. 2. Bursat. cons. 11. nu. 7. vol. 1. & quicquid fit lege permittēre, pœnam non meretur l. Gracchus, C. ad l. Iul. de adul. & nulla poterit colligi ex hoc confidentia prohibita per constitutionem hanc Pij V.
20 quæ damnat confidentiam † illicitam, & in iure detestatam, Nauarr. in Man. c. 23. sub nu. 110.

Declara hanc conclusionem procedere, Primo in eo casu, quando resignans post resignationem, & consensum in ea præstitum percepit fructus ad se spectantes, nam tali casu nulla committitur confidentia, cum huiusmodi perceptio non
21 † solum non sit prohibita, sed permissa in omni iure, l. fructus, l. in fundo, l. ex diuerso, & l. non solum §. meum ff. de vsur. l. si dominium C. de pignor. Ruin. consil. 25. num. 2. lib. 2. Nauarr. cons. 7. de sent. excom. & regulare est in hac materia, vt nulla comittatur confidentia ex fa
22 cto permisso, & † approbato à iure ad notat. in l. Gracchus C. ad l. Iul. de adult. & Cōstitutiones Pij IV. & Pij V. emanarunt non contra omnem confidentiam, sed dumtaxat contra illicitā. Nauar. in Man. c. 23.

c.23.sub n.109. verſ. quod autem extrauagantes, & rem ſuam, vel ad ſe ſpectan-
23 tem licite quis capit, † etiam abſque ſuperiore, quãuis detineatur ab alio, vt voluit Hoſtienſ. Io. An. & Abb. quos refert, & ſequitur Io Lup. in tractat. de bello, & bellator. §. ſi ſimus n.2. & faciunt notata, & ſcripta, per Gemin. & Franc. ac alios in cap. pri. de Iniur. lib.6. D. Thomas 2.2.q. 40.c.1.& 2. ergo eo magis hoc caſu cum iſte incumbat poſſeſſioni, & ſubſtineatur
24 in officio, ex quo magni effectus † ſequuntur vt per Innoc. in c. ſi vere in fin. de ſent. excom. Abb. in c. ad probãdum col. 3. de re iud. Rebuff. quem citaui de reſig. benef. lib. pri. q.7.n.16. Et ſi aliquis quærat, qui ſint iſti fructus? reſpondeo fructus annorum præteritorum, & fructus illius anni vſque ad diem conſenſus præſtiti, nam vſque ad illud tempus debentur fructus reſignanti, & ab illo incipiũt deberi reſignatario effecto tunc domino, vt firmaui ex pluribus rationibus, & auctoritatibus de reſignat. benef. lib. pri. q.6
25 n.38. nam tunc poteſt appellari † perfecta reſignatio Put. dec.106. lib. 3. & ideo
26 ab eo tempore dicitur irreuocabilis, † vt
* pluries tenuit * Rota, vt dixi de reſignat. benef. lib. pri. q.12. Et hæc Concluſio huius primæ declarationis, procedit etiam ſi in hoc pacti fuiſſent reſignans, & reſignatarius ante reſignationem, vt reſignans perciperet fructus ſibi debitos pro annis præteritis, & fructus vſque ad diẽ reſignationis nam hæc non eſſet confidẽtia, Ex pluribus, Primo, quia pactum gra-
27 tuitum inter reſignantem, † & reſignatarium eſt licitum Ant. de Butr. & Anan. in c. ex parte 1. de off. de leg. vbi Felin. col.2. circa medium. idem Fel. in c. ad audientiã de reſcr. Boer. de poteſt. leg. à lateren. 122. Redoã. de ſim. p.2.c.11.n.11.&12.&*
* cõmuniter dd. vt dixi de reſig. benef. li. 14.q.7. nu. 7. Secundo, quia pactũ ſuper
28 his, † & quæ tacite inſunt, & de iure permittuntur itidem eſt licitum Nauar. in mã. c.23. Sub n.100. verſ. quæ tamen Io. Pet.
* Bim. in conſ.15. Glo. Abb. Fel. n.8. & alij* omnes in c. ad audientiam de reſcr. Re-
* doan. de Simon. p.2.c.11. in fin. & eſt * cõmunis opinio, vt explicaui de reſignat. benef. lib.14.q.7.n.22.& 23. cum ſeq. vbi poſui exemplum in eo, qui promiſit ſoluere penſionem, reparare Eccleſiam, adminiſtrare Sacramenta, & ſimilia, & in ea dẽ q.n.65. alia ad propoſitum retuli. Ter-
29 tio, quoniam non eſt illicitum, † paciſci ſuper re propria, & eius ſolutione ad no-
30 tat. in c. pri. de Iniur. lib.6. Quæ enim † ſuperabundant non vitiant, l. teſtamentum. C. de teſtam. & expreſſio eorum, quæ taci-
31 te † in ſunt, nihil operatur, l. cõdiciones, quæ ff. de condit. & demonſt. Et huiuſmodi fructus debet recipere reſignans deductis oneribus, & impenſis, nam fructus cuiuſcunque anni ſunt obnoxij, & deputa-
32 ti pro oneribus † illius anni Gemin. in c. præſenti §. porro de offi. ordin. lib.6. Gig. de penſ. q.72. ante. n.1. & conſ.124.n.3.&
33 verbum † fructus intelligitur deductis expenſis Clem.1. cum ibi not. per dd. de cẽſ. Glo. Bar. & Ang. in l. in fundo ff. de rei vẽdit. ſpec. in tit. de expenſ. §. primo. Neguſan. de pignor. in ſexto memb. 2. part. n.12. Pontan. in l. diuortio. n.8. ff. ſolu. matri. Ceſ. de graſſis deciſ.117.n.2. Siue pro-
34 feratur † à lege, Siue ab homine Iaſon in l. fructus n.16. ff. ſol. matr. etiam in Lucratiuis Glo. in l. ſi quis argentum §. primo. ff. de donat. quam dicit ſingularem Gig. conſ.134.n.2. Bart. in l. non amplius ff. de leg.1. Iul. Ferret de gabbell. nu.546. & patet in dote data de omnibus, & ſingulis
35 bonis, † nam intelligitur deducto ære alieno, l. mulier ff. ſolut. mat. etiam ſi addatur dictio integri Bald. & Salicet. in l. 2. C. de fructi. & liti. expenſ. quam opinionẽ ſequitur Alex. in d. l. fructus, illam comprobando ex pluribus, vt late etiam per Gig. d. conſ.134.n.8.& 9. Et hoc intelligẽ-
36 dum † eſt tam de impenſis, quæ colligendorum fructuum gratia fieri ſolent, iuxta not. in c. tua nobis de decim. Afflic. deciſ. 252. col. 4. cum alijs, vt per Boer. deciſ. 44.n.11.& 13. quam de alijs, quæ conſeruandorum eorundem fructuum factæ ſũt ad tradita per dd. in l. diuortio §. impendia, ff. ſol. mat. & etiam de his, quæ ad Eccleſiæ vtilitatem, ſcilicet reparationem,
37 & alias res † neceſſarias, ad quæ tenetur habens titulum c.1. & c. de his de Eccleſ. ædific. Dec. conſ.118. nu.5. verſ.3. principaliter, Paul. de Cittad. de iur. pat. in 5.
* princ. artic. nu. 123. * communis opinio, vt dixi in tract. de reſig. benef. lib.3.q.15. num.1. nam ſicuti vſufructuarius tenetur
38 conſeruare in bono † ſtatu bona ſibi conceſſa ad vtendum l.1. §. hactenus, ff. de vſu
39 fruc. l.2. C. eo. ita, & Beneficiarius, qui † ei æquiparatur c. requiſiuiſti de teſtam. d. c.

præſenti de officio ord. lib. 6. Corſet. in
verſiculo Clericus. Affiic. in cap. primo §.
his conſequenter, titulo hic fin. lex com-
munis opinio, vt per Alberic. in l. diuor-
tio num. 12. ff. ſol. mat. late Gig. conſ. 24.
Fert. conſ. 256. Et de impenſis pro vtilita
te agrorum, & domorum ipſius Eccleſiæ,
40 quas tenetur beneficiatius conſeruare, †
& reaptare, vt per Bart. in l. impen. ff. de
Imp. & rebus dotal. Ruin. conſ. 157. nu.
21. lib. primo, Menoch. conſ. 64. n. 17. vol.
primo, & faciunt notata in c. alia de offi-
cio ord. lib. 6. vbi de fructibus debitis ali-
cui detrahuntur ſalaria ſeruorum, & ex-
41 penſæ factæ ex cauſa alimentorum † ipſo-
rum, & ibi Gemin. Anch. & Franc. Gemin.
conſ. 78. col. vlt. Tiraq. in tractatu de re-
tractatu conſang. §. 15. gl. 1. n. 7. Et de ex-
pẽſis pro Capellanis, & alijs ſimilibus Me
noch. dicto conſ. 64 n. 20. & ob id condem
42 natus ad reſtitutionem fructuum poteſt †
retinere impẽſas prędictas enumeratas,
* vt fuit * reſolutũ in vna Placent. 19. Octo
bris 1545. teſte Puteo deciſ. 314. n. 6. lib. 2.
nã onera ratione fructuũ imponuntur l.
hactenus, & l. arbores in fin. iuncta gl. ff. de
vſuf. Gig. de penſ. 9. 38. n. 1. Et æquũ eſt vt
43 is † ſentiat onus, qui ſentit commodũ, l. ſi
pendentis §. ſi cloacarij ff. de vſuf. l. ſecun
dũ naturã ff. de reg. iur. Et reſpectu anni
pteriti, vel annorum præteritorũ hoc ſine
difficultate tranſit, vt impenſæ onerum il
lorum annorũ ſpectent ad reſignantem,
& de fructibus ſpectantibus ad ipſum ſint
detrahẽdæ, quod poſſet multis modis ha
bere locum, eo pręſertim cum fructus ſint
ſequeſtrati, cum ſequeſter ad illas, tenea-
44 tur, nam eſt legitimus † adminiſtrator, ſi-
cuti is, qui ſede vacante adminiſtrat cap.
quoniã. c. ſtatutũ de elect. in 6. Gl. in Clẽ.
ptima, in verb. benef. de ſequeſt. poſſeſſio-
nis, & fruct. quæm ſequitur ibi Card. in 2.
col. not. 10. & q. 27. Fel. in c. cũ bertoldus
col. vltima de iure pat. Gig. d. q. 72. vbi
* ex * communi dicit poſſe præſentare. Du
bium tamen eſt quid in oneribus illius
anni, in quibus, ipſe ſum huius ſenten-
45 tiæ, vt impenſæ præfate diuidãtur inter †
reſignantem, & reſignatarium, ſicuti diui-
duntur fructus, vt circa fructus in reſtitu-
tione fundi dotalis concludit Bal. not. in
tract. de dot. priuil. 75. poſt medium Cã-
peg. in eodem tractatu in 15. q. Et in ter-
minis quæſtionis noſtræ voluit Gig. de
* penſ. d. q. 72. Et communiter * receptum

eſt, & generaliter, in oneribus habendã
46 eſſe rationem temporis †, & ſecundum il-
lud faciendam eſſe diuiſionem, vt poſt
Barba. reſpondit. Menoch. conſ. 64. n. 31.
vol. primo, & facit quod ſcribit Succ. ſe-
nior conſ. 247. nu. 3. verſ. aliquando, lib.
2. quod donec res eſt penes hæredem, ipſe
debet ſubire onus, ſed poſtquam tradita
47 eſt legatario, hæres liberatur † ab onere,
& incipit teneri legatarius tex. cũ ibi not.
in l. apud Iulianum §. hæres ff. de leg. pri-
mo, tex. & ibi Gl. Bat. in l. quæro ff. de vſu
48 fruc. leg. ſubdit Succ. quia onus eſt † poti⁹
fructuum, quam proprietatis l. nec ſtipẽ-
dium ff. de impenſ. Et propterea vult, vt
hæres teneatur ad onera pro tẽpore, quo
conſequitur fructus, & legatarius ad reli
qua. Hinc eſt, quod ſecundum receptio-
** rem * * ſententiam mortuo beneficiario,
fructus eius anni quo mortẽ obierit pro
rata temporis ad hæredes defuncti perti
49 nent pro ſeruitio, & oneribus vſq. † ad il-
lud tempus factis Alberic. in l. diuortio
n. 12. ff. ſol. mat. ex ratione illius legis de
* communi, * at teſtatur Couar. lib. primo,
var. reſol. c. 15. ſub n. 12. Et reſoluit * alias
* Rot. teſte Gabriel. conſ. 191. n. 6. vol. 2. nã
ſi fructus totius anni ſunt deputati pro
oneribus, Gemin. in d. c. præſenti §. porro.
Gig. in princ. d. q. 72. ergo vt fructus diui-
duntur, ita & onera, ad tradita per Card.
Zabarel. in Clem. prima, numero 6. in fi.
decenſ. Bonif. ibidem n. 56. Et ratio natu-
ralis id dictat l. ſecundum naturam ff. de
reg. iur. Hinc dicit Anchar. in d. clem. pri-
ma, de cẽſ. quod nouus poſſeſſor tenetur
ad onera, cum res tranſeat cum onere, po
50 teſt tamen ipſe antiquum poſſeſſorem †
conuenire, vt ratione temporis, quo fru-
51 ctus habuit, cõtribuat, † & ibi voluit Card.
ſub nu. 6. Et voluit late Bellenzin. in tra-
ctatu de charitat. ſubſid. q. 37. & 75. de
penſionario qui tenetur contibuere ad
onera, Deci. conſ. 157. Gig. conſ. 117. n. 5.

Et qui maiorem partem percipit, te-
netur plus contibuere d. clem. prima, de
ceuſ. vbi Card. in tertio, not. Imol. num.
4. Et facit quod reſolutum fuit in vna
* Vliſbonenſ. * impoſitionis onerum vene-
ris 25. Februarij 1575. præceptorem, &
52 non Vicarium perpetuum † teneri ad ſa-
larium deputatum per viſitatorem, Cap-
pellano teſte Cæſare de Graſ. d. deciſ.
117. Et in alia Legionen. congruarum co
ram R. P. D. Seraphino, quod qui perci-
pit

pit maiores fructus Ecclesiæ, teneatur ad omnia onera, & in proposito maiorẽ partem debet habere, qui plus habet bene-
53 ficium, cum fructus † veniant consecutiue ab beneficium Put.decis.374. n.9. lib.
54 primo. Et percipiantur, † ex eo Oldr.cõs. 118. Put.decis. 464.num.3.lib.2. Et ita in facti contingentia in quadam Brixien. Patochialis mihi commissa pronunciaui, & partes acquieuerunt.

Declara secundo hanc Conclusionem procedere etiam in eo casu, quando resignans post resignationem, & consensũ in ea præstitum ante tamen quam resignatarius caperet possessionem perciperet fructus etiam ad se nõ spectantes, animo illos restituendi, nam ex hoc nulla confidentia committeretur, & hanc sententiam Probo, quia si vsq. ad illud tempus resignans potest incumbere possessioni, & omnia facere, sicuti antea poterat Rebuff.de Sim.resign. n.27.& 31. Et in tractatu de Nomini.q. 14.n.1.157.cum alijs quos citaui de resign. benef. q. 7. col. 2. lib.primo, ergo poterit fructus exigere. Roffiniac. de benef. cap. 14.n.26.& c. 23. n.10.Franc. de March. q. 49. in secunda parte. Nam illo tempore resignatarius nõ potest, vt ex communi dixi dicta q. 7. neque alius, & per consequens ex facto per-
55 misso a iure † non committitut confidentia prohibita per constitutiones Pij. IV. & Pij V. Nauar.in man.c.23.sub nu. 109. neq. etiam committeretur confidentia, si resignans eo tempore locaret possessiones beneficij, faceret quietantias debitoribus aliosque contractus iniret ratione illius beneficij, cum vt dixi hi actus sunt ei permissi Rebuff.in praxi de resi.Simon. n.27.cum multis sequentibus. Poterit tamẽ resignatarius capta possessione illos fructus perceptos per resignantem, & ad se spectantes repetere ab ipso resignante,
56 qui resignans tenebitur illos † restituere in foro fori, & poli.c.sæpe cum ibi not. de restit.spol.c.si res 14.q.6.not.per omnes in Regula peccatũ de reg.iur.lib.6. D.Thomas 2.2.q.25.art. 4.Caiet.2. 2.q.62.art.6. late Nauar.in man. c.17. Et summistæ omnes in verbo Restitutio, immo omnino debebit resignatarius illos repetere, ne ex hoc colligatur coniectura pacti illiciti initi ante resignationem, vt infra dicam in limitatione 4. Et faciunt quæ scribit Gabriel.cons.192.nu.6.vol.primo.

Declara tertio, hanc Conclusionẽ procedere in Resignatione, quæ fit in fauorẽ alicuius, nam tunc resignans poterit ea, quæ dicta sunt facere, cum antea non abdicetur ius ab ipso, nisi cũ effectu quæratur resignatario, vt late dixi de resignat. benef. lib. primo, quæst. 3. & q. 7. num. 9. & alibi pluries. Secus autem erit in resignatione facta simpliciter, nam hæc
57 statim abdicat † ius a resignante, qui remanet sine titulo etiam colorato, & videtur habere illud beneficium pro derelicto adeo, vt statim possit libere im-
58 petrari, & † conferri, Abb. Ant.de Butr.
* Imol. & alij * omnes in cap. sollicite, & cap. accepta de restit. spol. Cassad. decis. 4.eo tit. Put. decis. 158. num. 4. lib.3.vbi
* refert ita fuisse * decisum in vna Burgen. præstimoniorum coram Fabio 15. Ottobris 1548.& late dixi lib. primo de resig. benef. q.3.n.5.& 6. Et nequaquam possit resignans ita incumbere possessioni, vt comprobaui d.q.7.col.prima.lib. 1.de resig.ben. Et ideo non potest percipere fructus post resignationẽ siue resignauerit corã ordinario, corã quo oẽs resignationes fiũt ita scilicet simpliciter, siue corã Papa.

Limita quarto, vt non procedat, quãdo resignans post resignationem, sed antequam resignatarius capiat possessionẽ percipiat fructus spectantes ad ipsum resignatarium vigore pacti initi ante dictã resignationem nam hęc esset confidentia punibilis per dictas Constitutiones Pij 4. & Pij v. & hanc sententiã deduco ex verbis positis in eadem cõstitutione Pij v. in §.quare nos volentes, vbi statuitur, vt sit confidentia quando quis recipit beneficium ex resignatione cum pacto illud retrocedendi, aut omnes fructus, vel partem dimictendi concedendi, ergo resignans percipiens fructus spectantes ad resignatarium ex pacto, etiam si illos recipiat ante possessionem captam per ipsum resignatarium committit confiden-
59 tiam prohibitam, & punibilẽ, Nec † dicas, quod dictus §.intelligitur capta possessione, vt alias existimabã ex duobus Primo scilicet ne sit cõtrarius §.ad probadũ, vbi vt dixi loquitur post captã possessionem arg.l.prima.C.de in off.test.Bar.in l.vlt.§. idẽ quærit ff.de cond.indeb. Dec.in l.vbi repugnantia ff.de reg. iur.& in c.gratum
60 de off.deleg.secũdo, ex verbo receperit † posito ibi quod importat factum not.in c.

eam

eam te de rescr.& in c.bonæ el 2.de elect.
60 † Nam ad primum respõdetur prædictos
duos SS.non esse contrarios, nam S.Qua-
re nos volentes, ponit casum confidentia
lem ex pacto faciendi ea,quæ ibi ex pri-
muntur, S. Vero Ad probãdum,loquitur
de coniecturis,vt illa sit valida coniectu-
ra,quoties post captam possessionem,&c.
In casu verò nostro cessant coniecturæ,&
præsumptiones, & illis non egemus,cum
habeamus pactum præsuppositum, quod
sonat in Simoniam, & Confidentiam ad
tradita per Batt.& alios in l.filio ff.de lib.
posth.l.non solum ff.de rit.nupt.Card.Pa
ris.cons.54.n.19.cũ seq. vol.primo,nõ ob
stat secũdum de verbo receperit,quia il-
lud verbũ intelligitur de iure ipsius ben.
vt in terminis tradit Imol.in cap.maiori-
bus,nu.5.vers.item ideo dixi,de præben.
late Gemin.post alios per illum tex. in c.
cum in Eccles.num.8.eo.tit.lib.6 faciunt
quæ scribit Gemin. cons. 103. Io. Selua
de benef.par.3.q.pri. n. 33. quod quidem
ius consequitur irreuocabiliter post præ-
stitum consensum per resignantem Sar-
nen.de infirm.resig. q. 31. Put.decis.106.
lib.3. Gabriel.cons.102.vol.primo, & est
* communis * omninm doctorum senten-
tia,vt latè dixi de resign.benef.lib.primo
per plures quæstiones,Et ideo ab eo tem
pore ei debẽtur fructus,quamuis per ali-
quod tempus distulerit ob impedimen-
ta, vel ob aliud capere possessionem vt si-
gnanter, tradit Gabriell. cons. 192.nu.6.
vol.pri.& dixi.q.6.n.72.de resig.benef. &
q.8.n.3.vbi attestatus sum de cõmuni lib.
61 1.cũ iam fuerit effectus dominus absq. †
possessione Archid.in cap.si tibi col. pri.
Geminian.n.2.Franc.n.7.de præbẽ.lib.6.
* & * communiter, & ideo ab eo tempore
62 tenetur † soluere pensionem impositam
super illo beneficio Gammar. de aucto-
rit. leg. à lat. lib. 6. tit. de pens. num.
* 421. Bursat. cons. 36r. vol.4.& fuit *
resolutum in Rota in vna Terdunen.pen
sionis corã Moedano 11. Februarij 1538.
& in alia Oxomen.teste eodem Moedano
decis.2.in coll.manuscr.& ad alia onera,
vt late retuli de resignat.benef.lib.pri. q.
9. & 10. Concludendum est igitur di-
ctum S. quare nos volentes, expresse non
obstantibus in contrarium deductis pro-
bare esse commissam confidentiam ex
perceptione fructuum spectantium ad re
signatarium facta per resignantem etiam
ante apprensam possessionem, per ipsum
resignatarium pacto præcedente ante re-
signationem vel in actu. Comprobatur
64 Secundo,hæc sententia ex ratione, quia
pactio firma † in beneficialibus inducit
Simoniam c. cum vninersorum de rer.
permutat.dd.in cap.ex parte 1. de off. de
* leg.Nauar.in man.c.23. n. 100. Redoan.
de Simon.par.2.c.10.* & omnes alij,& pa
ctio de percipiendis fructibus spectanti-
bus ad resignatariũ est Simoniaca & cõfi-
dentialis non facta distictione de posses-
sione capta, vel ne per ipsum resignata-
riũ Oldrad.cõs.224.n.2.Abb.in c.nõ satis
n.7.& 8.de Sim.Cald.cõs.p.de Sim.Card.
Paris.cõs.143.n.12.vol.4.& plures,vt ad-
duxi de resign.ben.li.14.q.5.n.p.Ergo &c.
Tertio, accedit quia in vna quaq. ma-
teria,& præsertim cum agitur de punien
64 dis delictis inspiciendus † est animus, &
factum sequutum Bar. in l. diuus ff. ad l.
Cornel.de Sicar. Paul.de castr.cons.192.
incip.in causa incarceratorum. Aret.cõs.
147.incip.visa consultatione,col.5. Sign.
de Homed.cons. 50. Fel. intractat. de co-
natu col.pen.August.in addict.ad Angel.
de malef.in verbo, & appensate in fine,
* & communiter * alij, sed hic adest ani-
mus, nempe pactum illicitum, quod in-
65 cludit dolum, qui in † primis considera-
tur in delictis Bal.in l.quicunque in quin
ta col.C.de Ser.fugit.idem Bald. in l. da-
ta opera,col.4.C.qui accus.nõ poss. Paul.
de cast.in l. 1. C.vbi Senatori. vel clariss.
Cepoll.cons.29.ante penul.col.Bart. in l.
prima. S. p.ff.si quis testam. lib.esse iussus
fuerit dd.omnes in l.pri. S. præterea ff. de
sicarijs, Adest etiam factum scilicet per-
ceptio fructuum spectantium ad resigna-
tarium,facta per resignãtem, Fructus aut
66 sunt quid temporale † ad notat. per Abb.
Fel.& Dec. nu. 99. in c. M.ferrariensis de
67 const.& non erit licitum † dare tempora-
le pro spirituali scilicet pro ipsa resigna-
tione Hostien.in c.ad audientiam 2. n.3.
Bal.n.6.Anchar.n.pri.de rescrip. Prepos.
* in c.p.n.6.7.q.1.& est communis * opinio
quam comprobaui de resignat.benef.lib.
14.q.3.n.2. Aut sũt quid spirituale ratio
ne connexitatis ad not. in ca. maioribus
68 & c.dilecto de præb. & neque † erit licitũ
dare spirituale pro spirituali, Io. Caraf.
de sim. ment. n.6.& comprobaui de resig.
benef.lib.14.q.4. Ergo videtur commissa
confidentia.

Quar-

Quarto, præterea accedat, quia quod resignans non capiat possessionem nihil facit ad excusandum pactum de sui natura illicitum, & reprobatum, nam posset consulto differre vsque ad vltimum diē, & hac ratione aperiretur via faciendi plures confidentias, quod est contra intentionem Pij V. qui sanctissime rigorosā hanc constitutionē promulgauit, vt exularet hoc atrocissimum delictum suo tempore, & successorum, à Curia Rom. & Ecclesiasticis viris, vt colligitur ex prohe-
69 mio † l. prima, in principio ff. ad Maced. Bar. in l. cum quid ff. si certum pet. & in l. ambitiosa ff. de decet. ab ordine fac. Abb. in c. ex multa de uoto Bal. in l. prima ff. de Iust. & iur. quare ne in hoc casu frustretur huiusmodi constitutio Pij V. concludendum erit, & pariter iudicandum prò con-
70 fidentia, cum malicijs † via sit claudenda l. cum hi S. si cum lis ff. de transact. l. quoties in fine C. de fidei con. l. si legatarius C. de legat. & intersit rei publicæ, vt delicta puniātur l. ita vulneratus ff. ad l. aquil. Bar. in l. quemadmodū C. de agric. & cens. lib. xi. prodest dumtaxat possessio non capta, vt non intret coniectura confidentiæ, cum de pacto non constat, neque de perceptione fructuum spectantium ad resignatarium, & ita intelligendus erit §. ad probandum, vt supra dixi. Sed posset aliquis quærere quomodo constabit de huiusmodi pacto? respondeo multis modis, vt alias in facti cōtingentia respondi. Pri-
71 mo, per scripturam iuxta † traditam per Bal. in l. Imperator ff. de statu homin. & in l. quoties in vltimis verbis C. de Iud. cum alijs cumulatis per Marsil. in rubri. de probat. C. n. 3.
72 Secundo, per Confessionem † vt est clarum, & dicam suo loco.
Tertio, per Coniecturas, & inditia vt habetur in hac Constitutione Pij V. & in vno quoque S. explicauimus coniectu-
73 ram ibi positam, † cum sit de his que solent occultè fieri ad tradita per Cinum in l. prima, C. ad l. corn. de sicar. Paul. de Castr. cons. 58. col. 2. lib. 2. Crau. cons. 156. n. 7. & ponderabam quam plurimas coniecturas, quia clam resignans, & resignatarius † id tractarūt Salicet. in l. si quis post hanc in princ. col. 5. C. de bonis proscr. Paul. de castr. in l. prima, C. de fur. nam pa-
75 ctum † de retrouendendo ex hoc sumitur Glo. in c. vt nostram S. porro in verbo occulte, Vt Eccl. benef. Bar. in l. post contra-
76 ctum ff. de donat. nā qui † male agit, odit lucem. Gl. in l. donario in verb. occulte C. de donat. gl. in c. cōsuluit de off. deleg. & in cap. periculosum 13. q. 2. & præsumi-
77 tur † in mala fide Paul. de Castr. in l. vlt. ff. de Tit. nupt. Fel. in c. cum ex iniuncto in principio ff. de hæret. & in c. porro de sēt. excom. & in d. cap. consuluit col. penul.
78 Quia resignās † erat solitus id facere iux. trad. per Bar. Ang. Alex. & Ias. in l. certi conditio S. si nummo ff. si certum pet. cum alijs, & per Euerar. in locis communibus in loco à solitis, & regulare est vt præsu-
79 matur contra † solitum l. non omnes S. a barbaris ff. de re. mil. l. qui semisses S. pri. ff. de vsur. l. item S. quod dicitur, & ibi dd. ff. ad macedon. Hinc delictum quod regu-
80 lariter † non præsumitur, l. merito ff. pro sot. Bal. in l. præcibus n. 21. C. de Im. pub.
81 & alijs subsstit, præsumitur † contra solitū committere Goxad. cons. 66. n. 7. vers. secondo, respondeo. Mascard. de probat. concl. 495. nu. 20. Et quia fuit beneficium per resignatarium locatum resignanti, nā
82 probatur Contractus simulatus † per locationem factam ab. emptore venditori Bald. cons. 313. incip. in quæstione col. 1. lib. 5. Cepoll. in tract. de Simul. cont. præscripti 16. & 17. Crau. cons. 156. nu. 12. Et etiam quia non dimiserat resignans possessionem stante prædicta locatione facta statim, sed continuauerat, ex quo præsumitur fraus, & simulatio. l. sicut S. superuacuum, & ibi gl. & Bar. ff. quiq. mod. pign. vel hipor. solu. Affl. in cap. primo, tit. de feud. datis in vim l. commissor. nu. 25. Fulgol. cons. 42. Anchar. cons. 237. nu. 4. Succ. cons. 84. n. 6. lib. 3. Bal. cons. 438. lib. 3. Ruin. cons. 94. nu. 9. vol. 4. late Decian. cons. 62. nu. 39. vol. 3. Et in alia facti contingentia, alias ad hoc considerabam re-
83 trocess ionem † iuxta ea, quæ late post alios considerat Mascard. de probat. cōcl. 441. & magnos redditus beneficij Barbat. cons. 21. nu. 8. lib. 4. Affic. loco c. t. t. n. 63. & 68. Ang. in l. summa cum ratione, ff. de pecul. & ex paucitate pensionis reseruatæ Paul. de Castr. cons. 74. lib. 3. Tiraq. de vtroq. retrac. consang. S. 1. glo. 14. n. 37. & quasdam depositiones fictuatij, qui hoc attestabātur, scilicet respondere resignanti, & aliorum testium dicentium hoc audiuisse ab eodem, Et in alia ponderabam quia paulo ante resignationem, resi-

resignans locauerat beneficium anticipatis solutionibus, & resignatarius non petierat, nam ex hoc nemo negabit argui pactum illicitum iux.trad.per Bar.& alios in d. l. post contractum ff. de donat. sed alias postea ponderabam pro absolutione qualitatem personæ, nam erat Episcopus, vt præsumatur † aliam ob causam
84 fecisse, quā ratione confidētiæ, & in terminis argumentatur Gabriell.conf.172.nu. 14.lib.2.Et qualitatem, & bonam famam recipientis, vt illam ad hoc etiam ponderat Gabriell. d.conf.172.num.18.Et regulare est, † vt bona fama tollat præsūptionē delicti, l. vlt.ff.de quæst.vbi dd.Bar.in
85 §.diui ff.de integ.rest.Marf. conf.74.Gramat.conf.13.n.7.& conf.31.nu.12.Tiraq. de pen.tempor.causa 15.n.2.consideratis etiam diuitijs nam † pauperes sunt, qui regulariter id facinnt iux.glo.in l. prima C.de comit. & Tribun.lib.12.per text. singularem in l.cum societas ff. pro soc.& habetur Eccl.cap.27.prouerb.ca.30.Faciūt notata per Mar.succ.sen.in cap.& si quæstionis col. prima de sim. Hinc Salamon prouerb. 30. scriptum reliquit mendicitatem nōn dederis mihi, ne egestate compulsus furer, & periurer nomen Dei mei, nam propter inopiam multi deliquerunt Eccl.ca. 27.Valer.Max.lib.2.c.1.Lactant. Firmian.lib.de Ira Dei, cap.20. late Lucas de Pēnas multa cumulat in l. eos qui C.de his qui numero liber. col.3. lib. 10. fol. 91.Tiraq.de Nobilit. cap. 3. num. 25. cum seq.Et plura exempla deduxit Eccellentisimus, & eruditissimus D. Thomas Parisius I. C. Consentinus, Sacrij Regij Consilij Neapolitani, Consiliarius integerrimus in tract. quē composuit de paupertatis priuilegijs & incommodis, quē vidi manuscriptum diebus elapsis penes Ecc.V.I.D.Dominum Prosperum Parisiū Consentinum, & Patritium Romanum.

Trigesimæ sexta Quæstionis Summarium.

1 *Ex mutuo facto ante resignationem, nulla committitur confidentia.*
2 *Cessante diffinitione Simoniæ, cessat Simonia.*
3 *Cessante diffinitione, cessat diffinitum.*
4 *Vbi non habent locum verba, neque dispositio.*
5 *Mutuum deperse non inducit vsuram.*
6 *Mutuum non aduersatur amicitiæ, sed illam conciliat.*
7 *Mutuans potest accipere munus à mutuataria.*
8 *Mutuatarius obligatur ad antidora.*
9 *Non est peccatum expectare aliquid ex mutuo.*
10 *Intentio secundaria non est in consideratione in vsura, & simonia.*
11 *Licitum est seruire Prælato, & Ecclesiæ cum spe secundaria consequendi beneficia.*
12 *Non est Simonia renuntiare beneficium cum intentione, vt conferatur Nepoti.*
13 *Distributiones quotidianæ debentur ex seruitio.*
14 *Deus qua causa sit amandus.*
15 *Licitum est sperare à Deo remunerationem.*
16 *Potest quis seruire Deo intuitu præmij.*
17 *Finis principalis est in consideratione in qualibet re.*
18 *Ex intentione secundaria non arguitur vsura.*
19 *Vsura requirit pactum expressum, & n.75.*
20 *Magna similitudo inter vsuram, & Simoniam.*
21 *Semper attendēdum quod principaliter agitur.*
22 *Absq. pacto expresso, vel tacito non committitur Simonia.*
23 *Ex longinquitate actus excluditur fraus.*
24 *Quando ex vicinitate actuum colligatur correspectiuitas.*
26 *Vbi eadem ratio, ibi idem Ius.*
27 *Mutuans pecuniam ob presentationem committit Simoniam.*
28 *Pactum appositum in contractu probat Simoniā.*
29 *Mutuans Regi cum pacto, quod ei conferat officium, facit vsuram.*
30 *Quando committatur vsura, & simonia.*
31 *Ex pacto tacito etiam committitur confidentia.*
32 *Ex actu principaliter facto committitur Simonia, & vsura.*
33 *De spiritualibus quando possit haberi spes.*
34 *Sperans principaliter ex mutuo committit vsuram.*
35 *Est Simonia seruire principaliter ob beneficium.*
36 *Ex actibus reciprocis colligitur fraus.*
37 *Actus præsumitur fieri ad exequutionem dispositionis præcedentis.*
38 *Talia subiecta, qualia prædicata.*
39 *Ex mutuo facto in resignatione an colligatur confidentia.*
40 *Correspectiuitas quando colligatur.*
41 *Constitutio de confidentijs est odiosa, & pœnalis.*
42 *Pœnæ non imponuntur nisi in casibus expressis.*
43 *Delictum debet excludi.*
44 *Interpretatio, vt actus valeat.*
45 *Vt actus valeat receditur à natura dispositionis.*
46 *Et impropriantur verba.*
47 *Et hæc presumptio præualet alijs præsumptionibus.*
48 *Ex conuentione prohibetur dispositio beneficij Ecclesiastici.*
49 *Ex ratione lex ampliatur.*
50 *Taciti, & expressi eadem est ratio.*
51 *Resignans potest pœnitere donec fuerit præstitus consensus.*
52 *Causa principalis quæ.*

53 Simonia sine pacto non committitur.
54 Causa ostendit, quod factum est.
55 Præsumptio fortior facit cessare minus fortem.
56 Actus correspectiui in eodem loco, & coram eisdem personis.
57 Mutuum factum post resignationem quãdo inducat confidentiam.
58 Vicinitas actuum arguit fraudem.
59 Quisque tenetur iuuare proximum.
60 In foro conscientiæ quando sit Simonia mutuare in resignatione.
61 Ex intentione colligitur peccatum.
62 Spes quando inducat peccatum.
63 In foro conscientiæ inspicitur quod verè actum est.

TRIGESIMA SEXTA QVESTIO
ARGVMENTVM.

QVando ex mutuo committatur confidentia in foro fori, & foro Poli.

TRigesimo sexto, Quæro an ex mutuo
facto à Resignatario Resignanti cõ
mittatur simonia, & confidenria? Quia
varias reperio sententias pro resolutione
distinguendum existimo; aut loquimur
in foro fori, aut vero in foro Poli id
est interiori, & conscientiæ.

In primo casu de foro exteriori consti
tuenda sunt examinanda tria capita, Primum,
in mutuo facto ante resignationem
Secũdum, in mutuo facto in ipsa resignatione,
Tertium, in mutuo facto post resignationem.

Circa primum caput, in mutuo facto
ante resignationem, quia Titius mutuauit
Meuio pecunias, & postea subsequuta
fuit resignatio beneficij obtenti per Meuium
in fauorem Titij, videtur dicen-
1 dum nullam esse commissam simoniam †
vel confidentiã vt consuluit Alciat. resp.
2. n. 9. vers. circa secundum lib. primo, &
volui de resig. benef. lib. 14. q. 7. n. 2. ex
his quæ a fortiori scribit Nauar. cons. 50.
2 de simon. quia cessat diffinitio simoniæ †
posita per glos. * communem in sum. 1. q.
1. & per D. Thom. 2. 2. q. 100. arr. 1. & in
4. dist. 21. Nauar. in man. c. 23. n. 100. Ces-
3 sat quoque diffinicio confidentiæ † quam
posuimus in prima quæstione, ergo cessabit
diffinitum Dec. & Cagn. in l. omnis
diffinicio ff. de reg. iur. Cõprobatur quia
non possunt huic capiti applicari verba,
& casus confidentiales positi per Constitutionem
Pij iv. & Pij v. vt patet ex lectura,
& infra expressius demonstrabitur:
4 ideo non † habebunt locum, l. 4. §. toties ff.
de damno, infect. c. indemnitatibus de
elect. lib. 6. Accedit quia mutuum de per
5 se non inducit aliquam † vsuram neque
* simoniam, vt volunt * omnes Theologi
in 4. dist. 15. summistæ in verb. mutuum,
& verbo vsura, D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2.
vbi late Caiet. Dom. sot. de Iust. & iur.
lib. 6. art. 2. Et quod sequitur ex mutuo
non conuentionis nexu, vel tacite, vel ex
presse, sed quod gratuito mutuanti repẽditur
nullam impingit vsuræ labem, cum
6 beneficium mutuandi non solum non †
auersatur amicitiæ, sed eã conciliat, & firmat;
ergo mutuator potest munus quodcunque
suscipere, quo solent amici amicorum
beneficia repensare, ita post D.
Thom. tradit Dom. soto lib. 6. de iust. &
Iur. art. 2. vers. secunda, conclusio, & di-
* cit D. Thom. * communiter receptus in
2. 2. q. 78. art. 2. vers. respondeo, quod
mutuator potest accipere munus aut be-
7 neficium a † mutuatario, non quasi exigens,
nec quasi ex aliqua obligatione tacita
vel expressa, sed sicut gratuitum donum,
& non peccat quia etiam antequã
pecuniã mutuasset licite poterat aliquod
donum gratis, & beneficium accipere,
nec peioris conditionis efficitur per hoc
quod mutuauit, hæc enim sunt verba D.
Thom. Eoque magis cum mutuatarius
8 post mutuum obligetur † ad antidora, Ar
chiep. Flor. de vsur. c. 3. n. 81. Ant. Rosell.
in eo tract. n. 22. Et ideo nõ est peccatum
9 † expectare aliquid ex mutuo ob amicitiam,
& gratitudinem Nauar. d. c. si fœnoraueris
n. 22.

Amplia primo, hanc cõclusionem procedere,
vt non committatur vsura, & confidentia
etiam si mutuans habuit hanc intentionem
secundariam consequendi be-
10 neficium † illius, mediante resignatione
per eum facienda, vt videtur firmare Nauarr.
cons. 50. n. 3. de simon. & in commẽt.
de vsur. in c. si fœneraueris n. 17. 14. q. 3.
vbi dicit quod licitum est mutare alteri
ad consequẽdam eius amicitiam ex qua
ei proueniat aliquod beneficium, allegat
D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. in corpore
questionis, vbi clarius id explicat Caiet.
& probatur quia licitum est Ecclesiæ, &
11 Prælato seruire † cum spe secundaria licet
nõ principali aliquod beneficium obtinendi
c. si officia dist. 59. c. quid proderit
dist. 61. cum suis glos. Nauar. in man.
c. 17. nu. 109. vers. tunc quia, Idem Nauarr.

uarr.in Comment.de vsur.in c. si fœnera
ueris 14. q.3.n.19.infin.vers.Tertio, Idem
Nauarr.cons.50.n.4.de sim.Dom.Sot. de
Iust. & Iur. lib. 6. art. 2. col. 2. vers. dum
æquissimum; probatur itidem, quia nō est
simonia neque confidentia renunciare
12 beneficium cum intentione † quod con-
feratur Nepoti gl. in c. ordinariones 1.q.
1. Abb. in c. dilecto de preb. fel. in c. ad
audientiam 2.col.4.de rescr. S. Antonin.
2. par. tit. 1. c. 5. §. 11. Nauar. in man.c.
23.n.107.& in d.c.si fœnerau eris n.9.vers.
Quarto. Accedit quia quamplurima sunt
quæ quamuis non possint esse fines prin-
cipales,& primarij operis, possunt tamen
esse minus principales,& secundarij, exē-
plum, non licet dicere missas, & diuina
13 officia audire principaliter propter † de
stributiones quottidianas, minus autem
principaliter sic iuxta glos. singul. in c.
primo, de cler. non resid. lib. 6.& ibi om-
* nes * sequuntur, non licet etiam princi-
paliter seruire Deo intuitu remuneratio
nis terrenæ, neque amare illum princi-
14 paliter ob hanc causam, quia † est vlti-
mus finis,& propter se ipsum tamen ama
bilis D.Thom.2.2.q.27.art.primo, Nauar.
in c. cum minister 23. q. 5. n. 4. Et sic esset
facere de vltimo fine medium, licet ta-
15 men amare Deum, & illi seruire † minus
principaliter propter remunerationē iux
ta illud Psalm. 118. Inclinaui cor meum
ad custodiendas Iustificationes tuas pro
pter retributionem, & Conc. Trid. Sess.
6.can. 31. diffiniuit contrarium dicere es
se hereticum, & anthematizat eum qui
dixerit peccare † iustum, qui Deo intui-
tu præmij seruit, quoniam tam merces
temporaria, quam æterna assumi potest
in finem minus principalem,& primariū.
Et ideo egregie Adrian. quolibet 10.
col. 4 firmat omnem actum cuiuscunque
virtutis cuius totus finis, aut partialis
17 principalis, est bonum aliquod † tempo-
rarium, esse vitiosum, & exclūdit secun-
dariam Intentionem, vt etiam explicat
Nauar. d.c. cum minister n.39. 23. q. 5.&
in c. inter verba concl.5. n.12.& 13.11.q.
3. Durand. lib.2. sent.dist.38. q.2. Caiet.
in sum. cas.7.& in tomo 1.opusc.tract.pri
mo resp.13 & in 2.2.q.78. art.4. not.in c.
vlt. 23. q. 6. in c. ad fidem 23. q. 5. in c. si
quid verius 33.q.2.
Hinc intentio minus principalis, & se
18 cūdaria lucrādi ex pecunia mutuata nō †
sufficit ad constituēdam vsuram, gl.& In-
noc. in c. consuluit de vsur.& alij * omnes
D.Thō.2.2.q.78.art.2. Caiet.tom.3.q.3.de
Vsur. dicit nunquam de hoc dubitasse D.
* Thō.& est cōmunis * opinio teste Nauar.
in d. Cōmēt. de vsuris ad c. si fœnerauer is
14.q.3.n.19. vbi defendit hāc sententiā cō
tra Dom.Sot.lib.6. de Iust.& Iur.q. 1.te-
* nentem oppositum,& de* cōmuni Theo-
log.& Canonist. attestatur in man. idem
Nauar. c. 17. n. 209.& Colligitur ex Ca-
pistr. de vsuris p.prima n.52.ex positis per
19 Gui. Pont. de Vsur.n.26. Vsura enim † re-
quirit pactum expressum vel tacitū, aut
intentionem principalem lucrandi ex
mutuo aliquid c. consuluit vbi omnes de
Vsuris D.Thom.2.2.q.78.art.2.vers. Res-
pondeo,& ibi Caiet. D. Antōnin. in 2.par.
sum.tit. 1.c.7.§.6. Laurent. in c. salubriter
de Vsur.
Ita pari ratione huiusmodi intentio
non inducet simoniam neque confiden-
tiam, tum quia adest eadem ratio, vt su-
pra deductum est, tum etiam quia magna
20 in hac † materia est similitudo inter simo
niam,& vsuram, vt licet colligere per Na-
uarr. d.c. si fœnerau eris n.17. infin. 14.q.3.
Præterea hęc conclusio confirmatur
quia semper in vnaquaque materia de-
21 bet † attendi quod principaliter agitur l.
si quis nec causā vbi omnes ff. si cert. per.
Riminal. sen. cons. 161. n. 14.
22 Comprobatur etiam † quia absque pa
cto expresso vel tacito non committitur
* confidentia, vt fuit * resolutum in Rota in
vna Cusentin prætensæ confidentiæ co-
ram R. P.D. Orano 4. Februarij 1591. Ga
briell. cons. 172.n.4:& 12.cum seq. lib.2.
Nauar. cons.27. & 30.& 33. de simon. Ac-
cedat quia pauci sunt qui ex suis hone-
stis actionibus aliquod bonum tempora-
rium Honoris, famæ, gloriæ, salutis, rei
familiaris victus sui aut aliorum in mi-
nus principalem non præstituant, quos
nemo Catholicorum peccare dicit, ita
Nauar. in comment. de vsur. in d.c. si fœ-
nerau eris n. 20. prope finem versiculo,&
patet 14.q.3.
Amplia secundo, hanc conclusionem
procedere non solum quoties resignatio
fuit subsequuta longo tempore post mu-
tuum, quo casu nullum adest dubium ex
23 longinquitate actus † iuxta not. per Bal.
in l. pen. §. mulier circa finem ff. sol. matr.
& in l. petens col.pen.n.49. C. de pact. &
in l.

in l. prima, num. 4. vers. secundo nota Cod. de oper. nou. nunciar. Corn. cons. 192. num. 2. lib. nono, Ias. in l. prima, §. primo, num. quæst. ff. de verb. oblig. Sed etiam si fuit subsequuta modico tem pore interiecto post mutuum, nam nihil non erit iudicandum ex hoc Simonia, & confidentia, ex his quæ in fortioribus terminis dicit Nauarr. cons. 50. in princip. de Simon. Tum ex prædictis adductis supra, Tum etiam quia præsupponimus non adesse pactum expressum, vel tacitum sine quo non committi confi-
* dentiam, est communiter receptum*, & fuit resolutum in dicta Cosentin. 4. Februarij. 1591. Vt dixi supra q. 26. Accedat præterea, quia vicinitas huiusmodi actus non est talis, vt ex ea colliga-
24 tur † correspectiuitas Corn. consil. 10. num. 14. lib. 2. Decius in l. certi conditio §. si nummos num. 14. vbi plures citat ff. si cert. pet. Marsi. in rubr. Cod. de
* probat. num. 394. Et de* communi attestatur Tiraq. in l. si vnquam verbo Donatione Largitus num. 119. C. de reuoc. donat.

Amplia tertio, hanc Conclusionem procedere, siue mutuum fuerit magnæ quantitatis, siue minimæ, nam vtroque casu viget eadem ratio, vt absque pacto tacito, vel expresso, & intentione prin-
25 cipaliter lucrandi non committatur † vsura, neque confidentia, Nauarrus. d. cap. si fœneraueris num. 19. 14. quæst. 3. Et probatur ex his quæ supra deduximus.

Quarto, Amplia hanc Conclusionem procedere in mutuo facto collatori ab eo cui postea confertur beneficium, & patrono habenti facultatem præsentandi, ac electori, vt ea quæ supra sunt dicta, de Resignante, procedant in prædi-
26 ctis personis, quia viget † eadem ratio l. illud ff. ad l. Aquil. l. a Titio ff. de verbor. obligat.

Limita primo, hanc Conclusionem non procedere quoties in mutuo inter mutuantem, & mutuatarium emanauit pactum de resignando, de conferendo, præsentando, aut nominando, & eligendo, nam ex hoc committitur vsura, & confidentia, vt tradit Nauarr. in comment. de Vsur. ad d. cap. si fœneraueris, num. 16. 14. quæst. 3. Idem Nauarr.
27 consil. 10. de pecun. † mutuata ob præsentationem, consil. 37. de Simon. videtur esse de mente Alciati. resp. 2. col. 2. lib. primo, num. 16. Idque iustifica-
28 tur † ex pacto præsupposito, quod facit committere confidentiam, vt ex Lectura huius Constitutionis Pij Quinti. licet videre, Nauarr. consil. 30. 33. & 36. de Simon. in Man. cap. 23. num. 107. vers. ad decimum, & num. 109. & 110. Hinc in simili scribit Idem Nauarr. in eodem man. c. 17. n. 222. vers. 85. Quod mutuans Regi, vel Magnati cum pacto
29 quod sibi conferat † aliquod officium committit vsuram. Cum ergo diffinitio, Simoniæ, tradita per glos. in sum. 1. quæst. 1. & deffinitio confidentiæ de qua loquuti fuimus, quæst. prima, habeat locum hoc casu, nullum erit dubium, quin etiam habebit locum diffinitum, Decius in l. omnis diffinitio, ff. de reg. iur.

30 Et ex hoc quod est Simonia, & Confidentia, non definit esse vsura, erit ergo vsura Simoniaca, vel Simonia vsuraria, vt tradit Nauarr. d. cap. si fœneraueris nume. 17. vers. neque dicens esse duplex peccatum.

* Et in hoc omnes * communiter resident, vt quoties mutuum fuerit causa immediata, & principalis expressa pacto conferendi, præsentandi, eligendi, nominandi, & resignandi, beneficium Ecclesiasticum, committatur Simonia, & confidentia, consideratis omnibus considerandis.

31 Et hæc Conclusio procedit, † siue pactum fuerit expressum, siue tacitum. nam ex vtroque committitur confidentia, vt dicitur in d. Constitutione Pij Quint. in §. Itidem, vbi declarauimus, & tradidimus rationem, in pacto autem tacito existimo esse considerandam qualitatem personarum, quantitatem mutui, tempus decursum inter prædictos actus, & alia similia, quæ illud probent.

Limita secundo, hanc Conclusionem non procedere quoties causa principalis, & primaria mutuandi fuit ob beneficium Ecclesiasticum obtinendum per viam collationis, præsentationis, electionis, resignationis, nam tali casu
31 †. committitur Simonia, & Vsura, vt scribit, & probat Nauarr. in dict. cap.

si fœnerauerisnumer. 17.14. quæst. 3. De spiritualibus neque spem † principa-
33 liter,neque promissionem habere possumus cap. per laicos 16. quæst. 7.cap.cum ad nostram de elect. cap. cum essent vbi Abb.& alij de Sim. c.non est,prima, q.1. cap. quam pio 1. q.2.& ibi glo.& alij,& ita optime declarat Redoan. de Simo. p. 2. cap. 7. num. 37.cum seq. ambitio enim reprobatur cap. miramur in fin. dist. 50. cap.sicut his prima, quæst. 6. cap.vlt. de Simon.D. Thom. in 4. dist. 25.quæst. secun. Selu. de benefic. par.prima, quæstio. 7.

34 Et sperare † aliquid principaliter ex * mutuo esse Vsuram * omnes tradunt per illum tex. in cap. consuluit de Vsur. Io. Andr. Archid. Gemin. in cap. primo, de Vsur. lib. 6. Theologi in 4. dist. 15.& ibi late Richard. quæst. 5. Hinc scribit Nauarr. in man. cap. 17. num. 222. versic. 85. quod mutuans Regi principaliter, quod conferat sibi aliquod officium committit Vsuram. Hinc etiam est * re-
* ceptum non licere principaliter ser-
35 uire † ob beneficium, Innoc. in cap. vlt. de Simon. Io. Selu. de benefic. p. 1. quæst. 7. col. 8. num. 47. Redoan. de Simon. p. 2. cap. 7. col. penult.& vlt.& est commu-
* nis * opinio. Confidentia autem nequaquam committitur quando non exprimitur, vt supra.

Limita tertio,non procedere quoties petens pecuniam mutuo a Titio, vt illas facilius habeat, ei dixit velle suum beneficium resignare, & Titius statim porrexit aures, & cogitauit habere illud beneficium pro se vel filio,mediante resignatione, & sic conuenerunt, nam hæc est confidentia, vt scribit Nauarr. cons. 37. tit. de Sim. & probatur ex multiplici ponderatione: Primo, inspecta mente volentis mutuare Secundo, Inspecta mente accipientibus pecuniam mutuo, Ter-
36 tio, inspecta conuentione, & † actibus reciprocis ex quibus colligitur fraus Bal. in l. pacta conuenta numer. primo, ff. de pact. in l. Iutisgentium ff. eo. Dec. cons. 264. num. 3.& 4. Crau. cons. 141. col. 3. & 4. cum alijs, vt per Caputaque decis. 307. num. 1. p. 2. Et quia præsumitur a-
37 ctus factus ad executionem † dispositionis præcedentis l. qui in aliena §. si is qui putabat ff. de acquir. hered. Alcitat. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 24. Caputaque. decis. 226. num. 2. p. 2. Et ex causa præcedenti, l. quædam mulier ff. de rei vendic. l. 2. ff. de acquir. possess. a primordio enim tituli posterior formatur euentus, l. prima, circa finem C. de imposit. Lucrat. descript. lib. 10. Et hoc est
38 quod dicitur talia † subiecta qualia prædicata, l. si defensor ff. de Interrog. act. l. 3. vbi Bart. ff. de fund. Instru. cap. inter dilectus vers. ceterum de Fid. Instrum. Craue. cons. 284. num. 6. & ob causam necessariam l. vlti. Cod. de aliment. pupill. præst. Bart. in l. cum seruus ff. de verb. oblig. Roman. consil. 247. colum. 2. Corn. consil. 316. colum. 5. libro. primo.

39 Circa vero secundum † caput in mutuo facto in ipsa resignatione: Nauarr. consil. 50. & 51. tit. de Simon. tenet ex hoc esse commissam confidentiam, cuius
40 opinio potest probati ac Iustificari ex † correspectiuitate Crescent. decis. 78. in manuscrip. Moedan. decis. manuscript. 124. Sarn. decis. 4. lib. primo, Pereg. decision. 81. & 82. Cardinalis Paleott. decision. 101. alias 150. in recoll. manuscript.

Negatiuam autem opinionem ex hoc non esse commissam confidentiam vidi consultum per peritissimos viros in facti contingentia, qui mouebantur Primo, quia verba constitutionis huic casui non applicantur, vt ex eius Lectura patet, ergo neque depositio ipsius Constitutionis, l. 4. §. toties vbi Bart. ff. de damn. infect. cap. indemnitatibus §. penult. de elect. lib. 6.

Secundo, quia imo verba Constitutionis probant contrarium, quia loquũtur, & disponunt, vt sit confidentia quando propter beneficium disponitur de titulo, fructibus, pensione, quod cessat casui proposito.

41 Tertio, quia huiusmodi constitutio † est odiosa, & pœnalis, Ideo restringenda cap. odia vbi Din. de reg. iur. lib. 6. Bart. & alij in l: si vero §. de viro ff. solut. Matr. Card. Paris. cons. 16. num. 17. vol. 3. Et re-
42 ceptum est pœnas non esse imponendas † nisi in casibus a Iure expressis cap. is qui de sent. excom. lib. 6. l. & si quis §. diuus ff. de religios.

43 Quarto, Vt fiat interpretatio, † vt a-
ctus

ctus careat delicto iux. l. merito ff. pro soc. cum alijs quæ adducit Gabriell. lib. com. concl. de malef. concl. 2. colu. pri-
44 ma, & secunda, Ac vt † actus valeat l. quoties ff. de reb. dub. l. quoties ff. de verb. oblig. Vt enim actus † valeat receditur a natura dispositionis l. qui concubinam §. qui heres ff. de legatis. tertio, Decius. in l. postquam liti nume. 23. C.
45 de pact. & impropiantur † verba Sarn. in §. Aeque numer. 19. Instit. de act. Et
46 ideo hæc præsumptio † præualet alijs præsumptionibus Paul. de Castr. in l. ex
47 imperfecto C. de testam. Decius in cap. quoniam Abbas numer. 16. de officio de leg. Aciat. reg. tertia præsum. 34. de præsumpt. Cefal. cons. 138. num. 13. lib. primo.

Pro resolutione ego existimo esse distinguendum, & facio duas conclusiones: quarum Prima, est quoties adest pactum expressum, vel tacitum, & hoc casu vera est prior sententia, vt fuerit ex dicto mutuo commissa Simonia, & confidentia, & ita intelligo quod dicit Nauarr. loco citato vt infra dicam, & tenet idem Nauarr. in cap. si fœneraueris num. 17. 14. quæst. 3. in Comment. de Vsur. Et tradidimus supra in præcedenti capite, & ratio est quia verba Constitutionis sunt clara cum adest pactum, ac
48 itidem ratio quæ † prohibet dispositionem beneficij Ecclesiastici ex conuentione, quæ vendicat sibi locum hoc casu, cum ex conuentione disponatur de beneficio per viam collationis, electionis, confirmationis, præsentationis, ac resignationis, Ideo videtur præ-
49 sens Constitutio † includere specifice hunc casum in indiuiduo l. his solis Cod. de reuocat. donat. Deci. late in cap. 2. requiris nume. 2. de appellat. & consil. 301. colum. 2. Cardinal. Parisius. consil. 83. num. 21. volu. 3. & consil. 69. num. 3. vol. 4. Crau. consil. 118. num. 15. Lex enim solet facere mentionem de aliquibus casibus exemplariter, & non restrictiue, Ideo recurritur. ad rationem late Tiraquel. in si vnquam in verb. liberis, num. 37. C. de reuocat. donat. & de vtroque retr. tit. de retr. lignag. §. 20. num. 2. Oldrad. consil. 185. in fin. quam sententiam ipse tenui de resign. benefic. lib. 14. quæst. 7. num. 5. Et hanc conclusionem intelligo in pacto expresso, & tacito, quia de vtroque loquitur constitutio, vt late explicaui in §. itidem, & eadem est † ratio vtriusque l. cum quid
50 ff. si cert. per.

Ex quo infero, quod si fuisset facta supplicatio, vel tradita ac signata, & resignans non vellet præstare consensum, qui necessarius est pro perfectione Resignationis, & expeditione litterarum Sarn. de Infirmis resignant. quæst. 31. Et late probauimus de resig. benefic. lib. primo, quæst. 12. & lib. 8. quæst. 8. nam donec fuerit præstitus di-
51 ctus consensus † potest pænitere Put. decision. 106. lib. 3. Anton. August. decis. 150. lib. 3. Cott. decisio. 16. Accoramb. decis. 48. omnes in recollect. manuscr. Gabriell. consil. 198. num. 3. lib. primo, Bursat. consil. 393. vol. 4. Et fuit resolutum in vna * Camaricen. Canonicatus coram Quiroga de Men. Octobris 1556. Et in vna Placentin. de anno 1557. & in alia Gerunden. de anno 1558. & alias, vt late retuli dicto lib. primo, de resign. benefic. quæst. 12 col.
* 3. num. 16. cum seq. & est communis *
52 opinio doctorum recepta † in praxi, Vt ex hoc quædam pactio tacita colligeretur, & per consequens confidentia committeretur, & ita videtur tenere Nauar. d. cons. 51. de Simon. quia sine mutuo non fieret resignatio, vnde hæc videtur causa † principalis Bart. in l. 2. §. vltim. ff. de donat. de qua doctrina vide Nauarr. in cap. cum minister num. 23. quæst. 3. num. 39. Idemque posset dici, & firmari in collatione, quoties collator dixisset velle conferre Titio, sed ei non daret litteras nisi mutuaret in præsentatione ac electione, quia eadem ratio viget, vt supra probaui.

Secunda conclusio, quoties non adest pactum expræssum, vel tacitum, & tali
53 casu dicendum est † non esse commissam confidentiam, sicuti ex mutuo facto eadem die qua fuit datum mandatum ad resignandum non esse commissam Simoniam fuit resolutum in Rota, in vna Aquen. Simoniæ Mercurij 19. Ianuarij 1594. Coram Reueren. Patre D. Blanchetto, nam vtrumque, est permissum scilicet resignare libere, est da-

re pecunias mutuo, & propterea non potest inferri ad delictum, vt fuit resolutum in illa Calaguritan. confidentiæ. 14. resolubris 1592. coram Pegna. Accedit quia Confidentia, absque pacto non comittitur, vt * fuit resolutum in vna Cusentin. prætensæ, confidentiæ coram Rcueren. P. D. Orano 4. Februarij 1591. & tradit Nauar. in Man. cap. 23. num. 107. vers. ad decimum, & nu. 109. & 110. & cons. 27. & 30. 33. & 36. de Sim. Gabriell. cons. 172. num. 4. cum seq. lib. 2. Et est * communis opinio, vt probaui ex multis rationibus, & auctoritatibus q. 26. Sicut etiam lucrum ex mutuo non inducit vsuram absque pacto expresso, vel tacito, vt * est communis opinio, vt supra ostendimus, & tradit Nauar. d. c. si fœneraueris, n. 19. Accedit etiã quia datio tẽporaliũ etiam correlatiua ad Spiritualia absque pactione non inducit Simoniam nisi mentalem, Ant. de Butr. in cap. tua nos in fin. & ibi Zabarel. qui loquitur quando dantur temporalia, tempore quo recipiuntur Spiritualia, & egregie sequitur Mar. succ. sen. ibidem nu. 5. quem vide.

Quoties vero non apparet de huiusmodi pacto expresso, vel tacito, mutuum autem fuit factum post signatam supplicationem resignationis, an re vero consensum præstitum, tunc videtur dicendum non esse commissam confidentiam quæ sine pacto, vt dixi committi non potest, Ita videtur tenere Nauarr. cons. 50. de Simon. Verum ex eo oritur præsumptio confidentiæ, quasi sine eo non sortiretur effectum resignatio; Bar. in l. 2. §. vlt. ff. de donat. Et ita in terminis consuluit Nauarr. cons. 51. in princ. tit. de Simon. Quæ potest elidi si appareat mutuatarium se obligasse soluere pecunias illas mutuo acceptas, idque eo magis si pro eo intercessit fideiussor
54 causa † enim quid factum sit ostendit, Barto. in l. S. remouet ff. de pact. num. 5. Bal. in l. non vero ff. ex quibus caus. mai. Et in cap. dilecti appellat. & excludit delictum l. igitur §. causæ ff. de lib. caus. glos. in l. plagij C. ad l. flau. de plagiar. Et in l. prima ff. de vi, & vi arm. Bal. in l. prima, §. vlt. colum. penult. ff. si quis Ius. dicent. non obtemper. Socc. sen. consil. 45. num. 16. vol. primo, Felin. in cap. cum contingat, col. 3. de rescr. non enim mutuans faceret eum obligare mediante Notario minus vellet fideiussorem nisi haberet animum consequendi illas, lux. ea quæ Paul. de Castr. in l. Celsus ff. de vsucap. Alex. cons. 125. colum. 3. lib. 4. Bertand. cons. 84. lib. 2. Et alij volunt: Et releuabit probare alias mutuantem, mutuasse absque alio, & esse solitum mutuare, & hæ præ-
55 sumptiones tanquam fortiores † facient cessare illam minus fortem dd. omnes in cap. in præsentia de probat. Et si mutuum fuit factum eodem die præstiti
56 consensus eodem loco † coram eisdem personis absque dubio actus videntur correspectiui Bal. in l. pen. §. mulier ff. sol. Matr. Decius. in l. certi conditio §. si nummos num. 14 ff. si cert. pet. Cres. decision. man. 18. Moedan. decision. etiam manuscr. 124. Sarn. decision. 4. lib. primo, Peregrin. decisi. 81. & 82. Cardin. Paleott. decision. 101. in manuscr. alias secus, vt patet per prædictos, & faciunt quæ scribunt Cardin. in c. tua nos de Simoni. Felin. in cap. ad audientiam el secondo num. 3. de rescr. Put. decis. 271. lib. 2. & In dubio capitur præsumptio, vt actus non sint correspectiui Put. decis. 444. & 385. lib. primo.

57 Circa tertium caput, in † mutuo facto post resignationem, collationem electionem, & præsentationem: tres conclusiones sunt firmandæ, Prima quoties mutuum fit incontinenti, scilicet eadem die post resignationem admissam per ordinarium, vel consensum præstitum in resignatione coram Papa, & eadem Die collationis, præsentationis ac electionis, & coram eisdem, & ex hoc cum actus sint correspectiui, vt supra proximæ dictum est, oritur præsumptio confidentiæ, vicinitas † enim actus arguit fraudem, Bart. in l. post contractum num. 8. ff. de donat. & ibi Annib. num. 163. Card. Parisius. cons. 143. num. 21. volum. 4. Ruin. consil. 130. num. 2. lib. 2. Cror. consil. 13. num. 26. Limita nisi contrarium fuerit per argumenta inditia, coniectutas, vel veritatem monstratum iuxta, ea quæ supra deduximus.

Secunda, quoties fuit mutuata pecunia longo tempore post resignationem colla-

collationem præsentationem, ac electionem, verũ ad executionem pacti expresse vel taciti appositi, & cõuentl inter eos tẽpore collationis resignationis præsẽtationis, ac electionis, nã hoc nemo negabit esse commissam Simoniã, & confidentiã, iuxta ea quæ tradit Nauarr. in man. c. 23. n. 107. & 110. & cons. 27. 30. 33. & 36. tit. de Simon.

Tertia conclusio, quoties fuit mutuata dicta pecunia absq. pacto expresso, vel tacito apposito, in collatione, resignatione præsentatione, & electione, & hoc casu nulla committitur confideutia, neque aliqua oritur præsumptio, cum quisque
59 teneatur † iuuare proximum, & exercere opera charitatis, ac officia, quæ inter amicos sunt communia D. Thom. 2. 2. quæst. 24. art. 6. & quæst. 81. art. & quæst. 85. Nauar. in c. libenter nu. 3. de pœnit. dist. 1. Et faciunt quæ supra adduximus ex D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. Dom. Sot. de Iust. & Iur. lib. 6. art. 1. cum seq. Nauar. in comment. de Vsur. ad d. c. si fœnerauerís num. 17. 18. 19. cum seq. 14. quæst. 3. Et fuit pluries conclusum in Rota: Quod procedit etiam si post resignationem fuit facta remissio illus debiti, vt consuluit Alciat resp. 2. n. 27. vers. & istud, lib. primo, vbi loquitur de remissione facta triennio post resignationem, & concludit ex hoc nullam colligi simoniam, nam propter lõginquitatem temporis, non potest præsumi facta contemplatioue resignatiouis arg. gl. in S. ope inst. de obligat quæ ex delict. Romã. id l. quæ in aliena S. si is qui putabat ff. de acq. hered. & vt vitetur. delictum iuxta l. merito ff. pro soc. pro quo vitando aliquid non præsumitur factum cõtemplatiõne actus aliquo tempore antecedentis Bal. in l. felicissima C. de his qui à uon domino Aret. in d. S. si is qui putabat. & maxime in præiudicium tertij arg. l. si partem S. primo, ff. quemadmodum seruit. l. sed Iulianus S. primo. ff. ad Macedon. Et ad vitandum delictum capitur præsumptio donationis l. si seruus seruum S. si oliuam ff. ad l. Aquiliam, & præcipue inter amicos, vt late per Alciat. d. resp. 2. col. 3.

In secundo autem casu principali, de foro Interiori idest foro Poli duo capita
60 existimo esse facienda, † Primum erit quoties pecunia fuit mutuata quocunque tempore, siue ante collationem resignatinem præsentationem, & electionem, siue in actu, siue post, absque emptione formali, vel æquipollenti, & absque conueutione illicita, & absque intentione principali consequendi beneficium, sed verus intercessit contractus mutui, vt solet fieri inter amicos, & in hoc capite nullam esse commissam Simoniam, & confidentiam in foro Poli, &
61 nullum committere † peccatum mortiferum mutuanrem, & mutuatarium scribit Nauarr. cons. 51. n. primo, vers. in foro autem interiori, tit. de Sim. Idem cons. 23. num. 2. eodem tit. Et ratio est, quia nullum pactum illicitum interuenit sed verus contractus mutui, & potest quis licite mutuare ad augendum, vel contrahendum cum mutuatario amicitiam, vel subleuandam eius necessitatem absque
62 simonia absque vsura, † & absque peccato, quamuis speret ab eo secundario gratitudinem D. Thom. 2. 2. quæst. 78. art. 2. ad tertium, Et in corpore quæstionis vbi late Caiet. Sot. lib. 6. de Iustit. & Iur. quæst. 1. artic. 2. Nauarr. in Man. cap. 17. num. 209, Et in d. cap. si fœnerauerís num. 19. cum sequen. 14. quæst. 3. & Cons. 50. num. 3. & Cons. 51. num. 1. vers. tum quia de Simoni. Et in foro † interiori quid vere actum sit inspicitur D. Thomæ lib. secundo, sent. dist. 42. quæst. 1. art. 1. & in 3. sent. dist. 4. quest. 1. art. 1. & 1. 2. quest. 20. art. 4. & 2. 2. quæst. 81. art. 6. ad primum Domiu. Sot. in quolibet quæst. 18. articulo. 3.

Secundum caput quoties mutuum intercessit cũ pacto illicito, vel intentione principali cõsequen. beneficium quo casu illi tenentur in foro Poli, vt ex supradictis colligitur, & debent pœnitere, ac hoc confessarijs confiteri, qui debent esse cauti pro pœnitentia iniungenda Nauar. cons. 21. n. 7. de sim. quem ad hoc vide, & nota.

Trigesimæ septimæ Quæstionis Summarium.

1 *EX fideiussione non colligitur confidentia in resignatione.*
2 *Cessante diffinitione, cessat diffinitum.*
3 *Vbi verba non habent locum, neque dispositio.*
4 *Actus fideiussionis est permissorius.*
5 *Qui potest promittere, potest fideiubere.*
6 *Clericus potest fideiubere.*
7 *Quisque tenetur diligere proximum suum.*
8 *Quisque tenetur subuenire in necessitatibus.*
9 *Vsura, qua ratione prohibetur.*
10 *Iuramentum de non fideiubendo non tenet.*
11 *Iuramentum de non mutuando non tenet.*
12 *Iuramentum de non ingrediendo Religionem nullum.*
13 *Fideiubens non peccat.*
14 *Constitutio Pij V non prohibet opera charitatis.*
15 *Quæ minus principaliter fiunt, non inducunt Simoniam.*
16 *Potest quis licitè accedere ad Officia ob distributiones.*
17 *Ingratitudo à iure reprobatur.*
18 *Ingratitudo vitium detestabile.*
19 *Ingratitudo annullat donationes.*
20 *Ingratitudo priuat feudo vassallum.*
21 *Resignatio ob fideiussionem confidentialis.*
22 *Intentio emendi in Simonia consideratur.*
23 *Causa principalis, quæ.*
24 *Ex fideiussione non licet accipere lucrum.*
25 *In foro Conscientiæ inspicitur quod verè actum est.*

TRIGESIMA SEPTIMA QVESTIO
ARGVMENTVM.

QVando ex fideiussione committantur confidentia.

TRigesimo septimo Quęro, an ex fideiussione facta à resignatario pro
resignante, á Presentato pro presentante, ab eo, cui fuit collatum beneficium
collatori colligatur confidentia? Nega-
1 tiue est concludendum, vt in † terminis
consuluit Nauar. cons. 50. de sim. & fuit
* resolutum in vna Cosentin.* pretensæ
Confidentiæ coram Orano 4. Februarij
1591. Et probatur, tum quia cessat † dif-
2 finitio Simonie, de qua per Glos. in sum.
1. q. 1. D. Thom. 2. 2. q. 100. art. primo, & in
4. distinct. 21. Nauar. in mã. c. 23. n. 100. Et
diffinitio confidentiæ de qua in prima
quæstione, tum etiam quia huic casui nõ
applicantur verba constitutionis Pij 4,
& Pij V. vt licet videre, ergo cessante
diffinitione, & cessantibus verbis constitu
3 tionum, dicendum erit, nullam esse † pręsumendam cõfidentiam D. D. in l. omnis
diffinitio ff. de reg. iur. l. 4. §. toties ff. de
damn. infect.
4 Accedit, quia actus fideiussionis † est
permissorius, vt patet toto titulo C. & ff.
& extr. de fideuss. & ideo quilibet, qui po
test facere † promissionem, potest pro a-
5 lio intercedere, vt prosequitur Io: Gut-
ter. de contractibus Iurat. c. 22. n. primo
** etiam Clericus ex magis * * communi o-
6 pinione, † quamuis non debeat fideius-
sionibus inseruire c. primo, vbi Abb. & alij
de fideiuss. Ias. in l. prima ff. si quis in ius
vocar. non ierit, nam quilibet tenetur di-
ligere † proximum suum c. charitas il primo vers. proximus de pœnitent. distint.
2. cum alijs, vt per Dec. in l. vt vim. n. 13.
8 ff. de iust. & iur. Et ei subuenire † in neces-
sitatibus l. non tantum, & ibi Glos. ff. de
appellat l. seruus ea l. in fine ff. de seru. ex
port. c. non satis. dist. 86. & hac ratione
9 principaliter prohibetur † vsura, Abb. in
rubr. de vsur. D. Thom. 2. 2. q. 78. art. 1.
Scot. in 4. sent. dist. 15. q. 2. Petrus de Palud. in 3. sent. dist. 37. q. 2. latè Contad. de
contract. q. 22. Et ideo iuramentum de
10 non † fideiubendo non tenet, vbicunque
proximus indiget fideiussione, Abb. in c.
si vero de iur. iur. quem refert, & sequitur
Syluest. in verb. Iuramentum 4. n. 29. Co-
uarr. de pact. in prima par. relect. §. 6. n. 7.
Menoch. de recuper. primo rem. n. 289. &
communiter alij, quicquid in contrariũ
scripsit Oldrad. cons. 90. sicuti Iuramen-
11 tum † de non mutuando, aut non dando
12 elæemosinam verè indigenti, aut non †
ingrediendo religionem, & de non suscipiendo ordinationes sacras, beneficia ac
Episcopatum, & alia similia D. Thom. 2.
2. q. 89. art. 7. ad 1. Diuus Antonin. 2. par.
titulo 10. c. 6. vers. tertius casus, Caiet. in
d. art. 7. ad 6. Tabien. in verb. iurare §. 10.
& alij multi, quos refert, & sequitur Na-
uar. in manua c. 12. n. 16. & 17.
13 Et licitè potest quis pro † alio fideiu-
bere ob amicitiam, & spem gratitudinis
iux. ea, quæ scribit D. Thom. 2. 2. q. 78.
art. 2. & ibi Caiet.

Ideo concludendum est, nullã præsumũ ex tali fideiussione confidentiam; Nã
pręd cte constitutiones Pij 4. & Pij V. nõ
14 intendunt prohibere † opera charitatis,
vt tradit Nauar. in cons. 68. nu. 5. de Sim.
quod est transpositum fol. 799. Quia id

fuisset

fuiſſet ſtatuere contra legem naturalem, quod non poterant cap.ſunt quidam.25. quæſt.1.

Amplia hanc cõcluſionem procedere, ſiue fideiuſſio fuerit facta ante reſignatio nem,& collationem,vel præſentationem, vel poſt reſignationem, collationemque, nam hoc non videtur habere dubium, ſiue fuerit facta in actu reſignationis,&collationis,& conſuluit Nauar.d.conſ.50.de Sim.vbi dicit, quod erat ſignata ſupplicatio reſignationis, & reſignationis,& collationis,vt conſuluit Nauar.d.conſ.50.de Sim.vbi dicit,quod erat ſignata ſupplicatio reſignationis, & reſignatarius antequam eiſet extenſus conſenſus, interceſſit fideiuſſor pro reſignante, partim ob amicitiam inter eos iam diu contractam, partim, vt oſtendat ſe gratum reſignanti volenti ei reſignare beneficium, partim, ne diſcedat à propoſito reſignandi; Nam inquit Nauarr. hoc non reſpicit in ſe ſpẽ habendi beneficium, & quæ minus prin-
15 cipaliter fiunt, non † inducunt Simoniã. cap.ſi officia diſt.59.c.quid proderit. diſt. 61.vbi cum gloſ.volunt, obſequia eorũ, qui principaliter inſeruiunt Eccleſiæ, & Prælatis propter Deum,& aliam ob cauſam,licet minus principaliter ad conſequendum aliquod beneficium Eccleſiaſticum,non inducere Simoniam, ſicuti pa-
16 tet in eo, qui principaliter accedit † ad Diuina propter Deum, & minus principaliter propter diſtributiones quotidianas iuxta Gloſ.in c.primo, de cleric. non reſid. lib. 6. & ibi omnes ſequuntur Turrecrem.in c.Clericus num.1.& 2.diſt.91.
17 Gratitudo enim† valde commendatur à legibus, & hominibus, & ingratitudo omni iure reprobatur c. Octaua diſcuſſio 12.q.2.Dec.conſ.686. num. 13. Et vitium
18 deteſtabile † appellatur Io.Andr.Abb. & alij in cap.vlt.de donat.Gul. Benedict. in cap. Rainutius in verbo, in eodem teſtamento.n.35.de teſtam. & in queſtione de homic.nu.32.D.Thom.2.2.q.106.Et ideo
19 infirmat † donationem.l.vlt.C.de reuoc. donat.l.vnica C.de ingratis. libert.S. pri-
20 mo,Inſtit.de donat.d.cap. vlt. Et priuat † feudo vaſallum c.de forma circa finẽ 22. q. vlt. cap.primo. quæ fuerit Prima cauſa benef.amitt.Afflict. deciſ. 282. Secundo, dubio Card. Pariſ.conſ.primo, num. 10. vol. primo, & alij omnes.

Limita primo, hanc concluſionem nõ
21 procedere † quotieſcunque fideiuſſio facta fuiſſet præcedente conuentione reſignandi præſentandi, conferendiq. beneficium, & poſtea ſoluendi illam fideiuſſionem, nam hoc caſu abſque dubio committitur Simonia,& confidentia,nam cõpetit diffinitio Simoniæ, cum adſit intẽ-
22 tio emendi, & † vendendi,ac confidendi D.Antonin.in ſum.par.2.tit.primo, ca. 8. S.11.Nauar.in manua.d.ca.23.nu.100.D. Thom.2.2.q.100.art.primo.Hoc enim caſu fideiuſſio,& promiſſio ſolutionis,vide-
23 tur eſſe cauſa principalis, ſine qua † non fieret reſignatio,præſentatio, & collatio Bal.in l.2.S.vlt.ff.de donat. pacto enim cõmitti Simoniam omnes DD. volunt in c. cum pridem de pact. in cap. quæſitum de rer.permut.in c.ex parte 1.de offic.deleg. Gl.in ſum.1.q.1. Et confidentiam, tradit Nauar.conſ.17.33.& 36.tit.de Sim.& alij omnes, vt dixi alias. q.26.

Comprobatur itidem hæc concluſio, quia fideiuſſor videtur capere lucrũ, ſcilicet beneficiũ ex ipſa fideiuſſione, quod nequaquaquam licet, nam dicit D. Antonin.in tract.de vſu.c.2.n.74. poſt Laur. de Rodul. quem refert,& ſequitur,quòd
24 non ſit licitum † accipere, vnũ, vel duos ducatos pro quolibet Centenario ex fideiuſſione facta.

Limita ſecundo, vt in foro conſcientiæ teneatur ille fideiuſſor non ſolum in caſu ſuprapoſito, ſed etiam ſi quoties pręſtitit illam fideiuſſionem, habuit intentionẽ principalem id faciendi, cauſa conſequendi beneficium iuxta ea, quæ ſcribit Nauar.conſ.21.de ſimon.Nam in foro† interiori quid vere actum ſit, inſpicitur D. Thom.in 2. ſent. diſt. 42.q. prima, art.primo,& in tertio ſent. diſtinct. 4. q. prima, art.primo,& 1.2.q.20.art. 4.& 2.2. q. 81. art.6.Domin. Sotus. in quolibeto q. 18. art.3.Et in hoc debent aduertere confeſſarij.

Trigeſimæ Octauæ Quæſtionis Summarium.

1 *AN ſit Confidentia ſolutio facta vigore conſuetudinis, ſtatuti, conſtitutionis & c. & n. 22.*

2 *Statutum recipiendi fructus primi, & ſecundi Anni, an valeat.*

3 *Ratione cultus diuini multa ſpecialia ſunt introducta.*

4 Con-

4 Confirmatio Papæ corroborat ius.
5 Natura confirmationis quæ.
6 Consuetudo potest inducere, vt fructus vnius beneficij ad tempus, alteri applicentur.
7 Consuetudo appellatur ius non scriptum.
8 Consuetudó loci semper attenditur.
9 Actus recipit interpetrotionem à cõsuetudine.
10 Ex consuetudine permittitur actus.
11 Consuetudo facit licitum, quod erat illicitum.
12 Consuetudo excusat à pæna, & à peccato.
13 Consuetudo immemorabilis habet vim priuilegij.
14 Immemorabilis comparatur priuilegio.
15 Immemorabilis inducit iustam causam.
16 Ex priuilegio possunt percipi fructus beneficij.
17 Argumentum de consuetudine ad priuilegium valet.
18 Quæ sunt solita, non debent mutari.
19 Populi possunt cogi ad seruandam consuetudinem de dãdo quid in exequijs mortuorum.
20 Consuetudo contra canones valet.
21 Valet consuetudo de dando candelas de cerà alba.
23 Simoniaca datio pro electione, collatione, & præsentatione.
24 Constitutio Pij 4. & Pij V. de confidentijs tollit consuetudinem.
25 Clausula non obstantibus quid importet.
26 Textus Concilij Tridentiui habent decretum irritans.
27 Vbi lex est clara, nulla difficultas.
28 Deductiones fructuum beneficiorum pro vsibus pijs permissæ.
29 Consuetudo, vt Canonicus nouus soluat primos fructus pro anniuersario improbatur.
30 Collator non potest aliquid sibi retinere ex fructibus beneficiorum.
31 Notarius pro collatione beneficij non potest recipere plusquam aureum.
32 Episcopus non potest quicquam recipere ex collatione.
33 Iura tollentia Simoniam, non tolluntur ex non vsu.
34 Quadraginta anni ad præscribendum contra legem.
35 Secretarius Episcopi non potest recipere vnum scutum pro sigillo in collatione beneficij.
36 Nihil recipiendum pro introducendis præsbiteris in Ecclesia.
37 Consuetudo non excusat delictum, sed illud aggrauat.
38 Archidiaconus non potest recipere aliquid pro inuestitura.
39 Pro consecratione Episcoporum, benedictione Abbatum non potest recipi aliquid.
40 Reuocatum censetur ac si non esset.
41 Statutum in electione Abbatis quod sit triennalis, an simoniacum.
42 Statutum factum sede vacante absq. necessitate nullum.
43 Ex inualido statuto non committitur Simonia.
44 Onus impositum præbenda vacanti, quando Simoniacum.
45 Capitula Conclauis non sunt Simoniaca.
46 Ex diuersis non infertur.

QVÆSTIO TRIGESIMA OCTAVA

ARGVMENTVM.

Confidentia est soluere aliquid pro collatione, & præsentatione, etiam vigore statuti, & consuetudinis.

Trigesimo octauo Quærõ, an sit confidentia seu simonia solutio omnium, vel partis fructuum facta collatori electori, Pręsentanti, & similibus, vigore statuti, constitutionis etiam Apostolica auctoritate confirmatæ, vel consuetudinis, etiam immemorabilis pro electione, pręsentatione, Nominatione, Institutione, confirmatione, Collatione, vel aliá prouisione beneficij Ecclesiastici, aut dignitatis?

1 Negatiuam, opinionẽ videtur † firmare Nauarr. cons. primo de sim. per totum, & pręcipue num. 2. & 3.

Et monetur ex Extrauag. suscepri, quę est prima, sub tit. ne sede vacante aliquid innouetur, in extrauag. com. vbi Io. xxij. improbat Priuilegia, & Consuetudines,
2 ac statuta recipiendi † fructus beneficij collati in Primo, & Secundo ac sequentibus annis ne cultus diuinus minuatur, & ideo illa restringit ad partem aliquam fructuum, vt reliqua remaneat ei, cui collatum est beneficium, his verbis suscepti Regiminis cura nos sollicitat, vt quę in Ecclesijs non absque dispendio ministrorum, & Cultus detrimento diuini seruari videamus per appositionem cõgrui moderaminis in melius reformemus. Cũ itaque in nõ nullis Ecclesijs obseruetur, quod fructus primi, vel secundi, aut alterius cuiusque alterius anni benefitiorum vacantium in eisdem defuncto, vel fabricæ, aut Ecclesijs, vel personis habentibus annalia de Consuetudine, Priuilegio, vel statuto applicentur in totum. Ita quod illis, qui huiusmodi beneficia canonice obtinent, & ad quos alias de iure fructus ipsi spectare deberent, nihil inde percipiunt &c. sequitur vsque aduers. Nisi forsan.

Et ibi Ienselin. dicit causam finalem restrinctionis esse fauorem cultus diuini pro quo multa specialia † sunt inducta c.
3 ex parte de Const. ca. quia per ambitiosam de rescr. lib. 6.

Com-

Comprobatur hæc conclusio considerando statuta, & constitutiones Ecclesiarum id permittentes ad not. per Bat. in l. omnes populi ff. de iust. & iur. & in l. Philippus Barbarius ff. de off. præsid. maxime cum sint à sede Apostolica confirmatæ,
4 quæ corroboratiius Alex. cons. 122. viso puncto col. pen. l. 4. Bald. in l. falsus col. 2. C. de furt. Idem Bald. in l. Nominationis circa finem C. de appellat. nam hæc est
5 Natura † Confirmationis vt addat rei confirmatę, Bald. in l. aduersus in fine C. si aduers. rem iudit. Cuman cons. 97. Corn. cons. 278. lib. primo cum alijs vt per Dec. in rub. de confirmat. vtil. vel. inutil. n. 3. cum sequent.

Accedat cõsuetudo presupposita quæ potest inducere, vt fructus vnius benefi-
6 tij ad tempus † alij applicentur, vel dentur, vt dicit Zen. de cass. d. extrauag. prima verbo de consuetudine ne sed vac. al legat no: in c. cum non deceat de elect.
7 lib. 6. consuetudo n. ius non † scriptum appellatur §. constat, & §. ex non scripto de iur. nat. gent. & ciu. Instit. c. consuetudo §. cum itaque dist. prima Dec. in rub. de cõsuetudine col prima, & ideo attenditur
8 in vnoquoque loco consuetudo illius † loci l. si fundus ff. de Euict. l. semper in stipulationibus ff. de reg. iur. Bald. in l. cunctos populos col. xi. C. de sum. trinit. & fid. cath. cum alijs, & per Gabriell. com. cõcl. de consuetudine concl. 2. col. prima & ab
9 ea † recipit interpretationem actus l. quod si nolit §. quia assidua ff. de edil. edict. lo: And. in reg. quod facit circa finem de reg. iur. Bart. in l. nemo col. prima ff. de duobus reis Abb. in c. cum M. col. 2. de const. Aret. cons. xi. col. vlt. & ex ea
10 † infertur ad permissionem actus Roman. cons. 114. colu. 2. Alex. cons. 107. col. penul. lib. 2. Imol. in c. potuit, locat. Iason in l. vt liberis col. 3. C. de collat. Bertand. cons. 126. lib. primo Ruin. cons. 74. col. prima vol. primo & cons. 104. col. prima, vol. 5. Card. Paris. cons. 13. col. 3. vol. primo, cum alijs, vt per Tiraquell. de retract. lignag. §. primo glo. 18. n. 79. Consuetudo
11 enim facit † licitum, quod alias erat illicitum Auth. de consu. ciui. §. quia vero Archid. in c. quia san. dist. 63. & econtra facit delictum quod alias minime erat l. salutari §. sunt quidam ff. de extr. ord. crim. & ideo communiter * receptum est consuetudinem excusare à pœna Glo: in c. venerabilis de cõsuet. Rom. resig. 19. & ideo dicit D. Thom. 22. q. 100. ad secun-
12 dum quod † consuetudo facit vt non sit peccatum, quod erat alias.
13 Eoque magis cum sit † immemorabilis, vt præsupponitur, quæ habet vim priuilegij cap. super quibusdam §. præterea, & ibi glo: de verb. signif. Gemin. in c. Catholica in fine dist. xi. Alex. cons. 6. col. prima lib. primo Cuman. cons. 83. circa finem, Dec. cons. 368. n. primo, & 496 n. 5. Aret. cons. 15. col. vlt. cum infinitis adductis per Gabriell. com. concl. de præ-
14 script. concl. prima n. primo, & † comparetur priuilegio Barbat. cõs. 35. col. 4. lib. 2. Alex. cons. 70. col. 2. lib. 4. Anchar. cons 142. col. prima Oldrad. cons. 72. col. prima
15 Bald. cons. 49. lib. primo & inducat † iustam causam l. hoc. iure §. ductus aquæ ff. de aq. est. & qnot. Bar. in l. quo minus in 2. q. ff. de flumin. & in l. si publicanus §. in vectigalibus ff. de pub. soc. sen. cons. 7. n. 4. lib. 3. Guid. Pap. cons. 65. in princ. Loffr. cons. 40. n. 48. Grat. cons. 61. n. 21. vol. primo Ballamer. cons. 27. col. prima Signorol. cons. 249. col. 4. Card. cons. 38. col. prima.
16 Accedat præterea quia hoc potest † concedi priuilegio vt firmat Nauar. d. cons. primo n. 2. vers. at palam, & tit. de sim. & prius hoc tenuit Zenselin. de Cassan. in d. extrauag. prima verbo priuilegio Ne sed vacant. ex tex. in c. si Papa de Priuileg. c. tua de verbor. signif. & ex alijs
17 vt ibi; ergo, & † consuetudine immemorabili Affl. super constit. regn. tit. de probat. per Instr. n. 11. & tit. de præscrip. n. 19. Abb. in c. 2. n. 11. de imm. Eccl. Io. Prob. in addit. ad Io: Monach. in c. primo n. 23. de præsc. lib. 6. Card. Paris. in c. cum nobis n. 4. de presc. & cons. 101. n. 6. vol. primo Franc. in c. primo in secundo not. de consuetudine lib. 6. Anchar. cons. 142. col. prima Fel. in c. si diligenti col. pen. de præsc. & communiter Doct.

Comprobatur ex l. Priuilegia in fine C. de sacr. sãc. Eccl. vbi habetur quod ea quæ ab antiquo sunt solita † in Ecclesijs, seu Monasterijs non debent aliquomodo immutari, & ibi Bart. & alij, Abb. in c. abolendæ de sepult. facit c. nec numerus 10. q. 3. vbi mandat seruari quæ de cõsuetudine seruantur in Ecclesijs: Hinc dicit glo: in c. suam de sim. quod. possunt † cogi populi ad seruandam consuetudinem

nem de dando quid sacerdori in Exequijs mortuorum, & faciunt c. quesitum prima q.3.c.agatosa dist.63.cap. conque
20 stus 9. q.3. & consuetudo † etiam contra Canones valet, Abb.in c.vlt.de consuetud.Ac Doct. in c.ad Apostolicã de sim.
21 scribunt valere consuetudinem † vt à clericis dêtur quolibet anno candele de cera alba Abb.in c. cum ab omni col. 4. de uir.& honest.cler. Arch.in c.si quis dist.41 Feder.de sen.cons.250.Redoan.de sim.p. 1.c.4.n.4.cum sequen.
22 His tamen non † obstantibus contrariam opinionem existimo veriorem, & * receptam in * Praxi, vt sit confidentia & simonia, solutio fructuum facta collatori, electori, & presentanti, pro collatione electione, & præsentatione vigore statuti, constitutionis etiam iuratæ, & à sede Apostolica confirmatę, ac etiã cõsuetudinis etiã immemorabilis, Et moueor pri-
23 mo quia datio, vel promissio † pro Electione presentatione aut collatione est confidentia vt dicitur expresse in d.cõst. Pij V.in §.Itidem, in cuius interpretatione deduxi rationes, & corrobborationes, erit quæ etiam hæc confidentia non obstantibus statutis iuratis, & confirmatis, ac consuetudinibus etiam immemorabilibus, nam predicta sunt subla-
24 ta quatenus repugnant † crimini confidentiæ, vt dici tur in Constitutione Pij 4. 109. incipient. Romanum, contra confidentiarios edita, vt patet ibi, non obstãtibus &c.ac alijs constitutionibus nec nõ collegij prefati iuramento confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus contrarijs quibuscunque &c.& ind.con-
25 stitutione Pij V.ibi non † obstantibus, & faciunt quæ scribunt Riminal.iunior cõs. 23.n. 177.& seq. vol. primo Bursat.cons. 79.n.19.vol.1.& cons.349.n.23.vol.4.Cefal. cons. 133. n. 94. & Gozad. cons.5. n. 16.

Secundo & fortius ex decreto Conc. Trident.c.14.sess.24.dereformat.vbi hoc expresse dicitur per hæc verba. Impluribus Ecclesijs & ea quæ sequuntur: quod
26 Decretũ, habet decretũ † irritans, vt alia omnia, ex constitutione Pij 4.super eius confirmatione vt omnes tenent, & fuit * resolutum * in Rot.in vna Segnin. vnionis coram Blanchetto prima Iulij 1592. pro cuius decreti comprobatione, maiorique obseruantia, & ampliatione, sanc.men. Pius Quintus. edidit constitutionem anno 5. Põtificatus incipiens durum nimis, que in Bullario reperitur in ordin. 106 fol. 1081.

Ex prædictis decreto Concilij, & constitutione Pij V. satis expresse præsens
27 quæstio decidirur, vt nulla remaneat † difficultas l.Ancille C.de furt. Namque prohibentur solutiones, promissiones, conditiones & deductiones ex fructibus, compensationes, & alia huius generis, pro Electione Presẽtatione Nominatione Institutione Cõfirmatione Collatione vel alia Prouisione vel Admissione ad possessionem, etiã si fuerint introductę huiusmodi solutiones pro soluendis Ecclesiæ debitis, vel pro supportandis oneribus illarum, aut alijs etiã vrgentissimis causis, non obstantibus, quibuscunque statutis, constitutionibus, & consuetudinibus etiã immemorabilibus etiã Apostolica auctoritate confirmatis, quęs etiã cũ Priuilegijs concessis, etiam multiplicatis, vicibus, innouatis, reuocat, & abolet Pius V.per amplissima verba sub pęna excõmunicationis, & alijs pænis contra simoniacos: Et ea dumtaxat consuetudo videtur permissa, quæ vult vt huiusmodi solu-
28 tiones conuertantur † in vsus pios, vt dicitur d.decreto Concilij, ibi vt quæcũq. huiusmodi in vsus pios non cõuertuntur &c.Et alias cẽsuit sacra Cõgregatio Cõcilij, dummodo non petantur pro prætio, vt declarat Nauarr.cons. 66.n. 2. de sim. quæ Congregatio alias dãnauit cõsuetudinem Ecclesiæ Vtinens: soluendi inte-
29 gros † fructus vnius anni Canonicatus pro anniuersario celebrãdo, vt vidi ex literis subdat. 23. Augusti 1591. subscriptis ab Illustrissimo Cardin. Matthæo, Et hodie * receptum * est collatorem non posse
30 † aliquid sibi retinere ex fructibus beneficij, vt etiam respondit sacra Congregatio. Et ideò recol.mem. Greg.xiii. ex sententia prędictæ sacræ Congnitionis con cilij censuit Notarium † pro collatione,
31 beneficiorum & institutione nihil aliud recipere posse, quam aureum vbi aliunde salarium non habet, ita tamen vt de eo nihil participet Episcopus, idque iuxta distintionem quæ fit in c.primo sess.21 de reformar.in eo quod debet Notarius recipere ex collatione ordinum, & ideo * consuluit Nauar. cons.13.tit. de sim. illicite

eite, & non absque labe Simoniæ N. Epi-
32 scopum pro † collatione beneficij percipere tertiam partem fructuum illius, cũ nihil sit dandum pro collationibus, vt late ostendit Cosm. in glo. Concilij Bitturicē. tit. de annat. in princ. Nauar. in man. c. 23. n. 103. & 111. ex nor. in c. primo de Sim. & improbat allegationem de nõ vsu d. decreti Concilij, cum iura Simonia-
33 cam labem vetantia non possint tolli † per non vsum, quia sunt conformia iure diuino, & naturali, contra quem præscribi non potest, vt late dicitur in c. vlt. de consuet. eo quæ magis cum non sint ela-
34 psi 40. anni †, vt requiritur ad perscribendum contra legem Canonicam, vt late probat Fel. in c. primo n. 7. de treug. & pace. & alias recte consuluit idem Nauar. cons. 7. de Sim. Secretarium Episcopi Archiepiscopi, vel Cardinalis, non posse cum conscientia accipere vnum scutum pro subscriptione, & registratura bullæ Prouisionis beneficij, in qua nullum alium
35 laborem habuit, & pro appensione † sygilli in eadem bulla alterum scutum, Nõ obstante consuetudine pręsupposita, ex eodem c. 14. sess. 24. de reform. c. ex multis 1. q. 3. c. instituatur, & c. cum in Ecclesiæ, & c. Iacobus de Sim. vbi dicitur nihil posse accipi à quopiam pro collationibus beneficij, & Concilium innouat Canones, qui iam abierant in desuetudinē scilicet c. primum, de Sim. c. sicut Episcopum prima, q. 2 & Concilium substulit cõsuetudines, quod nota, quia multi decipiuntur.

Hinc dicitur in c. cum Ecclesia de Sim. quod nihil recipiendum est pro introdu-
36 cendis pręsbiteris † in Ecclesiam, & c. non satis eo tit. vbi Abb. dicit consuetu-
37 dinem non excusare †, sed aggrauare delictum, & peccatum, & sum. pont. in c. nõ tantum eo. tit. mãdat de ea Prouincia aboluendã quandam Consuetudinem recipiendi ab Archidiacono marcham argē-
38 ti † pro Inuestitura, & c. sicut pro certo, eo: tolluntur consuetudines exigendi pro
39 Consecrationibus † Episcoporum, Benedictionibus Abbatum, & ordinibus, & in c. pen. de sepult. aboletur consuetudo soluendi aliquid pro sepoltura c. quæsta 13. q. 3.

Non obstant contraria, nam ad ea breuiter respondetur esse derogata per huiusmodi decretum Concilij, & dictam cõstitutionem, nam sunt sublatu statuta, & constitutiones etiam iuratæ, & confirmatæ a sede Apostolica, & consuetudines etiam immemorabiles, Ideo super eis nõ potest fieri consideratio, & iudicantur,
40 † ac si non essent iuxta ea, quæ scribunt, Dec. cons. 469. n. 8. Card. Paris. cons. 104. n. 69. vol. primo, & cons. 105. n. 8. vol. 4. Cefal. cons. 136. n. 18. lib. primo Ruin. cons. 13. n. 27. lib. 2.

Nec huic conclusioni obstat decis. 344 Achill. de Gra. in impres. nã loquitur in diuersis terminis, nam ibi vacante Abbatia per obitum Abbatis, fuit factum
41 statutum, quod † Abbas eligendus esset triennalis, qui prius erat perpetuus, Item quod bona, quæ erant Abbatis, essent totius Conuentus; quęrebatur an electio subsequuta esset Simoniaca, & Rota in
* *illa Ciuitaten. coram Fabio tenuit negatiuam ex duobus, primo quia huiusmodi statutum factum sede vacante abs-
42 que aliqua necessitate † fuit nullum Lap. alleg. 20. Doct. in c. primo, ne sed. vacant. aliq. innou. Pauin. de potest cap. sed vac. par. prima q. 7. n. 8. par. 2. q. 8. n. 7. Card. Paris. con. 90. n. 3. & 26. vol. 4. & ex inualido
43 statuto † non committitur Simonia Abb. post Innoc. in c. cũ M. n. 24. vers. in fin glo. de Constit.

Secundo, quia quando per viam sta-
44 tuti imponitur † onus præbendę vacanti non dicitur Simonia cap. significatum, vbi Abb. de præben. Bellam. in c. significasti col. 2. vers. de statuto vbi Henr. Boich. ver. si per modum de elect. Idque comprobar ipse Achill. ex dicto Gammar. in extrauag. Iulij. 2. in glo. super Simonia
44 vbi vult. capitula conclauis non † esse Simoniaca vt sit differentia inter dantem, & recipientem.

In casu illius decisionis nemini fuit datum, vel promissum, vt ibi in fine Achill. tradit. Quod secus est in casu quęstionis nostræ, Ideo ex diuersis non infertur
46 † vulg. l. Papinianus ff. de minot. Et primo anno quo veni Romam scilicet anno 1580. ita vidi consultum per plures Doctissimos viros.

Tri-

Trigesimæ nonæ Quæstionis Summarium.

1 *Affectus punitur etiam non sequuto effectu.*
2 *Maxime in atrocissimis.*
3 *Assassinus punitur etiam si non perfecerit.*
4 *Simoniacus punitur non sequuto effectu.*
5 *Confidentia est species Simoniæ.*
6 *Tractatus super Confidentia, ea non sequuta non punitur.*
7 *De generali consuetudine conatus non punitur.*
8 *Conclusio attenditur, & non tractatus.*
9 *Conclusio dicitur contractus, & actus.*
10 *Multa tractantur, quæ non fiunt.*
11 *Multa dicuntur, quæ non fiunt.*
12 *Testes deponentes de tractatu non probant actū.*
13 *Ex tractatu nullum quæritur Ius.*
14 *Consuetudo seruanda.*
15 *In Simonia mentali sufficit sola mens.*
16 *Tractantes de Simonia possunt recedere.*
17 *Pœnitentia excusat à delicto.*
18 *Scriptura fit ad probationem.*
19 *Vt sit Simonia, debet compleri quod tractatum fuit.*

TRIGESIMA NONA QVAESTIO

ARGVMENTVM

QVando tractatus illicitus ante renunciationem sit punibilis.

TRigesimo nono Quæro, an Tractatus de renunciando beneficium sub cōfidentia, sit punibilis per has Constitutiones Pij IV. & Pij V. non sequuta resignatione?

Pro Affirmatiua primo facit, quia de iu
1 re communi † punitur affectus, & conatus ad delinquendum etiam si non sequatur delictum * Communis opinio, teste Io. de Lignano cons. 20. n. 15. inter consilia criminalia diuers. lib. primo, & maxi-
2 me in † atrocissimis, in quibus regulariter punitur affectus, etiam non sequuto effectu glo. in l. prima §. hæc autem verba in versiculo putamus ff. quod quisque iur.* communis opinio teste Fel. in c. primo, post n. 9. vers. limita 2. de off. deleg. Igneus in l. prima, §. occisorum n. 41. ff. ad Sillan. refert etiam Papo lib. 23. tit. 10. per totum, & ideo * communis opinio est in
3 † assassinio puniri affectum etiam non sequuto effectu Ang. cons. 14. Affl. super prima, par. constit. regn. rub. 12. n. 11. Grammat. vot. 9. Clar. lib. 5. recept. sent. §. Assassiniū vers. scias etiā. Et in homicidio l. is qui cū telo ff. ad l. Corn. de sicar. Clarus §. homicidium vers. vlt. quero, & tamen hoc delictum est atrocissimum, iuxta ea, quæ dixi alias.

4 Secundo, quia in crimine † Simoniæ punitur affectus non sequuto effectu,* cōmunis opinio teste Boer. de seditiosis in septimo præsupposito n. 42. Igneus d. l. prima §. occisorum n. 41. ff. ad Sillan. Ergo & in crimine confidentiæ, cum confidentia
5 sit species Simoniæ, iuxta † communem * opinionem.

His tamen non obstantibus, contrariā opinionem existimo de iure veriorem, & tenendam in iudicando, & consulen-
6 do, vt tractatus † super confidentia, ea nō commissa realiter, non sit punibilis. quod videtur expresse firmare Nauarr. cons. 48. de sim. Et hāc sententiam probo, Primo ex eo, quia Constitutiones prædictæ Pij IV. & Pij V. loquuntur in casibus, in quibus fuerit confectus actus, puta collatio, renūciatio, perceptio fructuum, vt ex eorum lectura licet videre. Ergo cum non puniant expresse conatum, standum
7 erit generali consuetudini, † ita expresse Clar. §. vlt. q. 92. vers. sciat. Vt etiam in atrocissimis non puniatur effectus, non sequuto effectu, prout de hac generali * cōsuetudine attestatur Specul. in tit. de accusat. §. primo, n. 7. in fi. quem referr Alex. cons. 15. n. 2. lib. 1. & cons. 140. n. 2. lib. 2. Ias. in l. prima, § vltimo in fin. ff. quod quisque iur. Boer. dec. 316. n. 3. Bal. cons. 361. in fin lib. primo, & cons. 443. n. 3. lib. 3. Fulgos. cons. 149. post n. 4. Grammat. decis. 2 n. 8. Mars. cons. 51. n. 14. Manrua. cons. 31. n. 2. lib. 2. Barbat. cōs. 33. lib. 2. Grammat. cōs. 8. n. 15. & ita pluries fuisse iudicatū attestatur Clar. d. q. 92. col. prima, 2. & terr.

Secundo, quia regulariter semper at-
8 tenditur conclusio †, ac effectus, & non tractatus l. si voluntate C. de rescis. vēdit.
9 sola n. conclusio dicitur † contractus, & actus Bal. in l. contractus per illum tex. C. de fid. instrum. Bal. in l. præscriptione in fin. C. si contra ius, Io. And. & alij in c. su-
10 per literis de rescr. nam multa † tractantur inter partes, quæ non veniunt ad conclusionem nec effectum l. si ex causa §. nec videndum in fin. ff. de minor. c. dudum de
11 reb. Eccl. non alienand. & multa † dicuntur, quæ non fiunt l. sciendum §. primo, ff. de ædil. Edict. Bal. in l. multum per illū

tex.

tex.C.si quis alteri,vel,sibiDeci.conf.11.
col.prima,& ideo testes deponentes de
12 tractatu,† contractus non sufficiunt,& nõ
probant contractum, Ias.conf.22. in quę
stione,in fine,& conf.24. in causa,col. 3.
13 lib.3.Hinc ex tractatu † nullum quæritur
ius parti donec fuerit res firmata,cap.rua
de his, quæ fiunt à præl. respondit Alex.
conf. 28.col.prima,lib.primo.

Non obstant contraria, nam ad Primũ
respondetur, de generali consuetudine
diu obseruata per totũ fere orbem † non
puniri affectum, nõ sequuto effectu reste
14 Clar.d. q.92.in principio, quæ † consue-
tudo potius quam ius erit seruanda, ad
not.in c.vlt.de consuetudin.

Ad secundum respondetur, id proce-
15 dere in Simonia mẽtali,in qua† sola mẽs,
& voluntas sufficit,c.vlt.de Sim. gl.& dd.
in c.consulere, Io.Andr.& Abb.in ca. tua
nos, eod.tit.c.reperiũtur,& ibi gl.c. quæ-
cumque,& ibi glo.1.q.1. Archid.in c. eos
1.q.1.& latissime comprobat, Guliel. Re-
doan.de Sim.prima,1.c.5.6.7. cum sequẽ.
16 Amplia, primo,hanc conclusionẽ†pro-
cedere etiam si sequuta, sit renuntiatio,
sed non eo modo,vt fuit tractatũ, ita Na-
uarr.conf.48.de Sim. vbi respondet nullã
fuisse commissam Simoniam,& confiden-
tiam ex tractatu illicito facto,antea de re
seruandis quibusdam,à quibus fuit reces
sum aduertentes pactionẽ esse illicitam.

Amplia secundo,hanc conclusionẽ pro-
cedere etiam si post tractatum illicitũ re-
signatarius,vel alius pro eo tradidisset re
signanti chirographũ continentẽ promis
sionẽ illicitorũ,nam si recesserũt ab huius
modi pactionibus illicitis,nulla cõmitti-
tur confidentia, ita respondet, Nauar.
d.conf.48. de Simon.

Et Regulare,est vt pœnitentia,ante pa
17 tratũ† delictum excuset in delictis,Io.An
dr.in c.cũ laici de iur.patr.Aug.ad Angel.
de malef.in verbo,& vestem cælestẽ,n.39.
.Nẽc ex datione illius scripturæ videtur
consumata confidentia,cum id fecerit,vt
dicit Nauarr.n.3.ad probationem promis
sorũ,sed tradere scripturã pro probatio-
18 ne promissi,non†est implere partẽ promis
si,Nauarr.in man.cap.23.num.106. ergo.

Et ad Comprobationem prædictarum
cõclusionum adducitur,quod scribit Re-
buff.conf.63.n.13. vt non sit Simoniaca,
resignatio,si resignatarius nõ compleuit,
& non peruenit ad faciẽdum,quod in pa-
ctum deduxit, quam opinionem dixi ve-
ram,de resign.benf.lib.14.q.7.n.72.

Et hanc etiam sententiam videtur fir-
mare,Nauar.conf.42.de Sim.vbi firmauit
19 non esse Simoniam admissam,si non fuit †
completũ, id quod deductũ fuit in pactũ.

Quadragesimæ, Quæstionis Summarium

1 AN in supplicatione sit exprimendus Papæ Tractatus illicitus & n.10.
2 Papæ modus facti narrandus.
3 Rescriptum nullum tacendo modum.
4 Ex generalitate potest quis circumueniri.
5 Ignorans non confirmat.
6 Papa non dispensat super vitio ignorato.
7 Flagitiosi sunt indigni beneficijs.
8 Ignorantia præsumitur, nisi scientia probetur.
9 Dispensatio stricte interpretatur quatenus sonat.
11 Auctoritas Papæ excusat etiam si subsequatur.
12 Pactio firma est Simoniaca.
13 Tractare est in medio ponere.
14 Tractatus possunt fieri circa beneficia.
15 Ex scientia in genere Papa videtur approbare.
16 Certa scientia Papæ importat dispensationem.
17 Promouens in habilem ex certa scientia, videtur dispensare.
18 Ex certa scientia Papæ constat,quando est expressum.
19 Ex narratis constat ex certa scientia.
20 Ex verbis supplicationis colligitur scientia.
21 Ex tenore concessionis certa scientia.
22 In dubia præsumitur facere Princeps ex certa sciẽtia.
23 Certa scientia probatur coniecturis.
24 Ita etiam scientia alicuius.
25 Habens præ manibus scripturam,videtur habere scientiam illius.
26 Scientia potest probari Testibus.
27 Papa reseruat pensionem in resignatione,& nõ partes.
28 Rescriptum nullum, cum non narrantur quæ debent.
29 Quod colligitur ex vi verborum censetur expressum.
30 Quod est verisimile est attendendum.
31 Cessat præsumptio ignorantiæ probata scientia.
32 Non præsumitur ignorantia in his, quæ spectant ad aliquem ratione officij.
33 A stylo non est recedendum.
34 Resignãs potest licite tractare de reseruatione fructuũ.
35 Pactum de soluenda certam pensionem,quando Simoniacum.
36 Beneficia absque diminutione danda.
37 Et absque pactione.
38 Resignãs potest tractare de pensione soluenda.
39 Permutatio reciproca quando licita.
40 Et quando coram Ordinarijs.
41 Cedẽs Episcopatũ ob recõpensam nõ cõmittit Simoniã.
42 Non omnis correspectiuitas inducit confidentiam.
43 Auctoritas Papæ tollit Simoniam prohibitam.
44 Actus attribuitur concedenti.
45 Bonum est in tractatu remittere negotium Sanctissimo.
46 Scriptura sup tractatu resignationis nõ inducit Simon.
47 Actus subsequens ostendit animum præcedentem.
48 In actu censetur præseruata authoritas superioris.

49 *Pactum de soluendo plusq. Papa ordinat,est Simoniacum, & n. 53.*
50 *In foro Conscientiæ, quis non tenetur ex actu concesso a superiori.*
51 *Ex tractatu non committitur nec etiã Simonia mẽtalis.*
52 *Consumantes tractatum ante concessionem Papæ committunt Simoniam.*
54 *Narrans falsam causam pro obtinenda concessione Papæ non excusatur a Simonia.*
55 *Ex falsa causa literæ sunt ipso iure nullæ.*
56 *Dispẽsatio obtenta ex falsa causa nullũ producit effectũ*
57 *Faciens illicitum ex licentia inualida non excusatur a pœna.*
58 *Coniecturæ quæ probent fraudem*
59 *Beneplacitum non obtentum non excusat.*
60 *Cessio vigore concordiæ quando Simoniaca.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA

ARGVMENTVM.

TRactatus inter Resignantem, & Resignatariũ quando sint exprimendi,& quomodo in supplicatione.

QVadragesimo Quæro,an resignãs,&
resignatarius debeant exprimere
summo Põtifici tractatus Simoniacos, &
confidẽtiales initos ante resignationem
inter ipsos, vt excusentur a confidẽtia, &
pœnis pro ea impositis, vel sufficiat Papã
de eo tractatu habere scientiã in genere?
1 Et esse † Papæ narrandum factum ex-
plicitè, & omnem conuentionem, ac pa-
ctionẽ illicitam firmatam inter partes ex
primendam in supplicatione, vt excũsen
tur resignans,& resignatarius à Simonia,
& cõfidentia,videtur firmare Caccialup.
post Gl.quæ citat in c.cum pridẽ,in tract.
* de pens.q.19.n.20.in fine, vbi dicit, illã *
communiter approbatam,&Oldr.quẽ re-
fert,& sequitur Card.Paris.cõs.143.n.25.
vol.4.Et hæc sententia, Primo probatur,
2 quia regulare est,vt Papæ etiã modus† fa
cti narretur,Gl. Innoc.& Abb. & alij in c.
3 dilectus filius, de rescr.Et ideo viriatur †
rescriptum non solum tacendo id quod
est factum,sed etiam tacendo,quo modo,
& ex qua causa, Gl.per illũ tex.in d. c. di
lectus filius,& ibi Felin.singulariter, n. 8.
vbi dicit,quod Roma. extollit hanc con-
clusionem.Card.Zabarell.cons.141.
4 Secundo comprobatur,quia ex genera-
litate,quæ†obscuritatẽ parit,potest Prin-
ceps facile circumueniri, l.vlt. ad fin. ibi
falso sermone se iactat C.de dot.promiss.
facit,c.cum olim de re iudic.
Tertio accedat,quia pactio confiden-
5 tialis,&Simoniaca,nõ potest a Papa†hoc
ignorante confirmari,l.seruus in princ.ff.
de bon.poss.l.bonorũ, C.qui admitt.Prin
6 ceps enim nõ dispensat super† vitio igno
rato,arg.l.sed si hac §. patronum, ff. de in
ius vocan. quam in hoc Bal.allegat. in c.
super literis de rescrip.Imo Summus Pon
7 tifex existimat † flagitiosos indignos be-
neficio c. cum in cunctis , cum ibi not.de
elect.arg. l. Iutius , §. Iutius Titius ff. de
leg.secundo dixi late de resig. benef. lib.
4.q.prima cum seq.
8 Quarto Confirmatur , quia † regulare
est, vt ignorantia præsumatur, nisi scien-
tia probetur c. presumitur, de reg. iur. l.
verius in princ.& ibi Gl.ff.de probat. Bart
in l.is potest n.18.ff.de acquir.hęred.Bal.
in l.pri. n.7. C. ad Macedon. Card. Paris.
cons.65.in fin.vol.3.Bellã.decis.56.n.pri.
9 Quinto, quia dispensatio stricte† inter
pretatur, quatenus sonat, & exprimit c.
primo de fil. presb. lib. 6.Cald.cons.pri-
mo de consang. & affinit. Doct. in c. at si
clerici §. de adulterijs de iudic.
Sexto faciunt rationes deductæ per
* Calder.cõs.8.de resc.vbi n.4.dicit* serua
ri de stilo,& Butsat. idẽ vult.cõs.393.n.15
vol.4.& late Gabriell.de pręsũ.cõcl.7.n.6
10 His tamen non obstantibus † contrariã
opinionem existimo veriorem , & tenen-
dam in iudicando,& consulendo,scilicet
sufficere habere Papam scientiã in gene-
re,& nõ requiri,vt tractatus Simoniacus,
& confidẽtialis exprimatur punctualiter
ei,quam sententiam videntur firmare Fe
lin.in c.ad audientiã,2.n.3 de rescr.Sarn.
de triènn.q.11.col.3.Redoan.de Sim.p.2.
c.15.n.32.& 43.Nauar.in man.c.23.sub n.
107.& alij,quos retuli in tract. de resign.
benef.lib.14.q.5.col.p.& vlt.Card. Paris.
cons.30.n.5.vol.4.vbi consuluit authori-
tatem Papæ† non solum si præcedat excu
sare,sed etiam si subsequatur, Gl.Imol.&
alij omnes in c.cum pridem de pact. & in
c.ex diligenti de Simon. Felin. in cap.de
cætero,col. vlt. de re iudic. Dec.cõs.141.
* n.2.& 4 & de stylo * attestatur Redoan.
d.tract. de Simon. par.2.cap.13.n.4. & n.
7.dicit, quod si non sufficeret,& redderet
tutos resignantẽ,& resignatariũ huiusmo
di scientia Papæ saltem in genere,immi-
neret laqueus valde vniuersalis,& hãc o-
pinionẽ,ego etiã tenui de resig.benf.li.6.
q.2.n.71.vbi dixi ita seruari, & teneri de
* stylo* antiquissimo,& num. 69. & 75. Et
primo facit,quia pactio firma est illa,quę
12 est † Simoniaca , & confidentialis,d.cap.
cum pridem, & cap. cum vniuersorum de
rer.

rer.permut.Doc.in c.ex parte primo, de offi.dele.sed tractatus nullam includit pactionem firmam,cum tractare, nihil aliud
13 sit,† quam in medio ponere, l.cum hic status,§.ambo,& ibi Gl.in verb. tractare, ff. de donat. inter vir. & vxor.l.naturalis, §. sed si facio,ff.de præscript. ver. Ideo non mirum si huiusmodi tractatus, in Curia,
14 de stylo sunt† recepti,vt scripsi,d.lib. 14. q.5.n.9.& possunt absque scrupulo tractare resignans,& resignatarius, dummodo non compleant conuentionem, ante concessionem Papæ,Nauar.cons.48. nu. 3. de Simon.&sufficiet habere signatam supplicationem cum modis conuentis absque quo exprimatur,nam ex præsumpta mente,& communi consuetudine, censetur expressum,& approbatum.

Secundo facit,quia eo ipso, quod Papa habuit notitiam renuntiationis factæ sub modo,& forma expressis secundum, quam extitit supplicatum à resignante, &resignatario admittendo, & signando supplicationem,videtur purgare omne vitium præcedens,& etiā approbare,quod
15 †fuit tractatum,ita Caccialup. de pens. q.19.n.17.ex gl.& text. in c.nisi essent,de præb.&quod habetur,1.q.prima,c.si quis, & n.18. dicit Papam videri dispensare ex certa scientia,arg.not.in c.veniens de fil.
* presb.& communiter est receptum*, cer-
16 tam† scientiam Papæ importare dispensationem,Gl.vlt.in Clem. Et si principalis, de rescr.&in Clem. prima, de elect. Abb.& Felin.in c.si quando de rescr. Ge-
17 min.in d.c.veniens,Et ideo promouens† aliquem inhabilem ex certa scientia, videtur secum dispensare,l.quidam consulebāt in fin.ff.de re Iudic.& ibi Bart.in 2. not.& Imol.col. 2.l.imperiales, §.similes, & ibi Bal.C.de nupt. Gemin.in c. si eo tēpore,col.prima,de rescr.lib. 6.Ioann.Andr.in c.vlt.col.2.de Iudic. lib. 6. Oldrad. cons.329.col.prima,Fel. in c. præterea, col.3. de testibus cogend. Bellamer. decis.698.col. 2. & decis.346. Card. Paris. cons. 44. n.15.& seq.vol.4.

Ex quo sequitur tertium argumentū, quia si sufficit certa scientia Papæ, vt illa tollat omne vitium Simoniæ, vt etiam in hac materia latissime per Card.Paris.cōs.
* 30.col.2.n.3.& 4.vol.4.Et alij omnes*cōmuniter,Ergo cū in casu nostro de ea cōstet,aliud nō est exigendum, & id probo, quia de certa scientia Papæ constat, non
18 solum quando † id est expressum, Gl. vlt. in clem. & si principalis, de rescr. Abb.in c.examinata in fine,de confirmat.vtil.vel vel inutil.Alex.cons.39.lib.4. quod dicit esse clarum,Decis.in c.cum inter, nu. 19. de except. Paris.cons.3.n.55.& 57.vol. 4. & cons.19.n.13.vol.primo,Alex. cōs.122.
19 n.23.lib.4.sed etiā quando colligitur ex† narratis,Abb.in d.c.cū inter, vbi allegat Innoc.in c.statutū.de rescript.lib.6.Imol. in clem.2.in fin.eo tit. Abb.in cap. adhæc in fin.& in ca.nonnulli,eod.tit. Archidiaconus,in c.seruatis,25.q.2.Ant.deBut.in cap.porrecta,col.2.de confirmat. vtil. vel inutil.Aretin.cōs.77.col.4.Bellam. decis. 363.& 698. Rot.decis.22.de refer.in nou. Zabarell.cons.11.Franc.Curt.cons.1.cōs. 13. & cons.35.Afflict.decis.235. cum alijs, quæ ad hoc cōgerit egregie more suo Felin.in c.cum inter col. prima,& 2. vbi tandem,vers.multi,dicit non esse recedendū ab hac opinione Rotę,& sequacium,& respondet contrarijs,& ibidem Dec.nu.20. comprobat hanc sententiam,&Paris.n.9. dicit eam veriorem,& tenendā, & in proposito tradit alios,allegando Io.Selu.de benef.p.3.q.8.n. 41. cum seq. pura, quia
20 de ea apparet ex verbis positis † in supplicatione,Gl.in c.pastoralis, §. præteria verb. ex certa scientia, de off. deleg. & in clem.1. de Iudic. Io. Andr.in c.nonnulli, de rescript.& ibi Abb.col.2. Alex. consil. 59.nu.8.lib.primo,vel ex tenore†conces-
21 sionis,licet illa non fuerit expressa. Aret. cons.15.n.5.& cōs.58.n.etiam, 5.vel quia expressit omnē tractatū iux.c.pē.de cōfir. vtil.vel inutil.Aret.cons. 8. col. 2. Paris. cons. 3.n. 48. vol.4.Dec.in cap. porrecta, n.15.de confir.vtil.vel inutil.Et in dubio,
22 vt substineatur actus, & vitetur pœna, † præsumitur Princeps facere ex certa sciētia. Alex. cons. primo,num. 35. lib.5. Aret.cons. 8. num.3.Abb.cons.65.num.40. Dec.In l.more, nu. 21. ff. de iurisdic.om. Iud. Et dicit signanter Paris. in cap. cum
23 inter, num. 9. quod † probatur coniecturis, ac * communiter traditum est à Doct.
24 scientiam alicuius † rei probari coniecturis, Alex. cons. 187. num. 3. lib. 2 Corn.cons.85.num.12.lib.3.Paris. cons. 91. num. 47. vol. 2. Crauet. cons. 193. num. 6. Soc. iun.cons. 116. n.42. lib.primo,& inter alias coniecturas approbatas à Doctoribus, & relatas à Mascard. de probat. conclus. 1293. illa est recep-

tia, vt colligatur quoties quis habuit præ manibus† scripturam, vt præsumatur habere scientiam de contentis in illa, Paul. de Castr. cons. 59. in 3. dubio, lib. primo, Cravet. cons. 193. n. 7. Alex. cons. 39. col. 2. lib. 2. Card. Paris. cons. 100. n. 87. lib. primo, Dec. cons. 328. lib. 3. Anchar. cons. 170. col. 2. Et secundum aliquos huiusmodi scien-
26 tia† potest probari Testibus, Bellam. decis. 746. Rot. decis. 332. nu. primo, in nou. Franc. in c. si motu col. prima, de præb. Fel. in c. præterea col. pen. de test. cog. Roman. cons. 327. n. 8. Affl. decis. 253. nu. 8. Sarn. in cap. statutum nu. 11. de rescr. lib. 6. Soc. iun. cons. 65. n. 54. vol. primo.

Accedat communis obseruantia, quod huiusmodi tractatus non perficiuntur à partibus, sed remittuntur S. D. N. qui si concedit, & signat supplicationem, vide-
27 tur ipse reseruare pensionem,† vel fructus, & non partes, Cassad. decis. 4. locat. Gig. de pens. q. prima, & q. 83. n. 9.

Non obstant contraria, nam ad Primum respondetur procedere in his, quæ quis
28 tenetur narrare† in rescripto, vt docet Fel. in c. dilectus filius, el pti. n. 8. de rescr.

Ad secundum respōdetur, cessare fraudem, cum colligatur, quod actum est ex vi
29 verborum, vnde expressum† censetur, Barr. in l. vxorem, §. agri plag. ff. de leg. 3. & in l. fide iussor, §. meminisse ff. de leg. primo, Cefal. cons. 133. n. 8. & cons. 135. n. primo, vol. primo, Et ex alijs, Bart. in l. prætor, ait in princ. ff. de oper. nou. nuntiat. Crauet. cons. 162. n. 2. in fin.

Ad tertium respondetur, negādo ignorantiam, vt ex prædictis apparet, & eo maxime, quia de consuetudine inueterata præsumitur scire, & est verisimile, vnde hoc† attendendum, Bal. cons. 280. lib. 3.
30 Oldrad. cons. 13. in fin.

Ad quartum respondetur, argumentū de præsumptione ignorantiæ cessare, pro
31 bato aliquo, ex quo† scientia præsumitur, vt supra fuit deductum, Bart. in l. is potest, n. 18. ff. de acquir. hered. Bal. in l. prima, n. 11. C. de cad. toll. Bellam. decis. 659. Felin. in c. quosdā de præsumpt. Menoch. de arbitr. Iud. cas. 185. n. primo, Et quod
32 sit de his,† quæ spectant ad eum ratione officij, Doct. in cap. Innotuit, de elect. Io. Andr. in reg. quod quis mandato, n. 3. de reg. iur. lib. 6. Roman. cons. 481. n. 8. Grat. cons. 12. num. 39. lib. 2.

Ad quintum respondetur, huiusmodi scientiam æquipollere dispensationi ex stylo inueterato Rom. Cur.

Ad sextum, dicitur Consilium Cald. 8. de rescript. & quæ ibi dicit non transire absque difficultate, nam contrariū tenuerunt infiniti Doct. quos citat Gabriel in communi conclus. tit. de præsumpt. concl. 8. n. 1. Vel etiam respondetur, non procedere in casu nostro ob stylum contrarium,
33 à† quo minime erit recedendum, vt dixi de resign. benef. lib. primo, q. 2. n. 8. & lib. 10. q. 2. num. 15.

Concludendum est igitur, sufficere scientiam Papę in genere, scilicet, vt colligatur ex narratis, & pósitis in supplicatione, vt resignans, & resignatarius excusentur à Simoniaco, & confidentiali tractatu inito inter eos ante resignationem.

Ex qua conclusione aliquæ deducēdę erunt illationes, vt omnes casus particulares includamus. Quarū Prima erit, quod licite potest resignans tractare de reser-
34 uatione omnium,† vel partis fructuū super beneficio resignato, & postea facere conficere supplicationem, cum narratiua tamen, quod resignat ex certis causis, & supplicat pro huiusmodi reseruatione, iuxta formam, quam posui de resignat. benef. lib. 8. q. 7. n. 76. absq. alia expressione tractatus, & ipse, ac resignatarius excusabitur à Simonia, & confidentia, vt etiam scripsi de resignat. benef. lib. 6. q. prima, n.
* 25. Et ita communiter * seruatur de stylo antiquissimo, vt per Nauarr. in man. c. 23. num. 107. vers. ad secundum, vt attestatus sum lib. 6. de resign. benef. q. 2. num. 69. 71. & 75. vers. Et quicquid, quod est notandum, quia pactio de fructibus retinen-
* dis à resignante est Simoniaca * communis, vt dixi lib. 14. d. tract. q. 5. n. primo.

Secundo infertur, quod quamuis pactū
35 † de soluenda certa pensione, occasione resignationis sit Simoniacum, de iure cōmuni Gl. & Doct. in cap. ex parte, de off. deleg. Abb. in cap. non satis, num. 8. de Sim. Calder. cons. primo, de vsur. Paris. cons. 143. num. 12. cum seq. vol. 4. cum
36 beneficia† sint absque diminutione dāda,
37 cap. primo, vt Eccles. benef. sin. dimin. & absque† pactione, cap. pio 1. quæst. 2. cap. cum pridem de pactis, cap. quæsitum de rer. permutat. nihilominus poterit resignans tractare ante resignationem cum resignatario, de imponenda pensione † super beneficio resignato, &

to, & postea facere conficere supplicatio
nem, in qua non requiritur, vt exprimatur dicta conuentio, sed sufficit in genere
renuntiare, & supplicare pro pensione tractata, & signata supplicatione erũt
tuti resignans, & resignatarius, & nulla
potest ei opponi Simonia, vel confidentia, Fel. d. cap. ad audientiam, 2. n. 21. de
rescr. Archiep. Florent. in 2. part. suæ summæ tit. primo, cap. 5. Gam. de author. leg.
à lat. tit. de pens. num. 116. cum alijs relatis a me dict. lib. 6. de resignat. benef. q. 2.
num. 70. vbi attestatus sum de communi,* &* recepto stylo.

Tertio infertur, idemq. esse in tractatu
inito inter resignantem, & resignatariũ
de imponenda pensione super alio beneficio resignatarij, occasione illius resignationis, nam signata supplicatione à Papa
erit purgatum omne vitium Simoniæ, &
confidentiæ, Gig. de pens. q. 4. & est cõmunis,* & recepta etiam ex stylo* antiquissimo, vt dixi d. lib. 6. q. 7. num. 70. cum
seq. Et magis in specie hanc tertiam illationem probaui in eod. tract. de resig. benef. lib. 14. q. 5. num. 4.

Quarto infertur, idem esse in tractatu
facto de reseruando regressu, accessu, &
ingressu, iuxta eà, quæ scripsi de resig. benef. lib. 6. q. 5.

Quinto infertur, tractatum initum inter Titium, & Meuium, quod Titius resignabit tale beneficium Meuio, si ipse Meuius ei resignet aliud beneficium, quod
39 possidet, non esse Simoniacum, † neque
confidentialem, si postea porrexerũt supplicationẽ Papæ, in qua erat facta huiusmodi permutatio absque alia expressione
tractatus antea facti, & ita communiter*
practicatur, & quotidie seruatur, vt colligitur ex Doct. allegatis à me de resign.
benefic. d. lib. 6. q. 2. num. 70. Et omnes Curiales sciunt, quod intelligo etiam si per-
40 mutatio fiat coram ordinarijs, † nam ita
vsus* obtinuit.

Sexto infertur, cedentem Archiepiscopatum, vel Episcopatum in manibus sãctissimi, vt prouideatur in personã N. qui
ei promisit cedere quandam Abbatiam,
& illam iã cessit, & fuit facta prouisio Ecclesiæ, in Consistorio, & signata Supplicatio cessionis à Papa absq. narratiua dicti
tractatus, non cõmittere aliquam Simoniam, vel confidentiam, vt fuit resolutum
in vna* Colentin. prætensæ confidentię,
4. Februarij. 1591. in qua inter alia hoc
opponebatur a Fisco Archiepiscopo cedenti Archiepiscopatum ob recompensã
41 † cuiusdam prioratus, nam ita passim fiũt
renuntiationes beneficiorum, quæ dantur tota die in recompensam, & quia de
stylo sufficit scientia Papæ in genere,
de qua etiam ibi cõstabat per derogationem regulæ de vacaturis; Et non omnis
correspectiuitas inducit pręsumptionem
confidentiæ, & maxime quia non fuit fa-
42 ctã † incontinenti, Bal. in l. penul. S. Mulier, circa finem, ff. sol. Matrim. Dec. in
l. certi conditio S. si nummos, nu. 14. ff. si
cert. pet. Crescen. Decis. 78. Moedan. decis. 124. Sarn. decis. 4. lib. primo, Pelegrin. decis. 81. & 82. Chisanen. decis. 32.
Paleott. decis. 101. alias 150. omnes in
recollect. manu script. Pur. decis. 444. &
385. lib. primo, & hoc erit ampliandum in
qualibet alia recompensa.

Septimo infertur, tractatum initum inter resignantem, & resignatariũ, quod omnes expensæ, faciendæ, in expeditione
litterarum spectarent ad vnum, scilicet ad
resignantem, vel ad resignatarium, nõ esse Simoniacũ, & confidentiale, si in suplicatione, hanc facultatẽ obtinuerunt a Pa-
43 pa cuius † authoritas tollit omnẽ Simoniã
prohibitam, late Card. Paris. cons. 30. col.
2. vol. 4. Et cõmuniter alij etiam si nõ expressissent quod hoc tractarunt, & quod
alias non deuenirent ad resignationem,
nam ita* practicatur, & ita vsus obtinuit,
vt ex prædictis patet, & dixi latius alias.

Octauo infertur, pari ratione alios tractatus alias illicitos nõ inducere confidẽ-
44 tiam, si Papa eo modo cõcedat, † cũ actus
ei attribuatur, Cassad. decis. 4. loc. qui
potest omnia in beneficialibus Redoan.
de Sim. p. 2. c. 18. nu. 3. vbi late, de hac re.

Et hęc conclusio cum prædictis illationibus ampliatur primo, procedere etiam
si inter resignantẽ, & resignatariũ fuerit
id tractatũ ea intentione, quod alias resignans nõ resignaret, vt scripsi de resig. benef. lib. 14. q. 5. n. n. 5. post Felin. & Card.
Paris. & alios, quos citaui, & ratio colligitur ex allegatis.

Secũdo Ampliatur, procedere, etiã si id,
quod tractatũ fuit inter resignantẽ, & resignatariũ, fuisset redactum in scripturã factã, vel a Notario, vel ab alio, vt post alios
scripsi de resig. benef. lib. 6. q. 2. num. 73. &
lib. 14. q. 5. n. 9. in fin. Nauar. cons. 48. n. 3.

de Sim. vbi dicit,quod tradere scriptu-
ram pro probatione promissi,non est im-
45 plere partem promissi,Bonū autem est† in
scriptura remittere negotiū Sanctissimo,
& quod ipse partes cogitant ita facere, si
Sanctissimus D. N. consentiat, vt admo-
net Card. Alex. in c.2.n.5.1.q.3. Sarn.de
trien. q. 12.col. 3.Redoan. de sim.par. 2.
c.15.n.37.& 43.& scripsi locis allegatis,
vbi id quoque firmaui.

Sed dubiū est,quid si nō adsit huiusmo-
di clausula, an illa Scriptura reddat illos
46 Simoniacos, & confidentiarios? Et† ego
firmarem negatiuam opinionem si po-
stea iuxta tractatum porrexerunt suppli-
cationem P P.à quo obtinuerūt gratiam.
& hoc, primo quia ante consumationem
tractatus obtinuerunt beneplacitum Pa-
pę, quod debet illos excusare,vt ex alle-
gatis patet. Secundo, Quia firma pactio
est illa, quæ facit committere confiden-
* tiam,& Simoniam,vt est* communis om-
nium sententia, & tractare non est firma-
re pactionem, sed ponere in medium ne-
gotium, quatenus Sanctissimus approba-
bit perficere l. cum hic status S. ambo, &
ibi Gl. ff. de donat.inter virum, & vxo-
rem.

Tertio,quia actus subsequens, scilicet
porrectio supplicationis omniū cōtento-
47 rū in Scriptura† ostendit animū precedē-
tem nihil habere in animo firmare, nisi
Papa concedat l.quædam mulier ff.de rei
vendi.l.si pecuniam S.vlt.ff.de condit. ob
caus.l.2.ff.de acquir.possess.Bart.in l.3.ff.
de fund.instr.

48 Quarto comprobatur,quia in ea† cen-
setur præseruata authoritas superiorum
25.q.1 S.his ita c.venientes de iur.iuran.
Ioannes Andr.in c.non est de vot. Mili.
in ver.Papa n.3.& dixi de resignat.benef.
lib.tertio,q.18.n.109.

Amplia tertio,procedere etiā si id tra-
ctatum fuisset cum procuratore, vel ami-
co, vt etiam scripsi d.lib.14.q. 5.quia ea-
dem est ratio, arg.l.illud ff. ad l. Aquil.

Amplia quarto,procedere etiam si tra-
ctatus inter resignantem, & resignatariū
fuisset de pensione Centum ducatorum
de Camera,vel de reseruatione omnium
fructuum,& postea Papa signasset suppli-
cationem cum pensione Quinquaginta du
catorum, aut cum medietate fructuum,
nam huiusmodi tractatus de maiori sum-
ma nullam inducit confidentiam, si po-
stea non soluatur,nisi id,quod Papa con-
cessit,& id volui de resig.benef.dict.libro
6.q.2.n.73.pactum enim de soluēdo plus
49 quam† Papa ordinauit est Simonia,com-
* munis* opinio, vt per Felin.in c.ad audiē-
tiam sub n.3.col.3.vers.si autem,præcede
ret, de rescr.

Amplia quinto,hanc cōclusionem pro
cedere etiam in foro Poli, vt in conscien
50 tia quis nullum detrimentum patiatur †.
ex huiusmodi tractatu secuta concessio-
ne Papæ, Abb.Anan.& Fel.in c.non satis
de Simon.& volui id expresse de resignat.
benef.d.lib.6.q.2.n.67.& ita in facto con-
tingentia respondi de Anno 1582. Quo
anno, suscepi gradum Doctoratus, &
incepi publice Romæ legere in Gymna-
sio, ita iubente Fel.rec.Gregorio xiij. &
eram viginti annorum.

Amplia sexto, vt ex dicto tractatu non
51 † committatur etiam Simonia mentalis,
Fel.in d. c. ad audientiam n. 3. cum alijs
adductis a me d.q.2.n.70.& est communi-
ter per omnes receptum.

Limita primo,nisi tractantes ante quā
Papa signaret supplicationem , deuenis-
52 sent ad consummationem† tractatus, vt
videtur concludere Pręposi.in c.2.n.5.in
prin.1.q.3.Nauarr. cons.48.de Simon.&
cons.4.in fin.eo.tit. Sarn.de Trien. q.12.
sub n.7.Moeda. decis. 167. August.lib.3.
decis.615.

53 Limita secundo,nisi plus † fuisset datū,
quam per Papam concessum; Fel.& alij,
vt dixi in 4.ampliatione.

54 Limita tertio,nisi fuisset † narrata fal-
sa causa pro obtinendo huiusmodi bene-
55 placito Papæ, nam tūc literę essent† ipso
iure nulle ob obreptionem, vt fuit plu-
* ries* resolutum in Rota teste Caput. de-
cis.225.p.3.Put.decis.255.lib.primo,com
* munis opinio* teste Menoch. de arbitrio
56 iud.cas.202.col. prima,& dispēsatio† nul-
lum produceret effectum, Abb. in c. quia
circa n.5. de consang. & affin.Dec. cons.
373.n.13.Paris.cons.51. n. 27. vol.4. & à
57 pœna non excusatur faciens† aliquid il-
licitum ex licentia inualida, Fel.in c. cū
causa n.7.vers.2.not.de off.deleg.

Limita quarto nisi adsit aliqua alia
58 fraus, quæ colligeretur ex † coniecturis
positis per Mascar. de probat.Concl.815.

Limita quinto,nisi huiusmodi benepla
59 citum† postea non fuisset obtentum à Pa-
* pa, vt fuit alijs resolutum * in vna Con-
ch.26.

ch.29. Octob.1539. teste Moedán. decis. 165. in recoll. manuscrip. quam limitationem poteris subtiliter sublimitare ex decis. firmata per DD. de Rota in vna Astoricen. pensionis coram Achille de Grass. teste eodem decis. 342. impressa, vt si ille, cui debebat cedi vigore † concordiæ beneficium, reperiatur in possessione, & non constet de beneplacito Papæ, ex hoc nō præsumatur Simonia ex rationibus ibi positis.

Quadragesimæ Primæ Quæstionis Summarium

1 *AN expressio beneficij valoris vero maioris ad effectum imponendæ pensionis sit confidentialis, & n. 8.*
2 *Parochiales Ecclesiæ non grauantur nisi excedant Centum.*
3 *Conuentio circa beneficia Simoniaca.*
4 *Pactum dandi temporale pro spirituale, vel è contra Simoniacum.*
5 *Beneficia exprimuntur minus quam valent.*
6 *Intentio principalis facit committere Simoniam.*
7 *Eadem ratio de æquipollentibus.*
9 *Simonia quid sit.*
10 *Actus agentium iudicantur secundum intentionem.*
11 *Tacens aliquid, rescriptum annullatur.*
12 *Pœna non habet locum, nisi in casibus à iure expressis.*
13 *Simonia accedit heresi.*
14 *Aequiparatur sacrilegio, & Idolatriæ.*
15 *Crimen Simoniæ est maius quolibet alio.*
16 *Simonia requirit pactum.*
17 *Odia debent restringi.*
18 *Attenditur quod principaliter agitur.*
19 *Mendacium non inducit Simoniam.*
20 *Absurdum tollendum.*
21 *Mendacium quid sit.*
22 *Mentiens peccat mortaliter.*
23 *Ex expressione facta, pensio annullatur, vel reducitur.*
24 *Soluens pensionem non expeditis literis committit Simoniam.*
25 *Nemo præsumitur iactare proprium.*
26 *Actus præsumitur factus, vt sit vtilis*

QVAESTIO QVADRAGESIMA PRIMA *ARGVMENTVM.*

EXprimentes beneficium plusquam valet qua pœna puniantur.

QVadragesimo primo Quæro, an expressio valoris vero maioris beneficij resignati facta a Resignante, & Resignatario, ad effectum vt summus Ponti-
1 fex signet supplicationem † cum pensione super dicto beneficio pro ipso resignante, efficiat eos Simoniacos, vel confidentiarios? Exemplum parrochiales Eccle-
siæ de stilo non grauantur † pensione, ni-
2 si excedant centum, & pro ea summa, quam excedunt, si obtinens parrochialem fructuum ducentorum, & velit illam resignare cum pensione centum quinquaginta, & conuenit cum resignatario de exprimendo illam ccl. aut plus, vt pensio possit imponi, Ita etiam nunc S.D.N. non imponit pensiones excedentes medietatem super alijs beneficijs, si exprimant Resignans, & Resignatarius maiorem valorem, vt pensio opulentior imponatur, & resignatio cum huiusmodi pensione admictatur, quo casu resignans videtur satisfactus ob pensionem desideratam, & paulominus vero valore beneficij, & Resignatarius itidem cum consequatur titulum, & habeat spem adipiscēdi omnes fructus moriente pensionario, ex qua ratione magnopere desiderantur tituli, & enixe procurantur resignationes, eoq. magis cum longe plus valeat beneficium in manibus vnius quam alterius, maxime ratione distantiæ a patria & loco domicilij, ob quod plures resignant.

Pro affirmatiua huius opinionis scilicet esse cōmissam Simoniā, vel confiden-
3 tiam Primo, adducitur † quia conuentio circa beneficia ecclesiastica est Simoniaca, cap. cum pridem vbi Gl. & alij, c. vlt. de pact. doct. omnes in c. ex parte de off. deleg. Anan. in c. non satis de Simon. & est communis opinio doctorum, sed inter predictos fuit conuentio, vt mentirentur valorem beneficij Papæ Ergo.

4 Secundo, omne pactum † expressum, vel tacitum dandi temporale pro spirituali, vel è contra sine beneplacito Summi Pōtificis est Simoniacum, c. quam pio 1.q.2. Abb. In d. c. cum pridem, & alij dd. Gl. in summa 1.q.1. At conuentio talis inter resignantem, & resignatarium, vt exprimatur maior valor beneficij ad constituendum maiorem pensionem, quam alias constitueretur est pactum, vel conuentio dandi aliquod spirituale scilicet beneficium ipsum resignatum, pro temporali scilicet pro pensione male imposita, & sine consensu Papæ, quia summus Pontifex id ignorauit, immo credebat vel verum valorem expressum, vel benefi-

cium

* cium valere minus, nam de stylo * omnibus noto beneficia exprimuntur minus
5 quam † valent, vt eo minus soluatur in Cancellaria,& Dataria, Ergo exprimens valorem vero maiorem ad minus vt fiat, & admitatur renũciatio, videtur dare aliquid profanum, & temporale pro renunciatione beneficij, dat n. verba mendacia quæ non solum sunt profana, sed etiam falsa, ergo admittit Simoniam, & similiter renuncians, quia videtur renunciare ob aliquid profanum malum, & temporale, prædictum scilicet mendacium.

Tertio, quia mẽdacium fuit causa principalis, vt Papa admitteret resignationẽ cum tanta pensione (quam alias exposita veritate non reseruasset,) & vt resignãs resignaret, cum ipse non resignasset nisi reseruata illa pensione, & sic in casu proposito fuit facta conuentio mentiendi ad effectum, vt Papa admitteret resignationem cum prædicta pensione, Ergo fuit commissa Simonia, quæ ne dum requirit dationem, & promissionem pecuniæ aut alterius rei pro beneficio, sed etiam sufficit ad eam committendam, quod fiat aliquid tanquam quoddam pactum, & cau-
6 sa † principalis promittendi rem spiritualem, vt colligitur ex his quę scribit Nauarr. in man.c.23.sub n.107.

Quarto, quia sicuti esset Simoniaca renunciatio facta de beneficio centum ducatorum, cum pensione quinquaginta cõuenta inter ipsos sine consensu Papæ, vt supra dixi, ita & hęc, quæ æquipollet illi casui, nam si fuisset expressa veritas, Papa illam non reseruasset, & nihil refert
7 † quod de æquipollentibus fiat, vt quis incidat in pœnam, l. vlt. ff. mãd. c. licet ex quadam de testib. dd. in l. Gallus, §. & quid si tamen, ff. de lib. & posth.

Quinto, quia hanc opinionem videtur firmare Gig. de pension. q. 41. dum scribit clericum promittentẽ, vt facilius beneficium consequatur, soluere maiorem pensionem, quam beneficium ferre consueuit, & possit, committere Simoniam.

His tamen non obstantibus, negatiuã
8 opinionem existimo esse veriorem, † in casu proposito nullam fuisse commissam Simoniam, vel confidentiam, quam opinionem in facti contingentia tenet Nauarr. consl. 74. & consl. 75. in titulo de Sim. & ita etiam ego bis alias respondi.

Et hanc opinionem primo probat illud tritum, & vulgare in huiusmodi materia fundamentum deprompium a diffinitio-
9 ne Simoniæ, vt Simonia sit † studiosa voluntas emendi, vel vendendi spirituale vel spirituali annexum, Gl. in sum. 1. q. 1. * & communiter ibi * dd. tradunt: sed in casu prædicto nulla adest voluntas studiosa emendi, vel vendendi, vt animus, intentio, & verba præfatorum conueniẽtium declarant, ergo &c. nam actus agen-
10 tium sunt iudicandi † secundum intentionem principalem eorum, l. si quis nec causam, ff. de reb. cred. Intẽtio autem prædictorum principalis fuit, vt resignatio admittatur cum reseruatione dictæ pensionis, & nulla pecunia, aut res interuenit, Ideo &c.

Secundo, quia nullibi cauetur, vt volũtas tacendi aliquid verum, vel exprimendi falsum ad obtinẽdum beneficium aut pensionem, quo nõ expresso Papa non cõcessisset illud, vt in casu nostro, sit Simonia, Iura n. loquentia de talibus impetrãribus dicunt dumtaxat gratiam esse obreptitiam †, aut subreptitiam, & nullam,
11 c. ad aures c. super literis c. postulasti de rescr. lib. 6. c. si motu proprio c. non potest de præben. eo lib. Fel. in c. in nostra de rescr. Ergo prædicti, de quibus in casu nostro, non debent iudicari Simoniaci, quãdoquidem vulgatum sit in iure, pœnam † non habere locum nisi in casibus expres-
12 sis, l. at si quis §. diuus ff. de relig. & sumpt. funer. §. cum igitur auth. de non eligendo 2. nub. c. 15. cui de sen. exc. lib. 6. Menoch. de arbit. Iud. casu 275. n. primo, Eoque magis in hoc atrocissimo crimine Simoniæ, quæ † accedit hæresi, Turr.
13 Crem. in c. eos n. primo 1. q. 1. & sacrile-
14 gijs, † Turre Cre. in c. audiuimus n. 2. prima, q. 3. & Idolatriæ, Turr. Crem. in c. cito
15 n. 1. prima, q. 1. & est maius quolibet † alio crimine, Turr. Crem. in c. patet n. 1. prima q. 2. & rationes ponit in c. ex multis n. 1. prima, q. 5.

Tertio, quia Simonia proprie requirit contractum, vel voluntatem contrahendi super re spirituali, vt id quod datur, detur in verum pretium, vel in similitudinem aut in causam principalem pro re
16 spirituali, vel † illi annexa, vt late probat Nauarr. in man. c. 23. n. 100. & consl. 58. n. 2. de Sim.

Quod hic non contigit, quia nullus cõtractus interuenit inter Resignantem, & Resi-

Resignatarium, quo alter alteri daret, vel pro altero faceret tanquam in quoddam pretium, vel causam principalem rei spiritualis, sed solum conuentio fuit inter eos, vt mentirentur Papæ pretium.

Quarto, quia nihil de hoc in hac Constitutione, vt licet videre, ergo, l. illam

17 C. de coll. eoque magis † cum simus in odiosis, Din. in reg. odia de reg. iur. lib. 6.

Alijs etiam rationibus posset hæc Sententia comprobari, vt per Nauar. d. conf. 74. a numero quarto, vsque ad finem, & conf. 75. n. 7. tit. de Simon.

Non obstant contraria, ad primum respondetur, non omnem conuentionem circa spiritualia esse Simoniam, sed eam duntaxat, quæ a iure reprobatur, & ita procedunt allegata in contrarium, vt licet videre, alias. n. sequeretur quod locatio, & conductio fructuum beneficij, & conuentio, vt ambo supplicent pro resignatione, & id genus aliæ conuentiones essent Simoniacæ, Fel. in c. ad audientiam de rescr. primâ col.

Ad secundum respondetur, admittendo maiorem, declarando tamen minorem, quod intentio principalis prædictorum non fuit paciscendi in casibus prohibitis super re spirituali, sed vt resignatio admitteretur cum illa reseruatione pensionis, & sic non quod constitutio pensionis esset pretium renunciationis, & neutra pars dedit, aut promisit alteri quicquam ob pretium rei spiritualis, ideo attendendum erit, quod principaliter agi-

18 tur †, & pronunciandum pro nō Simonia, ita resp. Nauar. d. conf. 74. n. 7. & d. conf. 75. n. 8. de Sim.

19 Ad tertium respondetur, † mendacium non inducere Simoniam, nam alias sequeretur quod omnis subreptio facta in materia impetrationis beneficij esset Simoniaca, quia est quid temporale quod fit, vt detur spirituale, quod sine illo non

20 daretur, idque videtur † absurdum, l. nam quid absurdum, ff. de bonis libert. & a nemine hactenus firmatum, vt dicit Nauar. d. conf. 75. n. 9. de Simon. Verum est, & non potest inficiari, esse mendacium, cū

21 causa † fallendi falsum enunciauerunt, D. August. in lib. de Mendac. D. Thom. 2. 2. q. 110. arg. 1. Turrecremat. in ca. is autē, n. primo, 22. q. 2. & quod commiserint

22 peccatum mortale, † cum res sit grauis, & tractetur de imponendo seruitutem rei spirituali, D. Thom. d. q. art. 4. & plures citat Turr. Crem. d. c. is autem in secunda quæst. n. 4. & in c. primum est, n. pri. 22. q. 2. & in c. nequis, n. 2. eadem cauf. & q.

Ad quartum respondetur, diuersam esse rationem, vt patet ex his quę dixi supra in responsione ad primum argumentum, & Respondit etiam Nauarr. d. conf. 75. n. 8. & 9. tit. de Sim.

23 Et satis est quod resignans puniatur † in eo, quod pensio potest, vel annullari, vt dicit Nauarr. loc. cit. vel reduci secundum æquiorem sententiam alias obseruatam.

Ad quintum respondetur, Gig. esse intelligendum quando non fuerunt expe-

24 ditæ literę super † pensione, nam tunc esset Simonia. Et ita procedunt allegata per ipsum.

Et stante hac conclusione ita etiam potest responderi quibusdam alijs casibus similibus, quoties non valor verus beneficij resignati fuit auctus, sed aliorum beneficiorum obtentorum, per resignatariū, super quibus fuit imposita pensio pro resignante, vt consentiret resignationi, nā frequenter euenit, vt pensio reseruata pro resignante imponatur, & super fructibus beneficij resignati, & super fructibus alterius, vel aliorum beneficiorū obtentorum per resignatarium, nam si ipse resignatarius exprimat maiorem valorem, vt pensio reseruetur, nulla videtur commissa Simonia, eoque magis, si id fuit factum absque scientia resignantis, vt multoties fit ad effectum perficiendæ resignationis.

Et in dubio omni casu crederem huiusmodi expressionem fieri absque consensu resignantis, cum pensio reseruata non

25 sit in totum valida, & nemo præsumitur † iactare proprium, l. cum de indebito. ff. de probat. & quisque velit facere actum omni meliori modo, vt magis prosit, † & sit vtilis sibi, l. prima, & 2. ff. de solu. Bar. in l. gerit, n. 21. ff. de acq. hered. Soc. Iun. conf. 113. n. 3. lib. 4.

Quadragesima Secunda Quæstionis Summarium

1 *Vbi non competunt verba legis, neque lex.*
2 *Trāsferentes pensionem per confidentiā non puniuntur.*
3 *Simonia deducitur ex spiritualitate.*

4 *Pensio est mere temporalis.*
5 *Pensio quid sit.*
6 *Cessante ratione, cessat lex.*
7 *Ratio est anima legis.*
8 *Ratio disponit sicut lex.*
9 *Odiosa restringenda.*
10 *Licitum est emere constitutionem vel extinctionem pensionis.*
11 *Procurans, vt tertius consentiat, & promittens illum releuare committit confidentiam.*
12 *Promissio pecuniæ facta alicui, vt faciat resignare beneficium est Simoniaca.*
13 *Series negotij ostendit, quod actum est.*
14 *Si pensio est causa, vt disponatur de beneficio committitur confidentia.*
15 *Dans temporale pro spirituali, committit Simoniam.*
16 *Vbi competit diffinitio, ibi diffinitum.*
17 *Contractus simulatus inducit fraudem.*
18 *Resignatio simulata est confidentialis.*
19 *Solutio pensionis spectat ad habentem beneficium.*
20 *Attendi debet, quod principaliter agitur.*
21 *Vbi eadem ratio, ibi idem Ius.*
22 *Quod prohibetur mediate, prohibetur immediate.*
23 *Pensio in confidentiam illicita.*
24 *Pensio est annexa spirituali.*
25 *In annexis spiritualibus committitur Simonia.*
26 *Cum comprehendatur casus expressè, lex non dicitur extendi.*
27 *Non licet constituere, vel redimere pensionem sine auctoritate Papæ.*
28 *Consentiens pensioni ob remissionem debiti, committit Simoniam.*
29 *Hodie non reseruatur pensio supe beneficijs Tertij.*
30 *Stylus Datariæ sepæ mutatur.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA SECVNDA *ARGVMENTVM.*

QVando Resignatarius committat confidentiam, constituendo pentionem super beneficio tertij, & paciscatur cum eo.

QVadragesimo secundo Quæro, an sit confidentia, si Titius pro facilitanda, & obtinenda resignatione beneficij sancti Andreæ, quam vult facere Mæuius eius possessor in eius fauorem, roget Ioannem, vt consentiat constitutioni cuiusdã pensionis super beneficio suo, soluendæ Mæuio resignanti, quam pensionem ipsæ Titius promittat verbo, vel scriptura, aut instrumento publico soluere ipsi Mæuio de suis pecunijs, vt eum seruaret indemnem.

Pro negatiua adducitur argumentum
1 desumptum † a verbis, quia, vbi non cõpetunt verba constitutionis, neque ipsa constitutio ibi habet locum, l.4.§.toties ff.de dam.inf.& ibi Bart.in vlt.not.n.25.l. ab omnibus ff.de leg. 1.l. hos accusare §. omnibus, ff.de accusat. Sed huic casui nõ competunt verba constitutionis Pij iiij. neque constitutionis Pij v. vt licet ex lectura videre ergo &c.

2 Secundo, quia pœne † impositæ per has bullas Pij iiij.& Pij v. contra confidentiarios non habent locum conta transferentes pensiones per confidentiam, vt tenuit Nauarr.conf.2.n.6.& conf.16.de Simon.ac firmauit * Rot. vt late deduxi supra comprobando auctoritatibus, & rationibus, ergo neque habebunt locum contra supponentes beneficia pro soluẽdis pensionibus, cum pacto, quod alter illas soluat, vt in præsenti disceptatione.

Tertio, quia cessat ratio constitutionum quæ fundatur † in spiritualitate be-
3 neficiorum, iuxta definitionem receptã, Glos.in Sum.1.q. 1.declaratam a D. Thõ. 2.2.q.100.art.primo, & per Nauarr.in mã. c. 23. sub n. 100. vt sit Simonia, quoties datur, vel accipitur spirituale pro temporali, sed quoties agitur de pensione,
4 nulla spiritualitas consideratur, cum † sit mere temporalis, Caiet.Tom. primo opusc.tract.17.q.10.& tract.31.nam est cer-
5 ta portio † fructuum ex aliquo beneficio ad tempus separata, Card.& Imol.in clement.prima de supplen.prælat.negli. Felin.in c. ad audientiam, el 2. de rescript. cum alijs quoque, vt per Gig.de pens.q. prima, Nauarr.conf. 2.numero primo de preben.& cessante ratione constitutionis
6 cessat † constitutio c.cum cessante de appell.l.adigere §.quamuis de iut.patr.Ra-
7 tio enim † est anima dispositionis Bal. in l.maximum vitium col.3.C.de lib.pret. & in l.si quis seruo C.de fur.Din.c.vlt.de regul.iur.in 6.Dec.conf.227.n.7. cum alijs adductis per Card.Paris.cõs.78.n.13.vol.
8 primo, & disponit sicut † lex Bal.in c. dilectus filius col.prima, de rescript.Dec.cõs. 284.col.2.Crauett.conf.183.col.2.

Quarto, quia prædictæ constitutiones Pij iiij.& Pij v. sunt odiosæ, vt probaui-
9 mus supra, ergo restringendæ, † in quãtum fieri potest, regul.odia, & ibi Din.de regul.iur. lib. 6. Bart. & alij in l. si vero §. de viro ff.solut.Matr.& in l.si constante ff. eod.Card.Paris. conf. 16.n. 17. vol. 3.& per consequens non debent extendi ad hunc

hunc casum, l.& si quis S.dinus ff.de relig. Paris.in rubr.ff.solut. Matr.n.21.

Quinto comprobatur, quia licitum est emere constitutionem, vel extintionem
10 †pēsionis super beneficio Ecclesiastico, vt tenet Caiet.in opusc.dict. tract. 17.q. 10.& tract.31.

His tamen non obstantibus, contrariā opinionem existimo veriorem esse, com-
11 missam Simoniam †, & confidentiam per promissionem factam a Titio de soluendo ex suo pensionem constitutam super beneficio Ioannis ad fauorem Mevij pro facilitanda, & obtinenda resignatione beneficij obtenti per ipsum Mevium ad fauorem ipsius Titij: & hanc opinionem in indiuiduo videtur firmare Nauar. cōs. 52.tit.de Sim.

Et mouet me primo, quia, quoties pēsio, vel constitutio pensionis emitur, vel venditur, tanquam gradus, seu medium acquirendi aliquod beneficium Ecclesiasticum, vel ordinem, tunc censetur commissa Simonia super beneficio, & ordine, vt vult Nauarr. d. cons. 52.n.2.vers.3. si-
12 cuti traditio, vel promissio pecuniæ † facta alicui, vt sit mediator ad resignandū, vel dandum beneficium, censetur Simonia Iuuoc.c.suam de ætа.& qual.Nauarr. in manual.c.23.sub n. 106. idem Nauar. cons.59.tit.de Simon.& communiter* alij. Sed huiusmodi constitutio pensionis fuit facta ad effectum, & finem quærendi ius spiritale, idest beneficia nam alias ille non resignasset beneficium sine reseruatione prædictæ pensionis, nec alter cōsentiret, vt super suo beneficio reseruaretur pensio nisi fuisset ei promissū, quod eam non solueret, arg.l. rem legatam in fin.ff.de adim.legat.l. cum de indebito ff.
13 de probat. & series negotij ostēdit†quid actum fuerit, l.verum ff.de furt.l.cum tale S.vltimo ff.de cond. & demonst. l. legata inutiliter ff. de adim. leg.c. intelligentia vbi Glos.in verb.ex causis de verb.signif. c.& si Christus, S. quædam, vbi Glos. in verb.ex causa de iureiur.præsupponimus enim super beneficio resignato non posse imponi pensionem, neque resignatarium habere beneficium, super quo posset dicta pensio reseruari, Pro facilitanda igitur resignatione, & obtinendo eo beneficio, quod aliqua ex causa desideratur, vt quia sit in patria, aut in loco optimo, recurritur ad amicum, vt consentiat reseruationi dictæ pensionis super suo beneficio, promittendo, quod nullum damnum patietur nam ipse eam soluet anno quolibet, ergo, cum fiat ad finem quærendi ius spirituale, erit Simonia & confidentia, sicuti est Simonia, quod datur mediatori ob eandem causam quærendi ius spirituale.

Secundo quia, quoties pensio habet
14 aliquam † connexitatem cum titulo beneficij, puta quia per pensionem subsequitur dispositio tituli, tunc pactum super pensione est confidentiale, vt colligitur ex his, quæ dicunt Nauarr.in man. c.23.sub n. 109. cum seq. Mayol. de irregul.lib.5.c.45.col. penul. Mascard.de probat. concl.1306.& probatur expresse in dict.const.Pij v.in S.Quare nos, volentes, ibi dicitur, promissionem pensionis absque consensu Papæ pro resignatione beneficij, esse confidentiā, & in S.seq.incipit, Itidem vbi cauetur promissionem pēsionis pro collatione, electione, & præsentatione esse confidentiam, & in interpretatione vtriusque S.adduximus rationes, & concordantes, idque ostenditur ratione manifesta, quia tunc datur spirituale 1.beneficium pro temporale 1.pēsione, & per † consequens absque dubio committitur cōfidentia, & Simonia Glos in Summ.1.q.1.cum alijs super allegatis sed in casu nostro pensio est causa, quod ille resignat beneficium in fauorem Titij & sic per eam subsequitur dispositio tituli, ergo committitur confidentia: nec obstat, si dicatur quod pensio reseruatur authoritate Papæ nam respondetur, non fieri super hoc fundamentum, sed super pacto soluendi illam pensionem ab alio, qui ad eam non tenetur, iuxta ea, quæ habentur per Moedan. decis. 214. manuscripr.

Tertio, quia hoc casu consideratur fides promissa per pactum nam confidit, quod ille Soluet, quamuis non teneatur; iuxta ea, quę scripsi in prima q.& faciunt quæ vult Caputaq.decis.201.p. prima & sic habet locum diffinitio confidentiæ, de qua per Mascard.de probat.cōcl.1306 n.2.ergo † & diffinitum quoque habebit locum, Bart.& alij in l.prima ff. de testam. & in l.prima ff.de acq.poss. Dec. & Cagn. in l. omnis difinitio ff.de reg. iur. Habet etiam locum definitio Simonię, vt supra deduxi nam adest pactum, quod est de re

tem-

temporali pro ſpirituali, Diu.Thom.2.2.
q.100.art. primo, ſub qua difinitione in
cluditur omnis contractus non gratui-
tus, in quo temporale datur pro ſpiritua
li, vel ei annexo, Nauar. dict. conſ.52.n.3.
Quarto, quia huiuſmodi reſeruatio pẽ
ſionis, inſpecta perſona Titij, & Ioannis,
17 & pacto ipſorum, non fuit vera †, ſed ſi-
mulata, ad effectum, vt beneficium reſi-
gnetur ipſi Titio, Arg.not.in l.qui ſic ſol-
uit ff.de ſolut. Moedan.deciſ. 224. manu-
ſcr.& per conſequens confidentialis, ſi-
cut in ſimili Rota* in vna Reatin. penſio-
nis die Veneris xi. Martij 1588. coram
R.P.D. Pamphilio iudicauit Simoniacã
reſignationem quandam cum rettoceſ-
18 ſione, quia non fuit vera †, ſed ſimulata
reſignatio, ad effectum, vt reſeruaretur
penſio nepoti, & fraus tali caſu ſatis de-
prehenditur.
Quinto, hæc concluſio probatur, quia
ſolutio pẽſionis ſpectat ad illum qui poſ-
19 ſidet beneficium penſione † grauatum,
ad not. per Bart.in l. quæro ff.de vſufruc.
leg.& in l.prima C.de annat.& trib.lib.10
Caſtrenſ.conſ.310.& fuit pluries *reſo-
lutum in Rota, vt tradunt Moedan. de-
ciſ.214. penſio,& 216. Put. deciſ. 11. de
penſ. in manuſcr. cũ alijs a me adductis
de reſig.benef.lib.primo, q.8.n. 44. & 45.
cum ſeq.& lib.6.q.2.n.42.*& eſt commu-
nis opinio omnium doctorum, ergo pro-
mittens ſoluere penſionem impoſitam ſu
per beneficio obtẽto per N. cum ipſe pro
mittens non habeat beneficium neque
fructus videtur facere contra naturam
ipſius penſionis Gig.de penſionib.q.1.cũ
ſeq.:& per conſequens videtur id facere
pro conſequendo beneficio per viam re-
ſignationis, vt in caſu noſtro & ſic comit-
tere confidentiam cum ſemper debeat at
20 tendi, quod † principaliter agitur l.ſi quis
nec cauſam ff.ſi cert. pet.& ibi late Iaſ.n.
24. Riminal. ſen. conſ. 561. n. 14. Rimi-
nal. Iun. in l. imperium n.588. ff. de iu-
riſd. omn. iudic. Et accedat, quia, ſicu-
ti eſt confidentia promiſſio pro reſigna-
tione facta reſignanti, vt dicitur expreſ-
ſe in §. Quare nos volentes, ita promiſſio
facta alteri ad finem eiuſdem reſignatio-
21 nis, nam viget eadem ratio †: ergo idem
ius, l. illud ff. ad leg. aquil. l. a Titio ff. de
22 verb. oblig. &, quod prohibetur † media
te, prohibetur etiam immediate, l.auia,
§. Titio ff. de cond.& demonſtr. c. cũ quid

vna via de regul.iur.lib.6.Crauett.conſ.
137. in princ. Hinc dicit Maſcard. poſt.
Mayol.de probat.concluſ.1306. n.31.co
mitti confidentiam, quomodocunque
tertia perſona ſuppoſita ſit: Nauarr.dicit
23 † penſionem eſſe illicitam, ſi fuit conſti-
tuta per confidentiam, conſ.31.in fin.de
Sim. Remanet nunc, vt contraria tolla-
mus.
Ad primum reſpondetur, retorquen-
do in contrarium, quia immo competũt
verba conſt. vt patet ex ſupradictis, & pię
cipue ex ſecundo fundamento.
Ad ſecundum reſpondetur, diuerſos
eſſe terminos transferentium pẽſionem.
nam tunc nullus titulus beneficialis con-
ſideratur, ideo non committitur confidẽ-
tia, Nauarr.conſ.2. & 16.de Simon & dixi
ſupra, & paciſcentium ſuper penſione
pro conſequendo beneficio quo caſu,
cum conſideretur titulus, committur con
fidentia, Nauarr. in man.c.23.ſub.n. 109
& ex diuerſis non infertur l. Papinianus
ff.de minor.
Ad tertium reſpondetur, retorquen-
do in contrarium quia ratio conſtitutio-
nis, & ſpiritualitas conſideratur, vt di-
xi ſupra, & maxime in primo, quarto, &
quinto fundamento. Accedat, quia pen-
24 ſio non eſt mere temporalis †, ſed anne-
xa ſpirituali, ſicut ius patronatus, Diu.
Thom. 2. 2.q.100.art.4. Nauarr.conſ.52.
n.4 de præben.& in annexis ſpiritualibus
25 † committitur Simonia, & confidentia,
c. cum ſeculum & c. ex literis d. iur. patr.
vbi omnes, & tritum eſt, annexorũ can-
dem eſſe rationẽ, c.quanto, vbi DD.de
Iud.& difinitio illa penſionis allata non
eſt bona, vt oſtendit Nauarr. dict.conſ.52.
nu.6. de præb. bona autem definitio eſt il-
la, quam ponit Nauarr.in man.c. 23. nu.
111. vt ſit ius temporarium, ſed ſpiritua-
le, aut illi annexum, non antecedenter,
vt ius patronatus, ſed dependenter, aut
conſequenter, inſtar beneficij, & probat
idem Nauarr. dict.conſ.52.n.7.de preben.
Ad quartum reſpondetur, hic non agi
de extendendis cõſtitutionibus odioſis,
ſed vt comprehendant caſus expreſſos,
& contentos ſub ratione: quo caſu non
26 dicuntur † extendi leges, l.his ſolis C.de
reuoc.donat. Dec.in c. at ſi clerici, §. de
adulterijs, n.18.de indic.& in c. ſecundo
requiris, n.2.de appell.Card. Pariſ. conſ.
83.n.21.vol.3.Crauett.conſ. 118.n. 15.
Ad

* Ad quintum respondetur, communē* opinionem esse in cōtrarium, scilicet, nō licere constituere, vel redimere pensionē
27 † sine auctoritate Papæ, & de cōstituenda pensione tradit Rebuff. de pacc. poss. n. 105 secundum paruam impressionem, solus enim Papa id potest facere, vt late deduxi in secundo casu confidentiali, circa §.
* Itidem: & est communis* opinio, de redimenda vero, vt non possit redimi pensio absque auctoritate Papę, est communiter
* receptum*, & consuluit Nauarr. cons. 52. vbi probat argumentis, & rationibus de
* præb. Et ita seruat stylus* Curiæ, vt alias docuimus, alias committitur simonia, Nauar. cons. 63. de simon. Ideo scribit idē Nauarr. cons. 39. de simon. esse simoniā. si N.
28 consentit reseruationi certæ pensionis † in fauorem Titij, qui ex hoc ei remittat obligationem cuiusdam debiti.

Concludendū est igitur &c. Et hæc cōclusio alias frequenter poterat accidere nā reseruabatur pensio super beneficio tertij, vt dixi de resignat. benef. lib. 6. q. 2.
29 n. 20. Hodie autem tempore S. D. N. † Clement. viij. cum non imponatur pensio super beneficio alterius ex sententia Congregationis super negotijs Datariæ, immo difficiliter super beneficijs, quæ obtinet resignans, sed tamen super beneficio resignato, & in fauorem dumtaxat resignantis, præsens quæstio erit de raro cōtingentibus, nisi mutetur stylus Datariæ,
30 qui † mutatur ex voluntate Papæ, & Datarij pro tempore existentis.

Quadragesima Tertia Quæstionis Summarium

1 *Pactio de soluenda pensione non expeditis litteris, quando sit confidentialis.*
2 *An huiusmodi pactio sit simoniaca.*
3 *Simonia ex pacto.*
4 *Simonia committitur dando, & remittendo.*
5 *Remittere est dare.*
6 *Prælatus remittens debita Ecclesiæ incurrit pœnam.*
7 *In remissione excedente quingentos aureos requiritur insinuatio.*
8 *Remissio in institutione beneficij est simonia.*
9 *In litteris apponitur clausula, quod pensio sit nulla litteris non expeditis.*
10 *Promissio pensionis absque auctoritate Papæ est simoniaca.*
11 *Supplicatio sola alias reddebat Ius.*
12 *Hodie bullæ debent expediri.*
13 *Salua conscientia, an possit solui pensio litteris non expeditis.*
14 *Papa censetur concedere gratiam per modum limitandum a Cancellaria.*
15 *Prouisus, de beneficio, an possit soluere pensionem ante captam possessionem.*
16 *Simonia quando.*
17 *Possessio beneficij est ius Spirituale, vel annexū.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA TERTIA

ARGVMENTVM.

Quando sit confidentia soluere pensionem nō expeditis litteris.

Qvadragesimo tertio quæro, an sit
1 confidentialis pactio de soluendo pensionem auctoritate Apostolica reseruatam, † non expeditis litteris? Videtur concludendum negatiue, quia huiusmodi casus non comprehenditur neq. sub verbis, neque sub ratione dictarum Constitutionum Pij iv. & V. vt licet videre. & cum sint odiosæ, & pœnales, erunt in-
2 telligendæ, & restringendæ ad casus expressos. Declara, vt huiusmodi pactio de soluēdo pensionem non expeditis † litteris sit Simoniaca, vt in facti contingētia respondit Nauarr. consil. 19. per totum, & cons. 46. tit. de simon. namque huiusmodi pactum reddit faciliorem solutionem, & receptionem pensionis, & prodest pensionario, qui ex eo non grauatur dispendio in expeditione, & nocet
3 beneficiario pensionem soluturo, cum regulariter ante expeditionem ad eam non teneatur, & per huiusmodi pactum † arctatur, vnde videtur colligi simonia, argum. cap. quam pio, 1. quæst. 2. cap.
4 vltim. cum ibi notat. de pact. Simonia enim committitur non solum dando,
5 sed † etiam remittendo, cap. veniens primo, & ibi Glos. Abb. Felin. num. 2. & alij de testib. & ratio ponitur in Glos.
6 ibi quia remittere est † dare, l. si fundum, §. Titio fundum, ff. de leg. primo l. in ędibus, & ibi Glos. ff. de donation. & ideo dicit Ant. de Butr. in cā. si quorundam in prima col. de solur. quod
7 eandem pœnam † incurrit Prælatus, qui remittit debita Ecclesiæ sicuti qui alienat: &, sicuti in donatione excedente
8 quingentos aureos † requiritur insinuatio, ita & in remissione, Gloss. in leg. si quis obligatione, ff. de regul. iur.

eo magis, cum ex remissione commodum applicetur parti, Abb. in d. ca. veniens, & Felin. col. prima, post Barr. & Bald. Ideo
8 pactio in constitutione † de remittendo aliquid spectans ad Ecclesiam est simoniaca, Abb. & Felin. num. primo, in fin. in dict. cap. veniens, ideo concludit Nauarr. d. cons. 19. gratiam esse nullam, & nihil acquiri promittenti, & promissario, & egere absolutione ab excommunicatione incursa.

* Et hanc conclusionem intellige stante stylo notissimo in curia apponendi clausulam in supplicatione reseruationis pensionis, quod literis non expeditis reser-
9 uatio illa sit † nulla, ac si non fuisset facta, nam huiusmodi prohibitio impedir ius ante expeditionem literarum, ideo firmarem, committi non solum simoniam, sed etiam confidentiam, nam, sicut promissio solutionis pensionis facta
10 a resignatario resignanti absque † auctoritate Papæ est confidentia, vt colligitur, ex constitutione Pij V. & nemo dubitat, ita & ea promissio, quæ fit de pensione reseruata a Papa, etiam literis non expeditis, cum stante dicta clausula, pensio ante expeditionem literarum habeatur, ac si non esset reseruata.
11 Quod ius ex ipsa † supplicatione reseruationis alias acquirebatur absque alijs literis, Card. in proœm. Clemen. vers. nec sane in fin. Bal. in l. vlt. in princ. C. commun. seru. man. cum alijs, vt per Sarn. de non iudic. iux. form. supplic. q. 1. n 7. & 8. quod procedit etiam in supplicatione collationis beneficij. Hodie autem in collationibus, & prouisionibus quorum-
12 cunque beneficiorum debent literæ † expediri, vt statuerunt Bonif. viij. Alex. v. Pius 2. Innoc. 3. Iul. 2. const. 4. Clement. 7. const. 2. Paul. 3. const. 5. & Iul. 3. const. 3. & magna est altercatio, an salua conscientia possit peti, & exigi, & solui pen-
13 sio literis † non expeditis, Hier. Paul. in praxi Cancellariæ fol. 48. tenet negatiuam, Sed Gig. de pens. q. 34. num. 3. vers. contraria, & n. 6. vers. ego, Sarn. in regul. de non iudican. iux. form. supplic. q. 14. num. 3. tenet contrariam, communis * distinctio est, vt in foro iudiciali procedat prior sententia, in foro Poli posterior, vt conciliando tradit idem Gig. consil. 151. num. 8. & regulare est vt
14 Papa † censeatur concedere gratiam per modum limitandum a Cancellaria: & ideo requiritur expeditio literarum, Bellam. decis. 698. Oldrad. cons. 226. Mil. in repert. in verb. gratia.

Sed dubium est, si prouisus de beneficio impediatur a pensionario, idest ab habente pensionem auctoritate Apostolica super illo beneficio expedire literas antequam soluat pensiones decursas pos
15 sit eas iuste soluere, vt † expeditis bullis capiat possessionem, Nauarr. cons. 17. tit. de simon. in facti contingentia firmauit huiusmodi solutionem redolere simoniã,
16 nam † non licet dare aliquid temporale pro iure spirituali quærendo, neque pro quæsito non dum possesso conseruando, Glos. in c. decimas, 16. q. 7. Abb. in cap.
17 dilectus, nu. 4. de Simon. † & possessio beneficij secundum Nauarr. ibidem, n. 2. est quid spirituale, vel annexum Spirituali,
* & communiter est * receptum, dare aliquid temporale pro quærendo spirituale, vel ei annexum, esse simoniam, iux. Glos. 1. q. 1. in summ.

Quadragesima Quarta Quæstionis Summarium.

1 *IN resignatione nulla pactio.*
2 *Resignans recipiens fructus post resignationem committit confidentiam.*
3 *Spirituale non potest dari pro spirituali.*
4 *Pactum est vitiosum, vt qui tenetur dicere primam missam dicat secundam.*
5 *Assignare possessiones loco pensionis non est confidentia.*
6 *Fructus beneficiorum consistunt in mera temporalitate.*
7 *Confidentia non committitur nisi in re spirituali*
8 *Fructus possunt in conuentionẽ deduci absq. vitio.*
9 *Præbendæ possunt vendi.*
10 *Fructus beneficij possunt creditoribus assignari.*
11 *Pensionarius habet fructus loco hypotecæ.*
12 *Nulla simonia deducendo in pactum, quod à iure permittitur.*
13 *Pensio de fructibus solui debet.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA QVARTA
ARGVMENTVM.

Qvando prædia possint assignari loco pensionis.

Qvadragesimo quarto quæro, an, facta resignatione, & reseruata pẽsione resignãti, si fiat cõuẽrio inter resignãtẽ & resignatariũ, vt assignẽtur a resignatario

rio resignāti certi,& denominati fructus, loco pensionis, sit confidentia puniibilis per has Constitutiones?

Pro affirmatiua adducitur,quia in resignationibus nulla pactio, & conuentio
1 debet † interuenire, cap.tua nos,cum ibi not.de Simon.

Secundo,quia resignans percipiēs fructus post resignationem cōmittit cōfiden
2 tiā,† vt dicitur in dict.Bull.Pij v.ergo,&c.

Tertio,affertur id,quod reliquit scriptum, Aug.in Summ. in verb.simonia 1.n.
3 32.vt sit† vitiosum pactum exactionis Spiritualis pro Spirituali, allegat D.Tho.2.2.q.100.art.3.ad Tertiū.vbi videtur innuere,quod pactum est vitiosum, vt,qui tene
4 tur † dicere primam Missam, dicat secundam,& e contra.

5 His tamen nō obstātibus,† cōtraria opinio est tenenda, quam in facti contingentia renuit Rot.in vna * Cosentina praetensae confidentiae die Lunae 4.Februarij 1591 coram R. P. D. Orano,nam ibi post cessionem Archiepiscopatus,& reseruationem duorum millium pro cedente fuerunt ei ab Archiepscopo electo assignata quaedā feuda loco pensionis,prętendebatur a fisco, ex hoc fuisse commissam confidentiā fuit negatiue resolutum: & pro hac parte multi doctissimi viri responderunt. Et huiusmodi sententia.

Primo probatur,quia fructus omnium
6 beneficiorum † consistunt in mera temporalitate, Roman.cons.328.post n.5.& est* communis opinio,vt per Caputaq. decis.
7 237.sub nu.3 p.3.sed simonia,† & confidentia non cōmittitur nisi in re Spirituali,Innoc.in cap.quaesitum,de rer.permut. Card.cons.136.n. 4.cum alijs,vt per Felin.in rub.de simon.& * est communis opinio doctorum.

8 Hinc fructus,tam† percepti,quam percipiendi,sine vitio simoniae, & confidentiae, possunt in conuentionem deduci,Archid.in c.sed ad hoc 10.q.1. & ibi Praepos. in cap.primo,nu.primo,in fin.q.3.Gig. de pens.q.87.num.2.

9 Hinc est,quod,cum praebendae † in mera temporalitate cōsistant,vendi possunt, vt fuit resolutum in* vna Toletana pecuniarum, siue praebendarum, coram Recomano 4.Aprilis 1552. teste Caputaqu. d. decis.237.p.3.Hinc etiā est, quod fructus
10 † beneficiorum possunt creditoribus assignari pro satisfactione debiti,Abb.in ca. peruenit.n.11.de fideiuss.& communiter* in praxi seruatur.

11 Secundo,quia, cum pensionarius† capere possit fructus beneficij, super quo pensio est imposita, vigore hypothecae, quae sibi super illis competit,Roman.cōs. 388.n.3.Natt.cons. 341.post nu.6.& cons. 346.lib.3.Et communiter* alij:ergo,si deducatur hoc in pactum, non erit simonia, neque confidentia,cū insit de iure, quod pensionarius possit habere fructus beneficij pro satisfactione suae pensionis,ac omnes doctores concludunt,vt patet ex allegatis per Dec.cons.118.post n.5. vers.ter
12 tio principaliter, nulla enim † simonia cōmittitur de ducendo in pactum id, quod a iure permittitur, Abb.in cap.primo, de eo quod.mitt.in poss.idem Abb.in c.olim el primo,de rest.spol.Ang.in verb.simon. 1.n.18.late Felin.in c.ad audientiam,col. prima,& 2.de rescript.

Tertio,quia,si fructus beneficij possunt assignari pro satisfactione debiti, iuxta* communē praxim,Abb.in c.peruenit, n. 11. de fideiuss.multo magis pro soluenda pensione,quae de fructibus solui debet, † & super illis est imposita, Dec. cons. 155. n.3.Ber.cons.17.n.8.lib.primo,Gig.cons. 134.n.9.& cons. 136.n.6.

Non obstant contraria, nam ad primū respondetur, pactionem ante resignationem,vel in actu resignationis esse illicitā, & prohibitam,non autem quae fit post, & de re licita,scilicet de re temporali.

Ad secundum respondetur,perceptionē fructuū absq.cōsensu Papae esse cōfidētialē,secus cū consensu,vt in casu nostro, nāq.iste illos percipit mediāte resignatione facta a Papa,vnde cessat argumentum.

Ad tertiū respondetur, Ang.loqui quādo fit pactū super iure exigendi aliquod Spirituale, quod in fructibus cessat, cum consistant in mera temporalitate, iuxta* communē opinionē, vt per Caputaqu. d. decis.237.p.3.Et ita tenendum,& iudicandum esset.

Limitarem tamen,hanc conclusionem non procedere,quoties constaret, redditus assignatos multum excedere pensionem reseruatam,nam ex hoc orietur suspitio, quae, iuncta alijs adminiculis,redderet iudicem certum de confidentia, & pactione facta in actu resignationis.Et,ad euitandum lites,consulerem, huiusmodi conuentionem non esse faciendam.

Quadragesimæ Quintæ Quæstionis Summarium

1 *PActio facta inter resignantem, & resignatarium de exigendis fructibus vsque ad diem consensus præstiti, non est confidentialis.*
2 *Confidentia non committitur super pacto quod inest a iure.*
3 *Fructus spectant ad resignantem vsque ad diem consensus præstiti.*
4 *Vsque ad diem consensus resignãs est Dominus.*
5 *Fructus spectant ad Dominum.*
6 *Collatio cum promissione reparandi Ecclesias non est Simoniaca.*
7 *Beneficiatus tenetur ad reparationem Ecclesiæ.*
8 *Expressio facta in collatione aliter quam insit de iure est Simoniaca.*
9 *Electio facta, vt electus teneatur habere duos clericos secum, est Simoniaca.*
10 *Promittens in collatione reparare aliam Ecclesiam committit Simoniam.*
11 *Collatio facta cum onere legendi sacram Scripturam est Simoniaca.*
12 *Collatio debet esse libera.*
13 *Onus legendi sacram Scripturam est pium.*
14 *Conditio, quæ tacite inest, non vitiat.*
15 *Præbenda Theologalis erigenda in qualibet Ecclesia.*
16 *Pænitentiarius instituendus.*
17 *Episcopus absque Capitulo potest instituere Pænitentiarium.*
18 *Tractatus inter resignantem, & resignatarium, vt resignans possit capere fructus vsque ad diem consensus præstiti est licitus.*
19 *Resignans potest percipere fructus sibi competentes etiam post captam possessionem à Resignatario.*
20 *Resignans potest percipere huiusmodi fructus etiam de manu resignatarij.*
21 *Faciens actum permissum non incurrit pœnam.*
22 *Resignans potest dictos fructus vendere cuicunque.*
23 *Resignans potest exigere à fictuario, etiam post publicatam resignationem.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA QVINTA
ARGVMENTVM.

QVod aliquæ conuentiones inter resignantē, & resignatarium non sunt confidentiales.

QVadragesimo quinto, Quæro, an pactio facta inter resignantem, & resignatarium, vt ipse resignans possit exigere fructus beneficij resignati vsq. ad diē consensus præstiti, sit confidentia?

Negatiue† est respondendum, vt cōclu
1 sit Rot. in vna Cosentina prætēsæ cōfidē-
tiæ coram R.P.D.Orano* Auditore Rotæ doctissimo die Lunæ 4. Febr. 1591. nā ibi Archiepiscopus cedens cum promouendo ad Archiepiscopatum conuenerat, & in instrumento præseruauerat sibi ius, & actionem ad fructus ante resignationem decursos, & inexactos recuperādos, quærebatur, an hæc pactio sit confidentialis? fuit conclusum negatiue, Et ratio huius conclusionis est, quia pactio, continens
2 id, quod ius commune dictat, non est Simoniaca†, neque confidentialis, Glos. not. in cap. cum M. in verbo perciperet, & ibi Ant. de Burr. de const. Glos. & Archid. 8. q. 3. in summa Glos. & Doctores in cap. significasti de elect. & in cap. ad audientiam el 2. de rescrip. Federic. de Sen. de permut. benef. q. penul. Gemin. cons. 84. col. 5. vers. ad longum disputationem, nu. 17. & est communis*, & recepta per omnes dd. conclusio, vt patet ex adductis per Felin. in d. cap. ad audientiam, sed de iure communi fructus bene-
3 ficij resignati spectant † ad resignantem, vsque ad diem præstiti consensus, vt consuluit Gabriel. cons. 192. nu. 3. 4. & 5. & late comprobaui in d. tract. de resign. benef. q. 6. num. 38. Et est communis* opinio, quia vsque ad illud tempus resignãs
4 † est dominus, cum possit pœnitere, Ant. Aug. decis. 250. lib. 3. & decis. 186. eod. lib. Sarn. decis. 20. lib. 1. Cott. decis. 161. Put. decis. 29. de renunc. Accoramb. decis. 48. Mocdan. decis. 15. Card. Palæotti decis. 70. Caputaque. decis. 55. lib. primo. omnes in manuscr. Bursat. cons. 393. vol. 4. Et est communis opinio, secundum quam fuit pluries resolutum* in Rota, vt late dixi in tractatu de resign. benef. lib.
5 1. q. 12. n. 16. cum seq. Et fructus † regulariter spectant ad dominum, l. fructus, l. in fundo, l. ex diuerso, l. non solum, §. meū, ff. de vsur. l. si dominū, C. de pignor. Ruin. cons. 25. nu. 2. & cons. 53. n. 23. lib. 5. Nauarr. cons. 7. de sent. excommun. n. 2. Cefal. cons. 49. n. 13. vol. 1. Et communiter alij doct. ergo pactum, in quo reseruatur ius, & actio exigendi, & recuperandi dictos fructus non erit Simoniacum, nec confidentiale, & ita* communiter practicatur. Idq. posset comprobari ex multis rationibus, quas posui in dict. tract. de resig. benef. lib. primo, prædicta q. 12.

Hinc est, quod collatio facta cum promissione de reparando Ecclesiam non est
6 † Simoniaca, vt in facti contin[illegible] respondit Dec. cōs. 118. n. 5. vers. [illegible] principaliter, quia possidēs beneficium de iure

communi † tenetur ad reparationem Ecclesiæ, cap. quatuor 12. q. 2. cap. si monachus, 16. q. 1. c. primo, & ca. de his de Eccles. ædif. Cæpol. de seruit. vrb. præd. cap. 19. n. 14. Paul. de Citat. in tract. de iur. patron. in 5. princ. art. num. 173. communis * opinio, teste Io. Petr. Surd. Cons. 62. nu. 4. dixi in tract. de resign. benef. lib. 3. q. 15.

Declara tamen, hanc conclusionem non procedere, quoties in pactione facta inter resignantem, & resignatarium, exponitur aliter, quam sit de iure, vt in simili fuit resolutum in Rota * in vna Bo-
8 nonien. Diu. Thom. 23. Martij. 1549. teste Put. decis. 234. lib. 3. vbi fuit conclusum, electionem esse Simoniacam, namque fuit dictum, quod electus deberet habere secum duos clericos Bononien.
9 & † inter alios vnum filium ex vno de electoribus, nam, licet rector tenebatur de iure habere duos clericos, tamen, quia expressio fuit facta aliter, quam de iure insit, fuit resolutum esse Simoniacam, ad notat. in cap. consuluit de vsur. Glos. in cap. si fœneraberis, 13. q. 3. & in Clement. prima, vers. onera de vsur. Dec. in cap. significasti, n. 37. de elect. &, cons. 118. n. 5. vers. nec obstat si dicatur.

10 Hinc promittens † reparationem alterius Ecclesiæ committit Simoniam, cum ad eam reparandam de iure non teneatur, c. ex multis prima, q. 3. quem tex. ita intelligit Dec. dict. cons. 118. num. 5. vers. non obstat tex.

11 Hinc Simoniaca est collatio † facta per Episcopum Titio, cum onere Theologali, scilicet legendi sacram Scripturam, vt fuit resolutum in Rota * in vna Pampilonensi Prioratus 20. Martij 1551. corã Vestano, teste Caput. decis. 241. p. 3. quia
12 collatio debet esse libera, & non debet † continere modum, & condicionem, aut onus, Glos. & Doct. in c. 2. de elect. lib. 6. & in c. ex parte, el primo de off. deleg. & communiter * Doctores, vt dixi in tract.
13 de resign. benef. lib. vlt. q. 1. & onus † legendi quamuis sit pium, non tamen debet adijci in collatione beneficij, Glos. in cap. penult. in Glos. magna de magistr. & ibi Anan. col. vlt. Imol. in cap. significatum, col. 2. vers. in Glos. prima, Abb. nu. 7. Card. Zabarell. col. 2. de præben. Nisi appareat in fundatione huiusmodi onus legendi sacram Scripturam esse adiectũ. nam tunc potest conferri cum dicto onere, & condicione, vt fuit conclusum in dict. * Pampilonen. prioratus 20. Martij 1551. ex not. in dict. c. significatum per illum text. Franc. in c. 2. in 2. not. de elect. lib. 6. & est communis opinio * ex illa vulga-
14 ri regula, quod † condicio, quę tacite inest, non vitiet, c. relatum, & ibi Doctores de præben. Feder. de Sen. de permut. benef. q. penult. Dec. in cap. M. in V. Vacaturas de constit. & in c. significasti nu. 37. de elect.

15 Et ideo hodie præbenda † Theologalis erecta in Ecclesia Metropolitana, vel Cathedrali, iuxta decretum Concilij Tridentini, cap. primo, sess. V. de reformat. cap. quia, & c. vlt. de magist. Concil. Magunt. cap. 65. Tom. 3. fol. 943. August. cã. 26. eod. Tom. 3. fol. 880. Colonien. de Scholis, & Typogr. ca. 1. & seq. eod tom. 3. fol. 812. potest conferri cum hoc onere, & condicione. Ita etiam pręebenda instituta pro pęnitentiario potest cum hac condicione dari, Namque ex decreto Conc. Tridentini, cap. 8. sess. 24. de reform. in omnibus Cathedralibus Ecclesiis, vbi id commode fieri poterit, Pœ-
16 nitentiarius † aliquis cum vnione præbendæ proximæ vacaturæ ab Episcopo institui debet, qui sit magister, aut doctor, vel licentiatus in Theologia, vel iure Canonico, & annorum 40. qui dum confessiones audit interim præsens in choro censeatur, & hic pænitentiarius potest institui ab Episcopo duntaxat, quamuis de consuetudine, præbendæ debeant
17 conferri † ab Episcopo, & capitulo, vt censuit * Sacra Congregatio Concilij Trident. sub die 24. Iulij 1572.

18 Ex his ergo collige, conclusionem † licitum esse tractatum inter resignantem, & resignatarium, vt liceat resignanti post resignationem capere fructus ei competentes vsque ad diem consensus præstiti ex rationibus allegatis, & ita communiter * tenetur, & vidi alias iudicate secundum hanc sententiam.

Amplia primo, vt possit resignans illos fructus percipere, & ante quam resignatarius expediat bullas, & post expeditas literas, & ante captam possessionem, publicatamque † resignationem,
19 & postea, cum eadem sit ratio: nam est dominus illorum, Ruin. cons. 25. num. 2. & cons. 53. n. 23. lib. 2. Nauarr. cons. 7. nu. 2. de sent. excom.

Amplia secundo, vt possit dictos fructus resignans † capere tam de manu resignatarij, quã de manu coloni, aut fictuarij, quia ex hoc nullam incurrit pœnam, † cum actus sit permissus, l. Gracchus C. ad l. Iul. de adulter.

Amplia tertio, vt possit resignans di-
22 ctos fructus vendere † cuicunq. pro pretio conuento tam sciente, quam ignorãte resignatario, cum quisque possit vendere, & alienare rem suã vulgatis iuribus.

Amplia quarto, vt, si beneficium sit lo-
23 catum † certa mercede soluenda, quæ cadit post admissam resignationem, & captã possessionem, vt resignans possit pro rata temporis perere partem dictæ mercedis, & exigere ab affictuario adueniente tempore solutionis, non obstante, quod ipse resignauerit, & resignatarius ceperit possessionem: vel, si non velit expectare vsq. ad illud tempus, poterit resignans hanc partem fructuum ad se spectantium vendere resignatario, vel alij, cui magis placuerit, & inuenerit, cui poterit cedere suam actionem per litteras, vel instrumẽta, qui subrogatus adueniente dicto tempore poterit a fictuario hos fructus exigere, vel a resignatario, qui exigit a dicto fictuario, & faciunt, quæ scripsi de resig. benef. lib. primo, q. 6. & q. 12. & ample in in hoc tract. supra q. 29. & 30. & hoc communiter * tenetur per omnes: & secundũ hanc sententiam vidi alias cõsultum per peritissimos viros, & etiam idicatum * in facti contingentia: nam dictæ constitutiones Pij v. & Pij iv. sunt restringendæ, cum sint odiosæ, & exorbitãtes: eoq. magis, cũ Fel. record. Gregor. xiij. voluit illas reformare, & postea Sixtus v. & Gregor. xiv. & nunc tempore Sanctissimi D. N. Clementis viij. iam est reformata in compilatione septimi Decretal. & hic casus nullo modo est comprehensus, neque in verbis, neque in ratione, neque alio modo: & ita fuit * pluries iudicatum.

Et procedit hæc conclusio, etiam si in illo beneficio resignato imponeretur pẽsio, & in ea soluendus erit primus terminus paulo post resignationem, nam id nõ impedit, quominus resignans debeat habere partem fructuum vsque ad diem cõsensus præstiti in resignatione, vel partẽ mercedis fictus, nam plerunque primus terminus pensionis solet solui anticipate, vt ex stylo, * & praxi notoria Vrbis patet: & ita vidi pluries practicari, & seruari.

Quadragesima Sexta Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia ex impensis factis à resignante pro resignatario.*
2 *Scientia Papæ tollit omne vitium.*
3 *Scientia Papæ tollit confidentiam.*
4 *Ex scientia Papæ videtur dispensatum.*
5 *Factum lege permittente nullam pœnam meretur.*
6 *Voluntas etiam ex actu inualido declaratur.*
7 *Delictum debet excludi.*
8 *Quælibet causa excusat à dolo.*
9 *Capienda præsumptio pro non falso.*
10 *Verba impropriantur, vt aliquid non sit falsum.*
11 *Præsumitur potius error quam falsum.*
12 *Falsum non est punibile, si non adest dolus.*
13 *Causa etiam iniusta excusat à pœna doli*
14 *Hæc causa excusat etiam à multa.*
15 *Et à mora.*
16 *Homicida quando ex causa excusetur.*
17 *Dispensatio insufficiens ad duo incompatibilia excusat à pœna excer.*
18 *Procliniores sumus ad absoluendum, quam ad condẽnandum.*
19 *Obtinens ex causa falsa concessionem pacti confidentialis, videtur committere confidentiam.*
20 *Literæ obreptitiæ, cum fuerit expressum falsum.*
21 *Literæ obreptitiæ nullæ ipso iure.*
22 *Literæ subreptitiæ etiam sunt nullæ ipso iure.*
23 *Obreptio est minor subreptione.*
24 *Quod nullum est, non potest producere effectum.*
25 *Nullum aliquid non operatur.*
26 *Concessio principalis non operatur in casu vitioso, & doloso.*
27 *Dispensatio subreptitia non prodest Monaco.*
28 *De rescripto nullo, non est facienda mentio.*
29 *Nullum, & inutile idem est.*
30 *Nulla, & non facta parificantur.*
31 *Nullum non habet imaginem rei.*
32 *Absolutio ex falsa causa non prodest.*
33 *Expressio falsæ causæ vitiat dispensationem.*
34 *Vnio ex falsa causa est nulla.*
35 *Literæ concessæ expressa falsa causa non sunt literæ.*
36 *Procurator falsus non dicitur procurator.*
37 *Cessante causa dispensationis cessat dispensatio.*
38 *Causa finalis, & causa impulsiua æquiparantur in subreptione.*
39 *Causa quæ, & n. 40.*
41 *Commenda concessa non habenti ætatem, nulla.*
42 *Coniecturæ sunt positæ arbitrio Iudicis.*
43 *Stylus attendendus.*
44 *Licentia nulla non excusat à pœna.*
45 *Auxilium à gratia nulla frustra expectatur.*
46 *Scientia in concessione nulla habetur ac si non esset.*
47 *In obreptione quælibet causa non excusat.*
48 *Causa probanda, vt excuset.*
49 *Licentia inualida non est considerabilis.*
50 *Obreptio, & subreptio etiam in minimis vitiant literas*

51 Ob-

51 Obreptio, & subreptio etiam non dolose vitiant literas
52 Mens Papæ in Bullis est præcisa.
53 Qualitas quæ exprimenda in literis.
54 Simplicitas non excusat à subreptione.
55 In gratiosis falsitas semper præsumitur dolosa.
56 Impetrans debet se informare de veritate.
57 Impetrans debet probare non dolum.
58 Dolus non præsumitur.
59 Mendacium præsumitur dolosum.
60 Ignorantia an excuset in subreptione.
61 Veritas sectanda.
62 Ignorantia in delictis quando excuset.
63 Datio Iudicis quando sit nulla.
64 Dolus in quibus casibus præsumatur.
65 Et in quibus ignorantia.

QVAESTIO QVADRAGESIMA SEXTA

ARGVMENTVM.

AN gratia obtenta ex falsa causa expressa in resignatione præcedente tractatu sit confidentialis.

QVadragesimo sexto, Quæro de notabili quæstione Resignans, & Resignatarius ante resignationem pacti fuerunt de quibusdam rebus, & condicionibus prohibitis, & Simoniacis, & postea porrexerunt supplicationem Papæ obtinendo beneplacitum in illis modis, & condicionibus illicitis, ex falsa tamen causa expressa, an sint confidentiales, Exemplum ex impensis factis a resignante
1 pro se, & † resignatario committitur cõfidentia, vt probatur in constitutione Pij v. in S. vel sola procuratoris, & pari ratione expẽsis factis a Resignatario. pro se, & resignante committitur confidentia, vt dixi in interpretatione dicti S. vel sola procuratoris, & de resign. benef. lib. 14. q. 7. n. 9. Nauarr. cons. 5. de Simon. euenit, quod Resignans, & Resignatarius hoc pacti fuerunt, vt omnes expensæ faciendæ in expeditione fierent per vnum eorum, absque dubio ex hoc contrahitur crimen confidentiæ, sed porrecta supplicatione Papæ procurarunt, vt Papa id permitteret, qui id concedendo videtur tollere omne vitium Simoniæ, & confidentiæ, apparet tamen in cõcessione expressam fuisse causam falsam, qua motus id Summus Pontifex concessit, puta quia fuit dictum attenta paupertate resignantis, vt possit resignatarius facere expẽsas omnes spectantes ad ipsum, & illum, vel e contra, & constat liquidissime contrarium an hæc sit confidentia.

Pro negatiua primo cõsideratur, quod
2 in huiusmodi causa cõstat Papam † sciuisse dictum pactum illicitum ad not. per Aret. cons. 11. ad fin. Anchar. cons. 170. col. 2. Castr. cons. 94. lib. 2. Card. Paris. cons. 100. n. 87. vol. primo, Crauett. cons. 197. n. 3. nam fuit ei expressum in supplicatione, Gl. in cap. statutum in verb. literarum de rescript. in 6. Abb. num. 8. Felin. num. primo, & Dec. n. 15. Paris. in c. cum inter n. 2. de except. Alex. cons. 122. nu. 23. lib. 4. Card. Paris. late cons. 3. nu. 55. & 57. vol. 4. sed scientia Papæ tollit Si-
3 moniam, † & confidentiam. Host. in cap. primo, ne præl. vic. suas Io. Andr. & Card. in cap. primo, de Simon. D. Ant. in 2. par. suæ summæ tit. 4. cap. 5. vers. de renunciatione Felin. in cap. ad audientiam, 2. n. 3. de rescript. comunis * opinio, vt dixi de
* resign. benef. lib. 14. q. 5. n. 10. & n. 15. dixi
4 † videri dispensatum, Cassad. decis. 2. de Simon. Caccialup. de pens. q. 19. num. 17. & 18. Redoan. de Simon. p. prima, cap. 25. n. 27. & par. 2. c. 12. n. 19. Ideo, cum sit executum huiusmodi pactum auctori-
5 tate superioris, nulla pœna ex eo † sequi
6 debet, vulgat. l. Gracchus, C. de adulter. & regulare est vt Voluntas † declaretur etiam ex actu inualido, & nullo, sicut ex valido, l. vlt. C. de reb. cor. l. 3. S. vlt. ff. de fund. instr. l. legatum S. vlt. ff. de adimen. legat. Card. Paris. in l. prima, n. 125. ff. de op. nou. nunc. eoque magis ad effugien-
7 dum pœnas, & excludendum tam † graue delictum, l. merito ff. pro Soc. Barbat. cons. 18. col. vlt. Boer. decis. 225. n. 22.

Secundo comprobatur, quia quælibet
8 causa, iusta, siue † iniusta, excusat a dolo, l. igitur S. primo, ff. de lib. caus. Glos. in l. plagij in verb. instas ad leg. Fla. de plag. & in l. prima verb. iustis de ambig. Alex. cons. 160. col. prima lib. 7. Felin. in c. cum contingat. col. 3. de rescr. Dec. cons. 170. n. 2. etiam bestialis, Aret. in l. clam possidere S. ad nundinas vbi Ias. de acq. poss. & Item
9 per capitur præsumptio † pro non falso, Alex. cons. 70. col. prima lib. primo, Card. Paris. cons. 169. n. 58. vol. 4. etiam si aliquo
10 † modo verba improprientur, Ruin. cons. 14. col. penult. lib. 5. & potius præsumitur
11 error, † quam falsum, Bart. in l. quoties S. primo ff. de hered. instit. Io. Anã. in c. cũ dilecti col. 2. de accusat. Aretin. cons. 47. col. prima Dec. cons. 175. col. 4. ergo, si nõ
12 adest dolus, falsum non erit punibile, †
* vt est communis * opinio, teste Socin. iun.

cons.

conf.39.n.83.lib.2.Clar.lib.5.recept. sen
tent.§. falsum vers. excusatur autem, &
per consequens non erit Simomiacus, ne
que confidentialis.

Tertio, fortius hanc partem corrobo-
ra, quia causa iniusta non solum excusat
a dolo, vt proxime dictum est, sed etiam
13 † a poena doli, Bertran.cons.34.col.vlt.lib.
3. & cons.seq. ac cons.61.eod.lib.3. com
* munis * opinio, teste Curtio Iun.cons.19
14 n.4. & a † mulcta Glos.in l. prima, in fin.ff.
si quis ius dicenti non obtemp.& ibi Bart.
col.vlt. & Alex. Ias. nu.24. ac alij, Idem
Alex.cons.125.col.3.lib.4.Felin.cons.34.
* n.18.Calcan.cõs.28.col.5.communis * opi
nio, teste Curt.Iun.cons.132.n.primo, &
15 † a mora, Menoch.in 5.remed.recup.poss.
n.56. & 58. & plura huius generis conge-
rit Tiraquell. de poen. leg. caus.43. & de
16 causa iniusta homicidij, † vt homicida
excusetur, tradit Afflict. decis. 360.n.6.
Gram.decis.29.n.19.Soc. iun.cons.37.n.
29.lib.2. & de crimine læsæ maiestatis,
Crauett.cõs.6.n.90.& crimine falsi, Card.
Paris.cons.151.n.29.lib.4.

Quarto, fortissime deducitur doctrina
Gemin.in c.non potest §.primo, num.6.de
præben.lib.6.vbi vult, quod, licet dispen-
17 satio † insufficiens ad duo incompatibilia
non tribuat ius retinendi beneficia, ex-
cusat tamen assequentem secundum cu-
ratũ a poena extrauag.execrabilis, quod
* dictum sępę approbasse * Rotam, tradit
Sarn.in regul.de annal.q.14.n.4. præser-
18 tim cum simus procliuiores ad † absoluẽ-
dum, quam ad condemnandum, iuxta l.
Arrianus ff.de act.& oblig.

19 His tamen non obstantibus, † contra-
riam opinionem existimo in puncto iuris
veriorem, & tenendam, scilicet, esse tali
casu commissam confidentiam, & moueor
quia infitiari minime potest, literas ex-
peditas vigore supplicationis, in qua e-
rat huiusmodi concessio, quod resignans
faceret omnes impensas spectãtes ad se,
& ad resignatarium, attenta paupertate
illius, vel e contra, cum clare constet de
20 contrario, esse obreptitias, † cum fuerit
expressum falsum, Abb.in c.cum dilecta
n.15.de rescript.Gemin.cons.128.in fin.
Alex.cons.60.in fin.lib.2. Bal. cons.152.
* col.2.lib.2. communis * opinio, teste Ber.
in c.super literis de rescr. & per conse-
21 quens nullas † ipso iure, Felin.in c.ad au-
dientiam 2.n.22.de rescr.Soc. sen.cons.
13.col.3.lib.1.& cons.164.col.2.& 169.in
princ.lib.primo, Soc.iun.cons.77.n.83.84
lib.primo, Card.Paris.cons.31. n.22. vol.
primo, & cons.51.n 27.vol.4.Crauet.cõs.
68.nu.2.& 79.n.2.& 296. vol.4. Gozadin.
cons.26.n.21.Brun.cons.12.n.17.& cons.
17.n.14.Ruin.cons.28.n.8.lib.primo, Tira
quel.in tract.penul.leg.caus.44.n.21.late
Rebuff.in prax. tit. different. inter rescr.
iust. & grat.n.22.& fuit die 11.Martij 1552
22 * coram Vestano resolutum * in Rota in †
subreptione, teste Caput.decis.225. p.3.
Put.decis.255.n.7.lib.primo, quæ est mi-
23 nor † obreptione, Abb.in c. quia circa n.
5.de cõsang.& affin.Gemin.dict.cõs. 128
in fin.& alij, quos refert Menoch. dicens,
esse * communem de arbitr. iud. cas. 201.
* n.9.Gozadin.cons.26.n.22.ergo aliquem
* 24 non possunt † producere effectum, l.4.§.
condemnatus ff.de re iudic.l.non putauit
§.nõ quouis ff.de bon.poss.c.illud de iur.
patron.regu.non pręstat de regul.iur.lib.
25 6.Neque † quicquam etiam minimum o-
perari, l.quoties, ff.qui satisdar.cogan.c.
primo, de accusat.c.quæ sine, & c.pustula-
tus 4.q.7.Glos.in l.2.C.de hered.& Glos.
in c.vera iustitia dist.45.Marsil.cons.130.
n.46.lib.2.& in l.vlt.in 3.col. ff. de quæst.
& singul.274.

* Et regulare est, ac passim * receptum,
vt concessio cuiuscunque Principis nun-
26 quam, & nihil operetur in † casu vitioso,
doloso, & obreptitio, seu subreptitio, l.
non solum, §. si heres, & §. ea liberatio,
iuncta l.seq.ff.de liber.leg.Soc. sen. cons.
13.col.2. vers. secundo principaliter n.83.
lib. primo loquens de dispensatione sub
27 reptitia facta à Papa † Monacho, ex Glos.
in clement. prima verb.vel alteri de præ-
ben.& in c.dudum de elect. & in c. vlt. de
fil.presb.& c.non potest, & c.si motu pro-
prio de præb.lib.6.c.postulasti, c.referen-
te, c.ad audientiam de rescr.& ibidem Fe
lin.latissime, ex pluribus cõprobat, Et i-
28 deo de rescripto nullo non † est facienda
mentio, Gemin.in c.quoniam, col.4. dist.
18. Felin.in ca.primo n.13.de rescr.& fa-
ciunt, quæ scribit Tindar.de testib.lib.2.
c. primo n.8.& Lãfranc.de testib.n.53.Se
bast.Vãt.de nullit verb. hæc est antiqua,
n.5.Redoan.de Simon.p.2.c.2.n.4.vbi in
ferunt ad plures illationes, nullum enim
29 † & inutile idem est, c.inter corporalia,
30 de transl.prælat.& nulla † & non facta pa
* rificantur, c.proueniens de fil. præsbyt.
not.

not. per omnes Doctores in c. in præsen-
tia de probat. quandoquidem quod nul-
31 lum est non dicitur † imaginem rei habe-
re, l. vnic. C. de delat. lib. xi. Bal. quem re-
fert Nicol. Moron. de fid. tre. & pac. q.
* 165. n. 4. cum seq. Hinc * communis opi-
32 nio est, absolutionem ex falsa † causa non
prodesse, Glos. in c. ex parte in verb. redi-
te de off. ord. & ibi Abb. n. primo & 3. Imol.
* n. primo, Præpos. n. 5. & alij * omnes, nam
33 expressio falsæ † causæ vitiat dispensatio-
nem, literas, & quamlibet concessionem
ipso facto, Abb. signanter per illum tex. in
c. quia circa, n. 5. de cõsang. & affin. & per
tex. quem dicit apertum in c. 2. in fi. de fil.
presb. lib. 6. Siluestr. in Summ. verb. dispen-
satio n. 2. vers. ex quibus Dec. cons. 373. n.
13. qui etiam adducit Zabarell. & Panor-
34 mitan. volentes vnionem † ex falsa causa
esse nullam, Card. Paris. cons. 51. n. 27. vol.
vbi deducit plures, & faciunt notat. in l.
præscriptione, vbi Bart. & alij C. si con-
tr. ius. vel vtil. pub. & in l. vlt. C. de diuers.
rescript. Idem Paris. cons. 136. n. 24. vol. 4.
Roman. cons. 194. late Fel. in c. postulasti n.
18. de rescr. Franc. Curt. sen. cons. 16. col.
3. & passim est approbatũ vno ore, literas
35 cõcessas † expressa causa falsa, nõ esse lite-
ras, stãte ipsarum inualiditate ipso iure,
sicuti procurator falsus non dicitur pro-
36 curator, neque dat aliquam † iurisdictio-
nem, Felin. post Innoc. & Bellam. in cap.
ad audientiam, 2. num. 21. de rescript.
quod procedit etiam in totum, Bart. Fe-
lin. & alij relati per Paris. alleg. cons. 51.
n. 27. vers. constat vol. 4. ob id dicimus ces-
37 sante causa † dispensationis, quia non a-
dest, vel est falsa, cessare dispensationem,
Archid. & Gemin. in c. priscis dist. 55. Fe-
lin. in c. quæ in Ecclesiarum, n. 29. de con-
stit. Romã. cons. 404. Ruin. cõs. 3. n. 14. vol.
primo, Petr. de Anchar. cons. 342. exterio-
re, Dec. cons. 318. n. 5. Felin. in c. super his
de fid. instr. & in dict. c. quæ in Ecclesiarũ
n. 41. Card. Paris. dict. cons. 51. n. 31. & 32.
vol. 4. late Dec. in c. cum cessante, col. pri-
ma post alios, de appell. Quod vendicat
sibi locum non solum in causa finali, in
* qua * omnes communiter conueniũt, sed
38 etiam † in causa impulsiua, secundum ma-
* gis * receptam sententiam, testib. Couar.
lib. primo var. resolut. c. vlt. in princ. Me-
noch. de arbitr. Iud. cas. 201. n. 2. Oldrad.
cons. 256. vers. ad primum, Dec. in c. cum
cessante, n. 7. de appell. & in c. postulasti in
4. not. post Abb. in vlt. not. de rescr. fuit re-
* solutum in vna * Pientin. parochialis de
Monticello, die 19. Februarij 1554. teste
Caputaqu. decis. 274. p. 1. eoque magis,
39 si ex illa † mouetur Princeps ad concedẽ-
dum etiam facilius, ad not. in c. dudum
de elect. c. super literis, & c. postulasti, de
rescr. Dec. cons. 541. n. 20. Curt. Iun. cons.
27. in fin. Crauett. cons. 296. col. 4. Barbat.
cons. 46. col. 2. lib. 2. Et infitiari nõ potest,
in casu, de quo agitur, paupertatem ex-
pressam induxisse summum Pontificem
ad id concedendum, nam huiusmodi cõ-
cessio, vt Resignatarius impendat pro re-
signante, vel e contra, de rato concedi-
tur, & tunc cum magna difficultate ne vẽ-
dantur beneficia, & ne approbentur pa-
cta illicita, & Simoniaca, vt omnibus no-
tum est in curia: immo scimus, multos
sanctissimos Pontifices numquam voluis-
se id concedere, vt Pius v. Gregor. xiij.
Gregor. xiiij. & Innoc. ix. & nunc Sanctis-
simus D. N. Clemens Octauus, etsi aliqui
Pontifices id concesserunt per raro, & cũ
difficultate, ac cum causa, quæ nihil aliud
est, quam motiuum, quo quis inducitur
40 ad † aliquid faciendum, vel principali-
ter, vel minus, Card. Zabarel. quem re-
fert, & sequitur Præpos. in c. quia circa, n.
4. de consang. & affin. idque verificatur
hic, ad tradita per Caputaq. decis. 274. p.
1. vbi refert fuisse resolutũ de anno 1554.
* in vna * Pientin. gratiam nullam de com-
mẽda, factam N. quod existeret in 15. an.
41 cum haberet 14. cum PP. facilius † commẽ-
det maioribus, quam minoribus, ita fa-
cilius concedit hoc, attenta paupertate
alterius, faciũt, quæ scribit Felin. in c. po-
stulasti, in x. conclus. n. 9. de rescript. &
prudens Iudex id recte absque scrupulo
poterit iudicare hoc casu; scilicet ex cõ-
iecturata mente concedentis, ex qua
colligitur, vel propterea hoc concessisse,
vel facilius, nã arbitrio Iudicis prędictæ
42 coniecturæ † positę sunt, Barbat. cons. 46.
col. 2. lib. 2. Felin. in c. cæterum, n. 4. de re-
script. Dec. in c. super literis, n. 9. eod. Soc.
iun. cons. 95. n. 71. lib. 3. Et prima regula
43 hoc cognoscendi † est stylus, Lap. alleg.
89. late Felin. in c. super literis n. 8. vers.
prima regula de rescr.

Nulla igitur existente ipso iure huius-
modi concessione, & per consequens sup-
plicatione, & literis desuper expeditis,
negotium remanet in statu, quo erat ante
dictam

dictam concessionem, quo considerato, constat de pacto illicito prohibito, & confidentiali, quod sortitũ est effectum suũ, & fuit consummatum, nam fuerunt factę expensæ: ex quo sequitur, esse commissam confidentiam, sicuti esset commissa, non obtenta prędicta concessione faciendi prædictas expensas sequuto effectu, vt ex prædictis patet, & fuit resolutum in vna * Cōchen. 29. Octobris 1539. teste Moedan. decis. 165. dixi de resign. benef. lib. 14. q. 9. n. 3. & accedit, quia licentia data aliquid illicitum faciendi, existente, † nulla non excusat facientem à
44 pœna, Petr. de Anchar. cons. 401. incip. Stiposius quem referr, & sequitur Felin. in c. cum causa, n. 7. vers. secundo nota de off. deleg. Gabriel. de malef. conclus. 8. n. 86.

Remanet, vt contraria tollamus. Non obstat primum, de scientia Papæ, nam verissimum est, & appobatum ab omnibus, Papæ scientiam tollere omne vitium Simoniæ, & confidentiæ: sed id procedit, quoties ei verum narratur: secus, si falsum; quia tunc offenduntur eius aures, & maiestas: & frustra petit, qui petit au-
45 xilium, & fauorem a gratia nulla, † & obreptitia, Glos. Abb. & alij omnes, in c. quia circa de consang. & affin. Felin. in c. significāte, n. 4. de rescr. huiusmodi enim
46 † scientia, & concessio perinde habetur, ac si non adesset, ad tradit. per Rodoan. de Simon. p. 2. c. 2. n. 4. & comprobauimus supra, nam alias daretur causa committendi obreptiones, tam detestatas a sacris Canonibus.

Ad secundum respondetur, quamlibet causam excusare a dolo, procedere; vt quis non puniatur pœna corporali, vt patet per Doctores relatos per Gabriel. de malef. conclus. 8. n. primo, vel melius
47 respondetur, non habere † locum in obreptione, vt fuit resolutum in * Rota, teste Caputaq. deci. 274. p. prima, Paris. cōs. 51. n. 31. vol. 4. aliud est enim, adesse causam, sed leuem, vel iniustam, & bestialem, prout loquuntur Doctores firmantes hanc conclusionem: & aliud est, causam esse falsam, vt ex prædictis liquet, & corroboratur, quia, vt quælibet causa excuset a dolo, requiritur, vt illa non
48 solum allegetur †, sed probetur. Corn. cōs. 243. col. 5. lib. 3. & cons. 280. col. 3. lib. 4. Sarn. in S. ex maleficijs, col. 14. Inst. de action. Maran. cons. 57. Curtius iun. cōs. 131

Aretin. cons 80 col. prima, &, quod fuerit motus ob illam causam ille, qui prætendit excusationem. Angel. & Imol. in l. ex cōsensu, S. vlt. ff. de appell. Alex. cons. 101 col. pænult. lib. primo, & cons. 115. col. pænult. lib. 4. Corn. cons. 33. col. pænult. vol. 4. Dec. cons. 452. col. 2. Ruin. cons. 33. col. pænult. vol. 4. & eodem modo tollitur tertium argumentum.

Non obstat quartum, de doctrina Gemin. approbata a Rota, nam respondetur Primo loqui in subreptione, non autem in obreptione, quæ distant inter se, & longe maiorem vim habet obreptio, quā subreptio, Abb. in c. quia circa, de consang. & affin. cum alijs vt per Menoch. de arbitr. Iudic. cas. 101. col. pænult. nam hic expressit falsum, quod non erat ibi. Secundo respondetur, quod non fuit sortita effectum, cum literæ secundi beneficii curati essent nullæ, & inualidæ quod non verificatur in casu nostro, quia iam pactum de expensis fuit consummatum,
49 & licentia habita † fuit inualida, & ideo non considerabilis, Felin. signanter in dict. c. cum causa n. 7. vers. secundo nota de offic. deleg. post Petr. de Ancharan. quem citat.

Concludendum est igitur, esse ex hoc commissam confidentiam.

Amplia primo, etiam si obreptio fuit in minimo, nam tritum est, in beneficialibus obreptionem, & subreptionem quę
50 tum vis † minimam vitiare literas, c. si propertāte de rescriptis, c. si motuproprio de præben. & fuit resolutum in * Rota in vna Bellicen. Prioratus coram Marsican. 29. Aprilis 1541. teste Put. decis. 131. lib. primo, in eo qui in impetratione nouæ prouisionis non expressit quātitatem fructuum indebite perceptorum etiam consistentem in vno aureo.

Amplia secundo, etiam si fuisset expressa falsa causa absque dolo, nam in beneficialibus obreptio, & subreptio etiam
51 † non dolosa vitiat gratiam, & reddit literas inualidas, c. super literis, vbi Butr. * Abb. Imol. Felin. & omnes * de rescriptis, Card. Paris. cons. 51. num. 35. vol. 4. communis * opinio, teste Felin. in dict. c. super literis, n. primo, vers. in literis gratię, & ita fuit * resolutum in Rota, teste Caputaq. decis. 274. p. prima, Mādos. in regul. de impetr. benef. vacat. per obit. fam.
52 Card. q. 35. b. 7. nam in literis † beneficialibus

libus mens Papæ est præcisa, Imol. in c. super literis, & ibi Felin. n 3. vers. sed ca-
53 ue, & qualitas †, quæ de iure venit exprimenda, si non exprimatur, vitiat, etiam si alias Papa omnino literas concessisset, c. si motuproprio, & ibi Glos. & alij de præben. lib. 6. Gemin. in c. dudum col. 5. eod. tit. & lib. Card. cons. 34. vbi dixit,
54 subreptionem† vitiare in beneficialibus, etiam si surgat ex simplicitate, allegat Glos. in dict. c. si motuproprio, & ibi Gemin. col. 3. & Rot. decis. 19. de præben. in antiquior. Felin. dict. cap. super literis num. 3. vers. limita quatto quod rescriptum beneficiale nō potest reduci ad ea, quæ si fuissent bene expressa, vel aliter expressa, retardassent, Et comprobatur ex eo, quod scripsit Innoc. in c. accedēs,
55 de crimin fals. quod in gratiosis † falsitas semper præsumitur expressa cum dolo, sequitur Felin. in dict. c. super literis, n. 5. Mand. dict. q. 25. n. 7. nam sic impetrās de-
56 bebat se informare prius de † veritate, Card. in dict. c. accedens, & idem Innoc. in c. dilectus, el primo de rescr. voluit, quod in gratiosis in dubio præsumatur dolus, & Felin. in dict. c. super literis n. 5. vers. non dicas, quod potest hoc negans probare contrarium, quia non est præsumptio iuris, & de iure, & ei incumbit
57 onus probandi, † quod caruit dolo, & regulare est, ac communiter * receptum,
58 vt dolus† qui non præsumatur, l. quoties §. qui dolo, ff. de probat. & l. non omnis §. a barbaris ff. de re milit. Dec. cons. 175. n. 5. Alex. cons. 65. n. 11. lib. primo, Grammat. decis. 60. n. 6. præsumitur in eo, qui dixit
59 mendacium, l. si quis affirmauerit, §. primo, l. quod venditor, & l. & eleganter §. Item Pomponius, ff. de dol. l. falsus, §. si quis, ff. de furt. Gig. cons. 40. n. 5. Felin. in c. literas ante n. 2. de præsumpt. Alex. cōs. 63. lib. primo, Dec. in l. 2. col. 2. ff. quod quisque iur. Crauett. cons. 2. n. 13. & cōs. 192. n. 13. & de antiq. temp. p. prima vers. vidimus, n. 16. & 18. & præcipue, quando commodum ex mendacio quis consequitur, Card. Paris. cons. 8. n. 5. vol. 4. Bal. cons. 250. & 382. lib. 5. Crauett. cōs. 18. n. 22. & simplicitas allegata, & probata, quę secundum aliquos excusat in subreptio-
60 ne, maxime proueniēs ex † ignorātia, lo. Andr. Ant. de Butr. Imol. Abb. & Gemin. & alij omnes in c. gratia col. 2. de resc. li. 6. nō excusabit in obreptione, nā quis † tenebatur veritatem Papę exprimere. faciunt quæ scribit Luc. de Penn. in l. quoties col. 7. vers. quod si reus accusatus, C. de dignit. lib. 12. Barbat. cons. 43. col. 4. vol. primo, Socin. sen. cons. 54. n. 13. lib. 3. neque habet locum in præiudicium ter-
62 tij, quia tunc ignorantia, quamuis † probabilis, non excusat, Abb. quem referr, & sequitur Felin. in dict. c. super literis,
63 n. 6. de rescr. & in quibus casibus dolus † præsumitur, vide latissime Mascard. de probat. conclus. 531. & in quibus casibus
64 præsumatur †, vel non, ignorantia, vide cūdē Mascar. de probat. cas. 879. vbi late.

Limita hanc conclusionem non procedere quoties illa clausula attēta paupertate fuisset posita in supplicatione a reuisoribus insciis resignāte, & resignatario, nam hoc casu excusarentur a cōfidentia, vt in terminis fuit resolutum in Rota dū
11 imprimeretur hæc quęstio in vna Aretin. confidentiæ coram R. P. D. Serafino lunę 23. Ianuarij hoc anno 1595. licet antea contrarium sententiasset R. P. D. Iudex confidentiarum.

Quadragesimæ Septimæ Quæstionis Summarium.

1 *Examen per concursum fit in beneficijs curatis.*
2 *Pactio inter concurrentes in beneficio, vt vnus alteri non opponat defectus, an sit confidētialis.*
3 *Pactum consideratur in confidentia.*
4 *Cessante diffinitione, cessat diffinitum.*
5 *Lex pœnalis non habet locum nisi in casibus expressis.*
6 *Beneplacitum Papæ tollit omne vitium.*
7 *Ex diuersis non infertur.*
8 *Pensio non debet solui sine beneplacito Papæ.*
9 *Pactum inter concurrentes in beneficio quando sit simoniacum.*
10 *Simonia committitur etiam absque datione pecuniæ.*
11 *Impediens aliquem ab officio, vel beneficio, quando peccet.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA SEPTIMA
ARGVMENTVM.

AN sit confidentia, pactio, quod alter alteri defectus non opponet in concursu: & an sit simonia.

QVadragesimo septimo, Quæro, an, si plures concurrant in aliquo beneficio, & se inscribant, vt subiiciantur examini, quod fit † per concursum, iuxta c. 18. sess. 24. de Reform. in Conc. Trident. & inter illos fiat pactio, quod alter alteri defectus non opponet, cum realiter pos-

ter possint obijcere, & vt, qui iudicaretur dignior, per superiorem, haberet beneficium,& solueret alteri pensionem annuam cum beneplacito Sedis Apostolicę, numquid huiusmodi pactio sit confidentialis, & intret Constitutio Pij v.

2 Pro affirmatiua ponderantur † verba dictæ Constitutionis Pij v. volentis esse confidentiam dispositionem de beneficio,
3 vel pensione † cum pacto, & tradunt Nauarr. in Man. c. 23. n. 110. cum sequen. Idē Nauarr. cons. 77. 30. 33. & 36. de Simon. Mascard. de probat. conclus. 1306. Mayol. de irregul. lib. 5. c. 45. col. penult. Sed inter dictos concurrentes disponitur de beneficio,& pensiōne ex pacto, namque stāte prædicta conuentione beneficium potest deuenire ad personā, ad quam alias non deueniret opposito defectu,& pensio reseruatur pro eo, pro quo alias non reseruaretur.

Sed, hoc non obstante negatiua opinio est verior, & tenenda, secundum quā consuluit Nauarr. cons. 3. tit. de Simon. quæ probatur.

Primo, quia cessat diffinitio confiden-
4 tiæ hoc casu †, cum nulla intercedat fides, arg. not. in l. omnis diffinitio, ff. de reg. iur.

Secūdo, quia dicta Cōstitutio Pij v. est admodum pœnalis, & odiosa, & non de-
5 bet habere locum nisi in casibus † expressis, Nauarr. cons. 66. de Simon. inter quos iste non reputatur.

Tertio, consideratur beneplacitum Apostolicū in reseruatione pēsionis quod
6 tollit † maculam, vt dixi de resign. benef. lib. 6. q. 2.

Nec obstat argumentum in contrariū adductum, quia procedit Constitutio in dispositione tituli, vel pensionis, quæ fit in resignatione, collatione, & præsentatione, & quæ fit absque beneplacito Sedis Apostolicæ, quod præsupponimus ad esse hic in reseruatione dictę pēsionis vn-
7 de sumus indiuersis, † ex quibus non infertur vulg. l. Papinianus, ff. de minor.

Limita primo, hanc conclusionem nō procedere, quoties fuisset pensio illa cō-
8 uenta inter dictos concurrentes † soluta absque reseruatione Papæ nam hęc esset confidentia, cum dispositio omnis de pensione absque beneplacito Papæ sit confidentia, vt ex verbis Constitutionis prædictæ Pij v. supra deduximus.

Limita secundo vt, quamuis firmauerimus tali casu non commicti confiden-
9 tiam ex dicto pacto, vt † committatur Simonia, Nauar. dict. cons. 3. in fin. n. 1. de Simon. nam Simonia committitur etiam sine interuentu pecuniæ numeratæ, vel rei
10 æstimabilis, & sufficit onus † faciendi, vel non faciendi, quasi pro pretio rei spiritualis, vel causa principali meditata beneficium consequendi, c. sicut 3. c. non satis de Simon. c. quam pio 1. q. 2. c. vlt. de pact. c. ex parte 1. de offic. deleg. c. significasti de elect. Nauarr. in Manual. c. 23. sub n. 100. col. 2. & 3. & est * communis omniū Doctorum sententia,& huiusmodi pactū de non opponendo exceptiones fuit causa, vt prouisor ei conferret beneficium. An autem hæc sit Simonia realis, vel conuentionalis, ponit Nauarr. dict. cons. 3. n. 2. & n. 3. dicit prouisum teneri ad restitu-
11 tionem eo modo, quo impediens † aliquem ab officio, vel beneficio consequendo tenetur, iuxta ea, quæ scribūt Adrian. in 4. senten. de rest. q. 10. Caiet. 2. 2. q. 62 art. 2. Sot. lib. 4. de iust & iur. q. 7. art. primo, late Nauarr. in Manual c. 17. n. 69.

Quadragesimæ Octauæ Quæstionis Summarium

1 *Donans aliquid examinatoribus pro approbatione, non committit confidentiam.*
2 *Committit tamen Simoniam.*
3 *Approbatus in Concursu acquirit Ius.*
4 *Dans pecuniam pro beneficio tentat emere Gratiam Spiritus sancti.*
5 *Dantes pro acquirendo beneficio sunt ipso Iure suspensi.*
6 *Dans pro dimissoriis ad quid teneatur.*
7 *Resignatio cum pacto, vt Resignatarius ei suffragetur in alio beneficio non est confidentialis, sed Simoniaca.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA OCTAVA ARGVMENTVM.

Donans aliquid examinatoribus pro approbatione obtinenda non committit confidētiam, sed Simoniam, & incidit in alias pœnas.

Qvadragesimo octauo Quæro, an donans aliquid examinatoribus occasione examinis ad beneficium, vt ipsum approbent, vel præferant digniori, aut æque digno, committat confidētiam;
1 Negatiua † opinio est vera, quia iste casus non comprehenditur neque in ratione, ne-

ne, neque in verbis harum Constitutionum Pij iv.& Pij v.vt ex lectura verborũ patet.vt ex his,quæ ſcripſimus in §. quare nos volentes,ideo,&c.

Accedit,quia prędictæConſtitutiones ſunt pœnales,& odioſç.quare reſtringendæ erunt in caſibus dumtaxat expreſſis,
2 Committitur autem ex hoc† ſimonia, vt tradit Nauar.conſ.58.verſ. ad quartum, tit.de ſimon. Et probatur in c. 18.ſeſſ.24. de reform.Conc.Triden.ibi, *caueantque ne quicquam prorſus occaſione huius examinis,nec ante, nec poſt accipiant: alioquin ſimoniæ vitium tam ipſi, quam alij dantes incurrant,à qua abſolui nequeant niſi dimiſſis beneficijs, quæ quomodocunque etiam antea obtinebant, & ad alia in poſterum inhabiles reddantur,&c.* Quod decretum ligat examinatores accipientes,& eos,qui dãt,& loquitur de datione ante examen,vel poſt, dũmodo occaſione examinis detur,nihil refert,quando præſtetur,& priuat non ſolũ illo beneficio ita obtento,ſed etiam alijs obtentis antea,& obtinendis, & ideo inquit Nauar.dict.conſ.58.col.1.quod pœnæ ſimoniæ realis habẽt locum hoc caſu, nam,vt dicit idemNauar.col.3.per approbationem factam in concurſu acquiritur
3 approbato†ius in illo beneficio,& pro illo beneficio,&pro illo iure ſpirituali fuit datum,& ideo ſcribit idẽNauar.prædicto conſ.58.col.prima,verſ.tertio,quod dantes pecunias examinatoribus,vt eos tam quam idoneos præſentent Epiſcopo, ad effectum,vt ab eo ordinentur, quod ten-
4 tant†temere gratiamSpiritus,Sancti id eſt ordinationẽ,vt dicit tex.in c.quãdo,diſt.
5 24.& propterea ſunt†ipſo iure ſuſpẽſi, vt vult ibi Gl.per c.reperiuntur,1.q.1.quod
6 autem in dantibus mediatoribus†pro impetrãdis dimiſſorijs,diſputat, & reſoluit Nau.alle.cõſ.58.Et,hac ſũpta occaſione.

Quęro, an reſignatio beneficij ſit confidentialis, facta cum pacto, vt reſignatarius ſuffragetur reſignanti, vel alteri in aliqua electione, in qua ipſe habet vocem, vel multum poteſt? Negatiua opi-
7 nio†mihi videtur verior, quia præſens caſus non comprehenditur in verbis, neque in rationibus Conſtitutionum Pij 4. & Pij v.quç cum ſint pœnales, & odioſæ, intelligendæ ſunt in ſuis limitibus,& eatenus,quatenus exprimunt verum ex hoc committitur Simonia,vt tradit in ſpecie Nauar.in Man.c.23.n.100.col.2.verſ.Nã cum quis renũtiat, ex not.in c.quam pio pri.q.2.c.ſicut,& c.non ſatis,de ſimo.c.ex parte,de off.deleg.c.cum pridem,de pact.

Quadrageſimæ Nonæ Quæſtionis Summarium

1 *AN dans poſt reſignationem committat confidentiam, & n. 5.*
2 *Verbum remittere importat donationem.*
3 *Simonia committitur ex datione, & remiſſione.*
4 *Cauſa indicat, quid actum ſit.*
6 *Poſt actum, quis libere poteſt dare in beneficialibus.*
7 *Beneficiatus poteſt libere diſponere de fructibus beneficij.*
8 *Quiſque tenetur diligere proximum.*
9 *Eleemoſyna inter bona opera computatur.*
10 *Aduerbium adiunctum diſpoſitioni qualificat.*
11 *Præſumptio ceſſat data cauſa.*
12 *Electus dans poſt electionem non incurrit pœnam.*
13 *Non ſtatuitur contra legem naturalem.*
14 *Grati eſſe debemus.*
15 *Abſurdum tollendum.*
16 *Sanguis non eſt eiiciendus.*
17 *Fideicommiſſum in fraudem fiſci eum ſit in continenti.*
18 *Remiſſio debiti facta a reſignatario reſignanti non eſt Simonia.*
19 *Diſtantia temporis excludit delictum.*
20 *Actus ſubſequens quando non retrahatur ad præcedẽs.*
21 *Datio temporalium relatiue facta ad ſpiritualia abſque pactione non eſt Simonia.*

QVAESTIO QVADRAGESIMA NONA
ARGVMENTVM.

QVando reſignatarius donans reſignanti poſt reſignationem committat confidentiam.

QVadrageſimo nono, Quæro, An,ſi reſignatarius poſt reſignationem donet aliquid reſignanti,aut conſangui-
1 neo ipſius,puta † ex fructibus ipſius beneficij,vel alterius,ſponte, vel ex aliqua iuſta cauſa,committat confidentiam prohibitam his Conſtitutionibus?

Pro affirmatiua,primo ponderatur Cõſtitutio Pij V.in §.Quare,ibi, aut quicũq. ſucceſſor illi, vel eius propinquis ipſos fructus,aut partem aliquam remiſerit eorundem,Põdero verbũ Remiſerit,† quod
2 importat donationem,l.contra,§.ſi filius, ff.de pact.l.1.ff.de trãſact.l.ſi mulier,& ibi ibi Bal.& Alex.ff.de cond.ob cauſ.l.ſi fundũ ſub condicione,§.Titio,& ibi Gl.ff. de leg.pri.l.ſi donationis,& ibi Bal.C.de donat.lo.And.& Abb.in c.ex inſinuatione, de iur.patr.cũ infinitis alijs, quæ ad hoc congerit Tiraq.in rep.l.ſi vnquã in verb. donatione largitus,n.173.C.de reuoc.donat.qui n.173.dicit tã cõmittere ſimoniã remittentẽ,†quã donantẽ,c.veniẽs, & ibi 3

 Gloſ.

Gl.& Abb.in 3.not.de testib. Barb.cons.
41.col.16.lib.primo.
Secundo, quia huiusmodi donatio videtur
facta ob causam præcedentem, &
sic ob cessionem, & ideo indicat, quod in
ea actum sit, l.sed Iulianus §. proinde, ff.
ad Maced.l.quædam, ff.de reb.dub.Paul.
de Castr.cons.247. nu. 5. lib. primo.& ex
hoc oritur præsumptio.
His tamen non obstantibus, contra-
5 * ria opinio † est verior, quam tenuit Rot.*
coram R. P. D. Orano Auditore Ro-
tæ in vna Cosentina prætensæ confi-
dentiæ, die Lunæ, 4. Februarij, 1591.
vt donatio omnium fructuum, vel partis
beneficij resignati post resignationem fa-
ctam, a resignatario resignari non sit con-
fidentia, si resignatio beneficij non sit fa-
cta hac intentione, vt id fiat, & cum pa-
cto, nam potest quis, postquam est bene-
ficinm assecutus, sponte, aut ex aliqua
causa iusta, fructus, aut eorum partem re
6 signanti†, aut alteri donare, absq. vitio si-
moniæ, vel confidentiæ. c. Artaldus, ibi,
antequã eligeretur, 8.q.3.Gl.in c.quãuis
in verb.postmodum, c.q.2.Io. And. Abb.
Felin.& Dec.in c.veniens, el primo, de te
stib.Abb.in c.cũ M.n.24.de cõst.Dec.cõs.
118.n.4.Sar.de trienn.q.12.vers.sec.prin-
cipaliter, Put.decis.171.n.9.lib.2. Moed.
decis.166.incip.Permutatio, Card.Paris.
cons.30.n.21.vol.4.Natt.cons.219.n. 11.
* Ferret.cons.393.n.8.& communiter* Do
ctores, vt habetur in dict.c.veniens. Acce
dit, quia alias sequeretur absurdũ, quod
beneficiatus de fructibus beneficij † non
7 posset libere disponere, quod esset cõtra
* veram, & receptam omnium* Canonista-
rum sententiam. Gl.in c.pręsenti verb.no
strarum, de off.ord.in 6.Imol.in c.cæterũ,
de donat.& in cap.vlt.de pecul.deric.late
Bursat.cons.376.n.19.cum seq.vol.4.Cõ-
probatur etiam, quia hoc esset contra
charitatem, qua tenemur subuenire pro-
8 ximo, † iuxta illud, Homini homo Deus.
Ita etiam in simili in Euãgelio prohibe
mur eleemosynã facere, vt videamur ab
hominibus, Ex quibus verbis nõ damna
9 tur eleemosyna, quæ inter bona opera †
connumeratur, vt late per Nauar.in c.si a-
gamus, n.8.de pœnit.dist.prima, sed tunc
demum, si facta sit ea intenrione, vt ab ho
minibus videamur, ita non sola fructuum
concessio inducit simoniã, & confidentiã,
sed ea, quæ fuit facta intentione praua, &
pacto, vt etiam aduerbium adiunctum di-
10 spositioni ostendit, cuius narura † est, qua-
lificare factum, l. Pomponius, & ibi Bart.
nu.19.ff.de negot.gest. Vltimo. id certifi-
* carur ex recepta doctorum * omnium sen
tentia, simoniam, & confidentiam non
committi sine pacto, vt dixi supra.
Ad contraria respondetur. Ad pri-
mum, Bullam illis verbis non dicere hu-
iusmodi donationem esse confidentiam,
& sic vere commissum esse delictum: sed
dicit, ex ea remissione, & donatione præ-
sumptionem, ex qua alijs coniecturis
concurrentibus vult delicti commissi re-
11 sultare probationem, quæ † præsumptio
cessat, quoties ex causa constat donasse,
vt late fuit dictum in alia quæstione.
Sicut neque Constitutio hæc Pij V.
procedit, quoties fuit datum resignanti
a resignatario, collatori ab eo, cui fuit
collatum beneficium, præsentanti a præ-
senrato, eligenti ab electo, post longum
12 tempus a resignarione, collarione, † pręs-
senratione, vel electione, vt spatio trium
annorum consuluit in terminis Nauarr.
cons. 66. incip. R. Domine, tit. de si-
mon. quod est transpositum, fol.803.in se
cundo Tom.& nu. 5.dicit, Cõstitutiones
has Pij iv.& Pij v. non intendere prohi-
bere beneficiarijs, ne quid vnquam do-
nent eis, per quorum resignationem, col-
lationem, electionem, & præsentationem
obtinuerunt beneficia: quia id fuisset sta
13 tuere contra legem naturalem: † quod
non poterant. c. sunt quædam, 25.q.1. nã
quisque obligatur benefacere porius il-
lis, a quibus talia beneficia acceperunt,
14 quam alijs, iuxta † notabilia verba posita
in c.cum in officijs, de testam. cum in of-
ficijs charitatis primo loco illis teneamur
obnoxij, a quibus beneficium nos cogno-
scimus accepisse. Nam alioquin sequere-
tur, quod nulla renunciatio, vel collatio
reperiretur facta ab vno amico alteri in
eadem ciuitate degente, quæ non posset
iudicari confidentialis, si aliquot annis
in eadem conuixerint: quandoquidem
vix reperiretur vllus adeo ingratus, vt
nulla munera, vel obsequia, aut officia
retribuerit ei intra tantum tempus, arg.
not.per Gl.in l.si non sortem, §.libertus,
ff.de coud.indeb.& subdit Nauarr. quod
vix vllus Cardinalis, Archiepiscopus, vel
Episcopus, habẽs ius cõferẽdi beneficia
pinguia, inueneretur, qui nõ deberet præ
lumi

sumi cōfidētiarius, si retributio facta post collationem post duos, vel tres annos ar-
15 gueret confidentiam: quod est absurdū, † & nullatenus dicendum, l. nam quod absurdum, ff. de bon. liberr. & huiusmodi Constitutiones pias, sed pœnalissimas, & odiosas extendere ad hunc casum esset
16 elicere sanguinem †, inquit Nauarr. ex cap. 30. prouerb. cap. denique, dist. 30. ideo alias vidi per doctissimos cōsultum, coniecturam illam, de qua in hac Constitutione Pij V. de resignatione facta a resignatario nepoti, aut consanguineo resignantis non procedere, quoties post longum tempus fuit facta resignatio, puta spatio alicuius anni; Nam in alia coniectura Pius V. ponit modicum tempus, idest duorum, aut trium mensium: & ta-
17 cita fides de restituendo incapaci tacitum † fideicommissum in fraudem fisci tunc arguitur, cum fit incontinenti, vt tradunt Bart. cons. 194. in fin. Palatinus Ru. in rubr. de donat. inter vir. & vxor. §. 3. num. 13. cum alijs, vt per Couarr. in Epit. de Sponsal. cap. 8. §. 8. num. 5. Bal. in l. eam quam, n. 40. C. de fideicom.
Hic in facti contingentia consuluit Al-
18 ciat. resp. secundo, col. 2. n. 16. & 17. cum sequent. lib. primo, non † esse simoniam remissionem debiti factam a Resignatario
19 Resignanti longo tempore post resignationem, nam huiusmodi distantia † temporis excludit omnem præsumptionem, Roman. & alij, l. qui in aliena, §. si is qui putabat, ff. de acquiren. hæred. nec actus
20 subsequens potest præsumi factus ad exequutionem † actus præcedentis, cum sequeretur delictum, Bald. in l. fœlicissima, C. de his qui a non domin. Et solent omnes inter se vti hac liberalitate not. per Bart. in l. quæ dotis, ff. sol. Matrim. Nec est obliuioni tradendum in hac materia, quod scribit Ant. de Butr. in cap. tua nos
21 in fin. de simo. dationē temporalium etiā correlatiue † factam ad obtinenda spiritualia absque pactione non inducere simoniam sequitur Soc. sen. nu. 5. Amplia etiam si eodem tempore, vt ibi Zabarell.

Quinquagesimæ Quæstionis Summarium.

1 *Dans ante resignationem non committit confidentiam, nec Simoniam.*
2 *Alienans ante delictum non videtur facere in fraudem.*
3 *Simonia, quando exactio dat causam collationi.*
4 *Alienatio modico tempore ante delictum præsumitur fraudulenta.*
5 *Ex verbis, & signis colligitur fraus.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA
ARGVMENTVM.

Quando ex datione ante resignationem arguatur confidentia.

Quinquagesimo, Quæro, an arguatur confidentia ex datione facta ante collationem, præsentationem resignationemque.
Huiusmodi dationem non esse Simo-
1 niam † scribit Redoan. de simon. p. 3. cap. vlt. num. 2. vide Abb. in c. tuam de simon.
Nam datio tēporalium libera non relatiue facta ad causandam dationem Spiritualium non inducit simoniam, Butr. per illum tex. in cap. tua nos n. 3. & in c. dilectus secundo, nu. 3. vbi etiam Zabarell. eodem numero de Simon.
Ideo alienatio etiam omnium bono-
2 rum facta † ante delictum non præsumitur facta in fraudem fisci, Bart. in l. post contractum, num. 2. Alciat. n. 37. vers. cæterum, ff. de donat. Salicet. in l. si quis post hac, col. 4. cap. de bon. proscr.
3 Limita, nisi exactio † dederit causam collationi, præsentationi, & resignationi, Redoan. dict. pa. 3. cap. vlt. n. 5. vbi loquitur de consuetudine habente hoc fundamentum, vt sit vitiosa, Abb. in cap. cum in Ecclesia, de consuet.
Limita, nisi paulo ante resignationem fuisset datum cum conuentione, nam colligeretur ex hoc, dedisse causa resignationis nam etiam alienatio modico tempore ante delictum † præsumitur fraudu-
4 lenta, Dec. cons. 235. col. 2. vers. quinto, præsumitur, Natt. cons. 549. num. 9. lib. 3. Anchar. cons. 251. nu. 3. Blanch. tract. de indic. num. 58. Pic. in dict. l. post contractum, num. 36. Io. Anib. num. 163.
5 vel colligeretur ex aliquibus verbis, † aut signis, Alciat. in l. si maior la prima, vers. 7. C. de transact. Pic. dict. l. post contractum, num. 68. Menoch. de præsumpt. lib. 3. præsumpt. 124. n. 69.

Quinquagesimæ Primæ Quæstionis Summarium.

1 *Ex resignationibus reciprocis factis inuicem filijs, an colligatur confidentia, & n. 13.*

2 Actus reciproci inducunt Simoniam.
3 Conuentiones in beneficialibus prohibentur.
4 Correspectiuitas ex mandatis datis vni Procuratori.
5 An colligatur correspectiuitas, si consensus fuerunt praestiti eodem tempore.
6 Resignationes in fraudem quae.
7 Fraus ex causa praesumitur.
8 Filius in beneficio non potest succedere Patri.
9 Ex mandatis datis eadem die colligitur correspectiuitas.
10 Quid ex mandatis datis modico tẽpore interiecto.
11 Fama facit semiplenam probationem.
12 An fama probet simoniam.
14 Interpretatio capienda, vt delictum excludatur.
15 Quisque potest resignare suum beneficium.
16 Lege naturali quis est obligatus ad gratiã rependam.
17 Regula de triennali reddit tutos.
18 Correspectiuitas non consideratur, cum digressum est ad actus extraneos.
19 Fama non probat confidentiam.
20 Fama debet a probis prouenire.

QVAESTIO QVINQVAGESIMA PRIMA.

ARGVMENTVM.

QVando ex mandatis correspectiuis arguatur confidentia.

QVinquagesimo primo, Quaero; de notabili quaestione, quę diu fuit disputata in Romana Curia, an ex duobus mandatis confectis in partibus, vno, die primo, in quo Titius constituebat procuratorem N. ad resignandũ in fauorem M. filij Meuij Canonicatum Ecclesiae Calagu̇ritan. altero die 3. in quo Meuius constituit eundem procuratorem ad resi-
1 gnandum † Canonicatum, quem obtinebat in eadem Ecclesia in fauorem G. filij Titij, vigore quorum mandatorum fuerunt admissae resignationes, expeditę litterę, & captae possessiones, & prius habuerant dispensationem, vt possint consequi quemcunque Canonicatum in Ecclesia, in qua patres eorum, dummodo non succedant patri, colligatur confidentia prohibita per has Constitutiones?
2 Pro affirmatiua primo, adducitur, quia † omnes actus reciproci in beneficialibus inducunt Simoniam, Sarn. de trienn. q. 12 n. 13. Crescent. decis. 78. Palaeott. decis.
* 150. Et * communiter alij, sed hae resignationes sunt correspectiuę, & reciprocę, resigno in fauorem filij tui, vt resignes in fauorem filij mei, ergo simoniacae, vt sunt
3 omnes aliae † conuentiones, quae prohibentur in beneficialibus, ca. cum pridem, & c. pactiones, de pact. & fuit resolutum * de anno, 1583. in vna Astoricen. de Villasin. & in alia Gerunden. praeceptorię, coram Reueren. Padre. D. Gypsio.

Et de huiusmodi correspectiuitate satis constat.
4 Primo, ex mandatis datis † vni & eidẽ procuratori, Peregr. decis. 83. lib. primo, Rot. decis. diuers. 234. ad fin. pag. 2. in impress.

Secundo, quia ambae supplicationes
5 fuerunt † eodem tempore datatae, & consensus praestiti, Pur. decis. 490. lib. 2. Achill. decis. prima, de Simon. Peregrin. d. decis. 83. & fuit dictum in praefata Gerunden. & de duobus consensibus eadem diẽ praestitis habetur inter decisiones diuers. 446. par. prima, in vna Bononiensis, *
* pensionis.

Tertio, quia fuerunt factę in filijs vtri-
6 usque, & sic † in fraudem, cap. 2. de fil. praesbyt. cap. 15. sess. 25. Conc. Trid. nam data causa probabili sic simulandi
7 de facili praesumitur talis † fraus, Bart. in l. post contractum, num. primo, ff. de donat. Rot. decis. prima, de donat. in nou. Et hoc facit praesumere decretum Concilij, d. cap. 15. sess. 25. ad tradita per Alciat. de praesumpt. par. 2. num. 4. non e-
8 nim poterant filij succedere † patri, Ideo, vt euitarent hoc, videntur ita conuenisse, Anchar. cons. 434. num. 3. vers. praeterea, Craueċt. cons. 153. num. 8. & 9. Et
* fuit resolutum * in vna Oscen. Prioratus, vt habetur decis. 234. prope fin. in impress. par. 2. & faciunt tradita per Gl. in cap. vnico, & ibi Abb. num. 14. & 29. vt Eccles. benef.

Quarto, quia, quamuis mandata non
9 fuerint † data eodem die, ex quo induceretur conrespectiuitas proculdubio, Pur. decis. 525. lib. 2. Moeda. decis. 124. Achill. decis. 4. de renunc. tamen idem erit, quan
10 do fuerũt data † modico tempore interiecto, & sic ex interuallo, Caputaq. decis. 297. p. 2. habetur inter decis. diuers. 234.
* in fin. pag. 2. & fuit resolutum in vna * Placen. bonorum coram R. P. D. Seraphino 11. Maij 1583. Et in alia Reatin. pensionis coram R. P. D. Pamphilio 10. Iunij 1588. vbi aderat interuallum trium dierum, & in alia Gerunden. praeceptoriae, intercesserant. 15. dies. & ita tradit Sarn. q. 12. de trienn. iudicasse * Rotam: Ac in
* alia Hispalen. & Corduben. beneficiorũ, coram supradicto Gypsio, per not. per Anchar. cons. 434. num. 3. Crau. d. cons. 153. num. 8. & 9. Vt consulto volentes fraudare

dare interponant huiusmodi interuallum temporis, Alex. conf. 51. num. 2. lib. 4. Crau. conf. 156. num. 18. Accedat vnitas, & actus sequens, late Caputaq. decis. 235. p. 2. n. 3.

Quinto, Ponderabatur etiam fama,
11 quę † regulariter facit semiplenam probationem, &, cum bullæ sint contêtæ præsumptionibus, ergo & ea, & ita alias Rota famam * probauit † in vna Caurien.
12 Canonicatus, coram R. P. D. Rubeo, de anno 1581. eo magis in his, quæ sunt difficilis probationis, Butr. in c. veniens, el primo, n. 10. de testib. Roman. conf. 76. n. 6. Alex. conf. 88. n. xi. lib. 7. Dec. in cap. primo, num. 10. de appell. facit decis. Caputaq. 299. in impress. & quod in vna Calaguritan. beneficiorum, coram R. P. D. Blanchetto fuit decisum de anno 1575.

Et pro hac sententia iudicauit Iudex confidentiarum.

13 His tamen non † obstantibus, contrarium determinauit Rota * in d. Calaguritan. Die lunæ 14. Decembris 1592. corã R. P. D. Pegna Auditore Rotæ, & iterum proposita eadem causa coram R. P. D. Pãphilio Veneris 25. Iunij 1593. Domini steterunt in decisis.

Primo, quia non constabat, primum resignantem dedisse mandatum sub confidentia, vel præcedente pactione, vt alter postea simile mandatum daret ad resignãdum suum Canonicatum eius filio, Vnde, cum fieri potuerit, vt huiusmodi primum, mandatum fuerit sponte, & nulla præcedente pactione confidentiaria datum, & postea alter idem quoque sponte
14 præstiterit, in dubio ea † interpretatio est capienda, quæ delictum excludit, l. merito, ff. pro soc. c. estote de reg. iur. D. Tho. 2. 2. q. 60. art. 4. Primus enim actus resignationis seclusa pactione non erat illi-
15 citus, cum quisque possit resignare † suũ beneficium, vt late dixi de resig. benef. lib. 3. quæst. prima, neque secundus gratuito, & sponte factus fuerat simoniacus, Felin. & alij in cap. tua nos, de Simon. nã potuit manare a fonte gratitudinis, cum
16 lege † naturali quis sit obligatus ad gratiam referendam opportuno tempore, l. sed & si lege, §. consuluit, ff. de petit. hered. l. si non sortem, §. libertus, vbi Gl. in ver. natura, ff. de condit. indebit. cap. cum in officijs de testam. D. Thom. 2. 2. q. 106. art. 3. Nauarr. in const. de dat. & promiss. not. 11. Ergo sequitur, cessante pactione, modo, & conditione, nõ posse hos actus confidentiales reputari.

Secundo quia, esto, quod aliqua posset considerari confidentia inter illos resignantes, tamen, cum hodie sint defuncti, non debet præiudicare illis, qui tuti red-
17 duntur † regula de triennali, vt per Sarn. d. q. 12. reg. de trienn. & fuit decisum in vna * Hispalen. beneficij de Ecija, die 16. Nouembris. 1579. coram S. D. N. tunc Auditore Rotæ.

Et ad contraria respondetur, mandata non esse correspectiua, cum non sint eadem die rogata, Caputaq. decis. 197. & 234. p. 2. Peregr. decis. 289. lib. 3. quia cõ-
18 trahentes digressi † fuerunt ad alios actus extraneos, vt late etiam comprobaui de de resignat. benef. lib. 14.

Nõ obstat decisio allegata in illa Gerundẽ. Præceptoriæ, quia respõdetur ibi non fuisse decisũ actus fuisse correspectiuos propter mãdata facta intra paucos dies, sed q a erat locus Cõstitut. Pij 4. & Pij v.

Nec etiã obstat decisio in illa Bononiẽ. translationis pensionis 23. Ianuarij 1579 coram S. D. N. quia loquitur de consensibus pręstitis per principales pręsentes in Curia, non autẽ per procuratores, vt nos.

Minus obstat alia decisio in illa Oscen. Prioratus corã Reueren. Oriolen. 20. Iunij 1582. nam loquitur ad alium effectũ, & in fine dicitur, quod prædicta fortasse non sufficerent ad inducendam simoniã.

Non obstat alia decisio in illa Reatin. pensionis, quia respondetur, multa in ea affuisse Indicia, & præsumptiones confidentiam probantia.

Nec ex eo, quod essent filij, concludebatur confidentia, ad tradita in c. in præsentia de probat.

19 Nec famę multũ in hac † materia est tribuẽdum, cum sit indicium inconstans, vagum, & a delicto lõge remotũ, maxime nõ cõcurrentibus alijs, Grat. conf. 57. n. 8. li. 2. Clar. §. vlt. q. 21. vers. fama, Caputaq. decis. 299. li. primo, in manusc. & si non ema-
20 nauit † a probis, c. qualiter el secundo, de accus. c. licet heli, de sim. Et fuit resolutũ, in his terminis in causa Firman. Cappellaniæ coram S. D. N. 7. Maij. 1582.

Et ita, vt dixi resoluit Rota corã R. P. D. Pegna, & etiã confirmauit denuo proposita causa hoc anno. 1593. coram R. P. D. Pamphilio, vt supra retuli.

Quinquagesimæ Secũdæ Quæstionis, Summarium.

1 *Collatio facta ab ordinario recipiendo iuramentum à collatario, quod non resignabit, an sit confidentialis, & n.6.*
2 *Quisque potest resignare beneficia.*
3 *Confidentia ex pacto etiam tacito colligitur.*
4 *Collator non potest paciscere cum collatorio.*
5 *Pactum quod non est à iure non est opponendũ in collatione.*
7 *Intellectus §.Itidem, constitutionis Pij v.*
8 *Lex pœnalis loquens de affirmatiua non habet locum in negatiua.*
9 *Beneficia sunt conferenda sine diminutione.*
10 *Onus impositum minuit pretium.*
11 *Iuramentum non debet esse impedimentum maioris boni.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA SECVNDA ARGVMENTVM.

Collatio Ordinarij cum iuramento de non resignando non est confidentialis, sed Simoniaca.

Qvinquagesimo secundo Quæro, an sit confidẽtialis collatio facta ab Ordinario, vel alio collatore, recipiendo iuramentum a collatario, quod ipse
1 non resignabit † illud beneficium cum pẽsione, nec in fauorem alicuius, nec etiã permutabit illud, sed tamen pure, & libere, ac simpliciter in manibus Papæ, vel ipsius Ordinarij, quoties id voluerit facere?

Alias, cum hic casus accidisset, pro affirmatiua, ponderabatur, §. Itidem, huius Constitutionis Pij v. vbi iudicat, confidentialem collationem factam ab Ordinario, vel alio Collatore cum cundicione tacita, vel expressa, contra iuris communis dispositionem, vt expresse dicitur illis verbis *Contra iuris communis ordinationem* &c. Sed huiusmodi condicio est contra ius commune, secundum quod potest
2 quis † resignare beneficia, quæ obtinet, Io. Andr. in rubr. de renunc. n.4. Rot. decis.26. infin. de proc. in antiq. & decis.31. n.4. de re Iudic. eo. lib. Ber. in c. cum omnes, n.24. de constit. Boer. decis.205. n.4. cũ alijs adductis a me li.3. de resig. benef. q. prima n. primo, cum seq. ergo &c.
3 Secundo afferebatur, quia † confidentia ex pacto, & condicione etiam tacita deprehenditur siue in collatione siue in resignatione, aut præsentatione interueniat, Nauarr. in man. c.23. n.107. vers. ad decimum, & n.109. & 110. Idem Nauarr. cons.27. de Sim. Gabriell. cons. 172. n.4. & 12. cum seq. vol.2. sed in casu nostro adest in collatione condicio, modus, pactum expressum ergo collatio est confidentialis, cum collator nequaquam
4 possit pacisci cum eo, cui collaturus † est beneficiũ, c. quã pio 1. q.2. c. vlt. de pact. alias committitur Simonia, dd. in cap. ex parte 1. de offic. deleg. & in c. quæsitum,
5 de rer. permut. Eoque magis, cum † non insit a iure huiusmodi pactum, iux. Gl. & tradita per Felin. in c. ad audientiam de rescr. immo sit contra ius vt supra deduxi.

His tamen † non obstantibus, contrariam opinionem existimo veriorẽ, quia d. §. Itidem, huius † Constitutionis Pij v. loquitur de cõditione tacita, vel expressa, apposita ab Ordinarijs in collatione, vt illi, quibus conferuntur beneficia, resignent ea beneficia, quibus ipsi voluerint, aut pensiones, vel fructus ipsis, aut alijs dent, vt ex verbis expressis colligigitur, & tradit Nauarr. in man. c.23. sub n.110. vers. noto septimo, Maiol. de irregul. lib.5. c.45. sub n.5. Mascard. de probat. conf.1306. col. antepen. & pen. & alij quos in interpetratione dict. §. citaui, & attuli rationes, sed cõditio, de quibus in casu nostro, est admodum diuersa, cum sit de non resignando, Ergo non debet comprehendi sub lege pœnali, & odiosa, reg. odia. cum ibi notatis de reg. iur. lib.6

Constitutio enim † pęnalis compre-
8 hendens affirmatiuam, non habet locum in negatiua, Doct. in l. si vero, §. de viro, ff. sol matr.

Eo magis, cum adsit diuersa ratio inter vtrunque casum, vt patet ex his, quæ scripsi in d. §. itidem.

Non obstat id, quod ponderabatur d. §. itidem, illis verbis, *Contra iuris ordinationem*, nam refertur ad condicionem de resignando cui voluerit collator, quod est cõtra iuris communis ordinationem, vt patet, ibi, ea condicione tacita, vel expressa, vt postea, cũ alter pro arbitrio collatoris seu alterius cuiuscunque contra iuris communis ordinationem disponatur, nã, alias sequeretur, quod omnis condicio contra ius apposita in collatione esset confidentia, quod est falsum, & absur-

absurdum; Ad secundum respondetur, quod pactum tacirum, & expressum indu cit confidentiam in casibus confidentialibus, non autem in alijs.

Concludo igitur, hanc non esse confidentiam, cum non colligatur neque ex verbis, neque ex ratione Constitutionũ Pij iv. & Pij. v.

Declara tamen, vt huiusmodi condicio, apposita in collatione per Ordinarium, vel alium collatorem sit illicita, vt consuluit Nauar. consf. primo, de concess. preben. & omnes in hoc consentiunt.

9 Et ratio est, quia † beneficia sunt conferenda sine diminutione, c. primo, vt Eccles. benef. & conferens beneficium cũ prædictis oneribus videtur conferre cũ diminutione, nam regulare est, vt onus
10 impositum rei minuat † pretium eius, cap. cum Io. cum ibi not. de Fid. instr. l. fundi partem, ff. de contreh. empr. Gl. & Bart. in l. mortis causa capimus, §. vlti. ff. de donat. causa mort. & tradit Bal. in d. l. fundi Fel. in d. cap. cum Io. n. 4. & n. 33. cum seq.

Accedit, quia collator prohibetur aliã condicionem in collatione adijcere, quã eam, quæ de iure inest, Fel. & alij in c. ad audientiam, de rescr. Nauar. consf. 45. n. 2. de præb.

Declara secundo, vt huiusmodi condicio, redoleat simoniam, nam inquit Nauar. d. consf. primo, nu. 2. de concess. præb. non auderem excusare conferentem, nec collatarium a simonia, nam inficiari non potest, interuenire in huiusmodi collatione condicionem, & modum, qui iure non inest. Et faciunt quæ habentur in c. quam pio, c. q. 2. c. vlt. de pact. & n. 3. Idem Nauarr. d. consf. primo, concludit, huiusmodi iuramentum non esse validum, & posse, eo non obstante, resignare cui voluerit, & cum pensione nam iuramentum
11 non debet † esse impedimentum maioris boni, D. Thom. 2. 2. q. 89. art. 7. Abb. Fel. & alij. in c. si vero de iur. iur. Idem Fel. in c. si debitores, n. 9. de iur. iur. vbi late; Et scripsi alias.

Quinquagesimæ Tertiæ Quæstionis Summarium.

1 *An praua intentio Ordinarij in collatione annullet collationem, & n. 3.*
2 *Collator nõ potest recipere fructus beneficij collati*
4 *Constitutio Pij V. super confidentijs loquitur de resignante, & non de Ordinario.*
5 *Lex odiosa non debet extendi.*
6 *Absque pacto non committitur confidentia.*
7 *Non quælibet intentio inducit confidentiam, sed ea, quæ est nota alteri.*
8 *Intentio praua eligentium non nocet Electo.*
9 *Intentio praua præsentantis non nocet præsentato*
10 *Collator habens prauam intentionem exigendi fructus, & postea si illos consequatur ex donatione collatarij non committitur Confidentia.*
11 *Collator defendens litem beneficij collati, & expendens non committit confidentiam.*
12 *Causa præsumitur, vt excludatur delictum.*
13 *Ex actibus factis longo tempore cessat correspectiuitas.*
14 *Ex pacto in collatione Simonia & confidentia.*
15 *Pactum, vt noceat est probandum.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA TERTIA
ARGVMENTVM.

Intentio praua Ordinarij collatoris quando faciat vacare beneficium.

Qvinquagesimo tertio Quæro, an, si Ordinarius conferat beneficium & habeat prauam intẽtionem recipien-
1 di fructus † post collationem, ex hoc cõmittatur confidentia, vt ex ea vacet beneficium?

Pro affirmatiua, Primo adducitur Cõstitutio prædicta Pij v. in §. Quare ibi, etiam sola dimittentis intẽtione receperit, &c.

Secundo, quia prohibetur collator re
2 ciperet † fructus beneficij collati, vt* communiter est receptum, * & practicatur.
3 His tamen † non obstantibus, contraria opinio est verior, quam in terminis tenuit Hier. Gabriel. consf. 172. in princ. lib. 2. Nauarr. consf. 33. n. 4. de Sim. Idẽ Nauar. in man. c. 23. n. 109. & probatur huius 11 modi opinio, tum quia potest sustineri, vt facit Gabriel. loc. cit. quod hæc extrauag. Pij v. loco citato loquatur de resi-
4 gnante †, non autem de Ordinario, qui cũ nullum ius habeat in beneficio, cessabit Constitutio, quæ cum contineat o-
5 dium, non debet † extendi ad hunc casũ, c. odia, c. in pœnis, de reg. Iur. lib. 6. & multo maior ratio militat, vt spectetur mens resignantis habentis ius, quam Ordinarij nulllum habentis, ad effectum, vt noceat resignatario. Tum etiam quia abs
6 que pacto †, modo, & conditione non committitur cõfidentia, Nauarr. in man. c. 23. n. 107. & n. 109. & n. 110. Nauar. cõs. 27. & consf. 30. & 33. & 36. de Simon. & cõmuniter

* muniter* Doct. vt ex pluribus rationibus conclusi supra, & tamen in hoc casu præsupponimus nullum adesse pactum, nullâque condicionem, sed duntaxat Ordinariũ habuisse hãc intentionem prauam.

Non obstant contraria. nam ad primũ
7 respondetur, illa † verba esse intelligenda de intentione nota ei, qui recepit beneficium, vt tradit Gabriel. loc. cit. & dixi supra.

Secundum, temanet sublatum ex prędictis.

Cõcludendum est igitur, intentionem prauam Ordinarij non nocere ei, cui collatum est beneficium.

Amplia primo, vt nec etiam noceat e-
8 lecto† intentio praua eligentium, ad effectum inducendi confidentiam, vt in terminis scriptum reliquit Nauar. cons. 33. n. 4. vers. tum quia, de Sim.

Amplia secundo, vt nec etiam noceat
9 †pręsentato intentio praua præsentantis ad effectum inducendi confidentiam, vt in terminis etiam scripsit Nauar. d. cons. 33. n. 4. de Simon.

Amplia tertio, vt nec etiam tali casu committatur confidentia, si postea ille,
10 cui fuit collatũ beneficium†, permittat vt Ordinarius recipiat fructus beneficij collati, ita in facti contingentia respõdit Gabriel. d. cons. 172. n. 10. 14. & 23. lib. 2. Dũmodo primo, id faciat Episcopus nullo intercedente antea pacto, vt late conclusi ex pluribus rationibus in d. q. secundo, vt adsit causa, quæ excludat omnem præsumptionem, & suspicionem, vt in casu Gabr. nam ibi Episcopus contulit beneficium suo familiari, super quo bene-
11 ficio cum esset mora lis, Episcopus † collator litem defendit, & aliquid expendit tuendo iurisdictionem suam ratione proprij interesse, potuit igitur percipere fructus expensos vel etiam, quia haberet longo tempore post collationem aliquid ex fructibus ab eo, cui contulit, nam hoc casu nulla committitur confidentia, vt expresse scripsit Gabriel. d. cons. 72. n. 14. vers. testat lib. 2. Idque potuit fieri vel ratione gratitudinis, quæ tali casu non est prohibita, vt probat Nauarr. cons. 33. n. 4. de Sim. vel ex alia causa, quę præsumi
12 tur, † vt excludatur delictum, l. merito, ff. pro soc. &, quoties apparet alia causa, cessat confidentia, Put. decis. 385. lib. primo, & decis. 489. lib. 2. Dec. cons. 118. n. 3. Sarn. de trien. quæst. 12. num. 11. & 12.

13 Et regulare est, vt cesset † correspectiuitas, quando actus fit longo tempore post Feder. de Sen. cõs. 258. Dec. cõs. 118. n. 4. Sarn. de trien. q. 12. n. 12. Achill. decis. 353. in manuscr.

Limita, non procedere, quoties intercessit pactum inter Ordinarium, & eum,
14 cui fuit collatum beneficium nam † hæc esset Simonia, & confidentia, vt omnes
* * Doct. cõcludunt, in c. nisi cum pridem, de pact. in c. quæsitum de rer. permut. dixi ample in d. q. & probatur in d. Bulla Pij v.

Huiusmodi autem pactum, siue intentio mala, quæ nocet, de qua loquitur di-
15 cta Constitutio, est † probanda, vt in terminis firmat Gabriel. d. cõs. 172. n. 12. lib. 2. quod est per * omnes receptum.

Quinquagesima Quarta Quæstionis Summarium.

1 *Collatio facta à Cardinali familiari, cui dixit, vt illud resignaret cum pensione, an sit confidentia & n. 4.*
2 *Simonia realis quæ.*
3 *Conuentio inducit confidentiam.*
5 *Significatio modi non est pactum.*
6 *Beneficium Curatum cogit ad residentiam.*
7 *Canonicatus requirit residentiam.*
8 *Confidentia sine pacto non committitur.*
9 *Vbi non competunt verba, neque dispositio.*
10 *Consilium non obligat*
11 *Consilium quando sit punibile.*
12 *Consilium in dubio præsumitur bonum.*
13 *Malum excludendum.*
14 *Casus omissus relinquitur dispositioni Iuris.*
15 *Pœnalis lex non extenditur.*
16 *Error circa Ius humanum obscurum non est peccatum mortale.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA QVARTA

ARGVMENTVM.

QVando collatio sit confidentialis, si conferens aliquid dicat ei, cui confert beneficiũ.

QVinquagesimo quarto, Quæro, an committatur confidentia ex collatione facta à Cardinali, habente indul-
1 tum super aliqua Ecclesia† alicui ex suis familiaribus, cui dixit, vt illud resignaret reseruatã pensione?

Pro affirmatiua primo facit, quod Nauar. cons. 8. tit. de Sim. in facti contingentia respondit, ex renunciatione sequuta

cum

cum reseruatione prędictæ pensionis esse commissam Simoniam realē, ex his, quæ dicit posuisse in man.c.23.n.105. vbi scri
2 bit, Simoniam realem † esse conuentionem expresse, vel tacite ex, vtraque parte completam, saltem quo ad aliquam partem promissorum vtriusque partis.

Secundo, Ponderatur Constitutio Pij v. super confidentia in S. itidem, vbi statuit, collationem factam ab Ordinario, vel alio collatore cum conditione tacita vel expressa, vt postea illud beneficium alteri resignetur, esse confidentialem, sed hæc est huiusmodi, & clarum est sub illo verbo, collatorē exprimi, & intelligi etiā S.R.E. Cardinales, vt scripsi in interpretatione dicti S. itidem.

Tertio, accedat expressa cōuentio quę
3 videtur † confidentiam inducere in huiuscemodis materijs, Nauarr.cons.27.30 & 33.de Simon. & alij omnes citati a me supra.

4 His tamen non † obstantibus, contrariam opinionem, non committi ex hoc confidentiam, existimo firmandam, & secundum eam* pronunciandum. Et primo moueor, quia non videtur interuenisse vllam pactionem, sed tantum quandam monitionem, & significationem mo-
5 di, quo † posset habere familiaris pensionem prædictam, arg. not. in l. prima, ff. de pact. Nam meus Cardinalis est, aliquid dare familiari, & magis pensionem, quā beneficium, quia illud beneficium vel est
6 curatum, & familiaris, cui confertur, † cogeretur ad residentiam accedere, c. extirpandæ, S. qui vero de præb.c.15. cui de off.deleg.lib.6. Rebuff. in praxi beneficiorum tit. de dispens. de non residen. nu.
7 20. vel est Canonicatus † aut dignitas, & etiam cogeretur ad residentiam Abb. in c.dilecti, n. primo, 2. cum sequē. & ibi Bald. & Dec. n. primo, de appell. Archidiac. in c.si qui, n. primo 7.q.1. Abb. in c. inter quatuor, n.1. de cleric. non residen. vel est simplex, & astrigeretur ad habitum clericalem, & ad dicendum officium.

Domini autem ęgre priuātur bonis familiaribus, & multoties nolunt illos vestiri habitu clericali, vt sint magis prompti ad seruitium, Ideo eos solent admonere, quo pacto possint ex illo beneficio ab eis illis collato habere pēsionem, nullum ergo pactum confidentiale adest nulla q. conuentio illicita, nullumque deli-
* ctum. Et communiter * omnes in hoc cō-
8 ueniunt, vt confidentia sine † pacto non committatur, vt late scripsi supra. Et clari iuris est, Constitutionē hanc Pij v. non habere locum in consilio collatoris, cum loquatur de pacto, & conuentione tacita, & vbi verba † non habent locum, ne-
9 que dispositio, l.4.S. toties, ff. de damn. infect.
10 Et regulare est †, vt consilium non o-
* bliget, l. consilij, vbi * omnes, ff. de reg.
11 iur. & etiam in delictis † non puniatur, nisi fuerit datum ei, qui alias non erat patraturus delictum, Abb. & alij in c. primo, de officio deleg. Imol. n.9. Felin. n.8. Dec. n.9. Ber. n.85. Felin. in c. sicut dignum, n.7. de homic. Dec. in l. consilij, n.4. ff. de reg. iur. & ibi Cagnol. n.6. Duen. reg.149. Pla. lib.1. delict. c.17. n. primo, & 7. Boer. decis. 262. n.7. & est communis opinio, teste Ber. loc. cit. Clarus lib.5. recept. sēt. S. vlt. q.88. in princ. Ac ab omnibus approbatū
* * est, vt consilium, quod potest esse malum, & bonum, & ad vtrunque ex diuer-
12 sis rationibus trahi, præsumatur † bonum, & ita esse interpretandum, Bal. in l. seruum fugitiuum, col.3. vers. nota quod cōsilium, & ibi etiam Ias. col.5. vers. tertio, multum nota. de seru. fugit. Alex. cons. 125. col.4. in fin. lib.4. Ex illa vulgari præ-
13 sumptione, vt † malum excludatur, l. merito, ff. pro Soc. cum alijs, vt per Alciat. de præsumpt. 3. reg. prima præsumpt. Grauc. cons. 18. col. vlt. Mars. cons. 2. col. prima, & sequen.

Vlterius, hanc Conclusionem comprobo, quam Pius v. in d. S. itidem; dum loquitur de confidentia Ordinarij, & collatoris, habet respectum ad dispositionem tituli illius beneficij collati in fauorem personæ, tunc expresse, aut exprimēdæ, & ad perceptionem fructuum, vt ex lectura patet, sed hic non disponitur de beneficio collato in personā expressam aliquo tempore per collatorem, quia prę supponimus, in quæstione id non adesse, neque de fructibus, Ideo verba huic quęstioni non habebunt locum, & per consequens neque Constitutio, & tanquam ca-
14 sus omissus relinquitur † dispositioni iuris communis, l. commodissime, ff. de lib.
15 & posth. & optima ratione nō † continebitur sua cōstitutione pænali, & sanctissima ad not. in reg. odia de reg. iur. lib.6. l. si vero, S. de viro ff. solut. Matrim. hic autem

solus

solus modus est expressus non per modũ conditionis, sed consilij habendi pensionem ex eo beneficio, Vnde &c.

Ad contraria nunc est respondendum.

Non obstat primo Consilium Nauarr. 8. de Sim. quia illud procedit ex eo, quia ille Cardinalis qui contulit Canonicatũ familiari, vltra quod significauit, & dixit eidem, vt illud resignaret alteri reseruata pensione centum ducatorum, expressit, vt maior pensio, quã posset super eodem reseruari, reseruaretur cui vellet ipse collator, ratione igitur illius pensionis reseruandæ in resignatione facienda ad fauorẽ personæ nominãdæ per ipsum Cardinalem collatorem, videtur non solum admissa Simonia, vt tenet Nauarr. sed etiam confidentia Nam ab omnibus receptum est, collatorem post collationẽ amplius non posse se intromittere de illo beneficio collato, &, quamuis, ob huiusmodi expressionem, constet de confidentia expresse, nihilhominus ipse Nauarr. respondit, porrigendam esse Summo Pœnitentiario petitionem, cum his verbis, attento, quod prædicta Simonia adeò subtilis videatur, quod à paucis nisi valde eruditis iudicabitur esse talis, & ideo orator non iudicauit eam fuisse talem, & quod nõ est Simonia à iure naturali, vel diuino prohibita, sed solum iure humano Canonico indicta, & quod error circa ius humanum obscurum, & difficile in-
16 tellectu, non est peccatum † mortale, Innoc. in c. per tuas el secundo, de Sim. receptum à Fel. & alijs relatis per eum in c. primo, col. penul. de re iudic. Attento denique, quod huiusmodi consensus inter conferentes, & familiares, quibus conferunt, solent interuenire quasi quædam gratiarum actiones, sine cogitatu Simoniæ, & hæc verba volui ponere, quia Nauarr. erat versatissimus in sacra Pœnitentiaria, nam in ea fuit consultor per multos annos.

Non obstat secũdum argumentum de ponderatione, ex S. itidem Constitutione Pij v. nam ille, S. vt supra dixi, procedit, quoties disponitur de titulo, & exprimitur persona, in cuius fauorẽ debet fieri dispositio, vt verba ibi posita expresse significant, quæ persona hic non adest, ideo cessant verba, & ratio dict. S. Quare &c.

Ad tertium respondetur, negando assumpt

se conuentionem, sed potius consilium, vt supra deduxi.

Concludendum est igitur, nullam cõmitti ex hoc confidentiam.

Limita, non procedere, quoties collator expressit aliud, vt de persona, cui sit resignandum illud beneficium, vel de pensione constituenda alicui in resignatione, nam hæc esset confidentia, vt expresse dicitur in d. S. itidem, & ibi late comprobaui.

Quinquagesima Quinta Quæstionis Summarium.

1 *Habens beneficia ab Ordinarijs, an possit ea resignare consanguineis ipsius Ordinarij, & n. 4.*
2 *Ordinarius non potest beneficia resignata conferre suis familiaribus.*
3 *Coniecturæ in confidentijs sufficiunt.*
5 *Casus non expressus in lege non cõprehenditur.*
6 *Resignatio in manibus Ordinarij libere est facienda.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA QVINTA ARGVMENTVM.

Habens beneficium ab Ordinario, an illud absque incursu pœnæ possit resignare consanguineis, vel familiaribus eiusdem Ordinarij.

Qvinquagesimo quinto, Quæro, de notabili casu, super quo vidi alias dubitare, An ex hac Constitutione Pij v. edita contra confidentiarios prohibeatur his, qui habuerunt beneficia ab Ordi-
1 narijs collatoribus, ea † resignare consanguineis, aut familiaribus collatorum sub pœnis contra committentes confidẽtiam inflictis?

Pro affirmatiua primo affertur, Cõstitutio eiusdem Pij v. 58. incip. Quanta Eccle-
2 siæ, edita an. tertio, in S. ceterum, cum † voluit, Ordinarium non posse beneficia in manibus ipsius libere resignata conferre suis consanguineis, aut familiaribus, vel consanguineis, aut familiaribus resignantis ex præsumpta fraude, vt late scripsi in tract. de resig. benef. lib. 5. q. 6. n. 188. Ita ex eadem ratione recipientes beneficia ab Ordinarijs non poterunt ea resignare consanguineis, aut familiaribus ipsius.

3 Secundò, quia in hac materia † proceditur per coniecturas, & præsumptiones, vt di-

vt dicitur in dictis extrauagantibus Pij 4. & Pij.v. sed coniectura præsumptę fraudis, est notabilis, ac considerabilis, ad tradita per doct.in.c.secundo, de renunc. lib.6. Ergo.

Et his rationibus vidi alias sustinere contrariam opinionem.

4 His tamen non obstantibus†, ego existimo contrariam sententiam negatiuam esse veram, vt prædicto casu nulla committatur confidentia. Et moueor, quia in d. Constitutione Pij v. contra confidētiarios edita huiusmodi casus non expri-
5 mitur, ergo in illa † Constitutione non comprehenditur. l. illā C. de collat. l. in pręuaricationis, §. vlt. ff. de præuaric. l. dissentientem, C. de diuort. & ita argumentatur, Oldrad. cons. 202. quidam Monachus, ita etiā argmētatur Cæpoll. cōs. 16. col. 2. ad fin. vers. sexto, & Crauett. cons. 96. n. 2. versiculo secundo valet: nam, si Summus Pontifex id voluisset, vtique expressisset, arg. l. vnica, C. de cad. toll. non expressit, ergo noluit, c. ad audientiam dedecim.

Secundo, quia non solum hic casus non comprehenditur in verbis dictę extrauagantis, sed nec etiam in ratione, cum ratio fraudis cesset, eo quia posset Ordinarius, si vellet, conferre, suis consanguineis, ac etiam familiaribus.

Non obstant contraria. Ad primum respondetur, illud statui in ea Constitutione Pij v. quia præsumitur ea resignatio facta in fraudem resignationis liberefaciē-
6 dę† in manibus Ordinarij iux. tex. in c. ex parte, de off. deleg. quia censeretur talis resignatio facta in fauorem illius familiaris, aut consanguinei, nam, si posset Ordinarius conferre beneficia resignata cō sanguineis resignantis, aut suis, videretur tacite, & indirecte admittere resignationem in fauorem, iux. ea, quæ scripsi de relig. benef. lib. 5. q. vlt. n. 189. cum seq. quod nō vendicat sibi locū in casu nostro.

Ad secundum respondetur, quod cessat fraus, iux. ea, quæ diximus supra.

Limita tamen, non procedere, quoties contrariū cōstaret, vt quia Ordinarius volebat conferre nepoti suo, & nō poterat, quia nondum habebat ętatem requisitā. nam, si hoc casu contulit alteri, qui resignauit postea dicto nepoti, ex hoc elicerentur coniectura pręsumptæ fraudis, iux. ea quæ habentur in c. 2. de renunc. lib. 6.

Quinquagesima Sexta Quæstionis Summarium.

1 *AN committatur cōfidentia inter patruum resignantem, & nepotem resignatarium, & n. 6.*
2 *Lex generaliter loquens † generaliter est intelligenda*
3 *In delictis non fit distinctio personarum.*
4 *Reip. interest, vt delicta puniantur.*
5 *Ex coniunctione sanguinis arguitur fraus.*
7 *Sententia Iudicis confidentiarū de ordine Greg. xiij. super hac re.*

15

QVAESTIO QVINQVAGESIMA SEXTA
ARGVMENTVM.

Confidentia non committitur inter patruum resignantem, & nepotem resignatarium, ac inter fratres.

Qvinquagesimo sexto, Quero, an committatur confidentia inter resignantem patruum, & resignatarium ne-
1 potem†, si resignās se ingerat post resignationem beneficio resignato, aut fructus percipiat, vel quid aliud faciat?

Pro affirmatiua, Primo adducitur, quia Constitutio Pij v. loquitur generaliter,
2 ergo generaliter est intelligēda†, ad not. in l. in fraudem, ff. de mili. testam. & non distinguit, neque nos distinguere debemus.

Secundo, quia in delictis non fit distin-
3 ctio† personarum, ad not. in ca. nouit, de
4 Iud. & interest reipublicæ†, vt delicta puniantur, l. item vulneratus, ff. ad l. Aquil.

Tertio, quia ex coniunctione sangui-
5 nis † arguitur fraus, Crauet. cons. 82. n. 5. vers. tertio arguitur. Gozad. cons. primo. n. 34. Aret. cons. 2. n. 5. Grat. cons. 53. n. 68 vol. primo.

6 His non obstantibus, contrarium † est verius hodie, ex determinatione sanct. mem. Gregorij xiij, de anno 1575. in vna Fauentin* prætensæ confidentiæ, vt, si cohabitant in eadem domo, non possit prætendi confidentia inter patruum, & nepotem, & inter fratres, & patet ex verbis sequentibus, quæ ad vnguem refero, vt illa habui à R. P. D. Currusaureo Iudice Confidentiarum.

Die 27. Mensis Iunij 1575. Fauentina prætensę Confidentiæ.

Pro Domino Iulio Cocciano contra Fiscum.

Petrus

Petrus Sprengherius Cursor retulit in iudicio coram R. D. Annibale de Grassis causarum Confidētiarum Iudice, Die 25. præsentis Mensis citasse Magn. D. Io. Felicem Saluatoriū, Procuratorem Fiscalem, ad videndum absolui infrascriptum instantem ad effectum deferri iuramentum, in supplementum, ac concludendū, & audiendum sententiam diffinitiuam ad p. d. Instante D. Iulio Cocciano, siue eius Procuratore.

. In cuius relationis pede taliter erat scriptum.

Ex aduerso Fiscus protestatur, ad petita non deueniri, sed ante omnia sibi trāsmitti processum in causa factum vt super eo possit in iure, & in facto informare, & interim, alias, &c. Io. Felix Fiscalis.

Relatione facta, comparuit in eodem Iudicio coram prędicto R. D. Annibale de Grassis Iudice, meque, &c. Idem D. Iulius ptincipalis citra, &c. Et data Cedula petitionis † sententiæ petijt, vt supra. Ex tunc prædictus Reueren. D. Annibal Iudex, attento, quod legitime probatum est, D. Io. Franciscum Gorneum esse nepotem carnalem ipsius d. Iulij, & cum eo per multos annos in domo sua hic in Vrbe commorasse per totum illud tempus quo ipse D. Iulius exegit pensiones, de quibus agitur, tāquam procurator ipsius Io. Francisci nepotis, Cum alias S. D. N. Gregorius, diuina prouidentia Papa xiij. eidem R. D. Iudici mandauerit, vt Sua R. D. dixit, vt, quando Confidentiæ prætenderentur factæ inter patruum, seu auunculum resignantem, & nepotem, seu inter fratres resignatarios, quando vere, & effectualiter in eadem domo cohabitarunt, vt a pręsumptionibus, quæ fundatæ sunt in perceptione fructuum facta à dimittente beneficium positis in litteris Pij. V. fel. rec. non læderentur, & particulariter facta relatione huius causæ Suæ Sanctitati prædictus D. Iudex pronuntiauit prout in cedula, quam mihi notario consignauit, tenoris, &c.

7

Et ęqua est huiusmodi declaratio, & omnes curiales illam approbarunt, ratione coniunctionis, & cohabitationis.

Qua declaratione Papę sic stante, cessat argumentum in contrarium, primo loco adductum de generalitate, quam dictus Gregorius xiij. prudentissime restrinxit quo casu non obstat cessat quoq. secundum, & tertium: & propterea secundum hanc sententiam est pronuntiandum, & consulendum.

Quinquagesimæ Septimæ Quæstionis Summarium.

1 *Resignatio, & collatio per confidentiam est nulla.*
2 *Resignatio, & collatio debent fieri pure.*
3 *Resignatio, & collatio per Simoniam est nulla.*
4 *In Simonia nullitas venit ipso iure.*
5 *Accessus, regressus, pensiones reseruatæ per Confidentiam, & Simoniam nullæ.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA SEPTIMA
ARGVMENTVM.

Qvod collatio, & resignatio per confidentiam sit nulla.

Qvinquagesimo septimo, Quæro, An 1 resignatio †, & collatio per confidentiam facta sit nulla? Affirmatiue est respondendum, quia ita tenent omnes*, vt per Nauarr. in manual. c. 23. sub n. 110. Idem Nauarr. cons. 16. n. 5. de testam & 2 cons. 31. n. primo & 40. n. 2. de Simonia, & ratio est, quia collatio, & resignatio debet fieri pure, Rot. decis. 6. n. 2. de renunc. per resignat. Imol. in c. cum inter, n. 5. de elect. & in c. 1. n. 7. de rer. permut. Calder. in cap. mandatum, num. 4. de rescr. Oldrad. cons. 324. sub num. 5. Doctores* communiter in cap. ex parte 1. de offic. deleg. & in cap. cum pridem, de pact. Crauett. cons. 122. num. 2. Et ideo collatio†, 3 & resignatio per Simoniam est nulla, Bellam. in cap. Ordinationes, num. 4. 1. q. 1. Gemin. in cap. dudum, num. 12. de pręben. lib. 6. Caccialup. de pens. quæst. 19. & est* communis opinio, vt dixi de resign. benefic. lib. 14. quæst. prima & hæc cōclusio expresse probatur in dicta Cōst. Pij v. in S. quare, ibi, *ipso iure a die receptionis eorumdem vacauisse & vacare &c.* & in const. Pij v. in principio, ibi, *statuit, & decreuit, vt ipso iure vacarent Ecclesiæ, monasteria, ceteraque beneficia Ecclesiastica, in confidentiam a quibuscunque, etiam S. R. E. Cardinalibus*, si enim ea beneficia vacant, ergo nulla est collatio, & resignatio; & huiusmodi nullitas infertur ipso iure, Nauarr. d. cons. 40. num. 2. de Simon. quia prædicti summi Pontifices decernunt vacare ipso iure. Ita renuncia-

nunciatio facta simoniace est † nulla ipso iure, Redoan. de simon. p. 2. cap. cap. 10. num. 35. & p. 4. cap. 11. col. 3. Rebuff. de simon. resig. num. 7. & cons. 143. num. 13. Nauarr. in cap. si quando except. 4. late scripsi de resign. benef. lib. 14. quæst. 1. cum seq.

Ampliatur hæc conclusio, vt non solum sint nullæ collationes, & resignationes per huiusmodi confidentiam factæ, vt dictum est, sed etiam omnes accessus,
5 regressus, † pensiones, & alia quæcunque, etiam auctoritate Apostolica reseruata confidentiarijs, in cessionibus, & retrocessionibus, vt optime tuetur Nauarr. in manual. cap. 23. sub nu. 110. vers. quarto, quod non solum, & cons. 31. num. primo, de simon. Et probatur expresse in dict. Const. Pij iv. 108. §. *Ac fructuum, & pensionum reseruationes, ac facultates transferendi, & collationes beneficiorum concessiones eis, vt præmittitur, factas, & regressus, siue accessus, & ingressus concessos huiusmodi, cessasse, & cessare, ac extinctos esse, &c.* & in § *Ac quascunque collationes, prouisiones, professiones, commendas, reseruationes, facultates. & iam transferendi, & ingrediendi, ac alias dispositiones de Ecclesiis, monasterijs dignitatibus, & alijs beneficijs, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus, per nos, & alios Romanos Pontifices successores nostros, etiam Motu proprio, seu Concistorialiter, aut etiam per Ordinarios, & alios inferiores collatores, etiam ad patronorum eorundem præsentationem, & alias quomodolibet, cum interuentu confidentiæ huiusmodi, expresse siue occulte, ac de iure præsumpto, & alias contra præmissa pro tempore factas, nullas, & inualidas, nullisq. roboris, vel momenti fore; nec cuiquam suffragari, sed Ecclesias, monasteria, dignitates, ac alia beneficia, &c.* Et cum prædictis verbis annullentur omnes prouisiones cum interuentu confidentiæ constat, quod ius nunquam quæsitum.

Et hoc de resignatione simoniaca fere scripserat Bellam. in cap. si quis obiecerit, 1. quæst. 3. Præpos. in cap. ordinationes, num. 35. 1. quæst. 3.

Quinquagesimæ Octauæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentiam committentes priuantur beneficijs.*
2 *Beneficia data per confidentiam vacant*
3 *Confidentia est Simonia conuentionalis.*
4 *Delictum confidentiæ grauissimum.*
5 *Pœna iuxtà mensuram delicti.*
6 *Poena in casibus expressis.*
7 *An Confidentiarij sint priuati ipso iure, & n. 10.*
8 *In simonia Conuentionali priuatio non infertur ipso iure.*
9 *Constitutio Pauli secundi cum detestabile loquitur de reali.*
11 *Inter Simoniam realem, & confidentiam nulla differentia.*
12 *Simoniacus realis priuatur ipso iure.*
13 *Simoniacus conuentionalis non excommunicatur.*
14 *Confidentiarius excommunicatur.*
15 *Confidentiarius in foro conscientiæ obligatur demittere beneficium.*
16 *Priuatus ipso iure non potest alienare.*
17 *Confidetiarius nō potest resignare, & permutare.*
18 *Cum vacant beneficia ipso iure potest deueniri ad collationem, electionem, & præsentationes.*
19 *Parochiani possunt se subtrahere ab obedientia illorum, qui sunt priuati ipso iure.*
20 *Conductores non possunt cogi soluere priuatis ipso iure.*
21 *Effectus priuationis ipso iure.*
22 *Confidentiarius non potest tenere beneficia.*
23 *Simoniacus realis non potest tenere beneficia.*
24 *Simonia conuentionalis æquiparatur reali.*
25 *Confidentiarius nullum ius quærit in beneficio acquisito per confidentiam.*
26 *Confidētiarius an priuetur alijs beneficijs obtētis.*
27 *Dictio alijs est repetitiua similium.*
28 *Nulla cadit dubitatio, vbi lex loquitur.*
29 *Dictio vsquequaque quid importet.*
30 *Priuatio ipso iure non infertur.*
31 *Confidentiarius priuatur beneficijs obtentis ipso iure.*
32 *Dictio etiam implicat.*
33 *Dictio alij includit similes casus.*
34 *Vna pars legis declarat aliam*
35 *Præcedentia declarant sequentia.*
36 *Verbum, priuamus; est presentis temporis.*
37 *Verba præsentis temporis important, vt non requiratur sententia.*
38 *Verba futuri temporis requirunt sententiam.*
39 *Expressum quod ex ui verborum.*
40 *Priuatus ipso iure nullum habet ius.*
41 *Beneficia Confidentiarij sunt reseruata Sede Apost. & n. 66.*
42 *Dictio pariter quid importet.*
43 *Cōfidētiarij sunt inhabiles ad beneficia in futurum*
44 *Verbum decernimus inducit nouum ius.*
45 *Confidentiarijs non possunt dari beneficia.*
46 *Relatio ad omnia refertur.*
47 *Clausula in fine posita refertur ad præcedentia.*
48 *Infans est inhabilis ad beneficia.*
49 *Collatio facta inhabilis est nulla.*
50 *Inhabiles non iuuantur regula de Triennali.*
51 *Verbum Quicunque intelligitur de habili.*
52 *Ex dispensatione inhabiles fiunt habiles.*
53 *Mediante dispensatione fit licitum, quod erat illicitum.*
54 *Confidentiarij non possunt impetrare beneficia.*
55 *Dispensatio retinendi beneficia per confidentiam non datur.*
56 *Pœnitentiaria an dispenset in Simonia.*
57 *Confidentiarij priuantur etiam pensionibus.*
58 *Pensio non venit sub priuatione beneficiorum.*

59 *In crimine atroci datur priuatio.*
60 *Confidentiarij priuantur etiam reseruationibus fructuum.*
61 *Fructus reseruantur loco pensionis.*
62 *Confidentiarij priuantur officijs Rom. Cur.*
63 *Officia Rom Cur. sunt quodammodo beneficia.*
64 *Officia Rom. Cur. venduntur etiam laicis.*
65 *Confidentiarij priuantur etiam fructibus officiorum.*
67 *Simoniacus in vno beneficio redditur inhabilis ad aliud.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA OCTAVA

ARGVMENTVM.

QVibus beneficijs, & officijs priuentur Confidentiarij, quando, & quomodo.

QVinquagesimo octauo, Quæro, An Cõfidentiarij priuentur? & an ipso iure? quibus beneficijs, & officijs?

Recepta omnium sententia est, com-
1 mittentes confidentiam prohibitam, & Simoniacam † priuati beneficijs, vt late per Satn. de trienn. quæst. 12. per Card. Paris. conf. 29. & 30. volum. 4. magis in
2 terminis Caputaq. decis. 201. pa. 1. &
* nullum ius ex illis quæri, cum † vacent. fuit pluries * resolutum in Rot. teste Pellegrin. decis. 338. lib. 3. in manuscr. Idque probatur, tum quia committentes simoniam priuantur, late Cassad. decis.
* 5. de const. Redoan. de simon. lib. 4. cap. 11. num. Et communiter* Doctores alias
3 citati, ergo & committentes confidentiã, cum confidentia † sit simonia conuentionalis, Caputaq. dic. decis. 201. p. prima, & decis. 238. in princ. p. 3. tum etiam, quia hoc expresse volunt extrauagantes Summorum Pontificũ Pij iv. & Pij v. ille Cõst. 108. iste Const. 87. vt ex eorum lectura clarissime patet, & infra referemus verba, & colligitur ex Nauarr. conf. 31. & 40. de
4 simon. Nec immerito, cum huiusmodi delictum † grauissimum reputetur, vt per Mascard. de probat. conclus. 1306. faciũt tradita per Aret. in cap. cum P. manconel la. nu. 27. de accusat. Clar. S. simonia vers. scias etiam, lib. 5. recepr. sentent. ideo
5 perpetrantes illud debent hac pœna priuationis puniri, iuxta † mensuram delicti, cap. non affetamus. dist. 34. Marsil.
6 conf. 6. in fin. &, cum casus sit expressus, pœna † imponi debet, cap. is qui de sent. excomm. lib. 6. Paris. in Rubr. ff. de oper. nou. nunciat. num. 40.

Dubium tamen est, non negligendum,
7 An huiusmodi confidentiatij sint priuati ipso † iure, vel priuandi, cum maxima sit differentia inter vtrunque casum? Esse priuandos, tenet Caputaq. decis. 201. p. 1. motus, quia crimen confidentiæ est simonia conuentionalis, Caputaq. decis. 238. in princ. pag. 3. sed propter simo
8 niam conuentionalem non infringitur † pœna ipso facto, vt pluries fuit resolu-
* tum * in Rota, cum consueuerunt Constitutionem Pauli ij. incip. Cum detestabi-
9 le in tit. de simon. loqui † de simonia reali, cum imponit pænam priuationis ipso facto, & attestatur Cassad. decis. 5. de cõstit. vbi adducit rationes, & auctoritates, & decis. prima, de simon. & est communis
* * opinio omnium Doctorum, late Card. Paris. conf. 29. & 30. vol. 4. & plura adducit Satn. de triennali, q. 12.
10 In contrarium † tamen hodie est veritas, vt scilicet confidenriatij sint priuati ipso iure, vt aperte exprimit Pius iv. in dicta sua Const. 108. ibi, *Iccirco omnes, & singulas Ecclesias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac monasteria, etiam Consistorialia, prioratus, præposituras, dignitates, etiam maiores, & principales, etiam conuentuales, &c. ipso iure adie rcceptionis eorundem vacauisse, & vacare, &c.* & Pius V. in dicta Const. 87. in prin. ibi, *Vt ipso iure vacarent Ecclesiæ, monasteria, cæteraq. beneficia Ecclesiastica, in confidentiam a quibuscunque etiam S. mæ. Rom. Ecclesiæ Cardinalibus, &c.* Et colligitur ex Nauarr. conf. 31. de simon. Quod ea ratione existimo esse hoc statutũ, vt eo magis homines abstineant ad hoc crimine, tam graui, et umpenre neruum Ecclesiasticæ disciplinæ, iuxta ea, quæ scribit Menoch. de arbitr. Iud. cas. 266. nu. 1. & ita nunc est tenendum, & iudicandum.

Ex hac conclusione primo, infero, nullam esse differentiam quo ad hoc in-
11 ter simoniam † realem, & confidentiam beneficialem prohibitam, quia, sicuti
12 simoniacus † realis priuatur ipso iure, extrauag. Paul. 2. cum detestabile, de simon. & est communis omnium Doctorum * opinio, ita, qui commisit confidentiam.

Secundo, infero simoniam conuẽntionalem confidentiæ beneficialis esse peiorem alia Simonia conuentionali beneficiali, qua palam emitur, vel venditur beneficium, quia per illam non annullatur actus, nec inducitur † censura antequam ab vtraque parte scili-

cet vendente, & emente adimpleatur, Gassad. d. decision. 5. de constitu. Sarn. de trienn. quæst. 12. Caietan. 2. 2. quæst. 100. art. 6. Sot. de iust. & iur. quæst. 8. lib. 9. Nauarr. in manual. cap. 23. nu. 103. Et communiter Doctores. Per hanc autẽ confidentialem sic, quia hac accipit quis
14 beneficium in confidentiam, † etiam ante implementum, quod promisit, collatio, siue resignatio ei facta est ipso iure nulla, & incurrit in excommunicationem, & tenetur ad restitutionem fructuum, quos percepit a die receptionis; & hanc differentiam notabiliter animaduertit Nauarr. in Manual. cap. 23. nu. 110. vers. secundo, quod simonia.
15 Tertio infero, Confidentiariũ obligari in foro cõscientiæ dimittere beneficium, vel beneficia, cum sit priuatus eo, aut illis ipso iure, Felin. in cap. 1. colum. 13. vers. incipit de constitut. & in cap. Rodulphus, in penult. col. vers. limita tertio, de rescr. & in cap. cum nobis, colum. vltim. eod. tit. & in cap. inquisitionis, in princ. col. 2. de accusat. Card. Alex. in cap. fraternitatis, col. pænult. 12. quæst. 2. Ruin. cons. 4. num. 11. vol. 5. cum alijs, quæ late congerit Alphons. Hoied. de incompat. benef. par. 1. cap. 13. num. 61. & ratio est, quia non videtur in eo iure intitulatus, & ideo priuatus ipso iu-
16 re non † potest alienare, etiam si non præcesserit sententia declaratoria, Bal. in auth. incestas, C. de incest. nupt. Collect. in cap. in quibusdam, col. 1. de pœnis, Barbat. cons. vltim. colum. 3. lib. 1. Dec. cons. 136. col. 3. Aretin. in l. si quis post accusationem, col. 2. ff. de testam. & ex
17 hac etiam ratione non poterit † confidentiarius resignare, & permutare, Alfons. Hoied. de incompat. benef. p. 1. cap. 13. num. 62. & num. 64. dixi alias.
Quarto infero, stante hac priuatione,
18 † ipso iure posse fieri collationem illorũ beneficiorum, & præsentationem, ac electionem, Abb. in ca. 1. in not. 3. de feud. Idem Abb. & alij in cap. cum in cunctis, de elect. Card. in clement. 1. in 15. not. de pœnis Anan. cons. 32. col. 2. Gemin. cap. fundamenta, §. quod si secus, notat. 2. de elect. lib. 6. & communiter * alij Doctores, vt patet ex adductis per Alfons. Hoied. tract. de incompat. benef. par. 1. cap. 4. num. 7.
Quinto infero, stante hac priuatione,
ipso iure posse parochianos se subtrahere
19 † ab obedientia dictorum confidentiariorum, vt per Petr. de Anchar. in cap. ad Apostolicę, in not. 20. de sent. & re iudic. lib. 6. Tiraquell. late in l. si vnquam, in verb. reuertatur, num. 36. C. de reuocan. donat. Hinc etiam est, quod conductores rerum dictorum beneficiorum, quę vacant ipso iure, non possunt cogi ad
20 soluendum † dictis beneficiatis, vt late per Tiraquel. loco cit. num. 36.
Aliæ etiam illationes possent fieri, quę colliguntur ex effectibus priuationis ip-
21 so iure †, quos effectus refert Tiraquell. in repetit. dic. l. si vnquam, verb. reuertatur a num. 268. vsque ad nu. 468. Hoied. dict. tract. de incompat. benef. p. 1. cap. 4 num. 7. 8. & 11. & cap. 13. a num. 59. vsque ad num. 80. Sarn. in c. ipso iure, de rescr. lib. 6.
Sexto, & vltimo, infero, quod, si tenetur Confidentiarius in conscientia di-
22 mittere † beneficium, vt dixi supra in tertia illatione, minus poterit retinere ea beneficia, super quibus commisit confidentiam, cum hoc sit effectus priuationis ipso iure, vt ex prædictis satis liquet, & ex his, quæ longa serie more solito congerit Tiraquel. loc. cit. & de Simoniaco tradunt Abb. in cap. cum essent in 2. not. de Simon. & in cap. cum ad nostram, in 3. not. de elect. Felin. in cap. tua nos, in Glos. vlt. de Simon. Sarn. de trienn. q. 12. col. 3. vers. quid dicendum, Redoan. de Simon. lib. 4. cap. 9. sub num. 4. & hi
23 vltimi loquuntur etiam in † Simonia reali, dantes rationes, quia ita Simoniacus est, committens Simoniam conuentiona-
24 lem, sicut committens † realem, vt tradit
* Bal. qui dicit ita iudicatum * fuisse in ciuitate Florentiæ, in cap. 1. de testib. lib. 6. vbi Petr. de Anchar. Philipp. Franc. Roman. sing. 307. Dec. in cap. veniens, in Glos. 1. de testib. Felin. in dic. c. tua
25* nos, de Simon. & ita * fuit sententiatum in Rota die 11. Martij 1538. in vna Conclien. fructuum, coram Io. Paul. & rationes habes per Sarn. dic. q. 12. col. prima, de trien. Redoa. d. c. 9. col. 1. de simon. p. 4. & Pius iv. in Const. 69. incip. In sublimi edita, anno tertio, ad reformationem officij Pænitentiariæ parificauit simoniam realem, & conuentionalem, statuens in vtraque, vt in absolutionibus a simonia reali, vel conuentionali non conceda-

tur, vt ipsi simoniaci beneficia, super
quibus simoniam commiserunt, possint
retinere.

Secundo, contigit dubitare, An com-
mittentes confidentiam priuentur non
solum beneficijs, super quibus commi-
serunt confidentiam, in quibus nullum
25 ius † quæsiuerunt, Nauarr. in manual.
26 cap. 23. sub num. 111. vers. 11. sed etiam †
alijs antea rite obtentis? Pro negatiua
facit, quia in Simonia conuentionali hoc
non est statutum, vt per Cassad. decis.
5. de const. Sarn. de trienn. quæst. 12.
Dec. & Fel. in cap. 2. de rescr. 10. Selu.
de benef. pa. 3. quæst. 2. col. 4. Achill.
de Graff. decis. 341. Et ideo non impo-
natur, l. in præuaricationis, §. vlt. ff. de
præuaricat. l. dissentientem, C. de di-
uort. Oldrad. cons. 202. Cæpoll. cons.
crimin. 16. col. 2. ad fin. vers. sexto, Cra-
uetr. cons. 90. col. 2. sed confidentia est
simonia conuentionalis, vt dictum est su-
pra pluries: ergo.

Hoc tamen non obstante, affirmatiua
* opinio est vera, & communiter * recepta,
vt committentes confidentiam priuen-
tur non solum his beneficijs, super qui-
bus commiserunt confidentiam, sed e-
tiam obtentis ante commissam confiden-
tiam, rite, & licite, vt clarissime, & ex-
presse voluit Pius V. dicta sua Constitu-
tione 108. in §. Sed ne quisquam, ibi,
*Et, qui quid tale admiserint, in futurum etiam om-
nibus, & singulis alijs Ecclesijs, monasterijs, digni-
tatibus, administrationibus, officijs, & beneficijs
obtentis, quæ pariter sub dicta reseruatione com-
prehendi volumus, &c.* Pondero dictionem
27 *Alijs*, quæ † est repetitiua similium, ad
not. in cap. Sedes Apostolica, de rescr. l.
si fugitiui, C. de seru. fugitiu. & sic dispo-
nit de obtentis ante rite, sicuti de obten-
tis tunc per confidentiam, ad not. per
Paris. cons. 29. num. 72. vol. 2. & cons.
72. num. 33. vol. 4. &, cum habeamus le-
28 gis casum, nulla † cadit dubitatio, l. il-
lam, vers. de modo, C. de collat. l. Ancil-
læ, C. de furt. Corn. cons. 13. col. 2. lib.
2. Dec. cons. 484. num. 1. Roland. cons.
77. num. 5. lib. primo, Cephal. cons. 138.
num. 20. lib. primo, & tradit Nauarr. in
manual. cap. 23. sub n. 111. & ratio po-
nitur in princ. dicti §. sed nequisquam,
ibi, *Vtque hoc malum grauioris censuræ stimulo vs-
que quaque probibeatur, &c.* scilicet, vt omni
modo extirpetur hoc crimen, nam hoc
29 importat dictio *Vsquequaque*, † vt per Card.
Paris. cons. 6. n. 14. 15. 16. cum sequen.
vol. primo. Et hæc conclusio procedit ne-
dum in Clericis habentibus beneficia
simplicia, aut curata, vel requirentia re-
sidentiam, sed etiam in habentibus digni-
tatem quantum vis maximam, nam no-
minat Pius V. in allegatis verbis non so-
lum beneficia, sed etiam monasteria, vt
comprehendat Abbates Commendata-
rios; Dignitates, vt comprehendat Prio-
res, Præpositos, Decanos, Canonicos,
& alios huius generis; & Ecclesias, vt com-
plectatur Episcopos, Archiepiscopos, &c.
ideo Arhiepiscopus, Episcopus, & alij su-
pra nominati cōmittentes cōfidentiā nō
solū priuantur beneficijs, super quibus
cōmiserunt confidentiā, sed etiam Arc-
hiepiscopatu, Episcopatu, Prioratu, De-
catu, Canonicatu, & alia dignitate ante
commissam confidentiam, rite obtenta,
* & in hoc resident * omnes Doctores.

Sed circa hanc conclusionem vidi du-
bitari, An huiusmodi priuatio, quæ fit de
beneficijs, & dignitatibus obtentis ante
commissam confidentiam, infringatur ip-
so iure, sicuti priuatio beneficiorum, su-
per quibus committitur confidentia, vt
ante dictum est? Pro negatiua facit, quia
30 priuatio ipso iure † non infertur, nisi ex-
presse sit apposita, Abb. in cap. vlti. num.
11. de iuramen. Calumn. & in cap. primo,
num. 3. ne prælat. vic. suas, Angel. cons.
36. Calder. cons. 10. de verb. signif. Sar-
na. in cap. ipso iure, de rescrip. lib. 6.
sed in dicta Constitutione Pij V. non le-
gitur: ergo, &c.

Hoc tamen non obstante, contraria
31 opinio est verior, vt confidentiarius † pri-
uetur ipso iure non solum beneficijs, su-
per quibus commissa est confidentia, sed
etiam alijs, & dignitatibus obtentis an-
te, quam probo ex verbis positis in di-
cta Constitutione Pij Quint. in §. sed ne-
*32 quisquam, primo ex dictione *Etiam*, † quæ
implicat, vt habetur in rubr. Cod. de
33 seruitut. & aqu. Secundo, ex dictione †
Alijs, quæ includit similes casus, not. in
c. sedes Apostolica, de resc. Tertio, vt con
gruat sensus præcedentibus verbis, & po-
34 nis, nam † vna pars legis declarat aliam, l.
35 verū, ff. de pet. heredit. & † præcedentia de-
clarant subsequentia, l. qui filiabus, ff. de
leg. 1. cum simil. Quarto, fortius, & melius
ex illis verbis positis in eodem, §. Sed

ne

ne quisquã, ibi, *Præsentium auctoritate priua-*
36 *mus, &c.* verbum enim *Priuamus* † est præsen
tis temporis, & ideo inducit priuatio-
nem ipso iure, & operatur, vt non requi-
37 ratur † sententia, ad notat. in cap. quis-
quis, de elect. & in cap. vlt. eod. tit. lib. 6.
optime Abbas in cap. nouit, num. 8. de
his, quæ fi. a Prælat. fin. cons. cap. vbi
citat ea, quæ scripsit in cap. 5 t. diligenti.
de for. compet. & in cap. cum olim, de
arbitr. Idem Abb. in cap. 1. num. 3. vbi
* Apostill. de Sagitt. & est* communis opi-
38 nio omn. Doct. nam verbum † *Futuri tempo-*
ris, requirit sententiam, Abb. in cap. in
quibusdam, num. 7. de pœnis, Ant. de
Burg. in cap. ex parte, num. 31. de rescr.
& in cap. sicut Roma, num. 103. eod. tit.
Stephan. de Gaet. in cap. ad limina, §. 4.
num. 123. 30. quæst. 1. Philipp. Franc. in
cap. primo, num. 5. de vita, & hon. cleric.
late Felin. in cap. de regularib. de Simo.
Matthesil. sing. 112. incip. nota, quod
vbicunq. & ita ex his concludendum est.

Ex quibus patet responsum ad contra-
rium, quia satis videtur hæc pœna ex-
39 pressa, cum colligatur † ex vi verborum,
Bar. in l. vxorem, §. auri plagam, ff. de le-
gat. 3. Cephal. cons. 133. num. 8.

Ex qua conclusione infero, posse hu-
iusmodi beneficia conferri, cum priuatio
40 infringatur ipso iure †, & poterit deue-
niri ad electionem, & præsentationem,
Abb. in cap. 2. not. 3. de feud. Card. in
clem. 1. num. 15. not. de pœnis Gemin. in
ca. fundamenta, §. quod si secus, nor. 2. de
* elect. lib. 6. & alij* omnes, vt per Alphons.
Hoied. de incompat. benef. p. prima, c. 4.
nu. 7. Et non omittam, quod collatio ho-
rum beneficiorum spectat ad Sedem A-
postolicam, sicuti eorum, super quibus
41 commissa † fuit confidentia, vt expres-
se probat dicta Constitutio Pij Quint. in
prædicto, §. Sed ne quisquam, ibi, *quæ pa-*
riter sub dicta reseruatione comprehēdi volumus, &c.
Ex quibus verbis concludendum est, om
nia beneficia vacantia propter crimen
confidentię esse reseruata, nam ita innuit
42 dictio † *Pariter.* cum parificet vtrumque
casum, & disponat idem in vtroque, &
per Bart. Alex. Ias. & alios, in l. prima, ff.
de leg. 1.

Tertio, dubitatur, An committentes cō
fidentiam, sicuti priuantur ipso iure be-
neficijs super quibus commissa est confi-
dentia, & obtentis antea, ita sint quo-
que inhabiles ad alia obtinenda in futu-
* rum? Communis*, & recepta doctorum
* sententia, etiam in praxi, * est affirmati-
43 ua †, vt colligitur ex Ant. de Butr. post
Io. Andr. in cap. penult. col. 1. vers. ad se-
cundum, de elect. ex Mil. in repert. in
verb. Simoniacus in beneficio simonia-
ce, & in terminis Caputaq. decis. 201. p.
1. decis. 238. par. 3. Nauar. in manual.
cap. 23. sub num. 111. vers. 11. & secun-
* dum hanc opinionem* resoluit Rot. in
vna S. Andreæ Canonicatus, & præ-
bendæ, 1. Ianuarij 1544. vt attestantur
Put. decis. 80. lib. 2. & in impress. & decis.
5. de Simon. In manuscr. Peregr. decis.
83. lib. 1. & expresse statuitur in dicta cōst.
Pij V. in dict. §. Sed ne quisquam, ibi,
Præsentium auctoritate priuamus, & ad futura inha-
biles decernimus, &c. verbum enim *Decernimus*
44 inducit † nouum ius, & declarat antiquū
Abb. in cap. decernimus, post Card. Za-
barell. de iudic. & ibi Dec. in fin. Glos. in
element. per litteras, in verbo decerni-
mus, de præben. Glos. in clem. 2. in verb.
decernimus, de reb. Eccles. non alienan.
Card. in cap. ad audientiam, de cleric.
non residen. sicuti verbum *Indulgemus, &*
diffinimus, Gem cons. 72. col. 2. & *Statuimus*,
Abb. cons. 97. Felin. in ca. super quæstio-
num, §. verum de off. deleg. & verbum
Volumus, Glos. in Clement. 1. de rer. per-
mut. Abb. in c. Sedes Apostolica de rescr.
Barbat. in clem. litteras in 4. col. de resc.

Nec huic conclusioni obstat decis. Cas
sad. 5. de const. quia loquitur, quando a-
gitur ad pœnam priuationis, quia tunc
bene requiritur, quod simonia sit realis,
vt dictum est etiam supra, secus quo ad
inhabilitandum aliquem ad obtinendum
beneficia in futurum, quia hoc casu suffi-
cit simonia cōuentionalis, & sic confiden-
tia, vt in terminis fuit resolutum, * & de-
* claratum in Rota in vna Cæsaraugusta-
na confidentiæ, die 20. Martij 1551. corā
D. Guido bono, teste Caputaq. dict. de-
cis. 201. num. 5. pag. 1. & dict. decis. 238. n.
3. p. 3. vbi ita declarat prædictam decisio-
nem Cassad. sicuti etiam facit Put. alleg.
decis. 80. lib. 2. in fin. & hæc est communis
opinio omnium Doctorum.

Ex quo infertur, committentes confi-
dentiam non posse præsentari, eligi, ne
45 que eis † conferri beneficia; Et ratio est,
quia inhabilibus beneficia non dantur,
ad plene not. in cap. eum in cunctis, de

elect.sed isti sunt inhabiles,& incapaces,
vt dictum est supra; ergo,&c.
Et hoc procedit ne dum in beneficijs
simplicibus,sed etiam in requirentibus re
sidentiam,& curatis, ac personaribus, &
dignitatibus, Ecclesijs, & monasterijs,
quod probatur in ead.Const.Pij v.in dict.
§. Sed ne quisquam, vbi, postquam locu-
tus est de omnibus prædictis obtentis iá,
subdit, *Et ad futura inhabiles esse decernimus* quę
46 verba referuntur † ad omnia proxime ex-
pressa,iuxta tradita in l.si idem, cum eo-
dem, §.vlt.ff.de iurisd.omn.iudic.c.secun
do requiris,de appell,vbi Abb. & alij, si-
cuti dicimus de clausula in fine posita, vt
47 debeat referri † ad iam pręcedentia pro-
xima,l.talis scriptura, §. vlt, deleg. 1. vbi
Bart. & alij Doct. l. 3. §. filius ff. de lib. &
post l.prima C,eod. Alex. cons.213.lib.2.
Iare Dec,in dict. c. secundo requiris, col.
2.vers,in glosa secunda,Card.Paris.cons.
53.n.31.& 32.cum seq.vol.2. Et, si his in-
habilibus conferantur beneficia per Or-
dinarios,vel per Sedem Apostolicam,col
latio est nulla, non facta mentione de di-
cta confidentia, vt in casu dictæ decis.Ca
puraq.201.p.1,& Decis.Pur.80,lib,2.sicu
48 ti collatio facta infanti,quæquoque est †
inhabilis, c.indecorum, de ætat.& qua-
49 lit.& alijs † inhabilibus, quos omnes re-
fert Rebuff. in tract.de pacif. poss. secun-
dum paruam impressionem n. 172. cum
multis sequentibus,vbi etiam concludit,
50 inhabiles non iuuari † regula de trienna
51 li, nam verbum *quicunque* † ibi positum in-
telligitur de habili,l. emancipati, iuncta
Glos.ff.de adopt.l,prima,C.de Sacrosan.
Eccles.l.3.ff.de fid,instrum.l. vt gradatim
ff.de munerib. & honorib.
Limita tamen, nisi illi, qui commise-
52 runt confidentiam, habuerint † dispen-
sationem, vt post Io. Andr, Ant, de Butr.
& alios tradit Caputaq.dict.decis, 201.p,
* 1.& decis.238.p.3.& est communis * opi-
nio recepta ab omnibus, quamuis diffi-
culter dentur hodie huiusmodi dispen-
sationes,
Et ratio est, quia. mediante dispensa-
53 tione, fit licitum, quod alias † erat illici-
tum, & prohibitum, vt per Specul.in tit.
* de dispens. & Doctores * omnes in c. at si
clerici,§. de adulterijs,de iudic,Redoan,
de Simon.p.4.c.16.
Et ex his etiam infertur, committẽtes
confidentiam non posse generaliter im-
petrare beneficia, cum ad illa sint inha-
54 * biles, & incapaces †, vt ex communi *
dictum est supra,immo non poterunt be-
neficia, quæ dimiserunt, de nouo impe-
trare, & illa detinere ex nouo titulo, vt
dicit egregie Caputaq.decis. 201.n.2.p.1.
Et de stylo * Dataria non solet conce-
55 dere dispensationem, vt committentes †
confidentiam possint retinere beneficia,
super quibus illa commiserunt.
Et ideo Pius iv. in Const. 69. incip. In
sublimi,edita, ad reformandum officium
Pænitentiariæ anno tertio in §. Caueat,
voluit, vt Simoniacis realibus, vel con-
56 uentionalibus † non concedatur, vt pos-
sint retinere beneficia, super quibus com
miserunt Simoniam, ac fructus perce-
ptos post Simoniam, subdit, *Quinimmo in absolutionibus huiusmodi apponatur clausula, quod vterque ad beneficium,super quo fuit commissa Simonia, perpetuo inhabiles existant &c.* Idque opti-
ma ratione statutum est, quia valde scan-
dalosum videtur,& mali exempli,vt quis
possit retinere beneficium, quod iniuste
habuit,ad not.in c.primo,de regul.iur. li.
6.in c.in cunctis, de elect.
Quarto Dubitatur, An etiam commit-
tentes confidentiam priuentur nõ solum
beneficijs, & dignitatibus, vt dictum est
supra, sed etiam pensionibus? Commu-
* 57 nis * opinio † est affirmatiua, quam ex-
presse probat Pius v.in dict. Constit. in §.
Sed nequisquam,ibi, *Nec non &c. pensionibus*
&c. quod erat necessarium exprimere,
58 quia pensio nõ veniebat sub priuatione †
beneficiorum, Abb. in c.ad audientiam,
* 2.de rescr.vbi Felin.& alij,& est * commu-
nis opinio, de qua attestantur Io. Selua
in tract.de benef.p.1.q.3,n.11.Hoied. de
incomp.benef.in præfat.n.3.& 4.& p.2. c.
* 7.n.4.& fuit pluries * resolutum in Rot. vt
late scripsi de resign.benefic. lib.2.q.15.
59 Et ratio huius priuationis † est atrocitas
criminis, iuxta dictum Innoc.in c.primo
de Const.& voluntas Papæ, volentis, vt
confidentiæ exulent ab hac curia, & si cõ
fidentiarij priuantur beneficijs,eo magis
pensionibus, cum pensio sit minus bene-
ficio, vt per Gig. in suo tract. de pension.
Amplia, hanc conclusionem procedere
etiam in pensione temporali, tum ex ge-
neralitate, tum arg. auth. multo magis,
C.de sacro Sanct. Eccles.
Dubitatur, An huiusmodi committen
tes confidentiam priuentur reseruationi
bus

bus fructuum? Respondeo affirmatiue,
60 quia† hoc est expressum in dict. Const. Pij v. in §. Sed nequisquam, ibi, *nec non fructibus, pensionibus, & alijs rebus Ecclesiasticis*. sub his enim verbis *Et alijs rebus Ecclesiasticis* exi
61 stimo comprehendi † reseruationes fructuum, quæ reseruantur loco pensionis, Sarn. de annal. q. 60. Mandos. in ead. regul. q. 30. Rebuff. in praxi benefic. tit. de reseruat. tam general. &c. n. 13. & late dixi in tract. de resig. benef. lib. 6. q. prima.

Sexto Dubitatur, An Confidentiarij priuentur etiam officijs Romanæ Curiæ,
62 & † temporalibus? Affirmatiue est respondendum, quia hoc exprimit Pius v. in dict. Const. in cit. §. Sed nequisquā, ibi, *ac etiam Romanæ Curiæ, & alijs officijs temporalibus* &c. & hoc ex ratione superius dicta, vt extirpetur omnino hoc crimen. Propter igitur confidentiam habentes officia temporalia illis priuantur, ac officijs Curiæ, vt sunt officia, quæ dantur Cardinalibus, Vicecācellariatus, Pænitētiaria, & Camerariatus, ac Vicariatus, & alia, vt sunt Auditoratus Rotæ, Clericatus Cameræ, & similia, vt Scriptores, Abreuiatores, Protonotarij, Cubicularij, Milites, & alij, vt longa serie refert Pij ij. in Apologia ad Martinum M. impressa post commentarios folio mihi 737. Sar. in prooem.
63 regul. q. 1. Namque huiusmodi officia † sunt beneficia quodammodo, vt Paul. Roman. de pension. c. 7. n. 11. licet* consuetu-
64 dine curię soleant vendi † etiam laicis, Martin. Lauden. de official. q. 7.

65 Septimo Dubitatur, An † priuentur etiam fructibus? Respondeo affirmatiue: quia id expresse exprimitur in Const. Pij v. in d. §. Sed nequisquam, ibi, *nec non & fructibus &c.*

66 Octauo Dubitatur †, ad quem spectet collatio horum beneficiorum vacantium per confidentiam? Respondeo, spectare ad Sedem Apostolicam, namque sunt reseruata, vt censuit Pius iv. in dicta Const. in §. *Ac quascunque ipso iure vacare, ac nostræ & Sedis Apostolicæ dispositioni reseruata &c.* & in dicta Const. Pij v. in princ. ibi, *liberam illorum dispositionem sibi, & Apostolicæ Sedi reseruando &c.* & hoc scripsi in tract. de resign. benefic. lib. 2. q. 16. n. 28. vbi etiam retuli omnia beneficia reseruata, &c.

Et non solum confidentiarij priuantur obtentis, sed efficiuntur inhabiles, vt non possint alia habere, vt dicitur in dict. Constitutione Pij v. & dixi supra.

67 Ita Simoniacus† in vno beneficio redditur inhabilis ad aliudquodcumq. Mil. in reper. in verbo Simoniacus in beneficio, Ant. de Butr. in c. pen. col. 2. vers. ad secundum, de election. & firmauit* Rota post multas informationes in vna Toletan. Thesaurariæ coram Peregrin. & in alia S. Andreæ coram Puteo, teste Achill. de Graff. decis. 341. alias 2. de Sim. in impressis, vbi hoc comprobat.

Quinquagesima Nonæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentiarij sunt excommunicati.*
2 *Excommunicati non possunt absolui nisi à Papa.*
3 *Confidentiarij sunt excommunicati ipso iure.*
4 *Confessarius non absoluit à reseruatis.*
5 *Absolutio in confidentia datur in Dataria, & Pænitentiaria.*
6 *Excommunicati celebrantes sunt irregulares.*
7 *In mortis articulo nulla est reseruatio.*
8 *Confidentiarij absoluuntur virtute Iubilei plenissimi.*
9 *Celebrans ignoranter in censura non efficitur irregularis.*
10 *Errans circa ius dubium excusatur.*
11 *Irregularitas non contrahitur sine dolo.*
12 *Simoniaci occulte licite celebrant post pænitentiā.*

QVAESTIO QVINQVAGESIMA NONA

ARGVMENTVM.

De excommunicatione, quam incurrunt confidentiarij, & à quo debeant absolui.

Qvinquagesimo nono, Quæro, an committentes confidentiam, vltra pœnas priuationis beneficiorum, dignitatum, & officiorum, incidant in ali-
1 quam† censuram? Affirmatiue est respondendum, quia ita tenent* omnes, vt per Nauar. in man. c. 23. sub. nume. 111. vers. xi. & expresse probatur in dicta Constitutione Pij V. in §. Sed nequisquam, ibi, *& in Iuris subsidium excommunicationis sententia innodamus, à qua nullus nisi in mortis articulo constitutus ab alio quam à Romano † Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere &c.* Et in dicta Cōstit. Pij 4. §. & in super, vbi mādat, ne quis audeat hoc crimen perpetrare, subdit, *Cardinalibus videlicet, & alijs Prælatis in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesiæ, reliquis vero sub maioris excommunicationis latæ sententiæ pœna per contrafacientes eo ipso incurrenda, à qua nisi à nobis, aut Romano Pontifice pro tempore existen-*

existente praeter quam in mortis articulo constituti absolui nequeant, districtius inhibemus, &c. Ex qui
8 bus verbis constat, hanc censuram† inferri ipso Iure, vt in terminis Nauar. in dicto man. c. 23. sub nu. 100. vers. secundo, quod.

A qua excommunicatione Confidentiatij non possunt absolui à Confessarijs,
4 vt expresse † dicitur in dictis Constitutionibus, & facit, quod scribitur in c. pastoralis, † c. praeterea, de offic. deleg.

5 Quare debent illam† petere, vel à Dataria in foro interiori, & exteriori, vel à Pænitētiaria in foro interiori dumtaxat, Nauar. consf. 21. n. 7. & 23. de Simon. & cōs. 69. n. 4. eo tit. Et, si ante dictam absolutio-
6 nem celebrent, efficiuntur † irregulares, Naur. d. conf. 21. n. 6. de Simon. & probatur in c. 2. & c. si celebr. de Cler. excom. ministr. Nauar. in man. c. 27. n. 18. 20. cū seq.

Limita primo, in mortis articulo, vt dicitur in Bulla, ratio, quia in mortis ar-
7 ticulo † nulla est reseruatio, vt in Conc. Trident. c. 7. sess. 14.

8 Limita secundo, nisi virtute † alicuius Iubilei plenissimi, vel virtute Bullae Cruciatae, quae si ad id se extēderet, fuisset absolutus, Nauar. Conf. 18. de Simon. vbi etiam scribit, quod celebrando post dictā absolutionem non efficitur irregularis, faciunt, quae scribit idem Nauar. in man. c. 29. & 26. n. 13.

Limita tertio, nisi missasset ante absolutionem ignoranter, nam attenta ignoran-
9 tia, & bona fide non † efficeretur irregularis, vt dicit Nauar. d. conf. 18. n. 5. cum Simonia huiusmodi sit iuris humani, & errans circa ius dubium, obscurum, diffi-
10 cile, inintelligibile, † excusatur, Innoc. in c. per tuas, el 2. de Simon. cum alijs, vt per Felin c. primo, n. 15. de re Iudic.

11 Irregularitas enim non † contrahitur sine dolo, Abb. in c. pastoralis, & c. vetum, de appellat. Gemin. in c. solet de sent. excom. lib. 6. & ideo dicit Nauat. d. conf. in fin. quod potest retinere in foro conscientiae beneficia, quae habet, &c.

Ideo dicit Archid. in c. quibusdam, prima, q. 1. quod Simoniaci in beneficio oc-
12 culti, & criminosi † licite celebrant post paenitentiam, quia neque sunt suspēsi de iure, neque impediuntur exequi officiū suum post paenitentiam, sequitur Turre-
* crem. ibidem, n. 3. & est communis* opinio doctorum.

Sexagesima Quaestionis Summarium.

1 *Confidentiarij tenetur restituere fructus perceptos.*
2 *Simoniacus debet percipere fructus perceptos.*
3 *Iniuste acceptum est restituendum.*
4 *Non remittitur peccatum, si non restituatur ablatum.*
5 *Vsurarius tenetur restituere.*
6 *Restitutio est actus iustitiae.*
7 *Debet omnino fieri.*
8 *Debet restitui res principalis, & etiam fructus.*
9 *Restitutio quid sit.*
10 *Fur tenetur restituere.*
11 *Confidentiarij appellantur fures.*
12 *Confidentiarij debent fructus restituere, etiam si eos expenderint.*
13 *Occupans rem iniuste tenetur ad aestimationem etiam post interitum.*
14 *Habens malam fidem semper est in mora.*
15 *Moroso imputatur rei interitus.*
16 *Etiam fructus per industriam fiunt restituendi.*
17 *Confidentiarij tenentur ad fructus, qui potuissent à diligenti percipi.*
18 *Vbi eadem ratio, ibi idem ius.*
19 *Confidentiarij tenentur restituere fructus a prima die receptionis beneficij.*
20 *Fur à quo tempore tenetur restituere.*
21 *Restitutio fructuum obligat in vtroque foro.*
22 *Integre factum quod dicatur.*
23 *Integre quid.*
24 *Heredes obligantur ad restitutionem fructuum male perceptorum.*
25 *Haeredes tenentur defuncti conscientiam exonerare.*
26 *Successor iuuatur eisdem legibus, quibus auctor.*
27 *Haeres eadem censetur persona cum Defuncto.*
28 *Haeres tenetur ad interesse ex delicto Defuncti.*
29 *Confidentiarij haeredes possunt compelli ad restitutionem faciendam.*
30 *Sunt tamen citandi.*
31 *Confessarij non debent absoluere confidentiarios nisi facta restitutione.*
32 *Confessarij peccant, si absoluant ante restitutionem.*
33 *Non debet aliquis absolui, nisi fuerit attritus, vel contritus.*
34 *Inopia excusat à restitutione.*
35 *Fructus Confidentiarij spectant ad Cam. Apost.*
36 *Compositio quid est.*
37 *In Dataria debent fructus percepti vere exprimi.*
38 *Expressio fructuum perceptorum est facienda etiam si fuerint modici.*
39 *Surreptio etiam in minimo vitiat.*
40 *Dataria solet magnam partem fructuum male perceptorum remittere.*
41 *In nouis prouisionibus quid fiat.*
42 *Nuntij aliquando reficiunt titulos beneficiales.*
43 *Annatae dantur in Vrbe.*
44 *Satisfacit qui tenetur fructus restituere, & impetrat donationem.*
45 *Fructus beneficij quaesiti per Simoniam ad quem spectāt*
46 *Administratio omnium bonorum Ecclesiasticorum alteri non concessa spectat ad Papam.*

47 *Idque*

47 *Idque ex priuilegio Diuino.*
48 *Papa est administrator omnium.*
49 *Omnia Spolia sunt reseruata Papæ.*
50 *Confidentiarij quando absoluantur in pœnitentiariis.*
51 *Omnia gratis.*

QVAESTIO SEXAGESIMA
ARGVMENTVM.

FRuctus, quos tenentur restituere Confidentianj, quibus, & quando, & quomodo restituantur.

SExagesimo Quæro, an confidentiarij teneantur restituere fructus perceptos ex illis beneficijs, quos habuerunt
1 in confidentia? Communis opinio* est† affirmatiua, quę colligitur ex Innoc. in c. Nisi cum pridem, de pact. Cassad. decis. prima, de Simon. Angel. Siluestrin. in verbo Simonia, cum alijs allegatis per Redoan. de Simon. part. 4. c. 11. n. 39. cum seq. & c. 14. n. 20. dum* communiter volunt, Simo-
2 niacum debere † fructus restituere, & expresse probatur in d. Constitutione Pij iv. *§. & eosdem Cardinales, seu quosuis alios, a prima die receptionis huiusmodi citra fructus, redditus, & prouentus earundem Ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, & aliorũ beneficiorũ, ac pensiones prædictas indebite percipere, suosq; fructus facere non potuisse, neque debuisse, sed illos omnes, & singulos ad Cameram eandem deuolutos fuisse, & esse, illique deberi ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet peruenerunt, & eorum heredes, ad integram illorum restitutionem in vtroque foro teneri, & ad id opportunis iuris remedijs compelli debere, authoritate Apostolica, tenore præsentium, decernimus, declaramus, &c.* Et in d. Constitutione Pij v. in principio in §. nec valerent, ibi, *illaque recipientes, fructus, pensiones, &c.* & in §. sed nec quisquam, ibi, *nec non fructibus, &c* & tradit Nauarr. cons. 13. & 21. & 23. & 46. ac 47. 69. & 73. de Simon.

Et ratio colligitur ex eo, tum quia omnia peccata iniustitiæ obligant ad resti-
3 tuendum† iniuste acceptum in foro conscientiæ, c. peccatum, de reg. iur. lib. 6. c. si res aliena, 14. q. 6. Nauarr. in man. c. 17. & de reddit. eccl. q. 2. n. 7. & 12. tum etiam
4 quia tenetur quis restituere† ablatum ratione acceptionis iniustæ, siue ea sit iniusta in iniuria proximi, siue quia lege prohibita, D. Thom. & Caiet. 2. 2. q. 62. art. 1. 2. & 6. not. in l. non dubium C. de legib. l. quemadmodum, C. de agric. & cens. lib. xi. & c. qui contra iura, de reg. iur. lib. 6. &
5 ideo Vsurarius† tenetur ad restititutionem, D. Thom. d. q. 62. art. 6. Couarr. lib. 3. var. resol. c. primo, & communiter alij. Re-
6 stitutio n. est† actus iustitię commutatiuę, D. Thom. d. q. 62. art. primo, Domin. Sot. libro 4. de Iust. & iur. q. 7. art. 2. Couarr. in c. peccatum in initio relectionis secundæ partis n. primo, & ideo debet omnino† fie-
7 ri, Archiep. Florent. 2. par. tit. 2. c. 8. in principio. Siluestr. in verbo restitutio, 5. §. primo, non solum de re principali,† sed etiam de fructibus. Caiet. d. 2. 2. q. 62. art.
8 6. Siluestrin. verbo restitutio q. 7. Io. Mai. in 4. sent. dist. 15. q. 26. ad finem, Couarr. lib. primo, var. resol. c. 3. n. 6. & in 3. par. re-
9 lectionis, n. primo, cum seq. & † diffinitur a Nauarr. in man. c. 17. n. 6. quod sit actus iustitiæ specialis commutatiuæ, quomodo redditur alteri, quod suum est, vel quod ei debetur ex lege veræ iustitiæ formaliter, vel virtualiter de bonis animi, corporis, honoris, vel pecuniæ.

Comprobatur hæc sententia, quia, si-
10 cur fur † tenetur restituere, c. si res 14. q. 6. sæpe de restit. spol. l. sed & si primo, & l. item veniunt, §. primo, ff. de petit. hered. l. mater, & l. mancipium, C. de rei vendic. l. in creditore, & l. cum ea, ff. de euit. reg. peccatum, de reg. iuris lib. 6. late Nauarr. in man. c. 17. n. 6. 7. & 8. cum seq. Caiet. late 2. 2. q. 62. Conarr. lib. 3. var. resol. c. 14. & in 2. par. relect. §. primo reg. peccatum, n. primo, & est * communis omnium doct.
11 sententia Ita & Simoniacus ac† confidentiatius, qui appellantur fures, Tur. Crem. in c. ordinationes, n. 18. & in c. statuimus n. 3. 1. q. 1. Redoan. de Simon. p. 4 c. 14. n. 21. Durand. de mod. Congr. Conc. tub. 20. n. 5. & qnia Pius 4. in d. Constitutione §. & eosdem, statuit, Confidentiarios fructus suos non facere, ergo vt res aliena restituendi.

Amplia primo, vt confidentiarij tenea-
12 tur fructus† restituere, etiã si expederint, illos, vt colligitur ex his, quæ dicit Gl. in l. prima, §. rectissime ff. de vi, & vi arm. Bar. post Gl. in l. quod te mihi, n. 10. ff. si cert. pet. Io. a Medin. de rest. q. 6. communis opinio teste Couarr. in reg. peccatum, §. 6. n. primo, vers. nam receptum * est, occupantem rem per crimen teneri ad eius
13 æstimationem post eius† interitum, etiam absque culpa ipsius. Gl. in reg. peccatum, Anch. & alij, Siluestrin. in verbo furtum,
14 §. 16. D. Thom. 2. 2. q. 62. art. 6. nam habẽs† malam fidem semper est in mora, l. in re furtiua, ff. de condic. furt. l. vlt. C. eo. tit. & mo-

15 & moroso semper imputatur rei † interitus, etiam absque eius culpa contingens, l. nemo, §. vlt. & l. si seruum, ff. de verb. oblig. l. prima. §. rectissime & l. merito, ff. de vi, & vi arm. l. vlt. C. de condit. furt. l. cum res, §. vlt. ff. de leg. 1. l. prima, C. quod met. causa. Bal. in rub. de re iudi. in principio. Et hanc conclusionem videntur probare verba posita in hac Constitutione Pij 4. d. §. & eosdem, ibi, *suosque facere non potuisse, nec debuisse.*

Amplia secundo, vt Confidentiarij teneantur restituere fructus etiam perce-
16 ptos propter † eius industriam, deducta huius sollicitudinis iusta mercede, ex his quæ scribit Bart. in leg. ratio, §. primo, ff. de act. empt. & faciunt notata in l. si me, & Titium, ff. si cert. pet. & in l. videamus, §. si actionem, ff. de vsur. nec videtur discrepare Couarr. in §. 6. reg. peccatum, n. 4. vers. & profecto. Impensæ. n. necessariæ se-
** cundum ** communiorem possunt deduci a malæ fidei possessore, Salicet. in l. domum, pen. col. C. de rei vendic. Bar. in l. in fundo, ff. de rei vendic.

Amplia tertio, vt confidentiarij teneantur in foro conscientiæ restituere e-
17 tiam fructus, qui † potuissent a deligenti percipi: nam ad illos tenetur fur, & iniustus rei alienæ possessor, l. si nauis, ff. de rei vendic. Abb. in c. granis, de rest. spol. Alex. & Iaso. in l. apud Iulianum, § primo, ff. de leg. primo, * communis teste Dec. in
* l. generaliter, ff. de reg. iur. Couarr. in §. 6. reg. peccatum, in fi. ver. sic & eadem ratione.

Amplia quarto, vt non solum fructus, quos percipit Beneficiarius de beneficio accepto in confidentiam debeāt restitui, sed etiam quod percipit pensionarius de pensione ita reseruata, aut reseruatarius omnium fructuum, vt probatur in eadem Constitutione Pij 4. d. §. & eosdem, ibi, *fructus, redditus, prouentus ac pensiones prædictas indebite percipere, numquam facere non potuisse, nec debuisse &c.* Idque, quia eadem militat ra-
18 tio, ideo † idem ius statuendum, l. illud, ff. ad l. Aquil. l. a Titio, ff. de verb. oblig. cum pensio sit portio quædam fructuum, Gig. de pens. q. prima.

Amplia quinto, hāc conclusionem procedere, siue huiusmodi fructus percipiantur per priuatam personam, siue per constitutam in dignitate. nam Pius iv. in allegato §. & eosdem, loquitur de Cardinalibus, & statuit, illos esse, vt alios, obligatos ad restituendum huiusmodi fructus perceptos, & non potuisse suos facere, quod deducitur ex eadem ratione, quæ viget in omnibus, D. Thom. 2. 2. q. 62. ar. 1. 2. cum seq.

Amplia sexto, vt Confidentiarij teneā-
19 tur ad restitutionem fructuum perceptorum a † prima die receptionis beneficij in confidentiam, vt probatur in eadem Constitutione Pij iv. §. & eosdem, ibi, *a prima die receptionis huiusmodi &c.* & ratio est, quia, si a prima die perceptionis non potuit illos suos facere, ergo ab eo tempore tene-
20 tur restituere, sicuti arctatur fur †, & alienæ rei occupator, vt traditur in d. reg. peccatum, de reg. iur. lib. 6, & faciunt, quæ scribit D. Thom. d. 2. 2. q. 62. art. vlt.

21 Amplia septimo, vt restitutio † huiusmodi fructuum facienda per confidentiarium obliget in vtroque foro, scilicet in foro fori, & foro poli, vt exprimitur in eodem §. & eosdem d. Const. Pij v. ibi, *in vtroque foro teneri,* quod fuit consulto expressum ad tollendas distinctiones, quas in quibusdam casibus particularibus afferunt dd. d. reg. peccatum, & ibi Couarr. post Petr. de Anchar. & aliqua circa hāc materiam pónam infra.

Amplia octauo, vt omnes fructus percepti per Confidentiarios debeant restitui integre, vt probatur in eodem §. & eosdem d. Const. Pij v. ibi *ad integram illorum restitutionē &c.* integre. n. dicitur fieri, quod
22 fit vsque ad † vnum quadrantem, Bal. in c. conquerente, de restit. spol. Aut. Corset. de Trebell. §. 2. n. 4. & est tex. in c. cum liberum, in vers. cū integritate restituant de sepult. & c. tu a nobis vers. cum integritate persoluitur, de decim. & c. commissam vers. ex integro non persoluunt, & c. in aliquibus de decim. l. vl. C. ad l. Falc. & Bal. in c. accedens in 2. col. vt lit. cont. exponit verbum positum ibi, integre, i. plenarie; Gl. in l. nihil aliud, ff. de verb. signif. Card. in c. pastoralis, de decim. Et inte-
23 grum esse aliquid dignoscitur, † quod nulla sui parte sit mancum, diminutum, aut debilitatum, l. prima, §. cum dicitur, & §. seq. ff. si cui plusquā per leg. Falcid. l. vlt. C. ad l. Falcid. l. 2. C. de bon. vacan. lib. 6. l. 9. §. vlt. ff. de fidei com. libert.

Amplia nono, vt heredes illorum, qui commiserunt confidentiam, teneantur restituere fructus † perceptos per dictos

Confi-

Confidentiarios, vt fuit dispositum per eundem Pium iv. in d. Const. §. & eosdem,
25 ibi, *& eorum heredes* Heres n. tenetur † defuncti conscientiam exonerare, & pro eo satisfacere, c. vlt. de sepult. c. literis de raptor. Abb. in c. cum sit generale, n. 22. de for. compet. Roman. conf. 146. conclusionum, n. 4. Dec. conf. 282. n. 6. & conf. 303. n. etiam 6. Ruin. conf. 26. n. 2. lib. 2. Curt. Iun. conf. 181. prope fin. Succ. conf. 203. n. 2. lib. 2. & communiter dd. nam heres Et
26 successor † astringitur, & iuuatur eisdem legibus, quibus eius auctor, l. heredem, l. in omnibus offi. ijs §. nõ debet, ff. de reg. Iur. Aret. conf. 16. n. 3. & conf. 112. col.
27 2. Succ. conf. 82. n. 3. lib. 3. cum † censeatur eadem persona cum defuncto, Auth. de iur. iur. a morient. præst. circa princ. Bar. in l. 2. §. primo, col. 2. de prætor. sti-
28 pul. Hinc est quod heres tenetur † ad interesse pro delicto defuncti, etiam de Iure Pontificio, Bal. in l. prima, col. vlt. C. ne ex delict. defunct. & in l. furti actione, C. de furt. Paul. de Castr. in l. postulanti in principio, ff. ad Trebell. Ias. in l. sicuti legetur, §. vlt. in 3. not. ff. de leg. primo, & conf. 214. col. 2. lib. 2.

Amplia decimo, vt ad huiusmodi re-
29 stitutionem † faciendam Confidentiarij compelli possint, vt dicitur in eodem §. & eosdem, ibi, *oportunis iuris remedijs compelli debere auctoritate Apostolica, &c.*

30 Declara, vt, quando heredes † compelluntur auctoritate Apostolica ad dictam restitutionem, debeant citari, argumento eorum, quæ habentur in tex. in cap. a nobis 2. in fi. de sent. exc. Bal. in l. per diuersas in 10. q. C. mandat. Fel. in c. quia G. n. 4. Dec. col. 7. de Iud. Ruin. conf. 152. col. 2. & 5. lib. 4. Boer. decis. 295. n. 15. cum alijs cumulatis per Mar. tract. de monitorijs, q. 24. n. 5. cum sequent.

Amplia vndecimo, Confidentiarios nõ deberi a confessarijs absolui nisi huiusmo-
31 di restitutionem † fructuum fecerint, vt colligitur ex Nauarr. conf. 21. de Sim. n. 6. & 7. & hoc potest deduci ex eo, quia Constitutio Pij 4. dum mandat huiusmodi restitutionem, arctat etiam in foro conscientiæ, & sic interiori, & diximus in 7.
* ampl. & tradunt * communiter dd. in d. reg. peccatum, de reg. iur. lib. 6. & omnes Summistæ in verbo Restitutio.

Alioquin Confessarij, qui per ignorantiam crassam, aut affectatam absol-
uunt ante restitutionem, vel antequam præcipiat eam confitenti ad id parato, peccarent †, quia fuerunt in causa, ne
32 alienum restituatur, Rosell. in verbo restitutio 2. §. 5. Angel. in eod. verb. vltimo §. 5. Mai. in 4. dist. 20. q. 3. col. 4. Nauarr. in man. c. 17. n. 22. Debent igitur caute Confessarij præcipere confidentiarijs restitutionem, & vt eligant viam conscientiæ, & forum interius per Penitentiariã, Nauarr. conf. 23. in fi. de Sim. vel viam Datariæ idem Nauarr. conf. 69. n. 4. eo tit. & infra dicemus & idem Nauar. conf. 21. n. 7. de Sim. dicit, Confessarios, non debere absoluere confidentiarios, nisi fuerint contriti, aut certe adeo attriti, quod pæniteant peccati, & proponant ab illo cessare †, illudque amplius non commit-
33 tere, c. peccatum, de reg. iur. lib. 6. c. firmatissime, 15. q. 1. c. omnis de consecr. dist. 4. & prius habuerint absolutionem ab excommunicatione reseruata, & n. 6. dicit, confidentiarios debere pænitere tam grauis peccati.

Declara hæc, vt ad restitutionem hi non teneantur propter inopiam, necessitatemq. † extremam, Gl. & dd. in c. quam-
34 quam, & in c. cum tu de vsur. in 6. Gl. Din. Ancha. col. 9. Couarr. in principio, n. 2. & communiter alij in reg. peccatum, de reg iur. lib. 6. D. Thom. 2. 2. q. 62. art. vlt. Nauarr. in man. c. 17. n. 60. Summist. in verbo restitutio Dom. Sot. lib. 4. de iust. & iur. q. 7. art. 4. & alia similia cumulat Nauarr. d. c. 17 n. 75. cum seq.

Sed poterat dubitari, quibus essent restituendi fructus percepti per confidentiarios, ideo Pius iv. in ead. Const. in d. §. & eosdem declarat, & statuit †, ad Came-
35 ram Apostolicam spectare, vt patet ibi, *sed illos omnes & singulos ad Cameram eandem deuolutos fuisse, & esse, illique deberi &c* & ita hodie
* practicatur, & tradit Nauarr. conf. 23.
* in fi. & conf. 69. n. 4. & 73. n. 2. tit. de Sim. & conf. 62. de præb. nam fit supplicatio, in qua narratur confidentia commissa, & petitur absolutio, & dispensatio, Nauar. d. conf. 69. n. 4. de Sim. quæ porrigitur Datariæ, & ab officiali præposito ad hoc mandatur exprimi, si non est expressum, quos fructus ex illo, vel illis beneficijs perceptis, quo facto taxatur supplicatio & soluitur cõpositio pro dictis fructibus male, & indebite perceptis, & postea supplicatio relaxatur, vt transeat, iux. solitũ.

per

per quasdam alias manus officialium, & reuisorum, a quibus mittatur ad Registrum, & vulgari vocabulo appellatur Of-
36 ficium Componentis: nam † compositio nihil aliud est, quam gratuita conuentio Rebuff. de decim. q. 13. n. 14. & debent, ac tenentur coram Deo supplicantes confi-
37 dentiarij † exprimere in Dataria vere fructus perceptos, Nauarr. cons. 73. n. 2. versiculo tertio, de Sim. alioquin, si minus expresserunt, non sunt tuti in foro conscientiæ, vt explicat idem Nauarr. loco proxime citato, & ratio est expressa, quia, quoad partem fructuum non expressorũ dicuntur detentores rei alienæ, cum illos non fecerint suos, vt supra deductum est, & ita videtur tenere Mandos. in tract. signat. grat. tit. absolutio a mala fruct. percept. col. 2. vers. amplio, vbi dicit, expressionem fructuum male perceptorum esse faciendam, etiam si huiusmodi fructus
38 fuissent † modici, & fuit resolutum in
* * Rota 26. Aprilis 1541. coram Marsican. in vna Bellicen. prioratus, teste Pelegrin. decis. 42. lib. primo, Put. decis. 12. de præ-
39 ben. in man. nam in beneficialibus † subreptio etiam in minimo vitiat, c. si motu proprio, de præb. in 6. & de oblationibus perceptis debet fieri mentio, Fel. in c. ad aures in 13. de rescr. Put. decis. 180. lib. primo, Mandos. loc. cit. col. 4. & Dataria non solet omnes fructus male perceptos exigere, sed contentatur de aliqua parte, vt de stylo * videmus, & condonat reliquos, Nauarr. cons. 67. de præb. & idem Nauarr. de spol. super d. c. cum liceat Papæ, §. 12. n. 4. dicit, quod in compositione facta cum Camera Apostolica
40 magna † pars solet remitti, & Mandos. in in Sig. grat. tit. absolutio a malorum fructuum perceptione col. prima, dicit solui duntaxat medietatem, vel tertiam partem fructum male perceptorum, & expressorum, iuxta ea, quæ scribit Ang. in verbo Restitutio, 2. §. 4. Nauarr. in man. c. 17. n. 31. & cons. 47. n. 3. in fi. & postea dat absolutionem ab excommunicatione, refectionem tituli, & nouam prouisionem, Nauarr. cons. 23. in fi. de Simon. Idem Nauarr. cons. 3. n. 2. de præb. Idemque seruatur in alijs refectionibus titulorum, & nouis prouisionibus, quæ petuntur ob di-
41 uersas causas †, vel propter aliquam subreptionem, aut obreptionem, vel propter aliquod delictum, aut irregularitatem *, aut contemptum legis in casu expresso, vt in c. licet Canon. de elect. lib. 6. ac in c. de multa, de præb. in extrauag. execrabilis Io. 22. eo. tit. de præb. in c. 2. de heresi lib. 6. & similibus, vel quia non habent Canonicum titulum ab initio, nam tunc reualidatur gratia a Papa, & conceditur absolutio, vel noua prouisio super refectione tit. inualidi, cum noua collatione quæ requiritur, Nauarr. cons. 73. n. primo, de Simon. soluta compositione fructuum male, & indebite perceptorũ, Nauarr. cons. 62. & 67. de præben. Idem Nauarr. de spol. super c. non liceat Papæ §. 12. n. 3. & n. 4. & tota die practicatur, & fundatur super ratione, quia percipiens fructus indebite, efficitur inhabilis, ac rehabilitatione indiget, c. in litteris de rest. spol. c. dudum 2. & ibi Host. col. 4. & Abb. & alij de elect. Specul. in tit. de dispens. §. videndum, circa fi. Fel. in c. in nostra in 2. coroll. de rescr. Cassad. decis. 7. n. primo, & 4. de præb. Franc. in c. cum qui col. 2. eo. tit. in 6. Rebuff. in prax. in 3. parte sign. n. 56. Selu. de benef. p. 3. q. 2. post.
42 n. 4. & quandoque solet Papa dare † hanc facultatem alicui Nuntio Sedis apostolicæ aut alteri, vt reficiat titulos inualidos alicuius prouinciæ, aut Regni, & componat super fructibus indebite perceptis, vt annis elapsis, fuit seruatum in Regno Neapolitano, quo casu minor summa pecuniarum solet expendi, quia mitius agunt, & tum etiam, quia ipsi expediunt litteras refectionis titulorum, & propterea Beneficiati non grauantur in
43 expediendis litteris in vrbe, † vbi expenduntur multæ pecuniæ ob annatas, Nauarr. cons. 23. in fi. de Sim. Et fructus condonatos, seu ei remissos vltra sũmã in cõpositionis solutæ in Dataria poterit beneficiarius impendere, ac si illos a principio suos fecisset, vt tradit Nauarr. de spol. d. c. non liceat Papæ, §. 12. n. 14. versiculo sub infertur idemque firmarẽ. si ex gratia, vt quandoque conceditur, præsertim benemeritis Curialibus, & Palatinis remictitur compositio, & condemnantur omnes fructus male, & indebite percepti. Idque fundatur super propositione * communiter recepta satisfacere in foro interiori, & exteriori obligatum restituere fructus beneficij male perceptos
44 † impetrando donationem ab eo, cui pecunia erat restituenda, & non teneri ad aliam

aliam restitutionem, Angel. in verbo
Restitutio 2. §. 4. arg. cap. non sane 14.
q. 5. Nauarr. In man. cap. 17. num. 31. &
cons. 47. num. 3. in fi. de Sim. & cons. 3. n.
2. de præb. Ideo remissio libera vsurarum
facta per debitorem creditori, etiam non
habenti animum restituendi eas, sed re-
tinendi, absoluit eum ab obligatione re-
stituendi, Glos. Anchar. & Franc. in reg.
peccatum, de reg. iur. lib. 6. Laurent. de
Rodul. in cap. consuluit, n. 7. q. de Vsur.
Archiep. Florent. in 2. par. tit. 2. ca. 6. col.
3. Federic. de Sen. cons. 22. Alex. cons. 91.
col prima. li. 2. Cald. cõs. 10. de vsur. Abb.
in cap. cum tu eo. tit. de vsur. Io. a Medin.
de restit. quęst. 3. cans. 2. Tiraq. lib. 2. de re
tract. q. 28. num. 51. Et communiter alij,
vt de * communi testatur Couarr. d. reg.
peccatũ in initio, in init. 2. par. re lect. n. 5.

Et bonum fuit declarare hos fructus
male perceptos per confidentiarios spe-
ctare ad Cameram Apostolicam, nã fuit
45 dubium, & est admodum a Doctoribus †
controuersum, cui spectent fructus bene
ficij quæsiti per simoniam? aliqui n. vo-
luerunt spectare ad Ecclesiam, cui illata
fuit iniuria, Nauarr. cons. 47. num. 2. de
Sim. & scribentes * fere omnes in cap. de
hoc de Sim. per illum tex. quem Nauarr.
in allegato cons. 47. declarat procede-
re specialiter, de restitutione pecuniæ ac-
ceptę per simoniam commissam circa be-
neficium.

Alij scripserunt, spectare ad succes-
sorem in beneficijs, in quibus fuit commis-
sa simonia, Nauarr. cons. 46. n. 2. vers. tum
quod, de Sim.

Alij vero firmatunr esse conuertendos
in vsum Ecclesiæ, late Nauarr. de spol. su
per d. c. non liceat Papæ §. 12. n. 4. vers. se-
cundum, vel pro fabrica, Nauar. cons. 62.
de præben. Gemin. in c. si propter n. 8. de
rescr. lib. 6. Oldrad. cons. 112. Lamberr. de
iur. patr. lib. 3. q. 2. art. 8. num. primo.

Quidam voluerunt, restituendos pau-
peribus, Nauar. cõs. 47. n. 3. de Sim. & cõs.
18. n. 4. vers. 4. eo. tit. vbi etiam dicit, ex il-
lis posse iuuare aliquas cognatas, paupe-
res, videlicet scholasticos, & probat hoc
ex quatuor fundamẽtis idẽ Nau. in mã. c.
17. n. 30. quem poteris videre, de cuius ve
ritate vide Couarr. in reg. peccatum, in
initio 2. part. relect. sub n. 6. Alij restituen
dos danti, Caiet. in vers. Sim. in summa,
iuxta c. veniens, de sim. cui textui respon
det optime Couarr. in §. 2. d. reg. peccatũ,
de reg. iur. lib. 6. n. 8. & firmat contrariam
sententiam, scilicet turpiter datũ, & tur-
piter, acceptũ nõ esse necessario restituẽ-
dum turpiter danti, sed fisco, vel pauperi
bus, Paludan. in 4. sentẽt. dist. 15. q. 3. art.
5. vers. tertia conclusio, Io. a Medin. de re
stit. q. 2. c. 2. vbi testatur de * cõmuni Nau.
cons. 47. n. 3. de sim. in man. c. 17. n. 23. cũ
seq. cum alijs quæ adducit Couarr. loc.
cit. n. 6. vers. ex tertia conclusione, & Na-
uar. cõs. 3. n. 2. de pact. Et ideo necessariũ
fuit ad tollenda dubia hoc declarare, sci-
licet spectare ad Camerã. idq. fundatur,
46 quia omnium bonorũ Ecclesiasticorũ, &
fructuum eorũ administratio, quæ nõ est
concessa alicui particulari a Papa imme-
diate, vel mediate, pertinet ad ipsum solũ
Papã, vt firmat Nauar. de spol. super c. nõ
liceat Papæ, §. 12. n. 2. At nullo iure cõces
sa videtur dispensatio fructuũ prędictorũ
male perceptorum per Confidentiarios,
vlli alij, quam Papę, quia nullus alius ha-
bet titulũ Canonicũ, ergo pertinet ad ip-
sum, nã Conc. Lateran. sub Leone X. de-
clarauit, administrationẽ bonorũ omniũ
Ecclesiasticorũ, spectare ad Sanctã Sedẽ
Apost. sess. 9. §. & cũ fructũ, de ref. idq. pri-
47 uilegio diuino † esse concessũ Papę firma
uit Inno. in c. nouerint, de sen. exc. Card.
in c. perpendimus, n. 12. eo. tit. cum alijs,
quos citat, attestans * de communi Na-
uarr. d. tract. de spol. §. 10. colum. prima,
& secunda, Papa enim est omnium bo-
48 norum † Ecclesiæ summus administrator,
Archid. in cap. non decet, dist. 12. Abb.
in cap. constitutus col. 3. de relig. domib.
D. Tho. 2. 2. quæst. 100. art. 1. ad tertium.
Et ideo omnia spolia per specialem di-
49 spositionem † sunt Papæ reseruata, Cald.
consil. primo, de pecul. cleric. Card. in
c. nisi cum pridem, §. intueri, de renunc.
Guid Pap. deci. 100. Boer. decis. 224. Sar.
in tract. breuium, n. 16. cũ alijs, vt per Na-
uar. d. tract. de spol. §. 9. col. prima, & 2. &
§. 13. vbi refert Constitutiones Pauli 3.
Iulij iij. Pauli iv. Pij. iv. & Pij V.
50 Possunt etiam † Confidentiarij eligere
viam conscientiæ, & forum interius, Na-
uarr. cons. 23. in fi. de Sim. & petere ab-
solutionem a Sacra Pænitentiaria, quæ
dat solum absolutionẽ in foro Poli Nau.
cons. 69. n. 4. de Sim. & frequenter remit-
tir huiusmodi cõfidentiarios ad cõponẽ-
dũ cũ Cam. Apostolica, Nau. de spol. ad c.

non liceat Papæ S. 12. num. 3. in fi. nam summi Pænitentiarij potestatem, facultatemq. circa hoc, & alia restrinxit Pius Quart. Const. 69. Pius Quint. const. 84. in Bullario, ille fol. 744. iste 1047. Sacra Pænitentiaria in absolutionibus petitis committit Confessarijs, vt absoluant, &
51 nihil runc soluitur † nam gratis omnia conceduntur. Sarn. de non iud. iux. form. suppl. quæst. 14. num. 4.

Sexagesimæ primæ Quæstionis Summarium.

1 *AN Confidentiarij sint irregulares, & n. 9.*
2 *Irregularitas in casibus expressis à iure tantum.*
3 *Pœnæ non imponuntur ipso iure.*
4 *Nemo in dubio est iudicandus irregularis.*
5 *Collatio facta Simoniaco, an teneat.*
6 *Collatio facta irregulari est nulla.*
7 *Simoniacus in beneficio non est suspensus.*
8 *Irregularis non potest celebrare.*
10 *Confidentiarius priuatur in futurum*
11 *Irregulari non possunt conferri beneficia.*
12 *Excommunicatus maiori excommunicatione est irregularis.*
13 *Excommunicatus non potest promoueri.*
14 *Simoniacus est irregularis.*
15 *Simoniacus amittit executionem ordinis.*
16 *Simoniacus redditur inhabilis ad alia.*
17 *Expressum quod dicatur.*
18 *In dubio quis debet se iudicare Irregularem*
19 *Collatio facta homicidæ est nulla.*
20 *In foro Conscientiæ delictum præsumitur.*
21 *In foro Conscientiæ tutior via capienda*
22 *Doctor contrarius debet repelli.*
23 *Simoniacus est irregularis.*
24 *Irregularitas quid est.*
25 *Irregularitas cur dicitur.*
26 *In Decreto non fit mentio de Irregularitate.*
27 *Irregularitates quot sunt.*

QVAESTIO SEXAGESIMA PRIMA *ARGVMENTVM.*

AN confidentiarij, & simoniaci incidant in irregularitatem, & quid est irregularitas.

SExagesimo primo, Quæro, An committentes confidentiam sint irregulares?
1 Negatiuam † opinionem videtur firmare Nauarr. cons. 35. in tit. de sim. dum respondit Simoniacum etiam scienter nó esse irregularem.

Cuius scientia primo potest probari, quia Irregularitas non incurritur nisi in
2 casibus expressis † a iure, Specul. de dispẽsat. S. Iuxta, Maiol. de irregul. lib. primò, cap. primo, Nauarr. cons. 35. n. 37. de homicid. & est * communis opinio, vt dixi de resignat. benef. lib. 4. quæst. 3. nu. 38. ad exemplum aliarum pœnarum, quæ
3 nunquam ipso iure dicuntur † impositæ, nisi exprimatur, gl. communiter * recepta in cap. vlt. de Iur. pat. & in clem. 2. de vit. & honest. cleric. Bal. in l. prima, in fin. C. de legib. Alex. cons. 105. col. pen. lib. primo, cum alijs vt scripsi de resign. benef. lib. 14. quæst. 2. col. 2.
4 Et propterea nemo † in dubio est iudicandus irregularis, specul. in d. S. Iuxta, vers. generaliter, facit tex. in c. significasti 2. de homic. & quod notat Abb. in cap. ad audientiam de homic. Nauarr. consil. primo, de cleric. non ordin. min. sed nullibi exprimitur fieri quem irregularem, ob crimen simoniæ, vel confidentię commissum in beneficio. Ergo, &c.

Secundo, comprobatur, quia collatio
5 facta † simoniace tenet, vt post Innoc. in c. in nostris de concess. præb. tenet Fel. in c. insinuatum col. prima ante medium, de sim. & nullo iure cauetur, dicit Nauarr. d. cons. nu. 5. quod adeptus aliquod beneficium per simoniam etiam a semetipso, nó possit adipisci aliud, etiam absq. dispensatione, Ergo simoniacus non est irregularis. nam, si esset † irregularis, collatio non teneret, cap. cum in cunctis, S. vlt. de elect. Fel. in cap. 2. colum. 2. de rescr. & in cap. inquisitionis, Rebuff. de pacif. poss. num. 280. Couarr. in cap. alma mater, par. 1. S. 7. sub num. primo. Nauarr. cons. 2. & cons. 17. num. 2. de homic. & cons. 34. eo. tit. communis * opinio, vt dixi resignat. benef. lib. 4. quæst. 3. num. 33. & 34.
7 Tertio, accedat, quia simoniacus in beneficio † non est suspensus, nam peracta pænitentia, eo relicto, potest celebrare, Innoc. quem refert Nauarr. in man. cap. 23. num. 111. quod non posset facere si es
8 set † Irregularis Gl. & Doct. in clem. generalem de ætat. & qualit. Gemin. consil. 33. Anan. in rubr. de cleric. excom. min. Nauarr. in man. c. 27. num. 194. & dixi d. quæst. 3. lib. 4. de resig. benefic. num. 60. cum sequen.
9 His tamen non obstantibus, † contrariam opinionem existimo verissimam, & tenendam in iudicando, & consulendo, quam videtur firmare Maiol. de irregular. lib. 5. cap. 45. sub num. 5. & moueor primo,

primo ex verbis positis in d. Constitutione Pij v. in §. sed nec quisquam, ibi, & *ad futura inhabiles decernimus, & in iuris subsidium excommunicationis sententia innodamus, a qua nullus nisi in mortis articulo constitutus ab alio quam a Rom. Pontif. absolutionis beneficium valeat obtinere.*, respondeto primo, quia priuat obtentis, & reddit inhabilem ad futura, vt non pos-
10 sit † in futurum obtinere beneficia, Maiol. de irregul. lib. 5. c. 45. sub n. 5. Ex quo satis videtur constare de irregularitate, quæ inter præcipuos effectus hunc indu-
11 cit, vt irregulari † non possint beneficia conferri, Abb. in c. cum nostris de concess. preb. Nauar. cons. 17. de Simon. & alij supra allegati.

Secundo dum excommunicat confidentiarios, & reseruat absolutionem Papæ, excommunicatus enim maiori ex-
12 communicatione † est irregularis, vt late probat Maiol. de irregul. lib. 3. c. 21. n. primo 7. & n. 19. cum non possit promo-
13 ueri † nec promotus exercere, c. postulastis de cleric. excom. minis. & ibi Gl. & Doct. late Couarr. in c. alma mater p. 1. c.
* 6. prope finem, Summistæ omnes* in verbo excommunicatio, cap. si quis Episcopus xi. quæst. 3. Specul. d. tit. de dispens. §. iuxta.

** Secundo Moueor, quia ex ** receptio-
14 re sententia Simoniacus † etiam in beneficio est irregularis, vt late probat Lambertin. de iur. patr. p. 1. lib. 2. q. 9. art. 10. Maiol. de irreg. lib. 5. c. 45. sub. n. primo Achill. de Graff. decis. 341. vol 2. de Si-
15 mon. in impressis n. 4. cum amittat † executionem ordinis, & non possit promoueri, c. si quis de Sim. c. statuimus, 1. q. 1. Specul. d. §. Iuxta D. Thom. in 4. dist.
* 25. art. 2. & Ideo * communis est opinio
16 Simoniacum † in vno reddi inhabilem ad aliud, Mil. in repert. in verbo, Simoniacus in beneficio, Antonius de Butr. in c. pen. col. 2. vers. ad secundum, de elect.
* & fuit pluries resolutum in * Rota, scilicet in vna Toletan. Thesaurariæ, coram Pelegrino, & in alia S. Andreæ, coram Put. teste Achill. de Graff. d. decis. 341. Et facit Constitutio Pij Quint. §. quicunque, quam declarat Nauarr. cons. 34. de Simon. Ergo eo fortius Confidentiariua.

Tertio Ex alijs argumentis, quæ adducit, licet illis respondeat Nauarr. d. cons. 35. n. 1. & 2. de Simon.

Non obstant argumenta in contrarium adducta nam ad primum respondetur, verissimum esse, irregularem non censeri aliquem nisi fuerit expressum, sed negamus in casu nostro non esse expressum, cum contrarium constet ex ponderationibus factis in Constitutione Pij v. vt in primo argumento fuit deductum;
17 nam † expressum dicitur, quod colligitur ex verbis, vel ratione, aut ex antecedentibus, vel subsequentibus, Bart. in l. vxorem §. agriplagam, ff. de leg. terrio & in l. fideiussor, §. meminisse, ff. de leg. primo Curt. Iun. cons. 160. nu. 9. Cefal. cons. 133. n. 20. & cons. 137. n. 30. Crau. cons. 162. n. 2. in fin. & 190. n. 5. Card. Paris. cons. 32. n. 78. vol. 1. & cons. 71. n. 5. vol. 4. Vnde argumentum potius retorqnetur in contrarium, eo magis, quia id, quod dicebat Nauarr. procedit in Simonia, quod firmauerat ante editam Constitutionem a Pio v. vt ipse dicit d. cons. 35. in fin. quasi qnod postea contrarium firmaret. Et id, quod retulimus, quod nemo in dubio sit iudicandus irregularis, procedit, vt superior non possit ei prohibere; & interdicere susceptionem, vel administrationem ordinum, sed quo ad eum, qui vel promoueri, vel promo-
18 tus ministrare vult in dubio † se irregularem præsumere debet, vt petat se ad cautelam dispensari, Gl. in c. si quis dist. si Gl. & Aug. in c. si quis per ebrietatem, de consecr. dist. 2. Tabien. in verbo Irregularitas num. 3. Armill. in verbo Irregularitas, num. 8. & 9. Siluestr. in verbo dubium, quæst. 4. & in verbo homicidium 3. quæst. 1. in princ. Nauar. cons. primo, num. 2. de cleric. non ordin. ministr. & cons. 11. num. 2. & cons. 22. de homic. Et
19 Ideo in Irregulari & † homicida securior est opinio collationem esse nullam, vt
* post omnes * tradunt Dec. & Fel. in cap. 2. de rescr. cum alijs citatis per Achill. de Graff. d. decis. 341. num. 3. Et in foro
20 conscientiæ in dubio † delictum præsu-
21 mitur, vt tutior via pro † anima capiatur, Gl. in cap. veniens de sponsat. Dec. in c. in presentia n. 13. de probat Soc. Iun. cons. 29. n. 31. vol. 2. Mars. sing. 151.

Ad secundum argumentum respondetur, Fel. in d. cap. insinuatum fundari in doctrina Innoc. in cap. cum in nostris de concess. preb. quam doctrinam aliter declarat idem Felin. in cap. inquisitionis

 de ho-

de homic.post Abb.num. 12. & idem Fel.
est sibi contrarius in cap. 2. de rescr. vbi
scriptum reliquit, doctrinam prædictam
Innoc.vulgo non bene intelligi,ideo tan
22 quam contrarius † debet repelli,vt de In
noc.in quodam casu dicit Abb.in c. extir
pandæ,§.quia vero in repeti.num. 51. de
præb.& de Bart.dicit Sarn. in §. superest,
num.39.de act. & de Ias. idem Sarn.in §.
* in personam, n. 47.eo.tit. Et ita Rota * in
illa Toletan. Thesaurariæ respondit ad
Fel.teste Ces.de Grass.d.decis.341. n. 7.

Ad tertium respondetur,loqui in simo
niaco,non in confidentiario,inter quos
23 magna est differentia,cum in † confiden-
tiario casus sit expressus in iure,l. ancillæ
C.de furt.vel respondetur, illud non esse
verum neque in simonia, & confundi ex
adductis, & patet in allegata decis. Ces.
de Grass.341.vbi ponuntur rationes,& au
ctoritates,& illa sententia Rotę compro-
* batur * a praxi, & ab ea non est recceden-
dum, & eam tenui in tract.de resignat.be
nef.lib.14.q.2.n.14.cum seq.

Et,hac sumpta occasione,non est omit-
tendum, quod irregularitas nihil aliud
24 est,quã nota,† seu impedimentum cano-
nicum ex facto, vel defectu proueniens,
quo quis prohibetur ad Ecclesiasticos or-
dines promoueri,& in eisdem ministrare,
ita Specul.in tit. de dispens. §. Iuxta, in
principio Siluest.in verbo irregularitas,
num.primo,Angel.Tabien.& alij summi-
stæ in eodẽ verbo. Turrecrem.in c. si quis
Episcopus,11.q.3.Host.in cap. 2. de cle-
ric.excom.minist.Nauarr. in man.ca.27.
n.192.Io.Andr.& Archidiac. in c.primo,
de re iudic.lib.6. Lap. in clem si furiosus
de homi.Mar.Soc.sen.in c. sententiã,col.
2.Ne cler.vel Monac.& probatur in c.vlt.
de temp.ord.c.præcepimus,& c.curandũ,
dist.34.c.tanta dist. 86. cap. Episcopi 81.
25 q.4. Et dicitur † Irregularitas, vel contra
regulam Apostoli de vitijs vitandis in
Episcopo §.nunc autem,in verbo regula,
dist.25. Archid.in c.quoniam,dist.48.vel
contra regulam Ecclesiæ,Innoc.in c. nisi
cum pridem, n.7.vbi Host. Abb. & alij de
ren.& in antiquis canonibus de ea nulla
26 reperitur mentio, † scilicet in libris de-
cretorum,Io.Andr.in d.cap.primo, de re
iudic.lib.6.Ant.de Butr.in cap.vlt.de cle-
ric.excom. minist. In decretalibus autẽ
sæpe. Præpos.in sum.dist.80.Specul. d. §.
Iuxta, Host.in c.2.de cleric. excom.mi-
nistr. & in d.c.nisi cum pridem, §.personæ
vbi Abb.n.17.Card.q.1.& alij de renun.
27 Et tot † sunt irregularitates , vt omnes
congerere sit impossibile,vt per Pelag.de
planct.Eccles.lib. primo, art. 48. Nauarr.
quem refert Maiol.de Irreg.lib. primo,c.
primo, n. 1.& in illo tractatu referuntur
omnes , & habetur etiam latissime per
Burgas in eodem tract. Specul. vbi supra
dicto §.Iuxta.

Sexagesimæ Secundæ Quæstionis Summarium.

1 *AN Confidentiario debeat à Confessionario imponi onus monendi socium sceleris, & num. 6.*
2 *Inducens aliquem ad peccandum ad quid tenetur.*
3 *Confessarii Regum quid debeant facere.*
4 *Proximus amandus.*
5 *Peccat, qui proximum non defendit.*
7 *Lex charitatis non obligat ad mortale.*

QVAESTIO SEXAGESIMA SECVNDA SVMMARIVM.

QVod sit munus Confessarij in absoluendis confidenciarijs.

SExagesimo secundo. Quæro, An petẽ-
ti absolutionem a peccato, & Censu-
ris simonię, seu confidentiæ debeat im-
1 poni onus mouendi eum, † eum quo ad-
misit illud scelus, vt faciat eius pęniten-
tiam,& restitutionem,quam ob id facere
tenetur?

Pro affirmatiua primo , facit id, quod
2 scribunt Scot.in 4.dist.15.q.7.art. 1.& A-
drian.in 4.de restit.q.3.quod inducens †
aliquem ad peccandum tenetur ei resti-
tuere omnia bona , in quibus ei nocuit ,
inducendo eum ad pęnitentiam illumq;
exhortando ad opera bona.

Secundo,potest ponderari,quod dici-
tur in c.de hoc de simo.vbi Alex.iij.iussit
iudici , vt induceret Principes , qui ali-
quid acceperunt ab electo in Episcopum
Oxonien.ad restituendum eidem Eccle-
3 siæ Oxonien.& Abb.ibi n.6. reprehendit
Confessarios Regum † , ac Principum eos
non hortantes,& monentes restituere ac
cepta ab electis,& promotis ad dignitatẽ.

4 Tertio,Cõprobatur ex charitate,† amo
re,quẽ debet proximo,& pręsertim socio
in delicto,S.Bonau.& Richar.in 3.dist.29
Nau.in man.cap.14.n.23.& ideo peccat,

qui

5 qui proximum † non defendit, cap. pasce, dist. 86. cap. Symmachus, dist. 83. c. quantæ de sent. excom. D. Tho. 2. 2. q. 62. ar. 7. His non obstantibus, contrariam † opi-
6 nionem existimo veriorem, secundũ quã consuluit in facti contingentia Nauarr. cons. 2. de simon.

Et primo, quia nullo Canone, nullaq. lege determinatur, vt onus admonendi imponatur ei, qui petit absolutionem a peccato, & attestatur Nauarr. loc. cit. ante num. 3. vers. secundo, ergo non est dicẽdum, l. illam, C. de collat. futh. de trien. & semiss. §. consideremus, c. legatur 24. q. 2. Ideo neque simoniaco, & confidentiario debet huiusmodi onus imponi; nam nulla ratio nullo iure naturali diuino, & humano fundata reddi potest, cur magis debeat Simoniacus admonere sui peccati consortes, quã alij, qui aliquando multo maiora peccata cõmiserũt, censurasq. grauiores incurrerunt, Quare non mirũ, si c. quoniã c. de Irregularib. c. cum essent, c. nobis de simon. quæ loquuntur de pœna, & absolutione simoniacorum, vllam faciunt mentionẽ de pænitentia, & onere huiusmodi monitionis. Non obstant argumẽta in contrarium adducta. Nam ad primum respondetur, illud procedere, quando is induxit aliquem ad peccandũ vi, metu, & dolo, aut fraude, nam tunc tenetur illum monere, & ei restituere, alias secus, vt per Sot. lib. 4. de iust. & iur. q. 4. art. 3. & ita declarat Nauarr. afferendo exempla in man. c. 14. n. 32.

Ad secundum, respondetur, c. de hoc non probare, quod Confessarij, & alij absoluẽtes a Simonia in foro Conscientiæ debeant imponere absoluto pænitentiã, & onus vtendi præfata monitione nam loquitur de Iudice delegato a Papa in foro exteriori, & vult, ipsemet restituat.

Ad tertium, respondetur, quod Lex
7 charitatis † non obligat ad mortale peccatum, Ideo concludendum est &c.

Sacra vero Pœnitentiaria in litteris, quibus dat, vel committit absolutionem, solet hoc onus imponere, vt attestatur Nauarr. d. cons. 2. n. primo de Simon.

Sexagesima Tertia Quæstionis Summarium.

1 *IN dubio confidentia præsumitur.*
2 *Confidentia est delictum.*
3 *Quisque præsumitur bonus.*
4 *Contractus præsumitur licitus.*
5 *Actus præsumitur factus prout ius disponit.*
6 *Habens litteras expeditas videtur habere intentionem fundatam.*
7 *Bulla facit probationem probatam.*
8 *Bulla facit manifestum.*
9 *Tractatus præsumitur bonus.*
10 *Reseruatio videtur ritè facta.*
11 *Præsentatio, & electio in dubio censetur bona.*
12 *Interpretatio semper, vt confidentia excludatur.*
13 *Præsumptio quod omne delictum excludatur.*
14 *Præsumptio excludens turpitudinem capienda.*
15 *Qualibet causa excusat à dolo.*
16 *Præsumptio sustinens actum est fortior alia.*
17 *Præsumptio sustinens actum amplectenda.*
18 *Præsumptio excludens simulationem, & fraudem est capienda.*
19 *Vnum indicium tollit aliud.*
20 *Coniectura vna excludit aliam.*
21 *Præsumptio fortior tollit minus fortem.*
22 *Absolutio danda, cum non constat de confidentia.*
23 *Actore non probante, Reus absoluitur.*
24 *Iudices debent esse prompti ad absoluendum.*

QVAESTIO SEXAGESIMA TERTIA

ARGVMENTVM.

QVod confidentia, neque Simonia, præsumatur.

SExagesimo tertio, Quæro an confidẽ-
1 tia in dubio † præsumatur? Negatiua opinio vera est; quam tenent communiter omnes in terminis, Puc. decis. 385. li. primo, Caputaq. dec. 202. n. 6. Gabriell. cons. 171. in principio, lib. 2. idque proba-
2 tur ex eo, quia confidentia est † delictum; Caputaq. decis. 202. n. 5. par. prima, & decis. 238. par. 3. in principio, sed delictum in dubio non præsumitur, Barb. cons. 77. in principio, volum. 4. Boer. decis. 215. num. 22. Alex. cons. 125. col. 4. in princ. & seq. volum. 4. Soc. Iun. cons. 83. colu. prima, volum. 2. late Crau. consil. 18. col. vlt. & communiter Doct. tradunt, ergo & confidentia, &c. Et ratio rationis est,
3 quia quisque † præsumitur bonus, nisi malus probetur, cap. vlt. de Scrutin. in in ord. facien. l. omnimodo C. de inoff. testam. Gl. in cap. super litteris de rescr. Inno. in c. 2. col. 3. de in integ. rest. Marlia. cons. 2. num. 9. & Iuste possidere Bart. in l. commune, §. inter prædones, ff. commi diuid. Glos. in cap. primo, §. fiduo de pac. tenend. cum alijs; vt per Gabriell. tract. comm. opin. tit. de malef. concl. 2. n. 7. Et

4 sicuti contractus, qui potest censeri † licitus, & vsurarius, præsumitur licitus, & nō vsurarius, Bal. in l. rogasti, §. si tibi. col. vlt. ff. si cert. petat. Gl. Host. & Io. Andr. in cap. Nauig. de vsur. Alex. cons. 200. col. prima vers. accedit lib. 6. Ias. l. seruū fugitiuū col. 5. C. de seru. fugit. & quilibet etiam actus Bart. in l. non solum, §. sed vt probari, ff. de oper. nou. nunc. Fel. in c. ex parte col. 2. de offic. deleg. Cassad. super reg. canc. decis. 4. n. 5. Ita in casu nostro resignatio, præsentatio, & collatio præsumentur absque confidentia factæ

5 & sic vt Ius † disponit, c. ex literis de constit. c. sedes de rescrip. c. veniētes de Iur. Iur. Calder. cons. xi. in fin de feud. Crau. cons. 186. n. 9. vt prosint Bart. in l. gerit n. 21. ff. de acqui. hered. Soc. Iun. cōs. 113. n. 3. lib. 4. Menoch. de arbitr. Iudic. cas. 126. num. 8.

Ex qua cōclusione primo infero, quod habens litteras beneficij resignati expe-

6 ditas, habet fundatam intentionem † ob non confidentiam, vt in terminis scriptū reliquit Caputaq. decis. 202, num. 6. Et

7 ratio etiam est, quia Bulla † facit probationem probatam, Bal. in l. quoties, in vltimis verbis C. de Iudic. & in l. interest, C. de solution. & cons. 176. lib. primo, Calcan. cons. 77. Alex. cons. 134. col. vlt. lib.

8 2. & inducit † manifestum, Bart. in l. prima, col. 2. ff. de oper. nou. nunciat. Alex. cons. 59. lib. 2. cum alijs, vt per Dec. cons. 36. n. 6. Card. Paris. cons. 77. n. 4. vol. 3.

Secundo Infero, tractatum præcedentem inter resignantem, & resignatarium

9 pręsumi † bonum, Bal. in l. rogasti, §. si tibi ff. si cert. pet. Soc. cons. 83. procerto n. 11. lib. 3. Idem Soc. cons. 59. nu. 6. lib. 3. Dec. d. cons. 36. col. 3 Card. Paris. d. cons. 77. n. 5.

Tertio Infero, Reseruationem factam in resignatione, & litteris resignationis

10 præsumi † factam absque vitio confidentię, & vt ius disponit, vt per Calder. cōs. 11. in fin. de feud. & supra deductum est.

11 Quarto, infero, presentationem, electionem, collationē præsumi factam absque confidentia, iuxta ea, quę tradit Alciat. de pręsumpt. reg. 3. præsumpt. 2.

Quinto, infero, generaliter in hac materia confidentiæ esse capiendam inter-

12 pretationem, vt † confidentia, & simonia excludatur, Put. decis. 385. lib. primo.

Et hoc regulare est in quibuscunque casibus, vt capiatur præsumptio, ob quam

13 † delictum excludatur, l. merito, ff. pro Soc. Marsil. cons. 2. col. prima, & seq. Cepoll. cons. crimin. 21. nu. 17. Barbat. cons. 77. in princ. vol. 4. Crauet. cons. 18. in fin late Alciat. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. prima. Et ob id causa excludens

15 simoniam, & turpitudinem † est capienda, iux. not. in c. dilectus, 1. de Simon. Fel. in cap. tua nos, in princ. & n. 5. eo tit. Anchar. cons. 271. num. primo, Put. decis. 489. lib. 2. Dec. cons. 218. num. 5. Sarn. de trien. quæst. 12. num. 11. & 12. & commu-

14 * niter * Doct. & quælibet † causa excusat

* à pœna communis * opinio, teste Curt. Iun. cons. 132. num. primo etiam colorata Gl. in l. plagij, verbo Iusta C. de pla-

* giar. communis * opin. teste Io. de Amic. cons. 84. num. 5. Boer. decis. 168. num. 11. Soc. Iun. cons. 45. nu. 16. lib. primo, Dec. cons. 170. post num. 2. Grat. cons. 37. nu. 21. lib. 2.

Sexto, infero, hanc præsumptionem, quæ excludit confidentiam, sustinere a-

16 ctum, & ideo esse fortiorem † contraria, vt post alios optime deducit Io. Annibal, in l. post contractum, num. 107. de do-

17 nat. & † esse capiendam Grat. Cons. 42. num. 14. lib. primo, & cons. 43. nūm. 4. lib. 2. Et satis vuulgare est, vt præsumptio,

18 quæ est † exclusiua delicti, sit sumenda, Thom. Gramat. decis. 18. & cons. 31. num. 11. & in materia simulationis, & fraudis deducit Io. Annib. d. l. post contractum, n. 17. ff. de donat.

19 Et regulare etiam est, vt † vnum indicium tollat aliud, Alex. cons. 77. in fin. lib. primo.

20 Et vt vna coniectura † tollat aliam, Bal. cons. 32. lib. 2. Fulgos. cons. 173. Thom. Grammat. vot. 23. num. 12. & vot. 13. nu. 28. Bal. in l. prima, in fin. C. locat. Et in materia Confidentiæ * receptissimum est, vt

21 præsumptio † fortior tollat minus forte, Caputaq. decis. 202. par. prima, quod etiam in probationibus vendicare sibi lo-

* cum, est communis * opin. in cap. in præsentia de probat.

Septimo infero, quod, cum non præsumatur confidentia, & præsumptio sit in contrarium, vt patet ex superius adductis, quod si sufficienter non constat de

22 ea, absolutio † est danda, vt in terminis scribit Grabiell. cons. 171. in prin. lib. 2. Et ratio est, quia, actore non probante, reus

23 reus† est absoluendus, l. qui accusare, vbi
* communiter * Doct. C. de accusat. cap. vlt. §. de iur. iur. Card. Paris. cons. primo, num. 9. vol. primo, & cons. 158. num. 25.
24 vol. 4. & iudices debent † esse prompti ad absoluendum, Dec. & Cagn. late in reg. fauorabiliores, ff. de reg. iur. Paris. in rub. ff. de oper. nou. nunciat. n. 105.
25 Octauo, infero, Verba † Semper esse interpretanda pro non simonia, & confi-
* dentia, vt fuit resolutũ in vna * Firman. Cappellaniæ, Lunæ, 10. Maij. 1582. coram R. P. D. Aldobrandino tunc Auditore Rotæ, nunc S. D. N. nam ibi inter alia adducebãtur, ad probandam simoniam, quędam verba resignatarij, *le douo per vna certa cosa*, & fuit conclusum, esse interpretanda ex causa resignationis spontaneæ; non autem quod præcederet con-
* uentio: Et alias in vna Lucana * Canonicatus, die 19. Decembris de anno 1555 & 1557. coram Cardinali. S. Crucis fuit
26 resolutum † quod, si executio non fit cõformis tractatui præcedenti, non probetur simonia.

Sexagesima Quarta Quæstionis Summarium.

1 *Iudex secundum allegata debet iudicare.*
2 *Actor debet probare quod intendit.*
3 *Sententia lata absque probationibus iniusta.*
4 *Per probationes constat de confidentia.*
5 *Ex probationibus veritas apparet.*
6 *Probatio quid est.*
7 *Notorium non indiget probatione.*
8 *In claris non est opus coniecturis.*
9 *Quæ Iudici sunt aperta nulla indigent probatione.*
10 *Argumentum quid.*
11 *Probationum species duodecim.*
12 *Et quæ.*
13 *Confidentiæ crimen plene & concludenter probari debet quamuis ciuiliter agatur.*
14 *Simonia cum agitur ad priuationem plene probari debet.*
15 *Simonia lenioribus probationibus probatur quoties agitur ad repellendum aliquem ab assequutione beneficij.*
16 *Impetrantes beneficia per Simoniam & confidentiam sunt odiosi.*
17 *Actus interpetrari debet in bonam partem.*
18 *Verba, gli ho dato tanto, & c. non important Simoniam.*
19 *In Simonia requiritur conuentio.*
20 *Vnus testis cum fama non probat Simoniam.*
21 *Dictum vnius testis cum alio socio criminis non probat Simoniam.*
22 *Testis socius criminis non probat Simoniam.*
23 *Fama publica non probat confidentiam.*
24 *Dictum Resignantis post resignationem non probat Simoniam.*
25 *Verba futurum gratum non probant Simoniam.*
26 *Verba generalia non probant Simoniam.*
27 *Testes deponentes de solutione facta resignante non probant Simoniam.*
28 *Testes deponentes de perceptione fructuum facta a Resignante post resignationem non probant Simoniam.*
29 *Ex perceptione facta cum causa non probatur Simonia.*
30 *Ex mandatis reciprocis non colligitur confidentia.*
31 *Ignorantia an excuset a confidentia.*
32 *Petens absolutionem non censetur fateri Simoniã.*
33 *Bonarum mentium est culpam timere vbi non est.*
34 *Probationes interpetrantur pro non confidentia.*

QVAESTIO SEXAGESIMA QVARTA

ARGVMENTVM.

QVibus probationibus constat de confidentia.

SExagesimo quarto, Quæro, &c. Nunc autẽ de probationibus cõfidentię agẽ-
1 dũest, cum iudex secundum illas debeat† iudicare, c. iudicantem 30. q. 5. l. illicitas, §. veritas, ff. de off. præsid. c. primo, vbi Io. And. de off. ord. Gl. in c. primo verbo contra, de re iudic. lib. 6. & non possit aliter, Abb. cõs. primo, incipit tria col. 2. & cons. 8. in causa col. prima, & 2. lib. 2. Barbar. in c. cum in iure, col. 28. de off. & potest. iud. deleg. Fel. in c. quoniam contra n. 3. de probat. Paris. cons. 153. n. 4. & 5. vol. 4. Crau. cons. 171. n. 7. Cefal. cons. 421. n. 61. & cons. 265. n. 14. & 16. Clar. lib. 5. recepr.
* sent. §. vlt. q. 31. n. 10. ideo receptum * est,
2 actorem † debere probare quod intendit l. quia accusare, C. de eden. l. 2. ff. de probat. l. negantes, C. de accus. c. primo vt Eccl. benef. c. circa de elect. lib. 6. Abb. cons. 9. n. 54. Hercul. de probat. negat. n. 30. Rip. de peste part. 2. n. 125. Dec. in l.
3 culpa caret, n. 9. ff. de reg. iur. Hinc † sententia lata absque probationibus dicitur iniusta, l. probatam, & ibi Bar. C. de sent. Ruin. cons. 117. in lite vertente, n. 17. & 20. lib. 5. Vant. in tract. de nullit. sent. ex defectu proc. n. 37. Marf. in rub. C. de probat. n. 67. ideo huiusmodi inuestigatio vtilis erit, & necessaria, l. prima ff. de integ. rest. c. imitare 16. q. 1. c. si quis 2. q. 4. late tradit Mascard. de probat. q. prima col. prima.

Quæro igitur, quomodo constet de cõfidentia

fidentia, ad effectum, vt iudex possit iudicare, & declarare confidentiarios, &c.
*4 Communis * opinio † est, de ea constare
5 per probationes, quia per illas † veritas apparet, l. nec omissa, C. de liberal. caus. Couarr. in c. primo, var. resol. vers. septimo, & manifeste Abb. in cap. licet n. 20. de probat. Mascard. de probat. primo Tho. q. 3. n. 2. Probatio autem nihil aliud
6 est †, nisi rei dubiæ per argumenta ostensio, vt placuit Az. & Accurs. in rub. de pro
* bat. Host. in sum. eo. tit. in principio, & * communiter alij, vt per Abb. Decium, & alios nouissimos in rub. ext. de probat. rei
7 dubiæ, quia † Notorium non indiget probatione, ad not. in l. prima, ff. de rest. in integrum l. prima, ff. de dot. præleg. c. vlt.
8 de cohab. mulier, & in claris, non † est opus coniecturis, l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. oblig. quæ n. iudici sunt aper-
9 ta, nulla indigent † probatione, l. si vero, §. pio rei. ff. qui satid. cog. & illud ver-
10 bum per argumenta sumitur † generaliter, & largo modo, vt in l. 2. C. quomodo apell. non recip. c. si pro humani de homic. lib. 6. & late per Mandos. in d. rub. de probat. n. 8. & facit arg. §. primo, de act. comprehendit igitur omnes probationum species, quæ secundum Spec. in tit.
11 de probat. §. videndum, sunt † duodecim, scilicet per testes, per confessionem partium, per instrumenta, per euidentiam facti, per præsumptiones, per famam, per iuramentum, per libros antiquos, & scripturas antiquas in lapidibus sculptas, per literas sygillatas sygillo Episcopi, per denunciationem publicatum personarum, per communem opinionem, per inditia indubitata, secundum autem Host. nouem. secundum Tancred. sex. secundum Mascard. septem, & omnes has enumerat Mascard. d. trat. de probat. tom. primo. q. 4.

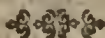
Illud autem in primis est consideran
* dum, receptum esse in * sacro Rotæ Au
* ditorio, & comprobatum ex * stylo hoc cri
13 men confidentiæ probandum † esse plene & concludenter, quamuis ciuiliter aga-
* tur, vt fuit resolutum in vna Imolen. * confidentiæ Lunæ 14. Februarij 1592. coram
* R.P.D. Pamphilio, & in vna * Calaguritan. confidentiæ 25. Iunij 1593. coram eo
* dem, & nouissima in vna * Aretin. confidentiæ Lunæ 23. Ianuarij 1595. & alias pluries. Et has decisiones habui à R. P. D. Varela nobilissimo, & Doctissimo viro meique amantissimo.

Et hoc ad exemplum Simoniæ, in qua
* communis * opinio est, requiri plenam, & concludentem probationem, cum agitur
14 † ad effectum priuationis, Glos. in c. veniens il primo verb. illorum de Testibus,
* & ibi Abb, n. 4. Dec n. 8. & alij * omnes, Card. Zabarell. c. sicut, & ibi Marian. Soc. sen. sub n. 5. vers. sed plus placet de Simon. Corr. decis. 173. Moedan. decis. 184.
* communis opinio * secte Alciat. cons. secundo, col. 2. & 3. tom. primo, de communi etiam Nat. cons. 299. n. 3. in fin. vers. quia respondit lib. secundo, & fuit reso-
* lutum in Rot. in vna * Firman. Cappellaniæ 7. Maij 1582. coram S.D.N. tunc Auditore Rotæ, & in vna Brittonorien.
* Commendæ * Lune 12. Decembris 1588. & Die tertia Maij iterum 1589. coram
* R.P.D. Gipsio & * in Tullen. parochialis coram R.P.D. Decano 28. Maij 1593. li-
15 cet secus sit quoties agitur † ad repellendum aliquem ab assequutione beneficij nondum obtenti, nam tunc sufficiunt probationes leuiores, Fab. decis. 7. lib.
* 2. resoluit Rota in vna * Caurien. Canonicatus x. Maij 1581. coram R.P.D. Seraphi
* no, & in alia * Calaguritan. de Naro 20. Maij 1590. coram Comitulo. Ideo, sicuti in Simonia, quoties agitur ad priuationem, quamuis agatur ciuiliter, requiritur probatio plena, & concludens, ita & in confidentia, ex interpetratione Rotæ, & ex stylo recepto, requiritur plena, & concludens probatio, & vbi non est talis, Rota semper pronuntiauit pro non confidentia; & multoties fuit in hac Sententia contra Iudicem confidentiarium, & secundum determinationem Rotæ fuerunt finitæ causæ, & hoc, tum quia vigent eædem rationes, quæ in Simonia, tum præterea ad compescendam audaciam illorum, qui mouent has lites, & volunt
16 beneficia viuorum, genus enim † hoc hominum valde odiosum est in Curia. Accedat, quia semper debet capi præsumptio excludēdi delictum, l. merito. ff. pro Soc.
17 Et actus debet † interpetrari in bonam partem, Put. decis. 181. & 440. lib. primo; & promptiores debemus esse ad absoluendum, quàm ad condemnandum, iuxta vulgatam regulam, prout recti iudices partes in dubio esse debent Ang. in l. dedit, n. primo, ff. qui satisd. cog.

Et

18 Et ideo illa verba (gli † ho dato tanto, non gli voglio dar piu niente) Rota in di
* cta* Firmana Cappellaniæ coram S. D.N. de Anno 1582. interpretata est, vt non importent Simoniam, quia potuit esse,
19 quod non dederit ex conuentione †, vt requiritur, Glos. in c. quam pio prima, q. 2. Dec. cons. 118. n. 4. Card. Paris. cons. 30.
* n. 21. vol. 4. & * communiter alij.
* Et in eadem * Firmana fuit resolutum,
20 non esse † concludentem probationem in hac materia, dictum vnius testis cum fama, Glos. in c. veniens primo, de testib.
* communis * opinio teste Dec. cons. 210. prope fin.
* Et in vna Ciuitaten. * confidentiæ sabbati 23. Ianuarij 1593. coram R.P.D. Mã
21 tica fuit resolutum, dictum † vnius testis non sufficere etiam cum præsumptione, quę oritur ex dicto alterius, qui particeps fuit criminis. Doct. in c. sicut, de test.
* Et in dicta * Tullẽ. parochialis 28. Maij 1593. resoluit dictum Socij criminis non
22 † admitti, & hoc late comprobaui, q. 66. n. 21. cum sequen. in hoc tract.
23 In eadem Tullen. fuit resolutum † famam publicam non probare: quod etiam
* fuerat dictum in illa * Imolen. confidentiæ, corã R.P.D. Pamphilio, 14. Februarij 1592. Gl. in c. veniens, & ibi Abb. n. 8. Dec. n. 22. de Testibus Gabriell. conclus. prima, de probat. n. 12. Put. decis. 171. in fin. libro secundo.
*24 Et in eadem * Tullen. fuit firmatum †, dictum resignantis post resignationem dicentis resignasse sub quibusdam conditionibus, & modis, non probare. De qua re dixi, q. 68. n. 22.
* Et in eadem Tullen. fuit * dictum, quod testes deponentes audiuisse N. dicentem
25 futurum † gratum, & non probare Simoniam, & fuerat decisum in dicta Brittonorien. Commendæ 12. Decembris 1588.
26 quia verba generalia non probant † Simoniam, Sot. de iust. & iur. lib. 9. q. 8. art. 5. concl. 3.
* Et in eadem * Tullen. fuit resolutum,
27 † testes deponentes de solutione facta resignanti non probare Simoniam, quia potuit resignatarius soluere ex alia causa, & non constabat de pacto.
* Et in dicta Imolen. * confidentiæ Lunæ 14. Februarij 1592 fuit resolutum, re-
28 stes deponentes † de perceptione fructuũ facta a resignãte post resignationem non probare confidentiam, nisi deponãt de præcedente conuentione. Nam poterit dari casus, quod ex post pacto Resignatarius sponte, & ex aliqua causa, illos soluerit, ad tradita per Gl. in c. præsenti, de off. ord. lib. sexto, de qua re vide ea, quæ supra scripsi, q. 31.
* Et in illa * Consentin. prætensæ confidentię 4. Februarij 1591. coram R. P. D.
29 Orano fuit resolutum † non constare de confidentia ex perceptione facta post resignationem, cum constaret de causa perceptionis.
* Et in illa Calaguriran. * confidentiæ Die Lunæ 14. Decembris 1592. coram R.P.D. Penia, ac in eadem Veneris 25. Iunij 1593. coram R.P.D. Pamphilio fuit de
30 cisum, ex illis † mandatis reciprocis non colligi confidentiam, cum non constet de pacto.
* Et in dicta Aretin. * cõfidentiæ coram R. P. D. Decano Rota exclusit confiden-
31 tiam ex verisimili † ignorantia clausulæ appositæ in supplicatione, attenta paupertate, tetigi q. 46. n. 64. vers. Jam. Et in
* præfata * Brittonorien. commendæ Lunę 12. Decembris 1588. fuit resolutum non
32 cõstare de Simonia, per † supplicationem in qua N. petebat absolutionem ab ea cũ petens absolutionem non videatur confiteri Simoniam, quia eius confessio præsumitur ad cautelam, ad tollendum scrupulum, nam bonarum mentium est, cul-
33 pam † timere, etiam vbi non est c. 2. de obseruat. iciun. Nau. cons. 161. n. 15. Quod nota, quia est valde singulare.

Et propterea in hac materia, vbi agitur ad priuandum aliquem beneficijs propter confidentiam commissam, debet huiusmodi confidentia probari plene, & concludenter, & ita vsus obtinuit, quod posset alijs multis modis, & rationibus comprobari, quas consulto omittam breuitatis causa, eoque maxime, quia in quęstionibus præcedentibus, & sequentibus late omnes casus posui, Et probationes
34 in crimine hoc confidentiæ in mitiorem partem interpretantur pro non confidentia, iuxta tradita per Barbar. cons. 12. num. 34. volum. 2.

Sexagesima Quinta Quæstionis Summarium.

1 *Per testes probatur confidentia.*
2 *Omnia possunt Testibus probari.*
3 *Probatio per Testes est naturalis.*
4 *In ore duorum, vel trium stat omne verbum.*
5 *Probatio per Testes est dignior alijs.*
6 *Viua vox est firmior.*
7 *Viua vox mouet animum Auditoris.*
8 *Plura sunt quæ non possunt, nisi per Testes probari.*
9 *Testificari est actus à lege inuentus.*
10 *Necessarius est vsus testium.*
11 *Ferre testimonium dignitas dicitur.*
12 *Officium testium ad quid versetur.*
13 *Veritas amanda.*
14 *Testes debent deponere per sensum corporis.*
15 *Testes absque Iuramento non probant in confidentia.*
16 *Nullum est dictum Testis absque Iuramento.*
17 *Papa non dispensat, vt credatur testibus absque Iuramento.*
18 *Pars aduersa in receptione testium debet citari.*
19 *Quando Iudex procedit ex officio non est necessaria citatio partis in receptione testium.*
20 *An testes debeant citari ad perhiben. Testimonij.*

QVAESTIO SEXAGESIMAQVINTA
ARGVMENTVM.

AN per testes probetur confidentia.

SExagesimo quinto Quæro, an per testes probetur confidentia? Communis * opinio omnium Doct est affirmatiua, quæ in praxi * cota die † obseruatur; & probatur; tum auctoritate, tum etiam ratione. auctoritate, ex d. Constitutione Pij v. in §. Testes, ratione, quia omnia possunt † testibus probari, Innoc. in c. cum P. de fid. instr. vbi dicit hanc † probationem naturalem, & congruere cum iure diuino, Abb. in c. tertio loco, n. 5. versi. vltimum tamē dictum, de probat. propter illud diuinæ vocis testimonium, In † ore duorum, vel trium stat omne verbum, c. cum esses, de testam. Et ob id huiusmodi probatio omnibus abjs † validior, & dignior existimatur, Abb. in rub. de testib. ex cum Ioannes, de fide Instru. Fel. post Barbat. in rubr. de fid. Instr. n. ptimo Dec. in d. rubr. de testib. & est * communis opinio, vt per Doctor. in d. c. cum P. de fid. instr. Viuius in com. opin. versic. testis de * magis communi attestatur Mascard. de probat. tom. 1. q. 5. n. 3. Et hoc, tum quia viua vox firmior est, quam mortua, vt in authen. de instr. cau. & fid. §. si quis igitur, c. tertio loco de probat. Az. in summ. tit. de testib. cum viuæ vocis sonus fortius, ac efficacius permouet † auditoris animum, l. si in tres, ff. de arbit. l. prima, C. de sent. ex breui. recit. l. de minore, §. de tormenta, ff. de quæst. & ideo plura probantur testibus †, quæ non probantur aliter, vt patet ex citatis per Roman. cōs. 349. incip. dum queritur Feder. de Sen. q. 211. Oldrad. cons. 199. Bal. in l. sciunt col. 2. C. de probat. tum etiam quia † testificari est actus a lege inuentus, l. quoniam, circa fin. C. de hæret. propter bonum publicum, Barbat. in c. 2. de probat. & est munus publicum, & † necessarium, l. prima, ff. de testib. l. vlt. C. si cert. pet. Barbat. in c. testimonium, n. 16. de testib. & ideo ferre † testimonium dicitur dignitas, c. præceptum 32. q. 5. Specul. de testib. §. apponitur, n. 29. cum officium † testium versetur ad veritatem detegendam, quæ super † omnia amari debet, l. cum ita legatum, ff. de cond. & demonstr. c. quilquis x. q. prima.

14 Qui testes debent causam † afferre in eorum depositionibus, per illum corporis sensum, quo percipitur id, de quo rogantur, l. qui testamento heres instituitur, §. vlt. vers. si vel sensu percipiatur, ff. de testam. Abb. in c. cum causam, de testib. Tindar. in suo tract. de testib. n. 9.

Aliqua tamen dubia oriuntur in hac materia, quæ sunt necessario explicanda Primum erit, an testes absque iuramento probent in hac materia confidentiæ?

15 Respondeo † negariue vt in terminis tenet Gabriel. cons. 184. n. 9. lib. 2. namque testes, antequam perhibeant testimonium, debent a Iudice arctari Iusiurandi religione. l. Iusiurandi C. de testib. Specul. eo. tit. in versic. sequitur, alias † nullum est eorum dictum, d. l. Iusiurandi. c. * tuis, de testib. vbi omnes * Lanfranc. de testib. in principio Crot. in eo. tract. par. 7. n. 227. Grauatius Calaber ad Vestr. in sua praxi c. 2. lib. 6. n. 34. cum sequen. decis. Pedemon. 79. n. 18. Immo aliqui scribunt summum † Pontificem non dispensare vt credatur testibus absque iuramento Fel. in c. constituturus in 6. col. de rescri. Roland. a Vall. cons. 8. n. 14. lib. 4. August. de Ancon. de potest. Eccles. q. 55. art. 4.

Secundum erit dubium, an pars aduersa de-

sa debeat citari in eorum receptionem
18 Respondeo † affirmatiue, vt etiam tenet Gabriell.d.consf.184.n.9.lib.2.& ratio est, quia dicta testium pro nihilo reputantur, si pars cuis interest, non fuerit vocata, c. 2.de testib.l.si quando C.eo.l. Iudices C. defid.Instr.Dec.in c.in nomine Domini, n.28.de testib.& communiter * ita praxis obseruat, teste Viu.in com. opin, versic. Testis.

Limita tamen, vt per Mascard.de probat.tom.primo q.5.n.87.vsque ad n.117. & per eundem Mascard. eo. tract. concl. 431.& per Abb.in c.2.n.7.de testib.vbi a-
19 lij; Et præcipue in casu, quando Iudex procederet ex officio, vt praxis etiam in hac materia obseruat in processu informatiuo, Bal. in l.non dubium, col.6. C. de legib. Io. Andr.in c. vlt.de præsumpt. Fel.d.c.2.col.2.in prima lim.de testib.

20 Tertium dubium, an testes † debeant citari ad perhibendum testimonium? Affirmatiuam opinionem tenuerunt Alex. consf.180 n.7.lib.2. Ruin.consf.10.n.5.lib. 5.& alij multi, Contraria tamen opinio est vera, quam tenent Lanfran. in tract. de testib.in principio sub n. 5. vers. quinto quæro, Gl.in l.post legatum, §. his vero, ff.de his quib. vt indig. Bal. in l. presbyteri C.de Epis. & cler. sufficit enim, vt testes producantur ad iudicem, Bal. in auth.sed nouo iure, C.si cert.pet. Io. Bapt.Asin.in prax.§.7.c.5.limit.92.& communiter * obseruatur. Et cum hic casus alias fuisset propositus ab ornatissimo & nobilissimo D.Fabritio Caieta Consentino, mihi maxima & antiqua amicitia coniuncto, ita respondi, & postea ita Fuit iudicatum.

Testes autem Inimici, deponentes nimis audacter, suspecti, & Socij criminis non probant, vt dicam infra quæstione sequenti.

Sexagesimæ Sextæ Quæstionis Summarium.

1 *Vbi requiritur legitima probatio, Testes debent esse omni exceptione maiores.*
2 *Verbum legitime quid importet.*
3 *Sêper Testes debent esse omni exceptione maiores.*
4 *In causa criminali Testes debent esse luce meridiana clariores.*
5 *In Causa matrimoniali Testes quomodo debent esse.*
6 *In confidentia admittuntur Testes criminosi, & inhabiles.*
7 *In Simonia quælibet persona admittitur.*
8 *Exceptio capitalis inimicitiæ admittitur in Simonia.*
9 *Simonia est maius crimen omnibus alijs.*
10 *Quælibet persona admittitur ad probandum heresim.*
11 *Confidentia & Simonia solent committi occulte.*
12 *Quoties aliter veritas haberi non potest Testes minus idonei admittuntur.*
13 *Minor 25.annis in criminalibus admittitur.*
14 *Laicus quando admittatur contra Clericum.*
15 *Meretrices, & lenones quando admittantur.*
16 *Ob atrocitatem delicti licitum est transgredi Iura.*
17 *Hereticus, & paganus non probant Simoniam.*
18 *Iudæus non probat contra Christianum.*
19 *Deo infidelis est quoque alijs.*
20 *Confidentia probatur per Testes socios criminis.*
21 *In tribus criminibus socius criminis probat.*
22 *Socij criminis & muneris non probant Simoniam.*
23 *Promissio, & datio in Simonia æquiparantur.*
24 *Assassinus etiam ex promissione.*
25 *Testes inimici non probant confidentiam.*
26 *Testes deponentes audacter repelluntur.*
27 *Testes de auditu, & publica voce & fama non probant Simoniam.*

QVAESTIO SEXAGESIMA SEXTA
ARGVMENTVM.

AN testes debeant esse omni exceptione maiores.

SExagesimo sexto Quæro, an ad probandam confidentiam testes debeant esse omni exceptione maiores?

Pro affirmatiua primo ponderantur quædam verba posita in d. Constitutione Pij 4.in §.sicque, ibi, *etiam per præsumptiones*
1 *& coniecturas legitimas &c.* verbum enim legitimas videtur requirere †, vt testes sint omni exceptione maiores, Host. Innoc. Io.de Anan. Abb. & alij in c.Fraternitatis, de testib. & est notabilis decisio Rotæ, quam ad hoc refert Marsil. consf. 2.n. 51.lib.primo, nam alias non posset dici le-
2 gitima probatio ad late tradita per Felin.in c.2.n.12.de testib. verbum enim † legitimæ est magnæ importantiæ vt in casu de quo per Bald. in l.vnica col.9. vers. quæro debitor C.de confess.

3 Secundo affertur, quia regulariter in omni materia debent esse † testes omni exceptione maiores, vt habetur sexcentis in locis, in tit. de testib. in ff.& Dd.
4 in c.2.de testib. & eo magis in causa criminali, vbi probationes debent esse † luce meridiana clariores, l.sciant cuncti, C. de

de probat. & omnes * Doct.tradunt, vt per Boss.in tit.de conuict.num.8.in prax. crim.& in Simonia in terminis Marſ.cõſ. 2.n.46. 37.48. Fel.in c.2.n.12.vbi Dec.n. 27. atteſtatur* de cõmuni de teſtib. Grat. conſ.1.col. vlt.lib. 2.Card.Pariſ.conſ. 57. col.2.lib.primo Corn.conſ.28.col.2.lib.3.
5 & conſ.134.in princ. lib. primo ſicuti † in cauſa matrimoniali,Gl.in c.primo verbo, maiores, de conſang. & affinit. vbi Abb. n.5.& alij,Crau.cõſ.169.col. prima Grat. conſ.2.n. 3.& 34. lib.2.Zaſ. conſ.4. n. 11.
* lib.2.Dec.conſ.310. col.prima &*commu niter Doct.vt per Gabriell.lib.com.opin. concl.8.in principio.

His tamen non obſtantibus, contraria
* opinio negatiua eſt vera, & * communiter recepta, vt ad probandam confidentiam non requirantur teſtes omni exce-
6 ptione maiores,ſed ſufficiant † criminoſi,& alias inhabiles, Nauarr. in man.c. 23.ſub n.110.verſ.noto 9.Maſcard.de probat.concl.1306.n.16.

Quæ concluſio probatur expreſſe in dicta conſtitutione Pij v.in §.*cæterum criminoſi, & cæteri omnes qui ad perhibendum in caſibus Simoniæ teſtimonium recipi poſſunt ad prædicta omnia admittuntur &c.* nam in crimine Simoniæ
7 quælibet† perſona indiſtinctè admittitur in teſtem, & ad teſtificandum, & exceptiones cuiuſque generis, & qualitatis repelluntur, & non admittuntur, preter-
8 quam exceptio † capitalis inimicitiæ, & conſpirationis, vt probat tex. in c. licet heli, de Sim.vbi Gl. Ant.de Butr. Abb.A-
* nan.Fel. & * communiter Doct.& eſt etiã tex.in c. per tuas el primo eo. tit. vbi Gl. Abb.Fel.& alij omnes Gl. in c.cum P. de accuſat.Redoan.de Sim. p.4.c.5. n.7.& 9. cum ſeq.Nauarr.in man.d.c.23.ſub n.110. & ratio ibi ponitur,quia Simonia eſt ma-
9 ius † crimen omnibus alijs criminibus, d. c.per tuas,c.vlt.1.q. vlt.&quaſi maius hæreſi c.eo.1.q.1. ſed ad probandã hæreſim
10 quælibet † perſona admittitur etiam crimine irretita, & inhabilis, c. tanta, de hęret.c. ſi quis Papa, diſt. 79. l. ſi quemquam,C.de Epiſc.& cler.Gl.in c.veniens el ſecundo in fin.de teſtib.Lap. alleg. 94. col.prima verſ.& ideo inſurgit Io. Andr. in addit.ad Specul. tit.de Teſte §. primo deciſ.Tholoſ.3.in fin.Abb.in c.cum in tua n.7.de ſponſal.Marſil.conſ.102.col.prima verſ. opponit. Grat. conſ. 59.col. prima verſ.accedit quoque lib.2.

Accedit, quia Simonia,& confidentia eſt de illis criminibus, quæ ſolent com-
11 mitti * occulte, vt per Redoan.de Sim.p.
* 4.c.6.col.3.& 4.& eſt * communis opinio Doct.& tamen, quoties ſumus in his cri-
12 minibus,& veritas† aliter haberi non poteſt, tunc teſtes minus idonei fidem faciunt,c.veniens el ſecundo in fine de teſtib.& ibi Gl.vlt.c.cum dilecti & ibi Gl.de elect.Gl.in c.tertio loco, in verbo iurare, de prob. Lap.alleg.94. col. prima Marſil. ſing.73.& conſ.31.n.32.& conſ.42. n.5.& conſ.102.col.prima nam ratione difficultatis illi teſtes recipiuntur, qui alias a teſtificando reiicerentur, vt optime ſcribit Rom. conſ. 76. col. 1.verſ.ſec. Idem pro-
13 batur,Et ideo minor† 25 ann.in criminalibus admittitur, quando aliter veritas haberi non poteſt, Iaſ. in l.vlt. col.prima C.de his quib.vt indig.Marſil. in l. Diuus col.2.verſ.nota etiam ff.de quæſtionib.
14 Hinc laicos admittitur † contra clericum, quando veritas aliter probari non poteſt, Abb.Ant. de Butr. Fel. & alij omnes in c. de cætero, de teſtib. Alex. conſ. 64.col.prima lib.primo Grammat.vot.45. n.20. Marſil. in prax. §. diligenter, n. 81.
* communis * opinio teſte Gabriell. com-
15 concl.de teſtib.concl.7.n.6. Hinc † meretrices, lenones, & alij infames, quando veritas aliter haberi non poteſt in criminalibus admittuntur, Salicet.in l. ea quidem, col. prima C. de accuſat. Marſil. in d.§.diligenter n.8.

Comprobatur ex atrocitate delicti,
16 ob quam cauſam licere iura tranſgredi †
1 * ſcriptum reliquit Innoc. communiter * receptus in c. primo de conſt. vt refert Clar.lib.5.recept.ſent.§.primo.

Dubium tamen oritur, an ad probandãm Simoniam, & confidentiam admit-
17 tatur hæreticus†, & paganus? Reſponde negatiue, Gl. in c.ſi dominus de ſim. in verb.catholicus, Redoan.de Sim. par. 4.
18 c.5.n.13. cum ſeq.Hine Iudæus non † eſt idoneus teſtis contra Chriſtianum in cauſis criminalibus, c.primo & 2.c.Iudex,de teſtib. c. ſi paganus, & c. ſi hęreticus 2. q. 7.l.quoniam,C.de hæret.Marſil. conſ. 12.
19 col.3. quia, qui Deo † eſt infidelis, non poteſt homini eſſe fidelis cap. non poteſt 2. q. 7.

Secundo dubitatur, an probetur confidentia per teſtes ſocios criminis? com-
*20 munis * opinio eſt † affirmatiua in Simonia,

nia, quam tenent Gl. in c. vlt. 15. q. 3. & in c. si quis Papa, dist. 79. Doct. omnes in c. primo, de testib. lib. 6. Angel. in sum. in verbo testis, cum alijs, vt per Redoan. de Sim. p. 4. c. 5. n. 28. speciale enim est in tribus criminibus exceptis, vt socius crimi-
21 nis admittatur in testem, scilicet † in causa hæresis, læsæ maiestatis, & Simonia, dic. c. primo, de testib. lib. 6. vbi omnes
* Doct. nam in alijs secus, communis* opinio, vt per Io. de Amic. cons. 27. nu. primo, Gl. in l. vlt. C. de accusat. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. quæst. 21. vers. Dictum socij. In confidentia autem pluries resoluit Rota testes socios criminis repelli in vna Aquen. Beneficij Lunæ 17. Maij 1593. coram R. P. D. Blanchetto, & alias, & in simonia fuit dictum in illa Firman. Cappellaniæ de anno 1582. coram S. D. N. Et in illa Tullen. Parrochialis coram Decano veneris 28. Maij 1593.

Et hoc procedit, quoties essent so-
22 cij criminis, & † muneris, nam tunc absque dubio non admitterentur in confidentia, sicuti neque admittuntur hoc ca-
* su in simonia, vt fuit resolutum * in Rota in vna Pampilonen. Parrochialis de Paterna coram D. Fabio Accorambono Decano 13. Iunij. 1552. teste Caputaq. decis. 244. par. 3. & ratio est, quæ ponitur per Doct. in d. c. primo, de testib. lib. 6. & in c. veniens el primo, de testib. Et quoties agitur ad effectum priuationis, & ita distinguit, Fab. decis. 47. lib. 2. not. in d. Tullen. Et ampliatur hoc procedere, etiã si agererur de simonia ciuiliter Redoan. de sim. p. 4. d. c. 5. n. 28. Salicet. in l. quando liberi, n. 6. C. de testib. Dec. in c. 2. de conf.

Ampliatur secundo, procedere, etiam si testes socij criminis, & muneris nihil re-
23 ceperũt, quia sufficit, quod eis fuerit † pro-
* missum, vt fuit* resolutum in d. Pãpilonẽ. teste Caputaq. citata decis. 244. p. 3. n. 3. & etiam tradit, Gl. in d. c. primo, de testib. in 6. Dec. in c. veniens el primo, n. 9. ante finem de testib. Ita in simili dicitur assassi-
24 nus, si tantũ fuit † promissum, vt occidat, licet nihil habuerit, Salicet in l. non ideo minus, in fin. C. de accusat. Curt. Sen. cõs. 30. col. 18. vers. omitto postremo, Gramat.
* vot. 9. col. prima, cõmunis * opinio, vt late resoluit alios allegando Gabriell. de malef. concl. prima, n. primo, cum sequent.

Et hunc criminis participem a testimonio repelli scribũt Fulgos, cons. 136. col. 2. in fin. Corn. cons. 112. n. 5. lib. 3. cõs. 58. n. 4. lib. pri. Gramm. decis. 25. n. pri. & deci. 40. n. 16. Car. Paris. cons. 53. n. 15. vol. 4. cũ alijs, vt per Mascar. de probat. concl. 466.

Et reliqua circa materiã hanc vide quæ posui de resig. benef. lib. 14. q. 10. vbi latissime tractaui hanc quæstionem.

25 Testes † autem inimici repellentur, vt
* fuit* resolutum in Rota, in vna Aquen. Lunæ 17. Maij 1593. coram R. P. D. Blanchetto, & in illa Imolen. proxime citãda.

26 Ita † & etiam qui nimis audacter deponunt, ac animose loquuntur, Anch. cons. 227. sub n. 5. Alex. cõs. 5. n. 4. li. 3. Gramm. cons. 12. n. 14. Crau. cons. 1. n. 9. & ita fuit
* resolutum in vna* Imolen. confidentiæ Lunæ 24. Febru. 1592. corã R. P. D. Pãphilio.

27 Ita † pariter non probant testes de auditu, etiam de publica voce, & fama, etiã si cũ hac publica voce, & fama adsit vnus testis, nam pluries fuit resolutum, ex hoc
* non probari simoniam, in illa * Firman. de anno 1582. coram S. D. N. in d. Imolen. & Aquen. Gl. in c. veniens t. de testib. Dec. cons. 2 to. in fin.

Sexagesimæ Septimæ Quæstionis Summarium.

1 *Testis vnus non probat.*
2 *Etiam si esset in dignitate.*
3 *Vbi causa est commissa conscientiæ alicuius vnus Testis non sufficit.*
4 *Plures testes singulares nihil probant.*
5 *Testes singulares probant confidentiam.*
6 *Ob difficultatem probandi sufficit vnus testis.*
7 *In Criminalibus duæ probationes imperfectæ non iunguntur.*
8 *In Ciuilibus secus.*
9 *In crimine vsurarum coniunguntur probationes imperfectæ.*
10 *In confidentia iunguntur præsumptiones.*
11 *Qualibet probatio, quæ iungi debet est semiplena probata.*
12 *Cum agitur de probando quid in genere, sufficiunt testes singulares.*
13 *Iurisditio probatur per testes singulares.*
14 *Consuetudo quoque.*
15 *Possessio etiam.*
16 *Et fama.*
17 *Et hereticus.*
18 *Adulterium.*
19 *Furor.*
20 *Electio sepulturæ.*
21 *Qualibet coniectura probanda per duos Testes.*
22 *Papa potest statuere in certis casibus, vt stetur dicto vnius Testis.*
23 *De iure Diuino requiruntur duo Testes.*
24 *Papa non potest dispensare super iure diuino.*

QVAESTIO SEXAGESIMA SEPTIMA

ARGVMENTVM.

Confidentia probatur per testes singulares.

SExagesimo septimo, quæro, quot testes probēt coniecturas, seu præsumptiones confidentiæ positas in Constitutione Pij v. & an testes singulares sufficiant? Et quidem videtur dicendum, requiri duos adminus testes, & singulares
* non probare. nam recepta * est doctorum
1 sententia testi vnico nō adhiberi † fidem, c. licet, c. veniens, c. iusiurandi de testib. c. admonere, 33. q. 2. ca. in nomine domini
2 de restib. etiam si ille esset † in dignitate quantumvis maxima constitutus Bellā. decis. 628. cū tribus sequēr. Fel. in c. quod super col. 4. de fid. instr. idem Felin. in c. post cessionem col. 4. de probar. Soc. Sen. reg. 423. & etiam si causa esset commissa
3 conscientię † alicuius Alex. cons. 209. col. vlt. lib. 6. & etiam si sit iudicandum inspecta veritate, & æquitate Corn. cons. 165.
* vol. 4. & recepta * pariter est doctorum sententia testes singulares nō probare, c. nihilominus vbi Gl. 3. q. 9. c. tam literis vbi etiam Gl. 2. de testib. c. cū dilecti de elect. c. licet causam vbi Abb. col. 2. de probat. Petr. de Anchar. cons. 276. Corn. cōs. 286 col. 2. lib. 3. Alex. cons. 3. in fin. lib. primo, Car. Paris. cons. 57. col. 2. vol. primo, etiā
4 si essent † plures Bal. in l. iusiurandi col. 2. C. de testib. Alex. cons. 18. col. vlt. lib. 4. & cons. 20. & cons. 71. eo. lib. Card. Paris. d. cons. 57. loc. cit. Soc. Iun. cons. 90. num. 8. vol. 2. Et * in crimine simoniæ fuit resolutum in illa Firman. Cappellaniæ 2. Maij, 1582. coram S. D. N.

His tamen non obstantibus, contraria
* opinio * communiter est recepta, sufficere
5 testes † singulares, vt tradunt Nauar. in man. c. 23. sub. n. 110. vers. nota nono Mascard. de probat. concl. 1306. n. 15. & probatur expresse in d. const. Pij v. in §. Testes autē de quaq. re singulares singulas probare valeant præsumptiones, & coniecturas, &c. quæ verba probant, quod licet de iure communi quælibet pręsumptio esset probanda per duos testes contestes, hodie autem sufficit, vt probetur per testes singulares, & sic Pius v. dimidio minori probatione contentatur, quæ de iure communi requiritur, Et ratio huius cōclusionis ponitur in eadem Constitutione Pij v. in §. siquidem, ibi, *sed plerisque causis præsumptiones, & coniecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minime sufficere*, eiusque rei causa plurimos, qui ante literarum prædictarum editionem huiusmodi confidentiam exercebāt, vbi cognouerūt obstructam veritatem ob difficultates probandi in iudicijs confidentias ipsas contempta constitutione prædicta, Ecclesias, monasteria, & beneficia sic recepta, vt prius retinere alios fructus, pensiones, & alias res accipere, alios eorum exemplo ad similia, & grauiora fidentius commo-
6 neri, &c. Difficultas igitur probandi operatur, vt † sufficiat vnus testis, doct. in l. prima, §. vltimo, ff. de verb. oblig. Mars. in l. si quis ne quæst. col. 32. vers. & respondendo, ff. de quæst. & late deducit Gabriell. de testib. concl. prima, & 2.

Et facit quod fuit decisum in vna Bisinianen. pensionis de anno 1574. coram Illustrissimo Lancelotto. Vnde licet in criminalibus regulariter duæ probatio-
7 nes imperfectæ non iungantur † ad faciendam plenam probationem, Glo. Ant. de butr. Imol. Fel. & alij in cap. veniens, de testib. Anan. cons. 59. colum. 2. in fi. Archid. in c. sciant 2. q. 8. Oldrad. consil. 192. post med. Ias. cons. 167. colum. vl-
* tim. lib. 4. communis, * de qua attestatur Marsil. in l. de minore §. plurimum, num. 55. ff. de quæst. Dec. cons. 429. nu. 9. & cons. 210. in fin. fallit tamen in hoc crimine, in quo speciale est, propter eius grauitatem, vt probationes imperfectæ simul iungantur ad constituendam plenā
8 probationem, sicuti in † ciuilibus iunguntur, Bar. in l. 2. §. primo, ff. de excus. tut. & in l. prima, §. idem Cornelio, ff. de quæst. Alex. cons. 20. lib. 4. Anchar. cons. 276. colum. prima, Imol. consil. 138. colum. prima, Card. Paris. cons. 3. num. 95. vol.
* 4. Marsil. consil. 20. num. 47. communis * opinio teste Grammat. consil. ciuil. 45. num. 9. Gabriell. de probat. concl. prima, num. primo, vbi infinitos congerit, & in † crimine vsurarum, Baldus, in l. prima, colum. penult. & vlti. Cod. de testamen. Ias. consil. 11. libr. 2. Crau. cons. 73. colum. prima, Soc. Iun. consil. 97. lib. 2.

10 Eo magis cum † facilius iungantur plures præsumptiones ad plenā probationē

(vt

(vt in casu nostro) Ant. de Butr. in cap. veniens el. primo, col. vltim. de testib. Gabriell. d. conclus. prima, num. 63. & ideo receptum * est iungi duas præsumptiones ad plenam probationem, Gl. in c. accedens el secundo, vt lit. non contest. & in c. cum causam, in glos. 2. de probat. Ioan. de Anan. cons. 49. col. prima, vers. ex quibus Roman. cons. 7. colum. prima, & cons. 54. in fin. Crau. cons. 35. n. 6. & cons. 73. n. 20. & cons. 159. n. 11.

Accedit, quia hæ præsumptiones, quæ iungũtur in casu nostro, vna quæq. probatur semiplene, & tamẽ probationes imperfectę indistinctè iunguntur, cum quælibet probatio, quæ iungi debet, sit semiplene,
11 † probata, Bar. in l. spadonẽ, §. qui iura, de excus. tut. Paul. de Cast. cons. 92. in fi. li. 2. Anchar. cons. 276. col. prima, Aret. cons. 65. col. 2. Alex. cons. 20. col. prima, vers. finaliter lib. 4. sufficiunt etiã testes singu-
12 lares, cum agitur de probando † quid ingenere, gl. in l. ob carmen, §. vlt. ff. de test. Abb. in c. cum dilecti de elect. Anchar. cons. 277. col. 4. Franc. Curt. cons. 64. col. 2. Grat. cõs. 150. col. 2. lib. 2. Cõmunis * opinio teste Corn. cons. 34. col. pen. & cons. 247. col. 8. lib. 2. vt habemus exemplum in
13 probãdat iurisdictione, in qua sufficiunt testes singulares, Innoc. in c. qualiter, & quando, de accus. Alex. cons. 3. col. 4. lib. 4. Bal. in l. prima, col. vlt. C. de testib. Soc. Iun. cons. 98. col. 3. lib. 2. Et ad probandã
14 † consuetudinem, Alex. cons. 172. col. 3. lib. 2, Guid. Pap. cons. 116. & cons. 131.
15 Car. Paris. cõs. 25. col. vlt. vol. 4. Et ad † probandam possessionẽ, Fel. in c. licet ex quadam, col. 4. in fi. de testib. Bal. in l. actor. col. 3. C. de probat. Alex. cons. 64. col. prima, lib. 2. Ruin. cons. 44. n. 4. vol. 4. & cõs.
16 67. n. 15, vol. 5. Et ad probandam † famam. Bar. in l. plurimum, §. tormenta, col. 5. de quęst. Corn. cons. 34. col. pen. lib. 2. Alex. cons. 51. col. pen. lib. primo, Franc. Curt. cons. 64. col. 4. Et ad probandum † quem
17 hæreticũ, Io. Anan. in cap. primo, in fi. de hæret. Calcan. cons. 19. col. 6. & seq. Alex. cons. 85. col. vlt. lib. 2. Soc. Iun. cons. 99. col. 3. lib. 2. Ad probandam cõfessionem, Card. Paris. cons. 57. col. pen. vol. primo, ad probandum † adulterium Ias. cons. 31. lib. 2. & stuprum Soc. Iun. d. cons. 99. col. prima, lib. 2. Boer. deci. 23. n. 44. Alex. cons. 13. col. vlt. lib. 7. & probandum censum, Cassan. cons. 16. col. vlt. & ad proban-
19 dum † furorem, Alex. cons. 85. col. vltim lib. 2. Paris. cons. 87. col. 2. vol. 3. Ruin cons. 67. col. 4. vol. primo, & ad probandũ
20 † electionem sepulturæ, Guid Pap. q. 544 His igitur, & alijs casibus, vt per Mascard. de probat. to. primo, q. 5. n. 118. Gabriell. de test. d. concl. 2. sufficiunt testes singulares, ideo non erit nouum, vt etiam in casu nostro sufficiant ob rationem allegatam supra.

21 Et, licet regulariter quælibet † coniectura sit probanda per duos testes ad minus, Gl. in l. vlt. in verbo, vel indicijs, C. famil. hercisc. cõmunis * opinio teste Soc. cons. 54. n. 2. lib. 4. Io. de Amic. cons. 127. n. 10. vbi dicit, non legisse contradictorẽ, tamen in casu nostro vnus testis probabit vnam coniecturam, ad not. per Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 22 & dicit Fel. in cap. humilis, n. 7. vers. nõ posst de mai. & obed. in certis casibus posse statui per Papam,
22 vt † stetur dicto vnius testis, Specul. de testib. §. restat, non tamen generaliter statuere hoc in omni casu, cum sit de iure diuino † vt duo testes requirãtur, c. in omni, de test. ca. cum esses, c. relatum, de testa. & in his, quæ sunt † iuris diuini, non potest dispensare, c. litteras, & ibi omnes de restit. spoliat, cap. vlt. §. is itaq. dist. 6. Gemin. & Pręposi. in c. sicut dist. 14. D. Thom. 4. quolib. q. 14. & in 4, sent. dist. 27. q. 14.
23 Hodie autem in septimo libro Decretalium in hac parte reformatur constitutio hæc, & statuitur, vt duo testes requirantur, & optima ratione.

Sexagesimæ Octauæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia probatur confessione partium.*
2 *Confessio est vera, & propria probatio.*
3 *Confessio maior probatio, quam per testes.*
4 *Et validior.*
5 *Confessio superat omnes probationes.*
6 *Confidentia est Simonia conuentionalis.*
7 *Simonia probatur Confessione.*
8 *Confessio superat coniecturas.*
9 *An Confessio resignantis ante resignationem noceat resignatario.*
10 *Resignans quãdo possit præiudicare resignatario.*
11 *An Confessio resignantis post resignationem noceat resignatario, & n. 21.*
12 *Confessio probat contra confitentem.*
13 *An Confessio facta in vno iudicio probet in alio.*
14 *Confessio in iudicio est illa, quæ præiudicat.*

15 Inimico non creditur.
16 Confessio vnius partis in materia confidentiæ an possit diuidi.
17 Testes de Confessione resignatarij non probant.
18 Dicta testium in dubio interpretrantur contra producentem.
19 Inditia in Simonia debent esse concludentia.
20 Fama cum Testibus singularibus non probant Simoniam.
21 Confessio de Simonia quando probat.
22 Ex supplicatione absolutionis a Simonia non probatur Simonia.

QVAESTIO SEXAGESIMA OCTAVA

ARGVMENTVM.

COnfesſione quando probetur confidentia.

SExagesimo octauo, Quęro, an confidẽ-
tia probetur ex confessione partium
1 resignantis vel† resignatarij? Commu-
* nis*opinio est affirmatiua, secundũ quam
* fuit resolutum in vna * Cæsaraugust. te-
ste Pelegr. decis. 338. li. 2. in recollect. ma
nus, & tradit R. P. D. Seraphinus decis.
90. lib. primo, manuscr. & colligitur ex
Caputaq. decis. 242. p. 3.
2 Primo, probatur, quia † confessio est ve-
ra, & propiè probatio Salic. in rubr. C. de
probat. col. vlt. Bart. In l. si duo Patroni, §.
Idem Iulianus, ff. de petit. hered. Host. in
summ. de probat. §. vlt. Speculat. eo tit. §.
videndum, & hanc esse veram opinionẽ
attestatur Dec. in rubr. ext. de probat. n.
77. & ibi hanc defendi ex pluribus ratio-
nibus, & auctoritatibus, cõfutando con-
3 trarias; immo est fortior, probatione† per
testes, & instr. Gramm. decis. 36. n. 66. Soc.
4 iun. cons. 39. n. 18. li. 2. &† validior. l. gene
raliter C. de reb. cred. l. publia in fin. ff. de
pos. c. Lotarius. 30. q. 2. Abb. cons. vlt. col.
vlt. lib. 2. Bal. in l. Deo nobis in 5. not. C.
de Epis. & Cler. Crau. cõs. 60. n. 3. & maior
Crau. cons. 217. n. 10. & cons. 121. n. 4. Zas.
cons. primo, n. 4. & 5. lib. primo, Menoch.
de recuper. poss. rem. primo, n. 217. Tan-
cred. de ordin. Iudic. lib. 3. tit. de confess.
5 & vere † superat omnes alias probatio-
nes, Dec. cons. 38. n. 6. Card. Paris. cons.
112. n. 42. vol. 4. Ergo confessione potest
probari confidentia cum possit probari
tęstibus, & Instrumentis. Auth. multo ma
gis, C. de Sacros. Eccles.
6 Secundo, quia† confidentia est simonia
conuentionalis, vt ex * cõmuni sępius est
7 dictum: sed simonia † probatur per cõfes-
sionem factã in iudicio criminali per eũ,
qui ante resignationem conuenit eum re
signante de dando illi pensionem, & po-
stea beneficium fuit resignatum in mani-
bus Ordinarij simpliciter, & postea Resi-
gnatarius consensit pensioni, cum iste tra
ctus sit simoniacus, Bellam. decis. 12. & ita
* fuit resolutum in vna Vlixbonen. *Quar-
tariæ coram Accorambono Lunæ Die 16.
Maij 1552. teste Caputaq. decis. 242. par.
tertia, & tradit Bal. cons. 31. n. primo, lib.
3. Mascard. de probat. concl. 1305. n. 7. ex
c. præsbiter, 15. q. 5. Et est communis* opi
nio. Ergo, &c.
Tertio, quia si extrauag. Pij 4. & Pij V.
volunt sufficere coniecturas, & præsum-
ptiones ad probandam confidentiam, er-
go eo magis sufficiet confessio, quæ non
8 solum superat† coniecturas, sed omnes a-
lias probationes, Dec. cons. 38. n. 6. & com
* muniter* Doct. vt supra adduxi.
9 Dubium tamen † est, an confessio re-
signantis confitentis de confidentia an-
te perfectam resignationem noceat resi-
gnatario?
Pro negatiua adducitur decis. Put. 6. de
cõfess. in recollect. manu. Et ratio est, quia
regulariter confessio cedentis non pro-
bat contra cessionariũ, nec ei nocere po-
test. Paul. de Castr. cons. 134. n. 3. li. primo,
Corn. cons. 139. n. 4. lib. 3. vbi attestantur
hanc esse communẽ* opinionem. Car. Pa-
ris. cons. 58. n. 8. & 12. & seq. vol. primo, &
cons. 19. n. 59. vol. 3. Raf. Cuman. cons. 79.
col. prima, Gozzad. cons. 3. n. 8. Ast. deci.
163. in fi. Alciat. in l. prima, §. sed si mihi,
n. 41. ff. de verb. oblig. Salicet. in l. vlt. C.
* de procur. & communiter* Doct. vt per Ti
raq. de vtroq. retr. tit. de retr. legn. §. 2. gl.
2. n. 14. Et probatur in l. facta, §. si heres eũ
ibi plene not. ff. ad Trebell. l. patrẽ, §. vlt.
ff. quemadm. seruit. amitt. & ita fuit reso-
lutum in vna Mediolan. * hospitalis, 8.
Iunij 1551. coram Reumano, vt retuli,
lib. primo, de resig. benef. quæst. 16.
num. 24.
Contraria tamen opinio affirmatiua
est vera, vt huiusmodi confessio resignan
tis noceat resignatario secundũ quã iudi
* cauit Rot. * in vna Legionen. Canonica-
tus, & prębendæ, Die Veneris, 2. Decem-
bris 1569. coram R. P. D. Seraphino, vt
ipse attestatur dicta decis. 90. libr. pri-
mo, in recoll. manuscr. quamuis Rota
die 17. Nouembris 1568. coram Oradino
nihil

nihil resoluetit, & in similibus terminis fuit resolutũ in vna Tirasonen. Archipręsbiteratus coram Marsicano 27. Maij 154[1]. teste Put. decis. 141. lib. primo, & ratio est, quia resignans ante perfectam resignationem † potuit resignatatio pręiudicare cõmunis opinio * teste Caputaq. decis. 93. n. 4. par. prima, & dixi de resig. benef. lib. primo, q. 16. num. 20.

10

Non obstant argumenta in contrariũ allegata, quia procedunt in confessione facta post resignationẽ, vt declaraui, d. q. 16. lib. primo, de resig. benef. colum. 2. & 3.

11 Aliqui ampliant hanc † conclusionem, vt confessio formalis resignantis de confidentia commissa noceat resignatario, etiam si sit facta post resignationem, & ita intelligunt deci. Rot. supra allegatã, cum aliter non posset verificari: quia confidẽtia committitur in ipso actu cessionis, & mouentur etiam quia sufficiunt coniecturæ, & pręsumptiones ad probandum hoc crimẽ, ergo eo magis confessio, tum etiã, quia, cum præsupponamus huiusmodi cõfessionem non concernere commodũ cedentis, ergo nocebit resignatario, tam si sit facta ante resignationem, vel in actu resignationis quam si post; quia fere in his casibus eadem est ratio, vt egregie declarat Cot. consf. 129. sub n. 4. lib. 3. Doctores igi. ur supra allegati dicentes confessionem cedentis post cessionem non nocere cessionario loquuntur in casu, quando illa confessio tenderet ad commodum resignantis, vt per Mascat. de probat. concl. 374. n. 3. sed a cõtraria opinione nõ est recedendum, quia ita tenuit Rota sepe, vt dicam infra n. 22. Et nota, quod omnes

12 in hoc conueniunt, vt confessio † resignãtis quandocunq. facta contra ipsum inducat effectualem probationem, vt tradit Card. Paris. consf. 58. num. 8. vol. primo, vbi alios allegat.

Ampliarem procedere si confessio fuisset facta in alio iudicio nam regulari-

13 ter confessio † facta in vno iudicio probat in alio nisi contra confessionem illam fuisset iudicatum Alex. in l. 2. nu. 27. C. de edend. vbi Rip. n. 21. Dec. n. 62. Et * fuit ita resolutum in vna * Terdonen. Archipresbyteratus venetis 15. Ian. 1552. coram D. Capisucco, teste Caputaq. decis. 197. par. prima.

Et quod dictum est de confessione resignantis, vt præiudicet sibi & resignatario. Intelligitur à Doctoribus in confes-

14 sione facta in iudicio quam † præiudicate est tex. in c. vlt. & ca. vestra vbi gl. de cohab. cleric. c. cũ olim in fin. de verb. signif. cap. vlt. de rest. spol. l. prima, G. de confess. l. prima, §. diuus, ff. de quæst. l. generaliter C. de non num. pec. Corn. cons. 224. lib. 4. Salic et. in l. vnica C. de confess. * communis * opinio, vt per Mascard. de probat. concl. 348.

Ideo scribit Nauarr. in cons. 66. in tit. de sim. Incip. Reuerendiss. Pater, nu. 4. quod est transpositum, fol. 299. tom. 2. nu. 4. quod confessio resignantis dicentis, & publicantis, quod in tractatibus super resignatione interuenerunt illicita pacta, ac simoniaca, & confidentialia, non probet confidentiam, quia emanauit huiusmodi confessio extra iudicium, & nullus præter ipsum id testificetur arg. cap. a

15 nobis de testib. Et quia erat † tunc inimicus cui non creditur etiam in crimine simoniæ, c. per tuas el grande versf. hæc omnia de Sim. Et quia contrarium postea in iudicio deposuit.

Dubium est, si vnus eorũ in iudicio cõfiteatur perceptionem fructuum fuisse factam post resignationem sed ex tali causa, an huiusmodi confessio possit diuidi

16 per Iudicem? Pro † vtraq. parte possent adduci argumenta, & doctrinæ, Rota ta- * men in vna † Brixien. prætensæ confidentiæ 5. Iunii 1591. coram R. P. D. Pegna videtur tenuisse non debere diuidi ex Abb. in cap. bone num. 29. de rest. spol.

* Et Rota * in vna Fitman. Cappellanię S. Mariæ, Lunæ 7. Maij 1582. corã R. P. D. Al

17 dobrãdino, nũc S. D. N. tenuit quosdã testes deponẽtes de cõfessione † resignatarij de datione facta resignãti nõ probare simoniã, cũ specifice nõ deponerẽt causã, & potuerit esse dedisse causa remunerationis, aut ex alia causa, ex qua excluderetur delictũ, & dicta † testiũ sęper inter-

18 pretãtur cõtra producẽtẽ Rot. deci. 6. de testib. Tit aq. de retr. legn. §. pri. gl. 6. nu. 4. Dec. in c. veniens 1. de testib. Et in eadem fuit dictũ indicia, & cõiecturas in crimine

19 simo. debere esse euidentia, & concludẽ-

20 tia, & propterea famam † cũ testibus singularibus de confessione non probare sim. Dec. d. c. veniens. n. 12. in fi. versf. nõ obst. Put. dec. 171. in fi. de sim. In eadẽ etiã fuit

21 dictũ † confessionẽ cedentis post cessionẽ

nō præiudicare cessionario Paul. de Cast. in l. facta §. si heres ff. ad Trebell. Affli. dec. 165. n. 5. Riminal. cons. 151. n. 12. lib. pri. & cōs. 381. n. 21. & 23. li. 2. Et in terminis de Simonia quod confessio resignātis de Simonia non probet aduersus resignatariū consuluit Alciat. responso 2. lib. primo col. prima, vbi hoc probat pluribus argumentis & fuit resolutum in Rota in* vna Tullen. parochialis coram Decano veneris 28. Maij 1593. per doctrinas allegatas, quibus adde, Caputaq. decis. 185. p. t. Idem quoque dicendum erit in confidentia, quia viget eadem ratio.

23 Et hanc † conclusionem amplia, etiam si Resignans post resignationem supplicasset Papæ pro absolutione á Simonia commissa cum resignatario, vel à confidentia, nam ex hoc non arguitur & probatur Simonia & confidentia, vt fuit dictum in dicta Tullen. parochialis coram Decano. nam cum ea confessio emanauerit à Resignante, non potest præiudicare resignatario, Bal. in l. in bonæ fidei col. 5. vers. expedita est tertia pars, C. de reb. cred. Fel. in c. si constiterit col. 2. de accusat. Dec. in rub. de const. n. 54.

Immo nec contra ipsum talis confessio petendo absolutionem probat Simoniam & confidentiam vt fuit dictum in vna* Britonotien. Commende Lunæ 12. Decembris 1588. coram Gipsio, quia videtur ad cautelam petere pro scrupulo quem habet, faciunt not. per Angel. in verbo cōscientia n. primo. bonarum mentium enim est, culpam timere, vbi non est c. 2. de obseruat. ieiun.

Sexagesimæ Nonæ Quæstionis Summarium.

1 *Delicta non probantur Instrumentis, & scripturis, & n. 7.*
2 *Confidentia probatur per epistolas.*
3 *Oratio declarat factum.*
4 *Literæ probant mentem nostram.*
5 *Ex literis missis ad hostes probatur crimen lesæ Maestatis*
6 *Ex epistola probatur mandatum ad delictum.*
7 *Conspiratio probatur instrumentis.*
8 *Literæ probant contra scribentem.*
10 *Literæ debent recognosci.*
11 *Literæ amatoriæ repertæ penes mulierem probāt.*
12 *Literæ in cifra scriptæ non probant simoniam.*

QVAESTIO SEXAGESIMA NONA

ARGVMENTVM.

Confidentia quando probetur ex Epistolis.

Sexagesimo nono Quæro, an confidentia probetur per literas Resignatarij scriptas resignanti, aut alteri.

Pro negatiua facit, quia delicta non
1 probantur † instrumentis & scripturis, Bar. in d. l. in senarus, n. 1. ff. ad Sen. cons. Turp. Communis* opinio, de qua attestatur Ber. in c. at si Clerici n. 14. de Iudic. Curt. Iun. in auth. si quis in aliquo. post n. 34. C. de edend. & seruari in praxi* attestatur Gand. de malef. tit. de pænit. n. 15.

Affirmatiua tamen opinio est vera, &
2 communiter* recepta † pe doctores, & secundum eam in facti contigentia* iudicauit Rota in vna Mindonien. Canonicatus, & præbendæ, coram D. Antonio Augustino die 25. Octobris 1551. teste Caputaq. decis. 200. part. prima. nam ibi resignans habebat debitum 500. ducatorum cum quodam mercatore, pro quo fideiussit resignatarius futurus, & tunc pro cautela, & indemnitate resignatarij, qui fideiusserat resignans constituit Procuratorem ad resignandum libere in manibus Papæ quendam Canonicatum, & præbendam in sui fauorem, qui Canonicatus, & præbenda postea fuerunt resignati per illum procuratorem fideiussori, & in suis literis directis resignanti, resignatarius farebatur, dicendo sibi fecisse resignare Canonicatum, & Præbendam ex eo, quia ipse resignans non soluerat pecunias,
3 quas debebat, quę ratio † declarat huiusmodi confidentiam l. cum pater, §. dulcissimis, ff. de legat. secundo, & ita resoluit Rota.

Et probatur hæc opinio, primo, quia, si Confidentia probatur per coniecturas, & pręsumptiones, secundum extrauagantes Pij iv. & Pij v. ergo sufficiunt literæ,
4 quę satis clare mentem nostram † aperiunt, dd. in c. post cessionem, de probat.

Accedit, quia, cum hoc delictum intra amicos tractetur, literæ debent sufficere, cū aliæ probationes minores sufficiant, dd. in c. propterea, de testib. Mars. in Rub. C. de probat. n. 312. Dec. cons. 543. n. 13.

5 Hinc ex literis missis ad Hostes † committi crimen lęsę maiest. tradunt dd. in l. prima

prima ff. ad leg. Iul. maiest. Boss. de crimin. læs. maiest. n. 12. f. 132. col. 4. Hinc ex
6 literis probari † mandatum datum ad
* committendum delictum receptum * est à doctoribus.

Non obstat argumentum in contrariū adductum, quod delicta non probentur
7 scripturis †, quia respondetur illud procedere quando delictum consistit in facto separato à scriptura, vt est homicidium, furtum, adulterium, & similia, secus autē si delictum consistit in facto coniuncto cum scriptura, vt est hæresis, & Simonia, ac confidentia nam tunc potest scriptura probari, ita notabiliter declarat Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 54. in princ. fol. 146. & est communis opinio
* in * praxi recepta, vt, quoties ex tenore scripturę constat de delicto, tunc probetur ex ea, ita notabiliter Abb. in c. cum in Eccles. n. 2. de maio. & obed. ponens
8 exemplum in obligatione facta † per Canonicos de conspirando in Episcopum, vt ex illo instrumento probetur coniurationis crimen, & alia exempla, vt per ipsum.

Et huiusmodi Conclusio comprobatur, quia regulariter literæ missiuæ pro-
9 bant † contra scribentem, vt per Bal. in rub. C. de fid. instr. Bar. & alij in l. admonendi ff. de Iur. Iur. Alex. in l. prima C. de eden. Card. Paris. cons. 90. n. 7. & 2. vol. ptimo.

Declara tamen hanc cōclusionem procedere dummodo illæ literę missiuę fue-
10 rint † recognitæ, vt egregie declarat Card. Paris. cons. 54. n. 6. vol. 4. dicens,
11 quod literæ † amatoriæ repertæ penes mulieres, apertam coniecturam inducunt si fuerint recognitę, l. non epistolis, C. de probat. l. publica, ff. deposit. l. cum de in debito ff. de probat. cum alijs, vt per Fel. in c. scripta n. 12. de fid. instr. Bart. post glo. in l. capite quinto, ff. de adulter. Moder. in rub. C. de Edendo, Declara secundo, dummodo literæ sint claræ, secus si in ci-
12 fra † loquantur, nam hoc casu non probant simoniam & confidentiam, vt
* fuit resolutum in vna * Brittonotien. Commendæ Lunę 12. Decembris 1588. coram Gipsio & 3. Maij 1589.

Septuagesimæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia probatur Instrumentis.*
2 *Confidentia est species Simoniæ.*
3 *Simonia probatur instrumentis.*
4 *Quæ dilicta probentur Instrumentis.*
5 *Probatio per Instrumentum dicitur propria probatio.*
6 *Ac vera, & firma.*
7 *Instrumentum dicitur veritas euidens.*
8 *Quod constat per Instrumētum, dicitur manifestū.*
9 *Probatio per Instrumentum est firmior probatione per testes.*
10 *Ex remissione debiti probatur Simonia.*
11 *Instrumenta correspectiua probant Simoniam.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA

ARGVMENTVM.

Instrumentis, an probetur confidentia.

Septuagesimo Quæro, an confidentia probetur Instrumentis? communis
* * opinio omnium doctorum, est affirma-
1 tiua, vt patet † ex his, quæ scribunt Ctesecnt. decis. 78. Moedan. decis. 124. Sarn. decis. 4. lib. 2. Peleg. decis. 81. & 82. omnes in recollectis manuscr. & secūdum hanc opinionem fuit iudicatum in * Rota die 19. Nouembris 1560. teste Caputaq. decis. 142. lib. 2. etiam in recoll. manuscr.

Et hanc Conclusionem primo probo,
2 quia † confidentia est species Simoniæ & dicitur Simonia conuentionalis, Caputaq. decis. 201. n. primo part. prima, Sed
3 Simonia † probatur instrumentis c. placuit 16. q. 3. Decius. cōs. 118. n. 1. Menoch. cons. 67. n. 8. lib. primo, Mascard. de probat. concl. 1305. n. 2. & 3. & est * communis
* opinio.

Secundo, quia Simonia & confidentia probantur his modis, quibus alia crimina, Redoan. de Simonia p. 4. c. 6. n. primo, Mascard. de probat. concl. 1305. n. primo, sed alia crimina probantur instrumento, quoties delictum consistit in facto incor-
4 porato, vel connexo † ipsi instrumento, vt in vsura, hæresi, & alijs casibus tradit Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 54. in principio, Ergo confidentia poterit probari instrumentis, cum possit esse connexa, & incorporata ipsi instrumento.

Tertio,

Tertio, quia probatio per instrumen-
5 tum† dicitur proprie probatio c. forus,
§.eam de verb.signif. gl. in rubr.ff.de fid.
instrum.Innoc.in c.cum Ioannes,n.6.eo
tit.in 6.Dec.in rub.de probat.ex.n.44. ac
6 † vera,& firma glos.in cap.primo, de cēs.
ipsum enim instrumentum habens sua re
quisita dicitur probatio probata, & veri-
7 tas † euidens non probanda, Bal.in l.quo
ties in vltimis verbis de Iudic. & cons.
176. lib.primo,Calean.cōs.75.nam quod
8 constat per instrumentum† dicitur mani
festum,ca.cum olim de verb.signif. Alex.
cons.37.col.prima,lib.2.& certum.Io.An
dr.in cap.vlt.de libell.oblat. & ob id pro-
9 batio per instrumenta † dicitur firmior
probatione per testes c. hac consultissi-
ma,C. qui testam.fac poss.l. si alterius, C.
si minor maior se esse dixserit, lege te-
stium, C.de testibus, l.census, ff. de pro-
bat.

Exemplum huius Constitutionis posset
dari in instrumento remissionis debiti,ex
10 quo probari † simoniam scripsit Dec.in l.
quis obligatione,n.primo,ff.de reg.iur.&
in ca.veniens de testibus.Dummodo pro-
betur præcessisse conuentionem, Alciat.
cons. 2.num.10.lib.primo.& nu.18. & 20.
Mascard.de probat.Conclus. 1305.num.
5.& 6.vt dixi alias.

Exemplum etiam erit in instrumentis
11 † correspectiuis Caputaq.decis. 142. lib.
2.in manusc.

Septuagesimæ Primæ Quæstionis Summarium.

1 *Confidentia probatur per cōiecturas,& signa.*
2 *Nulla cadit dubitatio, vbi lex loquitur.*
3 *Confidentia est species Simoniæ.*
4 *Simonia probatur coniecturis.*
5 *Coniecturæ sufficiunt, cum aliquid secrete solet tractari.*
6 *Donatio in fraudem fisci probatur coniecturis.*
7 *Donatio est causa lucratiua.*
8 *Titulus beneficialis dicitur lucratiuus*
9 *Tacitum fidei commissum vt incapaci reddatur probatur coniecturis*
10 *Renuntiatio dolo facta probatur signis.*
11 *Omnia, quæ fiunt dolo, probantur coniecturis.*
12 *Legatum probatur per præsumptiones.*
13 *Contractus Simulatus probatur signis.*
14 *Confidentia est de his. quæ Secretè fiunt.*
15 *Quæ secrete fiunt sunt difficilis probationis.*
16 *Quæ sunt difficiles probationis probantur coniecturis.*
17 *Fama probat in his, quæ sunt difficilis probationis.*
18 *In antiquis sufficit probatio per inditia.*
19 *Simonia probatur præsumptionibus.*
20 *Adulterium probatur præsumptionibus.*
21 *Heresis quoque.*
22 *Ac crimen partus suppositi.*
23 *Probationes debent esse luce meridiana clariores.*
24 *Simonia est de criminibus exceptis.*
25 *Simonia est crimen detestabile.*
26 *Cetera crimina ad comparationem Simoniæ pro nihilo reputantur.*
27 *Heresis est de criminibus exceptis.*
28 *Probatio per coniecturas est vera probatio.*
29 *Qua ratione dicantur coniectura.*
30 *Coniectura quid sit.*
31 *Coniectura conijcit, & colligit.*
32 *Presumptiones quare dicuntur.*
33 *Presumptio differt à fictione.*
34 *Præsumptio versatur circa rem dubiam.*
35 *Fictio versatur in re certa.*
36 *Fictio numquam conuenit cum veritate.*
37 *Præsumptiones, & coniecturæ ex tribus constant.*
38 *Argumentum quid sit.*
39 *Argumentum sumitur ex prius positis.*
40 *Signum quid sit.*
41 *Præsumptiones & coniecturæ versantur circa decem prædicamenta.*
42 *Quoties præsumptio est posita in lege ex ea potest sequi condemnatio.*
43 *Ex præsumptionibus etiam indubitatis non potest sequi condemnatio.*
44 *Præsumptio inducit veritatem, donec contrarium probetur.*
45 *Præsumptio iuris quid sit.*
46 *Ex facto colligitur præsumptio, & coniectura.*
47 *Ex gestis mens & animus colligitur.*
48 *Ex facto sequenti declaratur voluntas præcedens.*
49 *Ex præteritis extimantur præsentia.*
50 *Ex his quæ non apparent, nulla præsumptio colligitur.*
51 *Ex causa sumitur coniectura.*
52 *Causa significat quid actum sit.*
53 *Coniecturæ, vt probent confidentiam debent esse euidentes, & vrgentes.*
54 *Simonia probatur per coniecturas.*
55 *Coniecturæ in Simonia debent esse claræ, & sufficienter concludentes.*
56 *Signa de quibus fit mentio in cap. sicut de simon. debent esse euidentia.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA PRIMA

ARGVMENTVM.

Qvomodo sufficiant coniecturæ, & præsumptiones ad probandam confidentiam.

Septuagesimo primo, Quero, an confidentia probetur per coniecturas,præsumptiones, & signa? Communis * omnium

nium doctorum sententia recepta etiam
1 in praxi* est † affirmatiua, vt per Caputaq. decis. 200. n. 6. par. prima, Gabriell. cons. 184. n. 10. lib. 2. Nauar. in man. c. 23. sub n. 100.

Quæ sententia primo probatur, in dicta Constitutione Pij IV. S. sicque inpræmissis, ibi, *etiam per præsumptiones, & coniecturas legitimas &c.* & in dicta Constitutione Pij v. inprincipio, & in S. testes, ibi, *præsumptiones, & coniecturas, &c.* & sic, cum ha-
2 beamus casum legis, nulla† cadit dubitatio, l. ancillæ, de furt. secundo probatur,
3 quia confidentia est species † Simoniæ, & est Simonia conuentionalis, vt sæpe dixi ex* communi, sed Simonia probatur si-
4 gnis †, indicijs, & præsumptionibus, c. licut, de Simonia, ibi, *mox vt eius signa per aliquam personam &c.* & ibi omnes Doct. Alex. de Neu. cons. 97. inter cons. crim. lib. primo, Oldrad. cons. 324. Sarn. de trienn. q. 18. Diaz. In prax. crim. c. 85. Menoch. de præsumpt. lib. primo, q. 58. n. 3. Redoan. de Simon. p. 4. c. 6. n. 24. 25. cum seq communis* opin. teste Clar. lib. 5. recept. sentent. S. Simon. in fin. & dicetur infra. Et ratio est, quia secrete inter coniunctos, & ami-
5 cos tractatur, Ideo præsumptiones †, & coniecturæ sufficiunt, iuxta, quæ scribunt Doct. in c. præterea, de test. Paul. de Castr. cons. 82. visis his col. vlt. & cons. 327. in causa mota, col. 3. Petr. de Anchar. cons. 257. si prædicta col. 2. Alex. cons. 292. visis col. vlt. lib. 7. cum alijs per Dec. cons. 543. n. 13. & 14. Mascard. de probat. concl. 1304. n. 12.
6 Ita Donatio in fraudem fisci, † & creditorum probatur indicijs, & præsumptionibus, l. post contractum, ff. de donat. vbi Bart. & alij Doct. qui tex. loquitur in do-
7 natione †, & sic in causa lucratiua, vt ibi Io. Anniba. num. 115. & omnes alij doctores sequuntur, & tamen titulus bene-
8 ficialis dicitur † lucratiuus, c. dudum, de præben. lib. 6. vbi Gl. Communiter Doct. Ita tacitum fidei commissum, vt indi-
9 gno †, & incapaci fiat restitutio in fraudem legis, probatur signis, & coniecturis, l. in tacitis, ff. de leg. primo, l. in fraudem, ff. de his quibus, vt indig. vbi Bart. cum alijs, quæ late congerit Mantica in trat. de coniect. vlt. volunt. lib. x. tit. 4.
10 Ita renunciatio † dolo facta in fraudem expectantium signis, & coniecturis probatur, c. 2. de renunt. lib. 6. vbi Doct. & præ-

cipue Gl. in verbo coniecturis, Oldrad.
11 cons. 324. & omnia alia, quæ fiunt † dolo probantur coniecturis, l. dolum C. de dolcum alijs, vt per Mascard. de probat. con-
12 cl 350. & ideo præsumptiones † afferuntur in testamentis ad dandum, vel adimendum legatum, Peralta, in rubr. ff. de hered. inst. n. 172. vbi multa adducit & ob
13 id contractus † simulatus probatur signis, & coniecturis Archid. in c. quia plerique 14. q. 3. Paul. de Castr. in l. rogasti, S. si tibi, ff. si cert. pet. Archid. cons. 257. n. primo, & secundo Ias. cons. 150. n. primo, lib. 4. Boer. decis. 102 n. 5. Grammat. decis. 76. n. 16. Roland. a Vall. cons. 40. & cons. 92. lib. 2. Guid. Pap. in tract. præsumpt. cum alijs infinitis, quæ congerit Mascard. concl. 447. Confidentia igitur, cum sit de his, quæ dolo, & fraude perpetrantur, non mirum, si coniecturis probatur, Et etiam, quia confidentia est de his, quæ
14 † secrete fiunt, & occulte committuntur, vt in specie Crau. cons. 122. n. 8. Corn. cons. 340. col. pen. ad fin. vol. primo Dec. quē refert, & sequitur Menoch. de Arbitr. Iud. cas. 116. n. 2. Et patet in Constitutione Pij v. inprincipio ibi Vitium quidem confidentiæ occulte irrepsisse &c. vt per Redoan. de Simon. p. 4. c. 6. col. 3. & 4. cum sequent. &, quæ secrete, & occulte
15 fiunt †, sunt difficilis probationis, Ias. cons. 141. col. 3. lib. 4. Boer. decis. 101. n. 3. & 4. Afflic. decis. 57. n. 3. Card. Paris. cons. 57. n. 34. & cons. 54. n. 61. vol. 4. Soc. iun. cons. 32. n. 12. lib. 2. & cons. 90. n. 17. eo lib. 2. & receptum est per* omnes in his, quæ sunt difficilis probationis, admitti pro-
16 bationem † per coniecturas, & præsumptiones, Archid. in c. inter memoratos 16. q. 3. Imol in c. veniens, de verb. signif. Io. Andr. in c. primo de dol. & * communiter lib. 6. Ant. de Butr. in ca. ex ratione de appell. Barbat. in c. si constiterit col. pen. de accusat. Salicet. in l. prima, C. de dilation. Roman. cons. 76. col. 3. communis* omnium Doct. sententia, vt late resoluit, infinitos adducendo, Marsil. in rubr. C. de probat. n. 313. vers. etiam idem Hinc in his, quæ sunt difficilis probatio-
17 nis, fama cum aliquibus † ad miniculis plene probat, c. propterea, de testibus, Feder. de Sen. cons. 119. nulli dubium. Host. in c. vlt. quod met. causa. Ant. de butr. in c. veniens 2. de testibus late Alex cons. 53. lib. 2.

Hinc

admittit probationem contra se, Soc. sen. in l. cum auus, n. 73. ff. de cond. & demonstr. Gl. in c. 2. de arbitr. lib. 6. alias autem differentias inter præsumptionem, & fictionem ponit Menoch. d. tract. de præsumpt. lib. primo q. 8. per totum.

37 Et coniecturæ, ac præsumptiones † ex tribus constant, scilicet argumentis, exemplis, & signis, Fab. Quintil. lib. 5. Instit. orator. c. 9. Alex. lib. 5. rector. c. 5. Menoch. d. lib. primo de præsumpt. q. 6. in princ.

38 Argumentum est ratio, † quæ rei dubiæ facit fidem, vt voluit Tull. in Topica, & in Partitionibus, dixit argumentum esse probabile inuentum ad faciendum fidem, vel secundum Bal. in l. ea quidem n. 9. C. de accusat. est præpositio ex aliquibus existentibus resultans, ad propositum ostendendum, seu concludendum, subdit esse collationem plurium ad

39 vnam conclusionem, nam sumitur ex † prius positis, l. 3. §. primo, l. ob carmen, ff. de testib. l. cum res C. de probat. l. non omnes §. a barbaris, ff. de re milit. signum

40 autem † est, quod sub sensum aliquem cadit, & quiddam, significat c. signum, de consecr. dist. 2. & ibi Turrecrem. & alij.

Ac huiusmodi præsumptiones, & co-

41 niecturæ † versantur circa decem prædicamenta Bal. in l. ex persona, C. de probat. Alciat. in tract. de præsumpt. reg. 3. præsumpt. 25. Euerard. in Cent. legal. in loco a tēpore ad temp. n. 6. late Menoch. lib. primo tract. præsumpt. q. xiv.

Concludendum igitur est, ex præsumptionibus, & coniecturis, posse Iudicem procedere ad condemnationem, & declarare, collationem, præsentationem, confidentiariam, & committentes incidisse in pœnas contentas in dict. Constitutione

* Pij v. & ita * communiter per omnes obseruatur, ac practicatur, nam quoties

42 † præsumptio est posita a lege, (vt in casu nostro) tunc ex ea potest sequi con-

* demnatio etiā capitalis, communis * opinio, de qua attestatur Boss. in tit. de conuict. n. 29. Clar. li. 5. recept. sent. §. vlt. q. 20. vers. etiā scias licet regulariter ex præsumptionibus etiam indubitatis non de-

43* beat quis † condemnari, communis * opinio, vt per Dec. cons. 175. post n. 8. Clar. d. q. 20. vers. scias tamen.

Declara, vt probetur confidentia per coniecturas, & præsumptiones positas in hac Constitutione Pij v. in §. ad probandum, vero vbi in quatuor casibus Pius v. ex verisimile præsumit, & habet pro veritate, & confidentia, illud factum, do-

44 nec † contrarium probetur, Bal. in rubr. C. de probar. n. 4. & in l. ea quidem n. 5. C. de accus. Alciat. de præsumpt. in tertia par. in prel. n. 1. Menoch. qui refert omnes

45 diffinitiones, præsumptionis † iuris, lib. primo de præsumpt. q. 4. Quę quidem pręsumptiones, & coniecturæ sumuntur in dicto §. ad probandum vero, ex eo quod factum est post resignationem circa perceptionem fructuum, aut alias vt ibi, & regula satis trita est; in iure colligi pręsumptionem, & coniecturam ex † facto,

46 l. cum qui, C. de Epis. & Cler. & ibi Bal. & alij l. si tamen §. ei qui, ff. de ædil. edir. & si vt certo, §. custodiam ff. commod. §. vlt.

47 glos. Inst. de iniur. nam. ex gestis † mens & animus conijcitur, §. pauonum, & ibi Gl. Instit. de rer. diuis. l. Paulus, ff. rem rat.

48 hab. & ex facto sequenti declaratur † voluntas pręcedens, & e contra l. sed & Iulianus, §. interdum, ff. ad Sen. cons. Maced. l. si concubinam, §. si res amotas, ff. rer. amot. l. cum quis, in fin. C. de natur. li-

49 ber. & ex prætetitis æstimari † solent præsentia, Fab. lib. septimo Instit. orator. c. 3. Alciat. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. 25.

50 Ideo ex his, quæ non apparent †, nulla præsumptio colligitur, Anchar. cons. 302 materia &c. Crau. cons. 201. n. 9. & cons. 319. n. 13. Menoch. cons. 121. n. 84. lib. 2. de præsumpt. lib. primo q. 13. Eoque magis, quia adest causa faciendi id, & resignandi illud beneficium, ob pactam confidentiam, & perceptionem illicitam fru-

51 ctuum, & ex causa † sumi coniecturam cō-

* muniter * est receptum, vt colligit Menoch. d. lib. primo de presumpt. q. 17. & probatur in l. in fundo, in princ. ff. de rei vendic. & in l. vlt. in fin. ff. de act. & oblig.

52 nam causa est illa, quæ significat † an aliquid actum sit, vel non, Doct. in l. verum ff. de furt. Bal. in l. siue possideris, col. vlt. C. de probat.

Declara pręterea, vt coniecturæ, ad hoc, vt probent confidenriam, debeant

53 esse † euidentes, ac vrgentes, quæ reū ipsū de tali crimine conuincāt, vt fuit reso

* lurū in vna * Calaguritan. confidētiæ 25. Iunij 1593. corā R. P. D. Pāphilio & nouissi

* me in vna Aretin. * cōfidētiæ Lunæ 23. Ianuarij hoc anno 1595. corā Decano.

Ita

54 Ita etiam, quamuis † in Simonia coniecturę, & indicia sufficiant ad condemnandū, c. per tuas, de Simon. c. primo de testib. in sexto Cotn. cons. 342. n. 18. lib. primo Crauett. cons. 12 t. n. 8. Clar. in §. Simonia, vers. Item scias, Tamen huius
55 modi coniecturæ debent esse claræ †, & sufficienter concludentes, Zabarell. in c. sicut, in fin. de Simon. Alex. de Neuo, cons. 64. n. 2. Caputaq. decis. 202. par. prima & fuit pluries resolutum in Rota, &
* præsertim in illa * Tullen. parochialis co-
* ram Decano 28. Maij 1593. & in vna * Brittonorien. Commēdæ 12. Decembris
* 1589. coram Gypsio, & illa * Aquen. coram Blanchetto.

Ac Simoniam necessario importātes. ita, vt nihil aliud importare possint, Fel. in c. super his, n. 17 de accusat. Natt. cons. 299. n. 13. Nam id, quod dicit textus in c. sicut, de Simon. quod crimen Simoniæ
56 † probatur per signa, intelligitur de signis euidentibus, & reum de crimine conuincentibus, c. eorum 11. q. 3. c. euidentia. de accusat. & ita sentiūt Goffred. Ostien. Io. Andr. Butr. Zabarell. & alij in dictoc. sicut, qui subaudiunt signa, id est euidentia, & reum conuincentia: & sequitur Alexander de Neuo d. cons. 64. n. 2. Quod
* consilium sæpius canonizauit * Rota, vt fuit dictum in præfata Aretin.

Septuagesimæ Secundæ Quæstionis Summarium.

1 *Coniecturæ probantur per duos testes contestes. & n. 5.*
2 *Coniecturæ in Simonia debent plene probari*
3 *Fama, & testes singulares non probant Simoniam*
4 *Coniecturæ euidentes conuincunt Reum.*
6 *Probatio per duos testes facit plenam probationem.*
7 *Quod probatur duobus testibus, euidenter apparet.*
8 *Confidentia probatur coniecturis probatis per testes singulares.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA SECVNDA

ARGVMENTVM.

An vnicus testis probet vnam coniecturam

Septuagesimo secundo, Quęro, cum sufficiant coniecturæ, & præsumptiones in hoc crimine confidentiæ, quomodo debeant probari huiusmodi coniecturæ? Videtur prima facie dicendum, plene esse probandas, primo ex dicta constitutione Pij iv. §. sicque in præmissis, ibi, *per præsumptiones, & coniecturas legitimas &c.* pondero verbum legitimas, quod innuit, vt coniecturæ debeant legitime, idest ple
1 ne probari pro vt de iure requiritur †, scilicet per duos testes contestes, Glos. cōmuniter recepta in l. vlt. C. de fam. herc. cum alijs quæ ad hec congerit Menoch. de præsumptio lib. primo q. 5 t. col. prima & secunda, Secundo quia in Simo
2 nia coniecturæ †, & indicia debent plene probari, Innoc. in cap. sicut, de Sim. Innoc. in c. per literas, de presumpt. Io. Andr. in c. vt officium §. primo de hæret lib. 6. Fel in d. c. sicut, in principio, Redoan. de Sim. par. 4. c. 6. n. 22. & n. 51. & i
3 deo non sufficere † publicam famam, & testes singulares, in terminis scribit Put. decis. 171. n. 11. lib. 2. Fel. in c. cum oporteat, n 6. de accusat.
* Tertio Quia * receptum est in iure, vt illæ presumptiones, & coniecturæ conuincant reum de crimine, quæ sunt euiden
4 tes, Gl. vlt. in c. insinuatum, de Sim. lo
* quens de Simonia * communis opinio, teste Alex. de Neuo. cons. 64. n. 2. & sequde communi etiam attestatur, Clar. lib. 5. recept. sent. §. Simonia in fine, & tradunt Corn. cons. 340 col. penult. ad fin. lib. primo, Crau. cons. 122. n. 8. late Mascard. de probat. concl. 1304. n. 33. & 34. & fuit re
* solutum in vna Brittonorien. * commēde 12. Decembris 1588. coram Gipsio Quarto quia regulare est, vt quælibet conie
5 ctura debeat probari † per duos testes contestes, Glos. in l. vlt. verbo vel Indicijs C. Famil. hercisc. communis opinio, teste Io. de Amicis cons. 127. n. 10. Soc. cons. 54. n. 2. lib. 4. Clar. lib. 5. recept. sent. §. vlt. q. 22. Ant. de But. in c. licet ex quadam, de testib. Abb. in c. cum causam, de probat. cum alijs, vt per Marsil. in rub. de probat. n. 31. Bursat cons. 220. n. 16. & cons. 239. nu. 26. lib. 3. de communi etiam Paris. cons. 13. n. 14. volum. 3. & cons 34. n. 36 & cons. 94. n. 6. vol. 2. Et huiusmo
6 di probatio per duos testes contestes† facit plenam probationem, Doct. in c. propterea de testib. Fed. de Sen. cons. 119. nulli dubium, Bal. in authen. quas actiones, ad fin. C. de sacr. sanc. Eccles. Bart.

in

in l.de pupillo, §.si quis ipsi Prætori in q.
7 6.ff.de per nou.nunc.& id, quod raliter† probarur dicitur euidéter apparere, Bart in l.licet imperator,ff.de leg. 1.Rom.in l. prima,C.de testa.milit lo de Anan.consf. 3.col.2.& consf.49.Roman.consf.171.

8 His tamē nō obstātibus†,contraria opinio vera est, quę probatur expresse in d. Constitutione Pij v.in §.testes autem,de quaque re singulares singulas probare valeāt præsumptiones,& cōiecturas,&c.ex quibus verbis clare constar,hodie,stante hac extrauag.præsūptiones,& coniecturas probari per testes singulares,& per cōsequens non requiri plenam probationē, nāque dispēsar in hoc Pius v.& videtur cōtētari semiplena probatione, vt late explicani adducendo rationes q. 28.

Non obstant argumenta in contrariū adducta. nam ad primum respondetur, Constitutionem Pij iv.quarenus requirit probationes legitimas, secūdum opinionem quorumdam, derogari per hāc Cōstitutionem Pij v.quæ est posterior,& habet clausulas derogatorias,& ita etiā respondetur ad alia argumenta adducta, quia illud procedit de iure communi.

Vnde concludendum est, coniecturas, & præsumptiones in crimine confidētiæ probari per testes singulares, & non requiri plenam probationem. Et, quia pluries fuit dictum,hanc constitutionem in hoc esse reducendam ad terminos iuris communis,vt duo testes requirantur, Ideo die 5. Augusti 1593.in Congregatione Septimi,fuit resolutum,reformandam hanc constitutionem in hoc, vt dicam infra q.vltima.

Septuagesimæ Tertiæ Quæstionis Summarium.

1 *VNica coniectura probata per vnum testem non probat confidentiam.*
2 *Vbi plures requiruntur, vna non sufficit.*
3 *Vna coniectura non sufficit in simonia.*
4 *Cōtractus feneratitius nō probatur vna coiectura*
5 *Duæ coniecturæ cōstituunt veram probationem.*
6 *Probationes imperfectæ non iunguntur.*
7 *Duæ præsumptiones quando iungantur.*
8 *Dictio huiusmodi est similitudinaria.*
9 *Plus creditur duobus Testibus contestibus, quam mille singularibus.*
10 *In Simonia vna præsumptio violenta sufficit ad ad condemnandum.*
11 *Præsumptio violēta habetur pro concludente probatione.*
12 *Præsumptio iuris dicitur vera probatio.*
13 *Præsumptio iuris dicitur liquidissima probatio.*
14 *In statuto requirente probationem instrumentalem sufficiunt coniecturæ.*
15 *In statuo requirente probationes apertissimas sufficiunt coniecturæ.*
16 *In præsumptionibus arbitrium Iudicis versatur.*
17 *Arbitrium Iudicis in probationibus.*
18 *Quæ præsumptiones sint fortiores in arbitrio Iudicis.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA TERTIA ARGVMENTVM.

QVor coniecturæ requirantur ad probandam confidenriam.

SEptuagesimo tertio, Quærō, an vnica
1 cōiectura,seu præsumptio probata per vnicum restem,iusta,ea,quę dicta sunt su pra,†sufficiat ad plenam probationem cōfidentiæ,vt iudex possit deuenire ad condemnationem?Negatiue videtur respondendum,vt tenent Nauar.in manu.c.23. sub n.110.Mascard.de probat.cōcl.1306 n.17.Gabriell.consf.184.n.10.lib.2.nā ita disposuit Pius V.in dicta eius constitutio
2 ne,in §.restes, ibi, *pluresque huiusmodi præsumptiones,& coniecturæ pleuā probationē faciant in prædictis,&c.* si ergo plures requiruntur, vna† nō sufficit,Bar.in l.vlt.n.6.ff.de q. Salice. in l. vlt. n. 8. C. eo.rit. Ruin. consf. 168.n. 12.lib. 1. cum alijs, vt per Cefal.consf. 37.n. 39.& consf. 107.n. 4.& consf. 149. n. 6. lib. primo, & hoc æquum esse scribit Nauarr.d. c. 23. sub. n. 110. vers. noto octauo.Nam valde durum videtur, vt vna præsumprio probata per vnum testē
3 sufficiat,qualis est prima,8.& quędam aliç positę per Pium Quintum,cum neque ingrauiori crimine†simonię sufficiēt,Gl. vlr.in c.insinuarum de sim.quam dicit recep tam Alex.de Nemo consf.64.n.2.& absurdum esser,in leuiori crimine durius agere,l.aut facta,ff.de pœn.Authē.omnes,
4 vbi Bal C.com.de suc.& hoc esse de iure tradit Gabriell.consf.184.n.10.lib.2.

Hinc contractus feneratitius†non probatur vna coniectura, Cæpoll.in tract.de simul.contract. n.108. in quinta conclusione, in nona, & decima Couar. lib. 3. var.resol.c.8.n.4.vers.cæterum Gabriell. consf.74.n.5.vol.primo Menoch.de præsumption.lib.3:præsumpt.122.n.7.

Duæ igitur ad minus præsumptiones, seu coniecturæ probatæ per restes singu-
5 lares sufficiūt, vt Iudex possit pronūciare super confidenria, vt disponit Pius. V.& patet ex verbis supra relatis,quia† Iudex

ex illis potest esse certus, eum constituāt plenam probationem, Gl. in c. veniens, el primo, de testib. & in c. cum dilectus, de success. ab intest. Rom. cōs. 54. in fin. Petr. de Anchar. cons. 277.

* Cōmunis* opinio, vt patet ex his, quæ quæ congerit Marsil. in Rub. C. de probat. num. 309.

Et singulare est in hoc crimine, vt probationes imperfectæ iungantur simul ad constituendum plenā probationem, nam quælibet coniectura, attento iure cōmuni, dicitur imperfecte probata, cū sit per testem vnum probata, Mars. cons. 20. nu. 47. nam regulariter in criminalibus pro-

6 bationes imperfectæ non iunguntur† ad constituendā plenā, Doct.* omnes, & præcipue Abb. & Fel. in c. veniens, primo, de testib. Anan. cons. 59. col. 2. Oldr. cons. 192 post mediū Marsil. late in l. de minore, §. plurimum, n. 55. ff. de quæst. Bal. in l. si quis ex argentarijs, §. primo, n. 4. ff. de eden. & in l. 3. §. eiusdem, ff. de testib. Menoch. de præsumpt. lib. primo, q. 20. n. 10. licet in ciuilibus secus, Bart. in l. 2. §. primo, ff. de excus. tut. Alex. cons. 20. lib. 4. Imol. cōs. 138 col. prima, cum alijs, vt per Gabriell. lib. primo, com. concl. tit. de probat. cōcl. pri-

7 ma, n. primo. Et facilius iunguntur† duæ præsumptiones, vt in casu nostro, ad constituendam plenā probationē, quam aliæ probationes imperfectæ, gl. in c. accedēs, el secundo, in verbo oriendum, vt lit. non contest. Roman. cons. 7. col. prima, Crau. cōs. 35. n. 6. & cōs. 73. n. 20. lo. Anā. cōs. 49. col. prima, Paris. cōs. 152. col. 5. vol. 4. Alex. cons. 24. n. 41. lib. 2. Limitant tamē, aliqui hanc conclusionem non procedere, quoties vna præsumptio, seu coniectura esset probata per duos testes cōtestes, nā hoc casu dicunt illā sufficere pro plena probatione, & mouentur Primo, quia, dū Pius v. requirit plures præsumptiones, & coniecturas, intelligit de his, quę probantur

8 per vnū testem, vt colligitur ex dictione† huiusmodi, quæ est similitudinaria ad not. in c. sedes, de rescr. in 6. nā inquit, testes singulares valeant probare coniecturas subdit. plurésq. huiusmodi, &c. ergo, quando præsumptio, seu coniectura non est huiusmodi, vt quia est probata per duos testes ad minus, sufficiet.

Secundo, quia de iure cōmuni requirebatur, quod præsūptiones probentur per testes contestes, Gl. in l. vlt. C. fam. hercis. & tamē Pius v. vult, vt sufficiāt testes singulares, & sic dimidio minori probatione cōtentatur, quā de iure cōmuni requiritur, cū ergo secundū vnā opinionē de iure cōmuni requirātur duæ cōiecturæ probādę per quatuor testes cōtestes, duo pro qualibet, ergo hodie sufficit probare vnā cōiecturā per duos testes cōtestes, cū constitutio contētetur dimidia probatione.

Tertio, quia maior probatio est illa, quę fit per vnā præsumptionē formiter probatā, scilicet per duos testes, vt præsupponimus, quā per duas coniecturas per testes singulares probatas, vt cōtentatur Pius v. cū regulariter de iure cōmuni tantū probāt mille testes singulares, quātum vnus,

9 & duobus testibus† cōtestibus plus creditur, quā decē millibus singularibus. Bal. in l. iusiuran, col. 2, C. de test. Ale. cōs. 18. col. vlt. lib. 4. & cons. 20. & cons. 71. eo lib. 4. Card. Paris. cons. 57. col. 2. vol. primo, Marian. Soc. Iunior cons. 90. n. 8. vol. 2.

10 Quarto, quia in crimine† simoniæ vna præsumptio, si est violenta, sufficit ad condemnandum, Abb. post Gl. in c. insinuatū n. 4. de sim. vbi Fel. & alij omnes Red. de sim. par. 4. c. 6. n. 35. & c. 11. n. 24. & est com-

* munis* opinio, quia præsumptio violenta

11 habetur pro concludenti probatione†, etiam in criminalibus, dummodo non agatur de pœna corporali inferenda, c. afferte. vbi communiter de præsumpt. l. indicia C. de rei vendic. Gl. in c. cum contumacia, de heres. li. 6. Doct. in c. literas, de pręsumpt. Bal. cōs. 264. col. 2. li. 3. Abb. cons. 113. lib. 2. Calder. cons. 22. de const. Bellam. decis. 689. Alex. cons. 15. col. 2. li.

* primo, cōmunis* opin. de qua attestatur Grat. cons. 136. n. 22. lib. primo, Crau. cōs. 6. n. 42. & cōs. 73. n. 19. Gramm. dec. 42. Gabriell. de probat. cōcl. prima, n. 70. si ergo in simonia sufficit vna violenta, ergo in cōfidentia sufficiet vna probata per duos testes, cum minor probatio stante bulla Pij v. requiratur in crimine confidentiæ,

12 quam simoniæ.

Quinto, quia, cū pręsupponamus coniecturam illā probatam per duos testes, quam tenemus sufficere pro plena probatione, esse de illis approbatis, & positis a Pio v. in d. Constitutione, sequitur, sufficere duos testes, c. veniēs, c. ius iurandi, c. in nomine Domini, de testi. c. admonere, 33 q. 2. c. cū esses, de testam. cum alijs, vt per Marsil. in Rubr. C. de probat. n. 313.

Magnæ

Magnæ enim importantię eſt, vt cõiecturæ, & præſumptiones ſint approbatæ
* à iure, nam tunc ex communi * omnium
12 opinione dicũtur verę & † proprię probationes doct. omnes in Rubr. de prob. vbi
13 Fel. n. 2. Dec. n. 149. Et † dicuntur liquidiſſimę probationes, l. licet Imperator, ff. de leg. primo, l. ſi quis locuples, in fine, ff. de manumiſs. teſtam. l. quidam teſtamento, in fine, ff. de vulg. & pupill.
14 Hinc, ſi ſtatutum requirat † probationẽ Inſtrumentalem, ſufficiunt coniecturę approbatæ a iure, Bal. in l. prima, n. 18. C. de fideic. Dec. conſ. 54. n. 3. & ſi ſtatutum requirit probationes liquidiſſimas, ſufficiunt coniecturę approbatæ à iure, Bal. in l. ſi tutor, de peric. tut. & ſi ſtatutum re-
15 quirit probationes apertiſſimas, † etiam ſufficiunt coniecturæ approbatæ a iure, Afflic. deciſ. 44. n. 15. Tiraq. in rep. l. ſi vnquam, verbo donatione, n. 158. C. de reuoc. donat. Menoch. de Arbitr. Iudic. caſ. 115. nu. 6. Alciat. in tract. præſumpt. prælud. 3. n. 5.

Concludo igitur, vel vnam illarũ præſumptionum probatam per duos teſtes conteſtes ſufficere, & probare confiden-
* ſed à contraria opinione nõ eſt recedẽdum.
tiam, vel duas probatas per teſtes ſingulares, Et hoc, donec Septimus Decretaliũ publicetur, vbi in hoc & recte hæc Conſtitutio reformatur, vt dicam infra, q. vlt.

Et non omittam, quod ſcriptum reliquit Nauarr. in man. c. 23. ſub n. 110. verſ.
16 noto 8. quod in iſtis præſumptionibus † arbitrium Iudicis verſatur, quod probarem tum ex dicta Conſtitutione Pij 4. §. ſicque in præmiſſis, ibi, *& eorum arbitrio, &c.* tum etiam, quia in iſtis pœnis arbitrium
17 iudicis verſatur, & in cognoſcendis, & † dijudicandis probationibus, l. 3. ff. de teſtib. Guliel. Maynerius in l. non eſt nouum, §. quoties, n. 12. ff. de reg. iur. late Menoch. de Arbitr. Iud. lib. primo, q. xi. Et in Iudicis arbitrio etiam erit, an præ-
18 ſumptiones pro reo † ſint fortiores, Abb. in c. cum R. n. 5. de elect. & in c. accedens. n. 4. de crim. falſ. Menoch. de arbitr. Iud. caſ. 472. num. primo, & de præſumpt. lib. primo, q. 29. nu. 2.

Septuageſima Quarta Quæſtionis Summarium.

1 *Probitas, et optima conditio excludit confidentiam.*
2 *Bona fama excludit præſumptiones malas.*
3 *Bona fama theſaurus ineſtimabilis.*
4 *Diues præſumitur non committere delictum.*
5 *A perſona ſumitur præſumptio.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA QVARTA *ARGVMENTVM.*

Qvæ præſumptiones moueant iudicem ad excludendam confidentiam.

Septuageſimo quarto, Quærò, quæ præſumptiones poſſint animum iudicis mouere ad pronunciandum pro non confidentia? Reſpondeo, plures, ſcilicet probitas, & optima conditio dan-
1 tis, reſignantis, & recipientis beneficium, ita in terminis Gabriell. conſil. 172. num. 18. lib. 2. nam facit præſumere non eſſe veriſimile fuiſſe acceptatum illicite illud beneficium, ad not. in l. vlt.
* ff. de quæſtion. receptum * eſt enim in
2 iure, vt bona fama † excludat præſumptiones malas, late Tiraq. de pœnis tempor. cauſ. 15. num. 2. Calefat. conſil. 108. numer. 9. & tollat præſumptionem delicti, vt late probat Marſil. conſil. 74. ex Ang. & Auguſt. in tract. de malef. in verbo fama publica, late Grammati. conſil. 13. num. 7. & conſil. 31. numer.
* 12. & tradunt * communiter Doct. in d. leg. vltim. ff. de quæſtion. nam fama bo-
3 na eſt † theſaurus inæſtimabilis, & ſicut lilium, dans ſuauitatem odoris, Bald. in leg. prima, colum. 5. Cod. de Confeſſ. Roland. à Vall. conſ. 47. num. 41. lib. primo, Brun. de indic. & tort. par. prima, quæſt. 5. nume. 2. Item qualitas dantis, vt, quia ſit Epiſcopus, vel Archiepiſcopus, & parua quantitas, ita Gabriell. dic. conſ. 172. num. 14. lib. 2. Vt quia etiam dans, vel recipiens ſit di-
4 ues, quo † caſu non eſt præſumendum tale crimen perpetraſſe, cum potius pauperes propter egeſtatem id cogitent. Gloſ. in leg. prima, Cod. de Comit. & tribun. libr. 12. per text. ſingularem in leg. cum ſocietas, ff. pro ſoc. multi enim propter inopiam deliquerunt, vt habetur Eccleſ. cap. 27. & Prouerb. cap. 30. tradit late Gloſ. ordin. ad Theſ. 5.
5 à perſonis enim ſumi † præſumptionem,
* receptiſſimum * eſt in iure, leg. in fundo, in principio, ff. de rei vendic. leg. vlt. in fin. de act. & oblig. leg. de minorum, §. de tormenta, ff. de quæſtion. leg. non omnes, §. a barbaris, ff. de re milit. capit. decenter, diſt. 89. ca. Lotarius, 31. quæſt.

 2. late

2. late Menoch. de præsumpt. lib. 1, quæst. 15.

Declara hanc Conclusionem, vt dictæ circunstantiæ moueant animum Iudicis, vt sit circunspectus ad credendum testibus, ad dandum remissorias, & sententiam ferendam.

Non autem elidunt coniecturas in totum.

Plures aliæ sunt circunstantiæ quæ excludunt confidentiam, & colliguntur ex dictis in quæstionibus praecedentibus.

Septuagesimæ Quintæ Quæstionis Summarium.

1 *Fraus, & simulatio præsumitur ratione coniunctionis.*
2 *Amicitia, & coniunctio resignantis, & resignatarij non probant confidentiam.*
3 *Probatio debet esse concludens.*
4 *Non probat hoc esse &c.*
5 *Donatio facta amico, & consanguineo non præsumitur fraudolenta.*
6 *Donatio præsumitur libera.*
7 *Collusio non præsumitur ex amicitia.*
8 *Præsumptio vt delictum excludatur.*
9 *Consilium præsumitur bonum.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA QVINTA

ARGVMENTVM.

EX amicitia, & consanguinitate an colligatur confidentia.

SEptuagesimo quinto, An coniectura, quod resignans, & resignatarius essent
1 amici, vel consanguinei tempore resignationis, arguat Confidentiam?

Pro affirmatiua facit, quia inter coniunctos sanguinis, & amicos facilius † præsumitur fraus, & simulatio, quam inter extraneos, l. pen. §. facilior, ff. de bonis damnat. Roman. cons. 24. in princ. Io. Annib. in l. post. contractum, n. 118. ff. de donat.

Hoc tamen non obstante, negatiua opinio est verior, & communiter ab omnibus recepta, vt amicitia, & coniun-
2 ctio † resignantis, & resignatorij non faciant præsumere confidentiam, & ita alias fuit resolutum per Rotam Coram D. Montis Flascon. in vna Gerunden. priuationis regressus die 26. Octobris 1551, teste Caputaq. n. decis. 202. par. 1. Idem Caputaque decis. 210. lib. primo, in manuscr.

Et huiusmodi sententia primo, probatur, quia huiusmodi coniectura non ponitur in Constitutione Pij v. ergo arg. l. illam, C. de collat.

Secundo, Quia omnes fere resignationes præsumerentur confidentiariæ. nam resignationes solent tractari, & fieri inter amicos, & consanguineos, & inter quos liberalitas exercetur.

3 Tertio, Quia huiusmodi † probatio necessario non concludit confidentiam, arg. not. in c. in præsentia, de probat; & tamen delictum probatur per probationem, quæ non potest aliud importare Fel. in cap. super his. colum. 8. vers. quarta conclusio, de accusat. & vulgare est
4 †, non probare hoc esse, quod ab hoc contigit abesse, l. nam hoc, Cod. vnde legit.

Quarto, Quia amicitia, & coniuntio non sunt indicium sufficiens ad simula-
5 tionem, & fraudem † presumendam in Donationibus, Bal. in l. post contractum, col. 2. n. 3. ff. de donat. & cons. 149. in principio tex. in l. si quis post hae, C. de bon. prascript. Io. de Imol. in d. l. post contractum, col. 2. amicitia enim, & coniuntio ad donandum potius liberaliter, quam ad delictum sunt iudicanda, leg. seruus communis ff. de donat. int. vir. & v-
6 xor. vbi donatio † præsumitur libera propter amicitiam, & coniunctionem tertij, vt late per Imol. loc. citato Roman. consil. 172. num. 2. cum alijs, vt per Palat. Ruu. in rubric. de donat. §. 44.

7 Quinto, quia † collusio non præsumitur ex amicitia, Salicet. in l. 2. C. de collus. deteg. Nact. consil. 537. num. 31. Mascard. de probationibus, concl. 323. num. 6.

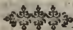
8 Vltimo, quia capitur † semper præsumptio, vt delictum excludatur, l. merito ff. pro Soc. cum alijs, vt per Alc. tract. præsumpt. 3. regul. prima præsumpt. Crau. consil. 18. col. vlt. Et ob id consilium, quod potest esse malum, & bo-
9 num, præsumitur † bonum, Bal. in l. seruum fugit. col. 3. vers. nota, C. de seru. fugit. Ita actus, Abb. consil. 68. col. 3. vers. tertio, probo lib. primo, Romanus, cons. 353. in finalibus verbis, Marsil. cons.

conf. 2. num. primo, & 3. cum alijs, quæ late post alios congerit Gabriell. de malef. concl. 2. per totam.

Ex quibus patet responsum ad argumentum in contrarium adductum.

Septuagesimæ Sextæ Quæstionis Summarium.

1 Contra quatuor casus confidentiales positos in Constitutione Pij V. non admittitur probatio in contrarium.
2 Præsumptio iuris habetur pro veritate.
3 Contra Principis ordinationem non admittitur probatio in contrarium.
4 Lex quantumuis dura seruanda est.
5 Contra veritatem non admittitur probatio.
6 Præsumptio iuris, & de iure quid sit.
7 Contra præsumptionem iuris non admittitur probatio in contrarium.
8 Præsumptio iuris, & de iure procedit secundum veritatem.
9 Præsumptio iuris, & de iure manifestam inducit probationem, & de iure.
10 Præsumptio iuris, dicitur indubitata probatio.
11 Præsumptio iuris dicitur propria probatio.
12 Præsumptio iuris, & de iure comprehenditur in dispositione requirente probationem per modum conditionis.
13 Præsumptio iuris dicitur legitima probatio.
14 Præsumptio iuris quomodo sumatur.
15 Præsumptio iuris vocatur necessaria.
16 Ex lacte in mammis præsumitur mulier corrupta.
17 Probatio indirecta admittitur contra præsumptionem iuris, & de iure.
18 Quomodo probandum contra quatuor casus confidentiales positos per Pium V.
19 Quomodo probatur, quod quis non possidet.
20 Admittitur probatio contra instrumentum, quod non sit publicum.
21 Indirecte aliquando conceditur, quod directe negatur.
22 Indirecta probatio contra præsumptiones iuris, & de iure probatur per duos testes.
23 Vbi requiruntur instrumenta, admittuntur etiam testes.
24 Ob honestatem personæ admittitur probatio contra præsumptionem iuris, & de iure.
25 Quinque testes requiruntur contra probationem iuris, & de iure.
26 Confessio admittitur contra præsumptionem iuris, & de iure.
27 Notorium admittitur contra præsumptionem iuris, & de iure.

QVAESTIO SEPTVAGESIMA SEXTA.

ARGVMENTVM.

An admittatur probatio in contrarium contra præsumptiones Constitutionis Pij V.

Septuagesimo sexto, Quæro, an contra quatuor casus confidentiales propositos a Pio V. in sua Constitutione in §. Quare nos volentes vsq. ad §. probandum admittatur probatio in contrarium? Negatiue
1 est respondendum. Primo, quia in dictis casibus illis concurrentibus Pius V. indu
2 xit firmum ius, quod habuit pro veritate iuxta ea, quæ tradit Bal. in l. siue possidetis, n. 6. C. de probat. Fel. in c. quanto, n. 3. de præsumpt. Roman. in l. si duo, n. 8. ff. de acq. hered. Pæpos. In c. is qui fidem, col. 3 & 4. de sponsal. & colligitur ex traditis per Abb. Imol. Dec. & Fel. in rub. ex. de const. Sed contra, Principis ordinatio
3 nem, & mandatum, non admittitur probatio in contrarium, vt tradunt dd. in l. rescripta, C. de precib. Imper. off. Card. Iacobat. de Conc. lib. 7. art. 7. n. 29. Bart. in proœ. ff. & in l. 2. §. Si quis à Principe, ff. ne quid in loco publ.
4 Lex enim quantumuis dura seruanda est, l. prospexit, ff. qui, & a quib. c. in illis, dist. 4. Natt. cons. 480. n. 9. & præsumitur iusta, ac cum causa lata.
5 Et contra veritatem non admittitur probatio vulgaris iuribus.

Secundo, quia prædicti quatuor casus confidentiales possunt appellari quatuor præsumptiones iuris, & de iure, Cum Pius V. illos firmet, & statuat ex præsumptionibus habentibus ortum ab humanis prin
6 cipijs, Nam præsumptio iuris, & de iure, si credimus Bal. in rub. C. de probar. n. 3. est animi legislatoris applicatio ad verisimile, confirmata sanctione, Curt. Iun. cons. 4. n. 15. & cons. 50. n. 15. & eidē Bal. in leg. ea quidem, n. 6. C. de accus. est statutis à iure promulgatus ex indubia coniectura, ex l. cum ostendimus, §. vlt. ff. de fideiuss. tut. D.D. omnes in rub. ext. de probat. ac Alciat. in tract. præsumpt. p. 2. in prælud. n. 3. est dispositio legis aliquid præsumētis, & super præsumpto, tanquam sibi comperto, statuentis ex cap. is qui fidem. de sponsal. faciunt tradita per Fel. in c. quanto, col. 2. de præsumpt. post Abb. & alios, sed vulgatum, & receptum est, cōtra præ

7 sumptionem† iuris, & de iure non admitti probationem in contrarium: Ergo & neque contra prędictos quatuor casus, minorem propositionem recipiunt omnes dd. in l. vlt. in princ. in verbo, prçsumptione, quod metus causa Gl. in c. ferrũ, distinct. 50. & in c. fraternitatem, dist. 54. Abb. Ant. de Butr. Anchar. Fel. Præpos. n. 8. & alij omnes in ca. is qui fidem, de sponsal. Salicet. in rub. C. de prob. Cæpoll. de simul. contrac. n. 17. Curt. iun. cons. 50. n. 5. Vital. de Camban. de claus. versic. restat, vt videamus n. primo, Guid. Pap. de præsump. vers. quia n. 8. & probat ex pluribus textibus Menoc. de præsump. lib. primo, q. 60. prope finem.

8 Præsumptio enim iuris, & de† iure procedit secundum veritatem, l. vlt. ff. de eo, quod metus causa, l. siue possidetis, C. de probat. Menoc. de præsumpt. lib. primo, præsumpt. 47. n. 5. Et propterea manifeste, & liquide apparere dicitur, quod

9 apparet† præsumptione prædicta, l. si quis locuples, C. manumiss. testam. l. licet Im-

10 perator, ff. de leg. primo. & ideo dicitur† indubitata probatio, ita lege ipsa disponente, Abb. in c. veniens, el secundo, n. 6. & in c. is qui fidem, n. 2. de sponsal. Comen. cons. 109. col. 2. Bal. in l. cum citra C.

11 de iur. dot. Curt. Sen. cons. 4. n. 17. &† proprie probatio, Bal. in c. bone. n. 2. de elect. Aret. in rub. de prob. n. 7. Dec. n. 13. Ber. n. 52. & 55. & ibi hanc sententiam ex

* pluribus defendi, & comprobaui, &* communiter alij, vt per Menochium de præsumpt. lib. primo, præsumpt. 36. vt cõpræhendatur. in dispositione requiren-

12 te probationem † per modum conditionis Ber. d. rub. de probat. n. 46. cum alijs, vt per Menochium d. lib. primo, q. 37. &

* *communiter alij, ac legitima probatio,

13 cum à lege† sit recepta, & approbata, Decius in rub. de probat. col. penult. Ber. in c. consuetudo, n. 28. eo. tit. ex l. legitima, ff. de pact. & manifesta veritas, Ias. in l. licet Imperator, n. 15. ff. de leg. primo, & cons. 23. n. 2. lib. primo, Paris. cons. 80. n. 15. & cons. 97. n. 6. vol. primo, Crau. cõs. 6. n. 42. Grat. cons. 54. n. 51. lib. primo, Tiraq. in l. si vnquam, in verbo donatione, n. 158. C. de reuoc. donat.

Et hæc præsumptio iuris, & de iure, de qua in his quatuor casibus huius Cõstitutionis Pij v. oritur ab humanis principijs, cum sumatur ex indicijs, & co-

14 nie ctu ris † humana lege, & ratione probatis, vt per Bal. in rub. C. de probat. n. 6. vers. exemplum de secundo, Menochius de præsumpt. lib. primo, q. 3. n. 8. & ab ali-

15 quibus vocatur† necessaria Specul. in tit. de præsump. §. species, n. 5. Boer. decis. 166. n. 2. Grammat. dec. 42. n. 4. non autem naturalibus principijs, nam de illa affert exemplum Bal. loc. cit. quando probatur,

16 mulierem habere lac in mammis †, nam artificialis probatio, seu prçsumptio necessario oritur, mulierem fuisse corruptam, Fab. lib. 5. instit. orat. c. 9.

Limita, non procedere in probatione indirecta, quæ admittitur contra præsum

17 ptionem † iuris, & de iure, Gl. in clem. prima. in verbo fecisse, de probat. Ant. de Butr. in c. vlt. n. 22. de success. ab intestat. & in c. vidua, in fin. de regular. Abb. in c. is, qui fidem n. 5. de sponsal. & ibi Præpos. n. 8. Fel. in c. quanto, n. 4. de præsumpt. Couarr. in epit. de spons. par. prima, c. 4. §. primo, n. 7. Soc. sen. cons. 191. col. 2. & cons. 242. col. etiam 2. lib. 2. Alciat. tract. præsumpt. p. 2. in præl. n. 11. Crau. de antiq. tẽp. in 4. part. quarta, par.

* princ. n. 14. & communiter* alij sequuntur. Poterit n. probari, quod qualitates requisitæ à Pio v. ad constituendas has quatuor prçsumptiones iuris, & de iure,

18 siue casus confidentiales †, non concurrant omnes, & quod deficiat aliqua ex requisitis qualitatibus, & propterea, quod non simus in tali casu, vt tradit Bart. in l. pri. §. & parui n. 2. ff. quod vi, aut clam, cum alijs, vt per Menoc. cas. 301. & de prçsumpt. lib. primo, præsumpt. 65. n. 2. cum seq. vt quia non adsit pactum tacitum, vel expressum. Alex. in l. à diuortio, §. si pignora n. 4. ff. de re iudic. Roman. in l. si duo. n. 12. ff. de acq. hæred. aut similis qualitas, ideo aduersus præsumptionem illã iuris, & de iure præsumi legitimum possessorem, qui possedit à tanto tempore, cuius memoria non extat in contrarium, admittitur probatio per indirectum, vt puta, probando, hunc pos-

19 sessorem tam diu non possedisse, immo† extare memoriam initij suæ vitiosç possessionis Fel. in c. cum nobis n. 18. de præscript. & ibi late Paris. vel fuisse in mala fide, Crau. in tract. de antiq. temp. in quarta particula quartæ partis princ. n. 14. Hinc etiam aduersus præsumptionem iuris, & de iure orientem ex instrumento

mento publico admittitur probatio in contrarium per indirectum, quod non
20 † sit publicum, quod sit simulatum Bar. in l. prima, §. & parui n. 2. ff. quod vi, aut clam Ias. in l. cum ea, quę n. 3. C. de transact. Fel. in c. ex parte el secundo, n. 6. versiculo secundo, fallit de off. deleg. Crau. cons. 211. n. 5. Ruin. cons. 78. n. 10. lib. 4. Dec. cons. 356. n. 4. & alia exempla affert Menoc. d. q. 65. quod est valde notandum
21 Nam indirecte conceditur, quod † directe denegatur, & multa huius generis affert Fel. in c. ex parte n. 7. de off. deleg. Anchar. cons. 770. in primo dubio, Alex. cons. 54. lib. 2. Cassan. cons. primo, n. 24.

Et hæc indirecta probatio aduersus quatuor casus confidentiales huius Constitutionis Pij V. & sic præsumptionem iu
22 ris, & de iure poterit probari per duos † testes, Bal. in l testium n. 2. C. de testib. & in leg. generalitær, C. de non numer. pec. & in l. vlt. n. 7. C. arbitr. tut. Afflic. decis. 13. n. 26. Menoc. d. q. 65. n. 11. eo magis, si testes sunt omni exceptione maiores, nã testimonium horum est valde priuilegiatum, ideo sub dispositione requirente probationem per scripturã, & instrumen
23 tum, admittuntur † testes multum legales, Ant. de Butr. in c. 2. in fin. de prob. & ibi Abb. n. 11. Fel. n. 21. Dec. n. 14. Aret. in l. certi conditio, §. quoniam n. 18. Suc. sen. n. 13. ff. si cert. pet. Tiraq. de pœn. leg. caus. 51. n. 17.

Eoque etiam magis, si persona honesta imputatur de confidentia, nam ob honestatem personæ voluerunt aliqui contra præsumptionem iuris, & de iure etiã
24 admitti directam † probationem, Butr. in c. vidua in fin. de regul. Dec. in c. postremo, n. 7. de appellat. & cons. 575. col. 1. concurrente alia coniectura, Crau. quẽ citat Menoc. de præsumpt. lib. primo, q. 64. n. 2. Et q. 63. citat plures dd. volentes, præsumptionem iuris & de iure admitte
25 re contrariam probationem † testimonio quinque testium, Abb. in c. 2. in fin. Dec. n. 14. Fel. n. 20. Ber. n. 70. de probat. Hinc etiam contra præsumptionem iuris, &
26 de iure admittitur probatio † contraria, confessione eius, cui fauet ipsa præsumptio, Gl. in l. vlt. ff. quod metus causa, & in auth. sed iam necessaria C. de donat. ant. nupt. Abb. in c. is, qui fidem n. 5. de sponsal. Fel. in rub. de præsumpt. n. 11. & c. quanto. n. 3. eo. tit. Soc. Sen. in l. cum auus, n. 72. ff. de cond. & administr. & pluribus exemplis exornat, probat & comprobat hanc cõclusionem Menoc. de præsumpt. lib. primo q. 61. & etiam probatio
27 contraria admittitur, quæ oritur, ex † Notorio, Præpos. in c. is qui fidem, n. 8. de spons. Fel. in d. c. quanto n. 3. Alciat. in præl. p. 2. in tract. de præs. num. 14. Card. Paris. cons. 12. n. 53. vol. 2. Curt. Sen. in l. admonendi n. 24. ff. de iur. iur. & ea, quæ oritur ex protestatione, Gl. in c. vidua, de regular. Butr. in c. is qui fidem, col. 2. de sponsal. & in c. vlt. n. 30. de succ. ab intestat. Alciat. loco cit.

Septuagesima Septima Quæstionis Summarium.

1 *Coniectura legis est liquidissima probatio.*
2 *Contra præsumptionem iuris non admittitur probatio in contrarium.*
3 *Præsumptio iuris quæ.*
4 *Coniectura etiam est præsumptio.*
5 *Vbi lex requirit probationem instrumentalem, sufficiunt coniecturæ legis.*
6 *Coniectura legis probat delictum.*
7 *Coniectura habet locum etiam in materia correctoria.*
8 *Contra coniecturas positas in Constitutione Pij V. admittitur probatio in contrarium.*
9 *Quod ex coniectura capitur non propositione sumitur.*
10 *Coniectura iuris versantur circa rem dubiam.*
11 *Præsumptio circa quid versetur.*
12 *Præsumptio iuris quid.*
13 *Præsumptio iuris à quibus habeat ortum.*
14 *Contra iuris præsumptionem quando admittatur probatio, & n. 17.*
15 *Vbi fertur vnica sententia probationes debent esse apertæ.*
16 *Coniectura legis non est veritas.*
18 *Contra præsumptionem iuris, & de iure in pluribus casibus admittitur probatio.*
19 *Probatio in contrariũ tollit præsumptionẽ iuris.*
20 *Veritas ex probationibus.*
21 *Probatio per testes prænalet alijs.*
22 *Præsumptio validior tollit minus validam.*
23 *Coniectura fortior tollit minus fortem.*
24 *Indicium efficacius tollit minus efficax.*
25 *Duæ præsumptiones tollunt vnam.*
26 *Et vna efficax tollit plures.*
27 *Præsumptio legis tollitur per præsumptionem hominis.*
28 *Probatio contra præsumptionem iuris debet esse sufficiens.*
29 *Debet probari per tres testes.*
30 *In ore duorum omne verbum.*
31 *Præsumptio legis habetur pro veritate, vbi contrarium non probatur.*

32 Natu-

32 Natura præsumptionis, vt reijciat probandi onus in aduersarium.
33 Præsumptio iuris dicitur legitima probatio.
34 Lex requirens probationem admittit præsumptionem iuris.
35 Præsumptio præualet proprietati sermonis.

QVAESTIO SEPTVAGESIMA SEPTIMA.

ARGVMENTVM.

Contra quattuor coniecturas positas in Constitutione Pij v. an admittatur probatio, & qualis.

Septuagesimo septimo Quæro, an contra quatuor coniecturas positas in §. ad probandum vero, in dicta Constitutione Pij v. ex quibus præsumitur confidētia, admittatur probatio in contrariū?

Pro negatiua facit Primo, Quia coniec-
1 cturæ legis, vt sunt prædictæ †, liquidissimę probationes sunt l. si quis locuples, ff. de manumiss. testament. in fin. ibi apertissime, Sebast. Sapia in repet. l. prima n. 101. ff. de off. eius, cui mand. est iurisd. & habentur loco plenę probationis, Ias. in l. si quis ex argentarijs, §. Prætor, col. 3. ff. de edend. Ias. in rep. l. non dubium n. 7. ff. de leg. Mascar. de probat. tom. primo in principio q. 14. n. 13. & cōmuniter * dd.
2 Secundo, Quia contra † præsumptionem iuris non admittitur probatio in cōtrarium, l. antiquæ, C. ad Vellei. l. vlt. C. ad Macedon. l. a diuo Pio, §. si pignora, ff. de re iudic. Soc. in fall. reg. 384. communis* opinio teste Mascar. de probat. tom. primo in principio q. 10. n. 49. Iacob No-
3 uell. in reg. 160. & præsumptio iuris illa † vocatur, quando lex aliquid de aliquo præsumit, l. siue possidetis, C. de probat. l. prima C. ad exhib. l. Quintus Mutius, ff. de donat. inter vir. & vxor. l. pactum, ff. de pact. Bar. in l. sciendum, ff. de verb. oblig. Abb. in c. is qui, de sponsal. & tamen
4 † coniectura etiam est præsumptio, Bal. in l. si constante, §. si maritus, in fin. ff. sol. matr. Cor. conf. 329. n. 38. vol. primo, Fel. in c. si autem, n. 3. de rescript. Hinc coniecturæ positæ à lege sufficiunt etiam in ca-
5 sibus, in quibus † lex requirit probationem instrumentalem, l. quæcunque, iuncta l. prima C. de apoch. publ. lib. 10. Bal. in l. prima C. de fidei com. Hinc etiam
6 huiusmodi coniecturæ probāt † delictum, Bal. conf. 364. quinta quæstio lib. 3. Oldrad. conf. 192. viso diligenter, Crau. cōs. 6. n. 42. & procedere in materia pœnali
7 & correctoria †, scribunt Bar. & Alex. in l. prima, ff. de leg. primo Fulgos. in l. prima C. de testam. milit.
8 His tamen non obstantibus †, contraria opinio est verior, & communiter * recepta in * praxi, vt videmus tota die, & in terminis firmauit Gabriell. conf. 171. n. 9. & n. 12. lib. 2. & fuit dictum in Rota in vna * Cosentin. prætensæ confidentię Die Lunæ, 4. Februarij 1591. coram R. P. D. Orano, dum Domini concluserunt, coniecturas positas in d. Constitutione Pij v. non concludere necessario, vt ex illis constet commissum fuisse delictum confidentiæ, & simonię, sed ex vna illarum elicitur præsumptio, ex qua, pluribus alijs coniecturis concurrentibus, vult Pius v. delicti commissi resultare probationem, & * fuit resolutum in illa Brixiens. prætensæ confidentiæ 5. Iunij 1591. coram R. P. D. Pegna, vbi in specie fuit dictum, & conclusum, coniecturam illam perceptionis fructuum cessare ex probatione, quod ex alia causa fuerint fructus percepti, & fuit dictum, illas coniecturas non esse præsumptiones iuris, & de
9 iure: Nam, quod ex † coniectura capitur, non proprie sumitur, vt dicit tex. in l. prima ff. si tab. testam. Roman. in l. si cum dotem, in principio, n. 47. ff. sol. matri. Curt. sen. conf. 78. n. 9. vbi dicit illum textum aureum, Lancellot. Dec. in l. omnes populi, n. 17. ff. de Inst. & iur. est etiam tex. in c. ad Apostolicam, in verbo indirecte, de his, quæ fiunt à Prælatis sin. conf.
10 cap. & * receptum est, coniecturas iuris † versari circa rem dubiam, quæ esse, vel non esse potest, Bal. in rub. C. de probat. & propterea dicit Mar. Salamon. in l. Gallus §. quidam recte, n. 32. C. de lib. & po-
11 sth. præsumptio † versatur circa id, quod est gestum, sed ignoratur, qualiter fuerit gestum.
12 Præsumptio enim iuris † est illa, cum, aliquibus positis verisimiliter, ac ita probabiliter, non autem necessario sequitur, quod intendimus, vt Fabius lib. 5. instit. Orat. c. 9. tradit, quē ad hoc refert, & sequitur Menoc. de præsumpt. lib. primo, q. 4. n. primo, & ideo dicit Bal. in rub. C. de probat. n. 4. Præsumptio iuris est animi legis latoris ad verisimile applicatio, onus probandi transferens, & itidem Bal. in l. ea quidem, n. 5. C. de accusat. dicit, est

est quedam sufficiens ad rem dubiam, de qua creduntur, credenda. l. iuris gentium §. quod fere, de pact. l. prima, C. de conu. & commit. stipul. Et Alciat. de presumpt. 3. par. in præl ud. n. primo, inquit, Præsumptio iuris est probabilis coniectura ex certo signo proueniens, quæ, alio non adducto, pro veritate habetur, sequitur Simanc. lib. Cath. inst. tit. 50. n. 6. Ac Saliceetus in Rub. C. de probat. scriptum reliquit, præsumptionem iuris esse animi applicationem quandam ad alteram partium, quem sequutus est Gul. Maynerius in l. in obscuris, n. 4. ff. de reg. iur. & faciunt exempla, quæ colliguntur ex c. tuam, de probat. l. filium, ff. de his, qui sunt sui, vel al. iur. l. si chirographum, ff. de probat. & hæc præsumptio iuris ortum
13 † habet in probabilibus, vt Menoc. d. q. 4. ostendit, & q. 7. in principio. Accedit, quia hoc suadet iuris naturalis ratio, vt possit accusatus, vel inquisitus de hoc crimine se defendere: & tali casu admit-
14 ti † probationem, etiam contra iuris præsumptionem, scripsit Iac. Butrig. in l. siue possidetis, C. de prob. Soc. sen. d. reg. 384. fall. 6. Eoque magis, cum agatur inter Clericos, & sic inter honestas personas, quo casu admitti respondit Dec. cons. 575. col. 2. in principio n. 6. quem sequitur Alb. cons. 95. n. 9. eo etiam magis, quia vnica fertur sententia in hoc crimi-
15 ne †, ad tradita per Gemin. in c. Ordinarij, in verbo libere, de off. ord. in 6. Fel. quem refert Mascard. de probat. tom. primo, in princ. q. 10. n. 66.

Ad argumenta in contrarium adducta respondendum est, & non obstat primum, Quia verum est, coniecturas legis esse proprias probationes, & liquidissimas, Sed consequentia non valet, vt coniectu-
16 ra legis † fit veritas, vt egregie scriptum reliquit Corn. cons. 185. n. 6. vol. 2. & non admittat probationem in contrarium Mascard. loc. cit. q. 14. n. 10. in fin.

Ad secundum respondetur, quod magis ** communis opinio est, vt coniectu-
** ra, & præsumptio iuris admittat † proba-
17 tionem in contrarium, vt patet ex his, quę scribit Mascard. loc. alleg. q. x. col. 4. 5. ac 6. tradit Specul. in tit. de presumpt. §. species sub. n. 4. versiculo Nam contra, dd. in c. proposuisti, de probat. & eodem loco Mascard. n. 48. explicat, quæ dicatur probatio iuris, & de iure, & hanc esse commnnem sententiam attestatur Menoc. de præsumpt. q. 31. n. 2. Accedit quia etiam contra præsumptionem iuris, &
18 de iure in pluribus casibus † admittitur probatio, & exemplum in probatione per confessionem, Ias. in l. cum se n. 7. C. de transf. Corn. cons. 39. col. vlt. lib. 4. Dec. in rub. de probat. n. 160. & n. 161. exemplum etiam in rei euidentia, in Notorio, Rom. cons. 350. col. 8. cum alijs, vt per Fel. in c. Quanto de præsumpt. & in his, quę a partis consensu pendent, & lex eius consensum non perpendat, vt in matrimonio Abb. & alij in c. is qui fidem de spons. Fel. loco citato Alc. quem refert, & sequitur Mascard. d. q. x. n. 54. vbi etiam alias adducit limitationes, & declarationes.

Concludendum est igitur, contra coniecturas confidentiales positas in Constitutione Pij v. admitti probationem in
* contrarium, & ita communiter * seruatur, ac practicatur tota die, & tenetur
* per * omnes.
19 Concludendum est quoque, ipsam † probationem factam in contrarium tollere, & perimere coniecturas prædictas, vt voluerunt Abb. in cons. 61. col. vlt. vers. Item antiquitas, lib. primo, Dec. in l. prima, n. 68. vers. & prædicta in 3. lect. ff. si certum petatur, & cons. 400. n. 8. Crau. de antiq. temp. in 3. parte princ. in principio n. 28. & cons. 258. n. 13. & est ratio, quia,
20 quod probationibus constat, † dicitur ipsa veritas, l. ille, aut ille, §. cum in verbis, ff. de leg. tertio, l. continuus, §. cum ita, ff. de verb. oblig. sed. veritas semper præualet, l. pen. §. mulier, ff. de probat. Bal. in l. filium in prima lectura, n. 4. ff. de his qui sunt sui, vel alien. iur. Card. Paris. cons. 29. n. 82. lib. 7. Ergo id que eo magis quia fides, quæ a probatione prouenit,
21 dicitur magis certa, & hac ratione † debet præualere, Roman. cons. 156. n. 4. Soc. Sen. cons. 270. col. 2. lib. 2. & cons. 67. n. 2. lib. 3. Paris. cons. 29. n. 85. vol. 2. & expresse hoc colligitur ex l. vlt. C. si minor se maio. dix. ex l. vlt. in principio ff. eo. & l. si chyrographum ac l. cum de indebito, ff. de probat. l. nuptura, in fin. ff. de iur. dot. c. is qui fidem, de sponsal. eo modo, vt inducit Menoc. tract. de præsumpt. lib. primo, q. 31. n. 7. 8. cum seq. Quod comprobatur etiam, quia, si præsumptio va-
22 lidior tollit † minus validam, l. Diuus ff. de in

de in integr.re stit. & ibi Gl.l. non solum. ff.de ritu nupr.l.mater C.de calumniat.c. ex transmissa, qui filij sint legit. Bal. in rub.extra de præsumpr.n.primo,Salicet. in l.prima, in fin.C.qui & aduersus quos
23 & coniectura † fortior tollit minus fortem, l.quia autem, §.non simpliciter, ff. si quis omiss.causa testam. Bald.cons.302 lib. 2.Fulg. cons.173. Et indicium effica-
24 cius tollit minus† efficax, Bar.in l. prima, §.primo,ff.de quæst.Paris.cons.153.n.54. lib.4. Gramm. vot. 3.n. 15.& hac ratione
25 duæ † præsumptiones tollunt vnam,Bal. in l. non ignorat n. 5. C. qui accus. non poss. Alex. cons.30. n.12.lib.7.Dec. cons. 470 n. 10.& cõs. 619.col. vlt.Crau. cons. 149.n.17. Natt.cons.29.n. 14.lib.primo,
26 & vna efficax † tollit plures, quę infirmiores, & debiles essent, Paris. cons. 10.n. 25.& cons.11.n.26.& cons.29.n.84.vol.2. Ergo & huiusmodi probatio.
27 Accedat, quia præsumptio † legis tollitur per præsumptionem hominis, Soc. sen. in l. cum auus, n. 80. vers. 12. ff. de cond. & demonstr. post Bar. quæ citat Ruin. cons. 39. n. 10. & cons.40.n. 4. lib. primo,Soc.Iun. cons.58. n. 7. lib. 2. Dec. cons.15.n.2.

Probatio tamen in contrarium debet esse sufficiens.& aduertant patrocinan-
28 tes, vt sit † validior, iux.ea, quæ habentur in l.vlt.in principio, & ibi Bar. n.primo, ff. quod metus causa, Curt.Iun.in l. prima, n. 28.C. qui admitti, & cons.52. n.7.Alex.cons.99.in fin.lib.3.& vt sit pro-
29 bata per † tres testes idoneos,Specul. in tit.de probat. §. vltim. vers. vltim. Alex. in l. transactionem, n.3. C. de transact. Ias.in l.sciendum, n.10.ff.de verb.oblig. licet secundum aliquos duo sufficiant,
30 iuxta illud, In ore duorum † vel trium stat omne verbum, c.cum esses, & c.relatum, de testam.

Et, si contrarium nõ fuerit probatum, quod lex præsumit in istis quatuor con-
31 iecturis, habetur pro veritate †, vt fuerit admissa confidentia, iuxta ea, quæ scribunt Cal.cõs.5.de probat.Guid.Pap. tract.de præsumpt.n.61. Oldrad.cõs.261. Nam hæc est natura præsumptionis iuris,
32 vt reijciat probandi onus in † aduersarium, l. generaliter, § si petitum, in fin. ff.de fidei.libert.l. vlt.in principio, ff. de eo, quod met. causa, l.cum de indebito in princ. ff.de probat.l.siue possidetis,C. eod.tit.c. ex insinuatione, de procur. c. vnico, vt Eccl. benef. Dec. cons. 540. n. 11.Fel. in c.super his n.16.de accusat.Cefal.cons.138.n.18.Crau.de antiq. temp. par. prima, principio part. 11.n.26. Nec
33 mirum, Quia præsumptio iuris † dicitur vera, & propria probatio,Abb. in c. veniens, el secundo, n.6.de sponsal.Arer. in rub. extra de probat.n. 7.& ibi Dec.n. 13. Ber. n.55. Bal. in l.prima, n. 18. C.de fideicom. Ias. in l.licet Imper.n. 13.ff. de leg.primo, Card. Paris.cons. 80.n. 15.& cons.97.n.7.vol.primo, Grat.cons.54.n. 52.lib.primo, quam conclusionem pluribus exemplis comprobat Menoch. de præsumpt.lib.primo, q.36. n.4. cum seq. Et ideo continetur sub dispositione le-
34 gis requirentis † probationes, Roman. in l.prima, n.7.C.de testam.mil. Etiam in vim condicionis,Bal.in l.id quod pauperibus, n. 24.C. de Episc. & Cler. Dec. d. rub.de probat.n. 13. & in l.qui accusare, in fi.C.de eden. De qua re late Menoch. d.tract.q.37.& 38.lib.primo,Hinc dicunt
35 dd.præsumptionem† præualere proprietati sermonis, Bal. cons.452.statuto,col. vlt. vers. ad vltimum, lib. primo, Ang. cons.261.col.3. Alex.cons. 55.n.8. lib.3. Crauett. cons.161.n.13.

Septuagesimæ Octauæ Quæstionis Summarium.

1 *Remissoria pro examinandis testibus, quando detur.*
2 *Non debet dari materia calumniandi.*
3 *Remissoria non datur in prima instantia.*
4 *In secunda instantia remissoria quando detur.*
5 *In Simonia non datur remissoria.*
6 *Ad probandum delictum non datur remissoria.*
7 *Ad probandum attentata non datur remissoria.*
8 *In iudicio confidentiæ datur remissoria.*
9 *Causa confidentiæ est profana.*
10 *In causis profanis conceditur remissoria.*
11 *Sine fumo datur remissoria in profanis.*
12 *Stylus quid in remissorijs.*
13 *Stylus stricti iuris est.*
14 *Stylus non excedit terminos.*
15 *Seruatur ius commune, vbi stylus non intrat.*
16 *Compulsoriales dantur ad probandum attentata.*
17 *Ex impedimento conceditur remissoria, vbi alias non datur.*
18 *Et propter calumniam in his casibus conceditur.*
19 *Frustra datur, quod non releuat.*
20 *Post rem iudicatam remissoria nunquam conceditur.*

21 Re

11 *Res iudicata imponit finem litibus.*
12 *Ad purgandam innocentiam quando remissoria detur.*
13 *Remissoria solet dari cum rotulo in forma.*
14 *Et quid aliud seruetur.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA OCTAVA

ARGVMENTVM.

IN confidentia an detur remissoria.

SEptuagesimo octauo Quæro, an in Iudicio confidentiæ detur remisso-ria in partibus ad examinandum testes?
* Pro negatiua adducitur stylus* Curiæ Romanæ, vt non dentur remissoriæ pro examinandis testibus in partibus subdi-
1 tis †, vel forsitan in regione aliena. Rot. decis.10. nota de appellat. in ant. Rot. de-cis. 7. de appell. eo. lib. ne detur materia
2 † calumniandi & lites prorogandi, Ad-dentes ad decis.4. Rot. vt lit. pend. in nou. quod elicitur ex Iure communi, ex auth. apud eloquentissimum C. de fid. Instr. Fel. in c. cum causam de testib. Rot. decis. 3. de off. deleg. in nou. cum alijs vt per Franc. Hercul. de attent. c.16. col. prima, Vestr. in prax. Rom. Cur. lib. 6. c. vlt. n.2. Cassad. decis. 4. de delation. in principio
* & ita fuit resolutum in vna* Calaguri-tan. coram R.P.D. Robusterio xi. Aprilis
* 1567. & est communis* opinio, vt per Lan cellot. de attent. 2. part. c.26. n.109.
Secundo, affertur recepta conclusio e-
* tiam in * praxi remissoriam non dari,
3 quando sumus † in prima instantia in be-neficialibus, vt per Put. decis. 54. n.3. lib.
4 primo, neque etiam in secunda † instan-
* tia dari fuit resolutum in* vna Legio-nen. Archidiaconatus 11. Nouẽbris 1540. teste Put. decis.42. lib. primo sed in crimi ne confidentiæ non datur appellatio, & sic vnica est instantia, ergo in eo non da-tur remissoria.
5 Tertio, Quia † pro Simonia non datur
* remissoria, vt fuit resolutum in vna* Me-diolanen. Præpositurę coram Cardinali sanctę Crucis 11. Ianuarij 1555. & coram eodem 21. Nouembris 1558. fuit tentum, non esse dandam remissoriam in parti-bus ad recognoscendum apocham Simo niacam, quæ per vnum testem tantum est recognita, vt habetur. lib. diuers. decis. 142. in manuscr. & habetur per Cassad. decis. 3. & 4. de dilat. Io. Paul. decis. 123. Crescent. decis. 132. in manuscr.
Et in his terminis Simoniæ, vt non de-tur remissoria, fuit etiam resolutum in vna Tullen. Canonicatus coram D. De-cano 18. Ianuarij 1553. teste Caputaq. de
6 cis. 62. par. 3. quia daretur † ad proban-dum delictum Simoniæ, ad quod non so-let dari, & tamen confidentia est species Simoniæ.
Et non dari remissoriam ad proban-
7* dum† attentata, fuit pluries * resolutum in Rota, etiam si constaret de fumo atten tatorum in vna Oximen. Archipresbyte-ratus coram D. Antonio August. sub die 19. Decembris 1545. & 26. Martij 1546. teste eodem August. decis. 4. incipien. fuit dubitatum.
His tamen non obstantibus, contraria
* opinio est verior, & in * praxi obseruata,
8 vt in iudicio confidentiæ † detur remisso-ria in partibus ad examinandum testes, quam Primo probo, quia causa confiden
9* tiæ est profana, vt † fuit resolutum bis* in Rota teste Cott decis. 387. in manuscr.
10 sed in † causis profanis conceditur remis-
* soria etiam in prima, instantia, vt fuit* resolutum in vna Gerunden. prætensæ priuationis regressus coram Accorambo no die 15. Ianuarij 1552. teste Cott. d. de-cis. 387.
11 Et est regulare, vt † detur in profanis remissoria in qualibet instantia, etiam si-
* ne fumo, vt* fuit pluries resolutum in Rota in vna Oucten Abbatissatus de O-lero, coram D. Montisflascon. die Mer-curij 26. Octobris 1552. & in vna Valen-ten. subsidiorum coram D. Capisucco Ve neris 7. Aprilis 1552. teste Caputaq. de-cis. 68. par. 3. & coram Moedan. 11. No-uembris 1542. teste Put. decis. 201. lib. primo.
Secundo, Quia, quod non detur re-
12* missoria, † procedit de stylo*, vt notabi-liter explicat Lancellot. d. c. 26. n. 134. cum de iure secus sit, Cassad. decis. 4. n. 2. & seq. de dilat. vbi hoc egregie probat, & præsertim, quia probandi facultas non
13 est coarctanda, sed amplianda: stylus † autem est stricti iuris, Fel. in c. in nostra collor. 21. de rescr. Card. Paris. cons. 112.
14 n. 12. vol. 4. & non excedit † terminos, Bal. cons. 275. col. vlt. lib. 2. & in l. vlt. C. com. retr. Iud.
Ergo, cum non reperiatur introductus in hoc Iudicio confidentiæ, seruabitur

ius

15 ius † commune, Bellam.decis.65.& decis. 461.Dec.cons.73.col.2.circa medium, & in simili casu scripsi in tractat.de resig.benef.lib.3.q.18.n.75.76.77.cum seq.

Quibus stantibus, argumentum primũ, in contrarium adductum remouetur,

Secundum etiam non obstat cum hæc sit causa profana, vt conclusit Rota.

Ad tertium respondetur, id esse ex stylo, qui cessat hoc casu, vt dictum est.

Ad quartum, & vltimum, eodem modo respondeo, & illa conclusio limitatur pluribus modis, vt per Lancellot.d.c.16. a n.113.vsque ad n.138.& per Hercul.d. c.16 & quandoque dantur compulsoria-

16 les speciales ad partes † ad probandum attentata, vt fuit dictum in vna* Astoricen.Abbatiæ, coram Oradino 18. Ianuarij 1555.

His ergo solutis, concludendum est, remissoriam dari in iudicio confidentiæ, & id vidi seruari, quod eo magis procedit, cum testes essent in remotissimis regionibus, ita, vt, nisi cum maximo dispendio, ad locum iudicij adduci possent, vel aliquo iusto impedimento detenerentur ex morbo, aut alias; nam hoc casu concedenda est remissoria, etiam in ca-

17 sibus, in quibus ex † stylo non solet concedi, Fel. in c. cum causa, n.27.& 31.de testib. Benintend. decis. 74.n.4. Cassad. decis.4.de dilation.Menoch.de recuper. poss.rem.15.n.346.& 348.q.25.& rem.17. q.15.n.46.

Et eo etiam magis huiusmodi conclusio procedit, cum constat in petente ca-

18 lumniam abesse, nam hoc casu † conceditur etiam in casibus, in quibus de stylo non solet concedi, Cassad.decis.5.de sequestr.poss.& fruct.& faciunt quæ scribit Caputaq.decis.136.p.1.

Prudens autem & circunspectus iudex illam dabit, cum iudicauerit illam rele-

19 uantem, quia † frustra expectatur probatio, quę cum probatur non releuaret, Cassad.decis.2.de dilat.Caputaq.decis.68.& decis.70.p.3. Put.decis. 366. lib.2.& fuit resolutum in vna* Segobien.spolij beneficij coram Guidobono 27.Iunij 1552. teste Caputaq.decis.66.p.3.& in vna Pampilonen. Prioratus coram Puteo 1. Iunij 1551.teste Caputaq.decis.60.par.3.& hac

20 ratione non conceditur post rem † iudicatam, vt fuit resolutum* in vna Toletan. Die 11.Maij 1551.coram Grass. teste Caputaq.decis.51.par.3.quia per rem iu

21 dicatam est impositus finis † litibus, & probationes non sunt recipiendæ, c.cum Bertoldus, de re iudic.& hoc eo maxime, cum aliter veritas haberi non potest. Soc. Iunior cons.60.n.4.vol.2.Gabriel.de Malef.concl.25.n.7.& cum agitur ad purgan

22 dam innocentiam, nam tali casu † remissoria, quæ non conceditur, in criminalibus regulariter, datur Abb in c.cum causam de testib.col.pen. Archidiac.in c.pręsentium, §. testes, col.pen. eo.tit.in 6.& ibi Gemin.in Gl.prima, datur vt innocentia purgetur, Salicet. in auth. apud eloquentissimum, prope fin.C.de fid.Instrum. Soc.Iun.d.cons.60.n.7.vol.2. vel quia agitur de crimine ciuiliter Soc. Iun. loc. cit.Gabriell.d.concl.n.10.

Et huiusmodi remissoria de stylo solet

23 dari † cum rotolo in forma, iuxta ea, quæ habentur in c.præsentium, de testib.lib. 6.c.forus, de verb.signif.c.venerabili de testib.vbi Abb.n.2.& alij Doct. vel destinatur Notarius ad recipiendum proba-

24 tiones vel ad recognoscendum †, & ita vidisse obseruare* attestatur Lancellot. d.tract.de action.d.c.26.n.137.& ita etiã vidi seruari a Iudice* confidentiæ ann. 1590.cum destinauit Notorium, in causa Cusentin.prætensæ confidentiæ ad Serenissimum Magnum Ducem Etruriæ ad lustrandum quasdam literas, & in eadem causa fuerunt datæ remissoriæ ad examinandum testes Cremonæ, & Cosentiæ, & ita communiter* seruatur.

Septuagesimæ Nonæ Quæstionis Summarium.

1 *Episcopi sunt Ordinarij in earum dioecesibus.*
2 *Possunt omnia crimina cognoscere.*
3 *Abbates sunt Ordinarij.*
4 *Auditor Cameræ est Ordinarius.*
5 *Mandatum videtur datum Iudicibus, qui habent facultatem.*
6 *Cum non est reseruata Papæ potestas, videtur concessa Episcopis*
7 *Verba referuntur ad intellectum iuris.*
8 *Pius V sibi reseruauit cognitionem causarum confidentialium.*
9 *Ex qua causa.*
10 *Delicta non debent remanere impunita.*
11 *Per delictum offenditur Deus, & Respublica.*
12 *Parum est iura condere, nisi debite mandentur executioni.*

13 *Idem*

13 *Idem Pius V. restrinxit dictam auocationem.*
14 *Quibus commiserit huiusmodi causas Pius V.*
15 *Sixtus Quintus erexit officium causarum confidentialium.*
16 *Confidentia solet committi inter potentes viros.*
17 *Iustitia debet ministrari aequa lance.*
18 *Iudex est in exequutionem iuris.*
19 *In causis reseruatis ordinarij nulliter procedunt.*
20 *Sententia lata in causis reseruatis est nulla.*
21 *Per reseruationem limitatur Ordinarij iurisdictio*
22 *Iurisdictio est fundamentum iudicij.*
23 *Iudicatum non dicitur, quod factum fuit ab eo, qui non debet potestatem.*
24 *Nullitas ex defectu iurisdictionis reputatur insanabilis.*
25 *Statutum reijciens nullitatem non comprehendit hanc ex defectu iurisdictionis.*
26 *Vltima attendenda.*
27 *Lex vltima seruanda.*
28 *Vnius inclusio est alterius exclusio.*
29 *Inferior non potest se intromittere vbi Papa posuit manus.*
30 *Episcopi, & alij ordinarij possunt cognoscere in causis confidentialibus.*
31 *Relaxata prohibitione actus potest fieri.*
32 *Fauorabilis iudicatur reductio ad ius commune.*
33 *Exceptio format regulam in casibus non exceptuatis.*
34 *Intellectus ad vitandam correctionem recipiendus.*
35 *Odiosa quatenus loquuntur intelligenda.*
36 *Relatum in referente.*
37 *Cum eisdem qualitatibus.*
38 *Relatio nunquam ad inutilia.*
39 *Generalis dispositio nunquam refertur ad contraria.*
40 *Lex intelligenda, vt alteri non praeiudicet.*
41 *Iurisdictio censetur concessa cumulatiue, & non priuatiue.*
42 *Ac etiam per consuetudinem.*
43 *Princeps concedens Iurisdictionem alicui non videtur derogare iurisdictioni ordinarij.*
44 *Etiam si concessio sit facta per dictionem taxatiuã.*
45 *Iurisdictioni Ciuitatis non censetur derogatum per deputationes alterius officialis.*
46 *Per deputationem alicuius Visitatoris non prohibetur Episcopos visitare.*
47 *Causae confidentiariae, vt plurimum solent in vrbe tractari.*
48 *In causa confidentiali solet dari adiunctus.*

QVAESTIO SEPTVAGESIMA NONA
ARGVMENTVM.

QVis possit cognoscere causis de confidentialibus, & an Episcopi possint.

SEptuagesimo nouo, Quaero, quis cognoscat de cõfidentijs beneficialibus?
Attento iure communi, esset respondendum,
1 dum, Ordinarios iudices, † vt sũt Episcopi in earum Dioecesibus, c. cũ Episcopis
de off. ord. lib. 6. c. decretum 10. q. 1. c. om-
2 nes 16. q. 7. c. perlectis 25. dist. qui habent fundaram intentionem inquirendi, † cognoscendi, & puniendi omnia, & quaecunque crimina, vt dicit sum. Pont. in c. pri-
* mo, de off. ordin. vbi Abb. & alij omnes * hoc notant Gl. in cap. peruenit, dist. 95. Dec. in c. post cessionem. col. prima, de proba. Bertachin. in tractatu de Episc. par. secũda, n. 80. q. 35. Carrad. in tempi. omniũ Iudic. lib. sec. c. 5. §. 4. de dignitate, & potẽtia Episcopi, n. 4 cum seq. Bursat. col. 405
3 n. 1. & 2. vol. 4. Abbates, † & alij inferiores ordinarij in eorum iurisdictionibus, tex. cum glos. in c. ordinarij verbo locorum, de off. Iudic. in 6. Gl. in c. quamquam in verbo loci ordinario de vsur. lib. 6. Gl. in clem. prima, de sequestr. poss. & fruct. not. in c. cum contingat de off. ord.

Ac iudices ordinarij existentes in Ro.
4 Curia quales sunt † Audit. Camerae. & alij, vt per Hostiens. in sum. de off. ord. post principium, §. quis possit esse ordinarius, Archid. in cap. experientiae, post medium 11. q. prima, Glos. prima, in Clem. Aud. & ibi Card. Zabar. num. 5. Bonif. de Vitall. num. 25. de rescr. Mandos. in Gl. facult. §. sane in verbo generalis, & in reg. 7. Cancellariae, quaest. 2. col. 4. & in tract. de monit. q. 44.

Idque etiam procedit, attenta constitutione Pij Quarti prohibentis, hoc crimen, namque videtur mandare his iudi-
5 cibus, qui de iure habent † hanc facultatem, iuxta ea, quae habentur in l. Gallus, §. quidam recte, ff. de liber. & post. cum in eius constitutione sibi non reseruaue-
6 rit cognitionem, † & dictarum literarum executionem, Doct. omnes in cap. at si clerici, §. de adulterijs de iud. & verba
7 generalia referuntur ad † intellectum iuris, & de his intelliguntur, cap. 2. de bigam. Baldus, in leg apertissimum, Cod. de iudic. Dec. d. §. de adulterijs, num. 41.

Sed Pius V. per eius Constitutionem, 52. incip. Licet felic. recor. anno secundo
8 auocauit ad se omnes causas † confidentiarum beneficialium, & earundem cognitionem, & literarum Pij IV. executionem sibi, & successoribus reseruauit, etiã contra quoscunque Cardinales, Patriarchas, Archiepiscopos, Episopos, & alios quocunq. motas pendẽtes, & mouẽdas corã quibuscunq. iudicibus, etiã ad hoc spe-

cialiter delegatis, etiam Auditoribus Rotæ, & S.R.E. Cardinalibus, cuius Constitutionis tenorem habes in Bullario fol. 1007. vbi potes videre.

Et ratio huius auocationis ponitur in d. constitutione in §. tamen, pro eo, quia
9 iste confidentiæ, † vt plurimum inter Cardinales, Archiepiscopos, Episcopos, & alios potentes viros committuntur, quibus pro eorum dignitatibus, gradibus, et officijs, aut potentia inferiores Iudices respectum habent, et ob eandem rationē non reperiuntur instigatores, et accusatores, qui velint propalare iustitiam desuper exhibendam, et ministrādam, ex quo
10 delictum remanet † impunitum, contra l. ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. vbi Bal. dicebat, publicæ disciplinæ fauorē dictare, ac suadere, vt delicta perpetrata puniantur, l. licitatio. §. quod illicite ff. de public. et vectig. l. capitalium, ff. de pœn. c. vt fame, de sent. excom. et ratione posita in leg. prima, Cod. ad l. Iul. repetund. quem textum aureū appellat Iodocus in prax. crimin. in prohem. numer. 9. et habetur per Marian. Soc. sen. in cap. veniens,
11 num. 287. de accusat. nam non solum Deus, sed etiam Respub. offenditur † per delictum. l. si quis ingenuum, § in ciuilibus. ff. de capt. et postlim. reuer. Mar. Ant. Blanc. in praxi crimin. §. datis defensionibus, n. 44. et parum est iura condere, nisi
12 debitæ mandentor † exequutioni, ad not. in l. 2. ff. de orig. iur. Soc. in l. si filius, n. 7. ff. de lib. et post Car. Paris. cons. 104. n. 69 vol. primo, Cephal. cons. 136. n. 18. lib. primo, Ruin. cons. 13. n. 17. vol. 2.

Idem Pius V. in Constitutione 87. relaxauit huiusmodi auocationem causarū confidentialium, et mandauit locorū ordinarijs, vt in suis Diœcesibus, et locis
13 exemptis † studiose attendant, et in delinquentes seuere animaduertant. Quæ relaxatio fuit facta de omnibus causis, præterquam dependentibus coram eo, et de Cōsistorialibus contra Episcopos, Archiepiscopos, et Cardinales in quibus etiam possunt inquirere, et inquisitionem sigillo obsignatam ad Romanā Sedem transmittere, vt dicitur in §. Nos enim, et in §. quocirca.

Sed quia non poterat d. Pius V. huiusmodi causas cognoscere, et decidere ob
14 ardua, & grauissima † totius Reipub. Christianæ negotia, ideo eas commisit Honuphrio Camere Apostolice Præsidenti vsque ad sententiam exclusiue, quam sibi & successoribus reseruauit, vt patet in Motu propio 158. incip. Cum sicut accepimus, cuius tenorem habes in Bullario fol. 1165.

Et cum nec etiā posset audire relationem omnium istarum causarum, & postea sententiare, ideo idem Pius V. ampliauit iurisdictionem prædicti iudicis, vt coniūctim cum alio possit omnes causas audire & decidere, etiam vsque ad sententiam inclusiue, exceptis causis contra Cardinalem, Patriarcham, Archiepiscopum, & Episcopum, vt patet in Motu proprio 159. incip. Cum alias, cuius etiam tenorē habes in Bullario, fol. 1166. Et ita vsque ad annū. 1586. fuit seruatum, Namq. à sum. Pont. pro tempore existenti deputabatur Prælatus doctus, & integerrimus, & inter alios a Gregor. xiij. fel. rec. fuit electus Illustrissimus, & Reuerendissimus D. Benedictus Iustinianus nunc S.R.E. præsbyter Cardinalis amplissimus, qui prudētia, integritate, legum, & literarum scientia, ac rerum agendarum experientia, & dexteritate nulli secundus. Et qui ita deputabatur secundum facultates cōcessas per Piū v. procedebat. Postea vero fel. recor. Six-
15 tus v. erexit † officium Auditoratus causarum confidentialium, assignando Auditori decimam partem prouentuum, eiq. cōcedendo familiaritatē, continuamq. cōmensalitatem, & prælaturam domesticā, & facultatem procedendi contra omnes, etiam Cardinales, & Auditorem constituit R.P.D. Alexandrum Catalanum pro duobus millibus ducatis auri de Camera, vt patet in Constitutione eiusdem Sixti v. 51. incip. Diuina, ann. secundo, cuius tenorem habes in Bullario. fol. 271. Quo Auditore vita functo, deputatus est R. P. D. Currusaureus.

Sed dubitari cōtingit, an hodie Episcopi, & alij ordinarij possint huiusmodi causas confidentiales cognoscere, & per sententiam diffinitiuam absolutoriam, aut condemnatoriam illas terminare?

Pro negatiua, quam à multis vidi pertinaciter defendi, Primo, adducitur allegata Cōstitutio 52. Pij V. incip. Licet fel. rec. publicata ann. sec. qua omnes causas confidentiales inter quoscunq. vertētes, & vertendās cognitioni suæ, & successorum Rom. Pont. reseruat, & dicit, quod

Pius

Pius iv. qui confidentias prohibuit, debebat hoc facere, & affert tres rationes. Prima, Quia confidentiæ solent, vt plu-
16 rimum committi † inter potentes viros, & Prælatos in dignitate maxima constitutos, & S.R.E.Cardinales, quarum personarum causæ non possunt ab inferioribus iudicibus cognosci, nec expedit, quia dicti iudices his pro eorum dignitatibus, gradibus, & officijs habent respectum, & propria iustitia non ministra-
17 tur † æqua lance, vt debet, c. Deus noster, dist. 13. Bal. in l. secunda, C. de sent. ex breui. l. recit. & in leg. 2. in 4. not. Cod.
18 de fidei comm. in † executionem iuris, l. ius autem, ff. de leg. l. nam prætorium, ff. de iust. & iur. cap. primo, de sent. & re iudic. c. cum Io. de fid. Inst. c. iudicantem 30. quæst. 5. leg. 2. §. parum est condere, ff. de iust. & iur. Secunda, quia contra tales personas nullus est, qui instigatorem, aut accusatorem se ostendere, aut propalare velit in iustitia desuper exhibenda, & ministranda, ex quo sequitur, delicta remanere impunita, cōtra ea, quæ habentur in l. ita vulneratus, ff. ad l. Aquil. Tertia, qui a iudices minores se reddunt circa puniendos confidentiarios negligentes, & morosi: Qua reseruatione sic stante Ordinarij cognoscere, & decidere non poterunt huiusmodi causas, & inualide, & nulliter procedent, sicut in alijs cau-
19 sis † reseruatis, & faciunt quæ habentur in decis. 169. in non. Bellam. decis. 576. vt per Hostien. de off. deleg. §. quid pertinet, col. 2. Gl. in cap. primo de translat. epis. & in c. quod translationem, de off. leg. Specul. de off. leg. §. nunc ostendendum, in princ. cum seq. col. cum sint iurisdictioni Papæ specialiter reseruatæ, & , si secus faciat sententia ab eo lata ex
20 defectu † suæ potestatis erit inutilis, & nulla, vt egregie scriptum reliquit Hostien. in sum. tit. de sent. §. quis debeat verbo ratione rei, faciūt quę scribit Bart. in l. omnes populi in 3. q. 4. quæst. principalis in fin. de iust. & iur. Bal. in l. pri. C. de iur. aur. annull. Ant. de Butr. in c. per venerabilem, col. 4. & ibi Abb. col. 3. qui fil. sint legit. & reseruatione limitari ordina-
21 riam † iurisdictionem scribit Vant. in tract. de nullit. in rit. de nullit. ex defectu iurisdic. n. 98. & 99. cum seq. & tamen
22 basis, & fundamentum iudicij † reputatur iurisdictio, Bal. in rub. C. si a competen. iudic. Ideo iudicatum dici non potest ab
23 eo, qui ius dicendi † non habuit, l. prima, §. primo, ff. ad Tertull. l. prima, §. hæc autem verba, ff. quod quisque iur. l. 2. in fin. ff. de pen. Hinc huiusmodi nullitas repu-
24 tatur † irreparabilis, & insanabilis defectus, Staphyl. de lit. grat. & iust. fol. 145. secundum primam impressionem, Sarn. quem refert, & sequitur Vant. loco citato, num. 6. & hac ratione dicta nullitas nō
25 comprehenditur † sub statuto, seu alia dispositione nullitatem reijciente, Gl. vlt. in Clem. vnica de sequestr. poss. & facit Angel. in l. non erit, §. dato, ff. de iur. iur. Fel. in cap. ex parte el secundo in settima fall. de off. deleg. & in rubr. de for. competent. vers. tertium fundamentum, & est cō-
* munis* opino, teste Alex. cons. 79. in causa, & lite in fin. lib. 7.

Secundo, cōmprobatur ex alia Constitutione Pij V. 158. incip. Cum sicut accepimus, vbi refert dictam reseruationem a se factam omnium causarum confidentiarum, & illas committit cuidam Prælato, quod etiam subsequens Constitutio 159 probat, & tamen hæ Constitutiones sunt posteriores Constitutione 87. Pij V. vt ordo ipsarum demonstrat, ergo in hoc ipsæ potius attendēdæ, quā dicta Constitu-
26 tio 87. vbi relaxat reseruationem, † prætorquam in duobus casibus, l. pacta nouissima, C. de pact. l. si vnus §. pactum ne peteret. ff. eo. tit. Gl. In l. in ciuile, ff. de leg. & ibi Angel. egregie scriptum reliquit, quod, si duæ repugnantes municipales le-
27 ges † extent in Statutorum libro, esse eā seruandam, quæ vltimo, loco scripta sit: regulare enim est, vt posterior ordo scripturæ attendatur, Alfan. in l. prima. n. 29. ff. si cert. pet.

Tertio, accedat Constitutio si incip. Diuina Dei prouidentia Sixti v. in pri. lib. suarum extrau. vbi in princ. ita dicit. Cū itaq. alias fel. rec. Pius Papa v. prædecessor noster omniū causarum confidentiarum pro tempore mouendarum cognitionem, & decisionem, ac literarū Apostolicarum a pie mem. Pio Papa 4 etiā prædecessore nostro super huiusmodi confidentijs emanatarum executionem sibi, & successoribus suis reseruauit, &c. ex quibus verbis satis hoc deprehenditur.

Quarto, quia prædictus Sixtus v. præfata cōnstitutione erexit officium iudicis confidētiarū, & vocauit illū Auditorē, cui

per clausulas generales,& facultates,am plissimam omnium causarum cognitionem,& decisionem mandauit, Quare videtur auferre potestatem,quæ potest cōpetere ordinarijs; tamen ex reg.vulgari,
28 Vnius inclusio † est alterius exclusio, l. cum Prætor, ff.de iudic. cum ibi not. tū
29 etiam,quia Papa apposuit manus † ergo inferior non potest se intromittere, c.vt nostrum de appellat.Bal.in cap.primo,§. ad hæc col. 3. de pac.iur. firm. Calder. cons.7.de præben. Roman.cons.335.col. prima, Dec.cons.137.col.2. vers. non ob. & in ca.cum accessissent,n.44.de constit.

His tamen non obstantibus, contrariā sententiam affirmatiuam existimo verio-
30 rem,& tenendam,vt Episcopi†, & alij Ordinarij possint hodie omnes causas confidentiales, cognoscere,& decidere,& mouet me P.Constit.dicta 87.Pij v. in §. Nos enim,vbi relaxat huiusmodi reseruationē,& cognitionem dictarū causarum, exceptis duntaxat illis causis, quę tunc coram ipso pendebant,& illis,quarū dispositio ratione Ecclesiarum,& Monasteriorum in Consistorio fieri consueuit,aut debet,& illis,quę cōtra ordinarios collatores Episcopos,& alios Superiores Prelatos, etiam Cardinales haberi cōtingerit Ideo in§.quo circa,mādat omnibus locorum Ordinarijs,vt seuere in earū iurisdictionibus animaduertant aduersus confidentiarios,& omnes illorū causas,pręter quā dictas reseruatas specialiter, in quibus habeāt nihilominus facultatē inquirendi , & inquisitionem sigillo signatam transmittant ad Sedem Apostolicam, & vt vnusquisque verba possit considerare, illa apponere placuit. Nos enim singulis Ordinarijs ipsis,prędictos omnes,& quoscunque alios,etiam exemptos,etiā per edictum publicū,constito prius summarie, & extraiudicialiter de nō tuto ad illos accessu,citandi,& monendi, eisque,ac Iudicibus ordinarijs, & delegatis, alijsque personis quibuscunque,ne prędictorum executionem quoquo modo impediant, vel alias in illis se se interponāt, etiā per simile edictū inhibendi,eosdemque,ac alios cōtradictores,& rebelles quoscūque p cēsuras,& pœnas Ecclesiasticas, ac omnia alia iuris, & facti remedia opportuna compellendi,auxilium brachij sæcularis quandocunque opus erit,inuocandi,cæteraque in prædictis omnibus,& singulis necessaria faciendi, & exequendi, plenam, & liberam tenore præsentium concedimus facultatem.

Ex quibus verbis aperte patet, Ordinarios posse procedere, & decidere in omnibus, & in exceptuatis inquirere, nam reseruatio facta per eundem Pium
31 v. in Constitutione 52. est relaxata per † hanc, vnde prohibitio,& reseruatio amplius non attenditur, l.si quis priore, ff. ad Trebell. l.si iure ff. de leg. tertio, §. posteriore, Instit. quib. mod. testam. infirm. Et remotio obstaculorum, ac redu-
32 ctio ad ius commune † fauorabilis iudicatur,ca. ab exordio, dist.35.Gl.in c.statutum, de præb. lib.6. Anchar. cons. 131. Cassador. decis. 4. num. 2. de priuil. & faciunt not. in l.si vnus, §. pactum, ne peteret, ff. de pact. Et exceptio facta in illis casibus † firmat regulam in casibus non exceptuatis, l. quæsitum, §. idem respondet, ff. de fund. instrum. leg. nam quod liquide, in fine , ff. de pœn. leg. Silu. consil. 56. num. 20. Dec. in leg. vlt. num.45. in princ. C. de ædict. Diu. Adrian. tollen.

Concludo igitur,hanc opinionem esse veriorem,vt hodie Ordinarij possint omnes causas confidentiales cognoscere , & per sententiam diffinitiuam terminare , præterquam pendentes tunc temporis,Et contra Episcopos,& Cardinales,& de Ecclesijs,& Monasterijs Consistorialibus, in quibus poterunt inquirere,& formare processum, illosq. transmittere ad Sedem Apostolicam.

Non obstant in contrarium allegata . Nam ad primum, de Constitutione 52. Pij v. iam respondimus, illam esse relaxatam per Constitutionē 87. datem certam formam, & regulam, vnde hæc, & non illa attendenda est , sicut in simili Idem Pius v.suspendit per Constitutionem 42. facultatem Ordinariorum admittendi resignationes beneficiorum , & per Constitutionem 58. relaxat huiusmodi suspēsionem datis quibusdā regulis,vt late explicaui in tractatu de resig. benef. lib.5.q. 6.

Non obst.secundum de Constitutione Pij v.158.Nam vel respondetur, huiusmodi Bullam esse anteriorem dicta Constitutione 87.eiusdem Pij v.idest ante factā,& publicatam, quamuis in ordine ipsarum Constitutionum sit posterior , quod factū fuit inertia, & ignorātia illius,qui ordinauit

dinauit compilationem,& frequenter ex perimur in alijs Constitutionibus, idque comprobatur, quia dicta Constitutio. 158.non habet datam in fine,neque publicationem,cũ sit simplex Motus proprius.
34 Ideo ad euitandam correctionem,&† cõtrarietatẽ legum hic intellectus recipiẽdus erit,l. præcipimus,C.de appell. l.prima,C.de in off. dot.vel etiã dicimus,esto quod sit posterior loqui respectu aliorũ iudicum, non tamen ordinariorum. Vel postremo respondemus,per eam non derogari iurisdictioni ordinariorum, cum nihil de hoc ibi dicatur,& tamen commu
* nis* est conclusio,requiri in hoc derogationem particularem,cum potestas Ordinariorum sit fauorabilis, & Constitutio
35 loquatur in casu odioso,vnde† quatenus sonat,& exprimit intelligenda, Dyn. in reg.odia,de reg.inr.in 6.

Potest insuper dici,quod Pius v.ibi cõmittit causas,quas sibi reseruauit,præter relaxationem factam Ordinarijs,vt intelligatur quantum minus potest derogatum iurisdictioni ipsorum.

Non obstat tertio,Constitutio Sixti V. Nam respondetur,illam Constitutionem
36 referre dictas Constitutiones Pij V. †& secundum illas erit intelligenda,l.asse toto,ff. de hered. Instit.not.in l. si ita scripsero, ff. de cond. & demonstr. & in authẽ, si quis in aliquo documento, C. de eden. Nam relatum censetur esse in referente
37 cum eisdem †qualitatibus, de quibus in relato. Dec. cons. 47.num. primo, Paris. cons. 21.num.39. volu.3. Et relatio numquam censetur facta ad ea, quæ, si fieret,
38 dispositio redderetur † inutilis, vel contineret repugnantia, l. cum vulgari, ff. de dot. prælegl. l.vltim. in fin. Cod. de fideic. liberr. Bar. in l. prima, §. hoc edicto, ff.de postul.& in l. talis scriptura, §. vlt.ff.de leg.primo Gozad.cons.87.num. 19. Card. Paris.cons. 41. num. 65.vol.2. sicuti generalis dispositio nunquam re-
39 fertur † ad contraria,& prohibita,ac inutilia, l. Quamquam,ff. de rit. nupt. cap. a nobis de sent. excomm. cap. primo, de iur. iur.lib.6. Bart. in l. siquis sub condicione, in fine, ff. de condic. inst. Bal. in l. vltim. §. in computatione, C. de iur. delib. Ias. in l. filius a patre, §. vltim. in secundo, not. ff. de lib.& post.Deputatio enim Iudicis facta per Pium Quintum, dicta Constitutione 158. & per Sixtum Quintũ præfata Constitutione 51. debet
40 intelligi,vt alteri ius, † & præiudicium non inferat, l. 2.§. quod si a Principe, ff. ne quid in loc. publ. c. suggestum,de decim.c.cum dilectus, de consuetud. c. dudum,de priuil.
* Et communis* est conclusio, iurisdictio
41 nem † vni particulariter concessam non intelligi priuatiue quoad habentem eã, sed cumulatiue, l. vlti.C. de iurisd.omn. iud.l. in sacris scrinijs, la tertia, C. de prox. sacr. scrin.lib.12.l.prima,C.Quando Imp.inter pup.& vid.vel miser.pers.cognos.l.prima,C.de off.præf.vrb.c.cum ab ecclesiarum c. irrefragabili §.excessus de off. ordin. cap. vt debitus, de appellat. Roman. cons. 393. n. 3. Aret. cons. 102. num. 1. & 2. Anchar. consil. 164. num. 5. Rimin. iun. consil. 164. num. 5. in fin. Barbat in cap. 2. de off. deleg. Ideo consuetudo etiam ita interpretatur, vt per
42 eam acquiratur† iurisdictio cumulatiue, & non priuatiue, vt latissime deducit Fel. in c. pastoralis n.2.de off. ordin. Et regulare est, ac ab omnibus * approbatum, vt
* per iurisdictionem, ac potestatem in spe-
43 cie alteri à Principe concessam † iurisdictioni Ordinarij derogatum non censeri, sed eam accumulatiue tantum traditam iudicari, Dec. cons. 3. n. 3. & cons. 542. n. 7. Grat. cons. 71. n. 2. & 26. lib. 2. Ruin. consil. 7. n. 8. vol. 4. Ber. cons. 22. num. 25. & seq. vol. primo, Ferrett. cons. 142. n. 14. Roland. à Vall. cons. 48. n. 25. vol. 2. Couar. in c. alma mater par. prima, §. vltim. num. 3. de sent. excom. lib.
** 6. & alij de magis ** communi attestantur Aret. cons. 102. Bursat. cons. 391. num. 15. vol. 4. Quod ampliatur etiam
44 si sit † concessa per dictionem taxatiuam Tiber. Decian. cons. 35. n. 59. vol. 2. & cons. 118. num. 21. 22. cum seq. col. 3. & ita iudicandum, est in Iurisdictione competente inferioribus Prælatis in aliqua Diœcesi docet Ruin. dict. consil. 7. num. 6. qui dicit hanc* communem. Dec. in cap. cæterum num. 5. de Iud. Couar. d. §. vlt. num. 3. Ias. in l. quod rerum §. si quis post num. 9. ff. de leg. 1. late Fel. dicto cap. pastoralis de offic. deleg. Grammat. vot. 28. nu. 4. & 6. Riminal. sen. consil. 373. Riminal Iun. in §. primo, numer. 178. Institut. de act. Et ita alias consului in quadam Marsican. Ideo Ciuitati, quæ potest cognoscere de damnis

datis non derogatur per deputationem alterius officialis super hoc in specie factam, Bened. de Plumbin. & Bald. in l. Thais §. vlt. ff. de fideic. libertat. Barbat. in cap. 2. n. 33. de offic. deleg. Anchar. conf. 153. incip. de iuribus, & efficacia. Hinc ex speciali deputatione vnius visi-
45 tatoris quibusdam religionis facta † non prohibetur Episcopus quoque visitare, Anchar. in cap. tibi, qui de rescr. lib. 6. Barbat. d. cap. 2. num. 37.

Et ita in puncto iuris concluderem, R. Patre. D. ominus Auditor confidentiarum prætendit contrariam sententiam esse veriorem, scilicet, nullum Iudicem præter ipsum posse cognoscere, & decidere has causas, & quod solitus est inhibere omnibus Episcopis, & Rotæ Anditoribus, ac alijs Iudicibus, & ita mihi retulit. Ego autem, respectu sacræ Rotæ Auditorum, & aliorum Iudicum Romæ existentium, sum in sua sententia, respectu autem Ordinariorum, secus, per supradicta, & ratio differentiæ inter Episcopos, & Indices vrbis, hæc est; Quia Pius. v. d. Constitutione 87. relaxauit quoad Episcopos, vt patet per verba supra relata: Ergo, quoad alios remanet auocatio, & reseruatio, §. Affinitatis, Instit. de nupt.

Nec omittam referre, quod vidi aliquas sententias quorundam Vicariorum priuantinm quosdam ob confidentiam commissam, & ab vna ipsarum, cum fuisset appellatum, locumtenens criminalis Auditoris camere absoluit condemnatum.

46 Non negabo tamen, vt plurimum † has causas in vrbe tractari coram dicto Iudice deputato, tum ob præfatam deputationem, tum etiam, quia cum impetrentur à Papa beneficia, in quibus commissa est confidentia, Romæ solet incipi causa ob faciliorem expeditionem, & vsus obtinuit, vt, quoties causa est grauis,
47 Papa ad instantiam partis det Auditori † confidentiarum in ea causa adiunctum aliquem Iudicem, vel vnum ex Auditoribus Rotæ, qui iuxta stylum Rotæ, solet communicare dubium in plena Rota, & a DD. habere votum, quo facto dictus Auditor deuenit ad sententiam, iuxta mentem Rotæ.

Octuagesimæ Quæstionis Summarium.

1 *Quomodo proceditur in Iudicio confidentiarum.*
2 *Literæ pro sumendis inditijs in crimine confidentiæ quomodo fiant.*
3 *Monitorium ad comparendum in crimine confidentiæ quomodo expediatur.*
4 *Sequestrum in causis confidentiæ quomodo fiat.*
5 *Sequestrum, quando & quomodo detur.*
6 *Forma sententiæ condemnatoriæ in crimine confidentiæ.*
7 *Forma sententiæ absolutoriæ.*

QVAESTIO OCTVAGESIMA

ARGVMENTVM.

De modo procedendi in crimine confidentiæ, quomodo sumitur informatio, fit citatio ad comparendum, sequestrum, & datur sententia absolutoria, vel condemnatoria.

Octuagesimo Quæro, quomodo Iudex Confidentiarum procedat in his causis? Stylus * est, quod volens impetrare aliquod Beneficium, super quo
1 commissa fuit confidentia, porrigit † supplicationem R.P.D. Datario, & facit instantiam penes Iudicem confidentiarum à quo, constito sibi de aliqno fumo confidentiæ admissæ, solent concedi litteræ pro sumendis indicijs: quibus receptis, si aliquo modo cõstat, expeditur mandatũ ad personaliter comparendum, & postea datur sequestrum si adest causa, & demũ causa ventilatnr, ac disputatur, & solet dari adiunctus per S. D. N. vel Auditor Rotæ, vel aliquis Prælatus, & seruatis de Iure seruandis, fertur sententia absolutoria, vel condemnatoria. & pro totali informatione nouitiornm placuit nobis hic inferere formulas literarum pro sumendis indicijs, pro comparitione personali, & pro sequestru ac formulas sententiæ absolutoriæ, & condemnatoriæ, quas omnes habui à R. Patre D. Lælio Currus aureo V. I. D. integro Iudice ad præsens confidentiarum.

Dic

Die 20. Martij 1592.
Taruisin. Confiden.

Literę pro sumendis indicijs.

2 LAellus † Currusaureus, &c. Admodũ R. P. D. N. N. N. & eorum alteri salutem in Domino, & nostris huiusmodi, immo verius Apostolicis firmiter obedire mandatis Noueritis, qualiter fel. rec. Sixtus Papa Quintus omnes, & singulas causas confidentiales nobis commisit viden. nec non literas, seu constitutiones per fel. rec. Pium Quartum, & Pium Papam v. super Confidentijs beneficialibus editas summarie, simpliciter, & de plano, & manu Regia, quacunque appellatione, & alias de Iure admissibili reiecta, & postposita, plenarie, & totaliter exequen. & executioni mandan. & nos ad vniuersas causas in Iudicem, seu Auditorem generalẽ deputauit, aliaq. fecit, prout in suis desuper sub plumbo expeditis literis plenius continetur, post quas comparuit eoram nobis magnificus, & Excellens D. Natalis Rondeninus V. I. D. santissimi D. N. Papæ, & R. Cameræ Apostolicę Procurator fiscalis generalis, quęrelanter exponens, ad eius aures peruenisse, qualiter R. D. N. olim prouisus de Beneficio magnæ mansionariæ S. Vitalis nuncupat. in Ecclesia Taruisin. confidenter illud resignauit ad fauorem R. D. M. sibi sanguine coniuncti cũ pactis, & conuentionibus infrascriptis, videlicet quod dictus D. M. resignans possit omnes fructus dicti beneficij percipere, & in suos vsus conuertere pro vt illos post dictam resignationẽ percepit, & qui in eius propria domo ipsum Reuer. D. M. resignatarium retineret, & illi victum subministraret, prout illum retinuit, & victum subministrauit, & non nullas alias pactiones confidentiarias, simoniacam prauitatem sapientes, inter eos super dicto beneficio fecerunt, sententias, censuras, & pœnas tam à sacris Canonibus promulgatàs, quam in literis Apostolicis fel. rec. dictorum summorum Pontificum Pij iv. & Pij v. super confidẽtijs beneficialibus emanatis contentas, temere, & damnabilite incurren. vt autẽ prædictæ probationes habeãtur, & desuper procedi possit, pro parte dicti D. Procuratoris Fiscalis instanter requisiti. Nos Lælius Auditor antedictus, attenden. requisitionem huiusmodi fore iustam & rationi consonam, & quod iusta petenti non est denegan. assensus, attento, quod super præmissis ex parte eiusdem D. Procuratoris Fiscalis aliqua informatio data extitit; Vobis D. D. N. N. N. & vestrum cuiuslibet, insolidum, de vestra, fide, prudentia, & integritate confisi, ad infrascripta peragen. eligen. duximus. Idcirco, auctoritate Apostolica, nobisconcessa, & quę fungimur in hac parte, & in virtute Sanctę obedientiæ, & sub mille ducatorum auri de Camera eidem, Cameræ Apostolicæ applican. & pro illismãdati executiui ac in iuris subsidium excommunicationis quorumcunque beneficiorum, alijsq. Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis per nos imponen. & augendis, statim visis, & receptis, præsentibus, & postquam præsentium vigore requisiti fueritis pro eiusdem d. Procuratoris fiscalis parte accedendo propterea, quo fuerit accedendũ quoscunq. testes, qui coram vobis inducti fuerint super præmissis, ac alijs articulis forsan coram vobis pro parte eiusdem D. Procuratoris fiscalis exhibendis, medijs eorũ iuramentis, in mãibus vestris præstãdis, secrete, & diligenter, ac etiã, si opus fuerit, citatis præfatis N. & M. & quibuscũq. interesse habentibus examinetis, seu per vestrum fidum, & legalem notarium examinari faciatis, ac ab eisdem supradictis testibus quomodolibet inductis eorum dicta fideliter recipiatis, & illos examini se subijcere cogatis, & compellatis, sub pœnis, & censuris arbitrio vestro imponendis, eorumq. dicta, & dispositiones, postquam in scriptis redacta fuerint, & quæcunq. Instrumenta processus, iura, & munimenta, & alias cuiuscunque generis scripturas probationum, & informationum genera præmissorum, seu eorum aliqua quomodolibet concernentia coram vobis pro eiusdem D. Procuratoris fiscalis parte producta recipiatis, & admittatis, & de omnibus fieri, claudique, vestro sigillo sigillari faciatis, & ad nos quãto citius secrete, & fideliter transmittatis. Testes vero, qui se examini subijcere, & Notarios cæterasq. quascumque personas, quæ scripturas, & informationes dare recusauerint, seu distulerint, per opportuna iuris, & facti remedia, & legitimis

timis habitis processibus per censuras Ecclesiasticas & pœnas pecuniarias arbitrio vestro imponen. & applican. seruata forma à Conc. Trid. prescripta, appellatione postposita, cogaris & compellatis in his vos taliter habentes, qui nota contemptus, siue contumeliæ vobis nullatenus adscribatur In Quorum &c.

Die 20 Mensis Martij 1592.

Reuerendus magnificus & Excellens D. Natalis Rondeninus, Procurator Fiscalis generalis, citra, sponte, ac omni meliori modo substituit D. Dionysium N. In Ciuitate Taruisin. commorantem, absentem, ita tamen, specialiter & expresse ad ipsius magnifici D. Procuratoris Fiscalis nomine, & pro eo retrôscriptas literas Commissoriales exequen. & suæ debite executioni demandari peren. & obtinen. & omnes actus circa id necessarios, & oportunos facien. & generaliter transferen. Protestans, & super quibus &c. Actum Romæ, in Domo solitæ habit. eiusdem magnifici D. Procuratoris Fiscalis, præsentibus ibidem N. testibus &c.

Die 12. Mensis Februarij 1592. Aretin. Plebania.

Monitorium ad legitime comparen.

3 Laelius † Currus aureus &c. Vniuersis, salutem in Domino, & nostris huiusmodi, immo verius Apostolicis firmiter obedire mandatis. Noueritis, qualiter fil. rec. Sixtus Papa v. omnes, & singulas causas nobis commisit viden. nec non literas seu cōstitutiones per fel. rec. Pium Papam iv. & Pium Papam v. super Confidentijs beneficialibus editas summarie, & nos ad Vniuersas Confidentiarum causas huiusmodi, vt præfertur, audiendas, In Iudicem, & Auditorem generalem deputauit, aliaque voluit, fecit, & decreuit, pro vt in suis de super sub plumbo expeditis literis sub Dat. Romæ Anno Incarnationis Dominicę 1586. Cal. Nouemb. Pōtificatus sui anno 2. plenius cōtinetur: quas quidē literas hic breuitatis causa inseri omisimus. Post hæc, cōparuit coram nobis magn. & Exc. Dominus Rondeninus, V. I. D. S. D. N. Papæ & R. C. Apostolicæ Procurator Fiscalis generalis, querelanter exponens, ad eius aures peruenisse, qualiter de anno 1590. & mense Augusti D. N. olim Plebanus Plebaniæ Sancti N. Diocesis N. resignauit dictā Plebaniam ad fauorem D. M. cum pacto quod dictus D. N. posset exigere fructus illos annorū 1591. & 1592. & quod dictus M. teneretur suis impensis expedire Bullas tam resignationis, quam pensionis scutorum ducatorum auri in aureo ipsi D. N. reseruatę pro vt iam dictus N. fructus Anni præteriti exegit post dictam resignationem, & nonnullas alias pactiones Confidentiarias, simoniacam prauitatem sapien. tam super dicta plebania & illius fructibus, redditibus, & prouentibus, quam super dicta prætensa pensione, inter eos fecerunt sententias censuras, & pœnas, tam a sacris Canonibus promulgatas, quam in literis Apostolicis Fel. rec. Pij iv. & Pij v. super Confidentijs beneficialibus emanatis contentas temere, & dānabiliter incurrendas, &, qui talia facere suaserit, debitas luāt pœnas, ne, illorum castigatione omissa, similia, vel peiora facere præsumant quare, pro eiusdem D. Procuratoris Fiscalis parte, instanter requisiti, discretioni vestræ, & cuiuslibet vestrum, tenore præsentium, committimus, & mandamus; quatenus, receptis præsentibus, & postquā pro parte supradicti D. Procuratoris Fiscalis præsentium vigore fueritis requisiti, moneatis, & requiratis primo, secundo, & tertio, & peremptoriæ dictum Dominum N. ex aduerso principalem, eidemque præcipiatis, & manderis, quibus nos etiam tenore præsentium præcipimus, & mandamus, quatenus infra triginta dies post præsentium præsentationem eis faciendam, quorum triginta dierum, decem pro primo, decem pro secundo, decem pro tertio, & peremptorio terminis, & monitione Canonica assignamus, & vos eidem assignetis sub priuatione omnium & singulorum beneficiorum Ecclesiasticorum & officiorum, ac pensionum annuarum, quæ, & quas in eius persona obtinet, & habet, & præsertim dictæ plebaniæ & supradictę pensionis inhabilitatis ad illas, & alia quæcunque beneficia in posterum obtinenda, Confiscatorumq. criminis confidentialis simoniæ huiusmodi perpetuæ infamiæ & mil-

cutiui

le ducatorum aurei eidem R.Cameræ Apostolicæ applica.& pro illis mandati exe cutiui & in subsidiũ excõmunicationis alijsq. Ecclesiasticis sententijs,censuris,& pœnis legitime debeat Romę coram nobis ad se á pręmissis criminibus, excessibus,& delictis excusandum,& defendendum, & cum dicto D. Procuratore Fiscali tam super pręmissis, quam pœnis, & censuris in pręnarratis literis Apostolicis contentis contra tales inflictis, & pro mulgatis stare Iuri, & iudicatum soluere realiter, & cum effectu comparuisse, & comparere & , si prædictus Do. N. sic monitus pręmissa omnia & singula,prout ei commictitur,& mandatur, nõ adimple uerit, vel adimplere recusauerit, seu distulerit, eumdem peremptorie citari curetis,prout et nos citamus, quatenus prima, die iuridica, post lapsum dictorum triginta dierum, compareat Romæ legitime coram nobis ad viden. sententias, censuras, & pœnas prædictas incidisse, & incurrisse declarari, & in causa & causis prædictis ad omnes, & singulos actus incumbentes vsque ad sententiam diffinitiuam; & illius exec. inclusiue processuri, & procedi visuri, aliaque dicturi, facturi, allegaturi, ostensuri, & recepturi, quod Iustitia suadebit, & ordo dictauerit rationis, certificantes eumdẽN, quod, si in dicto citationis termino, vt præmisũ est,cõparere non curauerit,seu si comparuerit,& præmissis non paruerit, nos ad dictarum sententiarum, & pœnarũ incursus declaratoriam procedemus, iustitia mediante, dicti sic moniti & citati contumaciam in aliquo non obstare Diem vero &c. In quorum &c.

Die 22. Mensis Maij 1591. Placentin. Pro compostellan.

Sequestrum pro vt infra.

4 LAelius Curusaureus R. R. dd. Doctor.N. Placentin.Prouinciæ Compostellanæ,&Doctori N.& eorum cuiusli bet in solidum salutem in Domino, & no stris huiusmodi, immo verius Apostolicis firmiter obedire mandatis: Noueritis, qualiter Fel. rec. Sixtus Papa v. per suas sub plumbo expeditas literas omnes singulas causas confidentiarum beneficia lium tam motas, & pendentes, quam in futurũ mouen. quomodolibet inter quas uis personas nobis commisit viden. audien. deciden. & fine debito terminan. nec non literas, seu constitutiones per Fel. rec. Pium iv. & Pium v. super confidentijs beneficialibus editas summarie, simpliciter, & de plano, & manu Regia, quacunque appellatione, etiam de iure admissibili, recepta, & postposita plenariæ, & totaliter exequi voluit, nosque in Iudicem, & Auditorem generalem de putauit, aliaque fecit, pro vt in suis desuper sub plumbo expeditis literis plenius continetur Pro parte autem & ad Instantiam magnifici D. Io.Iacobi Panici santissimi D.N.Papæ, & Reuer.Cameræ Apostolicæ Procuratoris Fiscalis generalis, fuit coram nobis introducta lis, & causa contra R.R.d. d.N. nullius dioc. & N. de, & super confidentia commissa & pactionibus confidentiarijs, Simoniacam prauitatem sapien. fact. inter ipsos N.& N.de & super annua pensione ducatorum mille, & septingentorum auri in auro impositi super fructibus, redditibus, & forsam distributionibus quotidianis Decanatus Ecclesiæ Placentin. Prouinciæ Compostellanæ sub conditione dandi singulo anno eidem N. ducatos quingentos aurei,& ad effectum illos exi gendi procuratorem irreuocabilẽ, vt in rem propriam, ipse N.eumdem N.constituit in dicto Simoniam committendo de quibus omnibus in actis nostri infrascripti Notarij constat., Decretoque per nos contra eosdem N.&N.pro parte eiusdem D.Procuratoris Fiscalis monitorio extra Rom. curiam & ad partes legitime comparen.& se super præmissis expurgan.pro ut in dicto monitorio continetur, pro parte eiusdem Domini Procuratoris Fiscalis fuimus instanter requisiti, quatenus, stantibus præmissis, ac nullitate dictæ Procuræ, & Pensionis factæ per d. N. infrascriptum,sequestrum decernere, & relaxare dignaremur Nos igitur, attendentes requisitionem huiusmodi fore iustam,& rationi consonam quodque Iusta petenti non est denegan.assensus, maxime stante,quod huiusmodi lite pendente nõ videtur honestum,quod D. N.ac alias illicitas pactiones prædictas vlterius exequatur sequestrum prędictum decernendum, & relaxandum duximus pro vt decernimus, & relaxamus per pręsẽtes quo circa

circa vobis R.R.dd.Doctoribus N.& N. prædictis, & vestrum cuiuslibet in solidũ in virtute sanctæ obedientiæ committimus, & mandamus, quatenus statim visis præsentibus, & postquam vigore præsentium fueritis requisiti, seu alter vestrum fuerit requisitus, ex parte nostra, immo verius Apostolica auctoritate, omnes, & singulos fructus, redditus, & prouentus decimales beneficij simplicis loci seu oppidi de locis, quos ipse N. exigere prætendit, & à prædicto N. possessi per quasuis personas hactenus debitos, & in futurum deben. & soluen. respectiue penes & apud quoscunque eos soluere deben. existen. à debitoribus prædicti beneficij simplicis, loci, seu oppidi locos, quibuscunque non obstantibus, auctoritate Apostolica, exigatis, & recuperetis, dictosq. omnes respectiue fructus, redditus, prouentus decimales beneficij simplicis prædicti postquam recuperati fuerint penes Vos, seu alterum vestrum, aut aliam personam fide, & facultatibus idoneam per vos eligendam deponatis, seu deponi faciatis, illosque sub firmo, valido, & arcto sequestro teneatis, & custodiatis ne mini, consingnan. vel relaxan. sine speciali, & expressa nostra ordinatione, & quoscunque contradictores dictos fructus soluere tradere, & consignare recusan. vel differen. per oportuna iuris, & facti remedia legitimis habitis processibus per pœnas pecuniarias arbitrio nostro imponen. & applican. & in iuris subsidiũ excõmunicationis seruato ordine à Cõc. Trid. præscripto etiam per cẽsuras Ecclesiasticas appellatione postposita cogatis, & compellatis ac cogi, & compelli faciatis, & mandetis in præmissis In Quorum, &c.

Aduertendum tamen est Iudicem non debere deuenire ad sequestrationem fructuum de facili, sed cum causa magna
5 & † summaria cognitione causæ Bald. in l. fideiussor. §. vlt. ff. qui satis. cog. & l. prima C. de seque. pec. Abb. in c. dilectus in fin. de seque. possess. Berousin. c. quoniam contra numero 157. de probat. cum alijs, vt per Bursat. cons. 423. n. primo. nam regulariter sequestrum, est prohibitum, & de genere prohibitorum a lege, rub. l. prima, & toto tit. ff. C. de prohibita sequestratione, cum alijs, vt per Soc. Iun. consil. 68. num. 163. & est admodum odiosum, & propterea frequenter reuocatur, vt habetur decis. 97. nu. primo, lib. 2. & decis. 29. lib. tertio, & multoties annullatur ex causis vt per Dec. cons. 366. num. 13. Felin. in cap. examinata de Iudic. Viuius com. opin. verbo sequestrum. Iacob. Nouell. reg. 199. idque præsertim in prima instantia in qua pars grauanda non est sequestro, vt habetur deci. 634. n. 4. lib. 3. Decis. Thol. 477. Paris. cons. 41. n. 45. & seq. vol. primo Nat. cons. 584. Grauet. cons. 172. n. 13. Berous cons. 116. n. 6. lib. 3. Datigitur debet cum adest causa legitima, & non alias vt per Doctores in c. 2. de sequestr. possess. & causas dandi sequestrum ponit Salicet. in l. prima, & ibi late Curt. Sen. in secundo, notab. C. de sequestr. prohibit. pecun. & eo casu ob causam cum cautione relaxari debet, vt habetur decis. 16. n. 2. lib. primo, & stylus hoc etiam admittit, Et quando ex officio iudex possit apponere sequestrum vide Cassad. decis. tertia, de restit. spol. in fin. & habes in decis. 469. num. 4. & q. lib. 3. in impress. nouiter. Et in hoc prudens iudex debet esse circumspectus.

Sententia condennatoria.

Christi nomine inuocato &c. Pro Tribunali Seden. & Deum solum præ
6 oculis haben. † per hanc nostram, sententiam diffinitiuam quam de Voto R. Domini Marci Antonij Episcopi Sorani Vicegerentis Illustrissimi, & Reuerẽdissimi D. Cardinalis Vicarij de consensu partium per nos deputati virtute memorialium S. D. N. Papæ transmissorum, & iuris peritorum cõsilio ferimus in his scriptis in causa, & causis coram nobis in prima, vel alia veriori verten. instantia inter magnificũ & Ecc. D. Io. Iacobum Neiottum S. D. N. Papæ, & R. Cameræ Apostolicæ Procuratorem fiscalem, & R. D. N. illi pro omni suo iure, & interesse adheren. ex vna, nec nõ D. N. præsbyterum reum conuentum, & processatum de & super crimine simoniç, & confidentiæ per ipsum N. commissæ cum quodam N. in resignatione Parochialis Ecclesiæ ad eiusdem N. fauorem alias facta, rebusque alijs in actis causæ, & causarum huiusmodi latius deductis, & expressis, ac illorum occasione partibus ex altera dicimus, pronuntiamus, diffinitiue sententiamus, decernimus, & declaramus

ramus, dictum N. reum conuentum dicto Crimine Simoniæ, seu confidentiæ reperrum culpabilem, & de iure punibilem, & incidisse In pœnas, sententias, & censuras in Bullis fel. rec. Pij Papæ iv. & Pij Pape v. super Simonijs & Confidentijs editis contentas & inflictas dictumque beneficium à die commissæ Confidentię vacauisse, & vacare, & illius prouisionem ad Sedem Apostolicam, eriam priuatiue, quo ad omnes spectare, & pertinere, omnesque, & singulos fructus ab eodem à dicta die commissæ Confidenriæ cirra perceptos, ad R. Cameram deuolutos, dictoque N. super præmissis omnibus, & singulis perpetuum silentium imponen. fore, & esse, pro vt in ponimus eumdemque in expensis coram nobis legirime factis condemnamus quorum fructuum liquidarionem, & expensarum raxationem, mandari execuriui relaxationem, ac rotalem execurionem huiusmodi nostræ sentētiæ nobis imposterum reseruamus, & ita Dicimus, sententiamus, & pronunciamus, non solum modo prędicto, sed alio omni meliori modo, &c.

Ita Pronunciaui Ego Lęlius Currusaureus. Auditor, de Voto supradicti Reuerendissimi Domini Marci Antonij Episcopi Sorani Vicesgerentis &c.

Sententia absolutoria.

CHristi nomine Inuocato Pro tribuuali seden. & solum Deum præ ocu-
7 lis habent Per hanc nostram diffinitiuam sententiam, quam de iuris perirorum consilio ferimus in his scripris in causa, et causis coram nobis Inrer magnificum D. Io. Iacobum Nerottum S. D. N. Papæ er R. Cameræ Apostolicæ Procuratorem Fiscalem ac R. D. Franciscum N. Instigarorem seu querelantem ex vna, et Nob. virum R. D. Paulum N. reum conuentum er se defendentem de et super prętenso Crimine confidenrię vr prærendebatur commisso, et perperrato inrer prædictum D. Paulum er q. d. Bernardinum N. occasione resignarionis perperuæ cappellaniæ sitæ In Ecclesia Sancti Anronij de Carnario Porrus Naoniæ Cōcordien. dioc. ac perpetui simplicis beneficij Ecclesiastici Clericarus nuncupati in Parrochiali loci de Cōclada Paduanæ dioc. alias per D. Bernardinum in fauorem prę dicti a Euli factæ et per fel. rec. Iulium Papam terrium, admissæ, rebusque alijs in actis, et processu causæ, et causarum huiusmodi larius deductis, eorum occasione, parribus ex altera dicimus pronuntiamus, senrenriamus, er declaramus prædictum D. Paulum non repertum culpabilem, neque de iure punibilem, proprerea ipsum fore liberan. er absoluen. pro vt absoluimus, et liberamus, er pro absoluto, er liberaro haberi volumus, et mandamus à prædicta querela, seu impurarione Confidentiæ, et in futurum hac de causa non posse, nec debere amplius molestari, et processum, inquisitionem, querelam, fideiussionis sequestra, er acta quecuuque contra ipsum facta & respectiue emanara cum omnibus inde sequuris fore, & esse cassan. circuducen. abolen. & irriran. prout cassamus, circumducimus, & abolemus, ac irritamus, & pro cassaris, & circumductis aboliris, & irritatis haberi volumus, & mandamus, appositiones, perturbationes, vexationes, querelas inquisiriones, & impedimenra quæcunque de & super præmissis dicto D. Paulo factas, & illatas facta, & illara fuisse, & esse temerarias, illiciras, iniquas, indebitas, & iniustas, temerariaque, illicita, iniqua, indebira, & iniusta, ac de facto præsumptas, ac præsumpra, illasque & illa prędictis d. Fiscali, & Francisco minime facere licuisse, nec licere, & propterea de & super illis, & alijs prædictis perpetuum silenrium imponen. fore, & esse: pro vt imponimus omni meliori modo, &c.

Ira Pronunciaui. Ego Lęlius Currusaureus Auditor &c.

Octuagesimæ Primæ & Vltimæ Quæstionis Summarium.

1 *VErba Constitutionis Pij iv. super confidētijs*
2 *Constitutio Pij iv. super confidentijs quomodo est compilata in settimo libro Decretalium.*
3 *Verba constitutionis Pij v. super Confidentijs.*
4 *Sepe fuit tractatum de moderanda hac constitutione.*
5 *Compilatio huius Constitutionis in settimo libro Decretalium.*
6 *Scripta funt submittenda correctioni Sedis Apostolicæ.*

QVAE-

QVAESTIO OCTVAGESIMA PRIMA ET VLTIMA

ARGVMENTVM.

Ponuntur verba extrauag. Pij iv. & Pij v. & earum reformatio.

ET, quia supra in quęstione septima erāt ponenda verba Constitut. Pij iv. & Pij v. & fuerunt omissa, ideo, pro cōmoditate habentium hunc librum, placuit in calce huius operis verba ipsarum hic inserere: dicta Constitutio Pij Quart. in Bullario est in ordine 109. cuius hæc sūt
1 verba † Romanum Pontificem in excelsa militantis Ecclesię specula constitutum, vigiles mentis oculos, non solum in absentium extendere, sed potissimum in pręsentium, domesticorumque fratrum & filiorum suorum mores diligenter perscrutandos aliquando reflectere, ac eos, præsertim quos in Apostolicæ sollicitudinis partem euocauit Altissimus, ne dum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab eius omni moda suspicione vacuos, & immunes conseruare decet, vt qui cæteros illustris officij sublimitate antecellunt, eosdem prisco etiam illa morum integritate præstare dignoscantur, Sane, licet, dudum, cum certam simoniacæ prauitatis speciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, etiam Roman. Cur. atq. adeo in sacrum ven. fratrem nostrum S.R.E. Cardinalium Collegium, quasi per cuniculos irrepsisse, ac nonnullos ex ipsis fratribus nimia quadam facilitate, seu potius importunis amicorum familiarumque precibus adductos, beneficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi recepisse, & frequenter recipere intelleximus, hanc illicitam beneficentiæ exercendę, seu amicitiæ colendę viam, a tanto saltem Collegio prorsus eliminare cupientes, eosdem fratres in Consistori nostro secreto, non semel admonuerimus, huic aliena beneficia custodiendi modo ne assuescerent, ne ue illa hoc pacto reciperent, vtque sic recepta admitterent nihilominus nuper ad aures nostras peruenit, eorum aliquos, monitionis nostræ, immo potius suimet oblitos, ea, quæ custodienda receperant, beneficia, nondum tamen dimisisse, Et in super illos, & non nullos alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Camerę Apostolicæ Clericos, Ecclesias, Monasteria, dignitates, & alia beneficia huiusmodi in sui fauorem resignata, cessa, vel alias dimissa, accepisse, aut de illis per obitum vel alias vacantibus, a nobis, & prædecessoribus nostris, seu etiam ab ordinarijs, & alijs inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum pręsentationem ad alterius commodum sibi prouideri obtinuisse, illaque, ac etiam alia, aliter vacantia: sibi in titulum, commendam, vel administrationem, aut alias dicta auctoritate concessa, quandoque in resignantium, vel cedentium, seu etiam aliorum fauore cessisse, vel alias dimisisse ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, redditus, & prouentus Ecclesiarum, Monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, huiusmodi in toto, vel in parte etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem prouisionem, præsentationem, & aliam dispositionem beneficiorum Ecclesiasticorum ad eorumdem Ecclesiarum, Monasteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore existentes, ac alios huiusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, nec non regressus, siue accessus, & ingressus ad Ecclesias etiam Cathedrales, Monasteria, ac alia diuersa beneficia Ecclesiastica, sibi reseruari procurasse, & obtinuisse ad hoc videlicet, vt confidentes sic decimarum Apostolicarum vel communis dicti Collegij & annatæ, aliorumque iurium dictæ Cameræ debitorum solutionem eludant, integrisque beneficiorum, etiam in mensibus Apostolicis vacantium, alias dispositioni Sedis Apostolicę generaliter reseruatorum collatoribus, ac interdum vt beneficia ipsa, tempore procedente in aliquorum tunc forsan de iure inhabilium, & incapacium, vel nōdum adhuc natorum, fauorem cedantur, seu resignentur vel vt personę inhabiles, & incapaces huiusmodi, etiam laici, pensionibus, ac fructibus, redditibus, & prouentibus Ecclesiasticis fruantur, & gaudeant, seu potius illos, & facultate transferendi prædicta abutantur, in animarum suarum periculum, & perniciosum exemplum. Quare nos, hanc Cardinalium eorumdem in moni-

monitionibus nostris parẽdo in curiam, & tam illorum, quam cæterorum Prælatorum, etiam Clericorum, ac aliorum quorumcumque indignam fallaciam conniuentibus oculis diutius minime dissimulandam, sed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem esse censentes: Et, quoniam hanc ipsorum, qui monitioni nostræ non parentes beneficia huiusmodi in confidentiam, vt præfertur retinuerunt, & fructus ex eis indebite, vel percipiendo, vel per alios nomine suo etiam per simulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias ac donationes, & remissiones percipi sinendo grauiter excesserunt Cardinalium metam porius, ex immoderata erga suos indulgentia quam aliquo præceptorum nostrorum spretu processisse facile reputamus, iccirco omnes, & singulas Ecclesias etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monasteria etiam Consistorialia, Prioratus, Præposituras, Præpositatus, Dignitates etiam maiores, & principales etiam conuentuales, personatus administrationes, & officia, cæteraque beneficia Ecclesiastica cum cura, & sine cura, sæcularia, & quorumuis ordinum, regularia, etiam de iurepatronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illustrium, etiam ex fundatione, & dotatione existentia per eiusdem Romanę Ecclesiæ etiam Episcopos Cardinales, & quoscumque alios etiam Patriarchas, Archiepiscopos & alios Episcopos, ac etiam eiusdem Cameræ Clericos in titulum, commendam, vel administrationem, aut alios, in huiusmodi confidentiam iure prohibitam cuius personæ, vt præfertur, contemplatione, vel intuitus, quouis modo recepta, illorum liberam collationem, & dispositionem nobis, & Sedi Apostolicæ harum serie reseruantes ipso iure a die receptionis eorumdem vacauisse, & vacare. Ac fructuum, & pensionum, reseruationes, ac facultates transferẽdi & collationes beneficiorum concessiones, eis, vt præmittitur, factas, ac regressus, siue accessus, & ingressus concessos huiusmodi cessasse, & cessare, ac extinctos esse, & eosdem Cardinales, seu quosuis alios a prima die receptionis beneficiorum huiusmodi citra fructus, redditus & prouentus earumdem Eccl. Monast. Dogniratum, & aliorum benef. ac pensionis prædictas indebite percipere, suosq. facere nõ potuisse, neq. debuisse, sed illos omnes, & singulos ad Camerã eandẽ deuolutos fuisse, & esse, illique deberi, ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet peruenerunt, & eorum hæredes integram illorum restitutionem in vtroq. foro teneri, & ad id opportunis iuris remedijs compelli debere auctoritate Apostolica tenore præsentium decernimus, & declaramus, & insuper vniuersis, & singulis, iam eiusdem Rom. Ecclesiæ Cardinalibus, & Episcopis, quam Prælatis & Clericis, & alijs prædictis pręsentibus, & futuris ne deinceps vllo vmquam tempore aliquas Ecclesias Monast. Dignitates, vel alia beneficia etiam de dicto iure patronatus vti pręfertur existentia, aut fructus, vel pensiones, aut regressus, seu accessus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reseruationum huiusmodi sibi postmodum cedentibus procurandarum, recipere præsumant, Cardinalibus videlicet, & alijs Pręlatis huiusmodi in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesiæ, reliquis vero sub maioris excommunicationis latæ sententiæ pœna, per contrafacientes eo ipso incurrenda, a qua, nisi a nobis, aut Romano Pont. pro tempore existente, præterquam in mortis articulo constituti, absolui nequeãt districtius inhibemus, Ac quascumq. collationes, prouisiones, pręfectiones, commendas reseruationes facultates etiam transferendi, ac regrediendi, siue accedendi, & ingredi&di, ac alias dispositiones de Eccl. Mon. dignitatibus, & alijs beneficijs, eorumq. fructibus, & beneficiorũ collationibus per nos & alios Rom. Pont. successores nostros, etiã motu proprio, seu consistor. aut etiam per ordinarios & alios infer. collatores etiã ad patronorũ commodũ præsentationem, & alias quomodolibet cum interuentu confidentiæ huiusmodi expresse, siue occulte, ac de Iure pręsumpto, & alias cõtra præmissa pro tempore factas, nullas, & inualidas, nulliusq. roboris, vel momenti fore, neque cuiquã suffragari, sed Eccl. Mon. Dignitates, ac alia benef. huius modi ipso iure vacare, ac nostræ, & Sedis Apost. dispositioni reseruata fructusque, & pensiones Cameræ Apost. applicatos

vt præfertur esse,& censeri. Sicque in præmissis omnibus,& singulis per quoscunq. Iudices,& camerarios, etiam ipsius Ecclesiæ Rom. Cardinales sublata eis quauis aliter interpretandi,& iudicandi facultate,etiam per præsumptiones,& coniecturas legitimas,& eorum arbitrios (cum alias confidentias huiusmodi in lucē erui, & probari non posse constet)procedendo iudicari,& diffiniri debere: Ac quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit,irritum,& inane similiter decernimus. Non obstantibus fel. rec. &c.

Et de hac constitutione: cum fuisset facta mentio in Cōgregatione septimilibri Decretalis in qua ego intersum, fuit per Illustrissimos,& Reuerendiss.D.D.Card. mihi demandatum,vt illam breuibus verbis compilarem non facta mentione de S.R.E.Cardinalibus, & ego illam compliaui † breuiter hoc modo.

2 Vt simoniacæ prauitatis species,quam beneficiorum Confidentiam vocant, penitus tollatur,statuimus omnes, & singulas Ecclesias Metropolitanas, Cathedrales,Monasteria,etiā Consistorialia, Prioratus,cæteraque beneficia Ecclesiastica cum cura,& sine cura, sæcularia, & quorumuis ordinum regularia,per quoscūq. etiam Cardinales in titulum,commendā, etiam administrationem aut alias in confidentiam iure prohibitam data, ac quouismodo recepta,ipso iure,a die receptionis eorundem vacauisse,& vacare,& ipsorum dispositionem ad Sedem Apostolicā spectare. Volumus præterea,prouisiones, collationes,commendas,& alias dispositiones etiam ad præsentationem patronorum, de huiusmodi Ecclesijs, Monasterijs ac beneficijs,nec nō reseruationes fructuum,pensionum cum interuentu cōfidentiæ factas, nullius momēti fore, nec cuiquam suffragari,ac id perpetrantes esse excommunicatos, teneriq. ad fructuū restitutionem. Decernimus insuper,præsumptiones, & coniecturas legitimas sufficere ad detegendum hoc scelus.

Et,cum haberem onus imprimendi dictum librum, ita illam imprimi feci sub libro quinto tit.de Sim.c.4.ac in Congregatione facta in domo Illustrissimi Cardinalis Pinelli sub die 7. Augusti 1593. cum esset lecta placuit omnibus,& fuit resolutum verbum aliquod non esse addendum, neque minuendum.

Constitutio vero Pij V. in Bullario est

3 in ordine 87. Et hæc sunt eius verba. Intolerabilis† multorū peruersitas, quæ sacrosanctas Cōstitutiones nouis quotidie fraudibus eludere nituntur,sæpe illarum authores in necessitatem adducit cautius prouidendi, quo pertinacium animi ab improbis conatibus, grauiore sanctione proposita,reprimantur. Bene quidem,& prouidenter fel. rec. Pius Papa iv. prædecessor noster,ad tollendam fiduciariæ mācipationis beneficiorum Ecclesiasticorū corruptelam, statuit,& decreuit, vt ipso iure vacarent Ecclesiæ,Monasteria,cæteraque beneficia Ecclesiastica in confidētiam à quibuscumq. etiam S.R.E. Cardinalibus, cuiusuis personæ contemplatione,vel intuitu recepta, liberam illorum dispositionem sibi,& Apostolicæ Sedi reseruando, nec valerent ipsorum collationes,seu concessiones, nec fructuum, nec pensionum reseruationes,nec facultates illas transferendi, nec regrediendi, seu accedendi, & ingrediendi ad Ecclesias, Monasteria,& beneficia supradicta, illaque recipientes, fructus, pensiones,& alias res eorundem indebite perciperent: Prohibens quibuscunque,etiam sub censuris Ecclesiasticis, ne quid. huiusmodi amplius auderent, Ac etiā decreuit, omnes,& quascunque prouisiones, præfectiones, collationes cōmendas,& alias dispositiones de Ecclesijs, Monasterijs,& beneficijs nec non reseruationes fructuum, pensionum rerum,& iurium,ac etiam trāsferendi, regrediendi, accedendi,& ingrediendi,aliasque facultates siue per se, siue futuros Romanos Pontifices etiam Motu proprio ac Consistorialiter,siue etiam per ordinarios collatores,etiam ad patronorum præsentationem, cum interuentu confidentię huiusmodi,siue expresse,siue occulte, ac de iure præsumpto, & alias contra prædicta pro tempore factas nullius momenti fore, nec cuiquam suffragari, sed Ecclesias, Monasteria, & beneficia huiusmodi ipso iure vacare, ac prædictæ dispositioni reseruata esse, sicque per quoscunque etiam per præsumptiones,& coniecturas legitimas, & alias eorum arbitrio procedendo(cum alioqui confidentias huiusmodi in lucem erui,& probari non posse constaret). iudicari, & diffiniri debere. Nec non irritum, & inane,

ne,quicquid secus contingeret attentari. Quemadmodum confectis super his literis suis plenius continetur. Verumtamen, propter improbas multorum cupiditates, prædicta, quæ ad purgandam hac pernicie Ecclesiam,& animarum salutem ab ipso prędecessore edita sunt, in multis deprehendimus viam aperuisse grauius delinquendi, siquidem cum frequentibus plurium quærelis pridem concitati, quod iudices in causis huiusmodi confidentiarum expediendis remissiores essent, omnes,& singulas causas ipsas vbicunque,& inter quoscunque motas ad nos aduocauissemus, ac omnimodam huiusmodi causarum præsentium,& futurarum rerumque omnium ex ipsis resultantium cognitionem nobis, & successoribus nostris reseruauissemus,& super quibusdam coram nobis processum fuisset, varijs inde, nec leuibus coniecturis intelleximus, vitium quidem confidentiæ occulte irrepsisse, sed in plerisque cautis præsumptiones,& coniecturas, quæ ad illud probandum deducuntur, minime sufficere, eiusq. rei causa plurimos, qui ante literarum prædictarum editionem huiusmodi confidẽtias exercebãt, vbi cognouerunt obstructam veritatem propter difficultates probandi in iudicio confidentias ipsas, contempta constitutione prædicta, Ecclesias, Monasteria,& beneficia sic recepta, vt prius retinere, alios fructus, pensiones,& alias res accipere: alias, eorum exemplo, ad similia, & grauiora fidentius commoueri: Multi enim, ipsa beneficia iure retinere nequeuntes, alij, ne cogantur ad sacros ordines, ad residentiam, ad incedendum in habitu Clericali, vt ad bellum proficiscantur, vt inimicos occidant; alij, vt alieno nomine lites agant, aut defendãt, alij, propter crimina incapaces; quidam, vt, purgato delicto, vel absolutione consecuta, illa repetant, eadem in alios deponunt, & in plerisque fructus ipsorum, aut eis ministrantur, aut quibus ipsi statuũt, sæpe laicis,& inhabilibus; Plerique, vel senes, vel infirmi, vt beneficia in domibus suis perpetuent, illa renunciarunt,& renunciant in alios, qui vel profanam familiã cedentium de fructibus Ecclesiasticis alant, vel illa etiam cum infantibus, aut nascituris afferuent, facto interdum circuitu retrocessionis cũ reseruatione fructuum,& aliarum rerum, aut accessu, præsertim ab illis, qui prę standorũ iurium Camerę Apostolicæ sunt immunes: alij aut incapaces, aut alijs beneficijs Ecclesiasticis onusti, aut Ecclesiastico ordini sese mancipare refugientes, aut mere laici beneficia Ecclesiastica alijs conferenda procurant, vt de illis postmodum ad libitum suum disponatur, fructus etiam percipientes illorum. Ad hæc plerique ordinarij,& alij collatores, ac etiam patroni laici curant deponenda beneficia, vt fructus, seu pensiones capiant eorumdem, alijs ue faciant ministrari. Alia item per multa eiusce modi admittuntur, quibus immaculata rerum diuinarum punitas impie violatur, disciplinæ Ecclesiasticæ neruus derumpitur,& imminens patratur exitium animarum. Quare nos, volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere, præsentium auctoritate statuimus, vt, si quis, quacunque auctoritate, Ecclesiam, vel Monasterium, aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecunque ex resignatione, vel cessione cuiuscunque personæ simpliciter, aut cũ circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu, etiam sola dimittentis intentione receperit, vt illa, vel illud, etiam in euentum regressus, vel accessus, eidem dimittenti, vel alteri postea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars alij, vel alijs concedantur, vel pensiones soluantur ex eisdem, hæc Confidentia censeatur. Itidẽ, si ordinarius, vel alius collator contulerit ante hac, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo vacãs, ea conditione tacita, vel expressa, vt postea in alterum, pro arbitrio Collatoris, seu alterius cuiuscunq. contra iuris communis ordinationem, disponatur, siue vt de eo prouisus, fructus illius, vel partẽ ad vtilitatem, vel libitum conferentis, vel cedentis, aut alterius relinquat,& remittat, seu pensionem illi, vel illis, quem, vel quos idem collator, aut cedens, vel alius per se, vel alium scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat,& pariter si a patrono, etiã laico, vel alteri præsentatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri. Ad hæc, si Clericus prædictæ Camerę, aut Cardinalis, aut alius a solutione iurium ipsius Cameræ, vel etiam Cancellariæ Apostolicæ exemptus, post resignationem, vel cessionem alicu-

ius extranei, de Ecclesia, Monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se, Apostolica, vel alia auctoritate factam, & admissam, illam, vel illud etiam confectis literis Apostolicis, & possessione apprehensa, in eundem resignantem, vel cedentem, modico spatio interiecto, veluti duorum, aut trium mensium, retrocesserit, aut retrocedat in futurum, & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ, seu Monasterij, aut beneficij, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatum, aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam, vel illud, ipsi Clerico, vel Cardinali, aut alij exempto sit, fuerit ve concessus. Postremo, si quis crimine aliquo absolutus, aut cum quo super irregularitate dispensatum est, denuo receperit, quacumque auctoritate, Ecclesiam, Monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum, quod ante vel post commissum delictum, aut contractam irregularitatem dimiserit, in quouis horum casuum confidentiæ prauitas sit contracta, casusq. huiusmodi literis prædictis comprehendantur, ac si illis speciatim expressi fuissent, licet ipsum confidentiæ crimen alterius tantum partis conscientia sit amissum. Ad probandum vero plene confidentiarũ abusum, inter alias etiam hę presumptiones, & coniecturæ habeantur legitimę videlicet. Si quis post cessam ab se Ecclesiam, vel Monasterium, aut beneficium, & publicatam resignationem, seu cessionem, captamque a successore possessioné, se se in illa, vel illo, seu rebus illius, per se, vel alium, seu alios de facto, ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumque successor illi, vel eius propinquis, ipsos, aut partem aliquam remiserit eorumdem. Si recipiens beneficium constituerit dimittenté, vel eius parentes, aut propinquos, Procuratores ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi & illi, vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit. Si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mensariorum ex parte dimittentis, expeditio, quæ personam recipientis concernit, prosecuta sit, simulque expensæ pro ea necessariæ ab illo factę fuerint. Denique, si quis pro concessione alicui facta quacumque auctoritate de beneficio Ecclesiastico per se, vel alium, seu alios intercesserit, vel alias in negotio concessionis sese immiscuerit quoquomodo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto, etiam per manus possessoris, ac etiã simplicis donationis titulo, perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quãdocumque: Testes autem de quaque re singulares singulas probare valeant præsumptiones, & coniecturas, Pluresque huiusmodi præsumptiones, & coniecturæ plenam probationem faciant in prædictis. Cæterum criminosi, & cæteri omnes, qui ad perhibendum in casibus simoniæ testimonium recipi possunt, ad prædicta omnia admittantur. Sed, ne quisquam, etiam vana fiducia fretus, non intendendi contra se iudicij, in crimine perseueret, vtq. hoc malum grauioris censuræ stimulo vsque quaque prohibeatur, omnes, & singulos, qui hucusque Ecclesias Monasteria, & beneficia, fructus, pensiones alias ve res, intercedente hoc confidentiæ vitio, receperunt, ac retinent, nisi statim ad se reuersi, & resipiscentes, celeri dimissione sibi prospexerint, & quicquid tale admiserint in futurum, etiam omnibus, & singulis alijs Ecclesijs, Monasterijs, dignitatibus, administrationibus officijs, & beneficijs obtentis quæ pariter sub dicta reseruatione comprehendi volumus, nec non fructibus pensionibus, & alijs rebus Ecclesiasticis, ac etiam Romanæ Curiæ, & alijs officijs temporalibus præsentium auctoritate priuamus, & ad futura inhabiles decernimus; & in iuris subsidium excommunicationis sententia innodamus, a qua nullus, nisi in mortis articulo constitutus, ab alio, quam à Romano Pontifice, absolutionis beneficium valeat obtinere. Nos enim, aduocatione causarum huiusmodi, & reseruatione cognitionis illarum, rerumq. omnium inde emergentium, nobis, & prędictis successoribus, vt prędictum est facta, causis illis dumtaxat exceptis, quæ iam coram nobis pendere noscuntur, ac etiam ijs, quas nomine Ecclesiarum, & Monasteriorum, quorum dispositio in Consistorio fieri consueuit, aut debet, itemque contra Ordinarios collatores Episcopos & alios superiores Prælatos, etiam Cardinales haberi contigerit, vti iam alijs nostris literis statutum est, audiẽdis, decidẽdis, & terminandis, harum serie prorsus relaxata, de-

ta, decernimus, ita deinceps quoscumq. iudices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac prædictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & ipsorum cuicumque quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, interpretari, & diffiniri debere, necnon irritum,& inane, quicquid secus in prædictis per quoscumque quauis auctoritate, scienter, vel ignoráter contigerit attentari. Quocirca omnibus locorum Ordinarijs districtius iniungimus, vt in suis quisque Ecclesijs. Ciuitatibus, Diœcesibus, & locis, etiam exemptis, ad prædicta studiose attendant, & quatenus illis relaxauimus, in delinquentes seuere animaduertant, si Diuinæ Maiestatis iudicium, dictæque Sedis censuram voluerint euitare. In cœteris vero causis,& negotijs, nobis,& prędictis successoribus exceptis, eosdem locorum Ordinarios præsentium auctoritate delegamus vt, gratia, et fauore postpositis, pro se quisque, cum venerit vsus, contra prædictos omnes sub ipsa exceptione comprehensos diligenter inquirant, suoque Inquisitiones omnes sigillo obsignatas ad prædictam Sedem quam primum transferát, vt nos, & prædicti successores in causis huiusmodi procedentes, quod iustum fuerit, decernamus. Nos enim singulis Ordinarijs ipsis prædictos omnes, & quoscumque alios exemptos, etiam per edictum publicum, constito prius summarie,& extraiudicialiter de non tuto ad illos accessu citandi, & monendi, eisq. ac iudicibus ordinarijs, & delegatis, alijsque personis quibuscumque, ne prædictorum executionem quoquomodo impediant, vel alias in illis se se interponant, etiam per simile edictum inhibendi, eosdemque, ac alios contradictores, & rebelles quoscumque per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac omnia alia iuris, & facti remedia oportuna compellendi auxilium brachij sæcularis, quandocumque opus erit, inuocandi, cæteraque in prædictis omnibus, & singulis necessaria faciendi, & exequendi, plenam, & liberam tenore præsentium concedimus facultatem. Non obstan. fel. record. Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, alijsque Apostolicis Constitutionibus, & ordinationibus, quodque Episcopis Collatoribus & Prçlatis prędictis etiam Cardinalibus, vel quibusuis alijs communiter vel diuisim a prædicta sit Sede indultum vel imposterum indulgere contingat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari aut contra indulta huiusmodi ad iudicium trahi non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam,& expressam,& ad verbum de indulto huiusmodi mentioné & quibuslibet alijs priuilegijs, indulgentijs, & literis Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorū existant, per quę præsentibus non expressa, aut in totum non inserta, effectus præsentium aut attributæ prædictis ordinarijs iurisdictionis explicatio, seu exercitium vel executio impediri valeat quomodocumque vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis, cæterisque contrarijs quibuscumque, literis prædecessoris huiusmodi nihilominus in suo robore duraturis. Volumus autem, vt præsentium exempla, etiam impressa, edantur, eaq. notarij publici manu, & cuiuscumq. Curiæ Ecclesiasticæ eiusve Prę lati sigillo obsignata, eandem illam prorsus fidem in iudicio, & extra vbique locorum faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si essent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo.

4 Constitutio ista † Pij v. est proculdubio rigorosa nimis atque terribilis, sed huiusmodi rigor tunc nempe necessarius erat, quando confidentiæ crimen sic vbique locorum vagabatur, vt omnibus fere pro non crimine haberetur; Hodie autem cum propter sancitas pœnas confidentia non sic laxis committatur habenis, imo perpauci sint qui huiusmodi vitio laborent, communis omnium opinio fuit hanc Pij v. constitutionem in quibusdam Iuri communi repugnantibus capitibus reformandam,& iam sub Gregorio xiij. fæl. mem. de hoc tractatum fuit sed nil conclusum: Postea sub Sixto v. fæl. rec. pluries similiter de hoc fuit dictum necnon commissum duobus Rotæ Auditoribus, vt ex illa quæ reformanda viderentur capita elicerent, sed Sixto morte præuento res adnihilum deducta. Demum cum S. D. N. Clemens VIII. Vt septimi Decretalium compilatio ex sacro-

rum Florentin. Lateranen. vltimi, ac Tridentin. Conciliorum textibus & summo rum Pontificum constitutionibus per proprios titulos diuisis atque dispositis non intermitteretur iusserit, tres iam sunt anni circa illam consumpti, congregatis vnaquaque hebdomada doctissimis pluribus viri; coram Illustrissimo, & Reuerendissimo D. Cardinali Pinello, doctrina, prudentia, & experientia claro; assistentibus etiam Illustrissimis & Reuerendissimis DD. S.R.E. Cardinalibus Eruditissimis Matthæio, & Ascanio Columna, huic autem Congregationi cum & ipse interessem, fuit interdum tractatum de hac Pij v. constitutione, & vt compilationi immisceretur (sed reformata) conclusum. Sed tandem cum multi multa dixissent super hoc, censuit Congregatio vt sub his sequentibus verbis apponeretur, & sic ego curam gerens vt Septimus Decretalium huiusmodi ad ostendendum tantummodo imprimeretur, illam sic apponi curaui sub lib. 5. tit. de sim. c. 5. Nunc Deum optimum rogandum censeo, vt S. D.N. tam vtile quod extat opus totq; laboribus perfectum non sinat occultum sed in lucem emittat, reor enim non minorem illa allaturum vtilitatem, quam attulit Decretalium compilatio sub Gregorio IX. Sexti sub Bonifacio VIII. Clementinarumque sub Clemente V. Hoc enim opus non vtile quidem solum, sed necessarium videtur vt in lucem emittatur, inter tot enim summorum Pontificum constitutiones tribus voluminibus dispositas, multæ sunt peculiares, nonnullæ superfluæ, plurimæ abrogatæ, reiectæ aliquæ: Sperandum igitur est S. D. N. tanta cum vigilantia, prudentia, ac sanctitate Vniuersalis Ecclesiæ ad gubernationem incumbentem non passurum vtillimum necessariumque huiusmodi opus clam esse, eoq. magis quia Illustris. Card. Pinellus, qui magnopere in eo elaborauit id eidem S.D.N. memorare non desister. Interea hic subijciam tenorem compilationis huius constitutionis Pij v.

5 Quamquam † fel. rec. Pius iv. sapienter prouidit ad tollendã fiduciariæ mancipationis beneficiorum Ecclesiasticorũ corruptelam, comperimus tamen plerosque huius criminis probandi difficultate confisos non desistere id patrare.

Quare nos volentes periculosam talium audaciam noui iuris subsidio cohibere: præsentium auctoritate statuimus, vt si quis quacumque auctoritate Ecclesiam vel Monasterium, aut aliud beneficium Ecclesiasticum qualecumq. ex resignatione, vel cessione cuiuscumq. personę simpliciter, aut cum circuitu retrocessionis, cum regressu, vel accessu, receperit, vt illa, vel illud etiam in euentum regressus, vel accessus dimittenti, vel alteri postea conferatur, aut illius fructus, vel eorum pars illi, vel alijs concedantur, vel pensiones soluantur, ex eisdem hæc confidentia censeatur.

Itidem si ordinarius, vel alius Collator contulerit ante hac, aut conferat in futurum beneficium Ecclesiasticum quouis modo vacans ea conditione tacita, vel expressa, vt postea in alterum pro arbitrio Collatoris seu alterius cuiuscumque contra iuris communis ordinationẽ disponatur, siue vt de eo prouisus fructus illius, vel partem ad vtilitatem, vel libitum conferentis, vel cedentis aut alterius relinquat, & remittat, seu pensionem illi, vel illis, quem, vel quos idem collator aut cedens, vel alias per se, vel alium scripto, aut verbo iusserit, seu significauerit, persoluat & pariter si a patrono. etiã laico, vel alteri præsentatori, seu electori contigerit, aut contingat id fieri.

Ad hæc si a solutione iurium ipsius Cameræ, vel etiam Cancellariæ Apostolicæ exemptus post resignationem, vel cessionem alicuius extranei de Ecclesia Monasterio, vel alio beneficio Ecclesiastico in se, Apostolica, vel alia auctoritate factam & admissam illam, vel illud etiam confectis litteris Apostolicis possessione apprehensa in eundem resignantem, vel cedentem modico spatio interiecto veluti duorum, aut trium mensium retrocesserit aut retrocedat in futurum & ex illa retrocessione fructus Ecclesiæ seu Monasterij, aut beneficij, vel eorum pars, seu pensio, seu quid aliud super illis reseruatum aut regressus, seu accessus, & ingressus ad illam, vel illud ipsi Clerico, vel Cardinali, aut alij exempto sit fuerit ve concessus.

Postremo si quis crimine aliquo absolutus aut cum quo super irregularitate dispensatum est denuo receperit quacũque auctoritate Ecclesiam Monasterium, vel aliud beneficium Ecclesiasticum,

quod

quod ante, vel post commissum delictum aut contractam irregularitatem dimiserit in quouis horum casuum confidentiæ prauitas sit contracta casusq. huiusmodi literis prædictis comprehendantur ac si illis speciatim expressi fuissent.

Ad probandum vero plene confidentiarum abusum inter alias etiam hę præsumptiones, & coniecturę habeantur legitime, videlicet. Siquis post cessam ab se Ecclesiam, vel Monasterium, aut beneficium, & publicatam resignationem seu cessionem captãque a successore possessionem, se in illa, vel illo, seu rebus illius per se, vel per alium, seu alios de facto ingesserit, aut fructus perceperit, aut quicumque successor illi, vel eius propin quis ipsos, aut partem aliquam remiserit eorumdem.

Si recipiens beneficium constituerit dimittentem, vel eius parentes aut propinquos procuratores ad percipiendum, vel locandum fructus beneficij dimissi, & illi vel illis de fructibus perceptis, aut percipiendis donationem fecerit.

Si vel sola procuratoris depositione, vel libris rationalibus mensariorum ex parte dimittentis, expeditio, quæ personam recipienris concernit, prosecuta sit simulq. expensę pro ea necessariæ ab illo facte fuerinr.

Denique si quis pro concessione alicui facta quacumque auctoritate de beneficio Ecclesiastico per se, vel aliũ, seu alias in negotio concessionis sese immiscuerit quoquomodo, deinde aliquid de fructibus talis beneficij de facto etiã per manus possessoris, ac etiam simplicis donationis titulo perceperit, seu de illo postmodum ad voluntatem intercessoris fuerit dispositum quandocumque.

Testes autem duo singulas probare valeant præsumptiones, & coniecturas. Plu resque huiusmodi præsumptiones, & con iecturæ plenam probationem faciant in prædictis.

Cœterum Criminosi, & cœteri omnes qui ad prohibendum in casibus simoniæ testimonium recipi possunt ad prædicta omnia admittantur.

Vt hoc malum grauioris censuræ stimulo vsquequaque prohibeatur omnes & singulos qui Ecclesias Monasteria Beneficia, fructus pensiones aliasve res intercedente hoc confidentię vitio recepe rint etiam omnibus & singulis alijs Ecclesijs, Monasterijs dignitatibus, administrationibus, officijs, & beneficijs obtentis, quæ reseruata esse volumus necnon fructibus pensionibus, & alijs rebus Ecclesiasticis præsentium auctoritate priua mus & ad futura inhabiles decernimus, & in iuris subsidiũ excõmunicationis sen tẽtia innodamus, a qua nullus nisi in mor tis articulo constitutus ab alio quam a a Romano Pontifice absolutionis beneficium valeat obtinere.

Et Die 7. Augusti 1593. compilatio placuit omnibus: fuit tãdem dictum quod fiat verbum cum S.D.N. circa quattuor coniecturas positas per Pium v. in versiculo ad probandam, nam melius esset illas tollere & remittere hoc sub dispositio ne iuris cõmunis. Et in hac compilatione sunt sublata illa verba sola dimittẽtis intẽtione, & est sublatũ vt testes singulares singulas probare valeant coniecturas.

Et ex his sic absolutus iste tractatus de cõfidentijs beneficialibus ad laudẽ omni potentis Dei, gloriosissimæ B. Mariæ semper Virginis, ac Beatorum & Sanctorum Io. Baptistæ, & Francisci de Paula Prote ctorum, cuius omnia dicta submitto correctioni Sedis Apostolicæ, & scripta esse volo præmissa protestatione de qua per Card. Parisium consi. 68. num. 427. vol. 4. & vos lectores attendite alios vtilissimos tractatus quos magno cum labore perfeci ad laudem prædictorum, & vtilitatẽ communem, illosq. quam primum imprimere faciam.

FINIS.

INDEX LOCVPLETISS. MATERIARVM,

Decisionum, Quæstionum, Memorabilium, ac Omnium, quæ continentur

IN HOC TRACTATV DE CONFIDENTIIS Excellentissimi, & Præclariss. I. C.

D. FLAMINII PARISII EPISCOPI BITONTINI,

ET NVPER IN ALMO VRBIS GYMNASIO Iuris Pontificij interpretis eminentissimi.

A

C

Conie-

Expressio

Fraus

G

H

Hæretiens

I

Inhabiles

noni

L.

Lex

M

Media-

N

O

P

Præ-

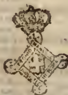
Restitu-

Simo-

T

FINIS.

Regeſtum.

* A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z.
A a B b C c D d E e.

Omnes ſunt terniones præter * quod eſt duernio, & E e quod eſt quadernio.

R O M AE,
Ex Typographia Gulielmi Facciotti.
M. D. X C V.

GOTTSCHER. L
1971